Religion i Aarhus 2022

En kortlægning af religion og spiritualitet

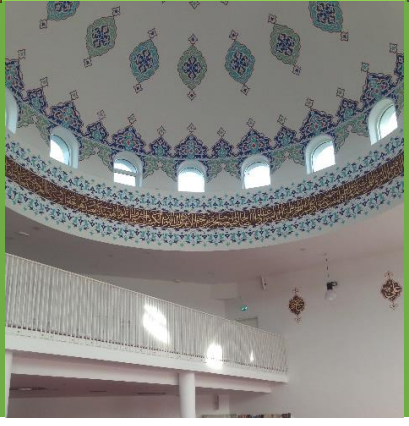

AARHUS UNIVERSITET

CSR CENTER FOR SAMTIDSRELIGION

Religion i Aarhus 2022 - En kortlægning af religion og spiritualitet

Center for Samtidsreligion

Redaktion:
Laura Skifter Andersen
Jørn Borup
Henrik Reintoft Christensen
Thomas Brandt Fibiger
Marianne Qvortrup Fibiger
Lene Kühle
Marie Vejrup Nielsen

Forsidebilleder:
Aarhus Domkirke (Copyright Aarhus Domkirke)
Krop-Sind-Ånd messen (Foto: Henrik Reintoft Christensen)
Munken Thích Giác Thanh, Quang Huong-templet i Tilst (Foto: Mads Nordvig Borup)
Brabrand Ulu moskeen (Foto: Malik Larsen)

Øvrige billeder er taget af:
Quang Huong-templet
Karoline Graasbøll Hansen

© Center for Samtidsreligion 2023

Indholdsfortegnelse

Indledning 1
Buddhisme og buddhister i Århus 12
Karma Kadjy Skolen 22
Interview af ung thai-buddhist 28
Øsal Ling 30
Quang Huong 37
Interviews med Lien og Lucas 44
Soka Gakkai International (SGI) 47
Religioner og spiritualitet med indisk baggrund i Aarhus 55
Amma-Danmark i Aarhus 63
Brahma Kumaris 70
ISKCON 76
Jainismen i Aarhus 83
Natha yoga center 87
Samāveśa Yoga studio 91
Sikhisme i Aarhus 96
Islam og muslimer i Aarhus 100
Al-Furqan Dawah Center 110
Al-Hujjah Center 114
Al-Wakf Aarhus – Den Islamiske Fond 116
Den Arabiske Kulturforening - Fredens Moské 122
Bilal Masjid 129
Brabrand Ulu Moské - Tyrkisk Kulturforening 130
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra (Al Zainab Institut) 137
Islamisk Kulturcenter 139
Islamisk Menighed i Århus/Sultan Ayyub Moskéen 141

Madni Masjid 142
Maktab Tarighat Oveyssi Shahmaghsoudi 145
Masjed-E-Taqwa 146
Masjid Taqwa 152
Salsabil 154
Selimiye-stiftelsen, Aarhus Dansk-Tyrkisk Kulturcenter 156
Somalisk Familieforening 161
Somalisk Kulturforening – Taqwa Masjid 166
Interview med en indisk muslim 168
Kristendom i Aarhus 171
Folkekirken i Aarhus 184
Den Anglikanske Kirke, St Albans Church i Aarhus 192
Augustanakirken 198
Betlehemskirken, Metodistkirken i Aarhus 199
Citykirken 206
Church of Love 213
Den Etiopisk-Ortodokse Menighed i Århus, Tewahedo kirke 219
EuroLife Kirke 223
Fountain of Life 227
Frelsens Hær 230
Gratiakirken, Den Evangelisk-lutherske Frikirke 237
Gudsmoders Beskyttelses Menighed 242
Hasle Kirke 246
Immanuelskirken, Aarhus Baptistmenighed 254
International Harvest Christian Center 262
Jehovas Vidner 267
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige (Mormonkirken) 274
Katolsk Vor Frue Menighed 281
Kongens Folk 288
Den Rumænsk-Ortodokse Menighed, Vor Frue Klosterkirke 293

Den Rumænsk Ortodokse Menighed 296
Den Russisk Ortodokse Menighed i Aarhus 300
Skt. Klements Kirke 305
Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke 309
Saraslystkirken 315
Syvende Dags Adventistkirken 319
Østens Assyriske Kirke Mar Mari 326
Aarhus Valgmenighed.....332
Nye spirituelle og religiøse grupper i Aarhus 338
Antroposofisk Selskab Aarhus.....350
Bahá'í i Aarhus 357
Bruno Grönings Vennekreds.....364
Center for Esoterisk Astrologi 370
Gralsgruppen - Den Gyldne Cirkel 374
Hjerterum 381
Joyful Meditation 383
Kristensamfundet 385
Liberal Katolsk Kirke.....390
Lyset.....396
New Age Wisdom Center 401
Nutidig Kristen Spiritualitet.....405
Scientologi Aarhus.....412
Sirius Center.....419
Summit Lighthouse 424
Unge Spirituelle Århus.....430
Det Tredje Testamente - Martinus Åndsvidenskab.....435
Aarhus Blótlaug 440

Indledning

Af Henrik Reintoft Christensen

En af de mange måder man kan forstå religion på, er ved at skelne mellem religion på forskellige niveauer. Ofte skelner man mellem samfunds-, gruppe- og individniveau. Disse tre niveauer er ikke adskilte og uafhængige af hinanden, men der er forskel på de måder religion kommer til udtryk på hvert af disse niveauer. Det danske samfund er påvirket af kristendommen op gennem historien på måder som ikke nødvendigvis siger meget om det, der foregår i bestemte kristne menigheder eller hos den enkelte troende. Der findes mange studier af religion på disse tre niveauer og på den interaktion der er mellem dem. Der findes også, med rette, kritik af en sådan inddeling. Her kan man skelne mellem en kritik af at skelne mellem niveauerne, men selv blandt fortalerne for en niveauinddeling er der kritik af valget af niveauer. Hvor hører det internationale, det transnationale og det globale hjemme i inddelingen? I et projekt der kortlægger religion i en hel by, kan man også med rette spørge hvor det lokale findes. Når vi fokuserer på de grupper der findes i Aarhus, bliver det tydeligt at både det lokale og det transnationale er vigtigt.

Det religiøse landskab i hele Europa har ændret sig de sidste årtier som følge af globalisering, sekularisering, individualisering og medialisering og sammenspillet mellem religion, kultur og identitet spiller fortsat en betydelig rolle. Dette er den tredje kortlægning af religion i Aarhus som dermed føjer endnu en brik til forståelsen af de transformationsprocesser der har fundet sted de sidste 20. Kortlægningen af religiøse grupper i Aarhus har fundet sted hvert tiende siden 2002. Nogle grupper er forsvundet, mens andre er kommet til. Nogle grupper er fusioneret, mens andre er blevet opdelt. Nogle grupper er vokset, mens andre er blevet mindre.

Da Aarhus var europæisk kulturhovedstad i 2017, bidrog undervisere og studerende fra religionsvidenskab til portrætserien *2017-aarhusianere*. Portrætserien fokuserede på forskellige borgeres livshistorie og deres historie i Aarhus. Vi supplerede med portrætter af

etniske og religiøse minoriteter, og en af de ting der gik igen var den stærke tilknytning der var til det lokale nabolag – ofte gengivet med enten beboelsesområde eller postnummer og tilknytningen til noget større uden for Danmark. For eksempel kunne mange af de unge fra Aarhus Vest (8210) fortælle hvor meget de følte sig hjemme i en lokal fortælling som aarhusianere, samtidig med at de i mindre grad følte sig hjemme i en national fortælling som danskere. Det kom til udtryk hos mange informanter fra forskellige baggrunde, både muslimske, indiske eller grønlandske. Den nationale identitet kan på nogle måder være både for stor og for lille på samme tid. For stor i forhold til en konkret levet hverdag i et lokalt nabolag, men for lille i forhold til andre vigtige dimensioner af tilhørsforhold, som ofte findes uden for landets grænser i andre lande, kulturer eller religioner.

Det lokale perspektiv er et vigtigt perspektiv, og det betyder, at vi ikke kun er interesseret i den enkelte gruppe, men også i denne gruppes tilstedeværelse i sit lokalsamfund.[1] Aarhus Kommune er vokset fra 288.000 indbyggere i 2002 til 314.000 ti år senere og i 2022 var der 355.000 indbyggere i kommunen. Der findes et bredt udsnit af de fleste religiøse og etniske minoriteter i kommunen, som gør det interessant fortsat at kortlægge det religiøse landskab. I hver af de tre kortlægninger har vi haft et særligt fokus: I den første kortlægning tilbage i 2002 fokuserede vi på at dokumentere og kortlægge den religiøse mangfoldighed i kommunen. I den anden kortlægning var vi selvfølgelig stadig interesseret i at kortlægge den religiøse mangfoldighed, men nu kunne vi fokusere på den forandring det blev muligt at undersøge ved at sammenligne med den første kortlægning. Vi er stadigvæk interesseret i både mangfoldighed og forandring, men har i denne omgang også valgt at fokusere særligt på det vi forventer er en af de primære kilder til både mangfoldighed og forandring, nemlig de unge og deres rolle i de forskellige grupper. Vi har været interesseret i at undersøge om grupperne har særlige aktiviteter rettet mod unge, om

[1] Er man interesseret i et historisk perspektiv på religion i Aarhus kan man læse Marie Vejrup Nielsens indledning til kortlægningen fra 2012 "Religion i Aarhus – en baggrundshistorie". Her skriver hun om den religiøse forandring med fokus på perioderne 1000-1536, 1536-1849 og 1849-i dag.

de i det hele taget arbejder på at få flere nye og unge medlemmer, og om de unges tilstedeværelse har ført til forandringer i de forskellige trossamfund. At fokusere på forandring er også at interessere sig for kontinuitet og stabilitet. En af de helt store udfordringer for grupperne i perioden fra 2012 til 2022 har uden tvivl været corona-krisen i 2020-2021 og de konsekvenser det havde, at de måtte lukke ned for alle deres aktiviteter. For at religiøse grupper kan opretholde deres eksistens er det nødvendigt, at gruppens medlemmer kan mødes om gruppens kerneværdier og -praksisser. Med nedlukningen blev det pludseligt umuligt, og de fleste grupper måtte tænke i alternative muligheder at etablere fællesskab på. Som så mange andre blev mange religiøse grupper nødt til at tilegne sig digitale kompetencer og opfinde digitale løsninger for fællesskab hvad enten der var tale om gudstjeneste, bøn, meditation eller noget fjerde. Vi har tidligere undersøgt de måder mange af de religiøse grupper håndterede nedlukningen på, hvilket man kan læse mere om i projektet Samtidsreligion under corona-krisen og flere af artiklerne fra Religion i Danmark 2020.

Denne kortlægning er på en måde også en konsekvens af pandemien, da universitetet afsatte midler til at genopbygge de studiemiljøer der havde lidt under nedlukningen. Vi valgte på arabisk- og islamstudier, religionsvidenskab samt teologi at bruge nogle af disse midler på at engagere studerende til at hjælpe med kortlægningen, som tidsmæssigt passede godt med den 10-års periode der har været mellem hver kortlægning. Den pludselige og ikke mindst tvungne digitalisering er måske også årsagen til, at en af de ting, de studerende har fundet ud af, er at ganske få grupper, har bibeholdt det digitale møde, men i stedet er gået tilbage til fysiske møder så hurtigt det kunne lade sig gøre.

Undersøgelsen og dens udførelse

Det meste forarbejde til denne tredje kortlægning blev gjort allerede ved de forrige kortlægninger, fordi mange af grupperne fortsat eksisterer og dermed ikke først skulle findes, og fordi vi besluttede at følge den interviewguide, vi har brugt tidligere. Den er bygget op omkring de samme ni punkter som i de tidligere undersøgelser med en yderligere tilføjelse af punktet om unge:

1. Navn og præsentation af gruppens
2. Historie i lokalområdet
3. Organisationsform
4. Medlemmer og medlemsopfattelse
5. Økonomiske forhold
6. Religiøs/spirituel praksis
7. Eksterne relationer
8. Hjemmesider og sociale medier
9. Forandringer siden sidst
10. Unges rolle i gruppen

Vi annoncerede projektet blandt studerende på alle tre uddannelser med særligt fokus på de årgange der havde været hårdest ramt af nedlukningen, særligt den årgang der knap nok havde mødt hinanden fysisk og dermed ikke fået etableret et levende studiemiljø. I alt har ca. 35 studerende deltaget i kortlægningen. De deltog indledningsvist i en workshop med introduktioner til feltarbejde og interview og skulle herefter vælge en af de fem overordnede kategorier, som havde hver sin underviser som tovholder. De fem kategorier (og tovholdere) er:

- Buddhistiske/buddhistisk inspirerede grupper (Jørn Borup)
- Religioner med indisk baggrund (Marianne Qvortrup Fibiger)
- Islamiske grupper (Thomas Brandt Fibiger og Lene Kühle)
- Kristne grupper (Marie Vejrup Nielsen)
- Nye religioner og spirituelle grupper (Henrik R. Christensen)

Denne opdeling danner også rammen for kapitlerne i denne udgivelse. Hver tovholder har haft ansvaret både for indsamling af information og for udfærdigelsen af et kapitel i denne udgivelse. Udover de 35 studerende og fem undervisere var det også muligt at ansætte Laura Skifter Andersen som studentermedhjælp. Hun holdt styr på de efterhånden mange dokumenter og møder, og har efterfølgende også læst og revideret de studerende beskrivelser samt opdateret

beskrivelserne fra den anden kortlægning, hvis det ikke var muligt at besøge dem i denne omgang.

Vi anbefalede de studerende at arbejde sammen parvis når de tog ud at interviewe repræsentanter fra grupperne og når de tog på besøg til forskellige aktiviteter. Transskriptionen af interviewet har sammen med informationer fra hjemmesider og sociale medier dannet grundlag for en rapport om gruppen. Denne rapport er efterfølgende grundlaget for den prosatekst der findes i denne udgivelse. Er der tale om en gruppe der er blevet kortlagt tidligere, har den tidligere beskrivelse været udgangspunktet og er så blevet rettet til med nye informationer. Derudover har vi valgt at inkludere en række interviews med enkeltpersoner i henholdsvis det buddhistiske og indiske kapitel.

Bogens opbygning

Som nævnt ovenfor er bogen opdelt i kapitler efter de fem kategorier af religion som tovholderne har haft ansvaret for. Hvert kapitel indledes med en generel introduktion skrevet af tovholderen før beskrivelserne af de enkelte grupper følger i alfabetisk orden.

På trods af den store gruppe af studerende der har været ude at besøge de religiøse grupper i Århus, har det desværre ikke været muligt at inkludere alle de mange grupper i kommunen. Enkelte grupper har ikke ønsket at deltage, og der findes måske også grupper vi ikke har fået identificeret på trods af et stort arbejde med at afdække det religiøse landskab gennem både internettet, sociale medier, lokalaviser og ved at høre om de enkelte grupper har kontakt med andre grupper. Andre grupper har vi ikke kunnet inkludere fordi vi ikke har haft ressourcer til at besøge dem, og her har vi benyttet os af beskrivelsen fra forrige kortlægning og suppleret med information fra et internationalt menighedsprojekt der blev gennemført i blandt andet Aarhus for et par år siden. Projektlederen, Ulla Schmidt, har stillet informationer et internationalt kortlægningsprojekt til rådighed for os (Consortium for the International Survey of Concregations). CISC-projektet bestod af en rundringning til religiøse grupper i en lang række byer i forskellige lande, og her var Aarhus den by i projektet. For de grupper vi allerede har beskrevet i en tidligere kortlægning, men som ikke har haft besøg

af os i denne omgang, har Laura Skifter Andersen opdateret den tidligere beskrivelse med informationer om ledere, lokation og medlemmer som vi har fra rundringningen. Enkelte grupper har vi hverken besøgt tidligere eller i denne omgang, og her har hun skrevet en kort beskrivelsen baseret på de informationer vi har fra rundringningen. Endelig er det nødvendigt at nævne, at folkekirkens mange menigheder ikke undersøgt. Her har Ulla Schmidt skrevet en samlet beskrivelse om folkekirken i Aarhus.

Problematiske men nødvendige kategorier

Som inddelingen i de fem overordnede kapitler allerede viser, er det ikke uproblematisk at kategorisere religiøse grupper. Nogle grupper er inspireret af mange forskellige traditioner fra den globale religionshistorie, og kunne placeres i andre kapitler end vi har valgt at gøre det. For eksempel er buddhisme en religion med indisk baggrund, men har alligevel fået sit eget kapitel. Derudover er nogle grupper inden for det man kan kalde kristen spiritualitet beskrevet i kapitlet om spiritualitet, og nævnt som en tendens i kapitlet om kristendom. I kapitlet om de indisk inspirerede religiøse grupper har vi en beskrivelse af an jain familie i Aarhus, men fordi det er en familie, har vi valgt at den ikke tæller med som en gruppe. En anden udfordring ved kategoriseringerne er forholdet mellem religion og kultur. Flere af de etniske minoriteter samler både kulturelle og religiøse aktiviteter i deres grupper, og nogle grupper er primært kulturelle mere end de er religiøse. I de tilfælde er de heller ikke talt med. En tredje udfordring handler i mindre grad om grupperne, men mere om deres placering. Flere grupper er flyttet ud af byen siden sidste kortlægning, men en del af medlemmerne bor her stadig, og disse grupper er heller ikke talt med. Alle disse problematikker betyder, at det kan være vanskeligt at nå et præcist antal religiøse grupper i Aarhus. Vores inddeling er ikke nødvendigvis definitiv, men har langt hen ad vejen været et pragmatisk valg i forhold til arbejdsdeling og fællestræk blandt grupperne. På trods af disse udfordringer har vi alligevel valgt at give et overblik over udviklingen i antallet af religiøse grupper hen over de tre kortlægninger.

Tabel 1: Religiøse grupper i Aarhus

	2002	2012	2022
Buddhistiske	6	6	5
Indisk inspirerede	8	8	4
Muslimske	12	17	19
Kristne uden for folkekirken	25	30	28
Spirituelle/nyreligiøse	22	19	19
I alt	73	80	75

Når vi tager usikkerhederne forbundet med en nøjagtig bestemmelse af antallet af grupper i betragtning, mener vi, at antallet af grupper i Aarhus er relativt stabilt. På trods af stabiliteten dækker det ikke desto mindre over nogle forandringer eftersom nogle grupper er nedlagt mens andre er flyttet ud af byen. Flytningerne finder sted i flere miljøer, fx i både det kristne og det indisk-inspirerede miljø. I det spirituelle miljø er der ligeledes forsvundet en række grupper mens enkelte nye er etableret. De nye grupper har i mindre grad foreningsstruktur end de nedlagte, og er i højere grad åbne netværksprægede fællesskaber.

På samme måder er det er fortsat til diskussion hvordan personer tilknyttet de forskellige grupper kan kategoriseres. Grupperne bruger selv mange forskellige begreber: medlemmer, deltagere, eller interesserede, og i det omfang de bruger flere, er det forskelligt hvilke begreber der er vigtigst. For nogle grupper dækker et medlemskab en hel familie, for andre dækker det over enkeltpersoner. For nogle grupper findes der ikke et centralt register over medlemmer og antallet af deltagere er vigtigere end antallet af medlemmer. For nogle grupper er tilknytning mere eksklusiv end i andre grupper, mens det i andre grupper er underordnet om man også deltager i andre gruppers aktiviteter. Af samme grund er det muligt, at nogle personer deltager i flere gruppers aktiviteter. Vi rapporterer de medlemstal som grupperne har givet os, og vi har så vidt muligt kvalificeret hvad der menes i de enkelte kapitler. Også i forhold til medlemskategorien er vores valg mere pragmatiske end definitive.

Ser vi på antallet af medlemmer i de forskellige grupper, så er det faldet for alle undtagen de muslimske grupper.

Tabel 2: Medlemmer i de religiøse grupper i Aarhus

	2002	2012	2022
Buddhistiske	450	555	260
Indisk inspirerede	715	510	40
Muslimske	1035	1980	3400
Kristne uden for folkekirken	7295	6625	5165
Spirituelle/nyreligiøse	920	700	540

Det er vigtigt at bemærke at tabellen er en oversigt over medlemmer af de religiøse grupper og ikke en oversigt over antallet af religiøse i Aarhus. Det er også vigtigt at bemærke at i nogle grupper dækket et enkelt medlemskab en hel familie og at man i andre grupper kan deltage i gruppens aktiviteter uden at være aktivt medlem. Det tilsyneladende store fald i de indisk inspirerede grupper skyldes dels at vi ikke har informationer om to af de store grupper (Transcendental Meditation og Yogaskolen) som i de forrige kortlægninger udgjorde lidt under halvdelen af medlemmerne, dels at to andre grupper (ISKCON og amma.dk) er flyttet ud af kommunen. Omvendt er der etableret en forening af indere i Aarhus på tværs af religiøse og etniske skel som har 1.000 medlemmer. Da det ikke er en religiøs, men kulturel og national gruppe er den ikke talt med. Faldet i de kristne grupper skyldes, at vi ikke har fået informationer om antallet af Jehovas Vidner til denne kortlægning. I vores kortlægningen i 2012 var på antallet 1.100, hvilket vil betyde at antallet af kristne uden for folkekirken er ca. på samme niveau som for ti år siden.

Unge i de religiøse grupper

Som nævnt har unge været et særligt fokus i denne kortlægning, og vi afslutter denne indledning med en kort opsummering af de vigtigste konklusioner i forhold til unges religion. Vi forstår unge som personer i alderen 18-35 år. I rundringningen til de religiøse grupper i Aarhus blev lederne af grupperne spurgt ind til andelen af unge i grupperne, og hvor mange af de frivillige der er unge. Tallene er baseret på lederne af de forskellige gruppers skøn over hvor stor en andel af gruppen der

består af unge. Det er på den måde et skøn fra ledernes side og ikke en eksakt identifikation af hver ung person i hver gruppe, men det er det bedste skøn vi har.

Figur 1: Andel unge i grupperne (pct.)

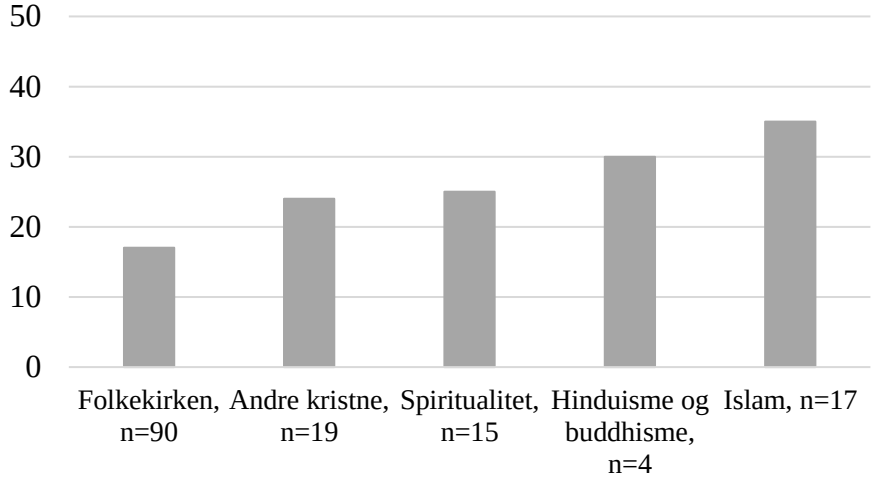

Figur 1 viser, at andelen af unge er mindst i de folkekirkelige menigheder, hvor præsterne anslår, at 17 procent af menigheden består af unge. Den er lidt større for de øvrige kristne grupper. Andelen er størst blandt de muslimske grupper, hvor ca. en tredjedel er under 35. De skal også bemærkes at under halvdelen af de buddhistiske og indisk-inspirerede grupper har svaret på dette spørgsmål, og derfor er der kun inkluderet information fra fire af grupperne.

På spørgsmålet om hvor mange unge frivillige der er i de forskellige religiøse grupper, har vi igen brugt ledernes information om, hvor mange frivillige der er i alt, og hvor mange frivillige der er under 35. Forholdet mellem de to tal fortæller os hvor stor andelen af unge frivillige er. Som det fremgår af figur 2, er der næsten tale om den samme historie som i den forrige figur. De folkekirkelige og muslimske grupper ligger i hver deres ende af et spektrum, men der er til gengæld byttet lidt rundt blandt de andre.

Figur 2: Andel unge blandt de frivillige i grupperne (pct.)

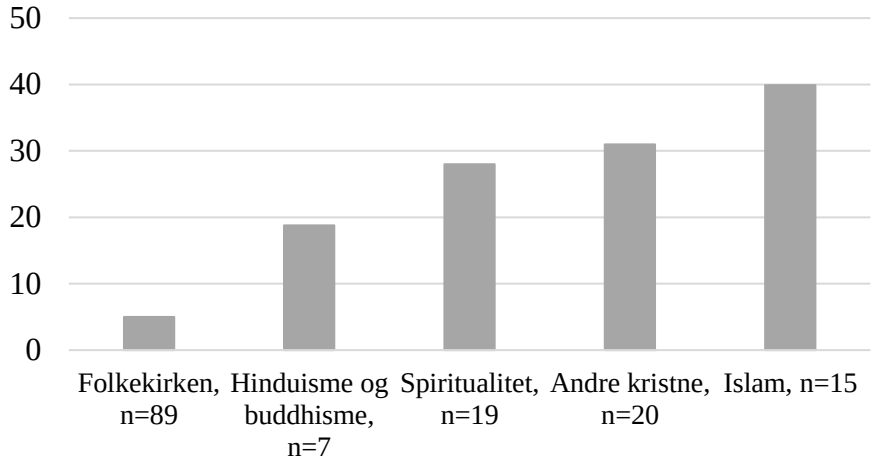

I de folkekirkelige menigheder er kun hver tyvende frivillig under 35 år, mens det i de muslimske grupper gælder for fire ud af ti frivillige. De unge i de andre grupper ligger mellem de to yderpunkter. Som begge figurer viser, er der ganske få buddhistiske og hinduistiske grupper og ikke alle har svaret på spørgsmålene, så tallene er behæftet med usikkerhed.

Udover tallene for unge og unge frivillige er der også relevant at knytte et par kommentarer til unges rolle i de forskellige religioner. For det første er det interessant, at det Jørn Borup kalder *cool buddhisme,* ikke slår igennem i de buddhistiske grupper. Der er ikke mange unge buddhister – slet ikke blandt konvertitbuddhisterne – men også de etniske buddhistiske unge forhandler deres religiøsitet på nye måder, der forener religion og hverdag på måder der adskiller sig fra deres forældres mere traditionelle religiøsitet. Til gengæld har den coolness som forbindes med buddhisme måske en afledt effekt på unges mere ikke-institutionaliserede spiritualitet – særligt gennem mindfulness/ meditation og holistisk tænkning. I hvert fald er en af de primære forandringer på det spirituelle og nyreligiøse område netop etableringen af et forum for unge spirituelle, som ikke finder sig til rette i det øvrige spirituelle landskab netop på grund af alders- eller generations-forskellen mellem dem og de øvrige personer i miljøet.

På samme måde som cool buddhisme er slået igennem i kulturen generelt, men ikke nødvendigvis fører til flere unge i de buddhistiske

grupper, så er yoga også i den grad blevet en del af kulturen – særligt blandt yngre. Men heller ikke det har ført til en stigning i antallet af unge i de hinduistisk inspirerede grupper. Blandt unge med indisk baggrund sker der også her en forhandling af balancen mellem hverdag og religiøse forpligtelser. De er generelt glade for deres tilknytning til den indiske kultur og religion, men har svært ved at praktisere den til hverdag. Overordnet er der fænomener fra de asiatiske religioner, mindfulness og yoga, som nok er populære, men som samtidigt ofte er taget ud af deres religiøse kontekst.

Det muslimske miljø adskiller sig fra det buddhistiske og indiske på dette område. Unge muslimer præger i langt højere grad moskeerne og de islamiske miljøer end de unge præger de buddhistiske og indiske miljøer. Flere moskeer har særligt fokus på aktiviteter til unge, ofte også arrangeret af unge. Det skyldes sandsynligvis en kombination af størrelse og generation: tiltag rettet mode unge kræver ressourcer og en vis volumen af unge at realisere.

I det kristne miljø er der også lavet målrettede aktiviteter for at engagere flere unge. I folkekirkeligt regi fik Ung Kirke (kaldet UngK) sin første præst i 2013, hvilket dermed er en tydelig forandring der er sket siden sidste kortlægning. Derudover er det særligt valgmenigheder og frimenigheder som har aktiviteter målrettet unge.

Det er værd at bemærke at vores primære kilde til unges rolle i de religiøse grupper enten er ældre repræsentanter for grupperne eller unge enkeltpersoner i grupperne. Vi kan derfor ikke på baggrund af denne kortlægning sige noget om hvorfor de unge er mere aktive i nogle religioner end i andre. Det vil kræve nye undersøgelser og vi håber at denne kortlægning kan være med til at inspirere andre – særligt projekter i Religion-B i gymnasiet, eller opgaver for antropologi-religionsvidenskabs- eller journaliststuderende – så vi kan lære mere om unges religiøsitet og rolle i de mange religiøse grupper i Aarhus – og resten af landet.

Buddhisme og buddhister i Århus

Af Jørn Borup

Indledning

Munken klædt i gule rober reciterer hellige skrifter på vietnamesisk foran de fremmødte til den daglige messe i det farverigt udsmykkede tempel i Tilst. Andre steder i midtbyen sidder de meditativt med benene i lotusstilling, flankeret af billeder og lamafotos fra de tibetanske traditioner. Eller de sidder derhjemme foran alteret med den hellige skriftrulle og *chanter* de japanske ord, alene eller i online fællesskab med ligesindede.

Buddhismen lever i Aarhus. I byen er der fem buddhistiske grupper fra forskellige retninger med oprindelse i Vietnam, Tibet og Japan. Buddhisterne kom især fra Asien som migranter og flygtninge fra 1980erne og frem, og med deres efterkommere udgør de majoriteten af buddhister i både Aarhus og resten af landet. De andre 'konvertitbuddhister' finder religionen interessant og relevant som alternativ eller supplement til den danske majoritetsreligion. Typisk har de interesse i buddhistisk filosofi, i meditation og selvudvikling. Fælles for dem alle er, at de tilhører en minoritetsreligion, der fylder meget lidt i det aarhusianske bybillede. Buddhismens image som en 'cool religion' er noget mere udbredt, end antal praktiserende buddhister. I Aarhus er der skønsmæssigt i alt omkring 3,000 med tilknytning til buddhismen, hvoraf kun lidt over 200 er medlem af de fire undersøgte grupper.

Om undersøgelsen

I foråret 2022 har fem studerende fra religionsvidenskab været med til at kortlægge de buddhistiske grupper i Aarhus.[2] Ud fra tidligere kortlægninger og opdaterede undersøgelser blev fire eksisterende gruppe identificeret, nemlig Karma Kadjy Skolen, Øsal Ling, Quang Huong og Soka Gakkai. Da Aarhus by var fokus for undersøgelsen, blev grupper i oplandet og i nærliggende kommuner ikke medtaget. Dette

[2] Natascha Caroline Jensen, Rie Schmidt Eriksen, Sophia Fonager Weihe, Eva Døgg Bragadóttir og Agnethe Mogensen.

betyder også, at thai-buddhister, der på landsplan udgør en væsentlig del af buddhisterne i Danmark, ikke er inkluderet. Billedet af buddhister i Aarhus er derfor ikke repræsentativt på landsplan, men giver et udmærket indtryk af religionens tilstedeværelse i landets næststørste by. De studerende har interviewet repræsentanter fra de enkelte grupper, ligesom de har deltaget i en eller flere af gruppernes religiøse sammenkomster, nogle af dem online. Til at understøtte talmaterialet bygger denne undersøgelse desuden på indsamlet materiale fra en større spørgeskemaundersøgelse sendt til forskellige religiøse grupper[3], ligesom aktindsigt om de landsdækkende tal er indhentet fra Kirkeministeriet. Et særligt fokusområde har været unge, forstået som personer under 35 år.

Buddhistiske grupper i Aarhus

De fire undersøgte grupper repræsenterer forskellige udsnit af det meget varierede buddhistiske landskab i Danmark. To af grupperne, Øsal Ling og Karma Kadjy Skolen, tilhører den tibetanske tradition, Quang Huong er vietnamesisk og primært for vietnamesiske flygtninge og efterkommere, mens Soka Gakkai har rødder indenfor den japanske Nichiren-buddhisme. Alle fire grupper tilhører den brede mahayana-buddhisme, og alle har som selvstændig gruppe eller som del af en større organisation status som trossamfund. Der er i Aarhus ingen buddhistiske grupper tilhørende Theravada-traditionen, der har oprindelse og størst udbredelse i Sydøstasien.

Karma Kadjy Skolen er den ældste af de buddhistiske grupper i Danmark. I 1972 etablerede lamaerne Ole og Hannah Nydahl et center i København, der i dag med tre store villaer fungerer som nationalt samlingspunkt og internationalt har en særlig status blandt de 650 centre rundt i verden. I 1987 lejede gruppen sig ind i lokaler i Aarhus, og siden 2008 har gruppen holdt til i lokaler i Peder Skrams Gade på Trøjborg. Medlemstallet er ifølge Kirkeministeriet på landsplan 534. I Aarhus har man ikke registreret medlemmer, men der anslås at være 12-

[3] Consortium for International Surveys of Congregations (forskningsnetværk ledet af Ulla Schmidt og Lene Kühle).

14 faste praktiserende samt en håndfuld mere løst tilknyttede. Majoriteten af deltagere er mellem 40 og 60 år.

Øsal Ling er navnet på et center og en tibetansk buddhistisk forening med nære bånd til den københavnske gruppe Phendeling. Den tibetanske Lakha Lama fungerer trods sin fremskredne alder som begge gruppers spirituelle leder. Øsal Ling har lejede lokaler i Fredensgade tæt på rutebilstationen. Den tæller 55 medlemmer, men fungerer samtidig som paraplyforening for andre buddhistiske grupper og tværbuddhistiske arrangementer. Sōtō Zen Aarhus er en lille gruppe bestående af en håndfuld personer, hvoraf nogle mødes til *zazen* (japansk zen-buddhistisk meditation) en gang om måneden i Øsal Lings lokaler. Grundet størrelsen har gruppen ikke været med i undersøgelsen, men figurerer i nedenstående tabel baseret på e-mail svar fra gruppens leder og stifter.

Soka Gakkai er del af Soka Gakkai Denmark, der som national enhed er del af den internationale Soka Gakkai International (SGI). Gruppen har oprindelse i Japan, hvor den kategoriseres som en nyreligiøs gruppe. SGI har rødder til munken Nichiren (13. årh.), men er i dag (verdens største buddhistiske) lægbevægelse uden munke og præster og med øverste autoritet hos præsidenten Daisaku Ikeda. Udover hovedcentret i København består de regionale afdelinger primært af mindre lokale grupper, der mødes privat. Mens der på landsplan er 1300 medlemmer, er der i Aarhus i 2022 fire små grupper med i alt 71 medlemmer.

Quang Huong hører til i Tilst, hvor den gule bygning omgivet af buddhastatuer giver templet det karakteristiske østasiatiske præg. Vietnamesisk Buddhistisk Forening blev etableret i 1979 som forening for de vietnamesiske flygtninge med buddhistisk tilknytning. Templet blev bygget i 1992, og er med den fastboende munk og formand for foreningen Thich Giac Tanh det centrum for aktiviteter for de 115 registrerede medlemmer og en del flere af de 2500 aarhusianske borgere med vietnamesisk oprindelse.

Siden sidste undersøgelse i 2012 er to af de tidligere buddhistiske grupper ophørt med at eksistere. Århus Zendo med lederen Denko John Mortensen er flyttet til centret Havredal Zendo i

Midtjylland med det nye navn Buddhistisk Samfund, mens Rangjung Yeshe helt er forsvundet og med nogle af de tidligere medlemmer nu tilknyttet 'modercentret' Rangjung Yeshe Gomde på Djursland. I årene fra 1979 frem til i dag har der i alt været ni buddhistiske foreninger i Aarhus. Mens der både i 2002 og 2012 var seks buddhistiske grupper, er der i 2022 fem tilbage.

Tabel 1: *Buddhistiske grupper og medlemmer i Aarhus 2002-2022*

	Etabl.	2002	2012	2022
Quang Huong	1979	300	338	115
Karma Kadjy Skolen	1987	20	25	14
Soka Gakkai	1990	45	50	71
Øsal Ling	2007	-	90	55
Sōtō Zen Aarhus	2016	-	-	5
Ranjung Yeshe Dharma Århus	2000	18	42	*
Århus Zen Center (Sotozengruppen i Århus)	2002	20	*	
Dharma Center Norbu Ling	2002	50	*	
Århus Zendo	2007	-	10	*

*Ophørt

Buddhister i Aarhus

I den første undersøgelse af religion i Aarhus fra 2002, blev det konstateret, at der var omkring 1200-1500 buddhister. I undersøgelsen 10 år senere i 2012 var antallet skønnet til at være omkring 2400. Opgørelser over religiøs demografi er behæftet med yderst usikkerhed! Der findes ingen 'rigtige' måder at tælle på, og hvilken metode, man end måtte vælge, er på ingen måde fuldstændig.[4] Havde man mulighed for at lave en repræsentativ undersøgelse af alle danskere, kunne man med få et interessant svar, der siger noget om religiøs selv-identifikation. Et sådant vil resultat vil dog ikke inkludere dem, der 'bruger' aspekter af religionen, men som ikke nødvendigvis identificerer sig med den; dette statistiske problem kender man fx fra

[4] For en yderligere diskussion af de metodiske vanskeligheder ved at tælle buddhister, se Borup, J. 2015 "At tælle danske buddhister" *Religion i Danmark*, 7(1), 7–16.

Østasien. En anden metode er at sammenligne diverse opgørelser og analyser fra oprindelseslandene, forsøge at kvalificere disse til en dansk kontekst og derved få et skønnet tal baseret herpå. En sådan vil fx inkludere flere af de asiatiske lande, primært Vietnam, Thailand, Kina og Japan, hvorfra der er migranter og efterkommere i landet. Med den metode, som også var anvendt i de tidligere undersøgelser, er der omkring 3,000 buddhister fra asiatiske lande i Aarhus. Dermed får man også medregnet majoriteten af buddhister, der både i Danmark og i Vesten udgøres af 90% af personer med asiatisk oprindelse. Hvor meget eller lidt religiøse de måtte være, og hvor meget eller hvor lidt, de selv måtte identificere sig som buddhister, kan et så overordnet tal ikke sige noget om. En tredje måde at måle på, er at spørge de buddhistiske grupper selv. Derved får man så kun dem, der rent faktisk er formelt registreret som medlemmer af de fire grupper i byen, samt et skøn over personer, der i en eller anden forstand er associeret eller deltagende. I 2022 var medlemstallet for de fire grupper angivet til 260, hvor det for ti år siden var 555. Øsal Ling og Quang Huong har angivet, at tallet de sidste 10 år har været stigende, og hos Soka Gakkai har det været stabilt, mens det hos Karma Kadjy Skolen er faldet. Quang Huong, der nu angiver at have 115 registrerede medlemmer, angav ved sidste undersøgelse i 2012 at have 300 medlemmer. Antagelsen om medlemsfremgang beror på manglende konsistens omkring registreringer, der i øvrigt er ganske udbredt i sådanne undersøgelser, og halveringen af antal buddhister i Aarhus skal forstås i det lys. Spørger man ind til, hvor mange personer, der på en eller anden måde er associeret med grupperne, bliver tallet noget højere, nemlig 639. Næsten det samme antal (heraf 500 alene hos Quang Huong) anslås at deltage i de buddhistiske gruppers årlige aktiviteter, og 77 (30 hos Quang Huong) anslås at deltage i sådanne på ugentlig basis. Især når det gælder den absolutte majoritet (personer med oprindelse i asiatiske lande, 'migrantbuddhister'), er der altså ret stor forskel på, om man tæller antal buddhister ud fra skønnet identitet baseret på kvalificerede statistikker fra oprindelseslandene, ud fra registrerede medlemmer eller ud fra skønnet antal deltagere. Svaret til spørgsmålet om 'hvor mange

buddhister' afhænger derfor helt af, hvad man lægger i begrebet 'buddhist' og hvilken metode, man bruger til at måle buddhister.

Et andet perspektiv, der understreger buddhismens diversitet, er køn, etnicitet og alder. Hos Øsal Ling og Quang Huong (de eneste grupper, der besvarede spørgsmål om kønsforskelle) er det karakteristisk, at hhv. 60 % (Øsal Ling) og 80% (Quang Huong) af de jævnligt deltagende medlemmer er kvinder. En sådan kønsforskel er ganske udbredt i de fleste religionsformer[5] og i sig selv et vigtigt forskningsemne også indenfor studiet af buddhisme.[6] Et andet aspekt er forskel i etnisk medlemssammensætning, der i en dansk sammenhæng er endnu mere udtalt, end kønsaspektet. Mens det hos Quang Huong primært er vietnamesere, der både er medlemmer og deltager i praksis, er det langt overvejende etniske danskere hos de andre grupper, hos Øsal Ling angivet til hele 95%. Mens modellen med 'de to buddhismer' ('migrantbuddhisme' og 'konvertitbuddhisme') i USA de sidste år har været kritiseret for at være for simpel og essentialistisk en kategori, tyder noget på, at der i en dansk (og nordisk) kontekst stadig er en markant relation mellem etnicitet og religiøst tilhørsforhold.

Buddhistisk praksis

Forskel i etnicitet er i høj grad også relateret til den religiøse praksis og aktivitet i de enkelte grupper. Som det er tilfældet også hos de thaibuddhistiske templer rundt omkring i landet, er det vietnamesiske tempel Quang Huong fokuseret på en sproglig og kulturel dimension forbundet til den vietnamesiske oprindelse. De daglige og ugentlige 'gudstjenester' foregår med recitation af helligtekster (sutraer) transskriberet til vietnamesisk, ligesom prædiken ('dharma-talen') er på vietnamesisk. Der serveres vietnamesisk mad til weekendens sammenkomst, hvor vietnamesisk er det primært talte sprog. Arkitektur

[5] Dette gælder også kirkegang i den danske folkekirke, som Henrik Reintoft Christensen har vist i en nylig artikel (2021). "Religion i Danmark på tværs af 40 års værdiundersøgelser". *Religion I Danmark*, 10(1), 65–77.

[6] Kønsaspektet har i mange år været et centralt emne i både religions- og buddhismeforskningen, også indenfor forskellige bølger af feminismestudier. Rita Gross (USA) og Alice Collett (UK) er to prominente buddhismeforskere, der på forskellig vis har undersøgt feltet.

og æstetik er umiskendeligt østasiatisk, ligesom altrene til afdøde forfædre, hvorpå der jævnligt ofres blomster, ris og frugt, er typisk for den østasiatiske mahayanabuddhisme. Højtider som nytåret og fejring af Buddhas fødselsdag og 'mors dag' (*vu lan*) foregår efter vietnamesiske traditioner, hvor også bøn, offer og hengivenhed er fokus for rituel praksis.

De tibetanske grupper fokuserer typisk på meditation og belæringer med henblik på erkendelse af sindets muligheder og indsigt i buddhistisk livsfilosofi. Der er dog også praksis omkring buddhistisk healing og bønner til tibetansk buddhistiske guddomme, ligesom det tibetanske nytår fejres med social sammenkomst og fest hos Øsal Ling. Lamaen har stor betydning indenfor denne tradition, både som læremester og som symbol på buddhistisk visdom. Billeder af lamaer hænger i begge de to aarhusianske grupper, med lama Ole Nydahl som den helt centrale skikkelse hos Karma Kadjy Skolen. Mens Nydahl tidligere har besøgt det aarhusianske center og givet foredrag i fx Stakladen, har han de sidste mange år kun sjældent været gæst i centret og i byen, dog repræsenteret permanent i centrets meditationsrum ved et foto.

Soka Gakkai fokuserer recitation af den hellige sætning *nam-myōhō-rengekyō*' (hengivelse til den vidunderlige lovs Lotussutra'). Recitation, eller *chanting*, foregår privat og hjemme foran altret med skriftrullen indeholdende skrifttegn på sanskrit og japansk. Men chanting er også del af de netværksmøder ('tandhjulsmøder'), hvor medlemmer mødes i fællesskab. Her vil der desuden være oplæsning fra den vigtige mahayana-buddhistiske Lotussutra og fra den japanske præsident Ikedas bøger eller taler, ligesom medlemmerne fortæller om deres religiøse erfaringer. Globalt – men ikke i udpræget grad i Danmark – adskiller Soka Gakkai sig fra andre japanske buddhismeretninger ved at være ganske globalt orienteret med etnisk diversitet som et varemærke. I USA er gruppen da også et godt eksempel på overskridelse af 'de to buddhismer'.

Covid-19 har fra foråret 2020 og ind i 2022 påvirket også religionerne globalt. Som beskrevet i flere af artiklerne nedenfor, har pandemien også haft væsentlig indflydelse på de danske buddhistiske

grupper. Flere måtte lukke ned for senere at genåbne, nogle i forandret form, andre med online formater som del af en ny praksis-virkelighed.[7]

Unge buddhister i Aarhus

Et specielt fokus i denne undersøgelse har været ungdom (forstået her som personer under 35 år). Hvor mange er tilknyttet de buddhistiske grupper? Gør man noget for at få flere? Hvad er grunden til stigning eller fald af medlemmer og deltagere? Ud fra datamaterialet (både de angivne svar i spørgeskemaundersøgelsen og udtrykt i interviews) må man sige, at de fem buddhistiske grupper i Aarhus ikke er præget af ungdom. Hos de fire undersøgte grupper gives der udtryk for, at der ikke er ret mange unge medlemmer. Som en af de (få) unge i hos en af grupperne siger, er tilslutningen fra andre unge blevet mindre gennem årene, hvilket også har gjort, at hun selv har følt sig mindre motiveret til at komme. Hos Soka Gakkai og Quang Huong er der henholdsvis 20% og 30 % unge, der jævnligt deltager i religiøse aktiviteter, og hos de fire undersøgte grupper er der tilsammen 18 unge personer, der i løbet af året deltager i frivilligt arbejde hos grupperne. De få yngre personer, der faktisk kommer, angives hos en af grupperne (Øsal Ling) til at være børn af praktiserende buddhister, altså et udtryk for regeneration (også) indenfor en konvertitbuddhistisk gruppe. Motivationsfaktorer, som de unge i interviews gav udtryk for, var almen interesse i 'livets store spørgsmål', 'spiritualitet', 'buddhistisk livsstil' og koblingen af 'lidt buddhisme og lidt kultur'.

Hvorvidt man kan konstatere en egentlig nedgang for buddhisme-interessen blandt unge, kan dog ikke konkluderes ud fra denne undersøgelse. Buddhisme som en 'cool religion' ikke mindst udtrykt i populærkulturelle og medieskabte narrativer om en for mange ganske tiltrækkende religion eller form for spiritualitet synes stadig at være udbredt.[8] Buddhistiske trossamfund har da også for bare få år siden erklæret, at de ser, at børn og unge i stigende grad interesserer sig

[7] For en oversigt over religionsvidenskabelige undersøgelser og publikationer om covid-19 (herunder også af buddhismen globalt og i Danmark), se Center for Samtidsreligions hjemmeside.

[8] Borup, J. (2015). "Buddhisme, medier og populærkultur". Religion i Danmark, 7(1), 17–24.

for buddhismen.[9] Måler man en sådan interesse ved medlemstal, har antallet dog aldrig været særligt højt. At buddhismes 'cool image' ikke står i forhold til antal medlemmer eller praktiserende er også belyst fra andre studier. Men tendenser til, at buddhismen ikke helt som tidligere har samme status generelt i Vesten og blandt unge, indikeres også fra international forskning. Buddhisme-'boomet' i Vesten toppede i 1990erne, hvor Dalai Lama var yngre og Hollywood-producerede film kunne sælge romantiserede fortællinger om buddhismen. Forenings-buddhismen har aldrig været stor i Danmark og Vesten. Til gengæld har lån fra religionen i både individualiseret new age og spiritualitet samt diverse udbud for konkrete buddhistiske *retreats* og ikke mindst den markant stigende interesse for mindfulness[10] budt på ideer og praksis, der i hvert fald vidner om religionen som inspirationskilde, der helt svarer til tidligere tiders fascination hos litterater og skønånder. De aarhusianske grupper giver da også udtryk for, at unge fra både skole- og gymnasiebesøg har vist fortsat interesse for buddhismen.

Er den (måske) faldende interesse for buddhisme afløst af en stigning i andre former for religion (fx asatro), der er mere tiltalende for unge? Er, som en repræsentant for en af grupperne, buddhismen i 2022 bare for langt fra unges værdier, med dens belæring af ego- og begæropløsning? Trods diverse nye tiltag med sociale aktiviteter og online kommunikation, giver samme person udtryk for den i Vesten udbredte skepsis over at se buddhismen som en missionerende religion. Mange brugere af buddhisme identificerer sig da heller ikke som hverken buddhister eller religiøse. Mange er ikke medlemmer, og fra USA ved man, at mange, der ellers ikke definerer sig som religiøse, faktisk i en eller anden forstand er brugere af buddhisme. Måske er det stigende udbud af og interesse for buddhistiske *retreats* og mindfulness udtryk for en forskydning fra 'forenings-buddhisme' til 'event-buddhisme', en udvikling der kunne give mening også i generations-optik?

---

[9] Se fx artikel i Kristeligt Dagblad (17-6-2009): "Danske børn bliver tiltrukket af buddhismen"

[10] Mindfulness har ikke været genstand for undersøgelse i nærværende projekt. En tidligere undersøgelse af mindfulness i Aarhus fra 2015 kan ses i rapporten Center for Samtidsreligion: "Mindfulness i Århus – en kortlægning".

I forhold til religiøs demografi er det vigtigste aspekt dog migrantbuddhisterne. Hvordan bliver religionen regenereret og transformeret til nye generationer? Hvordan skaber de vietnamesiske buddhister, der i modsætning til katolikkerne ikke har særligt krav til religiøs socialisering, rammer for de unge til selv at blive nye buddhister på en 'dansk' måde? Som interviewene med de to unge buddhister med vietnamesiske forældre udtrykker, forsøger de at finde sig en anden måde at være buddhister på, der er forskellig fra deres forældres traditionsbundne kulturbuddhisme. Hvordan en sådan ny måde at være buddhist på for (unge) efterkommere af migranterne fra Asien er et af de væsentlige spørgsmål til kommende forskning i buddhismen i (Aarhus og) Danmark. På de næste sider følger opdateret beskrivelse af de fire buddhistiske grupper, der har været undersøgt i 2022.

Litteratur

Borup, Jørn
2005 *Dansk Dharma*. Højbjerg: Forlaget Univers.
2021 "Buddhistiske grupper 2010-2020". *Religion i Danmark* 10, 1: 20-26.

Karma Kadjy Skolen

Karma Kadjy Skolen blev oprettet af lama Ole og Hannah Nydahl (d. 2007) i Danmark i 1972, først som ”Buddhistisk Center” i København og senere med det officielle navn ”Karma Kadjy Skolen”. Karma Kadjy Skolen tilhører *Kadjypa* (eller *Kagyupa*, som er den mest gængse transskription), en af de fire tibetansk buddhistiske hovedretninger, der alle er en del af *vajrayana*-buddhismen. *Kadjy* (eller *Kagyu*) er tibetansk og betyder ”den mundtlige overføringslinje”. Dette understreger det særlige lærer-elev-forhold, hvor lama- en som den spirituelle mester videregiver buddhistiske belæringer og personligt erfarede indsigter til sine ”elever”. ”Karma” refererer både til det indiske begreb karma, som betegner alle handlingers årsag og virkning, og til retningens åndelige overhoved *Karmapa* (tibetansk for ”handlingens mand”). Retningerne indenfor tibetansk buddhisme er alle organiseret med et åndeligt overhoved, den ”højeste lama” eller *rinpoche* (”ærværdige mester”). Denne har siden det 12. århundrede reinkarneret sig ved eget valg (*tulku*, ”bevidst genfødt”) og har stor betydning og autoritet. Indenfor Karma Kadjy Skolen er den 17. genfødte Karmapa det nuværende overhoved. Når en Karmapa dør, fører udpegelsen af den ’nye’ Karmapa, ligesom udpegelsen af andre vigtige lamaer i Tibet, ofte til stridigheder. Da den 16. Karmapa (Rangjung Rigpe Dorje) i 1981 døde, var identifikationen af den 17. Karmapa i flere år et varmt politisk emne. I Danmark resulterede det i 1992 i et brud indenfor Karma Kadjy Skolen, og der blev dannet to organisationer; Karmapa Trust og Karma Kadjy Skolen. Karma Kadjy Skolen, der også i internationalt regi kaldes for *Diamond Way Buddhism*, er en organisatorisk selvstændig enhed og den eneste fra Kadjy-linjen, der er repræsenteret i Aarhus. Ole Nydahl fik selv af den 16. Karmapa tildelt lamatitlen og har sammen med sin kone Hannah gennem mange års praksis og rejser til Himalaya opnået status og en vis anerkendelse i europæiske miljøer indenfor Kadjy-linjen. Diamond Way Buddhism har i alt 650 centre rundt om i verden, primært i Europa.

Gruppens historie i lokalområdet

Den aarhusianske afdeling af Karma Kadjy Skolen blev oprettet, da en gruppe på fem-ti buddhister med tilknytning til det københavnske Karma Kadjy-hovedcenter ønskede et permanent sted at praktisere i Aarhus. I 1987 lejede de sig ind i en villa på Ådalsvej, og i 1989 købte gruppen en villa på Nattergalevej. Efter bruddet i 1992 blev gruppen splittet, og villaen solgt. Den tilbageværende del af Aarhus-gruppen holdt sammen med en anden afdeling i Gedsted, Himmerland, men denne forbindelse stoppede i 2004, da Gedsted-centret valgte at følge en anden lama indenfor Kadjy-linjen, frem for Ole Nydahl.

Gruppen i Aarhus lejede sig ind i Sølystgades Beboerhus ved arrangementer, indtil de i 2008 fik nye lejede lokaler i Peder Skrams Gade på Trøjborg. De har stadig brug for større lokaler til foredrag og lejer sig derfor lejlighedsvis ind i beboerhuset på Trøjborg eller andre steder i byen. Gruppens mødested er kælderlokalerne i en opgang indeholdende et lille køkken og et meditationsrum, gruppens ”gomba” (tibetansk for ”stedet, hvor man øver sig”). Meditationsrummet er enkelt indrettet med hvide vægge og *thang ka* (silkemalerier af buddhaer eller andre guddomme), andre buddhistiske symboler og figurer samt et billede af afdøde Hannah Nydahl. Midtpunktet for deres praksis er et alter med en buddhastatue og tre billeder af henholdsvis den 16. Karmapa, den 17. Karmapa og lama Ole.

Organisation

Den aarhusianske Karma Kadjy-skole har en flad struktur, hvor ansvarsområder udpeges. Gruppen fordeler praktiske opgaver imellem sig ad hoc på deres fællesmøder, der afholdes hver tirsdag. Deltagelse er frivillig, og beslutninger vedtages demokratisk. Den største organisatoriske opgave er inddragelse af husleje og planlægning af foredrag. Gruppens facebookside annoncerer mulighed for medvirken i infomøder, hvor man hører om de grundlæggende principper inden for diamantvejsbuddhismen og Karma Kadjy-skolens historie.

Aarhus-gruppen hører under hovedcentrets ledelse i København. Øverst er Karmaparådet, der består af lama Ole Nydahl og to andre personer, hvoraf den ene er regnskabsfører. Under bestyrelsen

sidder der forskellige udvalg, som har repræsentanter i bestyrelsen. Bestyrelsen har lavet retningslinjer for, hvordan de enkelte grupper skal organiseres, i form af vedtægter. Grupperne er selvstyrende økonomisk og spirituelt, men i tilfælde af tvivls- eller stridsspørgsmål er lama Ole Nydahl den øverste autoritet.

Medlemmer

Generelt kalder Aarhusgruppens medlemmer sig for ”diamantvejsbuddhister” eller bare ”buddhister”. De skelner mellem bidragsydere og ikke-betalende medlemmer samt dem, der har ”taget tilflugt”, det vil sige deltaget i ”tilflugtsceremonien” (se nedenfor), og dem, der endnu ikke har. Desuden skelner de mellem deltagende og ikke-deltagende medlemmer. Officielt kræver de ikke, at man er medlem, og de har ikke nogen formaliseret indvielse. På grund af den løse struktur har gruppen heller ikke noget register over, hvor mange medlemmer de har. I 2012 er der ifølge hovedcentret på landsplan omkring 500 medlemmer, heraf 320 bidragsydere. I Aarhusgruppen estimerede de deres medlemstal til at være omkring 20-30 medlemmer, hvoraf 16 deles om husleje til centret. Der er en kerne af 12-13 regelmæssige medlemmer, hvoraf otte anses for de inderste og mest erfarne og aktive ”kernemedlemmer”. Medlemstallet har været nogenlunde stabilt de sidste 10 år, med en mindre udskiftning, og i 2022 angives et medlemstal på 14, altså en halvering i forhold til sidste undersøgelse. Medlemmerne er mellem 22 og 60 år og har en nogenlunde ligelig kønsfordeling. De er alle bosat i Aarhus og opland med Horsens som den fjerneste bopæl, og udover enkelte med oprindelse i Tyskland, er de fleste er danskfødte.

Også blandt unge er der et faldende medlemstal. Nogle af de adspurgte forklarer, at uddannelse, flytning og arbejde besværliggør fysisk deltagelse i det lokale center, og en ung kvinde på 26 år, fortæller, at hun selv ikke føler sig motiveret til deltagelse i meditationer og møder, da hendes venner og veninder heller ikke møder op. Hun praktiserer derfor primært derhjemme, og selv om hun mærker behov for en læremester til at guide i den buddhistiske praksis, mener hun

ikke, at institutionen som sådan er en afgørende faktor for udøvelse heraf.

Økonomiske forhold

Karma Kadjy Skolen i Aarhus er selvfinansierende, og centret på Trøjborg finansieres af medlemmerne. Hovedorganisationen i København modtager dog støtte fra tipsmidlerne. Gruppen opnår hovedsageligt økonomisk indtægt igennem foredragsvirksomhed med lama Ole Nydahl eller andre rejselærere, hvor der kræves entre. Alle indtægterne går til en fælles rejsekasse til betaling af foredragsholdernes rejseudgifter. Da lama Ole Nydahl sjældent har været i Aarhus de sidste 10 år, har gruppen ikke tjent så mange penge på foredragsaktiviteterne herhjemme. Desuden har gruppen en begrænset indtægt ved salg af bøger og religiøse genstande. På grund af den lave indtægt er gruppen afhængig af sine medlemmers frivillige arbejdskraft, eksempelvis til afholdelse af foredragsarrangementer. Idet gruppen i Aarhus har fået deres eget center med en udgift til husleje, har de skabt fastere rammer omkring deres økonomi.

Religiøs/spirituel praksis

Gruppens religiøse praksis har ændret sig i løbet af de sidste 10 år på den måde, at de har fået et forøget fokus på at afgrænse deres praksis fra andre grupper, samt de er blevet ”skarpere” i forhold til, hvad gruppen står for og praktiserer. Der er en række krav til medlemmernes praksis. De skal følge lama Ole Nydahls udlægning af læren og forventes på et tidspunkt at gennemføre ”tilflugtsceremonien”, hvor de rituelt bekender sig til buddhismen. De opfordres til at deltage på fællesrejser og i gruppens arrangementer. Karma Kadjy Skolen følger lama Ole Nydahls initiativ til oversættelse af de religiøse tekster til dansk samt en afritualisering og fordanskning af den religiøse praksis. De anser dermed også deres praksis for lægmandsbuddhisme og ikke traditionel asketisk buddhisme, om end de stadig anvender traditionelle rituelle redskaber såsom buddhafigurer, *thang ka*, mandalaer, mantraer, klokker og bedekranse. Det centrale i gruppens praksis er meditationspraksis, personlig udvikling og ritualer, som medlemmerne

forventes at gennemgå. Gruppen har forskellige meditationer med forskellige trin, hvoraf kan nævnes ”den 16. Karmapa-meditation”, ”ngöndro-meditationen” og ”phowa-meditationen”, hvor man forberedes på i dødsøjeblikket at overføre bevidstheden til det næste liv. De fleste af gruppens aktiviteter er individuelle. Gruppen lægger stor vægt på individernes egen udvikling og eget tempo, dog har gruppen adskillige fællesaktiviteter hver uge, som annonceres på deres hjemmeside. Bl.a. har de fælles meditationsdage, og de spiser sammen hver tirsdag til ”Sanghamøder”, som er uformelle sammenkomster. De arrangerer desuden åbne foredrag om buddhisme og meditationer, som er relevante for medlemmerne. Aarhusgruppen rejser meget sammen nationalt og internationalt, både til kurser og ud på ture med andet lærerigt indhold. Rejserne har ofte til formål at følge eller tage tilflugt hos lama Ole Nydahl på hans ture, der dog de sidste år har været stærkt begrænsede – i 2023 fyldte han 82 år.

Eksterne relationer

Gruppen har ikke noget ønske om at ”missionere” og gør heller ikke noget aktivt for at skaffe nye medlemmer. De oplever, at nye medlemmer finder dem igennem deres hjemmeside eller facebookside, hvor de reklamerer for deres foredrag. Gruppen har dog et ønske om at blive større, dels for at dele deres praksis med flere mennesker, dels for at få større økonomisk frirum. Aarhusgruppen tog tidligere ud på skoler og diverse steder for at fortælle om buddhisme, men det har ændret sig, efter at de har fået deres eget center. I stedet inviterer de nu studerende, forskere og journalister til at komme på besøg, eller de henviser medier til centret i København. Aarhusgruppen har ikke kontakt til andre buddhistiske grupper i Aarhus. Gruppen har mange internationale kontakter indenfor Kadjy-linjen, bl.a. i Nordtyskland, hvor nogle af kernemedlemmerne stammer fra. De holder især kontakt igennem deres fællesrejser i samarbejde med andre internationale centre, der ligeledes følger lama Ole Nydahl.

Hjemmeside og sociale medier
På Aarhusgruppens hjemmeside www.buddha-aarhus.dk samt på gruppens facebookside "Buddhistisk Center Aarhus" annoncerer de for kommende aktiviteter og introduktionsaftener om buddhisme og Karma Kadjy Skolen. Lama Ole Nydahl er på Twitter og Facebook og har egen hjemmeside, ligesom også den internationale Diamond Way Buddhism har en hjemmeside https://www.diamondway-buddhism.org/.

Forandringer
Siden undersøgelsen i 2002 er der sket flere ændringer. Hannah Nydahl døde i 2007. På det organisatoriske plan er der sket udskiftninger i bestyrelse og råd. På det praktiske niveau har gruppen fået deres eget center. Dette har gjort, at de ikke længere tager ud og holder foredrag, men inviterer interesserede til centret i stedet. Indenfor den religiøse praksis har skolen skærpet sin linje over for medlemmernes praksis og understreget deres tilslutning til lama Ole Nydahls lære. Lama Ole Nydahl har fået en profil på Facebook og Twitter, og den aarhusianske gruppe har oprettet egen facebookside til annoncering af periodiske aktiviteter. Ole Nydahl er blevet ældre, og rejser derfor sjældent. Hans manglende tilstedeværelse i Danmark (og Aarhus) har muligvis været medvirkende til, at aktivitetsniveauet synes faldende i takt også med det faldende medlemstal, som også ses udtrykt hos et lavt antal engagerede unge medlemmer.

Kontakt
Karma Kadjy Skolen i Aarhus
Peder Skrams Gade 52B, kælderen, Trøjborg 8200 Aarhus N
Buddhistisk Center, København
Svanemøllevej 56 2100 København Ø Tlf.: 39 29 27 11 kbh@buddha.dk www.buddha.dk

Undersøgelse 2022: Rie Schmidt Eriksen og Natascha Caroline Jensen.
Undersøgelsen 2012: af Sandra Bøgh Lund og Maren Marie Pilegård Andersen.
Undersøgelsen 2002: Helle Bertelsen og Jørn Borup.

Interview af ung thai-buddhist

Ikke alle buddhister passer ind i velafgrænsede kategorier, og ikke alle buddhistiske retninger har templer i Aarhus. Rie Schmidt Eriksen og Natascha Caroline Jensen har interviewet en ung thai-buddhist, der ikke er tilknyttet nogen buddhistgruppe herhjemme.

Informanten er 23 år gammel og er født i 1998. Han er født og opvokset i Thailand, hvorefter han har rejst og boede diverse steder i verden. Han har nu boet i Danmark i 7 år. Hans forældre er begge fra Thailand, hvor hans far har været tidligere munk. Hans forældre er skilt, og derfor er det kun hans mor og søster der bor i Danmark nu. Han tager derfor et par gange om året tilbage til Thailand for at besøge sin familie. Da informanten flyttede til Danmark, gik han meget op i at integrere sig selv og være social, for at opnå nogle fællesskaber. Han lagde derfor sin kultur og religiøse overbevisning lidt på hylden, da det var vigtigere for ham at lære den danske kultur og tradition at kende.

Han har svært ved at kalde sig selv religiøs eller buddhist, da han praktiserer buddhisme mindre efter at han er flyttet til Danmark. Han kommer dog fra en buddhistisk familie, hvor traditionen har været højt prioriteret. Han kommer ikke i religiøse fællesskaber, men benytter sig af sin fars viden. Informanten føler ikke at det er nødvendigt at være i en religiøs institution her i Danmark, da det ikke er det, buddhisme centrerer sig om ifølge ham. Han vil hellere benytte sig af institutionerne i Thailand, da institutionerne er for offentlig til skue i Danmark og ikke er en institution, som ligger afsides det generelle samfund. Han synes at den rigtige tilgang, når man tager i et buddhistisk tempel eller institution, skal være i ro og uden for et normalt samfund, hvor man kan isolere sig fra de daglige forstyrrelser som hverdagslivet indeholder. I stedet for at være i en religiøs institution i Danmark går han til thaiboksning og bruger sin fritid på at arbejde. Selvom han ikke kommer i en religiøs institution, benytter han sig stadig af den buddhistiske praksis i form af at chante forskellige mantraer. Det hjælper ham med at finde ro i kroppen og i hans sind. Han benytter sig også en gang imellem af meditation, når han føler stresset eller presset i diverse situationer. Han benytter sig altså buddhismens værktøjer for at kontrollere de daglige problemstillinger man kan møde.

Når informanten er i Thailand og sammen med hans familie, der består af flere generationer, praktiserede han buddhismen og dens metoder mere. Dog når han selv får børn vil han ikke integrere den buddhistiske i dem, da det selv skal være et ønske fra deres side af. Men han forestiller at når han bliver ældre at blive mere troende og praktiserende buddhist, da han mener at man har et større mentalt overskud end som ung.

Øsal Ling

Øsal Ling er en tibetansk buddhistisk forening, der har til formål at være et samlingssted for alle buddhister fra forskellige buddhistiske skoler og grene i Aarhus og Østjylland. Øsal Ling betyder *Lysets Have*. Initiativtageren til centret var Lakha Lama (herefter LL), der også var med til at etablere det tibetansk buddhistiske center i København, Phendeling. Øsal Ling blev indviet i maj 2010 og er både navnet på centret og på den tibetansk buddhistiske gruppe, der mødes til meditation hver mandag.

Gruppens historie i lokalområdet

Før oprettelsen af Øsal Ling havde der i 2001 været et lignende tiltag ved navn Karma Center Norbu Ling, med beliggenhed i baggården bag Center for Dybdeterapi på Kystvejen. Der er et stort personsammenfald i denne og den nuværende gruppe. Både lama Damchö Palmo samt talsmand (Iver Nakskov) og organisatorisk leder (Mette Klausen) hos Øsal Ling var med i det daværende center. Da dette på grund af manglende tilslutning og dårlig økonomi måtte lukke ned, fortsatte deltagerne i den gamle gruppe med at mødes privat. Efterfølgende fandt man et stort behov for at skabe et samlingssted samt et ansigt udadtil, hvor nye interesserede kunne henvende sig for at lære om buddhismen. I 2010 mente LL, at tiden var inde til at skabe et nyt samlingssted for buddhister i Aarhus, og opfordrede derfor nogle af medlemmerne i Tibet Charity til at opbygge en buddhistisk forening. Det tog tre måneder, fra LL fremlagde ideen til indvielsen af Øsal Ling i maj 2010. Gruppen har i dag lejede lokaler i Fredensgade 39.

Organisation

Gruppens spirituelle leder er LL. Som den eneste af sin slags i Danmark anses han for at være tulku, en inkarneret lama, der bevidst har ladet sig genføde for at hjælpe andre. Udover denne autoritet har han et godt omdømme i de buddhistiske kredse, hvor han er kendt for sit engagement i nødhjælpsarbejdet i Tibet Charity. LL er den spirituelle leder for både Phendeling og Øsal Ling og fungerer i Aarhus-gruppen som rådgiver. Selv om de to foreninger betragtes som

søsterorganisationer, er de organisatorisk uafhængige af hinanden. Gruppens organisatoriske leder er Mette Klausen. Som elev af LL blev hun bedt om at være initiativtager til Øsal Ling, ikke mindst på grund af sit engagement i Tibet Charity og den tidligere gruppe Karma Center Norbu Ling. Som leder er hun ansvarlig for de praktiske aspekter af centrets drift. Øsal Lings bestyrelse består af fem personer og eventuelt to suppleanter, der vælges på en generalforsamling for en toårig periode. Store beslutninger vedtages på bestyrelsesmøder, som afholdes ca. én gang om måneden, mens mindre "dag-til-dag-beslutninger" vedtages af forretningsudvalget, som består af tre personer. Det er også gruppens forretningsudvalg, der varetager PR samt foreningens hjemmeside. Øsal Ling benytter sig af frivilligt arbejde. Listen af medlemmer, der har skrevet sig på til frivilligt arbejde, tæller i foråret 2012 20 personer.

Medlemmer

Siden Øsal Ling blev etablereret, har gruppen oplevet stor interesse, og medlemstallet har siden etableringen været stigende, dog mest markant i starten. I 2022 tæller Øsal Ling 55 medlemmer, hvoraf ca. halvdelen har søgt tilflugt (dvs. har rituelt konverteret til buddhismen). Medlemmerne i Øsal Ling har ikke nogen fællesbetegnelse, men internt kalder de sig for "Buddha-klubben". Udover betaling af medlemskontingentet stilles der ingen krav for at være med i Øsal Ling. Buddhismen er lagt an på, at man selv tilvælger den, og ifølge gruppens talsmand nytter det ikke noget at have ydre rammer, der definerer, hvordan den enkelte skal leve sit liv. I Øsal Ling sondrer man mellem forskellige kategorier af medlemskaber: medlemmer, støttemedlemmer, frivillige, lærere og erfarne buddhister. Medlemmer betaler 100 kr. om året, og støttemedlemmer betaler et månedligt beløb i kr., der indenfor buddhismen anses for helligt, nemlig 108. Blandt medlemmerne er der et markant flertal af kvinder og de fleste er over 40 år.[11] Medlemmerne kommer primært fra Østjylland. 95 % er etnisk

[11] I undersøgelsen fra 2012 blev dette angivet til 64 kvinder og 26 mænd med en aldersfordeling, hvor to tredjedele er over 40 år, og nogle få medlemmer er 25-27 år. Tallene er ikke blevet opdateret i denne undersøgelse.

fødte danskere, mens resten udgøres af tre nordmænd og to amerikanere. Nogle af medlemmerne tilhører samtidig også andre trosretninger. Der er i Øsal Ling meget få medlemmer, der er under 30 år gamle. De få medlemmer under 30 år kommer primært fra familier, hvor forældrene har en tilknytning til buddhisme. Øsal Ling tror, at den lave repræsentation af yngre medlemmer skyldes, at buddhismen ikke virker tiltrækkende på unge i 2022, fordi man i buddhismen skal arbejde på at opløse egoet og forstå, at begær i denne verden ikke er noget, som man skal stræbe efter. Det står i kontrast til mange unge menneskers livsførelse, da unge ofte er meget optaget af livet. Der har dog været diskussioner i Øsal Ling om, hvordan man få flere unge medlemmer og her har et forslag været oprettelsen af ungdomsgrupper. Det er dog blevet afvist, fordi man ikke tror på, at der skal være forskel på undervisningen af unge og ældre medlemmer, da alle skal lære det samme. Man er dog meget åben over for at fortælle unge mennesker om buddhisme, eftersom man gerne åbner centret for både folkeskole- og gymnasieniveau til religionsundervisning.

Økonomiske forhold

Ved etableringen af Øsal Ling modtog foreningen private donationer fra to-tre personer, som tilsammen donerede 10.000-20.000 kr. Donationerne er dog ikke noget, der tales højt om, da det er en del af den buddhistiske praksis at yde til velgørenhed. Nogle medlemmer har givet udtryk for, at de gerne vil stille en underskudsgaranti, hvis projektet med udvidelsen skulle komme til at koste penge for foreningen. Foreningen blev i 2013 godkendt af Familiestyrelsen som trossamfund. Udover tilskud fra Kulturstyrelsen, har foreningen ikke modtaget nogen form for offentlig støtte, hvorfor udgifter udelukkende dækkes af indtægter fra kontingenter, gaver, entréindtægter, lokaleudlejning og donationer ved foreningens arrangementer. Udover medlemskontingentet betaler medlemmerne 30 kr. i entre til mandagsmeditation. Mens nogle af gruppens arrangementer giver underskud, opvejes dette af andre indtægter, som når LL to gange om året holder kursus i det aarhusianske center. Et weekendkursus koster ca. 600 kr. pr. person, og der er ca. 40-50 deltagende. Øsal Lings

aktivitetsgruppe planlægger og sætter rammerne for den næste tids aktiviteter, som realiseres ved hjælp af frivillig arbejdskraft. Frivillige kan få reduktion eller komme gratis med til det pågældende arrangement. Opgaverne kan være at købe ind til det enkelte arrangement, informere og tage imod betaling, arrangere siddepladser, lave te og kaffe, rydde op, vaske op og gøre rent.

Religiøs/spirituel praksis

Den spirituelle praksis kan ses som et træningsprogram, hvor første nødvendige skridt er at lære, hvordan sindet fungerer, og igennem meditation at få det til at falde til ro. Dette er et meget omfattende skridt, som for nogle kan tage år. Når sindet er fokuseret, kan man begynde at søge den filosofiske indsigt i sind og virkelighed, og ved forskellige meditationspraksisser kan man erkende verdens foranderlighed. Andre praksisformer handler om at opbygge gode kvaliteter, som retter sig mod det at være god mod andre mennesker. Hver torsdag afholdes der møder i ”Recovery Dharma”. Det er et fællesskab, hvor man bruger et buddhistisk inspireret program og buddhistisk praksis til at arbejde med alle former for afhængighed. Desuden er centret åbent hver fredag. Her afholdes ikke et særligt arrangement, men alle medlemmer har mulighed for at komme og bruge centret samt få en snak. Derudover er der faste månedlige arrangementer. Den første onsdag i måneden afholder Dharmalærer Birgit Scott Vipassana og Shamata meditation, og Dharmalærer Tsewang afholder buddhistisk healing. Udover de faste praksisaftener samles gruppens medlemmer til andre sammenkomster som fx fejring af det buddhistiske nytår, losar. Dette er en kulturel tibetansk højtid, som er blandet ind i buddhismen, men selv om den ikke anses for at have særlig buddhistisk relevans, er den sammen med andre kulturelle elementer medtaget, fordi det er ”hyggeligt” at samles omkring et måltid tibetansk mad. Foreningens enkelte medlemmer har desuden deres individuelle spirituelle praksis. Indledningsvis har de hver fået en ”foreløbig”, men dog meget omfattende renselsespraksis, som det kan tage mange år at gennemgå. Efterfølgende får man en ”yidam” praksis (en individuel praksis på en bestemt guddom), givet af lamaen, der kan se, hvad den enkelte har brug

for. Den centrale praksis for foreningens medlemmer er stillemeditationen om mandagen, hvor man opbygger fokus. Når man har gennemgået sine personlige praksisser, sætter man sig til sidst ned for at blive oplyst, ligesom Buddha gjorde under træet. Kilderne til den spirituelle praksis er på grund af den store differentiering i Øsal Ling ikke én, og der er ikke tale om én læremester. Øsal Ling ser ikke sig selv som en sekterisk organisation, men derimod som et vindue til tibetansk buddhisme, da de er interesseret i at repræsentere de fire tibetanske skoler. De får besøg af lærere fra alle skoler, og de ser denne inklusion som en af årsagerne til, at de er blevet anerkendt som trossamfund. Øsal Lings lokale er udsmykket efter tibetansk tradition med varme farver, orange og røde. På centrets alter er statuen af Buddha, som er det mest anvendte symbol. På alteret er der også placeret syv offerskåle, der alle indeholder hvert sit symbol, nemlig 1) vand til at drikke, 2) vand til at vaske sig med, 3) blomster, 4) røgelse, 5) parfume, 6) mad/ris, 7) musik (symboliseret ved en konkylie). Man ofrer til buddhaerne, men praksis ses samtidig som en øvelse i det at give. Over alteret hænger der tibetanske bedeflag, der ifølge den tibetanske tradition har påtrykte bønner skrevet på sanskrit, der sendes ud til andre mennesker med vinden. I foreningens lokale er der også et bedehjul med indlagte bønner, som man reciterer, hver gang man drejer på hjulet. Ved den ugentlige praksis bruger man tibetanske bønner, idet disse ikke kan oversættes til brugbart dansk. Af samme grund er litteraturen, man hver anden tirsdag anvender til undervisning, oversat fra tibetansk til engelsk. Oversættelse af rituelle tekster er noget, man er opmærksom på i Øsal Ling. Der er en forventning om, at man i fremtiden i højere grad vil oversætte de rituelle tekster for at gøre praksis mindre kompliceret og få medlemmer til at føle sig mere hjemme. Man er dog i høj grad opmærksom på oversættelsesproblematikker, og der stilles krav til faglighed og sprogforståelse, da en oversættelse ikke må blive ”fattig” og unuanceret.

Eksterne relationer
Gruppen er i 2013 blevet godkendt som trossamfund og har i den forbindelse haft kontakt med Familiestyrelsen. Foreningen har en relation til søsterorganisationen Phendeling. Derudover er der et ønske om at skabe eksterne relationer. Derfor er Øsal Ling også en af initiativtagerne for ”Dejlig er jorden”, som er et interreligiøst samvirke, som arbejder for at øge bevidstheden og handlinger for bæredygtighed. Her har de blandt andet afholdt arrangementer med repræsentanter fra forskellige religiøse retninger i Domen, Aarhus, og derudover lånte Øsal Ling Møllevangskirken i 2022 for at afholde en begivenhed i forbindelse med jordens dag. Øsal Ling huser desuden den lille zen-buddhistiske meditationsgruppe Sōtō Zen Aarhus, der mødes en gang om måneden til meditation.

Hjemmeside og sociale medier
I Øsal Ling afholder man ”introduktion til buddhisme”, hvor det er muligt for nye interesserede at få indblik i buddhismen og dens forskellige skoler og retninger. Gruppen opdaterer om arrangementer og nyheder via deres hjemmeside. Ligeledes har gruppen en gruppe på Facebook, hvor medlemmerne kan interagere med hinanden, og hvor man annoncerer den ugentlige meditation og weekendarrangementerne. Øsal Ling er dog opmærksom på, at de ikke gør meget for at udbrede organisationen, og at der ikke er så stort et kendskab til deres eksistens. De ønsker dog ikke at gøre meget reklame for Øsal Ling, fordi de har en overbevisning om, at det vil være forkert at være missionerende, da potentielle nye medlemmer skal opdage deres eget behov.

Forandringer
Øsal Ling overtog i februar 2012 den religiøse gruppe Sahaj Margs lokaler på første sal i samme bygning. Udvidelsen af gruppens aktiver skete, fordi pladsmangel i de daværende lokaler satte en begrænsning for deltagerantallet til weekendarrangementerne. Man har nu indrettet et stort tempelrum i lokalerne. I februar 2012 har Studiegruppen desuden taget navneforandring til ”Ønskegruppen”. Øsal Ling blev, som resten af samfundet, tvunget ud i længere perioder med total

nedlukning under covid-19. Nedlukningen har ikke haft en indflydelse på gruppens medlemstal, men den har påvirket aktiviteter og arrangementer i Øsal Ling. Mange begivenheder har været fuldstændig aflyst. De har afholdt enkelte arrangement i et online format, men på grund af tekniske begrænsninger har man i Øsal Ling ikke haft mulighed for at gøre dette ofte eller regelmæssigt. Til gengæld har Øsal Lings søsterorganisation, Phendelig, afholdt langt flere online arrangementer, som Øsal Lings medlemmer har haft mulighed for at deltage i. I Øsal Ling arbejder man forsat i 2022 på at få et momentum og engagement op at køre i organisationen igen som følge af covid-19.

Kontakt
Øsal Ling, Fredensgade 39, C, 8000 Aarhus
https://osalling.dk

Undersøgelse 2022 er udformet af Agnethe Mogensen.
Undersøgelsen fra 2012 var udført af Alma Milthers, Mauretta Agonati & Samanha Sabado.

Quang Huong

Quang Huong-templet er hjemstedet for Vietnamesisk Buddhistisk Forening og ligger på Havkærsvej i Tilst. Quang Huong betyder "sprede" (Quang) og "duft" (Houng). Betydningen af dette er, at buddhismen som den gode duft spredes over hele verden af sig selv og uden tvang. Quang refererer også til den vietnamesiske munk Thich Quang Duc, som brændte sig selv i Saigon i 1963 på grund af styrets undertrykkelse af buddhisme.

Vietnamesisk Buddhistisk Forening er en landsdækkende forening og fungerer som et samlingssted for vietnamesere i Danmark. I øjeblikket bor munken Thich Giac Tanh i templet, og det er ham, der står for templets religiøse praksis og er til rådighed for vietnameserne alle ugens dage. Thich er det vietnamesiske ord for "ærværdige" og er en ærefuld titel.

Foreningen tilhører mahayana-buddhismen, som er den primære buddhistiske retning i Vietnam. Mahayana-buddhismen lægger vægt på idealet om bodhisattvaen, en oplyst person, der udskyder sin egen indtræden i nirvana for at hjælpe andre på den buddhistiske vej. Foreningens buddhisme indeholder, som tilfældet er for størstedelen af vietnamesiske buddhistiske grupper, elementer fra andre buddhistiske skoler – i særdeleshed Det Rene Land Skolen (Thinh Do Tong) og zenskolen (Thien Tong). Begge disse skoler tilhører mahayana-buddhismen men har to meget forskellige praksisser. I Vietnam er disse to skoler ikke skarpt adskilt, og begge skolers praksis kommer til udtryk i vietnamesisk buddhisme. I zenbuddhismen er meditation fundamentet for den religiøse praksis, hvilket primært udøves af munken i Quang Huong. Munken mener, at templets praksis er mest beslægtet med Det Rene Land Skolen, da han mener, den egner sig bedst til lægbuddhister.

Gruppens historie i lokalområdet

Vietnamesisk Buddhistisk Forening blev dannet i 1979 med den store strøm af bådflygtninge, som skabte et naturligt behov for at samle og etablere sig. I begyndelsen hjalp Dansk Flygtningehjælp vietnameserne med at leje sig ind i forskellige lokaler i Aarhus. De hjalp også

foreningen med at få den vietnamesiske munk Thich Quang Binh fra Frankrig til Aarhus i 1989. Thich Quang Binh blev i Aarhus indtil 1992, hvor huset i Tilst blev købt og senere ombygget til templet Quang Huong. Medlemmerne har igennem årene bidraget både økonomisk og med frivilligt arbejde, og templet har således været restaureret og moderniseret flere gange.

Organisation

Vietnamesisk Buddhistisk Forening har lokale afdelinger i Aalborg, Hjørring, Aarhus, Esbjerg, Odense og København. Foreningens hovedsæde er Quang Huong-templet i Tilst, og formanden er munken Thich Giac Tanh. Foreningen samles ved store højtider, som Buddhas fødselsdag og det vietnamesiske nytår. Derudover samles de til generalforsamlinger, hvor de uddelegerer foreningens poster.

Quang Huong-templets kontakt til samfundet varetages af kontaktpersonen og talsmanden Hanh Nguyen. Kontaktpersonen skal følge med i, hvad der sker i samfundet, og sørge for at skabe en god kontakt til det danske samfund. Munken Thich Giac Tanh er udover at være formand den, der tager sig af den religiøse praksis. Medlemmerne indgår i den praktiske forberedelse til de religiøse ceremonier. Til den ugentlige messe, som afholdes hver søndag, er der fællesspisning efter messen. Maden skiftes medlemmerne til at lave, afhængigt af hvem der har tid. Når der opstår globale krisesituationer, mødes medlemmerne og munken i templet og tager sammen stilling til, hvordan de kan hjælpe de nødstedte.

Vietnamesisk Buddhistisk Forening fungerer som den danske afdeling af Unified Buddhist Church of Vietnam (Giao Hoi Phat Giao Viet Nam Thong Nhat), der siden grundlæggelsen i 1963 har været paraplyorganisation for vietnamesiske buddhistiske retninger. I 1981 blev den forbudt i Vietnam og har siden haft centre i en række europæiske lande. I efteråret 2003 fandt en international endags sultestrejke sted i sympati med de fortsat undertrykte buddhister i Vietnam, hvor bl.a. Quang Huong deltog. Vietnamesisk Buddhistisk Forenings primære rolle er i dag at skabe et godt fundament for

vietnamesere i Danmark, både i forhold til det organisatoriske og det religiøse.

Medlemmer

Der er omkring 16.000 personer i Danmark (heraf 2500 i Aarhus) med vietnamesisk oprindelse, hvoraf omkring 10.000 i en eller forstand kan kategoriseres som buddhister. I Quang Huong er der omkring 300 personer, der i årets løb deltager i templets aktiviteter, og der er 115 registrerede medlemmer. De fleste medlemmer er over 40 år, der er flere kvinder end mænd, og næsten alle er vietnamesere. Templets og gruppens målgruppe er primært vietnamesere, og deres medlemstal varierer i forhold til fraflytning og tilflytning af buddhistiske vietnamesere til og fra Aarhus. Vietnamesiske buddhister kaldes for tilhængere af Buddha, ”Buddhas børn” eller lægbuddhister. Buddhas børn er den direkte oversættelse fra kinesisk, som er den vietnamesiske buddhismes kildesprog, og lægbuddhister bruges for at skelne mellem munken og medlemmerne. Mange medlemmer har taget den buddhistiske tilflugt, som foregår ved en ceremoni, hvor de tager deres tilflugt til ”de tre juveler” – Buddha, Dharma (læren) og Sangha (det buddhistiske religiøse samfund). Dette er buddhismens fundament og udgangspunktet for den buddhistiske praksis. Denne ceremoni foregår ofte, når man er omkring 14 år, og viser buddhistens engagement. Der er dog forskel på, hvor aktive lægbuddhisterne er. Det er ikke alle, der kommer i templet i løbet af ugen, men de fleste kommer til de store højtider. Langt hovedparten kan karakteriseres som ’kulturbuddhister’; de er ikke aktivt deltagende, ikke medlemmer af nogle af de buddhistiske grupper, ikke synderligt troende, men de har buddhismen med i den samlede orienteringspakke af værdier og identitet, ganske som det også er kendetegnende for mange kulturkristne danskere.

Økonomiske forhold

Medlemmerne betaler 100 kr. i kontingent om året, og udover det beror templets økonomi på donationer fra templets brugere. Hverken templet eller foreningen får offentlig økonomisk støtte eller hjælp fra moderorganisationen, selv om flere udenlandske afdelinger af Den

Vietnamesiske Buddhistiske Forening støttede bygningen af Quang Huong økonomisk. Næsten al aktivitet i templet og foreningen klares ved frivillig arbejdskraft. Til driften hører tilbygning og restaurering af templet. De økonomiske udgifter til templets vedligeholdelse og udvidelse dækkes også gennem gaver, frivillig arbejdskraft og nogle gange lån. Ved større arrangementer bidrager medlemmerne med et beløb, der dækker udgifterne.

Religiøs/spirituel praksis

Munkens praksis er væsentligt anderledes end lægbuddhisternes. Lægbuddhisternes mål er således ikke at følge munkens vej til oplysning, men at fokusere på en praksis rettet mod generering af god karma til opnåelse af en bedre genfødsel. Munken står op kl. halv syv, hvor han gør templet klar til dagen. Han mediterer, messer, studerer buddhistiske tekster og er til rådighed for medlemmerne alle ugens dage. Udover den daglige praksis besøger munken ofte de andre templer i Danmark, hvor han udfører ritualer og opretholder kontakten mellem templerne.

I hverdagen bruger nogle af lægbuddhisterne templet, hvor de mødes, laver mad og taler med munken. Hver søndag kl. 11 holdes der en messe efterfulgt af fællesspisning. Der kommer i gennemsnit 35 personer til søndagsmessen, hvor nogle af medlemmerne hjælper med at lave mad i køkkenet. Ved messen sidder alle lægbuddhisterne på puder foran alteret, og munken sidder på alteret. Munken leder en recitation af vietnamesiske tekster, og lægbuddhisterne følger hans tempo. Forrest i begge sider sidder en mand og en kvinde og holder recitationens rytme ved at slå på en fiskeformet udhulet træskulptur. Teksterne, der reciteres, er forskellige fra gang til gang, men til alle messerne indgår den buddhistiske trosbekendelse: Jeg tager min tilflugt til Buddha, jeg tager min tilflugt til Dharma, jeg tager min tilflugt til Sangha. Undervejs i messen rejser man sig flere gange og bukker for Buddha.

I løbet af året har de nogle større sammenkomster, eksempelvis Buddhas fødselsdag (Vesak), afdødes dag (Vu lan) og det vietnamesiske nytår (Tét), som fejres som en rensende overgang til det

nye år. Buddhas fødselsdag lokker hvert år mange til templet. Her er det ikke kun de buddhistiske vietnamesere, der kommer, men også katolske vietnamesere samt nysgerrige danskere, som vil se og smage på den vietnamesiske kultur. På denne dag er det ikke kun den ceremonielle fejring af Buddha, der er vigtig, men også det kulturelle fællesskab. Der er på dagen opstillet boder foran templet, hvor der sælges vietnamesisk mad og drikkevarer.

Quang Huong-templet er pyntet med forskellige figurer, billeder, symboler, levende lys, lyskæder samt røgelse og friske blomster. Man ser tydeligt templets to overordnede buddhistiske skolers betydning i templets indretning. Der er både en statue af Bodhidharma, zenbuddhismens grundlægger, og billeder af ”buddha-himlen”, der repræsenterer Det Rene Land Skolen. De fleste dekorative genstande er fra Vietnam og bragt til templet som gaver eller donationer. Da det er munken, som udsmykker templet, skiftes der nogle gange ud eller tilføjes nye pyntegenstande.

Foreningens praksis er præget af vietnamesisk folkereligiøsitet, som specielt ses i deres forfædredyrkelse. Der er i templet en væg med billeder af afdøde vietnamesere, hvis efterladte kommer i templet. Disse billeder bukker vietnameserne for, når de passerer væggen, på samme måde som de bukker for buddhaerne og bodhisattvaerne i templet.

Ceremoni i templet. Foto: Quang Huong.

Eksterne relationer

Quang Huong-templet og Den Vietnamesiske Buddhistiske Forening har ikke direkte kontakt med andre buddhistiske grupper i Aarhus.

Foreningen og templets aktiviteter og relationer er rettet mod vietnamesere, og de fungerer som en kulturel institution. Templet er åbent for alle, men da ceremonierne foregår på vietnamesisk, er der sjældent andre end vietnamesere, der deltager. De bliver nogle gange kontaktet af journalister, skoler og forskere, som er interesseret i at se templet og i at se, hvordan deres vietnamesiske kultur udfolder sig i danske omgivelser. De har altid haft det godt med medierne, og mediernes interesse for templet har kun været positiv. Foreningens nye medlemmer er for det meste vietnamesere, der er blevet gift med en dansker, eller migranter. De hører om foreningen gennem andre vietnamesere eller finder foreningen på internettet.

Hjemmeside og sociale medier

Vietnamesisk Buddhistisk Forening har en hjemmeside, hvor de skriver om kommende arrangementer og nyheder omkring foreningen og templet. Hjemmesiden er på vietnamesisk og bruges ikke til at tiltrække nye medlemmer, men til at opdatere allerede eksisterende medlemmer. Quang Huong templet har en Facebook side, som også er på vietnamesisk.

Forandringer

Vietnamesisk Buddhistisk Forening er indenfor de sidste 20 år blevet en naturlig del af Tilst. Opmærksomheden omkring templet er dalet, i takt med hvor mange år de har været der. Da templet lige var blevet bygget, var der stor opmærksomhed fra medier og andre interesserede, som ofte kontaktede templet. I dag er det kun ved særlige begivenheder templet får besøg udefra. Dog har antallet af besøg fra skoler, gymnasier og universitetet været markant stigende i takt med kendskab til den buddhistiske gruppe.

I 2009 blev Vietnamesisk Buddhistisk Forening godkendt som trossamfund. Det betyder, at de har ret til fradrag ved donationer. For templet betyder det økonomiske ikke så meget, men de ser det som en blåstempling fra det danske samfund. I templets samarbejde med andre templer i Europa mærker de også en anerkendelse i form af elever, der kommer til Quang Huong med ønsket om at praktisere under munken.

Foreningens angivne medlemstal har igennem årene været noget varierende, og kan primært tilskrives manglende præcision med registrering. Tidligere har der således været oplyst medlemstal på omkring 500, mens det i dag er angivet til det givetvis mere realistiske antal på 115.

Kontakt
Havkærvej 88 8381 Tilst Tlf: 86 24 57 44
https://da-dk.facebook.com/quang.huong.9674227

Undersøgelse 2022 udført af Eva Døgg Bragadóttir og Sophia Fonager.
Undersøgelsen fra 2012 er udført af Sofie Dahlgren.
Undersøgelsen fra var udført af Helle Bertelsen og Jørn Borup.

Interviews med Lien og Lucas

Lien er 30 år, er opvokset i Skanderborg og bor nu i Horsens sammen med sin kæreste og sin mor. Liens forældre mødte hinanden i en flygtningelejr i Thailand, hvor de fik Lien, hvorefter de tog til Danmark, da hun var ni måneder gammel. Lien beskriver sig selv som buddhist og har været et aktivt medlem af Quang Huong templet i Aarhus i mange år, hvor hun bl.a. har faciliteret grupper for børn og unge, hvor de kan lære om buddhisme og det vietnamesiske sprog. Normalt plejer hun at komme i templet hver anden søndag (inden covid-19 pandemien). Hun kan godt lide at deltage i forskellige arrangementer for unge i Danmark, og har også været på rejser med unge vietnamesiske buddhister fra hele Europa. Det var på en af disse ture til udlandet, at hun mødte sin kæreste, som kommer fra Tyskland. Hun siger, at mange tager med, fordi de gerne vil forstå buddhismen, men der er også andre, der kommer for at have det sjovt med vennerne og lære nye mennesker at kende. Lien understreger dog, at hun ikke kun dyrker buddhismen sammen med andre, men gør det også alene derhjemme ved at udføre praksisser såsom meditation og lignende eller ved at se og lytte til YouTube videoer af munke, der beder.

Lien beskriver sin mors religiøsitet som "lidt buddhisme og lidt kultur". Hendes far var folkereligiøs og havde en stærk tro på forfædrenes beskyttelse, men efter ankomsten til Danmark blev han med tiden tilknyttet buddhismen via templet i Tilst, og han blev også bisat der. Lien fortæller, at hendes søskende ikke tror på noget og kommer kun i templet til mærkedage, festligheder eller fx begravelse. Lien pointerer, at mange vietnamesere blander kultur og overtro ind i buddhismen. Hun er også bevidst om, at hun på nogle punkter selv er indblandet i det kulturelle, eftersom hun omgås de andre og hører ting. Men helt grundlæggende tror hun på Buddhas budskaber og lever en buddhistisk livsstil ved at minde sig selv om, at det, man giver, er det, man får tilbage. Hun mener, at det i buddhismen er meget op til dig selv at bestemme, hvordan dit liv skal være, men at du skal huske på karma. Dog skal du være påpasselig med at komme til at tænke, at det er Buddha eller en guddom, der straffer dig, hvis noget går galt. Der er

nemlig ingen gud, der kommer og gør noget for dig. Det er op til dig selv at leve dit liv.

Lucas er 19 år og er født og opvokset i Aarhus. Han har en vietnamesisk mor og en dansk far og bor sammen med sin mor, stedfar og lillebror. Lucas' mor er buddhist, og er opvokset i Vietnam, hvor hans bedsteforældre stadig bor. Lucas' far er for nyligt konverteret til buddhismen, men resten af farens side af familien er kristne. Lucas fravalgte kristendommen som barn, eftersom mange af budskaberne ikke gav mening for ham. Derfor tog han et aktivt valg om at være buddhist og gennemgik en konverteringsceremoni, eftersom han var blevet døbt som lille. I sin opvækst er han kommet i templet med sin mor, men kommer nu om dage kun til mærkedage, hvilket han har lidt dårligt samvittighed over. Han understreger dog, at man ikke behøver templer, munke og statuer for at dyrke buddhisme og bede, og at der ikke kun findes én rigtig og sand vej til oplysning. Til trods for, at han ikke kommer så tit i templet, har Lucas en stærk tilknytning til buddhismen og kan godt lide at studere budskaberne og gå i dybden i forskellige tekster.

Han har flere gange deltaget i forskellige arrangementer og ture for unge buddhister i Danmark. Her kommer de unge for at lære om buddhisme, men også for at hygge sig og spille boldspil sammen. Derudover har han for nyligt været i Tyskland for at prøve leve som munk i to uger ude i en skov. Han tog afsted med en af sine bedste venner og dennes søster. Opholdet var udfordrende for Lucas, især eftersom han ikke taler godt vietnamesisk. For ham er det dog vigtigere at forstå indholdet i buddhismen end at forstå sproget. Han pointerer, at mange vietnamesere er kulturbuddhister: de forstår det grundlæggende, men interesserer sig ikke yderligere for buddhismens lærdom. De er med andre ord buddhister, fordi deres forældre er buddhister. Lucas har derimod fundet frem til sin tro og praksis gennem tætte venskaber, kurser og sin læremester i Tyskland. Han bruger også de praksisser, han har lært, i sin dagligdag; især til at håndtere vrede og irritation, og til at minde sig selv om, at alting er midlertidigt. Han gør sit bedste for at leve efter de fem buddhistiske leveregler, men indrømmer, at han ikke er perfekt. Dog er han sikker på, at han altid vil være buddhist.

Fælles for både Lien og Lucas er, at de løsriver sig fra den traditionsbundne kulturbuddhisme, som deres forældre og omgangskreds dyrker. De har selv studeret buddhismen udenom det, de har lært af deres forældre. De er kommet til deres egne konklusioner og holdninger, og de har udviklet deres egne måder at inkorporere buddhismens tro og praksisser i dagligdagen.

Soka Gakkai International (SGI)

Soka Gakkai er den største af Japans 'nye' religioner og betyder oversat fra japansk "Det Værdiskabende Samfund". Soka Gakkai er en lægmandsbuddhisme, som er udgået fra den religiøse gruppe Nichiren Shoshu ("Nichirens Ortodokse Sekt"), der betragtes som en 'præsteskabsbuddhisme', og de tilhører begge mahayana-buddhismen. Soka Gakkai Denmark fik i 2018 status som godkendt trossamfund.

Soka Gakkai blev grundlagt d. 18. november 1930 af Tsunesaburo Makiguchi (1871-1944) og Josei Toda (1900-1958). Makiguchi betegnes som bevægelsens første præsident og blev efterfulgt af Josei Toda. I 1960 blev Daisaku Ikeda (1928-) indsat som den tredje og nuværende præsident. Ikeda stiftede d. 26. januar 1975 Soka Gakkai International (SGI), som har styrket bevægelsen på verdensplan, og der menes i dag at være 12 millioner medlemmer repræsenteret i 192 lande. Soka Gakkai og modersekten Nichiren Shoshu var i lang tid i strid om munken Nichirens lære og kampen om den religiøse magt. Dette resulterede i bruddet mellem lægmandsorganisationen og præsteskabsbuddhismen i 1991.

Soka Gakkai er én ud af mange buddhistiske retninger i Japan, der baserer sin teologi på Lotus Sutraen og den japanske munk Nichirens (1222-1282) udlægning af denne i sine breve, som kaldes Goshos. Det kendetegnende ved Lotus Sutraen er, at alle mennesker er ligeværdige uanset køn, alder, social eller etnisk status etc. Præsident Ikedas taler og skrifter studeres også af tilhængerne og ses som vejledende for hele Soka Gakkai-bevægelsen. Ikedas værk The New Human Revolution er meget centralt i deres studier som et udtryk for deres lære om vejen til verdensfred skabt gennem hvert enkelt individs menneskelige revolution.

Gruppens historie i lokalområdet

Soka Gakkai er i Danmark ikke en missionerende religion, og den har derfor ikke været særlig synlig i offentligheden, siden den kom hertil. Soka Gakkai kom til Danmark gennem japanske kvinder, gift med danske mænd, som praktiserede Soka Gakkais lære sammen. Men det var først, da Mark Kamio og Jan Møller i 1960'erne tog initiativ til, at

der skulle være en organiseret udbredelse, at Soka Gakkai blev større i Danmark. Soka Gakkai har fortrinsvis eksisteret uden fast tilholdssted, og medlemmerne mødtes privat. I håbet om at udbrede Soka Gakkai i Danmark kom den første stiftende generalforsamling i København i 1983. Indtil dette tidspunkt var tilhængerne af Soka Gakkai uden egentlig organisation og bestod af spredte grupper rundt om i landet, men overvejende i København.

Det er ikke til at vide, præcis hvornår Soka Gakkai kom til Aarhus, men i slutningen af 1980'erne, starten af 1990'erne bredte organisationen sig til Aarhus. Soka Gakkai har bredt sig gennem formidling til bekendte, venner og familie og på den måde forøget sit medlemstal. De ejer ikke et fast mødested, men lejer sig ind én gang om måneden til deres store månedlige møde og mødes ellers privat i mindre grupper. Igennem de sidste par år har de lejet et fast lokale i Hasle den første søndag i måneden.

Organisation

Soka Gakkais moderorganisation ligger i Japan, og det er også der, deres præsident, Daisaku Ikeda, holder til. Det danske hovedkvarter ligger i København i Nordisk Kulturcenter, også kaldet Kaikan-huset. Den danske SGI er delt op i fem regioner og yderligere inddelt i distrikter alt afhængigt af medlemstallet for det bestemte område. Aarhus-regionen er dækkende for hele Jylland og Fyn. Disse distrikter kan igen være delt op i mindre grupper med 5-15 personer i hver. I Aarhus er der i dag fire af de små grupper, hvilket er én mere end for 10 år siden. Grupperne dannes ud fra geografiske og praktiske hensyn. Hver af de små grupper har en mandlig og en kvindelig gruppeleder, som skal kunne støtte hinanden og sørge for, at gruppemedlemmer ikke bliver overset. De små grupper mødes to gange om måneden. Det første møde er et forberedelsesmøde, hvis man har spørgsmål eller emner, man gerne vil vide mere om. Det kan man så forberede sig på til det andet møde, diskussionsmødet/studiemødet.

Udover de små grupper er der også grupper, som er delt op efter livsstadie og køn. Der er en gruppe for unge mænd, unge kvinder, ældre mænd og ældre kvinder, og så er der også en gruppe for børn (7-12 år).

I realiteten bliver hvert enkelt medlem af Soka Gakkai placeret i en gruppe, men det er stadig frivilligt, om man vil være med i grupperne eller praktiserer selv. Soka Gakkai har de sidste år fået flere områdeledere. Her vælges også en mand og en kvinde, og de er gruppeledere for alle de mindre grupper i deres distrikt.

Første søndag i måneden afholdes 'Tandhjulsmøder', hvor medlemmerne begynder med et fælles ritual efterfulgt af organisatoriske oplysninger. Grunden til, at mødet kaldes for et tandhjulsmøde, er, at man kan betragte hvert enkelt medlem som et lille tandhjul, som drejer i sit eget tempo. Når dette 'tandhjul' møder et andet, måske større 'tandhjul', arbejder de sammen og drejer hurtigere rundt. Dvs. at når mange 'små tandhjul' mødes en gang om måneden, så arbejder de sammen, og især når de hører eller læser breve fra Daisaku Ikeda, som betragtes som et større tandhjul, arbejder de godt. Processen kan altså gå hurtigere gennem samarbejde og ved at dele deres viden og inspiration.

I kraft af at Soka Gakkai er en lægmandsorganisation, hævder man i bevægelsen, at der ikke er religiøse ledere. Til gengæld tales der om et lærer-elev-forhold, som kommer til udtryk i det japanske ord 'sensei' (mentor). Tidligere præsidenter for Soka Gakkai betragtes som mentorer, og den nuværende præsident Ikeda er derfor hovedmentor for hele SGI.

Medlemmer

Medlemmerne i Soka Gakkai kalder sig buddhister, og der stilles ingen krav til dem, ligesom man ikke skal have særlige forudsætninger. Man er medlem, når man betragter sig selv som tilhænger af Soka Gakkai, så der finder ingen udvælgelse sted. Et medlem af Soka Gakkai kan sagtens være medlem af et andet trossamfund, som fx folkekirken, hvilket der er mange af dem, som er. Bevægelsen er karakteriseret ved foreningen af menneskets moderne hverdag og den buddhistiske lære. Nye tilhængere kommer til ved, at medlemmerne fortæller om Soka Gakkai til deres nysgerrige omgangskreds. De kalder det selv for 'hjerte til hjerte'- metoden.

Alle medlemmer i Soka Gakkai er ligeværdige, og alle er fra starten fuldgyldige medlemmer af bevægelsen. Den eneste sondring er, hvor megen erfaring og lære man har erhvervet sig, hvilket henviser til senseitanken. Når et medlem føler, at vedkommende har viden nok, kan han eller hun modtage en kopi af Gohonzon (”det højest respektværdige grundlag”), som er en skriftrulle på japansk og sanskrit.

I Danmark var der i 2011 ca. 1.000 medlemmer, hvoraf tre fjerdedele er bosat i København. I Aarhusdistriktet var der omkring 50 medlemmer, med stort set lige mange kvinder og mænd. I 2022 er der 1300 medlemmer på landsplan. I Aarhus er der 71 medlemmer, hvilket er udtryk for en stigning på 42 % på ti år.

Økonomiske forhold

Soka Gakkai fik i 2018 status som godkendt trossamfund, og medlemmer kan derfor trække udgifter og donationer fra i skat. Aktiviteter indenfor Soka Gakkai finansieres af medlemmernes donationer, der er frivillige. Der er ikke regler for, at hvert medlem skal bidrage med pengedonationer hver måned, men der er en forventning om, at de skal få organisationen til at fungere i fællesskab, så man yder, hvor man kan. Selv om mange medlemmer donerer penge månedligt og de fleste abonnerer på deres månedsblad Soka Renæssance, så drives Kaikan-huset i København hovedsageligt af den økonomiske støtte, de modtager fra den japanske internationale afdeling. Til tandhjulsmøder og andre arrangementer sælges der bøger og andet materiale. Disse kommer fra Kaikan-huset, og overskuddet går til driften af dette. Til større arrangementer, som årsmøder eller lignende, er man nødt til at leje lokaler. Lejen dækkes af de donationer, som kommer ind under disse arrangementer.

Religiøs/spirituel praksis

Det vigtigste i praktiseringen af Soka Gakkais lære er at ’chante’ (at recitere) mantraet nam-myoho-rengekyo, som betyder ”hengivelse til den vidunderlige lovs Lotus sutra”. Dette mantra kaldes på japansk ’daimoku’ (stor titel), og det siges at fjerne negativ karma og aktivere alle fænomeners sande væsen og på den måde give adgang til den indre

buddhatilstand. Når man således, ved at chante mantraet, ifølge den praktiserende kan opnå buddhatilstand, kan man overvinde problemer indenfor alle aspekter af livet, fx parforhold, jobsituation, helbred, økonomi etc. Det er vigtigt igen at påpege, at det er på grund af indholdet i Lotus Sutraen, at Soka Gakkai mener, at alle kan opnå buddhatilstanden. Selve praktiseringen foregår foran 'husalteret', indeholdende Gohonzon. Praktiseringen finder sted både på tandhjulsmøderne og privat, morgen og aften, alt efter behov. De chanter mantraet og reciterer også to kapitler fra Lotus Sutraen (hvilket betegnes som Gongyo), men det primære i praktiseringen er at gentage den samme sætning igen og igen (nam-myoho-renge-kyo). Selve chantningen gøres med åbne øjne, så man kan fokusere på Gohonzon, og med udsagte ord, så man vækker sine sanser og engang sin buddhatilstand. På de store møder er der en eller flere, der chanter i en mikrofon, så de alle kan følges ad. Nogle gange er de et par stykker, der mødes hos et af medlemmerne og laver morgen- eller aftenritualet. Det er en generel holdning, at det giver et bedre udbytte at være flere.

Siden 2020 har Soka Gakkai været udfordret i deres mødeaktivitet grundet covid-19. I d. 14. februar 2022 var gruppen klar til at mødes fysisk igen, men da én af medlemmerne var smittet med covid-19, blev mødet omlagt til digitalt format. Vi deltog i onlinegruppemødet, der varede 2 timer. De to timer var fordelt på 45 minutters chanting, en times udveksling af positive erfaringer og beslutninger og et kvarters kulturindslag. De tog godt imod os og var glade for vores interesse i deres organisation og de delte rundhåndede ud af deres oplevelser med Soka Gakkai.

Formatet til gruppemødet var uformelt og folk gik til og fra, som de ønskede. Mødet foregik på Zoom og dem, der gerne ville chante længe, loggede tidligere på. Der var fem personer i forskellige aldre (fra 24 år) med til mødet og nogle var nye medlemmer, mens andre havde været medlem i årevis. Dagordenen var blevet sendt ud pr. mail på forhånd og til hvert punkt, var der en ny ansvarlig. Dette er en af måderne, hvorpå organisationen skaber en flad struktur. Eftersom der også var nye medlemmer til mødet, var der en kort introduktion til Soka Gakkai mellem chantingen og erfaringsdeling.

Første del af mødet var chanting, som også kunne forlænges, hvis man loggede tidligere på. Mange sad med kæder i hænderne og levende lys. Der bliver anvendt en gong til møderne. Det er et instrument, der er blevet brugt siden buddhismens begyndelse, oprindeligt til at samle munkene. I dag ser man dem både i religiøs- såvel som sekulær meditationspraksis. Dagens mødeansvarlige, hende der havde sendt dagsordenen ud, sørgede for at have lyd på sin mikrofon, således at lyden af gongen kunne høres. De andre deltagere måtte selv bestemme, om de ville have lyd på eller ej. Mantraet ”nam-myoho-renge-kyo” blev reciteret i forskellige tempi. Efter chanting-delen, blev gruppens historie introduceret. Oplægsholderen beskriver Soka Gakkai som et ”arbejde for det almindelige hverdagsliv i et nutidigt samfund som præcis de mennesker vi er her og nu”. Et adjektiv, der går igen i introduktionen er ”positiv”. Soka Gakkai handler nemlig, ifølge oplægsholderen, om at skabe positive forandringer, om det så er at fremme mangfoldighed, skabe livets værdi eller aktualisere iboende potentiale.

Eksterne relationer

Soka Gakkai Aarhus har som gruppe ikke kontakt til andre religiøse grupper i Aarhus, men det skal ikke udelukkes, at nogle medlemmer måske har. De er meget åbne overfor venskabsorganisationer, men har ikke fundet nogen i Aarhus.

Hjemmeside og sociale medier

Facebook og Twitter er ikke internetsider, Soka Gakkai Aarhus bruger, men de har til gengæld en hjemmeside for SGI Danmark (http://www.sgi-dk.org/). På denne side findes baggrundshistorie, budskab og eventuelle kurser.

Forandringer

Soka Gakkai har fra 2002 til 2013 oplevet en del forandringer. Men den vigtigste forandring må være, at medlemmerne er blevet mere erfarne, og på den måde er gruppen vokset meget. Som nævnt tidligere har de fået flere medlemmer, gruppelederne er på plads, de har et fast lokale,

de lejer i Hasle, og derfor er Soka Gakkai blevet mere forankret i Aarhus. I 2022 er der fire grupper i Aarhusdistriktet, hvilket er det samme antal som for ti år siden. Soka Gakkai har de seneste ti år fortsat udbredt sig gennem formidling til venner og bekendte, hvilket også gælder blandt de unge, da begge informanter er blevet introduceret til organisationen gennem deres omgangskredse.

Interviews med unge Soka Gakkai-medlemmer

For at skabe fokus på de unge i gruppen, har vi talt med to af de unge medlemmer fra Aarhus om Soka Gakkais betydning for deres liv. De to interviews blev foretaget i februar 2022. En af dem, var den yngste deltager i gruppemødet. Hun er 24 år og bor i Aarhus. Vores informant er ikke opvokset med Soka Gakkai, men er blevet introduceret til retningen af en ældre veninde, der er med i Soka Gakkai. Det var i teenageårene, hvor skolen var svær og følelserne store. Veninden vakte stor inspiration, for hun hvilede i sig selv og var altid glad. En dag spørger veninden, om informanten vil være med til at chante og svaret er et entydigt ja. Denne oplevelse fungerer som et vendepunkt i vores 24-årige interviewpersons liv. Oplevelsen beskrives som ”magisk”. Årene derefter bliver fyldt med studier af de filosofier, der ligger til grund for Soka Gakkai og da informanten flytter hjemmefra, opsøger hun Soka Gakkai International i Aarhus. Siden har hun været til møder med andre medlemmer mindst to gange om måneden og bestræber sig på at chante en time om morgenen og om aftenen.

Informanten har lige siden barnsben interesseret sig for livets store spørgsmål. Da hun som otteårig blev spurgt af sin far, om hun tror, der findes en Gud, svarede hun: ”Nej, jeg tror, der findes en Gud i alle.”. Forældrene vidste dog ikke, hvad Soka Gakkai var, før deres datter selv stødte på det, for de har aldrig selv været medlemmer, men ikke desto mindre har forældrene altid været åbne over for datterens religion. Hun drømmer om at stifte familie en dag og det vigtigste for hende er at blive respekteret, som hun er. Hun vil ikke kræve af hverken sin partner eller børn, at de chanter, men håber alligevel, at hendes kommende børn kan se, hvor meget positivt chanting kan skabe. Informanten tøver med at kalde sig selv for buddhist på trods af, at hun synes, det er det, der bedst

beskriver hendes praksis. For hun kan ikke identificere sig med titlen. Hendes fokus er nærmere på at skabe en god årsag for det liv, hun lever og det hjælper SGI med.

Vores anden informant er 27 år og fra Italien. Hun er på udveksling i Aarhus og har boet her i otte måneder. Chanting fylder også meget for hende og hun deltager i gruppemøder 2-3 gange om ugen. Informanten er ikke opvokset med Soka Gakkai. Hun har altid været spirituelt anlagt, men det var først på universitetet, at hun blev introduceret til SGI. Det var en nær medstuderende, der introducerede interviewpersonen til Soka Gakkai. Informanten syntes altid, at kammeraten smilede og så ubekymret ud. Selv i eksamensperioderne strålede denne veninde. Derfor besluttede informanten sig for at spørge sin medstuderende, hvordan det var muligt. Informanten får at vide, at den medstuderende er buddhist og deltager i møder et par gange om ugen. Interviewpersonen inviteres med til et møde og lige siden har hun deltaget i gruppemøder og chantet derhjemme. Da vi spørger informanten, om hun identificerer sig selv som religiøs, er svaret tvetydigt. Hun er nemlig i en proces, da hun ser det som en hellig overgivelse, der skal tage tid. Hun beskriver det således: "Det er som en religion og det er begyndt at være okay for mig at sige, at jeg omfavner en religion på en made, hvor jeg undersøger den og læser om den og langsomt dykker ned i den." Hun er begejstret for Soka Gakkais miljø i Aarhus, men understreger, at det ikke er unikt for Aarhus. For der hersker en værdiuniformitet internationalt i Soka Gakkai, som man ville møde i Aarhus som i Bergamo.

Kontakt

Kontakt sker via gruppens hovedkontor i København

Nordisk Kulturcenter, A.F. Kriegers Vej 3, 2100 København Ø
tlf: 35431188, sekretariat@sgi-dk.org

Undersøgelsen 2022 udført af Sophia Fonager.
Udgave fra 2012 var udført af Cellina R.S. Christensen.
Udgave fra 2002 var udført af Klaus Bo Nielsen.

Religioner og spiritualitet med indisk baggrund i Aarhus

Af Marianne Qvortrup Fibiger

Indledning

Der er sket meget inden for de seneste ti år i den gruppe, som vi bredt kan kategorisere som religion og spiritualitet med indisk baggrund, eller som er inspireret derfra. For det første er der blevet et lidt større antal af sikher end tidligere; for det andet er der flyttet flere jain-familier til byen; for det tredje er der flere grupper af dem, vi kan definere som hinduistiske grupper, som ikke længere har adresse i byen; for det fjerde er udbuddet af yoga, som i større eller mindre grad har rod i den hinduistiske tradition, vokset meget; og for det femte har aldersfordelingen ændret sig – særligt i gruppen af hinduer, da mange unge bor i byen pga. uddannelse.

Vi har altså med en meget dynamisk kategori at gøre, hvilket også har betydet, at vi har valgt at give kategorien en bredere og mere dækkende overskrift. Hvor vi i de tidligere undersøgelser i 2002 og i 2012 brugte overskriften hindu- og hindurelaterede grupper, har vi pga. udviklingen, men også for at være mere præcise, valgt at ændre overskriften til religioner og spiritualitet med indisk baggrund. Ud fra et formativt religionshistorisk perspektiv kunne vi have haft buddhismen med, men det giver ikke den store mening set i et nutidigt perspektiv, da buddhismen ikke er særligt repræsenteret i Indien længere, men har fået sine særlige former i Tibet, Japan, Vietnam, Kina etc.

I den følgende oversigtsartikel, men også i de efterfølgende beskrivelser af grupperne, vil der være særlig fokus på disse forandringer. Det betyder, at der vil være særlige artikler om jainister og sikher i byen og om repræsentative yoga-grupper, da det viser forandringstendenser. En særlig tak skal gå til de seks studerende[12], som

[12] Karoline Graasbøll Hansen, Nanna Aare, Hedvig Poulsen, Jonathan Kaas, Elisabeth Kjær Sørensen og Emil Klitgaard Poulsen

har hjulpet med opdateringen igennem interviews og at forfatte eller at opdatere tidligere tekster.

Om undersøgelsen

Det særlige ved vores kortlægning af Aarhus kommune for religion og spiritualitet er, at det er en tilbagevendende undersøgelse med et tidsspan på 10 år, og hvor den nuværende er den tredje i rækken. Det betyder, at nærværende undersøgelse henholdsvis skal opdatere, korrigere og supplere. Opdatering og korrigering gælder særligt for de grupper, som vi tidligere har kortlagt og skrevet om. Dette skal så suppleres med de nye grupper, men også med de evt. nye konstellationer eller knopskydninger, der er opstået inden for de allerede beskrevne grupper, og som samlet nu tegner det religiøse og spirituelle landskab i Aarhus i 2023.

De studerende og jeg har derfor haft to opgaver: 1) At opdatere de gamle beskrivelser af grupper, som stadig har adresse i byen og 2) at supplere med helt nye. Når det gælder opdatering, har vi i vores interviews selvfølgelig haft fokus på de forandringer, som har fundet sted inden for en given gruppe. Det gælder dog ikke kun adresse, økonomi og praksis, men også gruppens sammensætning ift. alder og køn. Ift. de nye grupper har vi både fokuseret på de grupper, som har fået adresse i Aarhus via knopskydninger - her gælder særligt de mange nye yogagrupper, som er vokset fra omkring 20 i 2012 til over 50 i 2022 - og så har vi beskrevet de nye. Her gælder særligt sikher og jainister. Mens der boede et mindre antal sikher i Aarhus i 2012, så er det nyt at vi også har jainister boende i byen. Vi har udover vores tidligere materiale også høstet data fra en større kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, som blev udsendt til alle grupper med adresse i Aarhus kommune. Som særligt tema i hele vores undersøgelse anno 2022 har vi også haft fokus på unge personer under 35 år. Det har givet særlig stor mening inden for nærværende kategori, da antallet af unge med indisk herkomst er vokset meget inden for de seneste ti år. De er flyttet til Aarhus fra Herning, Holstebro, Ikast, Billund og Vejle for at studere, men uden at have etableret fælles religiøse mødesteder.

Hinduistiske og hindurelaterede grupper i Aarhus

Som det var tilfældet ved de tidligere undersøgelser, er der stadig ingen hinduistiske templer med adresse i Aarhus. Det skyldes ikke mindst, at der er veletablerede tamilske hindutempler i byer tæt på Aarhus såsom Herning og Brande, men også at mange af de hinduer af indisk eller srilankansk herkomst, som bor i byen, kun regner med at bo i byen midlertidigt. Det gælder ikke mindst den store gruppe af unge, som studerer ved byens højere læreanstalter, men også de hinduer, som arbejder på aarhusianske arbejdspladser fx Skejby sygehus, men uden at have eller ønske dansk statsborgerskab. De bor i byen, så længe de kan bevare deres arbejdstilladelse og rejser derefter videre til andre byer eller lande, hvor de tilbydes attraktivt arbejde.

Det særligt nye ved de hindurelaterede grupper: Brahma Kumaris, ISKCON (Hare Krishna) og Amma.dk er, at mens det nogenlunde er status quo for Brahma Kumaris, det er både, når det gælder adresse i byen, antal af medlemmer og brugere og af meditationstilbud, så har ISKCON-bevægelsen ikke længere adresse i byen. De fleste medlemmer er flyttet til Djursland, hvor de mødes privat. Det samme gælder Amma.dk. For blot få år siden var der ugentlige møder privat på en adresse i Risskov og også på en i Aarhus V. Men da de fleste af arrangørerne nu er flyttet til Ebeltoft, foregår de ugentlige møder, hvor man i fællesskab mediterer og dyrker den kvindelige hinduistiske guru Amma, ofte der. Det betyder ikke, at antallet af tilhængere af Amma i Danmark er blevet færre, men at mange af aktiviteterne er flyttet ud af Aarhus kommune.

Sikher og jainister i Aarhus

Som noget nyt i nærværende kortlægning har vi lavet særskilte interviews med repræsentanter for sikhismen og jainismen. Det gjorde vi ikke tidligere, da vi vurderede, at antallet af sikher og jainister var for få. Dette tal er dog steget noget inden for de seneste år, ligesom vi så det som en religionsvidenskabelig skævvridning, hvis vi ikke behandlede sikhismen og jainismen særskilt, da de udgør særlige religioner. Det har vi fået spændende materiale ud af (se både artiklen om sikhisme og jainisme). Mens jainisme er en ”gammel” indisk

religion med rødder tilbage til omkring 500 f.v.t., så er sikhismen en ”ung” indisk religion. Den opstod i slutningen af 1400-tallet i Punjab i det nordlige Indien bl.a. i et opgør med dele af den hinduistiske tradition.

Når vi sammenligner gruppen af jainister og sikher i Danmark anno 2023, er der flere ting, som adskiller dem. Det gælder særlig antal, og om de har et tempel i landet. Mens jainister nok tæller under 100 i Danmark og derfor ikke har økonomisk eller praktisk mulighed for at organisere sig i landet, så kommer antallet af sikher i Danmark i dag op på omkring 2-2.500.[13] Heraf bor langt de fleste i og omkring København, hvorfor det også er i København kommune at landets to gurdwaras (sikh-templer) har adresse. I Aarhus bor der omkring 12 sikh-familier. Fælles for både jainisterne og sikherne i Aarhus er, at de praktiserer deres religion i hjemmet. Ellers mødes de i foreningen ’Indians in Aarhus’.

Indians in Aarhus

’Indians in Aarhus’ er en kulturel forening, som samler alle med indisk herkomst. Her mødes hinduer, sikher, jainister, indiske muslimer og indiske kristne på tværs af religion og sammen fejrer de såvel kulturelle som religiøse mærkedage og fester, men de dyrker også indisk dans og kricket i fællesskab. Et særligt arrangement, som foreningen står for, er den internationale yogadag, som en gang om året afholdes på Aarhus Rådhus, og hvor alle inviteres inden for. ’Indian in Aarhus’ danner ramme om et fællesskab, hvor der særligt lægges vægt på, at alle har en indisk baggrund.

[13] Da Danmarks statistik ikke skelner imellem religiøs tilknytning, men tæller alle fra fx Indien som en gruppe, kan det være svært at give helt præcise tal. Når tallet 2-2.500 anslås, så beror det særligt på sikherne i Danmark egne medlemstal. Her skønner mine informanter, at der bor omkring 500-550 sikh-familier i Danmark i dag og et antal enlige, som bor i Danmark midlertidig for at arbejde.

Tabel 3: Oversigt over grupper og medlemsantal med indisk baggrund 2002-2022

Navn	Etablering	2002	2012	2022
Transcendental Meditation	Start 1970'erne	200-250 mediterende	100-150 primært privat	Ingen data
Yogaskolen (Tidl. Skandinavisk Yoga og Meditationsskole)	1975	1000-1200**	1000-1200**	Ingen data
Sathya Sai Baba	Start 1980'erne	10-15	Nedlagt i Aarhus	
Sri Ram Chandra Mission	Midt 1980'erne	40-50	30	Ikke fundet
ISKCON	1985	10	14	50
Kundalini Netværk og Information	1993	40-50	Nedlagt i Aarhus	
Brahma Kumaris	1999	10	50	40*
Asthanga Yoga Shala	2003	130	Ønsker ikke at deltage	Ingen data
Deeksha-gruppen	2006	-	20-30	Nedlagt
Amma-Danmark, Aarhus	2006	-	35	25*
Osho Dynamics	2011	-	3-4	-***

* Gruppen har ikke oplyst formelt registrerede medlemmer. Tallet angiver derfor det antal personer, som på en hvilken som helst måde vurderes at være tilknyttet gruppen.
**I disse tal indgår også almindelige, men tilbagevendende brugere af yoga i Skandinavisk Yoga og Meditationsskole. Fraregnes disse, er tallet på maks. 200. Der er ingen data på medlemmer i 2022 for denne specifikke skole, men stigning i yoga generelt.
*** Der er en Osho Active Dynamic Meditation, som foregår i Hjerterums lokaler, hvilket samler en gruppe, men er mere uorganiseret end tidligere.

Yoga – en hinduinspireret aktivitet

Yoga har sine historiske rødder i Indien og er blevet beskrevet i de vediske tekster særligt i tekstgruppen Upanishaderne (600-300 f.v.t.), hvorfor det er med god ret at kalde yoga en hinduistisk inspireret praksis. Den har dog ændret sig over tid og ikke mindst i mødet med en vestlig kontekst, hvorfor den også kommer til udtryk i mange forskellige udgaver – lige fra helt sekulariserede former til stærkt

religiøse og spirituelle. Det er også den pallette af yogaformer, vi finder i Aarhus i 2023.

Yoga i Aarhus er nok den kategori, som har ændret sig mest inden for de seneste 20 år. I 2003 kortlagde og beskrev vi fem grupper med adresse i kommunen. I 2012 var antallet af grupper vokset til 20, og i 2023 har vi fundet 55. Det interessante ved yoga i Aarhus er ikke kun det voksende antal, og det brede spekter af forskellige yogaudbud, men også hvordan yoga er blevet indlejret i andre trosformer, for eksempel den danske folkekirke. Her er knyttes yoga som praksis til et andet trossystem end det hinduistiske. Desuden er yoga blevet en del af mange sports- og gymnastikforeningers tilbud, ligesom yoga benyttes i skoler og børnehaver.

Indisk praksis

Som det fremgår af det ovenfor beskrevne, så er der mange former for praksis, der foregår i Aarhus, som kan siges at have indisk baggrund. Her er det dog vigtigt at skelne imellem den praksis, som foregår blandt indere eller srilankanere af herkomst eller af danskere af herkomst. For srilankanere, som primært er tamilske hinduer, foregår meget af deres praksis i templer, som ligger uden for Aarhus kommune (Brande og Herning, Billund, Vojens). Men for hinduer, jainister og sikher af indisk herkomst, så foregår det meste af deres praksis i hjemmet eller i den indiske kulturelle forening ”Indians in Aarhus”. Her samles man dog ikke kun om de fælles kulturelle arrangementer, den enkelte grupper kan også dyrke en af deres særlige religiøse fester, men ikke eksklusivt, da alle inviteres til at deltage. En religiøs fest, som samler alle, er Diwali, ’lysets fest’, som ligger i slutningen af oktober. Den kan ligesom i Indien tolkes lidt forskelligt alt efter hvilken religion, man tilhører. Her er det almindeligt at leje en skoles gymnastiksal for en weekend, hvor der lægges et dagsprogram med muligheden for ar se og deltage i indisk dans, spise indisk mad ved forskellige opstillede boder og så i fællesskab fejre Diwali. Det er en årlig tilbagevendende begivenhed, som ikke kun tiltrækker borgere med indisk baggrund.

Blandt danskere af herkomst, og som er inspireret af de indiske religioners praksis, er det særligt yoga, som dyrkes. Her kan den både

være i en religiøs, spirituel og sekulariseret udgave. Desuden finder vi også en hinduistisk guru-dyrkelse i Amma-gruppen, hvor den sydindiske kvindelige guru Amritanandemayi er centrum for enhver af deres mødeaktiviteter.

De unge i denne kategori

Når det gælder de unge under 35 år, så er det vigtigt at skelne imellem de unge primært af dansk herkomst, som dyrker yoga, de unge som er medlemmer af de hindurelaterede og inspirererede grupper og de unge med indisk baggrund.

Ser vi først på de unge primært af dansk herkomst, som dyrker yoga, så er det i dag også populært i denne gruppe. Og det skyldes ikke mindst de mange forskellige former som yoga, der udbydes lige fra yoga i fitnesscentre til brugen af yoga i foreningsregi. Men også de forskellige yogaskoler, hvor det er yogaen, som er i centrum for sig selv, har set en lang større tilslutning hos unge.

I modsætning til den øgede interesse yogaen har fået blandt unge, så er der et klart fald af antal unge tilknyttet de hindurelaterede grupper, hvilket jo blandt andet skyldes, at der er færre hindurelaterede grupper med adresse i Aarhus, men det tegner også en klar tendens, der viser, at de unge under 35 ikke viser den store interesse for disse grupper.

Hvad angår de unge af indisk baggrund, så udtrykker de fleste, at de føler en relativ stærk tilknytning til deres religion – særligt som en kulturel manifestation, men at de ikke har tid til at praktisere den til daglig, hvilket de egentlig heller ikke har et større behov for. De er dog generelt glade for, at der er templer eller kulturelle organisationer i Danmark[14], som de sammen med deres familier kan besøge ved de store fester. Desuden lægger flere af dem, som har børn vægt på, at de er glade for, at de kan give dem et vist indblik i deres tradition ved at besøge templerne eller de kulturelle organisationer sammen med dem. Desuden er det også her, hvor de kan fejre de forskellige transitionsritualer med og for deres børn. Mange af dem lægger også

[14] Udover "Indians in Aarhus" findes der også et antal andre organisationer i Danmark, hvor det er den særlige tilknytning til en indisk delstat, som samler dem.

vægt på, at templerne og de kulturelle organisationer er garant for, at de ikke glemmer deres rødder i en dansk kontekst.

Amma-Danmark i Aarhus

Den indiske kvinde Mata Amritanandamayi (1953-), også kaldet Amma, grundlagde i 1981 Embracing the World, som i 2005 blev godkendt af FN som en NGO (Non-Governmental Organization). Organisationens virke består henholdsvis af et humanitært hjælpearbejde og at udbrede en spirituel lære. Hjælpearbejdet, som Amma har modtaget flere internationale priser for, inkluderer bl.a. opførelse af hospitaler, der yder gratis behandling til fattige, uddannelsesinstitutioner, børnehjem og meget andet. Den spirituelle lære hjælper individet med at opnå erkendelse af den indre guddommelighed, men også at skabe mental ro. Organisationen arbejder for at skabe fred og ubetinget kærlighed i verden.

Mange, tilhængere såvel som udenforstående, opfatter Amma som en Mahatma (en stor sjæl) og nogle endda som en avatara (en nedstigning eller manifestation af det guddommelige). I kraft af denne relation til det guddommelige fungerer hun som en mediator eller kontakt imellem mennesker og det guddommelige. Fordi det guddommelige ifølge Ammas lære også findes inde i hvert enkelt menneske, er hengivelse til hende en måde, hvorpå hendes tilhængere kan komme i kontakt med deres egen indre guddommelighed. Mata Amritanandamayi opfattes desuden som en moderfigur, heraf navnet 'Amma', som betyder mor på flere indiske sprog. Hun er en moder i den forstand, at hendes kærlighed til menneskeheden er som en moders kærlighed til sine børn, idet hun arbejder både på det fysiske og mentale plan for at løfte menneskeheden ud af lidelsen, fx gennem nødhjælps-arbejde og undervisning i meditation. Moderkærligheden kommer eksplicit til udtryk i hendes darshan (syn af eller møde med en guru eller guddom) i form af omfavnelser til alle, som ønsker det. I omfavnelsen kan der ske en overførelse af Ammas guddommelige energi til den omfavnede, der således kan indlede en indre rensningsproces, hvor den indre guddommelige energi vækkes eller styrkes. Hidtil har Amma krammet over 39 millioner mennesker og omtales af medierne som "the Hugging Saint". Som tilnavnet 'helgen' antyder, er der opstået en egentlig hagiografi (helgenberetning) i forbindelse med hendes levnedsbeskrivelse. Hendes familie fortæller fx, at hun allerede fra en

tidlig alder har udført forskellige mirakuløse handlinger, som foregreb hendes senere virke, hvor hun siges at give sit liv til kærligheden, som eksempel til efterfølgelse

Før og nu også efter Covid-19 bor Amma i sin ashram i Amritapuri i den sydindiske delstat Kerala halvdelen af året og rejser rundt på turné til det meste af verden i den anden halvdel. Hun har derfor tilhængere i det meste af verden.

Amma og hendes tilhængere anser ikke hendes lære for at være en religion. Når Amma bliver spurgt om sin religion, svarer hun altid, at hendes religion er kærlighed, men at hun kommer fra den hinduistiske tradition. Amma fremtræder som spirituel lærer, vejleder eller forbillede for de hengivne. I Ammas ashrams (opholdssted for et religiøst fællesskab) er seva (hjælpearbejde) og guidede meditationer i centrum. Når Amma bor på sin ashram er satsang (”samvær med sandheden eller at mødes for at finde sandheden sammen”) med bhajans (tilbedende sange og musik) sammen med hende omdrejningspunktet. Men også at få et darshan af hende. Visse af stedets fastboende munke og nonner studerer også hinduismens kanoniske skrifter, heriblandt Vedaerne og Bhagavad-Gitaen, men også de mange samtalebøger og beskrivelser af Amma læses og diskuteres.

Gruppens historie i lokalområdet

Amma-Danmark kom til Aarhus i 2006, og gruppen blev startet af Lilian Varada Matthiesen. Hun havde personligt mødt Amma i München i 2001, hvor hun modtog sin første darshan. Efter sit andet besøg i Ammas ashram i Indien og flere opfordringer fra en dansk kvinde kaldet Vimukta, som levede i ashrammen, startede hun gruppen i Aarhus. Hun ønskede herved at give flere mennesker i Danmark mulighed for at stifte bekendtskab med Amma og hendes lære. Der fandtes på det tidspunkt også en Amma-gruppe i København. Siden starten i 2006 har det faste mødested været i Lilian og dennes mand Sørens hjem i Risskov, men for et par år siden flyttede de til Ebeltoft, hvor de sammen med endnu en Amma devotee, Majbritt nu har et Amma-retreat og en kursusvirksomhed på en gård kaldet Blushøjgaard. Gruppen mødes derfor kun en gang om måneden i Aarhus (tidligere var

det én gang om ugen), men de arrangerer nu flere retreats, ligesom de også arrangerer rejser rundt omkring i verden for at møde Amma, når hun rejser rundt på en af sine turnéer. Udover at mødes en gang om måneden i Aarhus, mødes de også en gang om måneden til satsang i Ebeltoft.

Organisation

Amma-gruppen i Aarhus er organisatorisk set en del af foreningen Amma-Danmark. Denne nationale forening er på internationalt plan en underafdeling af Ammas NGO, Embracing the World. Amma fungerer som den spirituelle og humanitære leder for hele dette netværk. Og den praktiske organisering af Aarhusgruppens medlemmer skal primært ses om en praktisk nødvendighed. Amma har således udtalt, at hun er imod bureaukrati. Fordi Aarhus-gruppen er del af en registreret forening, har den faste vedtægter og officielle organisatoriske ledere. I praksis fungerer gruppen dog efter en relativt flad struktur med stor plads til den enkeltes initiativer. Alle større beslutninger, fx oprettelsen af en ny Amma-gruppe, skal dog godkendes af Amma selv.

Medlemmer

Medlemmerne af Amma-Danmark betegner sig selv som hengivne eller devotees. Nogle ønsker også blot at støtte hjælpearbejdet. I Aarhus-gruppen er langt de fleste af de hengivne etnisk danske kvinder mellem 18 og 65 år. De kommer fra hele Østjylland og har typisk fået kontakt med Amma-gruppen gennem deres personlige netværk eller via opslag og brochurer. I Aarhus kommer der mellem 5 og 15 personer til de månedlige meditationsaftener, også kaldet satsang-aftener. Forståelsen af en satsang er, at man sammen søger sandheden eller er sammen med eller om sandheden, der ofte refererer til en discipels samvær med sin guru. Nogle kommer mere fast end andre. I løbet af et år kommer der ca. 35-40 personer mere eller mindre fast til møderne. Tallet er rimeligt stabilt, men i de senere år er der kommet lidt flere unge til. De har nu deres egen internationale ungdomsorganisation kaldet Ayudh (”*Amrita* Yuva Dharma Dhara, som er på sanskrit og betyder: ”ungdommen som foreviger dharma”).

Amma-Danmark er en åben forening, så de hengivne kan godt være medlemmer af andre trossamfund og spirituelle grupper. Fx kommer nogle af de hengivne i folkekirken eller i andre meditationsgrupper. Enhver kan frit og gratis deltage i Aarhus-gruppen og alle Amma-Danmarks aktiviteter uden at være medlem.

Flere er inspireret af den særlige meditationsform, som Amma er eksponent for. Den hedder AIM (”Integrated Amarita Meditation) og er en kort 20-30 minutters meditation. Se under praksis.

Gruppen møder en øget interesse for Amma.dk ved den årligt tilbagevendende Krop, sind og ånd messe, hvor de har deltage med en stand og et foredrag de sidste 5 år.

Økonomiske forhold

Amma-Danmark har én primær finansieringskilde, som er et medlemskontingent på 108 kr. for et års medlemskab. Denne indtægt anvendes i forbindelse med foreningens praktiske og organisatoriske udgifter, fx opstilling af en stand på diverse messer. Aarhus-gruppen har indtægter fra bogsalg og lignende i forbindelse med messer og foredrag. Disse indtægter går ubeskåret til foreningens hjælpearbejde via Embracing the World og holdes adskilt fra medlemskontingentet. De kan ikke anvendes til dækning af praktiske udgifter. I forbindelse med de praktiske gøremål har det frivillige arbejde derfor en stor betydning, men det er ikke et krav til medlemmerne. Foreningen modtager ikke offentlig støtte.

Religiøs/spirituel praksis

Den religiøse praksis kan opdeles i en kollektiv og en individuel praksis. Hvad angår den kollektive praksis, mødes Amma-gruppen en gang om måneden til meditation eller satsang. Sammenkomsten følger en plan, som er givet af Amma selv, og som derfor anvendes af alle Amma-grupper. En satsang-aften indebærer, at de tilstedeværende tænder lys på et alter, hvor også blomster og et billede af Amma er placeret. Lyset symboliserer Ammas nærvær. De fremmødte chanter (synger) derefter en række mantraer og reciterer Ammas 108 navne for at rense deres hjerter og forbinde sig med Ammas kvaliteter. De 108

navne er forskellige navne for det guddommelige princip, som Amma manifesterer. Derefter læses der højt af tekster og taler, som er forfattet af Amma eller en af hendes nære disciple, og der synges en række meditative sange. Herefter følger en guidet meditation, og der ofres lys på alteret. Dette skal symbolisere egoets renselse og forsvinden. Slutteligt tildeles hver enkelt prasad (”sødmen i det guddommelige)”. Nærmere betegnet giver de en spiselig gave, fx chokoladestykker, til Amma, som derefter giver gaven tilbage til giverne. Fordi Amma har modtaget gaven og derefter givet den tilbage, indeholder den hendes velsignelse, som man kan optage i sig ved at spise den. Alle satsang-aftener slutter af med socialt samvær over en kop te. Udover de månedlige satsang-aftener mødes Amma-gruppen også årligt til Gurupurnima, en fejring af Amma som guru, som ligger i juli, til Ammas fødselsdag d. 27. september og til Shivratri (”Shivas nat”). Alle tre sammenkomster følger principielt samme skabelon som en satsang-aften. Dog udvides dagen med et større socialt arrangement, da der spises frokost sammen. Det er værd at bemærke, at det ikke er et krav til de hengivne, at de skal møde op til fællesarrangementerne. Man kan principielt godt følge Ammas lære uden at deltage i en satsang-aften.

Den individuelle praksis kan fx indebære, at den hengivne dagligt mediterer efter Ammas IAM-meditation. Meditationsteknikken er givet af Amma i forbindelse med hendes 50-års fødselsdag og varer ca. en halv time. Det er ingen forudsætning, at man accepterer Amma som sin spirituelle mester for at lære at praktisere IAM-meditationen. De hengivne kan ligeledes vælge at recitere Ammas 108 navne. Meditationen og recitationen har til formål at åbne den hengivnes hjerte for kærlighed og hjælpe denne til at møde sit sande selv. Uanset om man er hengiven eller ej, kan man desuden modtage et personligt mantra på sanskrit, som er givet af Amma selv og kan hjælpe med at opnå kontakt til det guddommelige. Det var meget populært at få et personligt mantra, da Amma besøgte Danmark for første gang i 2018. Selv om disse mere meditative dele af den religiøse praksis er vigtige, anser Amma og mange hengivne seva, det frivillige og uselviske arbejde, for at være den mest centrale del af deres spirituelle praksis. Et af Ammas vigtigste mottoer er ”Compassion in Action”, og hun

anbefaler, at den hengivne forestiller sig, at alt, hvad vedkommende gør i hverdagen, gøres for Ammas og ikke for éns egen skyld. På den måde kan den hengivne sætte sig ud over sin individualitet og få spiritualiteten ind i hverdagen. Den religiøse praksis bygger primært på Ammas fysiske eksempel. Hendes lære findes desuden i hendes taler og bøger om hende, som er forfattet af hendes disciple. De hengivne opfatter i høj grad Ammas lære og anvisninger som anbefalinger, hvorved de kan komme i kontakt med deres sande selv. Det samme gælder Ammas anbefalinger om vegetarisme, bl.a. fordi det giver dårlig karma at slå ihjel, og afholdenhed fra alkohol, fordi den sløver bevidstheden.

En særlig populær meditation er også den såkaldte ”fredsmeditation”. Det er en ny meditation, som Amma introducerede danskerne for i 2018, og som er en meditation, som både skal skabe indre, og også ydre fred. Heri ligger håbet om verdensfred. Amma-tilhængerne lægger også vægt på, at man igennem meditativ musik og hengivne sange under bhajans kan bruge dem til at finde stilheden i sig selv.

Eksterne relationer

Amma-Danmark er ikke et godkendt trossamfund. Gruppen har ingen intentioner om at blive det, fordi den ikke anser sig selv for en religion, men som en spirituel gruppe. Aarhus-gruppen har været i kontakt med det offentlige i forbindelse med deres godkendelse som en velgørende forening, men siden da har de stort set ikke haft kontakt med offentlige instanser. De skal dog søge om offentlig tilladelse for at samle ind til at dække udgifter til Ammas besøg, som lykkedes for første gang i 2018 og igen i 2019. Her var der arrangeret to dages darshan og fælles meditation med Amma i Brøndbyhallen. Der var imellem 5-10.000 besøgende.

Hvad angår medierne, har Amma.dk flere gange forsøgt at gøre medierne opmærksomme på Amma og hendes lære, men det var først ved Ammas besøg i 2018, at pressen blev interesseret i hende. Særligt Kristeligt Dagblad skrev ved den lejlighed flere lange artikler om Amma og om hendes verdensomspændende organisation.

Hjemmeside og sociale medier

Amma-Danmark har en hjemmeside: www.Amma-Danmark.dk, ligesom der findes flere engelsksprogede hjemmesider om Amma og Embracing the World. Amma har også en Facebook-profil og kan følges på Twitter.

Der er i dag fire danske Facebook-grupper, hvor omkring 2.300 er følgere på Facebook gruppen ”Amma i Danmark”. Desuden er der 743 følgere i Facebook-gruppen ”Amma til Danmark”. Derudover er der to mindre Facebook grupper, som henholdsvis hedder Amma i Jylland og Amma i Sjælland.

Forandringer

Antallet af kernemedlemmer har ikke ændret sig i de seneste ti år. Der er ca. 35 i Århus området (hertil tæller også dem, som er flyttet til Ebeltoft fra Aarhus) og der er lidt over 100 på landsplan. Til gengæld kommer der nu langt flere til deres Amma-retreats, ligesom der er langt flere medlemmer af deres forskellige Facebookgrupper som er vokset fra omkring 800 følgere til i dag at tælle omkring 3000. Den øgede interesse for Amma kom efter hendes to besøg i landet i 2018 og igen i 2019.

Kontakt

Lilian Varada Matthiesen Blushøjgård, Elsegårdevej 58, 8400 Ebeltoft. Tlf.: 30 24 86 28 E-mail: aarhus@amma-danmark.dk

Litteratur

Der findes efterhånden en del litteratur om Amma oversat til dansk, hvor nogle af hendes nærmeste hengivne har samlet Ammas taler eller skrevet hendes biografi. En særlig populær bog på danske er: ”Fra Ammas hjerte”. Det er bog, hvor forskellige hengivne stiller spørgsmål til Amma, som hun så svarer på. Alle bøgerne på dansk kan bestilles via ovenstående e-mailadresse under kontakt.

Undersøgelsen 2012: Lise Finderup og Niels Nygaard
Undersøgelsen 2022: Revideret af Marianne Qvortrup Fibiger

Brahma Kumaris

Brahma Kumaris blev grundlagt i 1936 af Dada Lekh Raj, der ifølge bevægelsens beretning oplevede, at Gud inkarnerede sig i ham. Derved opnåede han den dybeste indsigt i livet og fik tilnavnet Brahma Baba. Bevægelsens lære hviler på raja-yoga-meditation, som ifølge bevægelsen redefinerer selvet som en sjæl og muliggør en højere bevidsthed. Bevægelsen forstår sig selv som irreligiøs og apolitisk, og alle kan blive medlem uanset baggrund. Kernemedlemmer lever efter bestemte regler såsom afholdelse fra spiritus, tobak, kød og seksuel aktivitet. Kvinder har den dominerende plads i bevægelsen, hvoraf navnet er opstået. Brahma Kumaris betyder "Brahmas døtre". Bevægelsen er udbredt i hele verden i 110 lande, hvor der findes i alt 8.500 centre.

Gruppens historie i lokalområdet

I 1999 flyttede Viggo Simonsen, grundlægger og daglig leder af centret, der ligger i Ålborggade, fra København til Aarhus for at åbne et nyt subcenter. Baggrunden for etableringen var primært et ønske i bevægelsen om at sprede kendskabet til Brahma Kumaris. Initiativet fremskyndtes imidlertid af, at centret i København modtog flere opfordringer til et center i Jylland fra personer, som havde deltaget i kurser eller foredrag hos Brahma Kumaris under besøg i Aarhus. Subcentret i Aarhus blev etableret i 1999, og meget er sket siden oprettelsen. Flere medlemmer er kommet til, lokalerne er udvidet med en lejlighed over det oprindelige subcenter, og nye dedikerede medlemmer er flyttet ind i bevægelsens lokaler i Aarhus. Viggo Simonsen underviste og drev subcentret i Aarhus alene i fire år efter oprettelsen. I dag deler han ansvaret for den daglige drift med en kvinde, som siden er blevet tilknyttet bevægelsen. Bevægelsen i Aarhus har med årene udvidet deres tilbud af kurser, bl.a. med et stressfrit liv-kursus, årlige retræter og flere weekendkurser. Denne udvidelse af kursusvirksomheden kan siges at afspejle en voksende interesse i lokalområdet, som også har tilført ny frivillig arbejdskraft.

Organisation

Brahma Kumaris har internationalt administrativt hovedsæde i Mount Abu, Rajasthan, Indien. Herfra fungerer den overordnede administrative ledelse, der er organiseret med en bestyrelse og en ledelseskomite. Ved siden af hovedsædet eksisterer der fem regionale koordinationscentre på verdensplan, alle med regionale og nationale koordinatorer, som refererer tilbage til hovedsædet i Indien (det regionale hovedsæde i Europa er i London). Derudover er der nationale koordinationscentre, som har ansvaret for aktiviteter og anliggender i Brahma Kumaris' centre i de forskellige lande. Bevægelsen betragter alle som suveræne individer, der træffer deres egne beslutninger, hvilket betyder, at de enkelte centre i dagligdagen fungerer autonomt og decentralt. Det er dog kutyme, at man rådfører sig med mere centrale centre, når der skal tages større beslutninger i de mindre lokale centre. Afdelingen i Aarhus er et subcenter til centret i København. Dette indebærer bl.a., at subcentret ikke har regnskabspligt overfor det internationale hovedsæde. Eventuelle økonomiske overskud , som kommer ind i form af donationer hos bevægelsen i Aarhus sendes videre til det nationale hovedsæde i København.

Brahma Kumaris opererer ikke organisatorisk med en streng hierarkisk struktur. Bevægelsen betragter sig selv som et åndeligt universitet, hvorfor lederne i subcentret i Aarhus beskriver sig selv som studerende med lærer- eller coachfunktioner. Brahma Kumaris drives af frivillig arbejdskraft, og alle kurser er gratis. Der stilles ingen formelle krav til undervisere, men det er dog nødvendigt at have gennemført de kurser, der udbydes, for at kunne videregive egne erfaringer. Desuden skal nye undervisere i Aarhus godkendes af Viggo Simonsen. Udover denne er der i dag to personer tilknyttet driften af subcentret i Aarhus; den ene er bosat i centret i Ålborggade.

Medlemmer

Det er gratis at være medlem af Brahma Kumaris. Medlemmer er berettiget til at deltage i og stemme ved generalforsamlinger, men udover dette virker medlemskabet ikke til at give den store indflydelse.

I Aarhus er der relativt stor udskiftning af brugere. Viggo Simonsen vurderer, at der er ca. 50 faste brugere af centret over en periode på tre måneder, og generelt er der en overvægt af kvinder. Flere brugere har eller har tidligere haft kontakt til andre religiøse/spirituelle grupper, og han mener, det kan være en medvirkende årsag til den store udskiftning. Brugerne stopper ofte gradvist med at komme, når de har gennemgået de forskellige kurser, Brahma Kumaris tilbyder. Der er intet forbud fra bevægelsens side mod også at være aktiv i andre religioner, samtidig med man er medlem af Brahma Kumaris. De ser ofte folk med en anden religiøs baggrund komme til subcentret. For mange af de personer, der vælger at engagere sig mere indgående i bevægelsen, vil det dog nok ofte være uforeneligt med samtidig at være aktivt engageret i andre grupper.

Økonomiske forhold

Meditationslokalet i Aarhus finansieres af Brahma Kumaris i København. Den resterende del af lejemålet på adressen finansieres af Viggo Simonsen og et andet medlem, som begge er bosat på adressen. De donerer desuden en del af deres egen private indkomst til bevægelsen. Brahma Kumaris modtager ikke direkte offentlig økonomisk støtte, men som godkendt trossamfund har alle dog mulighed for skattefrit at donere en vis procentdel af deres bruttoindkomst til centret. I kraft af interessen for subcentret modtager de også flere frivillige donationer. De lejer sig ind i lejligheden ovenpå, bl.a. fordi det bidrager til større ro i meditationslokalet. Derudover har de købt nyt inventar, hovedsageligt it-udstyr i løbet af de sidste ti år. Det er uvist, hvor mange der bidrager, da det ofte sker ved, at medlemmer såvel som kursister donerer penge anonymt. Brugere af centret bidrager som regel, efter de har deltaget i et gratis kursus eller en meditation. Ikke fordi det er et krav, men mere fordi det er kutyme at sende penge videre op i systemet, hvis et center har økonomisk overskud.

Religiøs/spirituel praksis

Meditation er omdrejningspunktet for bevægelsens praksis. Målet med meditationen er dels at opnå bevidsthed om ens virkelige identitet som sjæl, dels at forstå ens forbindelse til Gud som Den Højeste Sjæl. Meditationsformen, som anvendes i Brahma Kumaris, kaldes raja-yoga-meditation og foregår med åbne øjne. Lokalet, som anvendes, er stort og lyst og enkelt udsmykket. Under meditationen spilles der periodevis afslappende musik samt guidede meditationer. Det er vigtigt, at man sidder så behageligt som muligt, og at lokalet med interiør udstråler et roligt og fredeligt miljø. Der er ikke krav om at anvende en bestemt meditationsstilling, men alle sidder med front mod et stort billede med en lille stjerne i midten. Denne repræsenterer sjælen eller Gud og kan under meditationen anvendes som fokus eller hvilepunkt for øjnene. Der er to skemalagte meditationer om dagen, en morgenmeditation og en aftenmeditation. Om morgenen læses der efter meditationen op fra Brahma Babas talesamling (murli) på engelsk. Det er nødvendigt at have fuldført meditationskurset for at kunne følge indholdet i en murli-oplæsning. Om aftenen kan alle deltage.

Udover de daglige meditationer afholder centret kurser i meditation, positiv tænkning og et stressfrit liv. Meditationskurserne er mest populære. Indenfor de sidste år er centret i Aarhus begyndt at udbyde weekendkurser som et tilbud til dem, som ikke bor i Aarhus-området og derfor ikke kan deltage i hverdagen. Der afholdes også et årligt retreat, hvor der bl.a. inviteres respekterede medlemmer af bevægelsen til at holde foredrag.

Slægtskabet med hinduismen kommer til udtryk i bevægelsens religiøse praksis og ikonografi i centeret. Hver torsdag morgen efter morgenmeditation uddeles halva, som er velsignet mad. Der mediteres også over et fælles måltid. Det er vigtigt at lave maden med roligt sind og gode tanker, da det vil videregive gode vibrationer til maden, og maden vil, når den indtages, videregive de gode vibrationer til kroppen. Meditationen foretages både for at give tak til Gud for maden og for at finde ro og gode tanker inden måltidet. Bevægelsen markerer ydermere flere af hinduismens højtider, bl.a. med flere timers

meditation, dog tillægges højtiderne en anden betydning i Brahma Kumaris end generelt i hinduismen.

Eksterne relationer

Centret har jævnligt haft samarbejde med andre lokale trossamfund omkring særlige events, f.eks. i forbindelse med Kulturby 2017. Det har ligeledes jævnligt besøg fra skole- og gymnasieklasser, typisk valgfagselever med særlig interesse for religion.

Underviserne på centret er også engagerede i forskellige internationale events i Brahma Kumaris, f.eks. planlægning af internationale retræter, opstart af eller forskellige former for støtte til centre i andre lande.

Hjemmeside og sociale medier

Brahma Kumaris har en velfungerende hjemmeside på dansk med oplysninger om bevægelsens historie, hvad de laver, og hvilke tilbud der udbydes hvor. Her finder man desuden en kalender for aktiviteter i centret i Aarhus og i København. På hjemmesiden kan man finde nyttige links til Brahma Kumaris internationalt, bøger og cd'er, nyheder og medier, kontaktoplysninger, mailboks til spørgsmål m.m. Bevægelsen har også en profil på Facebook. Morgenklasse, aftenmeditation og nogle af kurserne transmitteres online - en udvikling der er blevet styrket i løbet af 2020 pga. corona-pandemien.

Forandringer

Brahma Kumaris har siden sidste kortlægning været inde i en stabil periode i Århus, uden de store forandringer. Den største forandring har været de forstærkede digitale tiltag, som har været nødvendige, da kursister og medlemmer ikke har kunnet deltage fysisk under corona-pandemien. Da kommunikationen i forbindelse med nuværende kortlægning med Brahma Kumaris fandt sted i midten af corona-krisen, kan der ikke siges hvilken effekt nedlukningen vil have på organisationen fremadrettet.

Kontakt
Brahma Kumaris
Ålborggade 22, 3. tv.
Tlf.: 86 13 01 21

Litteratur
Pade, Mikkel (1999): Nye religiøse bevægelser i Danmark, Gyldendal.

Undersøgelsen er udført af Hedvig Poulsen og Jonathan Kaas
Tidligere undersøgelse af Helle Bertelsen, Louise Brogaard og Lena Overgaard.

ISKCON

ISKCON (International Society for Krishna Consciousness) blev stiftet i New York i 1966 af A. C. Bhaktivedanta Swami (1896-1977), kaldet Srila Prabhupada, som året før var kommet fra Indien til USA i en alder af 69 år. Bevægelsen spredte sig herfra til Europa og findes i dag i de fleste større byer verden over. I et religionshistorisk perspektiv har ISKCON rod i den hinduistiske Vaishnava-tradition, der dyrker guden Vishnu og dennes avatarer (nedstigninger, manifestationer), særligt Rama og Krishna. Der er tale om én gud, som blot har vist sig til forskellige tider. I Vaishnava-traditionen viser man hengivenhed til Vishnu gennem bhakti-yoga, som er én blandt flere yogiske discipliner, der ideelt set kan føre til moksha (udfrielse) fra samsara (genfødslens kredsløb). I bhakti-yogaen dyrker man én personlig gud, og man lægger vægt på indre fromhed og længsel efter denne.

Den bengalske mystiker Caitanya Mahaprabhu (1486-1533), der af ISKCON ses som en inkarnation af Krishna, reformerede og udskilte sig fra den etablerede Vaishnavatradition, idet han mente, at Krishna i stedet for Vishnu var altings opretholder, og at man ved at chante (synge) ”Hare Krishna”-mantraet kunne opnå ren kærlighed til Krishna og derved vende tilbage til Krishnas suveræne verden, når man forlod sin krop. Mantraet lyder: ”Hare Krishna, Hare Krishna, Krishna, Krishna, Hare, Hare; Hare Rama, Hare Rama, Rama, Rama, Hare, Hare”. Ifølge ISKCON-bevægelsen hentyder Hare til Krishnas kvindelige aspekt og ubegrænsethed, mens Rama betyder ”den person, der giver styrke og al viden”. Mahaprabhus lære kaldes også Gaudiya Vaishnava-traditionen. Gaudiya (det gyldne sted) henviser til Bengalen, hvor Caitanya havde sit virke. I 1886 blev Gaudiya Mission grundlagt af bl.a. Kedarnatha Dutta (1838-1914) efter en periode, hvor Gaudiya Vaishnava-traditionen havde oplevet en generel tilbagegang. Gaudiya Mission markerede en opblomstring for Mahaprabhus lære; bl.a. blev Bhaktisiddhanta Sarasvati (1874-1937) et fremtrædende medlem af Gaudiya Mission og senere guru (mester) for A. C. Bhaktivedanta Swami, der grundlagde ISKCON. Denne opfyldte hermed Sarasvatis ønske om, at Caitanyas lære skulle spredes til resten af verden.

På samme vis som andre grene af hinduismen tror ISKCON på læren om karma (princippet for årsag og virkning) og reinkarnation (genfødsel). Deres helligskrifter udgøres af Vedaerne, som de anser for at være de ældste skrifter i verden, og Bhagavad-Gitaen samt Bhagavata Purana. Bhagavad-Gitaen er en del af skriftet Mahabharata og fortæller om Krishna som krigeren Arjunas vejleder i en fejde mellem to fyrsteslægter, som udspiller sig i Mahabharata. Bhagavata Purana rummer en levnedsbeskrivelse af Krishna, herunder mødet med hyrdinderne (gopierne) og særligt Radha. Begge skrifter stammer ifølge ISKCON fra en guldalderperiode for 5.000 år siden, hvor mennesket levede i samhørighed med Krishna. Denne enhed er siden gået i opløsning, og vi lever i dag i en periode kaldet Kali Yuga (den mørke tidsalder), som er præget af åndeligt forfald. ISKCON's mål er at genoprette samhørigheden med Krishna ved at chante "Hare Krishna"-mantraet og sprede kendskabet til denne metode, så mennesket igen kan opnå Krishna-bevidsthed og ægte lykke.
Ifølge ISKCON findes der én gud, som mennesket har forskellige betegnelser for, eksempelvis Krishna, Vishnu, Allah eller Gud. Krishna er dog den højeste manifestation af denne ene guddom. ISKCON ser derfor ikke sig selv som en religion på linje med hinduisme, kristendom og islam, men snarere som en formidler af en universel metode til at opnå Krishna-bevidsthed og dermed ægte lykke. De mener, at alle evige sjæle efter en oprindelig sameksistens med Krishna nu er blevet adskilt fra denne og befinder sig i den materielle verden, som kaldes maya (en forførende illusion). Adskillelsen mellem sjæl og Krishna kan ophæves ved at nære ren kærlighed til Krishna, hvorved man i sidste ende opnår ren Krishna-bevidsthed. Herved transcenderer sjælen den materielle verden, bliver genforenet med Krishna og følger igen sin sande natur.

Gruppens historie i lokalsamfundet
ISKCON kom til Danmark i slutningen af 1970'erne og til Aarhus i midten af 1980'erne. Tilbage dengang boede de fleste i tempel eller ashram, men efterhånden som folk blev gift og fik børn, flyttede man ud. Først åbnede de et center i Frederiksgade, hvorefter de begyndte at sende Radio Krishna Århus i 1986, hvilket de stadig gør. Fra 1995 til

2000 havde ISKCON lokaler i Thorvaldsensgade. Her var der både et radiostudie og lokale til at samles. Herefter fulgte en ca. ti år lang periode, hvor ISKCON hverken havde et fast mødested eller en fast struktur og man holdt i stedet arrangementer privat. Efter dette valgte ISKCON at leje en andelslejlighed på Kystvejen i 2011. Denne anvendte de som tempel med mantra-chanting foredrag og lignende arrangementer. For tre til fire år siden lukkede Krishnahuset, hvor forde igen begyndte at have arrangementer i private hjem. På grund af Covid19-pandemien har der været en begrænset mængde af møder og mulige deltagere. Det har betydet, at ISCKON i Århus er under en restrukturering, og hvor man overvejer, hvordan foreningen skal fungere og mødes fremover. Dertil skal tilføjes, at dele af arrangementerne nu er flyttet til Aalborg, hvor en mindre gruppe ISKCON-folk har organiseret sig.

Organisation

Da ISKCON i Århus fik Krishnahuset, blev de oprettet som en officiel forening med en bestyrelse og vedtægter. De havde indtil da fungeret uden. Det var også i samme anledning, at de fik en bank. At Krishnahuset er lukket, betyder dog ikke at ISKCON tilhængere i Aarhus ikke er organiseret med en bestyrelse. Bestyrelsen, som dog er meget løst organiseret, mødes når der er behov derfor og diskuterer bl.a. hvorledes arrangementer skal afholdes og finansieres. Der er også dele af bestyrelsen, som arbejder på at leje nye lokaler i byen. Tilkoblingen til den større organisation og afdelingen i København anses også som mere åndelig end administrativ.

Aarhus-gruppen er del af den internationale ISKCON-bevægelse, hvis højeste organ er Governing Body Commission (GBC). I Danmark findes desuden et nationalt råd, der fungerer som GBC's forlængede arm, og som skal godkende alle større beslutninger. Kontakten op i systemet foregår primært via dette råd; ellers har GBC en række sekretærer, som er ansvarlige for de enkelte lande. Både i den lokale bestyrelse og det nationale råd arbejder man med et enighedsprincip og forsøger at nå frem til kompromisser i stedet for flertalsafgørelser.

Medlemmer

I ISKCON skelner man mellem forskellige typer medlemmer. Dette er først og fremmest de initierede og de ikke-initierede. De ikke-initierede har ikke fået en initierende-guru, og er dermed ikke pålagt til at følge alle ISKCON's retningslinjer, men støtter gruppens filosofi og følger den til et vist niveau. De initierede har en initierende-guru og følger ISKCON's moralske og religiøse retningslinjer.

I Århus er der ikke en officiel medlemsliste på nuværende tidspunkt, da Krishnahuset er lukket. Det betyder også at arrangementerne, som holdes privat, ikke er åbne for alle, men kun for de inviterede, som samtidig kan anses som medlemmer. Her er der tale om tyve medlemmer, hvor halvdelen af dem er initierede. Dog er visse arrangementer åbne, og her er der flere, som dukker op. Kønsfordelingen er ligeligt fordelt blandt medlemmerne. Aldersgennemsnittet er steget til fyrre år. Dette hænger sammen med definitionen af medlemmer, hvor de yngre , som gerne er børn af medlemmerne, ikke tælles med. Således består medlemsgruppen stort set af de samme som for ti år siden. De er blot ti år ældre.

De beskriver ikke selv deres søgen efter nye medlemmer som aggressiv, men er selvfølgelig interesseret i at oplyse interesseret mennesker om denne alternative livsstil. Dette bliver primært gjort gennem deres radiokanal Radio-Krishna. Desuden chanter de også til tider på gaden. For at få unge interesseret i ISKCON holder de foredrag på skoler og gymnasier om bhakti-yoga og den vediske viden. Der er er ikke tilrettelagt noget specifikt til unge i selve organisationen.

Økonomiske forhold

For at Krishnahuset kunne finansieres etablerede ISKCON-Aarhus en bank, hvorigennem de kunne modtage økonomisk støtte gennem donationer. Desuden havde de en tæt relation til hovedsædet i København, så deres donationer kunne blive fradragsberettiget, men dette er ikke aktuelt længere. De havde 20.000-30.000 tilovers efter Krishnahuset. De er blevet brugt til at støtte de fælles arrangementer, som koster penge. At arrangere. De fleste af dem afholder de dog uden, det koster penge. Gruppen er meget afhængig af frivilligt arbejde og

initiativer, hvor alle hjælper til, enten med mad eller på anden vis, når der er et arrangement. Dette er dog ikke et krav for at være medlem eller for at deltage. Det er mest almindeligt, særligt efter lukningen af Krishnahuset, at de ældre medlemmer tager ansvar for arrangementerne.

Religiøs/spirituel praksis

ISKCON har både individuelle og kollektive former for religiøs/spirituel praksis. Den individuelle praksis, ligger primært i, at man følger ISKCON's principper om ikke at have sex uden for ægteskabet, ikke at indtage rusmidler, ikke at spille hasard, og at man lever som veganer, hvilket samlet styrker ens Krishna-bevidsthed. Det forventes desuden, at man dagligt synger Krishna-Kirtans, chanter Krishna-mantraet og fremsiger bønner til Krishna. Hertil er der også yoga og meditation. Daglig renselse er også en vigtig praksis for ISKCON's initierede medlemmer. De renser sig indvendigt og spirituelt ved at chante "Hare Krishna"-mantraet og udvendigt ved fysisk at vaske sig flere gange dagligt. De fleste initierede har desuden et lille husalter, hvor de ofrer deres mad til Krishna, inden de spiser den. Fordi Krishna har modtaget maden og velsignet den, bliver selve det at spise en rensende proces. Hovedpointen med alle disse gøremål er, at den hengivne skal leve et liv for Krishna og bruge sit liv til at tjene ham. Herved kan individet opnå Krishna-bevidsthed.

De ikke-initierede medlemmer følger dette til en vis grad. Omdrejningspunktet for den fælles praksis af religionen er de fælles arrangementer og programmer. Her bliver der serveret vegetarmad, som nogen frivilligt står for. Der holdes foredrag, hvor en frivilligt har valgt at tale om den religiøse praksis eller om de filosofiske ideer inden for ISKCON. Herudover mødes de og chanter, og skaber dermed i fællesskab forbindelse til Krishna.

Eksterne relationer

ISKCON Århus er en del af ISKCON international. Det vil sige at de følger de samme filosofiske principper og grundelementer som dem, men rent administrativt er der ikke en sammenhæng. Dertil er der en

tilknytning til deres Diksha (initiations)-guru. Som nævnt har de Radio-Krishna, hvor de på alle hverdage om morgenen og om aftenen sender radio og prøver at udbrede viden omkring ISKCON. Ligeledes kommer de som tidligere nævnt gerne ud til skoler og gymnasier for at holde foredrag. ISKCON er generelt positive overfor andre religiøse samfund, og de deltager også gerne i andre yogagrupper, med det forbehold , at der er forståelse for det spirituelle aspekt.

Hjemmeside og sociale medier
ISKCON i Danmark har to hjemmesider: www.krishna.dk og www.harekrishna.dk. De er også aktive som gruppe på Facebook. ISKCON i Århus har egen hjemmeside: www.krishnahuset.dk. De har ligeledes en lukket Facebook gruppe med 227 medlemmer.

Forandringer
Som allerede nævnt har gruppen været underlagt en del forandringer i løbet af de sidste ti år. De fik Krishnahuset på Kystvejen, hvilket inkluderede at de blev en officiel forening med CVR-nummer, vedtægter og en bestyrelse. Dette blev dog lukket igen med den konsekvens, at der ikke kom nye medlemmer. I sammenhæng med at folk har fået børn, har det været svært at koordinere møder og ligeledes med Covid-19 har der ikke i samme grad været organiseret møder og andre arrangementer. Fremadrettet har de en forhåbning om at få lejet sig ind i lokaler, som kan fungere som mødested, hvor der vil være faste programmer.

Kontakt
Kontaktperson: Daniel Laflor, som var daglig leder i Krishnahuset i Aarhus, men som i dag er udpeget som den officielle kontaktperson.
Tlf.: 28 88 03 77, e-mail: daniel@laflor.dk

Undersøgelsen 2002: Morten T. Steinbach, Kira Holm og Mikkel Pade
Undersøgelsen 2012: Lise Finderup og Niels Nyegaard
Undersøgelsen 2022: Elisabeth Kjær Sørensen og Emil Klitgaard Poulsen

Jainismen i Aarhus

Jainismen er en indisk religion, der blev stiftet af Mahāvira. Han døde i år 527 f.v.t. hvilket udgør jainismens år nul. Der er ca. 4 millioner jainister på verdensplan. Af dem bor ca. 100.000 i enten USA, Østafrika eller Storbritannien. Der er ikke mange jainister i Danmark, hvilket også er grunden til, at de ikke tidligere har været med i kortlægning af religion i Aarhus. Jainismen har flere fællestræk med andre indiske religioner bl.a. troen på samsara, genfødelsens kredsløb og moksha, befrielsen fra genfødsel. Karakteristisk for jainismen er ahimsa princippet. Det betyder ikkevold og indebærer ikke blot fysisk vold, men praktiseres i alle aspekter af livet. Derfor lever jainister vegansk. Dertil forsøger jainister også at undgå rodfrugter, da de vokser under jorden og man dermed, når de høstes, slår både planten og de organismer, der lever i jorden omkring rodfrugten ihjel. Inden for jainismen er der 24 tirthankarer, sejrherrer, der besejrede deres egen karma og dermed frigjorde sig fra samsara, som selv guderne er en del af. Derfor er der heller ikke umiddelbart en dyrkelse af guder i jainismen, da selv guderne skal genfødes og slippe fri fra deres karma. Dog kan man som jainist godt deltage i idoldyrkelse, fordi guderne kan hjælpe med konkrete ting. Der er to grene af jainismen, den ene er digambara, de himmelklædte, hvor munke inden for denne retning er nøgne, og så er der śvetāmbara, de hvidklædte, hvor munke og nonner har hvide klæder på. Følgende beskrivelse bygger på interview med en familie, , der har været bosat i Århus i 12 år. De angiver selv at være under śvetāmbara traditionenog forsøger at videregive jainismen til deres datter på 10 år.

Gruppens historie i lokalsamfundet, organisation og medlemmer

Familien flyttede til Århus pga. arbejde og med den oprindelige intention om at flytte tilbage til Indien. De er nu siden faldet godt til og har besluttet sig for at skabe en familie her. Der bor mellem to og tre jain-familier i Aarhus, som mødes en til to gange om året og laver en fælles bøn. De prøver også at mødes de syv dage, der angives at være , ekstra lykkebringende (auspicious) og hvor jainismens spiseregler skal overholdes. Derudover sker der ikke meget socialt eller religiøst for

jainisterne specifikt i Aarhus. Familien er mest aktiv i gruppen ”Indians in Aarhus” der går på tværs af religioner. Faren i familien fortæller bl.a. at nogle af hans bedste venner er sikher og muslimer.

Religiøs praksis

Der er som i alle religioner mange grader af, hvor meget man praktiserer sin religion. Faren i familien er ikke specielt praktiserende, når det kommer til de daglige ritualer, mens moren i familien reciterer jainismens mantra, Namokar, 21 gange hver aften. Datteren lærer også at fremsige det, men kun tre gange. Det er vigtigt for forældrene at videregive deres tro og traditioner til deres datter. Især faren i familien har sat sig mere ind i jainismen, siden han kom til Danmark, både fordi de danske kollegaer spørger, hvad jainismen er, og fordi familiens datter skal lære sine rødder at kende. Hun får bl.a. klaverundervisning over zoom af en professor i Indien, der lærer hende at spille folkemusik fra den indiske delstat Rajsasthan, hvor familien oprindeligt kommer fra. Det er altså vigtigt for familien, at videreføre deres kultur, uanset om det er bundet op på religion eller ej. Derfor var faren også med til at stifte ”Indians in Aarhus”, der er aktiv på Facebook og laver arrangementer for alle med indisk baggrund nu bosiddende i Århus uafhængigt af religiøs tilknytning. For som faren også pointerer, så er der ikke et skarpt skel mellem religion og kultur i Indien. En muslim kan sagtens fejre en hindu festival, fordi det lige så meget anses som kultur. På samme måde som mange danskere fejrer jul også selvom de ikke føler sig særligt kristne.

Jainismen har mange restriktive spiseregler, og til dagligt lever familien som veganere, hvilket de siger er blevet nemmere, fordi der er kommet flere muligheder for veganere i Danmark i løbet af de sidste 12 år. Dog er der nogle dage om måneden, som anses som ekstra lykkebringende (auspicious), men kun hvis mere strikte spiseregler overholdes. Det er på de dage, hvor familien ikke spiser rodfrugter og ikke spiser efter solnedgang. Dertil er der også dage om måneden, hvor moren faster og kun drikker kogt vand. Fasten er ikke noget ,som datteren eller faren deltager i, da moren fortæller, at det kun skal gøres, hvis man ved, man kan gennemføre det.

Der findes ikke et jaintempel i Danmark, men det er heller ikke noget som familien savner til daglig. Familien har et alter i hjemmet, her er der både statuer af Mahavira, hvidklædte śvetāmbara munke og gudinden Durga (shakti?) og guden Ganesha. De har også en kost af påfuglefjer, som munke og nonner bruger til at feje foran sig, så de ikke træder på noget og dermed udøver vold (se billede). Moren har selv en søster, der er śvetāmbara nonne i Indien. Det er en af grundene til at hun efterlever flere regler end hendes mand. Moren og faren kommer også fra hver deres undergren af śvetāmbara, men det er ikke noget problem af gifte sig på tværs af religiøse undergrupper i jainismen.

For faren er det især de fem leveregler, der betegner jainismen, dem kan deres datter også, det er 1) ahimsa, 2) ikke at lyve, 3) ikke at stjæle, 4) at leve i cølibat og 5) at undgå enhver tilknytning. For lægfolk betyder cølibat ikke at have sex uden for ægteskab.

Privat jainist alter (Foto: Karoline Graasbøll Hansen)

Eksterne relationer

Familien har stadig en stærk tilknytning til Indien, hvor deres familie bor. De rejser typisk tilbage en gang om året, hvis det passer med en festival fx Mahaviras fødselsdag, så er det fint, men det er svært at få til at passe med datterens skoleferier. Når familien rejser til Indien så

besøger de ofte et jaintempel i løbet af turen og moren besøger altid sin søster, der er nonne. Derudover mødes familien også virtuelt over zoom på mærkedage. Det gælder ikke mindst en mindehøjtidelighed for de afdøde, hvor de mindses deres afdøde forældre. Der findes et jaintempel i England, men det er ikke noget som familien har besøgt. Et tempel er generelt ikke så vigtig for familien, da idoldyrkelse ikke er en essentiel del af deres jainistiske praksis.

Hjemmeside og sociale medier

Fordi der ikke er noget janitempel eller officiel gruppe af jainister i Aarhus, så er der hverken en hjemmeside eller noget på de sociale medier om og til jainister i Aarhus. Der er som tidligere nævnt ”Indians in Aarhus” men denne gruppe er ikke bundet op på nogen religion, da alle indere uanset tro er velkomne. Der findes nogle internationale tiltag som for eksempel en WhatsApp-gruppe for jainister som moren er en del af, og familien er også tilmeldt en e-mail liste hvor jainister i USA sender videoer og historier ud som bl.a. kan bruges til at formidle jainismens fem leveregler til børn.

Kontakt

Da der ikke er nogen hjemmeside eller samlingssted for jainister i Aarhus, må man kontakte ”Indians in Aarhus” for at komme i kontakt med jainister i Aarhus.

Facebook: https://www.facebook.com/IndianInAarhus
https://indiansinaarhus.com/?fbclid=IwAR1g153F3b_jLnFanVZ4VXj3dbaRawfEE6LlDvFJEfp3Xk3rFJr9vjGZsQQ

Litteratur

Aktor, Mikael
2011 ”Jainisme” i Gyldendals Religionshistorie, 2. udg. red. Jensen, Tim. Rothstein, Mikael. & Sørensen, Jørgen Podemann, Gyldendal København

Udført af Karoline Graasbøll Hansen og Nanna Aare

Natha yoga center

Natha er et spirituelt yogacenter, der udbyder kurser i yoga, tantra og meditation. Natha i Aarhus er en del af en større organisation med et stort yogastudio i København, men er også at finde i Odense og i Helsingør. Deres logo er symbolet for Shamabala, der er et spirituelt rige med en høj energi (se billede). Natha har ingen forbindelse til en religion, men anerkender yogaens forbindelse til den indiske tradition. Det ses også i navnet, Natha, der er sanskrit og viser tilbage til de indiske traditioner, som Natha trækker på både i forhold til yoga og tantra. Natha yogacenter har været i Aarhus siden 2012. De er i øjeblikket at finde tre steder i Aarhus, men holder hovedsageligt til på Mejlgade 95, 4. sal, 8000 Aarhus C.

Elever

Natha bruger ikke begrebet medlemmer, men elever, som de har omkring 50 af i Aarhus. Eleverne hos Natha er i alle aldre, men gennemsnitsalderen ligger på omkring 40 år. Natha i Aarhus gør ikke noget specifikt for at tiltrække unge mennesker under 30 år. Dog er Natha meget aktiv på de sociale medier, som Facebook og Instagram, hvor man kan finde og tilmelde sig arrangementer. Dertil underviser en af instruktørerne i yoga på Kasernecaféen, hvilket gør at flere unge studerende bliver opmærksom på Natha yoga. Deltager man i et af Nathas events eller retreats er de vegetariske, uden alkohol og andre former for rusmidler. Af samme grund er mange at Nathas elever også vegetarer og drikker heller ikke privat.

Økonomiske forhold

Natha lejer sig ind i nogle lokaler i Mejlgade. Her er et køkken og en indgang, som de deler med diverse forskellige små virksomheder. Der er en yogasal, hvor det meste af undervisningen foregår. Natha lejer sig også ind to andre steder i Aarhus. Det er i Folkeoplysningens Hus på Vester Allé 8, Aarhus C og i Hjerterum i Guldsmedgade 26b. Priserne for at deltage varierer alt efter hvilke hold, man ønsker at gå på. Yoga koster 399kr. om måneden, tantra koster 549kr om måneden, og hvis man ønsker at deltage i både tantra og yoga koster det 675kr. om

måneden i de først 18 måneder. Som et sidste tilbud kan man gå til tantra for kvinder til 275 kr. om måneden, da det kun foregår hver anden uge.

Spirituel praksis

Natha holder flere arrangementer, som er åben for alle interesserede. Der er forskellige hold hver uge på de tre lokationer i Aarhus. Her udbyder Natha: Yoga, Tantra og Tantra for Women. Yoga hos Natha, handler om meget mere end en fysisk praksis. Her er fokus på den mentale, spirituelle og følelsesmæssige udvikling. Tantra hos Natha fokuserer på at leve bevidst, og at balancere kroppens chakra og herigennem opnå personlig og spirituel udvikling. Tantra-holdet specielt for kvinder sigter mod at udfolde kvindes fulde potentiale. Under corona-nedlukningerne tilbød de også online undervisning.

Som tantra elev hos Natha er der et stort fokus på den personlige udvikling, og man starter derfor på et førsteårs hold og fortsætter en gang om ugen med undervisning i bl.a. chakra, yoga og meditation. Her introduceres man for særlige teknikker , som man skal arbejde videre med derhjemme, det er bl.a. yoga stillinger og meditationsteknikker. Hver gang udleveres også læsestof, så man selv kan studere det gennemgåede nærmere. Det hold der på nuværende tidspunkt har været i gang i længst tid, er et såkaldt otteårs hold, der beskæftiger sig med esoterisk tantra yoga. Hvert efterår starter Natha nye hold op. Det første halve år kan alle springe på men efter det, skal man vente til næste holdstart, fordi der undervises i teknikker og viden, der kræver en grundforståelse. Tantra hos Natha er altså en form for esoterisk viden, som man tilegner sig i større og større grad gennem flere års undervisning og træning.

Vi deltog på et hold førsteårs tantra yoga. Undervisningen var en blanding mellem meditationer, yogastillinger og en introduktion til dagens chakra, muladhara, rod chakraet, og hvordan dets ubalance kan påvirke individet. Undervisningen forgik i Nathas lokale i Mejlgade. De undervisere som vi talte med, havde begge jævnligt opnået spirituelle oplevelser enten under yoga eller under meditation. Undervisningen varede to en halv time og blev faciliteret af de to undervisere. En

underviser stod for yogapraksissen, mens en anden guidede meditationerne og fortalte om dagens chakra udfra en PowerPoint præsentation. Dørene til lokalerne var malet lilla og den samme farve gik igen i de yogamåtter, som var til rådighed for eleverne under undervisningen. Vi startede med en velkomst-meditation, til fløjtemusik, hvor vi sad på hver vores måtte på gulvet med lukkede øjne. Så blev der undervist om muladhara-chakraet efterfulgt af nogle yogaøvelser, der kunne bruges til at få muladhara-chakraet i balance. Især én stilling, blev der lagt vægt på, kunne, hvis den blev holdt i fuld koncentration, gøre en stor forskel. Herefter var der en savasana dvs. afspænding efterfulgt af en gruppeøvelse. Øvelsen gik ud på at dele to oplevelser, man havde haft: først én hvor man ikke havde handlet, fordi man var bange ,og så én hvor man havde handlet, selvom man var bange. Vi sluttede i en rundkreds med en meditation, hvor vi skulle manifestere mod og styrke. Det foregik til power-trommemusik, som skulle sætte gang i en følelse af mod.

Hjemmeside og sociale medier

Natha har en flot og moderne hjemmeside, som bruges til Natha i hele Danmark. Natha er et meget internationalt yogacenter og deres hjemmeside er bl.a. på engelsk. På hjemmesiden går den samme lilla farve igen, som i yogastudiet på Mejlgade. På hjemmesiden udbyder Natha flere online kurser som: ”Awakening the Third Eye” og ”Tantric Date”.

På hjemmesiden kan man også finde oplysninger om fysiske events og retreats, der foregår flere steder i Danmark. Her er der bl.a. ”Kali celebration”, ”Tantra festival” og ”Silent meditation retreat”. Mere lokalt i Aarhus laver Natha også events, der kan findes på deres Facebook side. Her kan man bl.a. komme til ”Spiritual Movie Night” eller ”Detox teknik – yogisk tarmskylning”.

Forandringer

Det er første gang vi undersøger Natha, men på sigt vil de gerne flytte i større lokaler som de ikke skal dele med andre organisationer og virksomheder. Dertil ønsker de også at lave et yoga kollektiv, hvor flere

elever og undervisere kan bo sammen og praktisere i en fælles yogi-livsstil.

Kontakt
Hjemmeside: https://natha.dk/
Facebook: https://www.facebook.com/Natha.Yoga.Aarhus/
Mail: natha@natha.dk
Tlf.: +45 2396 0668
Adresse: Mejlgade 95, 4. sal, 8000 Aarhus C

Litteratur
Flood, Gavin
1996 An Introduction to Hinduism, Cambridge: Cambridge University Press

Af Karoline Graasbøll Hansen og Emma Victoria T. Lassen

Samāveśa Yoga studio

Samāveśa yoga studio i Aarhus er et nyt yogacenter, der åbnede den 6. maj 2021 på Viborgvej, Aarhus V. Samāveśa flyttede dog allerede den 1. marts 2022 i nye lokaler ved Skt. Pauls Kirkeplads 9B 2. sal, 8000 Aarhus C. Flytningen skyldes, at der blev lokaler ledige i en ældre bygning med mere ”sjæl,” centralt i Aarhus og uden trafikstøj, der kan være forstyrrende under en meditation eller yoga-praksis. Følgende bygger på et besøg i i november 2021, da de stadig havde adresse på Viborgvej. Samāveśa yoga studio har ingen forbindelse til en religion, men anerkender yogaens forbindelse til den indiske tradition. Der er også plads til og mulighed for at dyrke de spirituelle aspekter af yoga. På hjemmesiden er der bl.a. en bronzestatue af Siva Natarāja, dvs. den dansende Shiva. Navnet Samāveśa indikerer også en forbindelse til den indiske tradition, da det er sanskrit, og som ifølge ejeren af yoga studiet betyder at hvile eller fordybe sig i sin egen eksistens sammen med andre. Derfor er det også et sted, som sætter fokus på de mere åndelige og mentale egenskaber, som yogaen kan tilbyde. Der er dog også medlemmer der udelukkende dyrker yoga hos Samāveśa som en træningsform.

Gruppens historie i lokalsamfundet

Samāveśa åbnede som nævnt d. 6. maj 2021 på Viborgvej i Aarhus. Her havde der før ligget et yogastudie, der havde fokus på yoga udelukkende som en kropslig praksis, og det er noget som Samāveśa gerne vil gøre op med. Det sås tydeligt i indretningen da vi besøgte yogastudiet på Viborgvej. Her duftede af røgelse, der var indrettet med grønne planter, kurveflet og en mørkegrønfarve gik igen på udvalgte væge og på yogamåtter, puder, tæpper og andre redskaber, der blev brugt under yogapraksissen. Stemningen var rolig og indbydende, der var også nogle spirituelle symboler som et mandala malet i en grå farve på en af de hvide vægge og en lille bronzefigur af den hinduistiske gud Shiva, som var noget af det første man så, når man trådte ind ude fra gaden. Der var også et lille loungeområde, hvor man kunne sidde på lammeskind i møbler af flet og drikke en kop te, som også stod klar til medlemmerne. Det var meget stilrent indrettet, men med klare

henvisninger til at yoga-traditionen stammer fra Indien. Vi har ikke set de nye lokaler ved Skt. Pauls Kirkeplads, men ved at lokalerne er mindre og uden uden omklædning og bad. De har prioriteret at ligge men mere centralt i byen, i en ældre bygning med sjæl og uden trafikstøj.

Organisation

Samāveśa yoga studio har alle de ”redskaber,” der skal til for en yogatime, og som er til fri brug for medlemmer under en yogapraksis, der er også gratis te og vand, som man kan tage med ind til en undervisning. Under den først corona-nedlukning tilbød Samāveśa også online-undervisning over Zoom. Det er dog, som Samāveśas ejer selv siger, ”svært at guide 16 mennesker man ikke kan se..” Derfor er det heller ikke noget som Samāveśa er forsat med at udbyde.

Hos Samāveśa kan man praktisere fire forskellige typer yoga: Blid Hatha, Hatha yoga, Vinyasa yoga og Yin yoga. Blid Hatha er kendetegnet ved rolige bevægelser og åndedrætsmeditation. Hatha yoga er mere fysisk end Blid Hatha, mens Vinyasa yoga er fysisk hårdt og giver sved på panden, alle tre typer har mange af de samme elementer som for eksempel solhilsen, men i forskellige tempo og med forskellige fokus. Den fjerde type yoga der undervises i hos Samāveśa er Yin yoga. Den beskrives på hjemmesiden, som at være: ”baseret på kinesisk medicin og arbejder på at få energien (chi) til at flyde i kroppen.” Her forgår store dele af praksissen liggende på måtten, hvor hver stilling holdes i flere minutter.

Medlemmer

Da Samāveśa yoga studio flyttede i de nye lokaler d. 1. marts 2022, er det svært endnu at sige, hvor mange der vil komme til pga. den nye placering i byens centrum frem for på Viborg vej. Dog har flytningen ifølge yogastudiet haft betydning for hvem, der kommer i det nyåbnede Samāveśa. Yogastudiet har oplevet en stor interesse, men mange har kun købt klippekort og er endnu ikke blevet fastemedlemmer. I skrivende stund har Samāveśa omkring 100 medlemmer, men håber på flere de kommende måneder. De oplever også, at der kommer flere unge

mennesker under 30 år ,efter de er flyttet. Det har også betydet, at der er større interesse for formiddagsholdene, da studerende ofte har et mere fleksibelt skema. De mere spirituelle sider af yogaen bliver også efterspurgt mere end det gjorde, da Samāveśa lå på Viborgvej, hvor medlemmerne var ældre og ofte kom på aftenholdene. Ejeren mener, at denne udvikling ikke kun hænger sammen med flytningen, men også at Samāveśa er begyndt at udbyde workshops af mere spirituel karakter om bl.a. Ayurveda og chakrasystemet.

Økonomiske forhold

Hos Samāveśa yoga studio kan man være fuldt medlem med fri træning for 445 kr. om måneden, man kan dyrke fri yoga om formiddagen frem til kl. 14:00 for 299 kr. om måneden. Som pensionist eller studerende kan man træne frit for 299 kr. om måneden. Det kan også være medvirkende til, at Samāveśa tiltrækker en del unge studerende. Det er også muligt at købe 5- eller 10-turs klippekort. Samāveśa tilbyder også et introklippekort med 3 gange til 125 kr. eller en gratis prøvetime. Samāveśa yoga studio lejer de lokaler, de opholder sig i.

Spirituel praksis

Samāveśa yoga studio tilbyder som sagt fire forskellige typer yoga, men også workshops, særlige forløb og retreats. Her kan man bl.a. lære om Ayurveda, en form for indisk alternativ medicin og healingspraksis, som bygger opå naturlige ingredienser, og chakrasystemet, med fokus på energicentre i kroppen. Derudover har de også et forløb der hedder Yoga essens, og et om Rajayoganes legendariske grundlægger Patanjalis, og hans 8 yoga-trin, som fører til samadhi-tilstand eller fred i sindet. Alle workshops, forløb og retreats betales enkeltvis og hænger ikke direkte sammen med et medlemskab.

Vi deltog i selv i en Yin yoga session en mandag formiddag i november 2021. Vi startede med hver især at få en yogamåtte, en aflang pude og et tæppe, som underviseren havde lagt frem ved indgangen. Timen begyndte med, at vi skulle lægge os til rette oven på måtten og tæppet. Her gennemgik vi en fælles meditation guidet af underviseren, hvor der var fokus på at afspænde hele kroppen. Herefter lavede vi en

øvelse stadig liggende på ryggen, men med snoede arme først til den ene side og så til den anden. Ind i mellem øvelserne lå vi enten på maven eller på ryggen og mærkede efter, hvordan øvelsen havde påvirket kroppen. Alle øvelser foregik tæt på jorden og en enkelt ”cat-cow” foregik på alle fire, men ellers var det liggende stræk. Hver stilling blev holdt i flere minutter ad gangen, og det meste af tiden med lukkede øjne. Der var musik under hele timen, typisk stille klavermusik, men også. fuglekvidder og musik med klassiske instrumenter. Det hele foregik i et roligt og afslappet tempo, og underviseren guidede os til at holde tankerne på åndedrættet, frem for på fortiden eller fremtiden. Det var ikke fysisk hårdt, men der var mere fokus på det mentale og på stræk i kroppen. Lyset var tændt under hele timen, men til sidst under savasana dvs. afspænding blev rislamperne i loftet slukket.

Eksterne relationer

Der er i øjeblikket elve-undervisere hos Samāveśa. De har alle flere års erfaring med yoga og flere forskellige yogauddannelser bag sig. Fem af underviserne har også deres egne hjemmesider, som kan findes gennem Samāveśas hjemmeside. Her formidler de forskellige typer af yoga, men også shamanisme, healing, meditationer, kropsterapi og meget andet. Alt sammen sat ind i en moderne kontekst.

Hjemmeside og sociale medier

Samāveśa har en flot og moderne hjemmeside, hvor de samme grønne nuancer fra indretningen af lokalerne på Viborgvej går igen. Det er derfor et rolig og gennemført udtryk. Det er nemt at finde rundt på siden. Der er også en kort beskrivelse og et billede af alle underviserne, så man ved, hvem man vil møde på de forskellige yogahold. Det er en hjemmeside, der indbyder til at se yoga som både fysisk og mental træning Der står bl.a. at Samāveśa er: ”Et sted med plads til kærlige relationer, og plads til at skabe plads til hinanden og inden i dig. Vi underviser mindfuldt, nondualistisk fra hjertet og ved at forholdet ’mellem’ krop og sjæl er en dans med mangeartede rytmer.” Dermed skiller Samāveśa sig tydeligt ud fra yoga i bl.a. Fitness World ved at se yoga som mere end en kropslig praksis. Samāveśa er også at finde på

Facebook, hvor de grønne nuancer går igen og hvor der fortælles om de kommende workshops og hold.

Kontakt
Hjemmeside: https://samavesayoga.dk/
Mail: hello@samavesayoga.dk
Tlf.: 20 28 10 66

Udført af Karoline Graasbøll Hansen og Emma Victoria T. Lassen

Sikhisme i Aarhus

Sikhisme blev grundlagt af guru Nanak (1469-1539) i slutningen af 1400-tallet i den nordindiske delstat Punjab og endeligt stadfæstet af den 10. og sidste guru, Gobind Singh (1666-1708) i en ubrudt gururække. Det er derfor en relativ ung religion og er præget af henholdsvis hinduisme, islam og en sant-tradition, som alle havde betydning i Punjab i Nanaks levetid. I dag udgør sikhismen numerisk nok den 4. eller 5. største religion på verdensplan og bliver også af mange forskere klassificeret som verdenreligion. Det skyldes også, at der bor sikher rundt i det meste af verden, hvor sikher lever i større eller mindre diaspora-samfund.

I Danmark bor der estimeret omkring 2000-2.500, men kun omkring 50 i Aarhus fordelt på 12 familier. Der er et lignende antal sikher i Horsens, som sikherne i Aarhus har fælles arrangementer med. I dag er det kun få af disse sikher, som bærer de fem karakteristiske kendetegn (k'er) for mandlige sikher: kara (et stål armbånd), kirpan (en dobbeltbladet kniv/daggert), kachhera (en særlig underbeklædning), kangha (en kam) og kesh (uklippet hår og skæg). Fx vælger flere og flere mænd i Danmark at klippe deres hår og barbere deres skæg og ikke at bære turban.

Sikhernes historie I Aarhus

Gurmukh Singh Naru menes at være den første sikh, som kom til Aarhus. Han kom i begyndelsen af 1970'erne og rejste fra Indien via Tyskland til Aarhus. Dengang kunne man rejse til Danmark via Tyskland uden at skulle have visum. Vejen var dog lang, da det ikke var nemt at komme direkte til Vesteuropa. Det var først, når man var kommet inden for, at det var muligt at rejse fra land til land. Derfor var der mange indere, der på det tidspunkt rejste til Vesteuropa via Østeuropa, hvor det ikke var nødvendigt med visum. Derfra tog de med tog til Tyskland, der så igen gjorde det muligt at rejse andre steder hen. Og idet Aarhus var den største by i Jylland, var det naturligt for Gurmukh Singh Naru at vælge den for at søge arbejde i Danmark. Gurmukh Singh Naru efterlod sig en hustru og to sønner i Indien, som senere kom til Aarhus. I dag bor tredje generation af familien i byen.

I modsætning til Gurmuk Singh Naru var det dog mest almindeligt, at det var unge enlige mænd, som tog den lange rejse fra Indien til Danmark for at søge arbejde, og mange af dem blev gift med danske kvinder. Fra midten af 1970'erne blev det sværere at få arbejdstilladelse i Danmark, hvilket betød at langt færre indere valgte Danmark som destination.

Tredje generation af Gurmukh Singh Naru bor stadig i Aarhus, ellers er det særligt familien og efterkommere af Rajwinder Singh Randhawa, som har præget sikh-miljøet i Aarhus indtil for nyligt. Rajwinder Singh Randhawa kom til Aarhus i begyndelsen af 1980'erne, og han hjalp sine fire brødre og ene søster med at immigrere til Aarhus. De fleste fra familien er nu flyttet til København ligesom mange andre sikher rundt omkring fra Danmark har gjort det, hvis de ikke er flyttet til andre storbyer i Europa. Det betyder, at der kun er få sikher tilbage i byer som Aarhus. Det er derfor svært at bygge et decideret sikh-miljø op i de mindre danske byer, hvorfor det også kun er i København der er to gurdwaras - sikhernes tempel.

Organisation

Sikherne i Aarhus har ikke registreret sig som organisation, men har siden 2018 mødtes mere uformelt en gang om måneden. Det foregår privat, hvor dem der ønsker det mødes for at læse i sikhernes hellige skrifter – primært Guru Granth Sahib og for at synge hymner derfra (kirtans). Det er dog vigtigt at disse møder er åbne for alle, og der er da også andre indere, som bor i Aarhus, men som ikke er sikher, der deltager.

Medlemmer

Da sikherne i Aarhus ikke er organiseret har de ingen medlemmer eller medlemstal. De fleste af dem er dog medlemmer af "Indians in Aarhus", som er en fælles gruppen for alle indere der bor i Aarhus og i de tilstødende kommuner. Denne gruppe tæller i dag over 1000 medlemmer og har over 1600 følgere på Facebook i februar 2023.

Økonomiske forhold
Det er de enkelte familier, som er vært for den månedlige sammenkomst, der dækker udgifterne. Ud over lidt drikkelse drejer det sig oftest om udgifterne for en frokost til dem, som møder op. Andre økonomiske forhold er knyttet til Indians in Aarhus, hvor der betales for de fælles arrangementer som brugerbetaling eller igennem donation.

Religiøs/spirituel praksis
Der er ikke nogen religiøs institution eller et særligt religiøst mødested i Aarhus. Det nærmeste sikh-tempel (gurdwara) er i København eller i Kiel, som flere sikher vælger at besøge ved de store fester. Ellers mødes man privat, som nævnt tidligere. Udover at læse og synge sammen bliver der af og til spillet på traditionelle musikinstrumenter, som nogle fra sikh-gruppen har specialiseret sig til at spille på. Der er også få, som har lært sig at synge hymnerne (kirtans) på helt traditionel vis. Det har de lært sig igennem online kurser.

Der er flere af sikherne bosiddende i Aarhus og i Horsens, som godt kunne tænke sig, at der var en gurdwara i Aarhus, men det kræver mange penge og et stort engagement, særligt fordi, at en gurdwara skal være åben 24 timer i døgnet, og der skal altid være mulighed for at få sig et måltid mad uafhængigt af tidspunkt og hvem, der kommer. Desuden er en gurdwara bolig for sikhernes helligbog Guru Granth Sahib. Og idet den forstås som en ”levende guru”, skal den behandles retvist. Det kræver, at der bor en sikh-præst (granthi) i gudwaraen.

Eksterne relationer
Stort set alle med indisk herkomst danner et sammenvævet fællesskab i byen med udgangspunkt i ”Indians in Aarhus”. Her er det indisk kultur i alle dens facetter, som er det fælles omdrejningspunkt. Gruppen er vokset meget de sidste 20 år med tilflytningen af fagfolk, der arbejder i it-, sundheds- og servicesektoren.

I 2019, på 500-års jubilæet for Guru Nanaks fødsel, samledes mange af medlemmerne fra Indians in Aarhus for at fejre begivenheden sammen. Arrangementet var også støttet af gurdwaren I København.

Der er også flere sikher i Aarhus, som engagerer sig i foredrags- og oplysningsvirksomhed fx ved at besøge skoleklasser for at fortælle om sikhismen. De har også arrangeret workshops for ”turban-binding”, og man har i samarbejde med Aarhus universitet og Dokken lavet en udstilling om sikhismen.

Kontakt

Ripudaman Singh, sikh og formand for Indians in Aarhus, e-mail: contact@ripudaman.info.

Litteratur

2019 Ballisager, Stine; Ljungcrantz, Ann-Louise; Bro, Signe Elise. *Sikhisme.* Forlaget Systime.

Bogen sætter fokus på sikhisme som en levende og mangesidet global religion. Den har ikke specifikt fokus på sikhisme i Danmark, men er en genrel indføring i sikhisme og har et kapitel om sikhisme i Vesten.

Af Marianne Qvortrup Fibiger

Islam og muslimer i Aarhus

Af Thomas Fibiger og Lene Kühle

I 2016 fik Aarhus sin første moske, hvor bygningen er opført med dette formål, og som med sin kuppel og minareter ligner en moske, som man kender dem fra andre dele af verden. Moskeen ligger på Sintrupvej i Aarhus og hedder Brabrand Ulu Camii, tyrkisk for Brabrand Stormoske. Moskeen er således sammen med en tyrkisk kulturforening på samme adresse en del af det dansk-tyrkiske muslimske miljø i Aarhus.

Dette må være den største, synlige forandring i det islamiske landskab i Aarhus i perioden mellem den sidste kortlægning i 2012 og den aktuelle kortlægning i 2022. Der er imidlertid også andre, væsentlige udviklinger, herunder flere nye moskeer og islamiske sammenslutninger, måske mest fremtrædende Salsabil-moskeen i Hasle, som er særligt rettet mod unge muslimer. Dette peger også på, at unge muslimer spiller en tiltagende rolle i det aarhusianske islam-miljø, ligesom de også gør det andre steder i Danmark og i Vesten. Mange steder er et generationsskifte i gang, hvor den ældre generation, der har grundlagt moskeer og foreninger, er ved at træde i baggrunden til fordel for en ny generation, hvor mange er født og opvokset i Danmark.

En anden væsentlig begivenhed i det forløbne årti, som har påvirket det islamiske miljø og ikke mindst opfattelsen af det i det omgivende samfund, har været en dokumentarserie sendt på TV2 i foråret 2016 under titlen 'Moskeerne bag sløret'. Ved hjælp af skjult kamera fremstillede dokumentarserien udvalgte moskeers (manglende) behandling af kvinder, der oplevede vold og problemer i ægteskabet. Moskeerne kom således til at fremstå diskriminerende og ude af trit med det øvrige samfund. Af de i alt otte moskeer, som udsendelsen fokuserede på, var fire i Aarhus (Fredens moske, Den Muslimske Sammenslutning (Grimhøjmoskéen, Aisha-moskéen,), Taqwa Masjid (Somalisk Kultur- og Opdragelsesforening), Bilal Masjid (Markaz Bilal). Medieomtalen medførte straks lovindgreb, herunder den såkaldte 'imampakke', som skulle føre øget kontrol med religiøse prædikanter uden for folkekirken, og især altså imamer. I Aarhus fik

debatten den konsekvens, at den politiske støtte til planerne om en stormoske i Gellerup blev trukket tilbage[15]. Et andet udkomme af denne politiske reaktion var, at Lene Kühle (der er medforfatter til denne tekst) af den daværende regering blev bedt om at opdatere sin tidligere undersøgelse af moskeer i Danmark (2006), hvilket medførte en ny og større undersøgelse i 2019 (med Malik Larsen).[16] Kortlægningen af islam og muslimer i Aarhus kan ses i relation hertil.

'Imam-pakken' 2016

- Liste over 'hadprædikanter', som ikke kan få indrejse i Danmark
- Straf for at billige strafbare handlinger ifm. religiøs oplæring
- Fratagelse af vielsesbemyndigelse hvis forkynder ikke lever op til decorum
- Skærpet tilsyn med friskoler
- Stramning af Folkeoplysningsloven, så foreninger, der modarbejder demokrati ikke kan få tilskud
- Indførelse af obligatorisk kursus i familieret for religiøse forkyndere
- Kortlægning af moskeer i Danmark

Den megen kritik som moskeer og muslimer har oplevet i kølvandet på denne serie, har for mange muslimer virket marginaliserende, men på den anden side også gjort at mange muslimer har ønsket at give et andet billede af islam for det omgivende samfund. En af hovedpersonerne i TV2s dokumentarserie var imam Abu Bilal, som dengang var knyttet til Grimhøjmoskeen i Brabrand, og som har været i særligt fokus for denne diskussion. Abu Bilal selv har siden forladt Grimhøjmoskeen og er i stedet blevet imam i den nye al-Furqan moske i Tilst. Sigende for vores undersøgelse er denne moske blevet til på initiativ af og særligt rettet mod unge muslimer, som det beskrives i præsentationen af al-Furqan moskeen.

---

[15] I Religion i Aarhus 2017 har Nadia Toft Thomsen skrevet om de to moskeprojekter, hhv. Brabrand Ulu og den skrinlagte stormoske.

[16] Lene Kühle og Malik Larsen *Danmarks moskeer. Mangfoldighed og samspil.* Aarhus Universitetsforlag, 2019.

Islamiske grupper i Aarhus

Vi har i 2022 registreret i alt 19 islamiske grupper i Aarhus, typisk repræsenteret ved en moske, om end ikke alle bærer navnet moske men snarere er organiseret som forening eller kulturcenter. De fleste af disse har været til stede i længere tid – også helt tilbage til den første kortlægning af religion i Aarhus i 2002 – mens enkelte er kommet til inden for de sidste 10 år – det gælder Salsabil-moskeen i Hasle og al-Furqan moskeen i Tilst, som allerede nævnt ovenfor.

Tabel 4: Oversigt over moskeer og medlemstal i Aarhus 2002-2022

Navn	Etabl.	2002	2012	2022
Islamisk Kulturcenter	1979	120	Ingen data	100
Brabrand Ulu Moské - Tyrkisk Kulturforening	1982	155	400	500
Tyrkisk Indvandrerforening	1986	120-130	Fusion (Selimiyes tiftelsen)	
Den Arabiske Kulturforening - Fredens Moské	1988	170	150	700 *
Islamisk Menighed i Århus/Sultan Ayyub Moskeen	1989	80	120	Ej data
Ligheds- og Broderskabsforeningen	1993	30	100	Fusion (al-Wakf)
Maktab Tarighat Oveyssi Shahmaghsoudi (M.T.O.-sufiskolen)	1993	40	50	Ej data
Somalisk Familieforening	1994	80-90	450-500	350
Majid al-Noor (tidl. Somalisk Forening for Opdragelse)		Ønsker ikke at deltage	Ønsker ikke at deltage	Ej data

Aarhus Alevi Kultur Center	1994	100	160	Ophørt
Somalisk Kulturforening - Taqwa Masjid	2000	Ej data	Ej data	150 *
Irakisk Kulturforening Al-Zahra	2002	120	220-240	Ej data
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra	2005		Ej data	100
Afghan Masjid/ Masjed-E-Taqwa	2007		140	100
Selimiye-stiftelsen, Aarhus Dansk-Tyrkisk Kulturcenter	2008		Ej data	450
Al-Wakf Aarhus – Den Islamiske Fond (Grimhøjmoskeen)	2008		100-120	350 *
Madni Masjid	2008		Ej data	175
Bilal Masjid	2010		Ej data	150
Al-Hujjah Center	2016			100
Al-Furqan Dawah Center	2021			80-90 **
Salsabil	2012			100

*Gruppen har ikke oplyst formelt registrerede medlemmer. Tallet angiver derfor det antal personer, som på en hvilken som helst måde vurderes at være tilknyttet gruppen.
** Gruppen har ikke oplyst formelt registrerede medlemmer eller antal tilknyttede. Tallet angiver, hvor mange, der almindeligvis deltager ved fredagsbønnen.

Det har ikke været muligt at undersøge alle disse islamiske grupper inden for denne kortlægnings rammer. Nogle moskeer og foreninger har ikke ønsket at deltage, og i koordineringen af kortlægningsprojektet har vi samtidig valgt at fokusere på færre grupper, som de deltagende studerende har kunnet undersøge, primært i grupper.

Fire moskeer i Aarhus har opnået status som anerkendte trossamfund. Det er Århus Islamiske Menighed på Nørre Alle, som er en menighed under Dansk Islamisk Trossamfund, Brabrand Ulu Moske og Århus Dansk-Tyrkisk Kulturforening på Gjellerupvej, som begge er

menigheder under Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse og Pakistansk Islamisk Trossamfund Madni Masjid Aarhus.[17]

Om undersøgelsen

Denne undersøgelse omfatter i alt 8 af de ovennævnte 18 grupper samt yderligere et interview med en indisk muslim, som ikke er organiseret i et religiøst fællesskab. De 8 grupper/steder er Brabrand Ulu Camii/Tyrkisk Kulturforening på Sintrupvej, Fredens Moske (den største moske i Aarhus i forhold til antal aktive, særligt for folk med arabisk baggrund), Salsabil-moskeen, al-Furqan moskeen, Somalisk Familieforening, Somalisk Kulturforening, Madni Masjid (særligt for folk med pakistansk baggrund) og Masjid e-Taqwa (særligt for folk med afghansk baggrund).[18] I alt har 11 studerende bidraget til kortlægningen,[19] fra både Religionsvidenskab og fra Arabisk- og islamstudier. Som det gør sig gældende for den øvrige del af kortlægningen bygger undersøgelsen på interview med aktive personer i den pågældende gruppe, fortrinsvist unge muslimer (defineret som personer under 35 år), samt besøg på stedet og hvor det har været muligt også observationer af religiøs praksis. Præsentationerne i de følgende tekster bygger desuden på kortlægningen fra 2012 og noterer, hvor der er sket forandringer.

Som man kan se af denne oversigt er moskeerne i Aarhus typisk organiseret ud fra brugernes etniske og sproglige baggrund. Denne pointe bemærker Lene Kühle også i begge sine undersøgelser af danske moskeer, såvel i 2006 som i 2019, men i 2019 påpeger hun og medforfatter Malik Larsen, at den etniske baggrund har fået mindre betydning end i 2006 og måske er i opbrud. Ud fra den aktuelle kortlægning af islamiske grupper i Aarhus synes det endnu et være for

[17] https://www.km.dk/andre-trossamfund/trossamfundsregistret/liste-over-anerkendte-trossamfund-og-tilknyttede-menigheder

[18] Masjid er det arabiske ord for moske, som også bruges i andre islamiske samfund.

[19] Emma-Marie Vitskov-Jørgensen, Matilde Kok Vestergaard, Trine Ladegaard Jensen, Anton Skovmose, Louise Lynge Jacobsen, Nana Sybrandt, Michelle Hou Filsoof, Mille Josefine Mortensen, Sophie Horne, Sara T. Morthorst, Mahad Camal Hersi.

tidligt at konkludere, at den etniske organisering er i opbrud, men det er samtidig tydeligt at den etniske og sproglige ikke-danske baggrund spiller en mindre rolle for den yngre generation end den har gjort for de ældre, og at særligt større moske-fællesskaber som Fredens Moske og Salsabil i dag repræsenterer en bredere etnisk sammensætning. Fredens Moske er som nævnt den største moske i Aarhus, og selv om dens ledelse udgøres af personer med arabisk baggrund og den således nok fortsat primært er rettet mod muslimer i Aarhus med arabisk baggrund kommer også andre i moskeen. Salsabil er primært rettet mod unge muslimer uanset etnisk baggrund, selvom de fleste aktive brugere nok har arabisk eller somalisk baggrund. Også i den nye al-Furqan moske er de fleste aktiviteter på dansk og er altså ikke rettet mod folk med en bestemt anden etnisk eller sproglig baggrund. De nye moskeer, som er særligt rettet mod unge – al-Furqan og Salsabil – synes altså at bryde med den etniske organisering, som hidtil har været dominerende.

Derfor har det været vigtigt i denne undersøgelse at inkludere disse nye moskeer og samtidig de større moskeer, dels Fredens Moske og dels Brabrand Ulu Camii, hvor jo især den sidste har en klar etnisk rettethed mod det tyrkiske miljø i Aarhus. Desuden har vi ønsket at inkludere de forskellige etniske miljøer i Aarhus, dvs. det pakistanske, det afghanske og det somaliske, hvor antallet af aarhusianere med baggrund i især de to første er steget markant, nemlig med 50 % siden 2012, men fra et forholdsvist lavt niveau (henholdsvis fra 276 til 420 og fra 1702 til 2578). Især det somaliske miljø har ikke tidligere været inkluderet i så høj grad, og er i øvrigt kendetegnet ved at yngre imamer, gerne uddannet i Danmark, har overtaget fra ældre og nu står for både daglige bønner, fredagsbøn og andre ritualer.

Muslimer i Aarhus

Denne undersøgelse har, i lighed med tidligere undersøgelser som fx Lene Kühle og Malik Larsens, fokus på moskeer som primære mødesteder for muslimer. Men 'Muslimer i Aarhus' er selvfølgelig meget mere end moskeer, religion og islamisk praksis. Ikke alle muslimer er aktive i moskeerne, og ikke alle er religiøst praktiserende, selvom de fortsat vil betegne sig selv som muslimer. Omvendt mødes

andre grupper i mindre grupper, som blandt andet har til formål at missionere for islam, for eksempel gruppen 'Budskabet' som Hanna Donslund har beskrevet i 'Religion i Danmark 2017'.[20] Denne og andre grupper udøver hvad Donslund kalder 'street-dawa' (dawa kan oversættes mission, eller 'kald til islam'). En pointe, som flere af de medvirkende i nærværende undersøgelse i Aarhus fremhæver, er at moskeerne har som "vision, at vores medlemmer bliver gode samfundsborgere", som det udtrykkes i Madni Masjid (se afsnit nedenfor). Hvad der udgør en god samfundsborger, og hvilke værdier det indebærer, kan der selvfølgelig være delte meninger om, men hensigten om at bidrage positivt til det danske samfund er tydelig i de fleste moskeer og islamiske miljøer, såvel som blandt mange muslimer generelt.

Et interessant eksempel på en muslim, som ikke er organiseret i en moske, er den muslim med indisk baggrund som af samme grund er repræsenteret med sit eget afsnit i denne undersøgelse. Det indisk-muslimske miljø i Aarhus er lille og har os bekendt ikke nogen fælles sammenslutning eller moske. Desuden er mange muslimer, som ikke er aktive i et moskefællesskab, måske heller ikke så aktive i den daglige religiøse praksis som dem der kommer i moskeerne. Men i dette eksempel er der noget andet på spil. Manden er i sin religiøse praksis og forståelse inspireret af både islam og hinduisme og fremhæver begrebet *Vedanta* som det centrale i enhver religion. Begrebet kommer af en hinduistisk filosofisk tradition, men er for denne muslim også indlejret i Koranen og islam, og der er for ham ingen konflikt derimellem. I sin religiøse praksis kombinerer han således også islamisk bøn og Vedanta-meditation.

Eksemplet er måske nok specielt for denne særlige persons egen filosofi og kombination af religiøse traditioner, men det peger på at enhver religiøs forståelse og praksis er kontekstuel og formes ud fra kulturel baggrund såvel som de inspirationer og påvirkninger man kan få i forskellige kulturelle sammenhænge. Således kan mange muslimer i Aarhus også være påvirket af deres liv i Danmark uden for traditionelt

[20] Du får hasanat for det. Center for Samtidsreligions udgivelse 'Religion i Danmark 2017' rummer flere artikler om islam i Danmark.

islamiske sammenhænge som for eksempel moskeer og familietraditioner, og islam og muslimer i Aarhus og Danmark kan være en mangeartet størrelse.

Islamisk praksis

Moskeernes primære aktivitet er som samlingssted for de fem daglige bønner, om end kun de færreste muslimer deltager regelmæssigt i disse bønner i moskeerne: ifølge bogen Danmarks Moskéer er det ca. 7-9 % af danske muslimer der er til stede ved fredagsbønnen en given fredag (Kühle og Larsen 2021, 87). Flere deltager i fredagsbøn, hvor der også er prædiken, og det er også en væsentlig aktivitet for moskeerne. Derudover er flere moskeer også sociale mødesteder, hvor man mødes blot for at snakke, spille bordtennis eller se fodbold i fjernsynet. Nogle moskeer arrangerer også undervisning i fx koran- eller sprogstudier, samt aktiviteter ud af huset som svømning, bowling eller udflugter.

De to islamiske hovedretninger, sunni og shia, er begge repræsenteret med hver sine moskeer i Aarhus. Som på verdensplan er sunni-islam klart dominerende – op mod 90% af alle verdens muslimer er sunni-muslimer, og i Danmark vurderes det at 85% er sunni. Der er selvfølgelig stor variation inden for denne gruppe (lige så vel som inden for shia), både etnisk og kulturelt men også med forskellige retsskoler (*madhab*). I afsnittet om Fredens Moske pointeres, at moskeen knytter sig til både Shafi'i og Hanafi madhab (desuden findes Maliki og Hanbali). Ikke alle muslimer og moskeer er bevidste om at følge en bestemt madhab. De 8 moskeer som er blevet undersøgt i 2022 er alle sunni-moskeer, ligesom i øvrigt den ene sufi-gruppe i Aarhus heller ikke er med i denne undersøgelse. Sufi er en form for spirituel islam, som både kan være sunni og shia, oftest dog sunni.

I bogen Danmarks Moskeer (2019) refereres der til fokusgruppeinterview med unge muslimske kvinder i Aarhus, hvoraf det fremgik, at der er en fornemmelse af at kvinderne generelt har fået mere indflydelse i moskéerne, og at kvinder fx ofte holder oplæg for andre kvinder. I sammenligning med situationen i København virker det dog som om, at kvinderne i København har meget bedre muligheder for at komme i moskéerne (Kühle & Larsen 2019, 93).

Unge muslimer i Aarhus

Det er i denne kortlægning tydeligt, hvordan unge muslimer i stadigt højere grad præger moskeerne og de islamiske miljøer. Ikke alene er der dukket nye moskeer op som Salsabil og al-Furqan med særligt fokus på unge, som beskrevet ovenfor. Også i de tidligere etablerede moskeer har en ny generation fået større indflydelse. Det gælder den største moske i Aarhus, Fredens Moske, hvor Khaled Edwan, som er søn af imam Ghassan Edwan, er blevet ny imam. Khaled Edwan er også aktiv som næstformand i bestyrelsen for Fredens Hus, som er et dialogcenter i Gellerup i samarbejde med Gellerup Kirke. Det gælder også i Brabrand Ulu Camii, den tyrkiske moske, hvor unge står for en stor del af aktiviteterne. I sit speciale fra 2022 belyser cand.mag. i Religionsvidenskab Luise Berg Pedersen, hvordan dette er med til at gøre moskeen mere 'dansk', fordi de unge typisk er opvokset i Danmark og kender til danske foreningstraditioner.[21] Og det gælder for eksempel også de somaliske moskeer i Aarhus, som i dag er kendetegnet ved flere yngre imamer, som typisk har forskellige danske universitetsuddannelser, og som samtidig varetager opgaver som imam i moskeerne.

Relevant litteratur

Dessing, Nathal M., Nadia Jeldtoft, Jørgen S. Nielsen og Linda Woodhead (red.) (2013). *Everyday Lived Islam in Europe.* Farnham: Ashgate.

Ismail, Abir Mohamad (2022). *No one cares like family. Care, Aging and Religiosity in the Arab Muslim family in Denmark*. Ph.d.-afhandling, Aarhus Universitet.

Jensen, Pernille Friis (2022). *Women and Gendered Mosque Organisations. An examination of mosques in Denmark as gendered organisation and women's participation from the*

[21] Luise Berg Pedersen, *Moskeen som en folkeoplysende forening. Religion og medborgerskab i en tyrkisk kulturel forening og moske.* Religionsvidenskab, Aarhus Universitet, 2022.

perspective of 'lived institutions'. Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet.

Jacobsen, Brian Arly (2022). "Muslimers religionsfrihed i Danmark". I *Religionssociologiske perspektiver på religion i Danmark* (red. Annika Hvithamar, Brian Arly Jacobsen, Morten Warmind og Peter B. Andersen), Højbjerg: Forlaget Univers.

Kühle, Lene og Malik Larsen (2019). *Danmarks moskeer. Mangfoldighed og samspil.* Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Lyngsøe, Maria Lindebæk (2022). *Engaged subjects: Danish Muslim women's Islamic educational activities.* Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet.

Nielsen, Helle Lykke (2023). "Branding the Middle East in the Diaspora. Names of Mosques in Denmark". I *Branding the Middle East* (red. Steffen Wippel. Berlin: De Gruyter,

Petersen, Jesper og Niels Valdemar Vinding (2020). *Sharia og samfund. Islamisk ret, etik og praksis i Danmark*. København: Samfundslitteratur.

Schmidt, Garbi (2007). *Muslim i Danmark – muslim i verden: en analyse af muslimske ungdomsforeninger og muslimsk identitet i årene op til Muhammad-krisen*. København: SFI Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

Tidsskrift for islamforskning udkommer online to gange om året og har særligt fokus på islam i Skandinavien. Alle artikler er tilgængelige på *tifoislam.dk*. For et særnummer om nye tendenser i studiet af islam i Europa og Danmark (2019), se https://tifoislam.dk/issue/view/8480.

E-årbogen *Religion i Danmark*, udgivet af Center for Samtidsreligion, havde i 2017 særligt fokus på islam og muslimer i Danmark. Se https://samtidsreligion.au.dk/religion-i-danmark/2017.

Al-Furqan Dawah Center

Al-Furqan Dawah Center ligger i Tilst, og er ifølge et medlem af bestyrelsen den første moské i området i 23 år. Den er officielt åbnet i december 2021. Moskéens imam er Abu Bilal, der tidligere var tilknyttet Grimhøj-moskeen.

Gruppen har været aktiv i 6-7 år, hvor den er gået under navnet Dawah United DK. Her har de afholdt forskellige arrangementer og aktiviteter i forskellige lånte moskéer, men de har også været uden tilknytning til en moske i 1,5 – 2 år. I forbindelse med oprettelsen af den nye moské har gruppen skiftet navn til Al-Furqan Dawah Center. Navnet '*dawah*' kommer af ordet 'invitation' på arabisk. Ifølge gruppen er det en muslims pligt at kalde/invitere til Islam og videregive religion til både muslimer og ikke-muslimer.

Al-Furqan Dawah Center har et lille lokale i det lokale center i Langkærparken i Tilst. Indgangen til moskéen findes på bagsiden af centeret og kan være svær at finde, da der kun hænger et lille skilt med organisations navn på.

Når man træder ind i moskéen, kommer man ind i en lille entré, hvor man kan stille sine sko. Her findes også et køleskab med sodavand, juice og vand. Selve moskéen er ikke særlig stor. Der er lagt et stort rødt gulvtæppe i hele moskéen, som har hvide striber, der markerer, hvor man skal stå under bønnen. Væggene er malet hvide med vægpaneler i mørkt træ. I højre hjørne af moskéen er en simpel prædikestol (minbar), hvor imamen holder sine prædikener (khutba). Ved siden af prædikestolen hænger et TV, som viser de fem bedetider. Rummet er simpelt indrettet uden særlige dekorationer. Der er også et bordtennisbord inde i moskéen, som bliver benyttet af de unge brugere. Derudover er et lille ekstra rum, som er et TV-rum med sofa, hvor man også har mulighed for at sove. Moskéen er endnu ikke helt færdig, da de også ønsker at lave en kantine i forbindelse med bygningen. Derudover håber de på at kunne udvide moskéen yderligere i fremtiden.

Organisation
Moskéen har en bestyrelse, som består af fem medlemmer i alderen 19-24 år. Det fremgår ikke, om alle fem medlemmer af bestyrelsen også er en del af den oprindelige gruppe, som eksisterende inden moskéens oprettelse.

Medlemmer
Al-Furqan Dawah Center er en gruppe, som består af 6-7 aktive medlemmer med daglig gang i den nyetablerede moské. Det er medlemmerne, som står for at arrangere alt aktivitet i moskéen. Moskéen er dog åben for alle, og den har omkring 15-20 brugere, der kommer til de daglige bønner, og omkring 80-90 brugere, der kommer til fredagsbønnen.

Det er primært unge, som benytter moskéen. Det skyldes både, at en stor del af aktiviteterne i moskéen foregår på dansk, men også at bestyrelsen har fokus på at gøre moskéen til et rum, hvor unge kan føle sig tilpas. De arbejder på at kunne motivere unge til at komme i moskéen kontinuerligt, da bestyrelsen håber, de unge vil være en del af moskéen i mange år og kan tage over i fremtiden.

Vi har i forbindelse med kortlægningen interviewet et af bestyrelsens medlemmer, i december 2021. Han er 23 år, opvokset i Danmark i Århus, og hans familie kom til Danmark i 1989. Han er ugift og bor med en ven, som ikke er lige så religiøst engageret, som han selv er. Informanten har en 15-årig lillebror, som også kommer i moskéen, og en storebror som er engageret i aktiviteter i en moské i København. Hans far kommer til tider i moskéen, men han bruger oftere en anden moské, som ligger tættere på ham selv.

Når informanten skal beskrive sin religiøsitet med få ord, nævner han 'Ro, lykke og perfektion'. Han giver udtryk for, at han tror, at andre - særligt andre muslimer - vil beskrive ham som meget religiøs, men han vil selv karakterisere sig som 'en ganske almindelig muslim'. Han tænker, at andres syn på hans religiøsitet er baseret på hans store engagement i moskeen og hans religiøse aktiviteter. Han kommer i moskéen dagligt, nogle dage mere end én gang, og i weekenderne kommer han til tider til alle fem bønner. Hans gang i moskéen er noget

han nærmest ikke kan undvære, da det er et sted hvor han føler ro og lykke, og hvor hans behov bliver opfyldt. Endvidere kommer han for at mærke en forbindelse til sin skaber. Han ser moskéen som et frirum. Han fortæller, at han oftest kommer i moskeen sammen et par venner, og at de især samles om den sidste bøn, da alle har fri på dette tidspunkt. Hans omgangskreds er ofte begrænset til dem, som ligeledes kommer i moskeen, og hvis han får nye venner, gør han en aktiv indsats for at få dem med i moskéen. Han anser det for sin pligt, da han ser dem som brødre, der skal hjælpes på vej. Ligeledes betegner han fællesskabet i moskeen som et broderskab, og fortæller, at hvis én ikke dukker op i moskeen, så kan han forvente adskillige opkald fra de andre fra gruppen. Han siger, at det er et udtryk for, at der altid er behov for én, og han ser det som en omsorg. Informanten har tidligere benyttet andre moskéer. Her har han nogle gange oplevet, at det kan føles intimiderende at være den eneste unge blandt en masse midaldrende mænd. Han føler derfor, at der er stort behov for at lave aktiviteter rettet mod unge, da de ofte ikke vil blive tiltrukket af det religiøse i sig selv. Han håber derfor på at se flere unge i moskeerne, som kan være med til at bygge dem op og fremme religionen i fremtiden.

Religiøs/spirituel praksis

Moskeen har åbent dagligt, og det er muligt for brugerne at komme til de fem daglige bønner. I moskéen er der et stort fokus på, at de forskellige bønner bliver oversat til dansk, så de unge forstår, hvad der bliver sagt. De har et oversættelseshjørne, hvor en af gruppens medlemmer oversætter bønnerne, samtidig med, at imamen afholder dem på arabisk. Derudover er deres fredagsprædikener delt i to halve, ca. et kvarter hver, hvor minimum den ene halvdel skal være på dansk.

Moskéen kan betragtes som et ’forsamlingshus’ uden for bedetiderne, hvilket også kan afspejles i deres navn Al-Furqan Dawah Center. De mener, det er vigtigt at skabe et rum, hvor de unge kan være sig selv og ikke blive dømt på deres fortid eller baggrund.

Tidligere brugte man kun moskéer til at bede i, men i dag udbyder moskéer generelt flere forskellige aktiviteter som f.eks. undervisning, foredrag og lignende. Al-Furqan Dawah Center tilbyder derfor også en

række andre aktiviteter. Eksempelvis afholder de foredrag, som også alle er på dansk. Deres 'hyggeaftener' er rettet mod unge ned til 13 år. Her fokuserer de på at skabe et hyggeligt, men samtidig lærerigt rum. De har en regel om, at alt, hvad de laver, skal indeholde noget lærerigt - også selvomdet eksempelvis blot er en kort påmindelse, som gavner alle. De ønsker også i den nærmeste fremtid at udbyde koran-, hadith- og arabisk undervisning.

Internt i gruppen har de talt om, hvorvidt der er en forskel mellem deres egen og deres forældres religiøse praksis. De mener, at den ældre generation har taget religionen til sig som noget kulturelt, og ikke har dyrket den intenst, da de var yngre. I modsætning hertil har gruppens medlemmer typisk dyrket deres religion siden de var 14-15 år.

Hjemmeside og sociale medier

Gruppen har ingen officiel hjemmeside, men de har en Facebook-gruppe ved navn Al-Furqan Dawah Center og en instagram ved navn @alfurqan_dawahcenter. Derudover har de en Youtube-kanal, også kaldet Al-Furqan Dawah Center, hvor de lægger foredrag op.

Kontakt

Langkærvej 2e
8381 Tilst

Undersøgelsen er udarbejdet af Michelle Hou Filsoof og Mille Josefine Mortensen.

Al-Hujjah Center

Al-Hujjah Center er en shiamuslimsk gruppe, som blev oprettet i 2016. De er ikke et anerkendt trossamfund, men er registreret som en frivillig forening. Det er en organisation, som primært er for unge mennesker. De beskriver selv, at det er vigtigt, at unge mennesker bruger deres fritid fornuftigt, og de håber på at kunne være med til at holde unge mennesker væk fra ”nutidens ødelæggende veje og mørke grøfter; bandegrupper, gadevold, religiøs ekstremisme m.m.” Den religiøse leder i gruppen er en ung mand på 24 år, som oprindeligt er født i Irak. Al-Hujjah Center ønsker også at arbejde for positiv integration i det danske samfund. De ønsker at informere og oplyse om Islam, blandt andet for at mindske fordomme om og frygt for islam i Danmark.

Medlemmer

Al-Hujjah Center har ingen liste over formelt registrerede medlemmer, men de vurderer, at der cirka er 100 personer, som har en form for tilknytning til gruppen. Ugentligt er der cirka 15-35 personer, som deltager i deres arrangementer, men til årets største begivenheder deltager op mod 150 personer. Som nævnt ovenfor er organisationen primært rettet mod unge, hvorfor cirka 50% af deltagerne er under 35 år. Alle aldersgrupper er dog velkomne, og cirka 10% af dem, som jævnligt deltager, er over 60 år. Cirka 10% er vesteuropæere. Der er ingen kvinder blandt de jævnligt deltagende.

Religiøs/spirituel praksis

Al-Hujjah Center afholder fredagsbøn hver fredag. I forlængelse af fredagsbønnen er der også socialt samvær. Derudover er der faste kulturelle begivenheder i Al-Hujjah Center, og der arrangeres udflugter og ture. Der udføres også ritualer i forbindelse med begravelse.

Hjemmeside og sociale medier

Gruppen har ikke en hjemmeside, men de er aktive på flere forskellige sociale medier. Gruppen har en facebookside, hvor der aktuelt er lige under 700 følgere. Derudover har Al-Hujjah Center en youtube-kanal

med 23 abonnenter. Facebooksiden er forholdsvis aktiv, men Youtube-kanalen er ikke blevet opdateret de seneste tre år.

Kontakt
Al-Hujjah Center
Havkærvej 2, 8381 Tilst
https://www.youtube.com/@al-hujjahcenter8113/about
Denne beskrivelse bygger ikke på kvalitative interviews med repræsentanter fra Al-Hujjah Center, men er udelukkende baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen. Teksten er skrevet af Laura Skifter Andersen.

Al-Wakf Aarhus – Den Islamiske Fond (opdateret fra 2012)

Al-Wakf er et sunnimuslimsk bedested i Aarhus, der ligger på Grimhøjvej 7 i Brabrand. Set udefra ligner det ikke et sted for religiøs aktivitet, men indenfor er der etableret et stort og flot moskélokale med klassiske arabiske arkitektoniske træk. Foreningens arabiske navn er Al-Wakf, men på dansk bruges navnet Den Islamiske Fond. Tidligere har de brugt navnet Den Muslimske Sammenslutning. Navnet Al-Wakf er valgt for at understrege, at stedet ikke er ejet af nogen. På papiret skal der nødvendigvis være ejer, men i symbolsk betydning er stedet ikke ejet af én bestemt person, men af alle muslimer. Alle er derfor velkomne til at deltage i Al-Wakfs arrangementer.

Lokalerne er, som ved mange andre muslimske bedesteder, opdelt i to: en afdeling for mænd og en afdeling for kvinder. Via hovedindgangen træder man først ind i et lokale med et køkken og en sofaafdeling. Herfra er de indgang til et moskélokale. Moskélokalet er flot udsmykket med bedegulvtæppe vendt imod Mekka. I lokalet er der opført søjler, og der står en prædikestol placeret, så alle har mulighed for at se imamen. Ud over hovedindgangen er der også endnu en indgang, der er for kvinderne. Her er kvindernes bedelokale. I lokalet er en storskærm, som transmitterer bønnen fra moskélokalet. Ydermere er der et undervisnings-/aktivitetslokale i forlængelse af bedelokalet.

Gruppens historie i lokalområdet

I slutningen af 1990'erne opstod et behov og et ønske om et lokalt værested og en moské for muslimer i Brabrand. Derfor blev Ligheds- og Broderskabsforeningen på Grimhøjvej 15 etableret. Opbakningen til Ligheds- og Broderskabsforeningen var gennem en årrække stigende, og da lokalerne på et tidspunkt blev for små i forhold til den store interesse, valgte nogle af medlemmerne fra foreningen at bryde ud og starte en ny forening i en gammel fabriksbygning få meter længere nede ad vejen i nummer 7. Det blev startskuddet til Al-Wakf, der blev dannet som forening i efteråret i 2008. Foreningen ejer selv lokalerne, som en privatperson i foreningen købte efter bruddet med Lighed- og Broderskabsforeningen.

Organisation

Foreningen på Grimhøjvej 7 har en bestyrelse bestående af seks medlemmer. At være medlem af bestyrelsen er ikke bindende, og derfor er der forholdsvis ofte udskiftning af medlemmer i bestyrelsen. Bestyrelsen håndterer forslag til aktiviteter, opbygning og vedligeholdelse af lokalerne samt varetager de økonomiske forhold. Bestyrelsen har daglige opgaver i forbindelse med det administrative arbejde, hvorfor de er i moskéen hver dag. Hvis der skal tages større beslutninger om foreningen, inviteres andre medlemmer, som har en holdning til det pågældende emne, også til møderne. Én gang om året afholdes en generalforsamling for alle, hvor der fortælles om det indeværende års aktiviteter og projekter. Her kan der også søges efter arbejdskraft til specielle opgaver, som bestyrelsen ikke selv har erfaring med - det kan for eksempel være hjælp til opbygning af internetsider, vvs-arbejde eller andet.

Al aktivitet i foreningen er baseret på frivillig arbejdskraft. Arbejdsopgaverne bliver fordelt mellem foreningens medlemmer alt efter evner og interesser. Moskéen har ikke tilknyttet en fast imam, selv om det er et ønske. I stedet inviterer menigheden forskellige imamer fra andre steder i landet eller udlandet til at komme til fredagsbønnen. Det bliver finansieres af privatpersoner, der ønsker at donere penge til transportomkostninger. Til de andre daglige bønner er det mænd, som har særlige forkundskaber indenfor arabisk, der læser op fra Koranen og styrer bønnen. Det er en fast gruppe af mænd i foreningen, som varetager denne opgave. Menigheden i Aarhus er tilknyttet Den Islamiske Union i Danmark.

Medlemmer

Medlemstallet svinger i foreningen, alt efter om folk har råd til at betale, har glemt at betale, er bortrejst eller lignende. Gruppen registrerer ikke, hvor mange betalende medlemmer der er, da det ikke interesserer dem. De har en politik om, at alle muslimer er velkomne, og at det derfor er frivilligt, om man betaler kontingent eller ej. De ønsker ikke at opdele mellem henholdsvis brugere og medlemmer. Selvom gruppen har et inkluderende forhold til, hvem der benytter sig af deres tilbud, forventes

det, at man skal have et vist kendskab til foreningen og dens handleplaner, før man kan indgive forslag om ændringer, forbedringer eller andet til bestyrelsen.

De vurderer selv, at der cirka er 350 personer med tilknytning til menigheden. Ugentligt deltager cirka 250 personer ved menighedens arrangementer, mens der ved årets største begivenheder kan deltage op mod 500 personer.

Hovedparten af dem, som kommer jævnligt i Al-Wakf, er mænd fra lokalområdet. Cirka 25% af dem, som deltager jævnligt, er kvinder. Mange tager også deres børn med til fredagsbønnen for at lære dem om muslimske tro. Nogle af børnene deltager også i weekendskole i foreningen for at lære arabisk. De vurderer dog selv, at der kommer færre børn i menigheden end der gjorde for 10 år siden.

De folk, som kommer i menigheden, har mange forskellige baggrunde, men fælles er, at de følger den sunnimuslimske retning. Langt størstedelen taler arabisk. Palæstinenserne er godt repræsenteret i foreningen, men forklaringen er blandt andet, at der bor mange med palæstinensisk baggrund i lokalområdet.

Den gennemsnitlige alder i menigheden er forholdsvis lav, og det vurderes, at cirka halvdelen af dem, som jævnligt deltager i foreningens arrangementer, er under 35 år. Cirka 10% er ældre end 60 år.

Økonomiske forhold

En vigtig indkomst er de penge foreningen får via de kontingentbetalende medlemmer. Det drejer sig om valgfrie beløb, som medlemmerne kan betale. Derudover er det normalt, at medlemmerne efter fredagsbønnen kan donere penge til foreningen, hvilket går til de daglige fornødenheder eller opbygning af moskéen. Hvis en udenlandsk imam inviteres til moskéen, er det privatpersoner, der vælger at give hans flybillet. Det er ikke noget, foreningen selv finansierer. Forældre, der sender deres børn til arabiskundervisning i moskéen, giver et symbolsk beløb hvert år til varmeregning, bøger og lignende. Til fester som ramadan kommer folk ofte med mad og drikke i stedet for penge.

Al-Wakf får ikke støtte fra kommunen på nuværende tidspunkt, men de har planer om at oprette en forening for børne- og ungdomsaktiviteter, som de måske kan få tilskud til.

Noget, som er særligt for Al-Wakf er, at de selv ejer den grund, hvor foreningen holder til. En privatperson købte stedet i 2008, og siden da har foreningen løbende betalt tilbage i det omfang og tempo, det har været muligt. Det har krævet store økonomiske ressourcer at bygge stedet op, fordi der fra begyndelsen hverken var tag, varme eller lys i bygningen. Pengene til dette blev også lånt af privatpersoner. En stor del af de tiltag, som indebærer økonomiske omkostninger, bliver derfor generelt finansieret af privatpersoner fra foreningen.

Religiøs/spirituel praksis

Udførelsen af de fem daglige bønner, og i særdeleshed fredagsbønnen, er det centrale i foreningens religiøse praksis. Det er frivilligt, om man vil udføre bønnerne i moskéen, da de også kan udføres i hjemmet eller andre steder, men man ser helst, at mændene kommer så ofte, de kan. For kvinderne er det frivilligt, om de vil deltage i fredagsbønnen, men Al-Wakf ønsker, at der kommer så mange som muligt. Foreningen ønsker generelt, at der er respekt for dem, som deltager ofte.

Til de daglige bønner varierer det, hvor mange, der deltager. Disse bønner er forholdsvis korte. Ved fredagsbønnen er der altid et stort fremmøde. Bønnen om fredagen er væsentligt længere og ledes af imamen, der også prædiker og reciterer fra Koranen. Bønnen foregår på arabisk, men hvis der er nogen til stede, som ikke forstår sproget, kan de efterfølgende henvende sig og få et kort referat på dansk. Når Al-Wakf har besøg af gæsteimamer fra forskellige arabiske lande, oplever foreningen, at flere deltager i fredagsbønnen. Folk kommer for at opleve denne imam og for at søge ekstra viden hos ham. Han kan tage sig af specifikke religiøse spørgsmål, som bestyrelsen ikke har kendskab til og derfor ikke kan svare på.

Efter ramadanen holder foreningen to festbønner – i forbindelse med Eid ul-Fitr, fastebrydningsfesten, og Eid ul-Adha, den store offerfest. De organiserer ikke selve festen, men afholder kun de specielle bønner, som er tilknyttet disse to begivenheder.

Der er også fast arabiskundervisning for dem, der ønsker det. De deltagerne her er primært børn, som er blevet sendt af deres forældre, da forældrene ønsker, at børnene skal lære arabisk.

Derudover er det muligt at indgive forslag til forskellige aktiviteter i menigheden. Hvis et forslag kan finansieres, er der stor sandsynlighed for, at det bliver gennemført. De har bl.a. afholdt grilludflugter og lignende i sommerperioden. Aktiviteterne er ofte opdelt efter alder eller køn.

Eksterne relationer

Tidligere har der i Aarhus været tale om at oprette en stormoské, hvilket flere muslimske foreninger fra Aarhus har bakket op. Det valgte Al-Wakf at holde sig udenfor, da de ikke mente, at projektet var realistisk. I stedet har de ønsket at koncentrere sig om deres egen forening. Projektet er sidenhen blevet droppet.

Al-Wakf ønsker generelt at udvikle deres egen forening og få flere medlemmer. Derfor har de ikke særlige relationer til andre foreninger. De har dog kontakt med flere forskellige imamer, som de bruger i det omfang, det er muligt. Derudover involverer de sig i interreligiøst arbejde på nationalt plan, da de deltager i forskellige møder og debatter, som omhandler det muslimske mindretals rettigheder i Danmark.

Hjemmeside og sociale medier

Foreningen har egen hjemmeside, www.alwakf.dk. På siden kan man blandt andet læse om deres forening, man kan læser deres nyheder eller man kan kontakte dem for at booke et besøg. Foreningen har også en meget aktiv Facebook-side, Wakf Aarhus, med mere end 5900 følgere. Her bliver jævnligt delt forskellige videoer, reklamer for og påmindelser om arrangementer samt billeder af besøg fra eksempelvis skoleklasser eller lignende.

Kontakt

Den Islamiske Fond
Grimhøjvej 7

8220 Brabrand

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2012. Teksten er i 2022 opdateret af Laura Skifter Andersen.

Undersøgelsen i 2012 er udført af Anne-Sofie Sørensen og Line Rask.

Den Arabiske Kulturforening - Fredens Moské

Den Arabiske Kulturforening er en kulturel og religiøs forening, som har sin base i Brabrand i Aarhus Vest. Foreningen blev dannet i 1988 på grund af et behov hos herboende arabere fra Libanon om at få skabt et fællesskab, hvor de kan dyrke deres sociale, kulturelle og religiøse interesser og afholde foredrag og kulturelle arrangementer for både børn og voksne. Foreningen har en moské tilknyttet, Fredens Moské, som organiseres af et udvalg under Den Arabiske Kulturforening.

Moskéen benyttes af medlemmerne og andre beboere i lokalområdet. Her holdes der fredagsbøn hver fredag. Fredagsprædikenen bliver afholdt både på arabisk og dansk for også at appellere til de unge, der ikke er så sikre i det arabiske sprog.

Grunden til, at foreningen kalder sig en kulturforening, er, at de ikke kun har religiøse aktiviteter, men også arrangerer andre kulturelle aktiviteter. Den Arabiske Kulturforenings medlemmer anser sig selv for at være en del af den danske befolkning, og som forening opfordrer de deres medlemmer og ikke-medlemmer, som deltager i arrangementerne, til at tage aktivt del i samfundet. De ønsker i fremtiden, at muslimer vil blive anset for at være en naturlig del af den danske befolkning.

Medlemmerne af foreningen er sunni-muslimer, og der er 17 forskellige nationaliteter repræsenteret, eksempelvis fra Libanon og Palæstina. Selvom det er sunni-muslimer, der primært kommer i moskéen, er moskeen åben for alle. De anser sig for at være almindelige muslimer, hverken moderate eller ekstreme. De arbejder på at blive godkendt som trossamfund, men er det ikke endnu.

Gruppens historie i lokalområdet

Den Arabiske Kulturforening blev etableret i 1988. Fra 1991 til 2000 lejede de lokaler ved Klosterport, Aarhus C. Lejen var imidlertid for dyr, og de blev efterhånden for mange medlemmer til, at lokalerne kunne rumme dem alle. Derfor flyttede til andre lokaler i Brabrand på Lykkeskolen. I 2012 fik de nye lokaler til moskéen tæt på Bazar Vest på Edwin Rahrs Vej, hvor de stadig ligger. De håber på at kunne flytte i nye og endnu større lokaler i fremtiden.

Organisation

Den Arabiske Kulturforening har en bestyrelse på syv medlemmer, som er demokratisk valgt. Medlemmerne, herunder også foreningens formand og bestyrelsesformanden, vælges hver andet år ved generalforsamlingen. Det er bestyrelsen, der fastlægger foreningens politik, og det er dermed også bestyrelsen, der holder imamerne ansvarlige – hvis man som imam eksempelvis ytrer sig om noget, foreningen ikke står inde for, er det bestyrelsen, der tager over og eventuelt kan afskedige imamen.

Foreningen har forskellige udvalg bestående af et idrætsudvalg, et samarbejdsudvalg, et kulturelt udvalg, et socialt udvalg og et velgørenhedsudvalg. Disse udvalg arrangerer alle foreningens aktiviteter. Alle udvalg sidder et år ad gangen, hvorefter der vælges/genvælges nye udvalg ved generalforsamlingen.

I 2012 var to imamer tilknyttet. Siden da er de vokset, og i dag har de seks imamer tilknyttet, som står for det religiøse og rituelle arbejde og samtidig fungerer som rådgivere i forskellige situationer. Imamerne er medlemmer af foreningen ligesom alle andre. De har ikke nogen særstatus, og de vælges demokratisk af bestyrelsen til udvalg og bestyrelse på lige fod med alle andre. For at kunne fungere som imam kræves teologisk indsigt, og derudover at man opfører sig eksemplarisk og er vellidt og respekteret i lokalsamfundet.

Som det er nu, er Fredens Moské organiseret af et udvalg under Den Arabiske Kulturforening. Det forventes, at moskéen vil få en særskilt forening med egen bestyrelse i løbet af 2022, så Fredens Moské og Den Arabiske Kulturforening fremadrettet vil være to særskilte foreninger. Grunden til dette er, at arbejdsbyrden er blevet stor, og at nogle af aktiviteterne kommer til at gå ind over hinanden, på måder, hvor det ikke giver mening. Eksempelvis laver Den Arabiske Kulturforening arrangementer med fodbold, hvilket ikke har noget med selve moskéen at gøre.

Medlemmer

Der er cirka 70-75 medlemmer i selve foreningen, men det er svært at angive et præcist antal. Der er nemlig også mange støtte- og

æresmedlemmer, og derudover er der flere, som betragtes som en del af moskéen, selvom de officielt ikke er.

Der betales et årligt kontingent på 100 kr. pr. person, og man kan være enten aktivt eller passivt medlem. Som regel er man aktivt medlem, når man deltager i udvalgsarbejdet og det frivillige arbejde. Aktive medlemmer har stemmeret ved møderne. Hvis et medlem i en periode er syg eller har travlt med andet arbejde, kan man være passivt medlem for en tid. Som passivt medlem betaler man stadig kontingent, men deltager ikke i det frivillige arbejde og udvalgsarbejdet. Medlemmerne står for at arrangere forskellige aktiviteter og mere langsigtede projekter i de forskellige udvalg. Man skelner mellem medlemmer, som sidder i udvalg og er med til at arrangere aktiviteter, og brugere, som blot benytter sig af de aktiviteter, som foreningens medlemmer arrangerer.

I princippet har alle mulighed for at blive medlem af foreningen, men ofte inviteres man til at være med. Som nyt medlem får man en prøveperiode, hvor man får lov at følge arbejdet i de forskellige udvalg. Derefter kan de potentielle nye medlemmer beslutte, hvilket udvalg de eventuelt vil være med i. Det kræves af medlemmer, at de har opholdstilladelse i Danmark, bor i lokalområdet og er muslimer.

Der kommer flest mænd i moskeen, og til fredagsbønnen er det typisk kun mænd, der kommer, fordi der ikke er plads til kvinderne. Grunden er, at det anses som obligatorisk for mænd og frivilligt for kvinder. I fremtiden, når de får større lokaler, håber de på at have plads til, at begge køn kan komme til fredagsbøn. Til den daglige aftenbøn er der cirka 60-70% mænd og 30-40% kvinder. Under nedlukningen under Covid-19-pandemien var der ikke særligt meget aktivitet i moskeen, men efter landet er åbnet op, kommer der lige så mange nu, som der gjorde inden nedlukningen.

Vi har i forbindelse med kortlægningen i foråret 2022 foretaget et interview med en af foreningens medlemmer. Han er 33 år, er gift og har tre børn. Han er opvokset i Danmark, og hans familie kom til Danmark i 1988. Han anser sig selv som en praktiserende muslim, og i den forbindelse skelner han mellem ”religiøs” og ”praktiserende”. Dette gør han, da han mener, at begreberne er forskellige fra person til person,

og han siger, at han er praktiserende, da han praktiserer sin tro i form af de basale ting såsom at bede, at faste under Ramadan, at betale zakat og lignende.

Det er forskelligt, hvor han praktiserer sin tro; enten er det hjemme, på arbejdet eller i moskéen. Han besøger moskéen næsten hver dag. Under Ramadan er han der hver dag, og han oplever, at andre gør det samme. Han fortæller, at dét at komme i moskéen giver ro i sindet til at fordybe sig i troen, hvilket bl.a. skyldes, at det føles helligt at komme i moskéen. Derudover styrker det fællesskabet, idet han snakker med sine venner. Da hans venner også deltager fast, er han sikker på altid at kunne mødes med dem i moskéen. Han benytter også andre religiøse fællesskaber end moskéen.

Han mener selv, at han i nogle sammenhænge praktiserer religion anderledes end sine forældre. Når han til tider holder oplæg i moskeen eller formidler islam, så praktiserer han sin tro, og det gør hans forældre eksempelvis ikke. Han mener også, at det danske sprog har en stor betydning, da hans forældre ikke kan sproget på samme niveau, som han kan.

Økonomiske forhold

Foreningen betaler ca. 55.000 kr. i udgifter og husleje om måneden. Foreningens aktiviteter finansieres udelukkende af donationer og kontingentet fra medlemmerne. Tilskud fra kommunen og andre foreninger er ophørt, da de ikke har klubben længere. Alle arrangementer og arbejdet i udvalgene udføres af medlemmerne på frivillig basis.

Religiøs/spirituel praksis

I foreningen følger medlemmerne de fem søjler i islam. De følger retsskolerne Shafi'i og Hanafi. De fem daglige bønner bedes enten hjemme eller i moskéen. Hver fredag kommer alle mænd, der har mulighed for det, i moskéen til fælles fredagsbøn – det er både medlemmer og brugere. Til fredagsbønnen kommer der cirka 1000-1200 deltagere, hvilket er en fordobling siden sidste kortlægning. Ved de andre bønner er fremmødet ikke så stort; der er cirka 200 deltagere.

De følger også traditionen om almisse (zakat). Foreningens medlemmer faster i måneden ramadan, hvor de ikke indtager mad mellem solopgang og solnedgang. Som afslutning på fasten afholdes Eid-festerne. I forbindelse med disse fester spiser medlemmerne sammen med deres familier, for derefter at mødes til fællesbøn med andre muslimer i Aarhus i en dertil lejet hal. På Eid-festernes anden dag griller medlemmerne sammen i foreningen, og i den forbindelse arrangeres også aktiviteter for børnene. Derudover skal medlemmerne også tage på pilgrimsfærd til Mekka, hvis man er økonomisk og helbredsmæssigt i stand til det.

I forbindelse med begravelser er der ikke tradition blandt araberne for at sende afdøde familiemedlemmer tilbage til Mellemøsten. Den rituelle afvaskning af liget, før det begraves, foretages i hospitalskapellet af imamer eller andre kyndige. Oftest begraves de døde på Vestre Kirkegård på det muslimske jordstykke. Imamerne forestår vielser, som kan foregå i moskéen eller privat. Idet foreningen ikke er godkendt som trossamfund, er denne vielse ikke gyldig i henhold til dansk lov. Derfor skal alle par også på rådhuset for at blive registreret.

Moskéen har også udviklet app'en 'Salaty', som betyder *min bøn* på arabisk. Det er en bedeapp, der bl.a. sender påmindelser, når det er tid til bøn, viser bederetning og har en oversigt over moskéer i Danmark. Appen er tilgængelig på både dansk og arabisk. Foreningen arbejder derfor aktivt på, hvordan de kan hjælpe folk med at praktisere deres tro uden problemer.

Den Arabiske Kulturforening sørger for undervisning af børn og unge i islam. Det foregår lørdag eller søndag. Fagene består i koranlæsning, arabisk sprog, profetfortællinger, opdragelse og sang. Derudover laver de også koranundervisning rettet mod folk, der gerne vil konvertere, og de har cirka 25 konvertitter i gennemsnit om året.

Derudover afholder de også en række arrangementer i foreningen, som ikke nødvendigvis er religiøse. De fleste arrangementer er åbne for alle, der har lyst til at deltage. Det kan for eksempel være fodboldhold for unge, hvor alle, der har lyst til at deltage, kan melde sig på, eller foredrag om forskellige emner, som også er åbne for alle, der har lyst

til at deltage. De arrangerer dog også aktiviteter kun for medlemmerne og deres familier. Der afholdes også weekendtræf og hytteture for både de ældre og yngre. Foreningen har også lavet arrangementer i forbindelse med demokratiske valg, hvor de har inviteret politikere til at komme og fortælle om deres politik. Moskéen har åbent for besøg, og de får cirka 10.000 besøgende om året, hvilket ofte er skoler, der har islam på skoleskemaet.

Førhen havde foreningen en klub til de unge, men da huslejen var for dyr, lukkede den, og aktiviteter for de unge laves nu i moskéen eller udenfor. Foreningen har et ungeudvalg, hvor unge medlemmer selv kan sætter rammerne for aktiviteter rettet mod unge. Aktiviteterne er primært forskellige former for sport såsom svømning og fodbold. Der bliver også afholdt hyggeaftener. Hver torsdag er der oplæg på dansk. Før Covid-19 afholdt de årlig uddannelsesmesse i samarbejde med kommunen og andre lokale aktører, hvor der var omkring 54 forskellige uddannelser repræsenteret. Det er meget forskelligt, hvor mange unge, der deltager til de forskellige arrangementer. Eksempelvis deltager omtrent 150-200 til oplægget om torsdagen. Foreningen har tit forsøgt at være et talerør for de unge. Eksempelvis kan de tage det op i moskéen og tale med de unge, hvis der er problemer i lokalområdet eller lignende.

Eksterne relationer

Den Arabiske Kulturforening er medlem af FIF, Forbundet af Islamiske Foreninger, som fungerer som paraplyorganisation for en række islamiske foreninger. Khaled Edwan, som en en yngre og ny imam i moskeen, er med i Kristent Muslimsk Samtaleforum, hvis formål er at fremme den fælles religionssamtale og værne om og bidrage til udviklingen af det danske samfund som et demokratisk og inkluderende samfund.

Fredens Moské er også med i et nyt projekt, der hedder Fredens Hus og den dertilhørende forening ’Foreningen til stiftelse af Fredens Hus’, som blev stiftet af Gellerup Kirke i december 2021. Det er et samarbejde mellem Fredens Moské, Gellerup Kirke og Danmission, og formålet er en bedre organiseringen af fælles aktiviteter. Det består for

eksempel i at tage ud på skoler og fortælle om kristendommen og islam for at vise og fortælle, at de to religioner kan fungere sammen. Derudover er der dialog- og debataftener, hvor man taler åbent om tro - både hvad man har til fælles, og hvad man ikke har til fælles. Visionen er, at projektet skal være åbent for alle uanset religiøst tilhørsforhold.
Fredens Moské har også et projekt, der hedder 'Min Tro Din Tro', der også går ud på at samarbejde med kirker og fortælle om kristendommen og islam. De arrangerer ikke fællesaktiviteter med andre muslimske foreninger udover fællesbønnen ved Eid-festerne. Generelt opfordrer foreningen til, at medlemmer, og alle andre i lokalsamfundet, tager aktivt del i samfundet på en positiv måde og bidrager til dét Danmark, som de selv ser sig som en del af.

Hjemmeside og sociale medier
Den Arabiske Kulturforening har Facebook-gruppen "Den Arabiske Kultur Forening, Aarhus". Fredens Moské har ligeledes en Facebook-gruppe der hedder "Fredens Moské - مسجد السلام". De har ingen hjemmeside.

Kontakt
Den Arabiske Kulturforening
Edwin Rahrs Vej 32 R
8220 Brabrand
Tlf.: 32 20 70 80

Litteratur og kilder
Salaty: https://apps.apple.com/bj/app/salaty/id1614846221
Fredspladsprojektet
https://www.gellerupkirke.dk/om-kirken/fredspladsprojektet

Undersøgelsen i 2022 er udført af Sophie Horne.
2012-undersøgelsen er udført af Jeppe Kaas og Anne Sofie Askholm.
2002-undersøgelsen er udført af cand.mag. Lone Jørgensen.

Bilal Masjid

Bilal Masjid er en moské, som har til huse i Åbyhøj. Den blev oprettet i 2010. Den almindelige administrative ledelse varetages af en bestyrelse bestående af seks personer, hvoraf den religiøse leder er en af bestyrelsesmedlemmerne. Den nuværende religiøse leder er en mand i 30'erne, som oprindeligt kommer fra Somalia. Bilal Masjid har ingen ansatte, og alt arbejde foretages derfor af frivillige. I løbet af et år udfører cirka 20 personer frivilligt arbejde på forskellig vis for moskéen. Halvdelen af de frivillige er kvinder.

Medlemmer

Bilal Masjid har 150 registrerede medlemmer. De vurderer selv, at antallet af personer, som jævnligt deltager, er faldet siden sidste kortlægning. Det gælder både for antallet af børn og antallet af voksne. Af dem, som jævnligt deltager, er cirka 30% kvinder. 40% er under 35 år gamle.

Religiøs/spirituel praksis

Bilal Masjid afholder ugentligt fredagsbøn. Hovedsproget er ikke dansk, og der tilbydes ikke tolkeservice. Derudover afholder menigheden til tider enkeltstående kulturelle begivenheder.

Hjemmeside og sociale medier

Bilal Masjid har ingen hjemmeside, og er ikke aktive på sociale medier.

Kontakt

Bilal Masjid
Klamsagervej 6
8230 Åbyhøj

Denne beskrivelse bygger ikke på kvalitative interviews med repræsentanter fra Bilal Masjid, men er udelukkende baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen. Teksten er skrevet af Laura Skifter Andersen.

Brabrand Ulu Moské - Tyrkisk Kulturforening

Brabrand Ulu har to funktioner, en religiøs og en kulturel. Af den grund har foreningen to navne. Den kulturelle hedder Tyrkisk Kulturforening Brabrand, og den religiøse hedder Brabrand Ulu Moské, eller på tyrkisk 'Brabrand Ulu Cami'. Ordet 'ulu' betyder på tyrkisk 'stor', og 'cami' betyder 'moské'. Således oversat betyder navnet altså Brabrand Stormoské. Betegnelsen 'Ulu Cami' er almindeligt brugt i Tyrkiet som navn på en given bys moské. Foreningen er samlingssted for både religiøse aktiviteter som bøn, højtider og religiøs undervisning og for sociale aktiviteter som foredrag og undervisning i tyrkisk sprog. Foreningen har to erklærede formål: bevaring af kultur og bevaring af religion. De kulturelle og de religiøse aktiviteter holdes adskilt, samtidig med, at man er bevidst om, at religion og kultur ikke kan adskilles. På den måde står foreningen i naturlig forlængelse af den tyrkiske stats traditionelle forhold til islam, hvor staten understøtter religionen, samtidig med at staten officielt er sekulær.

Brabrand Ulu Moské er endvidere tilknyttet Danimarka Türk Diyanet Vakfı, som er et anerkendt trossamfund såvel som en fond. Danimarka Türk Diyanet Vakfı (Diyanet) er grundlagt på foranledning af Diyanet Isleri Bakanligi, Direktoratet for Religiøse Anliggender, som man kan tænke som noget tilsvarende det danske kirkeministerium. Diyanet, som på tyrkisk betyder 'religion', varetager ikke kun nationale religiøse anliggender, men understøtter og institutionaliserer også moskéer internationalt. Brabrand Ulu Moské er således en af 29 danske moskéer, som er organiseret under den tyrkiske stats Diyanet-netværk. Diyanet er i Aarhus endvidere repræsenteret ved Tyrkisk Kulturcenter på Gjellerupvej 88, 8230 Åbyhøj.

Gruppens historie i lokalområdet

Foreningen blev oprindeligt oprettet i 1982 med lokaler i en kælder på Dortesvej i Brabrand. Den stiftende forsamling var 50-60 personer med tyrkisk baggrund, som manglede et fælles religiøst og socialt samlingssted. Et af formålene med dette var at sørge for, at kommende generationer kunne aktiveres for at undgå kriminalitet og hærværk. Foreningens flyttede lokaler til en villa på Silkeborgvej 326 i 1989 for

at komme væk fra kælderlokalerne på Dortesvej. Villaen havde fællesstue og køkken og en hel etage, som var indrettet til moské. Villaens vedligeholdelse og omdannelse fra familievilla til moské og kulturforening foregik ved frivillig arbejdskraft. Der var således løbende renoverings- og tilbygningsprojekter, og det fælles, frivillige arbejde er et af kulturforeningens omdrejningspunkter.

Moskéen flyttede i 2016 fra Silkeborgvej til Sintrupvej i Brabrand. Bygningen, som foreningen holder til i, har en moderne stil. Selve moskeen er i forlængelse af denne bygning. Som den eneste moske i Jylland har den ny bygning en kuppel og en minaret, som giver den et mere tydeligt mellemøstligt udtryk end mange andre moskéer i Danmark, og det høje, slanke tårn kan ses et godt stykke væk fra moskéen.

Udover rummet, som udgør selve moskéen, er der en café og flere undervisningslokaler, som også kan benyttes til fællesspisning. Der er ikke meget udsmykning i de tilstødende lokaler, men kun i rummet, hvor bønnen finder sted. Her er et gulvtæppe, og på væggen er der udsmykket med arabisk skrift, hvor Profeten Muhammads og de første kaliffers navne står. Derudover er trosbekendelsen malet på væggen på arabisk.

Organisation

Foreningen er opbygget med en medlemsvalgt og kommunalt godkendt bestyrelse på syv medlemmer. Fra bestyrelsen udvælges de forskellige tillidsposter, og der er generalforsamling hvert andet år. Til den religiøse del er der ansat en imam (på tyrkisk: hoja), som er aflønnet af den tyrkiske stat gennem Diyanet-netværket. For at være udsendt som forkynder fra Tyrkiet under Diyanet skal han have gennemgået en statsanerkendt teologisk uddannelse. Imamen er i Danmark på forkyndervisum, hvilket betyder, at han er anerkendt af den danske stat som forkynder for det godkendte trossamfund. Forkyndervisummet gælder for fire år, og eventuel forlængelse står bestyrelsen for. Imamen er ikke involveret i bestyrelsesarbejdet, men ved emner af religiøs karakter sidder han med ved bestyrelsesmøderne. Som eksempel er det

foreningens ansvar at arrangere et foredrag, mens det er imamens ansvar at forestå selve foredraget.

Medlemmer

Foreningen er principielt åben for alle uafhængigt af etnicitet, geografi og religion. Foreningens kulturelle, religiøse og geografiske forhold gør dog, at det fortrinsvis er muslimer med tyrkisk ophav og med bopæl i Aarhus-området, der benytter den. Foreningen havde i 2011 registreret 400 kontingentbetalende medlemmer. I 2022 er antallet af betalende medlemmer steget til cirka 550. Da et medlem er en betalende mand over 18 år, dækker et medlemskab typisk en hel familie, og det reelle antal af brugere er derfor væsentligt højere. Fordelingen af køn er nogenlunde ligelig, og der er stor aldersmæssig spredning. De fleste af de ældre taler tyrkisk, mens de yngre medlemmer taler dansk.

For at opnå medlemskab og kunne få indflydelse på bestyrelsens arbejde, betales der et månedligt kontingent.

Vi har i forbindelse med kortlægningen i foråret 2022 foretaget et interview med en mand på 22 år, som kommer i moskéen. Han er ikke gift, og han er ikke flyttet hjemmefra. Han er født og opvokset i Århus, og hans familie kom til Danmark i 1985. Informanten vil beskrive sig selv som religiøs. Han føler dog, at det er en livslang læringsproces, og han mener ikke, at han ved alt om islam, selvom han har være muslim hele sit liv. Det ord, han selv mener, bedst kan beskrive islam er 'fred', hvilket også kan lægges i ordet 'islam'.[22] For ham er islam at skabe fred i sig selv og omkring sig. Islam i sig selv er perfekt, men mennesker vil aldrig blive perfekte.

Det sidste halve år har han besøgt moskeen og foreningen oftere, da han har ændret sit liv. Han vil hellere blive klogere på islam i modsætning til tidligere, hvor han hellere ville ud og hygge sig. Derfor kommer han i moskeen hver fredag til fredagsbøn, og når han har lyst, kommer han også oftere. Derudover kommer han til et socialt arrangement i foreningen hver fredag. Det er en kombination af både hygge og læring. For ham er det frivilligt, at han møder op. Det religiøse

[22] Se Jakob Skovgaard-Petersens og Thomas Hoffmans diskussion af dette i en debatartikel i Tidsskrift for Islamforskning, 2018.

er det vigtigste for ham, og det sociale er bare et plus. Han er lærerstuderende, hvilket også har en indflydelse på hans religiøsitet, da det til tider betyder, at han ikke kan overholde sine bedetider. Han vil gerne bede fem gange om dagen, men han synes ikke, at det kan lade sig gøre i forhold til hans studie. Han har prøvet at bede på sin uddannelsesinstitution, men gør det ikke længere. Han vil ikke forskrække nogen, da han oplever, at der ofte kan være en negativ stemning omkring islam, og derudover bliver han nemt forstyrret. Samtidig synes han også, at bøn er et privat anliggende. Han mener dog, at han ville benytte bederum, hvis de eksisterede på forskellige steder.

Han anser sin religiøsitet som en integreret del af sin personlighed, og han snakker og diskuterer ofte med sine venner og familie om religion. Hans familie kommer også til fredagsbønnen, men han kommer som oftest sammen med sine venner. Derudover er han for nyligt begyndt at tage sin fætter med. Det betyder ikke noget for ham, om andre er lige så religiøse, som han er, da han anser det som vigtigt, at man gør, hvad man selv føler for. Han vil derfor heller ikke presse nogen til at blive religiøse, eller til at komme med i moskéen. Han er meget bevidst om, at der er forskellige måder at praktisere religion på. Han mener ikke, at grundprincipperne i islam forandrer eller ændrer sig fra generation til generation. Principperne er de samme, men der kan være forskellige fortolkninger. Tankerne og argumenterne er de samme, men i praksis er det forskelligt, hvordan folk praktiserer deres religion. Han mener også, at selvom man ikke lever op til alle reglerne i islam, betyder det ikke, at man ikke er muslim.

Udover fredagsbønnen beder han og hans familie også i hjemmet, men de beder ikke sammen. Bøn anses som noget privat og individuelt, også i hjemmet.

Økonomiske forhold

De økonomiske forhold er underlagt opdelingen i kulturforening og moské. Således er kulturforeningen – idet den ikke varetager religiøse forpligtelser – kommunalt støttet til fx sportslige aktiviteter for de unge eller arrangementer for de ældre. Udgifterne i kulturforeningen dækkes

endvidere af det kontingent, medlemmerne betaler, og derudover er nogle arrangementer sponsoreret af erhvervslivet.

Moskéen drives efter tyrkisk forbillede udelukkende af medlemsbidrag. Undtaget er dog imamens løn, som betales af Diyanet. Udover det formaliserede kontingent modtager moskéen også frivillige bidrag i form af almisse. Medlemsbidraget kan enten betales som 100 kr. pr. måned eller 1000 kr. pr. år. Udover det økonomiske medlemsbidrag bidrager medlemmerne med frivillig arbejdskraft. Foreningen har frivillighed som formål, og det tilstræbes, at indtægter og udgifter udligner hinanden.

Religiøs/spirituel praksis

De fem daglige bønner kan foretages i moskéen, da det anses for mere helligt at foretage bønnen i moskéen. Bønnerne foregår dog individuelt, selvom man er i moskéen, da islam bygger på forholdet mellem den enkelte og gud. Fredagsbønnen afholdes i moskéen, og den adskiller sig fra de andre ved, at imamen holder en prædiken (tyrkisk: hutbe, arabisk: khutba). Ifølge imamen har fredagsbønnen tre formål: for det første gennem prædikenen at formidle viden om islam og samfundet, for det andet at skabe et rum for socialt samvær og for det tredje at tilbede gud. Fredagsbønnen foregår i fællesskab, og efter bønnen er det almindeligt at få en kop kaffe sammen i kulturforenin-gen. Udover det religiøse, spiller det sociale også en vigtig rolle.

De to årlige eidfester, Eid ul-Fitr (tyrkisk: Ramazan Bayrami), der afslutter fasten, og Eid ul-Adha (tyrkisk: Kurban Bayrami), offerfesten, afholdes også i fællesskab og foregår over flere dage.

Imamen har, udover de rituelle forpligtelser, også til opgave at undervise unge i islamisk kultur og religion. I weekenden underviser han i tyrkisk sprog og har koranundervisning. Endelig deltager han ved begravelser og ved vielser, som efter tyrkisk forbillede foregår borgerligt på rådhuset. Imamen gør opmærksom på, at den religiøse praksis følger islams forskrifter. Det vil sige, at alt er fastlagt og har været det siden Muhammed. En moské i Aarhus er derfor ifølge imamen ikke anderledes end en moské et hvilket som helst andet sted på jorden.

Lokalerne ved moskéen benyttes af forskellige målgrupper på forskellige tidspunkter. I dagtimerne på hverdage er det primært midaldrende og ældre mænd, som kommer i moskéen og foreningen. Senere på dagen kommer flere kvinder, og her har de mulighed for at følge koranundervisning med en kvindelig forkynder. Om aftenen benyttes lokalerne mest af unge, ligesom det også i weekenden primært er børn og unge, som bruger lokalerne. Foreningen oplyser, at der over en weekend kommer 50-80 børn og unge. Hver fredag afholdes der sociale arrangementer og fodbold efter kl. 21, som begge er målrettet specifikt mod unge. Derudover er der også mere løst planlagte arrangementer såsom ture i svømmehallen eller bowling.

Tilknyttet moskéen er en lille café, hvor de blandt andet sælger slik, kaffe og andre snacks. Caféen er åben for alle - også folk, der ikke er muslimer. Her kan man spille pool, bordfodbold eller bare sidde og se TV og drikke en kop kaffe. Det er et meget uformelt rum med højt til loftet. Derudover benyttes lokalerne også til både sociale og religiøse arrangementer.

Vi deltog i en middagsbøn på en torsdag i januar, hvor det primært var ældre mænd, som deltog. Aktiviteten foregik i stilhed, hvor folk både sad ude langs kanten af rummet, men rykkede tættere sammen under selve bønnen. Det virkede meget uformelt, da folk kom og gik lidt sporadisk. På et tidspunkt ringede en telefon, men det lod ikke til at forstyrre andre end ejeren. Undervejs i bønnen spillede imamen den mest centrale rolle, men der var også en yngre mand, der indimellem reciterede passager fra Koranen på arabisk. I det ene hjørne stod et skab, som blev brugt til at opbevare imamens officielle klæder, men under selve bønnen hang hans almindelig tøj derinde i stedet.

Eksterne relationer

Udover den særlige tilknytning til andre tyrkiske menigheder indenfor Diyanet-netværket ser foreningen sig som fælles funderet på islam med andre islamiske menigheder. Man anerkender, at alle moskéer er baseret på samme formål; at være tæt på gud. Imamen giver udtryk for et ønske om større dialog mellem kristne og muslimer. Foreningen modtager jævnligt forespørgsler om besøg fra skoler, journalister og højere

læreanstalter. Man er glad for denne interesse og vil gerne modtage besøgende.

Hjemmeside og sociale medier
Den primære platform for udbredelse af nyheder er Facebook. Facebooksiden 'Tyrkisk Kulturcenter, Aarhus – Brabrand Ulu Camii' har 3500 følgere. Her opslås begivenheder som møder i foreningen og moskeen, annonceringer om dødsfald og begravelser, samt invitationer til bowling eller ture i svømmehallen.

Forandringer
Foreningen flyttede som nævnt i 2016 fra Silkeborgvej til Sintrupvej. Foreningen har de seneste år oplevet en medlemsfremgang fra 150 personer i 2002 til 400 i 2012 og endeligt til 550 medlemmer i 2022. Økonomisk har foreningen af samme grund oplevet en øget 'omsætning', men idet indtægter og udgifter er steget jævnbyrdigt, er de økonomiske forhold reelt uændrede.

Kontakt
Brabrand Ulu Moské/Tyrkisk Kulturforening
Sintrupvej 53
8220 Brabrand
Tlf. 20 30 26 40.

Undersøgelsen i 2022 er foretaget af Anton Skovmose, Louise Lynge Jacobsen og Nana Sybrandt.
2012-undersøgelsen er udført af Line Vestergaard og Stig Asboe.
Undersøgelsen i 2004 udført af Lene Kühle.

Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra (Al Zainab Institut)
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra er en shiamuslimsk moské, som blev etableret i 2005. Det almindelige administrative arbejde varetages af menighedens kvindelige leder. Der er ingen ansatte i Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra, og alt arbejde varetages derfor af frivillige. I løbet af et år udfører cirka 20 personer frivilligt arbejde for menigheden på forskellig vis.

Medlemmer
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra har 100 formelt registrerede medlemmer, og gruppen vurderer elv, at det er en stigning i medlemstallet siden sidste kortlægning i 2012. Til de ugentlige religiøse begivenheder deltager cirka 20 personer. Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra er en gruppe for kvinder, og der er derfor ingen mandlige medlemmer. Cirka 10% af dem, som jævnligt deltager ved gruppens arrangementer, er ældre end 60 år, mens cirka 30% er yngre end 35 år.

Religiøs/spirituel praksis
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra har typisk to religiøse begivenheder om ugen. Hovedsproget til arrangementerne er ikke dansk, men der tilbydes tolkeservice. Derudover er der også en række sociale arrangementer. Der er socialt samvær i forbindelse med de religiøse begivenheder, men også både faste og enkeltstående kulturelle arrangementer samt udflugter og ture. Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra har formidling rettet specifikt mod de unge medlemmer.
Derudover arbejder de aktivt med emner relateret til klima og miljø.

Eksterne relationer
Medlemmer i Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra benytter sig af og deltager til tider ved oplæg ved Imam-Ali moskéen i København.

Hjemmeside og sociale medier
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra har ikke en hjemmeside, og de er ikke aktive på sociale medier.

Kontakt
Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra
Katrinebjergvej 111M
8200 Aarhus N

Denne beskrivelse bygger ikke på kvalitative interviews med repræsentanter fra Husseiniya Sayyida Zainab al-Kubra, men er udelukkende baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen. Teksten er skrevet af Laura Skifter Andersen.

Islamisk Kulturcenter

Islamisk Kulturcenter blev etableret allerede i 1979, og er det første muslimske bedested i Aarhus. Centret blev etableret, da der var et stigende ønske om et fælles bedested for muslimer, som var bosiddende i Aarhus. En gruppe af aarhusianske muslimer med forskellig etnisk baggrund påbegyndte derfor en indsamling med det formål at rejse kapital til at opstarte Islamisk Kulturcenter. I 1979 kunne foreningen, grundet indsamlingen, købe lokalerne i Christiansgade, hvor de har haft lokaler lige siden.

Da centret er det første muslimske bedested i Aarhus, opfatter Islamisk Kulturcenter sig som en repræsentant for islam i byen. Derfor er det blandt andet også dem, som kommunen ofte kontakter i forbindelse med spørgsmål, der relaterer sig til islam. I dag er Islamisk Kulturcenter en tværkulturel moské, som benyttes af muslimer med forskellige nationaliteter.

Organisation

Den almindelige administrative ledelse varetages af en frivillig bestyrelse, som består af fire personer. Der er ingen ansatte i menigheden. Alt arbejde foregår i stedet frivilligt, og det vurderes, at cirka 15 personer udfører frivilligt arbejde for Islamisk Kulturcenter i løbet af et år. Ingen af disse frivillige er under 35 år. Foreningen er tilknyttet Den Islamiske Union i Danmark (DIUID), som er en sammenslutning af islamiske foreninger og centre i Danmark.

Medlemmer

Islamisk Kulturcenter har cirka 100 officielt registrerede medlemmer, som betaler kontingent. Medlemskabet gælder dog for en hel familie, hvilket betyder, at der kan være flere personer tilknyttet per medlemskab. De vurderer selv, at antallet af medlemmer, som jævnligt deltager ved centrets aktiviteter, har været faldende de seneste 10 år. Dette gælder både for børn og voksne i menigheden. Cirka 40% af dem, som jævnligt deltager i centrets aktiviteter, er ældre end 60 år, mens blot 10% vurderes at være yngre end 35 år.

Religiøs/spirituel praksis
Ud over de religiøse aktiviteter i menigheden, foregår der også mange sociale aktiviteter og tilbud. I forbindelse med fredagsbønnen er der ofte også uformelt socialt samvær. Derudover bliver der arrangeret udflugter og ture.
Der er også en række tilbud, som retter sig mod forskellige grupper af medlemmerne. Centret har for eksempel formidling af de religiøse budskaber, som er specifikt rettet mod unge brugere. Der er også tilbud rettet mod ældre, syge eller migranter, og der er særlige tilbud rettet mod folk, som er i sorg eller har oplevet dødsfald i deres omgangskreds. Hovedsproget i menigheden er ikke dansk, men der er mulighed for tolkeservice.

Hjemmeside og sociale medier
Islamisk Kulturcenter har ikke en hjemmeside, og de er ikke aktive på sociale medier.

Kontakt
Islamisk Kulturcenter
Christiansgade 26, st., t.v.
8000 Århus C

Litteratur og kilder
https://samtidsreligion.au.dk/import/csr/pluralismeprojektet/aarhusoversigt/muslimske-gr-a

Denne beskrivelse bygger ikke på kvalitative interviews med repræsentanter fra Islamisk Kulturcenter, men er udelukkende baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen. Teksten er skrevet i 2022 af Laura Skifter Andersen.

Islamisk Menighed i Århus/Sultan Ayyub Moskéen

Islamisk Menighed i Århus eksisterer stadig i Aarhus, men er ikke blevet kortlagt i 2022. For tidligere beskrivelse, se s. 211-216 i *Religion i Aarhus 2012: En kortlægning af religion og spiritualitet*.

Madni Masjid

Madni Masjid er en pakistansk moské beliggende i Åbyhøj. Madni Masjid er arabisk og kan direkte oversættes til ’civil moské’. *Madni* er også et udtryk, der bruges i Pakistan og kan betyde ’det rigtige forsamlingshus’. Størstedelen af muslimske pakistanere er sunni-muslimer, og moskéen Madni Masjid er også en sunni-moské. Moskéens vision er, at deres medlemmer bliver gode samfundsborgere.

Gruppens historie i lokalområdet

Moskéen blev stiftet i 2012, hvor man begyndte at lave en indsamling til at opstarte en ny moské. Intentionen går dog længere tilbage. Allerede i 1980’erne ønskede man en pakistansk moské i Aarhus, da der kom adskillige pakistanske gæstearbejdere til byen.

Organisation

Moskéen har en bestyrelse, som består af fem personer. De betalende medlemmer kan vælge bestyrelsens medlemmer, og man kan kun vælges ind i bestyrelsen, hvis man er betalende medlem. Da arbejdskraft i moskéen er frivillig, også bestyrelsens medlemmer.

Moskéen er ikke anerkendt som trossamfund, men de har en forhåbning om at blive anerkendt i sommeren 2022. Hvis de bliver anerkendt som trossamfund, håber de på at kunne ansætte en imam, gerne én med en uddannelsesmæssig baggrund. Det vil få betydning for moskéen, da en imam kan medvirke til et åndeligt holdepunkt for medlemmerne samt muligheden for at holde åbent dagligt. I mellemtiden klarer de sig med, at frivillige leder bønnen.

Medlemmer

I 2012, da moskéen blev oprettet, var der ca. 170 medlemmer. Med tiden er der kommet flere til, og i dag er der ca. 300 medlemmer tilknyttet moskéen, hvoraf størstedelen er mænd. Medlemmerne er hovedsageligt af pakistansk baggrund, men der kommer også folk med andre baggrunde, og moskéen lægger vægt på, at alle er velkomne.

Økonomiske forhold
Moskéen drives af donationer, af medlemmernes månedlige kontingent og af indtjening baseret på udlejning af moskéens lokaler. Indtægterne går til husleje, arrangementer og lignende. Moskeen skelner mellem medlemmer generelt og betalende medlemmer, og medlemskontingentet har forskellige satser alt efter den enkeltes alder.

Religiøs/spirituel praksis
Til dagligt kommer cirka 12-20 medlemmer for at bede i moskéen. Til Eid-festen i 2022 deltog cirka 120 medlemmer, hvilket er det maksimale antal, der kan være inde i moskéen ad gangen. I weekenderne kommer der ofte familier med børn. Her tilbydes lektiehjælp til blandt andet matematik, samt generelt hjælp til forskellige andre ting, eksempelvis computerbrug og dansk. Covid-19-pandemien har medvirket, at lektiehjælpen kan foregå online, hvilket har haft en positiv effekt.

Det kulturelle aspekt fylder ikke meget i moskéen, da traditioner afhænger af, hvilket område af Pakistan, ens familie stammer fra. Medlemmerne samles derfor primært om islam og troen. Børn kan lære pakistansk/urdu gennem moskeen, så de bedre kan forstå deres bedsteforældre. Khutbaen, der er den tale, der holdes i forbindelse med fredagsbønnen, afholdes på enten dansk eller pakistansk/urdu - det afhænger af, hvem der holder den. Hvis det er ældre medlemmer, der afholder den, er det typisk på pakistansk, mens hvis det er en yngre person, så afholdes den oftest på dansk. Selve bønnen afholdes på arabisk, og nogle gange læses en oversættelse op enten på dansk eller pakistansk. De oversætter bønnen, da det vigtigt for moskéen, at dens medlemmer forstår islams budskab.

Hjemmeside og sociale medier
Madni Masjid har hjemmesiden www.madnimasjidaarhus.dk. Derudover har de også en Facebook-side ved navn *Madni Masjid Århus*.

Kontakt
Madni Masjid
Klamsagervej 18
8230 Åbyhøj
Telefon: 86 25 51 50
E-mail: m.masjid.aarhus@gmail.com

Undersøgelsen er udført af Sophie Horne.

Maktab Tarighat Oveyssi Shahmaghsoudi (MTO) – The School of Islamic Sufism

Maktab Tarighat Oveyssi Shahmaghsoudi – The School of Islamic Sufism eksisterer stadig i Aarhus, men er ikke blevet kortlagt i 2022. For tidligere beskrivelse, se s. 222-227 i *Religion i Aarhus 2012: En kortlægning af religion og spiritualitet*.

Masjed-E-Taqwa

Moskéen Masjed-E-Taqwa blev grundlagt i 2007 under navnet Masjed Sharif, men moskéen blev officielt registreret under navnet Afghan Masjid. Først da moskeen skiftede lokation, fik den navnet Masjed E-Taqwa. Moskéen er oprindeligt oprettet af afghanere, men der er ikke krav om et bestemt etnisk tilhørsforhold. *Masjid* er det arabiske ord for ”bedested” og kan bedst oversættes til det danske ord moské. Moskéen har ingen tilknytning til de øvrige afghanske kulturforeninger, der er i Aarhus. I Afghanistan er hovedparten af befolkningen sunni-muslimer, hvilket også er tilfældet for medlemmerne i Masjed-E-Taqwa. Man tager dermed udgangspunkt i sunni-islam, men har et klart fokus på, at moskéen skal være rummelig og også have plads til de medlemmer, som er shia-muslimer. Moskéen er i dag beliggende på Søndervangs Allé 47, 8260 Viby. Bygningen er forholdsvis anonym og almindelig og fremtræder uden religiøse symboler.

Gruppens historie i lokalområdet

Masjed-E-Taqwa blev oprettet, fordi der var opstået et behov for et sted at afholde den ceremoni, der knytter sig til begravelser. Her skal den afdøde renses efter bestemte forskrifter. Efter rensning af den afdøde, afholdes om lørdagen en ceremoni, hvor familien og bekendte samles. Tidligere blev disse ceremonier afholdt i private hjem, men pladsproblemer blev begrænsende for antallet af tilstedeværende, og det kunne løses med oprettelsen af en moské. 21 personer var med ved moskéens opstart, og de var alle forældre til børn og unge, der gennem et frivilligt projekt i Rosenhøj blev holdt væk fra kriminalitet. Lederen af dette projekt blev senere udpeget til imam. Folk havde tiltro til ham på grund af hans frivillige indsats med de unge. Derudover var det en fordel, at han stod uden for særlige grupperinger og at han samtidig har han et godt kendskab til Koranen.

Organisation

Moskéen bliver organiseret og varetaget af en bestyrelse, som består af syv medlemmer, hvoraf tre er kvinder. Det er imamen, der er

bestyrelsesformand, og han fungerer dermed både som den religiøse leder samt den daglige, organisatoriske leder.

Moskéen drives af frivillig arbejdskraft. Der er ti medlemmer, som er frivillige i moskeen, hvoraf fire er kvinder. To af de frivillige er under femogtredive år, og tre er over tres år. Det frivillige arbejde i moskéen består af alt fra imamens opgaver, til undervisning i koranskolen og til rengøringshjælp. Ved oprettelsen blev der i bestyrelsen formuleret en række vedtægter. I moskéen må man ikke tale om politik, og interne grupperinger er ikke tilladt. Ifølge vedtægterne har imamen frie hænder til, hvordan han vil agere, og hvordan han vil skrive sin prædiken.

Medlemmer

Der er ingen formel registrering af medlemmer i Masjed-E-Taqwa, da man ikke bruger kontingenter, men frivillige donationer. Det er derfor ikke muligt at sige, prævist hvor mange medlemmer, der er. Langt størstedelen af de, som bruger moskéen er mænd - cirka 5/6 af moskéens medlemmer er mænd. Før Covid-19 kom flest ældre til fredagsbønnen. Årsagen til dette var, at fredagsbønnen starter kl. 12 eller kl. 13 (afhængigt af vinter- og sommertid), og her kan de yngre generationer sjældent deltage, da de skal passe job eller uddannelse. Under og efter Covid-19 var antallet af især ældre deltagere faldet, da de var mere udsatte i forhold til smitte. Til begravelsesceremonierne kommer alle, der har tilknytning til den afdøde - også de, som almindeligvis ikke benytter sig af moskéen.

Det er hovedsageligt muslimer bosiddende i Aarhus-området, der benytter sig af moskéen, men af og til kommer også enkelte fra Skelager eller Skanderborg. I moskéen gør man ikke noget aktivt for at skaffe flere medlemmer. De nye medlemmer, der kommer, får kontakt til moskéen gennem bekendte, som allerede benytter moskéen.

En del af medlemmerne benytter primært Masjed-E-Taqwa, men mange medlemmer deltager også ved andre moskeer i byen, eksempelvis hvis de befinder sig tættere på en anden moské ved bønnetid. Tilsvarende bliver Masjed-E-Taqwa også benyttet af folk,

som primært at knyttet til andre moskeer, og derfor er der en del udskiftning i, hvem der kommer i moskéen.

De, som hyppigt benytter Mashed-E-Taqwa, benytter den primært, fordi den ligger tæt på deres hjem, og dermed ikke fordi de har en særlig etnicitet, kultur eller religiøse præferencer. Ifølge imamen er ca 30% af de, som jævnligt deltager, voksne under 35 år.

Vi har i foråret 2022 interviewet en ung mand i starten af tyverne, som er tilknyttet moskéen. Han er ugift og bor med sine forældre. Han er opvokset i Danmark, og hans forældre kom til landet i 80'erne fra Afghanistan. Han benytter hovedsageligt Masjid-E-Taqwa, men han kommer til tider også i andre moskéer i byen. Han beskriver sig selv som religiøs muslim, og anser islam som en livsstil, der praktiseres i hele tiden. For ham er moskéen et vigtig fælles samlingssted og 'fælles punkt' for muslimer. Han mener, at fællesskabet er en stor del af islam og religioner generelt. Ud over den almene muslimske praksis underviser han 6-7 andre muslimer i koranrecitationslære. Derudover er han dén i moskéen, som primært arrangerer og planlægger sociale arrangementer for de unge tilknyttet Masjed-E-Taqwa.

Økonomiske forhold

Moskéen er selvejende og modtager ikke offentlige midler. Deres indtægt beror udelukkende på frivillige donationer fra brugerne af moskéen. De indtjente penge bruges ikke på lønninger, da alt arbejdet foregår frivilligt. Det gælder både imamen, kassereren, undervisere i koranskolen og rengøringshjælpen. Alle pengene sættes ind på en konto i banken, hvilket blandt andet er for at demonstrere en åbenhed omkring deres økonomi over for myndighederne, men også for, at de penge, som ikke bruges på faste udgifter, bliver stående i banken.

Religiøs/rituel praksis

Der bliver ikke dyrket en særlig retning af islam i moskéen, og man taler ikke indbyrdes om individuelle trosretninger såsom sunni, shia eller sufi. Imamen er afghansk, men moskéens brugere har mange forskellige etniciteter: afghansk, somalisk, kurdisk, indisk, pakistansk og indonesisk. Moskéens medlemmer går i forskellige beklædning, da

mange etniciteter og kulturelle baggrunde er repræsenteret. Det er især blandt de ældre medlemmer, at de forskellige etniske og kulturelle baggrunde kommer til udtryk gennem beklædning, mens mange af de yngre medlemmer ikke skiller sig særligt ud.

I forhold til det teologiske indhold har de fokus på det, som alle muslimer har til fælles: troen på én gud, fælles tekster (Koranen og hadith), fælles profet og fælles Ka'ba. Imamen mener, at tro kun er halvdelen af at være en god muslim. Den anden halvdel er etik og gode handlinger, som der også lægges stor vægt på i prædikerne. Man søger dermed at skabe rummelighed, så både sunni- og shia-muslimer kan komme og bede i moskéen. Udover at moskéen skal være rummelig, er det også meget centralt, at man skal gå derfra med ro i sjælen. Moskéen åbner hver dag et kvarter før de fem daglige bønner, og den aflåses igen efter bønnerne.

Som i alle andre moskéer er mænd og kvinder adskilt under bønnen. Moskéen er opdelt i to planer. Det nederste plan er det primære bederum for mænd, hvor også minbaren og mihrabben er placeret. På øverste etage er et stort rum, der anvendes som sekundært bederum for mænd, som koranskole og til sammenkomster. Her er også moskéens bibliotek med koraner og andre religiøse værker for både børn og voksne. Ved siden af er et mindre bederum for kvinderne. Rummene er relativt anonyme og har kun få religiøse udsmykninger bestående af kalligrafi af korancitater. Til fredagsbønnen kommer mellem 60 og 80 personer. Før Covid-19 kom der lidt flere, ca. 70 til 140 personer. Især antallet af kvinder og ældre er faldet.

Der tilbydes også forskellige former for gratis undervisning i moskeen. Et af de unge medlemmer underviser i koranrecitation for børn og unge, imamen underviser i troslære og koranfortolkning, og nogle af kvinderne underviser i emner som eksempelvis profeternes historie. Ved undervisningen i koranrecitation deltager 6-7 personer fordelt på 2-3 niveauer.

Der foregår også aktiviteter særligt rettet mod unge. Ud over, at unge kan blive undervist i recitationslære, afholdes der også sociale arrangementer, eksempelvis fællesspisning og filmaften. De unge har deres egen Facebook-side, hvor de selv står for at arrangere sociale ting.

Det administreres af de unge selv, og fra imamens og ledelsens side planlægges der typisk ikke arrangementer udelukkende for de unge medlemmer. Flere af de unges arrangementer har heller ikke et religiøst formål, men moskéen benyttes i stedet som et samlingssted for hygge og fællesskab. Når der er bøn i moskéen, kommer de unge både sammen i mindre grupper, men også alene.

Den religiøse praksis i moskéen fylder mindre i dag grundet Covid-19. I den forbindelse er flere sociale arrangementer aflyst. Under de store nedlukninger var al aktivitet i moskéen aflyst. Før Covid-19 havde arrangementerne for unge god opbakning, da der gerne deltog 20-30 personer pr. gang. I perioden under nedlukningen, var der ikke et online alternativ eller en online fællesbøn, og deltagerantallet har derfor været faldende. Undervisningen i koranrecitation foregik online under nedlukningen.

Vi deltog i en fredagsbøn i moskéen, hvor vi fulgte med i aktiviteten fra kvindernes bederum. Kun fire kvinder deltog. Stemningen var uformel undervejs: deltagerne sad afslappet på gulvet og hviskede til tider lidt sammen, og en yngre kvinde tog først tørklæde på til selve bønnen. En yngre mand kaldte til bøn på arabisk over højtalere inde i moskéen. Imamen var den person, der var mest aktiv. Han prædikede på arabisk og gengav det efterfølgende på dansk. Prædikenen handlede om, at sharialov ikke er en straffelov, som den enkelte kunne fordømme andre ud fra, og at det skulle gå gennem domstolene. Ydermere handlede det om, at man skulle identificere 'sygdommene' i sit liv, fralægge sig kulturel adfærd og lære at leve ifølge islam.

Eksterne relationer

Masjed-E-Taqwa er ikke et godkendt trossamfund. De har aldrig søgt om godkendelse, da de ikke ønsker, at der stilles krav til dem fra myndighedernes side. De er registreret som en virksomhed og har eget CVR-nummer. I fremtiden ønsker de ikke at få yderligere kontakt til det offentlige, da de synes, det medfører for meget administration. De har ikke relationer til andre moskéer i lokalområdet og er heller ikke som andre moskeer medlem af en paraplyorganisation.

Det er vigtigt for brugerne af Masjed-E-Taqwa at opretholde et godt forhold til deres ikke-muslimske omverden. Det er både tydeligt ved besøg i moskéen, men også på moskéens hjemmeside. Moskéen er meget velkommende over for ikke-muslimer, som gerne må komme på besøg og få en snak med imamen eller medlemmerne. Flere af de unge brugere føler tilsvarende et stort ansvar for at repræsentere islam udadtil på en god måde.

Hjemmeside og sociale medier

Moskéen har en Facebook-gruppe, som primært bruges til at give praktiske oplysninger, eksempelvis i forbindelse med retningslinjer under Covid-19. De unge medlemmer har deres egen Facebook-gruppe, hvor de selv kan aftale at mødes til arrangementer i moskéen. Medlemmerne i denne gruppe er ca. 18-26 år. Moskéen har også en hjemmeside, men den bliver sjældent opdateret.

Kontakt

Masjed-E-Taqwa
Søndervangs Allé 47
8260 Viby J

info@masjed.dk
www.masjed.dk

Undersøgelsen i 2022 er udført af Emma-Marie Vitskov Jørgensen, Mathilde Kok Vestergaard og Trine Ladegaard Jensen.
2012-undersøgelsen udført af Mette Facius og Jacob Hartvig Hansen.

Masjid Taqwa

Masjid Taqwa er en sunnimuslimsk moské, som er blevet etableret i 2014. Den er beliggende på Skanderborgvej i Aarhus V. Den administrative ledelse varetages af en bestyrelse bestående af syv personer, inklusiv gruppens religiøse leder. Den nuværende religiøse leder er en mand i 40'erne med somalisk baggrund. Masjid Taqwa har ingen ansatte, og alt arbejde foretages derfor af frivillige. I løbet af et år udfører cirka 13 personer frivilligt arbejde for moskéen på forskellig vis.

Medlemmer

Masjid Taqwa har 150 registrerede medlemmer, men op mod 500 personer har en form for tilknytning til moskéen. Det vurderes, at cirka 300 personer deltager i menighedens arrangementer på ugentlig basis. Cirka en tredjedel af dem, som deltager jævnligt, er kvinder. Cirka en tredjedel er under 35 år, og der er meget få af de jævnligt deltagende medlemmer, der er over 60 år.

Religiøs og spirituel praksis

Moskéen er til rådighed til de fem daglige bønner. Hovedsproget i menigheden er ikke dansk, og der er som udgangspunkt ikke mulighed for tolk. Masjid Taqwa udfører både ritualer i forbindelse med vielser og begravelser. Derudover er der et særligt fokus på formidling rettet mod unge medlemmer specifikt. Der er også aktiviteter rettet mod mennesker i sorg, mennesker med sygdom og ældre medlemmer. Der afholdes også både faste og enkeltstående kulturelle begivenheder i moskéen.

Hjemmeside og sociale medier

Masjid Taqwa har ikke en hjemmeside, og de er ikke aktive på sociale medier.

Kontakt

Masjid Taqwa
Skanderborgvej 190

8260 Aarhus V

Denne beskrivelse bygger ikke på kvalitative interviews med repræsentanter fra Masjid Taqwa, men er udelukkende baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen. Teksten er skrevet af Laura Skifter Andersen.

Salsabil

Salsabil er en multietnisk sunni-muslimsk moské. Ifølge Koranen er Salsabil navnet på en fontæne i Paradis. Salsabil beskriver sig selv som et samlingssted for både unge og ældre. De arbejder på at forbedre lokalområdet, og de deltager aktivt i foreningslivet. De skriver om sig selv på deres hjemmeside: "Frivillighed, samarbejde og stærkt fællesskab er blandt nøgleordene til at styrke et lokalsamfund. Vil du bidrage til den positive udvikling din lokale moské er en del af?". I Salsabil moskéen foregår 99% af alt undervisning på dansk.

Organisation

Det er foreningens bestyrelse, der udvælger imamerne, som for eksempel leder tidebønnerne og fredagsbønnen. En fast tilknyttet frivillig imam på 34 år fortæller, at: "bestyrelsen skal stå til ansvar for, hvad der bliver prædiket. De vælger ikke emnet, de vælger ikke indholdet. Jeg har som imam frihed til at fortælle om emner".

Økonomiske forhold

Salsabil ejer den lejlighed, hvor der er lokaler, der bruges til foreningsaktiviteter, herunder fredagsbøn og sociale arrangementer. Salsabil er dog i gang med at indsamle midler til at købe resten af den ejendom, som foreningen og moskéen ligger i. Det koster 100 kroner per måned at være medlem af Salsabil. Der er dog også en mulighed for at blive støttemedlem og betale minimum 50 kroner per måned.

Religiøs/spirituel praksis

I Salsabil foregår der også aktiviteter særligt rettet mod de unge medlemmer. Det drejer sig blandt andet om bønner og hyggeaftener, arrangementer og udflugter til eksempelvis København.

Eksterne relationer

Salsabil holder årlige møder med Gellerup Kirke og samarbejder også med klubber og kulturhuse i lokalområdet, samt med politiet. Salsabil arbejder også sammen med andre moskéer og reklamerer gerne for

eksempelvis foredrag i andre moskéer, som man mener, er relevante for Salsabils unge medlemmer.

Hjemmeside og sociale medier
Salsabil har hjemmesiden salsabil.dk, men siden er inaktiv og ikke opdateret siden maj 2021.

De er imidlertid særdeles aktive på deres Facebook-side (facebook.com/SalsabilAarhus), som har cirka 2000 følgere. Her er hyppige opslag om fælles arrangementer såsom Champions League-finale på storskærm, fodboldturneringer og Eid-fester. Der er også opslag om, for eksempel hvilke unge, der har gennemført et kursus i islamisk renhed eller retslære. Der er også specifikke opslag rettet mod kvinder.

Kontakt
Kappelvænget 6C
8210 Aarhus V

Undersøgelsen i 2022 er udført af Mahad Hersi Camal.

Selimiye-stiftelsen, Aarhus Dansk-Tyrkisk Kulturcenter (opdateret fra 2012)

Selimiye-Stiftelsen blev etableret i 2008 som en sammenslutning af Tyrkisk Indvandrerforening på Ormslevvej og dele af Islamisk Kulturcenter i Christiansgade (Islamisk Kulturcenter eksisterer derfor stadig i Christiansgade). Selimiye-stiftelsen er beliggende på Gjellerupvej 88 i Åbyhøj. Det er en sunnimuslimsk menighed, der er anerkendt som trossamfund under tilknytning Diyanet-netværket (Dansk Tyrkisk Islamisk Stiftelse).

Selimiye-stiftelsen har, som mange andre moskéer med dette navn, relation til den 500 år gamle Selimiye Moské i Tyrkiet, der ligger ved grænsen til Bulgarien. Den tyrkiske moské blev bygget i den ottomanske periode som en gave fra sultan Selim II til byen Edirne. Sultan Selim besluttede sig for at opføre moskéen, efter at profeten Muhammed havde vist sig i hans drøm og opfordret ham til det. Moskéen i Tyrkiet blev tegnet af en anerkendt tyrkisk arkitekt ved navn Mimar Sinan, som også har sat sit præg på flere andre moskéer i Tyrkiet.

Bygningen på Gjellerupvej består af en moské, en café og et køkken med tilhørende spiseområde, computerrum og lokaler til aktiviteter og arrangementer af både religiøs og social karakter. Moskéen er indrettet med lysekroner, dekoreret tapet og gulvtæppe med mønster rettet mod bederetningen (arabisk: qibla). Derudover er der en prædikestol (arabisk: minbar) og den bederetningsangivende niche (arabisk: mihrab). Mænd og kvinder deler lokalet, men med opdeling i form af en skillevæg. Derved kan kvinderne høre imamens prædiken og bøn, men ikke se den.

Selimiye-stiftelsen hører, som nævnt, under den tyrkiske paraplyorganisation Diyanet. Diyanet er i Aarhus også repræsenteret ved Brabrand Ulu på Sintrupvej 53 i Brabrand.

Gruppens historie i lokalområdet

Selimiye-stiftelsen er en sammenslutning af Islamisk Kulturcenter og Tyrkisk Indvandrerforening. Førhen lå Tyrkisk Indvandrerforening på Ormslevvej, men den lukkede af ukendte årsager, og nogle af

medlemmerne flyttede over i Selimiye-stiftelsen. Islamisk Kulturcenter, som stadig eksisterer, blev etableret i 1979 som det første muslimske bedested i Aarhus. Nogle af dets medlemmer er nu en del af Selimiye-stiftelsen. Årsagen til sammenslutningen var et ønske om bedre og større lokaler i forbindelse med bøn, religiøse sammenkomster og andre aktiviteter. Moskéerne fandt et fællesskab i deres fælles tyrkiske baggrund samt deres tilknytning til Diyanet-netværket. Bygningen, hvor Selimiye-stiftelsen i dag holder til, er ejet af Diyanet. Siden købet af bygningen er der sket mange ændringer i form af ombygning og renovering, både indvendigt og udvendigt.

Organisation

Selimiye-stiftelsen er organiseret med en demokratisk bestyrelse. Bestyrelsens medlemmer og dens formand vælges på den årlige generalforsamling. Bestyrelsesformanden vælges for et år ad gangen. Bestyrelsen står for moskéens og kulturforeningens daglige ledelse samt koordinerer de kulturelle og religiøse tiltag. Tillidsposter under formanden uddelegeres blandt bestyrelsens medlemmer. Der sidder i alt syv personer i bestyrelsen. Formanden for bestyrelsen fungerer som organisatorisk leder, mens imamen er den religiøse leder. Imamen er udsendt fra Tyrkiet på forkyndervisum, hvilket er et visum, der strækker sig over fire år. Det sker i samarbejde med Diyanet. Imamen har det fulde ansvar for de religiøse anliggender og deltager ikke i bestyrelsesarbejdet. I foreningen er der særligt fokus på, at åbenhed skaber motivation hos medlemmerne. Ledelsen oplyser, at de er i tæt dialog med medlemmerne.

Medlemmer

Selimiye-stiftelsen bygger på det forhold i islam, der siger, at en moské skal være et sted, der er åbent for alle. Der er derfor ikke noget krav om medlemskab for at kunne praktisere sin tro i moskéen. Den formelle medlemsbetegnelse henviser til en person, som betaler kontingent. Et medlemskab er individuelt og kan tegnes af voksne, såvel kvinder som mænd. Selimiye-stiftelsen har i dag cirka 450 registrerede medlemmer,

hvilket de vurderer er nogenlunde uændret de seneste 10 år. De vurderer, at der cirka deltager 60 personer fast om ugen.

Foreningens medlemmer har fortrinsvis tyrkisk baggrund, og de vurderer selv, at det drejer sig om cirka 95% af medlemmerne. De resterende 5 % er muslimer med anden etnisk baggrund end dansk eller tyrkisk. Der er således ingen medlemmer med dansk baggrund. Aldersmæssigt er foreningen repræsenteret med stor spredning lige fra spædbørn til pensionister. Cirka 15% af dem, som deltager jævnligt, er ældre end 60 år, og cirka 15% er yngre end 35 år. I forhold til kønsfordelingen er der en overvægt af mænd, da blot cirka 30% af de jævnligt deltagende medlemmer er kvinder. Selimiye-stiftelsens medlemmer er primært bosat i Østjylland. Selimiye-stiftelsen ønsker at vokse sig større og opfordrer derfor medlemmerne til at tage bekendtskaber med i foreningen. Målet er at nå ud til hovedparten af personer med tyrkisk ophav i Aarhus. Andre nationaliteter er velkomne, men foreningen føler sig som en tyrkisk moské grundet den fælles kulturelle baggrund i Tyrkiet. Metoden til at udbrede kendskabet til foreningen er fra mund til mund. Da foreningen afholder forskellige arrangementer, udbredes kendskabet til foreningen også her, men formålet med arrangementerne er ikke i sig selv at tiltrække nye medlemmer. Da islam er en frivillig religion, som ikke må påtvinges nogen, er der intet til hinder for, at man, ved siden af medlemskabet i Selimiye-stiftelsen, også kan være medlem af folkekirken.

Økonomiske forhold

Selimiye-stiftelsen driver sine religiøse aktiviteter primært med indtægter fra medlemskontingenterne. Selimiye-stiftelsen oplyser, at de ikke modtager dansk offentlig støtte. Moskéens imam er udsendt fra Tyrkiet, og han er aflønnet af den tyrkiske stat gennem Diyanet-netværket. Med den begrundelse, at der opkræves kirkeskat til folkekirken, vil Selimiye-stiftelsen gerne bidrage til en tilsvarende ordning og modtage støtte til moskéen. Andre indtægtskilder er frivillige medlemsdonationer og omsætning fra for eksempel salg i caféen. Derudover benytter foreningen sig i stort omfang af frivillig arbejdskraft. Det gælder for eksempel i forbindelse med renoveringen

af bygningen og anlæggelsen af parkeringspladsen. Foreningens medlemmer bidrager ofte af sig selv, men ellers opfordres de til det af andre medlemmer. Cirka 50 personer er frivillige i løbet af et år, hvoraf cirka halvdelen er kvinder. Foreningen har generelt ikke til formål at skabe økonomisk gevinst.

Religiøs/spirituel praksis

De fem daglige bønner (arabisk: salat) kan foretages i moskéen. På hverdage er det som regel pensionister, der benytter sig af den mulighed. Andre kan foretage bønnerne, hvor de er, og det er derfor ikke forventet, at man kommer til de daglige bønner. De kan på den måde både foretages fælles i moskéen eller individuelt.

Fredagsbønnen foretages i fællesskab. Ifølge Selimiye-stiftelsen følger den religiøse praksis islams forskrifter og er derfor magen til praksissen i enhver anden moské. Tilknytningen til Diyanet-netværket betyder, at imamen er uddannet i Tyrkiet. Det er med til at sikre, at den religiøse praksis følger den fastlagte tyrkisk-islamiske tradition. Ved højtiderne Eid ul-Fitr (tyrkisk: Ramazan Bayrami) og Eid ul-Adha (tyrkisk: Kurban Bayrami) er moskéen fyldt. Eid ul-Fitr er festen, der afslutter ramadanmånedens faste, og Eid ul-Adha er offerfesten, som markerer afslutningen på pilgrimsrejsen til Mekka. Særligt til højtiderne er det sociale fællesskab centralt. Fællesskabet styrkes derudover igennem udflugter, som ikke behøver at have religiøst indhold. Vielser foregår pr. tradition på rådhuset, men det er også muligt at blive viet i moskéen. Med hensyn til begravelser er Selimiye-stiftelsen via Diyanet-netværket medlem af en begravelsesfond, som muliggør, at afdøde kan sendes til Tyrkiet for at blive begravet der. Imamen afholder undervisning for medlemmer, som ønsker at fordybe sig i islam. Han står derudover for en søndagsskole for børn og unge.

Eksterne relationer

Selimiye-stiftelsen tilhører, som en af i alt 28 tyrkisk-islamiske menigheder i Danmark, Diyanet-netværket. Lokalt betyder det, at Selimiye-stiftelsen anser Brabrand Ulu for at være en søsterforening. Mere generelt føler man sig knyttet til den globale muslimske menighed

(umma). Selimiye-stiftelsen har efter eget udsagn altid arbejdet sammen med folkekirken, idet man ser jødedom, kristendom og islam som fælles om de samme universelle, menneskelige værdier. Forholdet til offentlige undervisningsinstitutioner ser Selimiye-stiftelsen gerne udbygget. Det gælder fra børnehaveklasse til universitetsniveau. Den vidensudveksling, der foregår i den sammenhæng, er, ifølge stiftelsen, med til at nedbryde fordomme.

Forandringer

Selimiye-stiftelsen blev oprettet i 2008 som en sammenlægning af Islamisk Kulturcenter (Christiansgade) og Tyrkisk Indvandrerforening (Ormslevvej). Sammenlægningen i sig selv betød ikke en ændring af organisationen, men det samlede medlemstal er blevet større. Det forøgede medlemstal har betydet, at foreningen har fået en bedre økonomi. Medlemmerne er blevet mere aktive i foreningen. Derudover har medlemmerne, ifølge foreningen, et højere uddannelsesniveau i dag i forhold til tidligere.

Hjemmeside og sociale medier

Selimiye-stiftelsen har på Facebook en side ved navn Tyrkisk Kultur Center Arhus Selimiye Camii med aktuelt 2.000 følgere. Siden er meget aktiv, og der deles jævnligt forskellige opslag. Endvidere har moskéens kvindeafdeling en lukket Facebook-gruppe ved navn Århus Selimiye Camii Kizlar Grubu.

Kontakt

Selimiye-stiftelsen/Aarhus Dansk-Tyrkisk Kulturforening
Gjellerupvej 88
8230 Åbyhøj

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2012. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2012 er udført af Line Vestergaard og Stig Asboe.

Somalisk Familieforening (opdateret fra 2012)

Somalisk Familieforening er lokaliseret på adressen Katrinebjergvej 111N, 8200 Aarhus N. Foreningens grundlæggere valgte foreningens navn, da de gerne ville appellere til familier, særligt kvinder, mænd og børn. Selv om navnet giver udtryk for at være en forening, hvis tilhængere udelukkende er somaliere, er det ikke tilfældet. Foreningen er åben for alle, men flertallet er af somalisk herkomst. Foreningen opfatter sig selv som en etnisk og kulturel gruppe, men med et religiøst islæt.

Gruppens historie i lokalområdet

Foreningen blev stiftet i 1994 af en række mandlige somaliere. Årsagen var, at der havde været en øget tilstrømning af somaliere til Danmark. Den somaliske minoritet voksede, og somalierne så derfor et behov for at have et fast samlingssted ligesom andre etniske foreninger med muslimsk baggrund. Derfor dannede de Somalisk Familieforening.

Da foreningen blev grundlagt, havde de kun adgang til stue- og kælderetagen på deres oprindelige adresse på Eckersbergsgade i Aarhus C. Der var derfor ikke mulighed for at bruge én etage udelukkende til moské, hvilket de ønskede. Derfor udvidede de i 2004, hvor de også lejede 1. sal, som blev brugt til café- og fællesstue. Stueetagen blev indrettet som moské. Kælderrummene havde mange funktioner, eksempelvis undervisning, koranlære og bedested for kvinderne, mødelokaler og computerrum. Sidenhen har foreningen flyttet adresse til Katrinebjergvej i Aarhus N.

Organisation

Somalisk Familieforening er organiseret som en forening. Det vil sige, at man afholder generalforsamlinger i forbindelse med store beslutninger eller når der skal vælges nye medlemmer til bestyrelsen.

Bestyrelsen sidder i to år og består af syv mænd. Blandt dem vælges en formand, en næstformand og en kasserer. De resterende fire bestyrelsesmedlemmer er almindelige medlemmer. Det indebærer, at de løbende skriver sig på som hovedansvarlieg for bl.a. lektiecafé, sportsaktiviteter og foredragsarrangementer.

De eneste faste krav, som stilles, er til formandsposten, da formanden skal kunne tale dansk. Det krav stilles af hensyn til samarbejde med kommunen eller andre offentlige instanser. Foreningen har som udgangspunkt ikke en fast imam af økonomiske årsager. Tidligere har de dog haft en imam i en kortere periode, men han var ikke lønnet.

I stedet er det nogle af de medlemmer, som har arabiske kundskaber samt kendskab til Koranen og hadith, der leder bønnen på skift. De er ikke teologisk uddannede. Hvis andre muslimske foreninger i Aarhus inviterer en skriftlærd imam til Danmark, kan Somalisk Familieforening også benytte denne imam.

Medlemmer

Foreningen har ikke en fast betegnelse for sine medlemmer, men de kan inddeles i tre overordnede kategorier: betalende medlemmer, bidragende medlemmer og besøgende. De betalende medlemmer betaler et månedligt beløb. Tidligere var beløbet på fast 50 kr. for betalende medlemmer. Kontingentet for medlemmer i dag er mellem 50 kr. og 200 kr., alt afhængigt af, om der er tale om en enkeltperson eller en familie. Størrelsen på familien har også indflydelse på, hvor meget man skal betale. Gennem medlemskabet får man adgang til foreningens regnskab samt arrangementer, generalforsamlinger og lignende. De bidragende medlemmer betaler ikke kontingent, men de tilbyder tjenester i form af praktiske gøremål, småbeløb og moralsk opbakning. De besøgende kommer i ny og næ i moskéen og i caféen, men yder ikke noget til det større fællesskab.

Medlemsantallet har gennem tiden været meget svingende. På nuværende tidspunkt er der mellem 450 og 500 betalende medlemmer. I dette antal er børn af betalende forældre inkluderet. Blandt de bidragende er der 20 til 30 medlemmer. Der er ikke et antal på, hvor mange brugere moskéen har. Som nævnt er alle velkomne, både mænd, kvinder og børn, uafhængigt af etnisk tilhørsforhold. Eksempelvis har de haft flere betalende medlemmer med tyrkisk baggrund i foreningen. Der er dog et flertal af somaliske mænd i foreningen, og de talte sprog er derfor overvejende somali og dansk. Der er ikke specifikke

adgangskrav, udover at man ikke må have en afvigende opførsel, hvilket henviser til alkoholiske tendenser, voldelig adfærd og lignende. Grunden til det er, at de tidligere har haft dårlige erfaringer med både betalende - og besøgende medlemmer. Medlemskabet udelukker ikke brug af andre foreninger og moskéer. Det er en individuel sag, som foreningen ikke blander sig i.

Økonomiske forhold

Somalisk Familieforening har fire indtægtskilder. Den primære indtægtskilde er foreningstilskuddet fra kommunen. Det reguleres ud fra medlemsantal og aktiviteter. Den sekundære indtægtskilde er det månedlige medlemskontingent. Den tredje indtægtskilde er deres café, hvor de sælger kaffe, kage og mad. Derudover er der små donationer, som enkeltpersoner kan give. Det er dog ikke en indregnet del af foreningens månedlige budget, og det er heller ikke pålagt medlemmerne at betale. Foreningen er udover disse fire indtægtskilder baseret på frivilligt arbejde.

Religiøs/spirituel praksis

Den Somaliske Familieforening praktiserer den sunni-muslimske lære og følger den shafiitiske retsskole. Som det er almindeligt indenfor sunni-islam, er de vigtigste religiøse kilder Koranen og hadith-samlingerne.

Der er som udgangspunkt to situationer, hvor man udfører bøn i moskéen. Den ene type bøn er tidebønnerne, hvor man beder fem gange dagligt. Det kan foregå kollektivt i moskéen, men det er også muligt at gøre alene i hjemmet. Lokalerne i moskéen er tilgængelige i dagtimerne, men åbningstiderne varierer. Det kan være svært for medlemmerne at udøve de fem tidebønner i løbet af dagen, eksempelvis hvis man er på arbejde. Her beder medlemmerne i stedet i pauserne eller andre tidsrum, hvor det ikke er til gene for andre.

Den anden type bøn er fredagsbønnen. Den udføres i foreningen om fredagen, hvor de mandlige og kvindelige medlemmer er opdelt. Alene mændene i moskéen udgør ca. 150 deltagende. Prædikenen foregår både på arabisk og dansk. Arabisk er den traditionelle måde,

som det er blevet gjort gennem hele Islams historie. Dansk er nødvendigt for, at flere i fællesskabet kan forstå, hvad der bliver sagt.

Indledningsvist indkalder imamen til forbøn, og forsamlingen falder til ro. Herefter indleder han fredagsprædikenen, og mændene lytter. Den sidste fase er selve fredagsbønnen, hvor de deltagende stiller sig med ansigtet rettet mod Mekka. Alt dette udføres med dyb seriøsitet og tålmodighed. Det varer i ti minutter, og imamen stopper derefter seancen. Der opleves i den forbindelse en kontrast mellem fredagsbønnens højtidelighed, og den efterfølgende mere afslappede og weekendprægede stemning. Medlemmerne rejser sig op, taler med hinanden, griner og mødes til kaffe og hygge efterfølgende.

De to væsentlige muslimske sammenkomster er de to årlige fester Eid ul-Fitr og Eid ul-Adha. I forbindelse med ramadanen, fastemåneden, indsamler foreningen zakat. Det er en almisse til de fattige, hvor medlemmerne hver især giver 2,5 % af deres samlede formue. Somalisk Familieforening giver den indsamlede zakat til et nødhjælpstrængende land, som foreningen selv udpeger.

Eksterne relationer

De væsentligste relationer er til lokale offentlige myndigheder såsom kommunen og politiet. I forhold til sidstnævnte har Somalisk Familieforening taget initiativ til foredragsaftener om unge og kriminalitet. Det skal sikre en god dialog og forståelse mellem somaliske forældre og politiet.

Hvad angår andre religiøse grupper, er det kun muslimske foreninger, man samarbejder med. Dette samarbejde har ikke nogen fast form. Det fungerer primært som kommunikationsnetværk, hvor man oplyser hinanden om interessante foredrag, fester og lignende. Derudover kan der være internt samarbejde i forbindelse med begravelsesceremonier, eller hvis man har brug for, at man støtter hinanden i forbindelse med noget.

Foreningen har ikke ansøgt om at blive godkendt som trossamfund og har heller ikke tænkt sig at gøre det, da man betragter det som et fællesmuslimsk anliggende. Foreningen har i flere omgange været i kontakt med medierne. Det sker særligt, når indvandrerdebatten

med jævne mellemrum sættes på den (medie-)politiske dagsorden. I disse perioder henvender journalisterne sig oftere, og Somalisk Familieforening har haft både gode og dårlige erfaringer med dette.

Det er vigtigt for foreningen selv at skabe et godt billede udadtil. Derfor er de meget interesserede i dialog med både universitetet, lærerstudiet, Journalisthøjskolen m.fl. for at opløse eventuelle fordomme.

Hjemmeside og sociale medier

Somalisk Familieforening har ikke en selvstændig hjemmeside, men er derimod tilknyttet en overordnet forenings hjemmeside. Denne forening er en paraplyforening for somaliere i Aarhus. Hjemmesiden hedder www.aarhusomali.dk, og den fungerer primært som en informations- og nyhedskilde for danske somaliere. Den er imidlertid ikke blevet opdateret siden august 2020.

Forandringer

Somalisk Familieforening har siden i 2003 gennemgået flere forandringer. Grundet lokaleudvidelsen i 2004 havde foreningen større omkostninger i forhold til leje af lokaler, og de har derfor været nødt til at øge det betalende medlemstal. Det har betyder, at medlemmerne ikke længere udelukkende er muslimer med somalisk baggrund. Siden sidste kortlægning i 2012 har foreningen flyttet adresse til Katrinebjerg i Aarhus N.

Kontakt

Somalisk Familieforening
Katrinebjergvej 111N
8200 Aarhus N
Telefon: 86137583

Denne tekst er baseret på den tidligere udgivelse i 2012. Teksten er opdateret i 2022 af Mahad Camal Hersi.
2012-undersøgelsen er udført af Jonas Aahave Uhd og Lasse Jensen.
Undersøgelsen i 2004 udført af cand.mag. Lone Jørgensen.

Somalisk Kulturforening – Taqwa Masjid
Somalisk Kultur Forenings moské er en sunni-moské.

Gruppens historie i lokalområdet
Den Somaliske Kultur- og Genopdragelsesforening blev grundlagt i 1999 på Rydevænget i det vestlige Aarhus. I 2012 skiftede foreningen navn til Somalisk Kultur Forening og flyttede til Gjellerupvej i Åbyhøj. Efter tre år flyttede foreningen i 2015 til sin nuværende adresse.

Organisation
Foreningen har en bestyrelse med syv medlemmer, som blandt andet bestemmer, hvilke imamer, der leder bønner i moskéen eller underviser i foreningen. Der er ingen faste ansatte, men foreningen benytter sig af frivilligt arbejde.

Religiøs/spirituel praksis
I moskéen foregår ikke kun religiøse aktiviteter. Her er lektiecafeer og andre sammenkomster af forskellig slags. Ældre medlemmer kan også få hjælp til eksempelvis e-post. Aarhus Kommunes foreningsportal viser, at foreningens har faste aktiviteter såsom indendørs fod-bold, svømning og undervisning. Målgruppen for disse aktiviteter er børn og unge. Somalisk Kultur Forening lejer lokaler på Ellehøjskolen til disse arrangementer. Ifølge en 30-årig dansktalende imam med somalisk baggrund foregår 99% af alle hans aktiviteter i moskéen på dansk, inklusiv fredagsprædikener og undervisning.

Eksterne relationer
Moskéen samarbejder med de andre somaliske moskéer i Aarhus. De samme imamer holder ofte fredagsprædikner på tværs af forskellige moskéer.
Somalisk Kultur Center tager gerne mod gæster udefra, blandt andet gymnasieklasser.

Hjemmeside og sociale medier
Foreningen har ingen hjemmeside og er ikke aktiv på Facebook.

Kilder
Foreningsportalen: https://foreningsportalen.aarhuskommune.dk/
Danske selskaber: www.danske-selskaber.com/

Kontakt
Klamsagervej 24
8230 Åbyhøj

Undersøgelsen i 2022 er udført af Mahad Hersi Camal.

Interview med en indisk muslim

Rahul repræsenterer ikke en religiøs gruppe, men er enkeltperson, der har sin egen personlige, individuelle praksis samt sin egen tilgang til religion. Han er en midaldrende mand, der oprindeligt kommer fra Indien. Han kom til Danmark som ung voksen sammen med sin kone, som ligeledes kommer fra Indien. Han bor i Aarhus med sine børn og hustru. Rahul er vokset op i Indien, opfostret af sunni-muslimske forældre, som begge er gået bort. Han ser sig selv som delvist praktiserende sunni-muslim. Det betyder, at selvom han ser sig selv som muslim, har han i en travl hverdag med børn, fuldtidsarbejde og sociale aktiviteter ikke har meget tid til at praktisere religion. Rahul interesserer sig desuden for og bruger meget tid på at dyrke og undervise i yoga.

Ifølge Rahul er der ikke mange indiske muslimer i Danmark, men han har etableret et fællesskab for indere, der bor i Aarhus. Her har han fundet 10 indiske muslimer bosat i Aarhus, og han har sammen med dem dannet en lille gruppe, der af og til mødes. Her kan de dele deres tanker og sprog, udveksle kulturelle erfaringer og få børnene til at interagere med hinanden, så de også har en følelse af at være indiske. De taler dog ikke om religiøse emner sammen.

Religionens rolle

Rahul sætter spørgsmålstegn ved traditionen og ved hans forældres praksis. Han prøver at gøre op med den religionspraksis, han er opvokset med, da han mener, det er vigtigt ikke at følge religion blindt, og at det er vigtigt at undersøge og sætte sig grundigt ind i sine overbevisninger.

Han har en stor intellektuel interesse for religiøse spørgsmål og praksis, hvorfor han bliver kaldt 'filosoffen' blandt sine indiske venner. For Rahul er religion mere personligt, end det er socialt, da han ikke deler sine religiøse tanker eller praksis med venner og familie. Han kommer i en lille pakistansk moské og forsøger at komme der én gang om måneden. En gang om året, når der ved afslutningen af fastemåneden Ramadan afholdes Eid, tager han familien med i moskéen for at være en del af det muslimske fællesskab. Ifølge Rahul er det

vigtigt at tage i moskéen for at være en del af et fællesskab, så man ikke blive isoleret derhjemme. De andre muslimske indere kommer i den samme pakistanske moské, og de har fundet tilknytning til denne moské pga. sproget og kulturen.

Religiøs praksis

Rahul har en stor interesse i at kombinere islamisk tro og praksis med den hinduistiske lære *Vedanta*, som er én ud af de seks klassiske filosofiske skoler inden for hinduisme. Ifølge Rahul er *Vedanta* den korrekte religion. Han mener, at hvis man virkelig forstår religion, er der ingen konflikt mellem eksempelvis Islam og Vedanta. Konflikten er kun politisk. Han mener, at betydningen af alle religioner er den samme og har rod i *Vedanta*. Det er kun bønspraksis, der er forskellig. Han mener også, at enhver muslim må gå til *Vedanta* for at forstå, hvor religion kommer fra og for at forstå religion bedre. Han mener, at han har opnået en unik indsigt i betydningen af *Vedanta* som den korrekte religion. Han mener dog også, at Koranen og islam er indlejret i *Vedanta*, så for Rahul er det stadig vigtigt at følge Koranen. Da *Vedanta* har tydelige rødder i hinduismen, blander Rahul islamiske traditioner og skrifter med hinduistiske. Rahuls geografiske udgangspunkt og rødder i Indien fylder meget for hans forståelse af religion og praksis.

Kombinationen af islam og hinduisme ses tydeligt i forbindelse med praksis. Før han går i seng, mediterer han. Om morgenen beder og mediterer han. Han mener, at man kan kombinere islamisk bønspraksis med Vedanta-meditation, og at der er mange ligheder. Han forklarer, at det er hans lyst til at forstå menneskekroppen, der er grunden til, at han går op i yoga. Yoga betyder nemlig at forbinde sindet, kroppen og sjælen. Han har desuden stor interesse i yderligere at udforske, hvordan man kan kombinere disse to ting. Han understreger dog, at det er en meget individuel praksis. Han mener ikke, han kan dele denne indsigt med sine venner, da de ikke vil være i stand til at forstå det, og da det potentielt kan skabe konflikt. Selv ikke hans børn har han snakket med det om, da han mener, at de er for unge til at forstå det. Han mener heller ikke, at mange muslimer vil kunne forstå ham.

Undervejs i interviewet rejser Rahul sig og viser os, hvordan han kombinerer den traditionelle muslimske bøn med solhilsnen, som er en yogaøvelse. Han reciterer den første sura i Koranen og stiller sig i den traditionelle position til bøn. Han viser, hvordan man traditionelt set beder den islamiske bøn. Derefter viser han, hvordan han efter den traditionelle bøn laver en solhilsen og reciterer noget på urdu. Formålet med at vise os dette er at demonstrere, at forskellen ikke er stor, og at det ifølge Rahul stort set er det samme, når det gælder de fysiske bevægelser relateret til bøn og yoga.

Vi har givet informanten navnet Rahul for at anonymisere ham og personspecifikke detaljer er derfor også udeladt.

Undersøgelsen er udført af Sara T. Morthorst og Sophie Horne.

Kristendom i Aarhus

Af Marie Vejrup Nielsen

Når man går rundt i gaderne i Aarhus lægger man måske mest mærke til de store, gamle kirker, som Domkirken og Vor Frue Kirke i Vestergade. Det kan også være man lægger mærke til den Katolske Kirke i gågaden. Men de mange andre kristne menigheder, som findes i Aarhus, kan være sværere at få øje på.

De findes i lånte lokaler, f.eks. Folkekirkens sognekirker, eller de har bygget nye kirker, som ikke ligner de klassiske, historiske kirker, og som derfor ikke altid er så lette at identificere for den, der hastigt passerer forbi. For hvad gemmer der sig bag skilte som Eurolife Church over en spillehal på Ringgaden eller i en baggård, hvor der henvises til Kongens Folk? Og hvad med de mange migrantmenigheder, som netop låner lokaler hos andre kirker, og derfor mest er synlige for dem, der allerede ved, at de findes? Dette kapitel ser nærmere på, hvordan kristendom ser ud i Aarhus i dag. Og det vil komme ind på, hvad udviklingen har været siden forrigedste undersøgelse for 10 år siden. Derudover er det første gang vi har indsamlet materiale om Folkekirkens sogne på samme måde som de øvrige kristne grupper, så det er også muligt at se på forskelle og ligheder her og at se nærmere på, hvordan Folkekirken ser ud som en del af samtidens religionsmønster i en storby som Aarhus. Der har også i denne undersøgelse været fokus på spørgsmålet om unge, og der vil således her blive set nærmere på hvad vi kan sige om unge kristne i Aarhus.

Om undersøgelsen

Udover spørgeskemaundersøgelsen, er resultaterne her baseret på interviews og observation blandt udvalgte kristne grupper udført i foråret 2022 af studerende ved religionsvidenskab.[23]

[23] En stor tak til Anton Timmermann Østerlund, Aske Ravn Jakobsen, Hans Terkel Petersen, Josefine Gyldenløve Knudsen, Katrine Kirkegaard Karas, Mathilde Sofie Laursen , Mette Moesgaard Andersen, Mette Sorangy Christensen, Signe Theone Lundbek Egeskjold, Silje Hagen og Sofie Juhl Tubæk.

Kristne grupper i Aarhus

Tabel 1: De kristne grupper samt medlemstal 2002-22

Navn	Etabl.	2002	2012	2022
Jesu Kristi Kirke af de Sidste Dages Hellige	1854	250	200	200
Katolsk Apostolsk Kirke	Ca. 1870	15	Nedlagt	
Katolsk Vor Frue menighed	1875	3020	3272	3500
Bethlehemskirken, Metodistkirken	1886	160	180	137
Frelsens Hær	1890	55	35	55
Syvende Dags Adventist kirken	1896	134	90	77
Immanuelskirken, Aarhus babtistmenighed	1911	171	153	120
Jehovas Vidner	1915	800	1100	Ej data
Apostolsk Kirke	1924	120	Fusioneret (Citykirken/ haven)	
Pinsekirken	1928	400	Fusioneret (Citykirken)	
Dansk Missionsforbund /Saron	1933	60	Fusioneret (Saralystkirken)	
Den Anglikanske kirke	1960	50	60	25
Maran-ata	1963	Ingen data	25	Ingen data
Højbjerg Frikirke	1967	70	Fusioneret (Saralystkirken)	
Gratiakirken	1984	33	45	80
Østen Assyriske Kirke	1985	600	360	350
Kvækerne	1988	5	2	Nedlagt
Kristent Centrum	1992	150	Nyt navn (Århus Frikirke)	
Frikirken ved Runddelen	1994	12	Fusioneret (Citykirken)	
Det Kaldæiske Babylon Brodersamfund, Sankt Nikolajs Kaldæisk katolske kirke	1995	800	800	350
I Mesterens Lys	1995	40	4	Nedlagt

Østens Gamle Kirke	1995	60	Ej data	Ej data
Den Etiopisk Ortodokse Kirke	1997	120	50	50
Den Russisk Ortodokse menighed i Aarhus	1998	100	250	220

Tabel 2. Nye grupper i det 21. århundrede.

Navn	Etabl.	2012	2022
Church of Love (valgmenighed siden 2014)	2001	40	15
Rumænsk-Ortodoks Kirke	2002	15	50
International Harvest Christian Centre	2003	8	60
Århus Frikirke (tidligere Kristent Centrum)	2003	15	Nedlagt
Fountain of Life	2004	25	52
Saralystkirken (fusion)	2005	70	110
Eurolife Kirke	2005	80	50
Augustanakirken	2007	15	Ej data
Rumænsk Ortodoks kirke (benytter Katolsk kirke)	2008	250	300
Living Stones Bible Church	2008	40	Flyttet til Randers
Kongens Folk	2009	40	12
Citykirken (fusion)	2010	400	500
Guds Moders Beskyttelses Menighed	2010	8	75
Den hellige bispemartyr Klements, Pave af Roms menighed, den Russiske ortodokse kirke uden for Rusland	2015	-	50
Haven/Apostolsk Kirke	2015	-	Ej data

Som det fremgår af disse oversigter, kan man se, at især de ældre menigheder oplever en støt nedgang i medlemstal, mens de nyere generelt vokser. Men der er tale om relativt små tal, og der er også ældre kirkesamfund med relativ stor vækst, som f.eks. den katolske kirke, som er gået fra 3.272 til 3.500 medlemmer. I alt er der ca. 7.500 medlemmer af de 28 kristne grupper uden for Folkekirken, hvilket ikke er den store forandring hverken fra 2002 til nu eller 2012 til nu. Ændringerne bliver først tydelige, når man går ind bag disse generelle tal.

Generelle tendenser

Selvom der er tale om små stigninger, hvis vi ser på de konkrete medlemstal, så er det alligevel klart, at der er to tendenser: en stigning inden for ortodokse miljøer og en stigning inden for nogle af de nyere frikirker, både helt nye og dem, som er dannet på baggrund af fusioner af ældre frikirker i området. Samtidigt er der også menigheder, der har oplevet en nedgang i de seneste 10 år, her både nogle af de ældre frikirker, såsom Adventistkirken, der har oplevet nedgang i medlemmer og Kvækerne, som er helt forsvundet i Aarhus. Derudover er der blandt frikirkerne store forskelle i udviklingen, som det fremgår af tabellerne nedenfor. En ny tendens, som vi vil se nærmere på, er kristne, spirituelle grupper, som befinder sig på grænsen mellem etablerede kristne menigheder og det mere åbne, spirituelle landskab i Aarhus.

Når det gælder Folkekirken, er der tale om en kirke med helt andre forhold end de øvrige kristne menigheder, f.eks. i forhold til økonomi og plads i samfundet, men alligevel er det også her interessant at se på medlemstal og på de forskelle, der er mellem sognene i Aarhus.

Vækst og ny menighed – udviklingen i de ortodokse menigheder

For 10 år siden var væksten i ortodokse menigheder i Aarhus en af de synlige tendenser. Og her ser vi fortsat både udvikling og vækst. Det er inden for dette område, vi finder en af de nye menigheder i byen: Skt. Clemens (anerkendt som trossamfund i 2016). For 10 år siden så vi, hvordan ortodoks kristendom på forskellige måder fik fodfæste i en dansk sammenhæng og i Aarhus, især igennem nye rumænske menigheder, etableret på baggrund af især Rumæniens optagelse i EU, som medførte en større mobilitet inden for EU's grænser for rumænske statsborgere. Og vi så også menigheder med dansk som kirkesprog, som Guds Moders Beskyttelses Menighed. Skt. Clemens er en menighed som også arbejder med en ortodoks identitet i en lokal sammenhæng. Dette kan ses i den måde, de har understreget en tæt forbindelse til Aarhus som by i deres valg af navn. Menighedens fulde navn er nemlig Den Hellige Bispemartyr Clemens Pave af Roms menighed i Aarhus - Den Russiske Ortodokse Kirke uden for Rusland. De har valgt Skt.

Clemens, som skytshelgen, netop fordi han har tilknytning til Aarhus. Aarhus Domkirkes navn er også Skt. Clemens. Dette understreges flere steder på menighedens hjemmeside, hvor der også er billeder af domkirken:

> Bispemartyr Clemens er helgen i den udelte Kirke. Det betyder, at han led martyriet og er herliggjort blandt de hellige fra før adskillelsen af kirken (den ortodokse og katolske), og dermed æret hos både ortodokse og katolikker. Bispemartyr Clemens blev skytshelgen for Aarhus i katolsk tid og forblev til nu. Derfor blev han valgt som beskytter af vores menighed, som er organiseret og stedfæstet i Aarhus. og katolske), og dermed æret hos både ortodokse og katolikker. Bispemartyr Clemens blev skytshelgen for Aarhus i katolsk tid og forblev til nu. Derfor blev han valgt som beskytter af vores menighed, som er organiseret og stedfæstet i Aarhus." http://clemens-aarhus.blogspot.com/p/aarhus-skytshelgen.html

I menigheden mødes således to af de tendenser vi så i forrige kortlægning, nemlig det forbindelsen mellem det globale og lokale, og væksten i ortodokse menigheder i Aarhus.

En anden udvikling inden for de ortodokse miljøer, som vi ikke har kunnet undersøge til bunds, da den er helt ny, er spørgsmålet om ukrainske ortodokse menigheder eller mere generelt, hvilke kirkelige miljøer ukrainere, som er flygtet fra krigen, eventuelt bruger. Her ser vi generelt i Danmark, hvordan både menigheder med forbindelse til Ukraine, og Folkekirken og Romersk Katolsk Kirke har sat nye aktiviteter i gang og etableret både gudstjenesterum og sprogcafeer. Samtidigt betyder situationen også, at de spændinger, der i forvejen kan være mellem forskellige ortodokse miljøer, f.eks. mellem russiske og ukrainske miljøer, også spiller ind i det kirkelige liv. Religion, politik og kirkeliv er meget tæt forbundet i både Rusland og Ukraine og dette spiller også ind, når man befinder sig i Danmark.

Dette viser, hvordan lokal religion også ændrer sig, og nogle gange meget hurtigt, på grund af hændelser ude i verden.

Folkekirken i Aarhus

Folkekirken er på alle måder det største kristne trossamfund i Aarhus, som det også er det på landsplan. Men dette billede kan godt skærme for at gå tættere på de enkelte sogne og dermed kan man komme til at overse den store mangfoldighed, som der er inden for Folkekirken. For selvom der er nogle ensartede rammer og privilegier for denne kirke, så er den også i høj grad lokalt forankret, især igennem den lokale ledelse gennem menighedsråd og provstier. Det betyder, at hvis man ser på de konkrete sogne i Aarhus, så spænder de fra at mødes i kirkebygninger, der afspejler en århundreders lang historie, såsom Vor Frue Kirke eller Domkirken, til nyere kirker, der afspejler hvordan Aarhus voksede sig til en storby, og havde behov for kirker i de nye kvarterer, der skød op til arbejderne i industrien, såsom Skt. Johanneskirken på Trøjborg, indviet i 1905 netop i et sådant kvarter. Og til endnu nyere kirkebygninger i Aarhus Vest, såsom Gellerup Kirke fra 1976 og Helligåndskirken fra 1984. Kirkerne i Aarhus bymidte ligger tæt og man kan næsten fra alle udsigtspunkter se en række kirketårne, som afspejler byens forskellige kvarterer. Man kan udfordre sig selv og stille sig på Ringgadebroen og se hvor mange af byens kirketårne man kan identificere derfra.

Det, at Aarhus er en storby, afspejles også i nogle af de markante forskelle i medlemstal, et sogn som Gellerup Sogn har en medlemsprocent på 26,3%, mens Domsognet har 71,7% og Risskov 80,4%.[24] Den lave medlemsprocent i Gellerup Sogn skyldes at beboerne her i høj grad har indvandrerbaggrund eller er efterkommere af indvandrere med en anden baggrund end kristen. Tilstedeværelsen af en sognekirke afspejler på samme tid, hvordan Folkekirken er en del af det danske samfund på helt andre præmisser end andre trossamfund. Også derfor er det relevant at interessere sig for de lokale sogne, hvis man vil se nærmere på, hvordan kristendommen ser ud i Aarhus. De lokale sognekirker har store forskelle i demografi og historisk baggrund og har derudover også mulighed for at udvikle forskellige profiler og

[24] https://www.statistikbanken.dk/KM1

aktiviteter, som vil gøre, at der trods grundlæggende ligheder i strukturen er forskelle i det levede menighedsliv fra sogn til sogn. Vi vender tilbage med en grundigere gennemgang af folkekirken neden for (se side 184).

Frikirker og Valgmenigheder

En af de tendenser vi så i den forrige kortlægning, var en konsolidering blandt de frikirker, som var fusioner af ældre danske, frikirker, og denne udvikling ses fortsat. Menigheder som Citykirken og Saralystkirken oplever vækst og ser ud til at have konsolideret sig i deres lokalområder. Samtidigt så vi en klar tendens til, at mange menigheder kan ses som en del af et globalt mønster, hvor der er fokus på at være en lokal, kristen menighed lige nu i et netværk af menigheder globalt. Det betød, at vi så mindre fokus på hvilken kirkehistorisk baggrund eller tilknytning menigheden kunne have og mere fokus på at finde inspiration til nye måder at skabe kristne fællesskaber. En ny menighed, som viser dette med al tydelighed er Haven. Haven begynder sin rejse i Aarhus i 2015, og er i 2020 blevet etableret som Apostolsk Kirkes menighed i Aarhus. Apostolsk Kirke har været i Aarhus siden 1924, men den daværende menighed blev fusioneret ind i Citykirken. Efter at Haven er opstået i Aarhus er den så blevet udviklet ind i Apostolsk Kirkes netværk, så der igen er en menighed fra denne kirke i Aarhus, men altså ud fra en ny menighed. Haven er et godt eksempel på hvordan global kristendom udvikler sig. Det er en menighed, der organiserer sig som et netværk:

> Haven Network er det samlede netværk af kirker, samt organisationer og projekter. På nuværende tidspunkt dækker netværket de to kirker: Haven Aarhus og Haven Toronto, samt ressourceplatformen Docks. Haven Network eksisterer for at forvandle verden ved at gøre disciple, plante kirker og gøre en ende på social uretfærdighed. Haven Network har en stor vision: Forestil jer 1000 kirker med mindst 100 medlemmer i hver kirke spredt ud over hele verden. https://haven-aarhus.dk/haven-network/

På menighedens hjemmeside kan man se billeder, primært af unge mennesker, i de forskellige former for fællesskaber, kaldet livsgrupper, og aktiviteter som menigheden har. Menighedens måde at præsentere sig på passer også godt ind i tidligere analyser af hvordan frikirker i Aarhus ser ud online, - nemlig gennem moderne online tilstedeværelse, billeder af mennesker, der smiler og korte, klare tekster, der handler om hvordan menigheden er udtryk for et dedikeret kristent fællesskab.

Valgmenighederne fortsætter også samme udvikling som sidst, nemlig at de nyeste af dem kommer fra konservative kristne miljøer i Danmark. En anden udvikling her er skiftet af Church of Love fra at være en frikirke til at være en valgmenighed i 2014. Dette er en ny udvikling og første gang en menighed med fokus på at danne ramme for konvertitter fra Islam dukker op i materialet inden for Folkekirken i form af en valgmenighed, måske også derfor det nye navn, som bruges af menigheden: ”migrantvalgmenighed”. https://www.churchoflove.dk/kirkens-historie

Dette er i tråd med udviklinger mere generelt inden for Folkekirken, hvor der er kommet større fokus på spørgsmålet om konvertitter, herunder også i forhold til flygtninge og indvandrere.

Spirituelle kristne i Aarhus

En ny tendens, der kan spores i de seneste 10 år, er etableringen af kristne, spirituelle grupper, som identificerer sig tydeligt, både som selvstændige menigheder med egne sociale medier, og som samtidigt klart ser sig som kristne i en ny form. Her kan nævnes de tre grupper der mødes i Folkekirkens lokaler: Klostergruppen i Vor Frue Kirke, Hjortshøjgruppen i Sognegården Hjortshøj, og gruppen Nutidig Kristen Spiritualitet, som holder til i Lysengkirke og er en del af Folkekirken:

> Hver gudstjeneste er et forløb på to timer og kirken er åben en ½ time før. Gudstjenesterne er enkle og undersøgende i forhold til om det er muligt, at en gudstjeneste kan skifte perspektiv fra kun at tale om Gud til også at gøre mødet til en erfaring. De har derfor ikke en helt fast form, men bygger

> op omkring lectio divina og nadver. I lectio divina gælder det den forestilling at bibelteksten er beåndet eller levende – og at den har noget på hjerte til mig. I nadveren gælder det Kristusimpulsens tidløse nærvær som nadverens inderste.

Og præsten, Peter Ruge, formulerer formålet eller budskabet i disse gudstjenester på denne måde:

> Et enkelt og let genkendeligt bud er at tale om hjertets vej – dvs. det guddommelige, som er den egentlige impuls bag hjertets tilskyndelse til at være en ven for andre. For det guddommeliges perspektiv er samhørighed. Et andet, men ikke helt så genkendeligt bud er at tale om bevidsthedens vågne åbenhed, der er af samme grundstof som Ånd. Sådan at vi øver os i at fatte, at vi er forbundet med kilden – også igennem bevidsthedens fænomen. Og at denne form for samhørighed er det, der menes med tro: jeg ved af Gud – og Gud ved af mig – og i denne gensidige "viden af" mødes vi. (https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/gudstjenester/gudstjenester-i-lyseng-kirke/)

Formuleringerne her trækker både på religiøs mystik, som netop har enheden med det guddommelige som et kerneelement, og har formuleringer som genkendes i mange dele af det bredere spirituelle felt, - at det handler om den individuelle erfaring og oplevelse og at dette ikke behøver ligge inden for de faste, traditionelle rammer.

Disse grupper kan således ses som eksempler på en tendens, der ofte diskuteres i religionsforskningen, nemlig spørgsmålet om 'spiritualisering' eller åndeliggørelse af religion. Teorien er her, at selvom traditionel, organiseret religion og gudstro er på tilbagegang, så sker der samtidigt eller parallelt en åndeliggørelse. Og med åndeliggørelse menes en individualiseret religionsform, der faktisk typisk ikke ser sig selv som religion, men mere som en særlig livsstil,

baseret på en dybere forståelse af tilværelsen og verden. Det er interessant, at se disse grupper som en del af denne større tendens og hvordan dette også udspiller sig på kanten af eller inden for de etablerede kirkesamfund, her især Folkekirken. Dette kan ses som et eksempel på, hvordan også de mere traditionelle religionsformer ikke så meget ser ud til at forsvinde, men nærmere forandrer sig, netop ved at give plads til nye tiltag, som dette. Dette kan også ses når Folkekirken udpeger særlige præster til "åndeligt søgende" eller som pilgrimspræster. De selvstændige spirituelle menigheder er en ny udvikling, hvor man tilbyder mere intense, åndelige fællesskaber inden for en kristen ramme.

Unge kristne i Aarhus

Aarhus er en universitets- og studieby med mange unge mennesker. Og der er også en række religiøse tilbud målrettet unge. Der er generelt flere aktive unge i menighederne uden for Folkekirken. Men hvis vi ser nærmere på dette billede, så er det klart, at der er nogle vigtige faktorer at tage hensyn til, som til dels forandrer billedet. For det første er mangfoldigheden blandt de menigheder, der ligger uden for Folkekirken meget høj. Det er en kategori som samler mange forskellige sprog, kulturer og meget forskellige kirkelige historier, fra menigheder med rødder i oldkirken, som den koptiske, og helt nye karismatiske, som Kongens Folk. Derfor er der også stor forskel på menigheder, som primært arbejder ud fra et afgrænset etnisk-religiøst miljø, og så menigheder som konkret ser sig selv som nogle, der netop ikke ønsker at være bundet af bestemte kirkesamfund og historiske udviklinger. Vi finder eksempler på denne sidste tendens både inden for og uden for Folkekirken, som ser sig selv som særligt målrettet unge mennesker. Og det faktisk først og fremmest inden for Folkekirken, at vi finder menigheder, som decideret bruger dette fokus i deres navn, som UngK, er et eksempel på. UngK beskriver sine visioner som følger:

> UngK er en kirke, hvor du er velkommen uanset din religiøse overbevisning, og hvor vi efterstræber at alle skal føle sig velkomne. UngK vil vise en alternativ udgave af folkekirken, og vise hvad den kan tilbyde. Vi slår ring om

> de udfordrende sider i livet, så ingen føler sig udenfor eller forkerte i fællesskabet. UngK samarbejder gerne, og vi ønsker at skabe en ungdomskultur, hvor man godt må fejle. Det betyder, at vi har fokus på processen og ikke så meget resultatet. https://www.ungk.dk/om-os

Som teksten klart viser tales der ind de spørgsmål og udfordringer, som direkte beskrives, som en del af ungdomslivet i dag. UngK fik i 2013 sin første præst og fortsætter således med at blive stærkere etableret i Aarhus. Folkekirken har også en anden form for fokus på unge igennem deres særlige adgang til uddannelsesinstitutioner i byen, f.eks. Aarhus Universitets studenterpræster:

> Studenterpræsterne i Aarhus – Mere end du tror
>
> De fleste tænker på gudstjenester og bøn, når de læser ordet "Studenterpræst", og vi er da også ansat af Aarhus Stift og tilhører den danske folkekirke. Men langt hovedparten af vores arbejde handler om mødet mellem mennesker, og om at skabe mangfoldige arrangementer og tilbud for alle studerende i Aarhus og omegn. – Uanset religiøs overbevisning og holdning. (https://studenterpraest-au.dk/vi-staar-for/)

Derudover ser vi i de nyere valgmenigheder også et klart fokus på unge, her mere som en generel del af deres udvikling og udtryk, f.eks. Aarhus Valgmenighed, som i deres formidling og billeder, tydeligt har fokus på fællesskaber for unge og yngre mennesker.

Og det samme går igen i frikirkerne, der ligger helt uden for Folkekirken, som det også fremgik af beskrivelsen af Haven og også tidligere undersøgelser af f.eks. Citykirken (ref.). Også frikirken Saralystkirken, en anden af fusionskirkerne i Aarhus, har aktiviteter under overskriften UngKirke.

Uanset de mange forskelle mellem Folkekirken og de øvrige kristne grupper, så ser der ud til at være en forskel mellem tilbud som UngK, og tilbud i f.eks. Haven eller Citykirken, nemlig at det kun er

Folkekirken som fokuserer på at tilbuddet er til alle uanset 'om du har en tro eller ej'. Frikirkerne derimod arbejder ud fra at det et fællesskab netop for unge med en stærk tro, denne behøver ikke ligge inden for et bestemt kirkesamfund eller være afgrænset af bestemte dogmer, men en stærkt dedikeret tro der udmønter sig i praksis ser ud til at være udgangspunktet for fællesskaberne her. Dette blev også bekræftet i undersøgelsen foretaget af de studerende i projektet, hvor deres informant klart fremhævede, at der var tale om et fællesskab for unge kristne. Han beskriver det som mere rummeligt end det, han oplevede i tidligere sammenhænge, men samtidigt med fokus på et kristent liv. Observationerne i Aarhus Valgmenighed understregede også at flertallet af deltagerne var unge. Saralystkirken, hvor der også blev foretaget observationer og interviews, har også et ungt publikum, og informanten fortæller i interviewet også om, hvordan det er fælleskabet om det at være kristen, især fællesskaber for unge, som gør Saralystkirken attraktiv, og derudover kirkens aktive tilstedeværelse i lokalområdet.

Et andet kernetema i spørgsmålet om unge kristne i Aarhus er hvordan dette foregår inden for migrantmenighederne, hvor forældregenerationen ofte har etableret menigheden, og hvor børnene er vokset op i Danmark helt eller delvist. Og hvor vi nu ser en del miljøer med de første unge voksne med denne baggrund. Et eksempel på dette er Skt. Nikolajs Menighed/Det Kaldæiske Babylons Broderskab. Her blev der også foretaget interviews og observationer, og i dialogen med informanterne kom spørgsmålet om, hvordan det er at være unge i netop denne situation også til udtryk. De unge, som de studerende talte med, gav udtryk for, at de står et sted midt imellem to kulturer, og herunder også i forhold til religion. Og de ser også en udvikling, som viser, at dette spiller ind for menigheden. Det kaldæiske sprog fylder mindre, og man supplerer det med dansk for at inkludere nye generationer. De unge udtrykker klart, at de ser traditionerne, som deres forældre har haft med, som noget, der er under forandring. Men samtidigt vil de også meget gerne være med til at bevare disse traditioner på en eller anden måde, som kan passe ind i den tid og det samfund, de lever i nu. Deres generation står netop med den opgave at

finde måder at fortsætte deres kulturelle og religiøse liv i en ny situation.

Hvis vi summerer op på spørgsmålet om unge og kristendom i Aarhus, så kan det siges, at der er mange steder at gå hen for unge kristne, uanset om de følger en bestemt etnisk-kulturel vej, som Folkekirken eller Det Kaldæiske Babylons Broderskab, eller om de krydser mellem flere forskellige menigheder, og eventuelt opsøger menigheder, som markedsfører sig direkte til unge. Her i undersøgelsen er perspektivet kun på menighederne og ud fra dem, - vi kan således ikke konkluderer noget om unges tro eller praksis i de kristne grupper i Aarhus som sådan.

Helt generelt kan man konkludere, at der fortsat er en høj diversitet i kristendommen i Aarhus, men at den ikke altid er umiddelbart synlig. Og der gemmer sig spændende forandringer, når man ser på de forskellige menigheders udvikling hen over kortlægningerne, som giver mulighed for at dykke ned i hvordan lokal, aarhusiansk kristendom afspejler globale tendenser.

Folkekirken i Aarhus
Ulla Schmidt

Hvilken plads har folkekirken og dens sogne og menigheder i det samlede billede af religion i Aarhus? I nogle henseender fylder den ret meget: Inden for Aarhus kommunes grænser er der i alt 60 sogne eller menigheder25, hvilket er en god del mere end noget andet trossamfund eller religiøse gruppe. Der er sjældent længere end et par kilometer til nærmeste kirkebygning, og af dem man møder på gaden, tilhører i gennemsnit næsten syv af ti folkekirken. Men hvad kendetegner nærmere bestemt folkekirkens sogne i Aarhus og dem, der hører til i dem? Det ser vi her nærmere på ved hjælp af data indsamlet i et udvalg af sognene i Aarhus, 37 sogne i Aarhus kommune og 32 i omegnskommunerne.26 Aller først er det vigtigt at minde om at folkekirkens sogne er geografiske enheder. Hvilket sogn eller menighed man tilhører, afgøres ud fra hvor man bor, medmindre man har løst sognebånd. Folkekirkens menigheder er med andre ord territorielt defineret, til forskel fra de fleste andre trossamfund og religiøse grupper.

Folkekirken i Aarhus: Menigheder, medlemmer og deltagelse
Man bliver medlem i folkekirken ved at blive døbt, eller – hvis man allerede er døbt i et andet kirkesamfund – ved at melde sig ind. I Aarhus kommune var 69 procent af befolkningen medlemmer af folkekirken ved udgangen af 2022. Det er et fald på fem procentpoint fra 74 procent ti år tidligere, i 2012, selv om medlemstallet er steget fra ca. 240.000 i

[25] ”sogn” er betegnelsen på den lokale geografiske og administrative enhed i folkekirken. Begrebet ”menighed” er ikke en formel betegnelse, men kan bruges om de mennesker der udgør og hører til sognet, for at understrege den kirkelige, sociale størrelse, snarere end den administrative og geografiske. ”Menighed” svarer desuden bedre til terminologien i en del andre trossamfund.
[26] Sognene ligger i de fire provstier der geografisk dækker Aarhus kommune: Domprovstiet, Aarhus Søndre, Vestre og Nordre provstier. Sognene ligger desuden i forskellige pastorater. Et pastorat kan bestå af flere sogne, som betjenes af en eller flere præster. Sognene i omegnskommunerne ligger i de fire provstier Odder, Skanderborg, Favrskov og Syddjurs, også de i forskellige pastorater. Der har været lagt vægt på at få data fra ét sogn i hvert pastorat. Enkelte pastorater ønskede ikke at deltage, og enkelte var det ikke muligt at få gjort aftale om interview med.

2012, til ca. 252.000 i 2022. At andelen falder selv om antallet stiger, hænger selvfølgelig sammen med mere generelle ændringer i befolkningssammensætning, og en øgende befolkningsandel med indvandrerbaggrund, hvor flere har baggrund i andre konfessionelle eller religiøse traditioner end Nordeuropæisk lutherdom. Medlemsandelen varierer også mellem de fire provstier fra 55 procent i Aarhus Vestre til 75 procent i Aarhus Nordre, og endnu mere mellem sogne indbyrdes, fra ned mod 25 procent til op mod 80 procent. Forskellene hænger i stor grad sammen med. Deltagelse i og opslutning om en menighed har selvfølgelig flere sider end formelt medlemskab. Hvor mange deltager i folkekirkens menigheder i Aarhus, ud over at være medlem?

Tabel 5: Antal deltagere ved mest besøgte begivenhed i løbet af et år

	Antal	Median	Andel medl.
Sogne Aarhus kommune (sogne=37; medlemmer=185.047)	31.180	650	17 %
Sogne omegnskommuner (Sogne=32; medlemmer=76.209)	16.745	300	22 %
Total (Sogne=69; medlemmer=261.256)	47.925	500	18 %

Tabel 6: Antal deltagende i løbet af en gennemsnitsuge

	Antal	Median	Andel medl.
Sogne Aarhus kommune (sogne=37; medlemmer=185.047)	10.983	200	6 %
Sogne omegnskommuner (Sogne=32; medlemmer=76.209)	6.142	100	8 %
Total (Sogne=69; medlemmer=261.256)	17.125	150	7 %

Deltagelse kan jo undersøges på flere måder. Her har vi spurgt både efter deltagerantal ved den begivenhed i løbet af et ”normalår” hvor der

deltager flest, hvad enten det er julegudstjenester, konfirmation, eller noget andet, og vi har spurgt efter hvor mange som i alt deltager i løbet af en gennemsnitlig uge, hvad enten det er i gudstjenester eller andre aktiviteter. Den begivenhed i sognene i Aarhus-provstierne der samler flest deltagere i løbet af et år, har en deltagelse på ca. 17 procent af medlemstallet. Det behøver ikke betyde at det er 17 procent af sognets medlemmer der kommer. Hvis det er konfirmationerne der samler flest, kommer en god del selvfølgelig ude fra. Er det julegudstjenester er deltagerne nok i større grad sognets egne medlemmer. Andelen er lidt højere i sognene i omegnsprovstierne, hvor mere end en af fem deltager ved den begivenhed der samler flest.

I gennemsnit 6 procent af medlemmerne i Aarhus-sognene, kommer forbi kirken i sit sogn i løbet af en uge for at deltage i noget af det der sker, hvad enten det er til gudstjeneste eller til andre ting, som foredrag, sociale træfpunkter, grupper osv. Også her er andelen lidt højere i omegnsprovstierne. Andelen varierer fra ned mod tre til op mod ti procent ugentligt besøg.

I over halvdelen af sognene vurderer de at der kommer flere i løbet af en gennemsnitlig uge i dag, end der gjorde for ti år siden. Omkring en tredjedel siger at det er stort set uforandret, mens fem sogne siger at tallet på deltagende i løbet af en gennemsnitsuge er faldet hen over de seneste ti år. Billedet er omtrent det samme i sognene i de omkringliggende provstier.

Folkekirken i Aarhus: Gudstjenester

Ved gudstjenesten der senest blev holdt i et sogn i Aarhus-provstierne, var der i gennemsnit 71 til stede.[27] Det udgør omkring 1,4 procent af det samlede antal medlemmer i de pågældende sogne. Der er imidlertid store variationer. Mens et par stykker opgiver at have haft 200 og 300 besøgende, har ni haft færre end 35. I sognene i de omkringliggende provstier er der marginalt højere gennemsnitsdeltagelse (1,9 procent af antal medlemmer), men spredningen er mindre, og der er ikke gudstjenester der har så mange deltagere som der er eksempler på i

[27] Undersøgelsen er gennemført over længere tid, så der er ikke tale om den samme søndag.

Aarhus-provstierne. Det hænger mest sandsynlig sammen med at i et tætbefolket byområde som Aarhus, hvor der er betydelig kortere afstande mellem kirkerne, vil kirker lettere kunne trække flere deltagere der ikke bor i sognet ved at udvikle en særlig profil, teologisk, liturgisk eller socialt. Dermed kan det heller ikke udelukkes at høj deltagelse og opslutning i ét sogn, går på bekostning af lavere deltagelse i et andet.

Tilpasser sognene i Aarhus gudstjenesterne til en særlig profil? Ja, af og til. I 32 sogne (87 %) i Aarhus-provstierne svarer de at gudstjenesterne i løbet af en måned har forskellige formater, mens 4 (11 %) siger at de har omtrent det samme format. I sognene i omegnsprovstierne er de tilsvarende tal 25 (78 %) og 7 (22 %). Med andre ord er gudstjeneste noget der fejres på forskellige måder og med forskelligt præg i løbet af en almindelig måned i et folkekirkeligt sogn i Aarhus.

Tabel 7 I en sædvanlig måned, er der gudstjenester med særligt præg? (antal, (procent))

	Sogne i Aarhus (antal) (N= 37)	Omegnssogne (antal) (N=32)
Tilpasset unge?	15 (41%)	11 (34 %)
Tilpasset familier med små børn?	26 (70 %)	23 (72 %)
Præget af en særlig musikstil? (f.eks rytmisk, jazz e.l.)	17 (46 %)	10 (31 %)
Tilpasset borgere uden/lille tilknytning til menigheden	16 (43 %)	5 (16 %)
Hvor sproget ikke er dansk, eller som er tosproglig?	3 (8 %)	0
Bliver der tilbudt tolketjeneste	3 (8 %)	0

Mere konkret har en stor andel af sognene gudstjenester der er særlig tilpasset familier med små børn, som spaghettigudstjenester og lignende (Tabel 7). I Aarhus-provstierne har omkring halvdelen, mellem fire og fem af ti, også gudstjenester der er tilpasset unge, tilpasset mennesker uden forudgående kendskab til kirke og

gudstjeneste, eller som er præget af en særlig musikstil. Dette er der lidt mindre af i sognene i omegnsprovstierne, især er der færre gudstjenester særligt tilpasset mennesker der er ubekendte med kirke, kristendom og gudstjeneste.

Forskellene kan ses i sammenhæng med forskelle i befolkningssammensætning, hvor Aarhus kommune også er præget af at byen huser en lang række institutioner for videregående uddannelser, med tilsvarende høj andel yngre. Uanset siger det noget om hvordan folkekirkens menigheder i Aarhus også er optaget af gudstjenester ind i mellem formes med tanke på at passe for særlige grupper.

Folkekirken i Aarhus – ugen i gennem

Hvad sker der typisk i løbet af en uge i et sogn i Aarhus? De 6 procent af medlemmerne der i gennemsnit kigger forbi sin sognekirke i løbet af en uge, hvad har de mulighed til at være med i, ved siden af gudstjenester?

Nogle former for aktiviteter og arbejde er meget udbredt og sker i næsten alle sogne. Det gælder enkeltstående kulturelle begivenheder, som koncerter eller forestillinger, som så at sige alle sogne har fra tid til anden. Omkring ni af ti har faste serier med kulturelle aktiviteter, som foredragsaftener, filmaftener, litteraturaftener eller lignende, de har kor, enten for voksne, unge eller børn, og de arrangerer ture og udflugter. Ni af ti har også aktiviteter rettet mod sognets ældre beboere, eksempelvis håndarbejdscafé eller ”åbent hus” midt på dagen. Billedet er omtrent det samme i sognene i omegnsprovstierne, bortset fra at der her er lidt færre der har kor eller arrangerer ture og udflugter.

En del aktiviteter findes i lidt færre af sognene, men stadig i mere end halvdelen. Det gælder aktiviteter rettet mod formidling af kristen tradition til børn og unge (NB! I tillæg til konfirmationsforberedelse, der jo skal foregå i ethvert sogn), rettet mod socialt vanskeligt stillede mennesker eller familier, og mod syge eller mennesker med nedsat funktionsevne. Mellem fem og seks af ti sogne har denne type grupper eller aktiviteter. Færre end halvdelen af sognene har aktiviteter rettet mod spirituelt liv (som bibellæsning, bøn, meditation e.l.), særlige indsatser rettet mod mennesker i sorg (her er tilbud om samtale med

præst i forbindelse med dødsfald ikke medregnet), arbejde med miljø- og klimaspørgsmål, udadrettet virksomhed for at trække nye til menigheden, og aktiviteter rettet mod eller støtte til migranter.

For nogle aktiviteter kan der sagtens være mere uformelle samarbejder på tværs af sognegrænserne, for at sikre tilstrækkelig grundlag og interesse. Det kan for eksempel gælde sorggrupper, eller indsatser med henblik på migranter. Listen kan altså ikke uden videre læses som udtryk for prioritering af forskellige indsatsområder, men har også sammenhæng med hvad der opleves muligt og hensigtsmæssigt at lægge til rette for i rammen af det enkelte sogn. Og her fylder kulturelle aktiviteter inkl. foredragsaftener (som selvfølgelig godt kan have et kirkeligt tema), og samlinger der primært retter sig mod ældre, klart mest.

Unge i folkekirkens menigheder

I hvilket omfang er yngre og unge en del af folkekirkemenighederne og det der sker i kirkerne? Gøres der noget særligt med tanke på at gøre yngre og unge delagtige i menighederne?

Af dem der deltager meget jævnligt og som er forbi kirken i løbet af en uge, udgør yngre voksne, det vil sige dem under 35 år, 15 procent i sognene i Aarhus-provstierne, og 11 procent i omegnsprovstierne. Men mens nogle ganske få sogne har 40 eller 50 procent ugentlige deltagere under 35, anslår i underkant af halvdelen af sognene at de har 10 procent eller færre under 35 år blandt deres ugentlige deltagere.

Forskellene mellem sognene når det gælder andelen unge er endnu mere udpræget når vi ser på gruppen frivillige, altså mennesker der udfører opgaver for menigheden uden løn eller godtgørelse. Sognene set under ét er der langt mellem frivillige under 35 år. 16 procent af de frivillige i sognene i Aarhus-provstierne er under 35, mens det er 2 procent i omegnsprovstiernes sogne. Men mans de fleste af sognene også i Aarhus-provstierne kun har en meget lille håndfuld frivillige under 35, er der et par stykker der til gengæld har rigtig mange. Et sogn anslår at have tæt på 50 og et andet over 100 frivillige under 35 år.

Med andre ord, hvad enten der er tale om jævnlige deltagere eller om frivillige, så har en to-tre sogne en meget høj andel yngre under 35 år, mens det store flertal har ret beskedne andele. Især er der generelt få yngre frivillige i folkekirkemenighederne. Det er rimeligt at antage at det hænger sammen med at sogne i tætbefolkede byområder vil have lettere for at rekruttere særlige målgrupper på tværs af sognegrænser gennem at profilere menigheden på særlige måder.

Betyder det at menigheder der har en høj andel yngre deltagere og frivillige, rekrutterer yngre der ellers ikke ville havde deltaget i folkekirkemenigheder, eller rekrutterer de snarere yngre også fra andre sogne? Generelt er det et velkendt fænomen at vækst eller højere deltagelse i en menighed til dels også sker på bekostning af fald eller lavere deltagelse et andet sted. Og ligger menighederne geografisk tæt på hinanden, som i byområder, kan denne effekt give større udslag.

Imidlertid svarer mere end halvdelen af sognene at de oplever at antallet ugentligt deltagende yngre under 35 er steget i løbet af de seneste ti år, ikke faldet. I en tredjedel er antallet uforandret, mens det er sunket i fem sogne.

Gør menighederne noget særligt for at trække unge til? Fire af ti sogne i Aarhus-provstierne svarer at har gudstjenester der er særligt tilpasset unge, og næsten seks ud af ti har grupper eller aktiviteter der drejer sig om formidling af den religiøse tradition til unge. At holde gudstjenester og have andre aktiviteter der særlig retter sig mod unge fylder altså en del i Aarhusprovstiernes sogne. Men som vist ovenfor er der alligevel andre ting der fylder langt mere: gudstjenester særlig tilpasset familier med små børn, og kulturelle aktiviteter som foredragsaftener og kulturelle tilbud.

Folkekirken i Aarhus, i tal

Hvad kan vi sammenfattende sige om folkekirken i Aarhus, i 2022? Som ellers i landet er andelen af befolkningen der er medlemmer, sunket de seneste ti år. Men antallet er steget, og det samme er antallet der deltager i kirkelivet, hvad enten vi ser på den mest besøgte begivenhed i løbet af et år, eller vi ser på hvor mange der kommer forbi i løbet af en uge.

I gennemsnit er 1,5 procent af medlemmerne til gudstjeneste en almindelig søndag i et af Aarhus-provstierne, men der er store variationer mellem sognene. Nogle meget få sogne har en høj deltagelse, mens mange har noget lavere deltagelse, et mønster der er endnu mere udpræget hvis vi spørger specifikt om deltagelse af yngre mennesker. Her er det især et par-tre sogne der trækker de store andele yngre. Gudstjenester bliver i øvrigt i de fleste sogne af og til udformet så de skal være særlig tilpasset bestemte grupper, og først og fremmest familier med små børn, men også yngre, eller med særlig musikstil. Alligevel står tanken om gudstjenesten som et fælles samlingspunkt for de medlemmer der deltager i kirkens liv, for fald.

Andelen medlemmer der kommer forbi kirken i løbet af en uge, er betydelig højere end andelen der kommer til en almindelig søndagsgudstjeneste.

Folk kommer i større omfang til en eller flere af de aktiviteter og grupper som de fleste sogne har i løbet af en uge eller måned. Her er det især forskellige kulturelle aktiviteter som foredragsaftener, filmaftener osv. der fylder, sammen med aktiviteter særlig rettet mod den ældre befolkningsgruppe.

Den Anglikanske Kirke, St Albans Church i Aarhus

Den anglikanske kirke, St Albans Church i Aarhus, blev grundlagt som en del af reformationen i 1500-tallet. Den brød, i lighed med andre protestantiske og evangeliske retninger, med den pavestyrede katolske kirke. Den anglikanske kirke udmærkede sig ved ikke at have et specifikt religiøst overhoved eller en central reformator i sin dannelse, men derimod havde og har kirken den engelske majestæt som frontfigur. Da kirken var specifikt engelsk, var den oprindeligt udelukkende kirke i England, De Britiske Øer og øvrige britiske områder. I kraft af det britiske imperiums udstrækning og kolonisering har den fået det internationale præg, den har i dag. Det har ført til, at kirken dels er den engelske statskirke og dels det verdensomspændende kirkesamfund ved navn The Anglican Communion.

Den anglikanske kirke kan ikke fuldstændigt sidestilles med andre protestantiske retninger, og det er i særlig grad på grund af intentionen om at bevare traditioner fra oldkirken og den katolske kirke. Det betyder, at kirken er en 'mellemvej' mellem en katolsk og en protestantisk form for kristendom. Kirken følger ikke paven som kirkeligt overhoved, men heller ikke en bestemt reformator. Bibelen anses for at indeholde den viden, som er nødvendig for at opnå frelse, men den er ikke den eneste kilde til viden om Gud. Tradition og fornuft spiller en større rolle, da de kan fungere som kilder til viden om frelse og Gud.

Menigheden i Aarhus er udgået som datterkirke af den anglikanske kirkes hovedsæde i København.

Gruppens historie i lokalområdet

På baggrund af et behov for en anglikansk menighed i lokalområdet blandt herboende engelske kvinder, der havde giftet sig med danske mænd, blev den anglikanske menighed i Aarhus grundlagt i 1968. Møllevangskirken i Aarhus blev kontaktet, og gruppen blev tildelt gratis brug af folkekirkens lokaler til gudstjeneste. Til gudstjenesterne kommer en præst fra den anglikanske kirke i København (St. Alban's Church, The Anglican Church in Copenhagen) og prædiker. Inden

oprettelsen af menigheden i Aarhus var kirken i København den eneste anglikanske menighed i Danmark.

Organisation

Organiseringen i Den Anglikanske Kirke i Aarhus er baseret på medlemmer, som frivilligt udfylder og udfører roller, som er nødvendige for, at menigheden fortsat kan bestå. Der er en kasserer, en praktisk koordinator (til fx gudstjenestedatoer og kirkekaffe), en indkøbsansvarlig, en korsanger og en musisk leder. Kassereren for menigheden i Aarhus er ligeledes en del af menighedsrådet i København. Den anglikanske kirke i København er det ledende organ for den anglikanske kirke i Danmark.

Den anglikanske kirke er et anerkendt trossamfund. Den religiøse leder af menigheden i Aarhus er præsten, som kommer fra København for at afholde gudstjenesterne. Præsten udpeges af biskoppen for det anglikanske Europastift. Biskoppens legitimitet er bestemt ud fra den apostolske succession, hvilket betyder, at den anglikanske kirke anerkender biskopperne som apostlenes efterfølgere og præsterne som deres medarbejdere. Den tradition har kirken fra den katolske tradition.

På nationalt og internationalt niveau er den anglikanske kirke hierarkisk opbygget. Den hierarkiske struktur i moderkirken afspejler sig i, hvordan menigheden i Aarhus er en del af det københavnske ”chaplaincy”, dvs. under den københavnske kirke. Det minder om strukturen i et engelsk sogn. I den københavnske menighed er der to kirkeværger, som rapporterer direkte til biskoppen for det anglikanske Europastift og er hans repræsentanter. Biskoppen har hermed indflydelse og direkte ansvar for den anglikanske kirke i Danmark. Yderligere har menighedsrådet mindre indflydelse på det religiøse og rituelle område og har heller ikke valg- eller vetoret ved præstevalg, men i stedet har de det praktiske ansvar for kirken. Aarhus-menigheden har internt en relativt flade struktur.

Medlemmer

Den Anglikanske Kirke i Aarhus har 25 registrerede medlemmer, men ved årets største arrangementer kan der deltage op mod 100 personer.

Det vurderes, at cirka 75% af de jævnligt deltagende medlemmer er kvinder. Cirka 75% af de deltagende er over 60 år. Medlemmerne er typisk personer, som er født ind i en anglikansk tradition, men er flyttet til Danmark. Alderen på medlemmerne spiller en stor rolle i forhold til menighedens fortsatte udvikling. Da gennemsnitsalderen er forholdsvis høj, og der ikke er en stor tilstrømning af nye medlemmer, svinder menigheden ind i takt med årene, der går. De nuværende medlemmers familie er ikke nødvendigvis anglikanere, derfor er der heller ikke garanti for, at medlemmernes efterkommere bliver medlemmer.

På grund af det relativt lave antal gudstjenester, er det tilladt at deltage i andre kirkers gudstjenester, fx i den danske folkekirke. Mange af deltagerne i de anglikanske gudstjenester er derfor også medlemmer af den danske folkekirke.

Rekrutteringen af nye medlemmer er ikke noget, den anglikanske kirke går aktivt op i. Kirken anser sig for at være en gæstende kirke i Danmark, og de ønsker derfor at ”stjæle” medlemmer fra andre kirkesamfund. Den anglikanske kirke finder det dog vigtigt, at kirken er synlig for personer, som kunne have brug for den. Det er specielt rettet mod immigranter fra andre dele af verden, hvor den anglikanske kirke er stor, og herunder også studerende, som kommer til Aarhus på grund af uddannelse.

Økonomiske forhold

Frivilligt arbejde og donationer er vigtige for Den Anglikanske Kirke i Aarhus, da kirken ikke modtager nogen form for offentlig støtte. Menigheden er selvfinansierende gennem donationer og indsamlinger ved gudstjenesterne. Der er intet krav om, at man skal støtte kirken økonomisk som kirkegænger, men kirken forventer, at man yder et bidrag, hvis man er fast kirkegænger. Som anerkendt trossamfund har de skattefordele i forhold til bidrag fra medlemmerne. Kirken er selvfinansierende, og rejser og arbejde bliver betalt gennem de donationer og indsamlinger, som menigheden foretager under gudstjenesterne. Rejserne er hovedsageligt i forbindelse med menighedsrådsmøder i København og præstens rejse til Aarhus.

Resterende beløb bliver sendt til hovedkirken i København i forbindelse med hjælp til større projekter som fx restaurering af kirkens materialer.

Religiøs/spirituel praksis

Da menigheden i Aarhus ikke er særligt stor, er der ikke ansat en præst specielt til denne menighed. Præsten kommer derfor rejsende fra hovedkirken i København. Der er derfor ikke en ugentlig gudstjeneste i menigheden. I stedet afholdes gudstjenesterne den sidste søndag i hver måned med undtagelse af juli og december. Indholdet af gudstjenesten er fastlagt efter den anglikanske kirkes ritualbog *Book af Common Prayer* fra 1559. Søndagsgudstjenesten følger samme form som i mange øvrige historiske protestantiske kirker. I den anglikanske gudstjeneste er der særlige elementer, eksempelvis at man står op, når man synger, og at man knæler under bøn. Yderligere er der, i forhold til fx folkekirkens gudstjeneste, et større samspil med præsten i form af gestik, tale og sang. Derudover er der ved de særlige gudstjenester (julegudstjenesten specielt) oplæsninger fra Bibelen fra menighedens medlemmer. Bryllupper, barnedåb og konfirmationer er sjældne, men det skyldes primært medlemmernes alder.

Den anglikanske kirke opererer med syv sakramenter ligesom den katolske kirke. Sakramenterne er opdelt, alt efter, hvordan deres oprindelse bliver opfattet. Dåben og nadveren er anset for at være indstiftet af Gud og er derfor de vigtigste ritualer. Dåben er det sakramente, som indlemmer nye medlemmer i kirken og fællesskabet, mens nadveren er med til at holde fællesskabet sammen. Konfirmation, ordination, bryllup, absolution og den sidste olie anses for at være menneskeskabte, og de er derfor mindre centrale end dåben og nadveren, men de er stadig vigtige. Efter hver gudstjeneste er der en social sammenkomst.

Eksterne relationer

Den Anglikanske Kirke i Aarhus lægger meget vægt på at være en del af hovedkirken i København, og omfanget af Aarhus-menighedens markedsføring er derfor begrænset til moderkirkens markedsføring. Den Anglikanske Kirke er relativt fleksibel, hvad angår medlemmernes

brug af andre kirker. En del af medlemmerne og kirkegængerne deltager også i gudstjenester i den danske folkekirke. Denne fleksibilitet er generelt gældende for den anglikanske kirke internationalt, og det gør den i stand til at tilpasse sig forskellige kulturer og traditioner i de samfund, hvori den eksisterer. Den Anglikanske Kirke har også gennem frivillig hjælp annonceret om kirken gennem Det Økumeniske Center. Dette center fungerer som sted for meningsudveksling for flere kristne kirker og grupper med et ønske om at overkomme forskelle og forstå hinanden. Det har til formål at nå ud til unge udenlandske studerende, som ønsker en mere international kirke end de danske alternativer, og det er bl.a. et forsøg på at holde menigheden i gang, da medlemstallet i menigheden er faldende og nye medlemmer er nødvendige, hvis menighedens arbejde skal fortsætte.

Hjemmeside og sociale medier

Den Anglikanske Kirke i Danmark har en fælles hjemmeside, hvor man også kan læse nærmere om menigheden i Aarhus. St Albans Church har også en fælles Facebookside for både København og Aarhus kaldet ’ St Alban's Church, Copenhagen with Aarhus’.

Forandringer

I perioden 2002-2013 er der ikke sket de store forandringer i Den Anglikanske Kirke i Aarhus. Den største forandring er i forhold til organiseringen og fordelingen af det praktiske arbejde internt i menigheden. Hvor ansvaret førhen lå hos én nøgleperson, blev det i perioden fordelt ud på flere personer, som udfører deres roller på frivillig basis. Samtidig har menigheden i Aarhus fået en plads i menighedsrådet i København. Dette er gjort for at få mere føling med udviklingen i moderkirken og deltage mere i kirkens arbejde.

Siden sidste kortlægning er antallet af registrerede medlemmer faldet yderligere. Til trods for, at medlemstallet er faldende, har menigheden fået flere årlige gudstjenester, da der nu som udgangspunkt er gudstjeneste en gang om måneden. Ved sidste kortlægning havde menigheden cirka seks gudstjenester om året. Derudover har

menigheden også – sammen med deres søstermenighed i København – fået en Facebookside.

Kontakt
Den Anglikanske Kirke
Møllevangskirken
Møllevangs Allé 49
8210 Aarhus V
Tlf.: 22 52 13 55

E-mail: Info@st-albans.dk

Hjemmeside:

www.st-albans.dk/church/moellevangs-kirken-aarhus

Litteratur og kilder
Bunting, Ian

1996 *Celebrating the Anglican Way*, London

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Emil Høwisch Kongaa, Christoffer Herbst Nissen og Julie Skovgaard.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Rikke Fredsø og Susanne Øllgaard.

Augustanakirken

Augustanakirken eksisterer stadig i Aarhus, men er ikke blevet kortlagt i 2022. For tidligere beskrivelse, se s. 38-42 i *Religion i Aarhus 2013: En kortlægning af religion og spiritualitet*.

Betlehemskirken, Metodistkirken i Aarhus

Metodismen er et evangelisk kristent trossamfund med ca. 70 millioner medlemmer på verdensplan. Metodismen opstod i England i 1700-tallet som en vækkelsesbevægelse indenfor den anglikanske kirke. Bevægelsen blev stiftet af den anglikanske præst John Wesley, der, til trods for det senere brud med den anglikanske kirke, holdt fast ved den anglikanske kirkes dogmatik. Bevægelsen startede som en studiegruppe på universitetet i Oxford under navnet 'the Holy Club'. Navnet metodisme blev oprindeligt givet som et spotte- og øgenavn til 'the Holy Club'. Navnet henviser til klubbens meget praktiske tilgang til kristenlivet og metodiske udlevelse af den livsførelse, som bliver beskrevet i Det Nye Testamente. John Wesley tog imidlertid navnet til sig, fordi ordet metodist kommer af det græske meta odos, som betyder "en, der går vejen", hvilket John Wesley anså for at være en ærestitel, eftersom det også var et navn, der blev brugt om de første kristne. Metodismen spredte sig til Nordamerika, og efter USA blev en selvstændig nation, voksede metodismen sig til en af de mest udbredte kirkeretninger i USA. Udbredelsen gjorde, at mange danske immigranter i USA kom i kontakt med metodismen, og nogle af dem bragte den med sig tilbage til Danmark. I Danmark blev metodismen ofte udbredt af en enkelt person eller lille gruppe, som missionerede i private hjem.

Gruppens historie i lokalområdet

Metodismen kom til Aarhus fra Horsens i 1886 og vandt indpas som en del af de vækkelsesbevægelser, der havde stor succes i Danmark på det tidspunkt. Fra 1886 og frem voksede metodistmenigheden i Aarhus sig så stor, at behovet for egen kirkebygning opstod. Resultatet blev indvielsen af Betlehemskirken på Hjarnøgade i 1912. Betlehemskirken ejes og benyttes stadig af menigheden i Aarhus i dag. I 1917 blev der tilbygget et diakonissehjem, der i dag fungerer som kontorer, mødelokaler og festsal til officielle kirkelige arrangementer. Tidligere var der også tilknyttet et plejehjem til Betlehemskirken, som senere blev drevet i samarbejde med Aarhus Kommune. I 2011 blev plejehjemmet renoveret og omdannet til ungdomsboliger.

Organisation
Metodistkirken i Aarhus er del af den globale metodistkirke The United Methodist Church. The United Methodist Church forgrener sig ud til mindre enheder, der organisatorisk er forbundet med hinanden via årsmøder og konferencer. Både de lokale og de større organisatoriske beslutninger fortages ved et flertals- og repræsentativt demokrati, som er en del af de demokratiske grundprincipper som kirken efterlever. Det betyder blandt andet også, at der er retningslinjer for en jævn fordeling af posterne i forhold til køn, alder og race.

På lokalt plan afholdes der hvert år et årsmøde eller årsfest. Her aflægger præsten rapport for det forgangne år, og der afholdes valg af menighedsrådsformand og andre poster, der skal varetages indenfor den lokale kirke. Ved årsfesten vælges også de medlemmer, der skal repræsentere den lokale kirke ved den nationale konference. Den nationale konference består af lige dele præster og menige medlemmer. Den nationale årskonference vælger medlemmer til Centralkonferencen, hvilken er en enhed, som varetager et givent geografisk område. På den måde varetager metodistkirken i Nordeuropa de skandinaviske og baltiske lande. Centralkonferencen afholdes hvert fjerde år og har bl.a. til opgave at udpege biskopper og vælge medlemmer til Generalkonferencen. Generalkonferencen afholdes ligesom Centralkonferencen hvert fjerde år og er det øverste organ i metodistkirken. Medlemmerne i Generalkonferencen står for udarbejdelse og eventuelle ændringer af kirkeordningen samt de retningslinjer og regler, som de lokale kirker styres efter.

Lokalt er kirkens præst den religiøse leder. Som ansvarlig for de lokale præster i Danmark står biskoppen, hvis embede også dækker Norge, Finland og Sverige. På verdensplan har metodistkirken et biskoppeligt råd, der består af 60-70 biskopper, men en egentlig religiøs leder for hele kirken findes ikke.
Metodistkirken i Danmark er et anerkendt trossamfund.

Medlemmer
I metodistkirken opererer man med to medlemskategorier. Ethvert medlemskab kræver, at man er døbt i Faderens, Sønnens og

Helligåndens navn (den treenige dåb), men denne dåb behøver ikke have fundet sted i en metodistmenighed. Den ene medlemskategori er de døbte medlemmer, hvilket indbefatter alle med tilknytning til kirken, som er døbt. Døbte medlemmer har gennem dåben muligheden for at blive viet og få deres børn døbt i kirken samt derudover anden kirkelig omsorg. Den anden kategori går under betegnelsen bekendende medlemmer. De bekendende medlemmer er ofte personer, der er bevidste om deres tro, og som ønsker at tage aktiv del i kirken og dennes anliggender. Før man kan opnå et bekendende medlemskab, skal alle ansøgere igennem et undervisningsforløb, der skal være med til at sikre, at ansøgeren har et grundigt kendskab til kirken. Undervisningen afsluttes med besvarelsen af tre spørgsmål (se religiøs/spirituel praksis). I tilfælde af, at ansøgeren ikke er døbt, sker dette umiddelbart inden optagelsen. Som bekendende medlem har man mulighed for at blive valgt ind i de organisatoriske organer indenfor metodistkirken. Udover døbte og bekendende medlemmer findes der også en kontaktkreds med en mere løs tilknytning til kirken. Denne gruppe anses ikke som medlemmer, men nærmere som venner af kirken eller religiøse shoppere. Kontaktkredsens tilknytning til kirken opstår bl.a. gennem nogle af kirkens andre aktiviteter. I Aarhus består metodistkirken af i alt cirka 140 registrerede medlemmer, mens i alt cirka 260 personer har en tilknytning til kirken. Der er en svag overvægt i antallet af kvindelige medlemmer. Det vurderes, at cirka 5% af de jævnligt deltagende i kirkens arrangementer er over 60 år.

Økonomiske forhold

Metodistkirken er en frikirke, og den modtager ikke penge fra staten. Kirkens medlemmer betaler selv kirkens bygninger, drift og præstens løn. Kirkens økonomi opretholdes derfor gennem donationer. Medlemmer kan lave en forpligtigelseserklæring overfor Skat, der giver et skattefradrag på kontingentet til frikirken. Donation er dog frivillig, og der kan doneres under kollekt ved gudstjenesten. I tilfælde af økonomiske problemer kan menigheden søge midler hos hovedorganisationen, så præstens løn kan blive betalt. En stor del af

arbejdet varetages også af frivillige i løbet af året. Det vurderes, at cirka 60 personer arbejder frivilligt for kirken i løbet af et år.

Religiøs/spirituel praksis

De primære religiøse praksisser i metodistkirken er gudstjeneste, bøn og bibellæsning. Gudstjenesten i Betlehemskirken bygger på den kristne protestantiske gudstjeneste, her med udgangspunkt i den anglikanske kirkes dogmatik og struktur (se Den Anglikanske Kirke). Gudstjenesten, der foregår hver søndag kl. 10.30, indledes med velkomst og sang. Musikken fylder en stor del i gudstjenesten, og deltagerne kan frit bestemme, om man vil synge stående eller siddende. Der spilles både rytmiske lovsange og traditionelle salmer. Umiddelbart før prædikenen er der kollekt, hvor deltagerne kan donere et valgfrit beløb, hvis de ønsker. Prædikenen foregår på gulvet mellem alteret og menigheden, og præsten er ikke er forpligtet til at prædike ud fra en bestemt tekst på en bestemt søndag. Præsten i menigheden understreger, at det er vigtigt, at prædikenen skal tale til menighedens hverdag og ikke være teologiske overvejelser, som er svære at relatere til. Der er mulighed for nadver hver anden søndag. Nadveren fejres hver anden uge grundet en tradition fra en tid, hvor metodistkirken havde præstemangel, og hvor lægprædikanter derfor ofte måtte forestå gudstjenesten. Eftersom lægprædikanterne ikke kunne forvalte sakramenter, måtte menigheden kun holde nadver, når en præst var til stede. Et element, der er centralt for Betlehemskirken, er refleksionstiden. Her får menigheden tid og ro til at tænke over et givent emne. Under prædikenen er der mulighed for at deltage i børnekirke, hvor prædikenens budskab formidles til børn, samtidig med, at forældrene kan få ro til at høre prædikenen. Betlehemskirken afholder flere forskellige typer af gudstjenester i løbet af en måned; der er familiegudstjenester, gospelgudstjenester, lovsang-/salmegudstjenester og hverdagsgudstjenester.

Hos metodisterne døber man børn, hvorved barnet indlemmes i det kristne fællesskab. I metodistkirken står hele menigheden fadder, og det forudsætter derfor, at både forældre og menighed besidder en ’levende tro’. Menigheden har derfor pligt til at videregive den levende

tro til den barnedøbte. Dåben beskrives som en gave fra Gud, som man skal forholde sig til gennem hele livet. Dåben er derfor en del af den proces, der fører til den bekendelse, der følger, når barnet er blevet modent. Ethvert døbt medlem bestemmer selv, hvornår vedkommende vil bekende sin tro. Undervisningsforløbet i forbindelse med bekendelsen varierer, alt efter, hvor stort et kendskab personen har til metodistkirken. Som sidste led i bekendelsen skal den enkelte bekende, at vedkommende tror på Bibelen og på Kristus som frelseren og bekræfte, at vedkommende vil være trofast mod metodistkirken. Herved opnås status som bekendende medlem.

I Betlehemskirken har man mulighed for at deltage i smågrupper bestående af 5-10 personer. Smågrupperne kendes også fra andre kirker under navnet cellegrupper. Smågrupperne er en enhed, hvor det primære formål er bibellæsning og bøn, men også med karakter af socialt samvær og omsorg. Grupperne holder for eksempel også fællesspisning og hjælper hinanden med forskellige hverdagspraktiske ting såsom børnepasning og reparationer i private hjem. Grupperne har en leder, der formidler kontakten til præsten, hvis der er behov for, at præsten skal vejlede. Der er forskellige smågrupper, blandt andet en smågruppe specifikt for unge. Derudover findes også flere forskellige aktiviteter med en social og/eller religiøs dimension. Der afholdes seniorkreds en gang om måneden for menighedens seniorer. Hver tirsdag er der spejdermøde for børn og unge, efterfulgt af fællesspisning kaldet S'nak og Æd. Menigheden har to forskellige gospelkor, REJOICE og Voices of Praise, som begge øver sammen ugentligt og holder flere koncerter i løbet af året. Derudover har menigheden i 2021 dannet et klimaudvalg bestående af frivillige, som arbejder for grønne tiltag i kirken. Det førte blandt andet til, at menigheden i 2022 officielt blev en del af Grøn Kirke. For at blive registreret som Grøn Kirke skal menigheden leve op til minimum 25 punkter på en tjekliste med fokus på klima og miljø. Kirken har også en missionskreds, der har til formål at informere om og samle penge ind til kirkens missionsarbejde, der går til internationale projekter.

Hjemmeside og sociale medier

Betlehemskirken har sin egen hjemmeside, www.betlehemskirken.dk. Hjemmesiden indeholder en oversigt over, hvad metodisme er. Kirkens kalender er offentligt tilgængelig på siden, derudover er der uddybende informationer om aktiviteter såsom børne- og ungdomsaktiviteter, kor og smågrupper. På betlehemskirken.dk findes links til metodistkirken.dk, hvor der er digitale versioner af bl.a. kirkeordningen, ritualbog og dåbssyn. Fra metodistkirken.dk linkes der også til de andre metodistmenigheder i Danmarks hjemmesider.

Eksterne relationer

Metodistmenigheden i Aarhus har et stort ønske om at vokse sig større. Det hænger sammen med evangeliets budskab om at skulle udbrede den kristne tro. Udover missionsarbejdet uden for Danmark retter mission sig primært mod mennesker, som endnu ikke har et forhold til kirke og kristendom. Det gælder både ikke-kristne og personer, som er døbt og konfirmeret, men ikke har det førnævnte forhold til kirke og kristendom.

Menigheden i Aarhus har ikke nogen særlig kontakt til andre grupper. Kontakten til andre metodistmenigheder er, udover til forskellige konferencer, også begrænset.

Forandringer

Kirkebygningen er den samme som tidligere, men sammen med ombygningen af det tidligere plejehjem (nu ungdomsboliger) har lokalerne gennemgået en renovering. Indholdsmæssigt er gudstjenesten stadig den samme, men det musiske fylder mere og er blevet en væsentlig faktor for kirkens image. Betlehemskirken ser sig selv som et åbent fællesskab, hvor alle er velkomne. I perioden 2002-2013 steg medlemstallet en del i menigheden, men i perioden 2013-2022 har medlemstallet været nogenlunde stabilt.

Siden sidste kortlægning i 2013 har kirken fået endnu et gospelkor, Voices of Praise. Derudover har menigheden i 2021 fået et klimaudvalg, hvilket i 2022 medførte, at kirken officielt er blevet en del af Grøn Kirke.

Kontakt
Aarhus Metodistkirke,
Betlehemskirken,
Hjarnøgade 1
8000 Aarhus C
Tlf.: 86 13 54 25

Litteratur og kilder
Karlsen, Finn Bræstrup (ed.)
2000 *Den danske metodistkirkes historie*, Højbjerg

Grøn Kirkes hjemmeside:

https://www.gronkirke.dk

Betlehemskirkens hjemmeside:

www.betlehemskirken.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2012 er udført af Julie Hvas Skovgaard og Christoffer Herbst Nissen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Lone Jørgensen.

Citykirken

Citykirken er en uafhængig evangelisk frikirke, som teologisk står i tæt forbindelse med andre evangeliske trossamfund, hvor der lægges vægt på den karismatiske forkyndelse, prædiken og lovsang. Kirken er et godkendt trossamfund.

Citykirken er kulminationen på en sammenlægning af tre evangeliske kirker i Aarhus med indvielse af den nye kirke i det tidligste forår 2010. Apostolsk Kirke, Frikirken ved Runddelen og Pinsekirken Århus havde forud for sammenlægningen haft et årelangt samarbejde, hvor man udvekslede prædikanter og arrangerede events for kirkegængere og medlemmer. Efter eget udsagn skyldes sammenlægningen drømmen om at skabe en mere nutidig kirke med de samme centrale budskaber som før. Det viser sig ved, at Citykirken forsøger at agere som en syntese af de tre tidligere selvstændige kirker, hvor man lægger vægt på både det missionerende arbejde udadtil, i overensstemmelse med Apostolsk Kirke, det personlige fromhedsliv, som var kendetegnet for Frikirken ved Runddelen, og Pinsekirkens centrale punkter med tungetale og helbredelse.

Citykirkens navn refererer ikke til noget konkret, men er resultatet af overvejelser om at forny kirkens udtryk udadtil. Kirken identificerer sig derudover ikke som en religion, men som værende i et fællesskab i en relation til Gud, om Gud og Bibelen.

Gruppens historie i lokalområdet

Citykirken har som samlet enhed i Aarhus eksisteret i 12 år, men de kirker, som tidligere fungerede selvstændigt, har været til stede i Aarhus i mange år. Således havde tidligere Apostolsk Kirke haft en menighed i Aarhus siden 1925, Pinsekirken siden 1928, og Frikirken ved Runddelen havde som yngste kirke eksisteret siden 1994. Sammenlægningen af de tre kirker foregik i de lokaler, der tidligere havde rummet Pinsekirken på adressen i Hasle. Kirkerummet, der tidligere var blevet anvendt af Apostolsk Kirke på Nørre Allé, blev solgt til KFUM, og Citykirken råder i dag over lokalerne fra Frikirken ved Runddelen; disse udlånes til mindre kristne grupper (se Fountain of Life).

Gennem en række af aktiviteter og ved at holde kirken på Viborgvej åben i dagtimerne forsøger Citykirken at etablere sig som et reelt værested for sine medlemmer og nysgerrige. Kirken er indrettet med både læserum, kontorer, køkken, boghandel og fællessrum, og der er mulighed for at lave lektier, læse eller på anden måde bruge kirken som opholdssted.

Organisation

Citykirken er organiseret som en forening med generalforsamling, vedtægter, forretningsorden og lignende. Generalforsamlingen godkender en ledelse, som står til ansvar for generalforsamlingen, men ellers er selvsupplerende. Ledelsen består af Citykirkens præster, menighedsrådet og eventuelle andre egnede kandidater, og ledelsen står for langt det meste af Citykirkens drift, dog med den undtagelse, at store anlægsudgifter skal vedtages på generalforsamlingen. Foruden en økonomisk administrator har Citykirken fire ansatte præster, og derudover en ungdomspræst, som alle både er engagerede i det organisatoriske arbejde og står for et fast indslag til kirkens gudstjenester.

Størstedelen af det arbejde, der udføres i kirken, varetages af frivillige, der opdeles i områder, eksempelvis udsmykning eller udendørsområdet de forskellige arrangementer, som Citykirken tilbyder. Disse områder ledes af frivillige teamledere, der udpeges af kirkens ledelse.

Medlemmer

Citykirken er som sådan åben for alle, og mange af de mennesker, som kommer til gudstjenester og i øvrigt benytter sig af Citykirkens arrangementer, omtales som gæster. Der er imidlertid en kerne af medlemmer, som har forpligtet sig ved at underskrive en indmeldelse. Eneste krav for at være medlem i Citykirken er, at man tror på Jesus, hvilket er en afvigelse fra tidligere, hvor især Pinsekirken og Frikirken ved Runddelen forpligtede medlemmer til voksendåb og/eller det, som opfattedes som særlig kristen livsførelse, og deltagelse i kirkernes respektive arrangementer. Derudover er Citykirken åben overfor, at de,

som kommer i kirken, også har deres gang i andre kirker. Man kan imidlertid kun have medlemskab ét sted.
Citykirken har 500 medlemmer fra 15 år og opefter. Da man valgte at sammenlægge Apostolsk Kirke, Frikirken ved Runddelen og Pinsekirken, havde medlemmerne ikke mulighed for at overføre deres medlemskaber og skulle således melde sig ind på ny. Dette har betydet, at nogle faldt fra, men en stor del af den nuværende menighed i Citykirken er gengangere, primært fra Pinsekirken og Apostolsk Kirke.

Medlemmerne er næsten ligeligt repræsenteret på tværs af alder og køn. Det er primært etniske danskere, som kommer til Citykirken, men nydanskere med baggrund udenfor den vestlige verden udgør op mod en fjerdedel af deltagerne, og Citykirken arbejder på nuværende tidspunkt for at oprette en engelsksproget gruppe, der kan nuancere de nuværende kirkelige handlinger, der alle foregår på dansk.

Citykirken har en række af arrangementer, der skal få interesserede til at melde sig ind i kirken, og nye medlemmer kan komme i kontakt gennem offentlige møder, bøger, internettet, personlige kontakter og ikke mindst en velkomstmesse. Derudover forsøger Citykirken også at nå de unge ved bl.a. at benytte sig af sociale medier som Facebook, hvor de orienterer om deres forskellige arrangementer. På lang sigt håber Citykirken at nå 1.200 medlemmer.

Økonomiske forhold

Langt størstedelen af arbejdet, der udføres i Citykirken, er baseret på frivillige og de såkaldte frivillige teams, der dækker kirkens forskellige områder: udearbejde, oppyntning, restaurering og lignende.

Tre præster og en økonomisk administrator er lønnet, og pengene til dem og til finansieringen af kirkens arrangementer kommer primært fra frivillige bidrag og kontrakter, hvor Citykirkens medlemmer donerer et frivilligt beløb af deres indtægt hver måned – ca.140 medlemmer benytter sig af denne mulighed.

Derudover får kirken indtægter fra udlejning af kirkens lokaler og ved at tage entré ved koncerter, og salget af Apostolsk Kirke på Nørre Allé har derudover skabt et solidt økonomisk grundlag.

Citykirken er godkendt som trossamfund, men fungerer som selvstændig kirke og modtager som sådan ikke offentlig støtte, men man har alligevel søgt og modtaget nogle offentlige midler til specifikke aktiviteter, eksempelvis børnegudstjenester.

I fremtiden håber Citykirken at kunne publicere tekster med samlingen af prædikener, som kan sælges til medlemmer og interesserede for at skabe en bedre indtjening.

Religiøs/spirituel praksis

Citykirkens altovervejende grundlag er, som evangelisk kirke, Bibelen og dertil korset som det tegn, man samles om. De religiøse handlinger foregår i vid udstrækning i et trapezformet kirkerum. og derudover i kirkens café. Kirkerummet udsmykkes i perioder af tre eller fire måneder efter forskellige temaer, som præsterne sammen finder frem til. Selve kirkerummet præges, ud over en 4 x 6 meter skærm, af en stor scene, hævet en anelse over gulvhøjde, og stolerækker, der deler sig i henholdsvis stueetagen og en balkon. I forbindelse med gudstjenester, prædiken og andre aktiviteter anvendes en lang række virkemidler: musik, sang, PowerPoint og filmklip samt en fælleshilsen, hvor man omfavner eller giver hånd til sin sidemand, for at nævne nogle. Især stilen, som i dag er inspireret af de store internationale vækkelseskirker, var før Citykirkens opståen langt mere traditionel i de tre respektive kirker.

Citykirkens religiøse liv baserer sig på den personlige oplevelse af Gud, og mange af kirkens arrangementer, og store dele af gudstjenesterne, handler om at formidle denne oplevelse af Gud gennem forkyndelsen, prædiken og lovsang. Derudover forsøger Citykirken gennem disse aktiviteter at præge deres medlemmer til at leve efter guddommelige værdier, hvilket i praksis betyder, at kirkens medlemmer lader deres tro gennemsyre alt i livsstilen.

Kirkens religiøse praksis centrerer sig om søndagens gudstjenester og de øvrige højtider og helligdage. Kirken tilbyder desuden kvindebrunch, morgenkaffe, bøn før gudstjenester, middagsmesser, børnekirke under gudstjenesterne, spisning i kirken, seniorklub, helbredelsesmøder samt ”Passion”, LOUD Boost og

LOUDfilmnat, som alle er kirkearrangementer rettet imod unge mellem 12 og 20. Derudover har Citykirken nogle initiativer, der retter sig imod et mere individuelt udtryk for det religiøse tilhørsforhold, bl.a. bønnemøder og guider i at læse Bibelen.

Kirken tilbyder grupper for alle aldersgrupper. "Spirerne" og "Mango kids" for børn op til og med 6. klasse, "Lime" og "Loud" for teenagerer for 7. til og med 10. klassetrin, "Passion" for årækken 17 - 30+ år og "Senior klub" for kirkens seniore. Alle grupper er fællesskabsdannende, med nærværet til Gud i højsædet. Grupperne er ansvarlige for forskellige arrangementer, blandt andet "Passions" arrangement "Nærvær", som inkluderer lovsang og forkyndelse med et yngre udgangspunkt.. Derudover er der flere forskellige Gospel arrangementer til de sang-interesserede. Desuden arrangere kirken flere arrangementer med socialt fortegn, som kirkens medlemmer kan deltage i, til fordel for de socialt udsatte, som følger: "Familienetværk", "Voksencafé", "Gadecafé" og "Gadekirke".

Kirken hjælper også dens medlemmer med at danne såkaldte cellegrupper, hvor medlemmerne mødes i privaten til aftensmad og et på forhånd forberedt religiøst program. Sådanne grupper mødes en gang om ugen eller hver fjortendes dag, afhængig af deltagernes engagement.

Ved siden af den religiøse praksis og aktiviteter, der har relation til det religiøse grundlag, er Citykirken involveret i afholdelse af aktiviteter for kirkens frivillige og for kirkens øvrige medlemmer og gæster; eksempelvis er man aktiv i indsamlingen af nødhjælp, i bemandingen af genbrugsbutikker. Man har ungenetværket "LOUD" og magasinet "PULS" og "Pastacentralen", som er et tilbud til børnefamilier om spisning i kirken. Derudover holder Citykirken interne arrangementer for medarbejdere og ledere af frivilligteam, hvor udviklingen af kirken diskuteres, og hvor der også indgår en række træningsforløb. Derudover fungerer kirkens præster også som mentorer for mange af de frivillige teamledere.

Eksterne relationer

Nationalt har Citykirken et årelangt medlemskab af Evangelisk Alliance og Dansk Frikirkeråd og et samarbejde med hjemmesiden

Frikirkenet.dk, som samler og formidler informationer om en lang række af danske frikirker. Derudover betjener Citykirken sig af en række personlige relationer, som præsterne indgår i forbindelse med erfaringsudveksling og arrangementer med andre frikirker, i Aarhus og nationalt.

Endelig indgår Citykirken også i nogle internationale relationer, der bl.a. har ført til deltagelse i en international konference om kirkeledelse i Bradford, England, og en tur for Citykirkens ansatte præster til Korea og Singapore for at besøge nogle af verdenens største kirker.

Hjemmeside og sociale medier

Citykirken har en hjemmeside, hvor man foruden generelle oplysninger om menigheden finder en række præsentationsvideoer, nyhedsbreve, en kalender med aktiviteter og muligheden for at lytte til prædikener.

Citykirken har desuden et par sider på Facebook, henholdsvis en central profil for hele kirken og en for deres ungdomsnetværk. Facebook bruges som en aktiv del af kommunikationen og koordineringen af menighedens aktiviteter.

Forandringer

Hvor man tidligere havde Apostolsk Kirke, Pinsekirken og Kirken ved Runddelen, har Aarhus i dag Citykirken. Denne hylder så vidt muligt sit brede ophav ved at italesætte kontinuitet, alt imens den opståede Citykirke i praksis er blevet en mere åben og kompromissøgende menighed end sit ophav. Dette ses bl.a. i færre konkrete krav om eksempelvis voksendåb eller deltagelsesfrekvens i menighedens arrangementer. Citykirken er også en større menighed end sit ophav og har været i stand til at tiltrække flere unge end tidligere, dette er delvist sket i takt med en øget professionalisering af prædikanter og administration samt bedre lokaler. Denne udvikling er kontinuerlig og der er fortsat et levende miljø for unge.

Kontakt:
Citykirken
Viborgvej 173
Postboks 1247
8210 Aarhus V
Tlf.: 86 15 24 88

E-mail: kontor@ckirken.dk
Litteratur og kilder
www.ckirken.dk

Church of Love

Church of Love er en farsitalende migrantkirke, der har sit tilhørssted ved Ravnsbjergkirken i Viby J (folkekirke). Kirken er udsprunget af en iransk husmenighed i Odense og er stiftet af Mor Eghbal, der betragtes som kirkens moder. Denne lille gruppe mødtes én gang om måneden og bad om en kristen vækkelse blandt nydanskere. Hendes søn, Massoud Fouroozandeh, mødte derefter Jesus i en drøm og følte sig kaldet til at lede en menighed. Han blev bekræftet i sit kald af en frikirke i Odense, og Church of Love blev grundlagt i 1997. Church of Love's iranske navn er Mohabat, der betyder kærlighed. De mener, at det kristne budskab bygger på ubetinget kærlighed, da Gud er kærlighed, og de har derfor ønsket at fremhæve kærlighedsbudskabet i kirkens navn. Kirken har samtidig et mål om at viderebringe Jesu kærlighed til andre nydanskere igennem mission. Church of Love's religiøse tro og praksis bygger på Bibelen, og kirken anvender samme trosbekendelser som den danske folkekirke.

Gruppens historie i lokalområdet

Church of Love's moderkirke i Odense indledte for ca. 20 år siden et samarbejde med en lille iransk menighed i Aarhus. Menigheden blev i den forbindelse en del af Church of Love og udgør i dag kirkens afdeling i Aarhus. Hovedårsagen til at grundlægge en ny menighed var den store interesse for kristendommen blandt nydanskere i området. Samtidig var Massoud Fouroozandeh begyndt at læse teologi på Aarhus Universitet. Church of Love lejede sig først ind i nogle lokaler i Åbyhøj, men måtte flytte på grund af dårlige busforbindelser. Kirken har i dag sit tilhørssted i Ravnsbjergkirken i Viby J, hvor de lejer sig ind. Her benytter de enten selve kirken til afholdelse af gudstjenester eller andre lokaler tilknyttet kirken. Church of Love håber på sigt at kunne få egne lokaler.

Organisation

Church of Loves hovedkirke ligger i dag i Vissenbjerg på Fyn. Kirken har derudover menigheder i Aarhus og København. Church of Love's leder er Massoud Fouroozandeh, der som tidligere nævnt også er

kirkens grundlægger. Kirken har yderligere en ledergruppe, hvis opgave er at stå for den daglige drift samt udvikling af kirken. Ledergruppen består af fem medlemmer. Udover kirkens leder består gruppen af en repræsentant fra lokalledergruppen, som skal varetage kontakten mellem ledergruppen og lokalledergruppen. Ledergruppen består yderligere af en teologisk medarbejder, som udpeges af kirkens leder. Derudover er der en ungdomsrepræsentant samt formanden for støtteforeningen, hvis opgave er at varetage kontakten til støtteforeningen, hvilket er en forening af etniske danskere, der støtter menigheden. Ledergruppen har også mulighed for at inddrage eksterne rådgivere fra Luthersk Mission eller andre organisationer. Under ledergruppen er lokalledergruppen, der består af lederne fra de enkelte menigheder. Lokalledergruppen står bl.a. for at koordinere menighedernes aktiviteter. Præsten fungerer som menighedens organisatoriske og religiøse leder og har det daglige ansvar for menigheden lokalt. Alle store beslutninger træffes på de månedlige ledermøder samt på det årlige menighedsmøde, og man prøver så vidt muligt at inddrage menighederne i beslutningsprocesserne. Hvis man ikke kan nå til enighed, er det kirkens leder, der har det sidste ord. Af andre praktiske funktioner i kirken kan nævnes revisor, kasserer samt køkkenmedhjælpere.

I september 2014 blev Church of Love anerkendt af kirkeministeriet som en valgmenighed under folkekirken. Church of Love er derfor Danmarks første migrant-valgmenighed.

Medlemmer

Medlemmerne i Church of Love kalder indbyrdes hinanden for bror og søster, da de føler en særlig relation til hinanden på grund af deres fællesskab i kirken.

Kirken skelner mellem passive og aktive medlemmer. De aktive medlemmer er alle blevet døbt og har indgået en tiendekontrakt med kirken. De ønsker desuden at være engagerede i kirkens frivillige arbejde. For at blive medlem af kirken skal man bekende sig til den kristne tro og døbes. Alle dåbskandidater bliver undervist inden dåben. Som medlem af kirken modtager man undervisning om, hvad det

betyder at være Jesus' discipel og om næstekærlighedsbuddet. Hvorvidt man vil efterleve det, er op til den enkelte, og der stilles således ingen yderligere krav til medlemmerne. Generelt er alle kristne velkomne i Church of Love, også selv om man er medlem af en anden kristen kirke.

Menigheden har 15 registrerede medlemmer, og medlemstallet er derfor faldet siden sidste kortlægning. De fleste af kirkens medlemmer er fra Iran eller Afghanistan og er konverteret fra islam. Der er dog også flere etniske danskere i kirken. Menigheden lægger vægt på, at alle er velkomne, og de bruger sloganet 'Evangeliet til alle folkeslag' på deres hjemmeside. Det vurderes, at cirka 70% af de jævnligt deltagende medlemmer i menigheden er kvinder.

Church of Love har et ønske om at vokse sig større og har stort fokus på mission, særligt mission blandt nydanskere. Kirken ønsker ikke at gå fra dør til dør, men forsøger at sprede budskabet blandt mennesker, de møder i deres hverdag. Således kommer nye medlemmer ofte i kontakt med kirken gennem nuværende medlemmer. Derudover er kirkens leder, Massoud Fouroozandeh, ude at holde foredrag om kirken.

Økonomiske forhold

Church of Love modtager ingen offentlig støtte, men beror økonomisk på de gaver og donationer, der bliver indsamlet i menigheden. Som medlem kan man også vælge at betale tiende til kirken. Det er valgfrit, og indtil videre er det kun et begrænset antal medlemmer, der har benytter sig af det. Generelt opfordres alle dog til at hjælpe til i menigheden. Udover medlemmernes gaver får Church of Love donationer af andre kristne trossamfund. Kirken søger også bidrag hos forskellige fonde, hvis de skal have finansieret større samlinger eller projekter som for eksempel deres årlige missionskonference.

Religiøs/spirituel praksis

Church of Love har gudstjeneste i Aarhus cirka en gang om måneden. Gudstjenesten foregår søndag kl. 15.00. Selve gudstjenesten består af bøn, lovsange, bibellæsning og prædiken. Under gudstjenesten kan medlemmer af menigheden komme op og dele deres tanker omkring et

skriftsted i Bibelen, en lovsang eller eksempelvis et videoklip, der har sagt dem noget særligt. Således er flere af menighedens medlemmer og ikke kun præsten aktivt involveret i gudstjenesten. Efter gudstjenesten mødes man til kaffe og iransk mad. En gang i måneden mødes alle menighederne i Church of Love til fælles gudstjeneste i Vissenbjerg på Fyn, hvor kirken holder til. Her afholder man en fællesgudstjeneste, der også indeholder nadver. Tidligere foregik arrangementet den første lørdag i hver måned, kaldet Stor Lørdag. Her lejede Church of Love to busser, som kørte rundt på Sjælland, Fyn og Jylland for at samle medlemmerne op og køre dem til Odense, hvor menigheden dengang holdt til. Efter at hovedkirken flyttede til Vissenbjerg, afholdes arrangementet nu den første søndag i måneden, kaldet Stor Søndag. Gratis transport med bus er ikke længere en mulighed, men i stedet kører medlemmerne selv.

Under gudstjenesten er der aktiviteter for børn og unge, der både indeholder leg og undervisning i kristendommen. Bagefter mødes man til fælles spisning og socialt samvær. Gudstjenesterne foregår ofte på farsi, da de fleste af menighedens medlemmer er fra Iran. Der er dog mulighed for simultantolkning til dansk eller engelsk. Hovedfokus i Church of Love's religiøse tro og praksis er forkyndelsen, dåben og nadveren. Da mange fra menigheden er konverteret fra islam, er de fleste medlemmer døbt som voksne. Kirken udfører også barnedåb, men ingen gendåb, da man anerkender dåb fra andre kristne kirker. Udover gudstjenesterne mødes medlemmerne hver 14. dag i små cellegrupper. Her mødes man privat til bibellæsning og bøn samt for at lære hinanden bedre at kende internt i menigheden. Church of Love afholder også en årlig missionskonference, Mohabats Mission Conference (MMC), hver sommer. På konferencen kan kirkens medlemmer komme tættere på hinanden, samtidig med, at der er intensiv undervisning i kristendommen. Konferencen er også en god mulighed for, at interesserede flygtninge eller nydanskere kan komme og få information omkring kristendommen og Church of Love. Kirken afholder også en årlig grillaften på Kristi himmelfartsdag for alle menighederne i Church of Love.

Derudover afholdes der hver onsdag i Aarhus bedemøder, hvor man sammen beder, synger lovsang og undervises af præsten.

Eksterne relationer

Church of Love hører, som valgmenighed, under folkekirken. Menigheden har altid haft et tæt forhold til folkekirken, da Massoud Fouroozandeh, udover at være leder af Church of Love også tidligere har været ansat som præst i folkekirken. Church of Love har også kontakt til andre danske frikirker og har kontakt med andre iranske menigheder i Europa, som man samarbejder med, både om praktiske og religiøse anliggender.

Hjemmeside og sociale medier

Church of Love har deres egen hjemmeside, https://www.churchoflove.dk, hvor der står generel info om kirkens tro og opbygning. Her findes også en webshop med salg af bøger, vidnesbyrd fra medlemmer af menigheden og meget andet. Gruppen har også en side på Facebook. Kirkens grundlægger, Massoud Fouroozandeh, har sin egen personlige hjemmeside, hvor man også kan læse mere omkring Church of Love.

Forandringer

Church of Love har de første år efter grundlæggelsen oplevet et stigende medlemstal, men de seneste år er antallet af medlemmer faldet igen. Kirken har gennem årene også oplevet en stigende interesse fra etniske danskere omkring kirken og dens mission og har også fået flere etnisk danske medlemmer.

Ved sidste kortlægning gav menigheden udtryk for, at de ønskede at blive en menighed under folkekirken. Det var blandt andet også en årsag til, at de ikke tidligere havde søgt om at blive et anerkendt trossamfund i Danmark. I september 2014 lykkedes dette, da Church of Love blev anerkendt som en valgmenighed under folkekirken af kirkeministeriet.

Derudover har hovedkirken, som tidligere lå i Odense, fået deres egne lokaler i Vissenbjerg i 2017.

Kontakt
Church of Love
Grøfthøjparken 1
8260 Viby J

Litteratur og kilder
Church of Loves hjemmeside

https://www.churchoflove.dk

Massoud Fouroozandehs hjemmeside

www.massoud.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Astrid Lyhne og Natasa Milosevic.

Den Etiopisk-Ortodokse Menighed i Århus, Tewahedo kirke

Den etiopisk-ortodokse kirkes historie begynder i år 330, hvor kristendommen blev statsreligion i Etiopien. Gennem historien har kirken oplevet en række spaltninger, både i forhold til øvrige kristne trossamfund og internt i kirken. Den største spaltning skete efter afslutningen af en periode med kommunistisk styre i Etiopien, hvor kirken blev delt i to fløje. Menigheden i Aarhus har ikke markeret et bestemt tilhørsforhold til én af de to fløje i den etiopisk-ortodokse kirke, og den er derfor ikke anerkendt af de to grene.

Gruppens historie i lokalområdet

Menigheden blev stiftet i 1997 på initiativ af Yirdaw Bekele, der kom til Danmark i 1995. Da der ikke var en etiopisk kirke i Aarhus, stiftede han menigheden på baggrund af sine erfaringer fra tidligere menigheder i Sudan. Kirken låner lokaler af Helligåndskirken (folkekirke). Yirdaw Bekele fungerede som diakon, dvs. medhjælper for præsten og menigheden, og var ikke ordineret præst. Siden har kirken fået sin egen præst og er nu ikke længere afhængig af besøgende præster for at afholde gudstjenester og dåb.

Organisation

Da kirken i Aarhus ikke er anerkendt af de officielle retninger af etiopisk-ortodoks kristendom, er den heller ikke underlagt biskopper og ledere fra de officielle kirker. Den er dog i tæt kontakt til andre etiopiske kristne menigheder i Europa. Kirken er organiseret med et menighedsråd og mødes til generalforsamlinger med demokratiske afstemninger blandt medlemmerne. Præsten er ordineret i Etiopien, og der er også en diakon tilknyttet kirken, som hjælper præsten og står for undervisningen i menigheden. En del af kirkens arbejde udføres af frivillige. Det vurderes, at cirka 50 personer er frivillige i løbet af året, hvoraf cirka 45 er kvinder.

Medlemmer

Der er ca. 50 formelt registrerede medlemmer i kirken, som betaler til kirkens arbejde. Derudover er der en række passive medlemmer, som deltager i arrangementer. Det vurderes, at cirka 200 personer har tilknytning til kirken. For at blive medlem af kirken er det et krav, at man er døbt. Medlemmerne er af etiopisk baggrund og er primært bosat i Aarhus, men kirken dækker hele det jyske område. Der er en jævn alders- og kønsfordeling. Dog er 40% af medlemmerne under 35 år, hvilket betyder, at menigheden har en forholdsvis stor andel af unge.

Økonomiske forhold

Kirkens økonomi er baseret på kontingent fra medlemmerne. Kirken har ikke udgifter til lokaler, da de låner Helligåndskirkens lokaler. Kirken har en meget lille økonomi og er afhængig af særlige indsamlinger i menigheden, hvis der skal afholdes større udgifter.

Religiøs/spirituel praksis

Kirkesproget er det etiopiske sprog amharisk. De mødes om lørdagen til gudstjeneste og om søndagen til søndagsskole. Gudstjenesten indeholder salmesang, nadver og prædiken og er baseret på en etiopisk kristen, oldkirkelig praksis. I kirkerummet er der kors og ikoner.

Der afholdes de traditionelle kristne højtider i menigheden og derudover praktiseres fasten. De har bibelundervisning for børn og voksne. De afholder også fælles fester i forbindelse med kristne højtider og etiopiske kulturelle højtider, såsom nytårsfesten i september.

Eksterne relationer

Der er en etiopisk kristen kirke i København, som er et anerkendt trossamfund, og som gruppen i Aarhus har kontakt til. Derudover er der kontakter til Tværkulturelt Center i København. Relationen til folkekirken er god, blandet andet grundet samarbejdet med Helligåndskirken.

Derudover har de også kontakt til Etiopisk-ortodokse menigheder i blandt andet Etiopien, Sverige og Norge.

Hjemmeside og sociale medier
Gruppen har hjemmesiden https://tewahedo.dk/, som de deler med en etiopisk-ortodoks menighed i København. Her er der billeder af de forskellige aktiviteter, links til forskellige ressourcer og en kalender.

Forandringer
Ved den første kortlægning i 2002 havde gruppen ikke egen præst. Det har de fået siden. Tidligere var gruppens aktiviteter derfor primært ledet af diakonen, som ikke må varetage gudstjenester eller stå for dåbshandlingen alene. Derfor fandt dåb tidligere sted i Den Katolske Kirke, men i dag, hvor der er en præst tilknyttet menigheden, har man mulighed for at holde gudstjeneste og dåbshandlinger i kirken. Ligeledes er der siden 2002 kommet en menighed i København, som gruppen har kontakt med.

I perioden 2002-2012 er gruppens medlemstal steget, da der er kommet flere betalende medlemmer, men sidsen sidste kortlægning for 10 år siden er medlemstallet nogenlunde uændret.

Kontakt
Den Etiopisk-Ortodokse Menighed i Århus
Torpevænget 1 (Helligåndskirkens lokaler)
8210 Aarhus V

Litteratur og kilder
Dahan, Adan

1999 ”Yirdaw fra Etiopien”, *Stemmer på Tværs*, s. 20-22, Frederiksberg, Religionspædagogisk Forlag, Hanne Myrfeld & Birthe Munck-Fairwood

Pedersen, Kirsten Stoffregen

1998 *De Kristne i Det Hellige Land*, Kolding, Unitas Forlag

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Mads Remme og Mads Arnkil Jørgensen. Tekst skrevet af lektor Marie Vejrup Nielsen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Christian Roar Pedersen.

EuroLife Kirke

Kirkens navn henviser til deres mål om at skabe vækst og liv i kristendommen i Europa. Kirken udspringer af Pinsekirken i Aarhus (nu del af Citykirken) og er en del af den globale pinsebevægelse. Den er ikke organisatorisk tilknyttet den danske pinsekirke.

Gruppens historie i lokalområdet

EuroLife blev etableret som en ny menighed i 2005 af kirkens nuværende leder, Linda Wilson, og en gruppe af tidligere personer, der tidligere havde været Pinsekirken i Aarhus. De ønskede en anderledes stil end Pinsekirken, særligt med vægt på musik i gudstjenesten. I begyndelsen mødtes de på en café i Mejlgade, men fik sidenhen egne lokaler i IT-byen, Katrinebjergparken. Flytningen skyldes en stor vækst i gruppens medlemstal og et behov for at få plads til en musikscene. Siden sidste kortlægning er de imidlertid flyttet til andre lokaler igen, denne gang til lokaler på Paludan Müllers Vej.

Organisation

Kirken er organiseret som en forening med en frivillig bestyrelse og medlemmer, og den har organiseret sin ledelse i både et juridisk -, et organisatorisk - og et kirkelederskab. Derudover er der 15 teams, der har ansvar for forskellige funktioner. De fleste opgaver udføres frivilligt. Pastor Linda Wilson, der er kirkens organisatoriske og åndelige leder, er lønnet på deltid. Udover de kirkelige aktiviteter er kirken involveret i en musikskole og en danseskole.

Menigheden er derudover en del af Mosaik, som er et kirkenetværk for selvstændige kirker, som ønsker at være en del af et lokalt netværk. Mosaik er et anerkendt trossamfund i Danmark.

Medlemmer

Medlemmerne betegnes som ”partnere”, og som partner har man ansvar for foreningen såvel som for at udbrede budskabet om kirken, deltage i det frivillige arbejde og at donere til kirken. Der er ca. 50 partnere i kirken, men det vurderes, at der i alt er 90 personer med en form for

tilknytning til menigheden. Nye medlemmer kommer til, fordi de har hørt om gruppen fra andre indenfor miljøet. Der er også medlemmer, der har forladt kirken for at starte nye grupper op. Der stilles ikke krav til deltagelse i gudstjenesterne, og man kan derfor godt være medlem af andre kirker. For at blive ”partner” er det imidlertid et krav, at man tror på Gud og Bibelen. Som partner kan man ikke samtidig være medlem af andre kirker.
Deltagerne til gudstjenesterne kommer ikke kun fra Aarhus, men også fra andre dele af Jylland. Der er flere forskellige etniciteter, som deltager ved menighedens aktiviteter, blandt andet tamilere, afrikanere og etniske danskere. De fleste medlemmer er under 60 år.

Økonomiske forhold
Kirkens økonomi er baseret på kontingent fra partnere og gaver til kirken. Kirkens daglige arbejde er således primært baseret på frivilligt arbejde, dog med undtagelse af deltidsansættelsen af pastoren.

Religiøs/spirituel praksis
Kirken lægger vægt på at have en ung profil med en musikalsk gudstjenesteform. Musikformen er moderne pop og rockmusik samt gospel. Medlemmerne ser deres medlemskab af kirken som en livsstil og ønsker at appellere til unge mennesker. Der benyttes både dansk og engelsk som kirkesprog. Der følges en traditionel liturgi for søndagsgudstjenesten med tekstlæsning, prædiken og nadver. Derudover er der en række individuelle religiøse handlinger, som udføres i kirken, fx velsignelser og ”salvation”, som er en personlig bekendelse af tro. Dåben foregår som voksendåb, da man skal kunne bekende sin tro selv. Udover søndagsgudstjenesten arrangerer de fredagscaféer, bønnemøder, teamtræning, konferencer og lørdagsevents. Kirken arrangerer også Alpha-kurser, som er introduktionskurser til kristendom. Mange af deres aktiviteter er rettet til børn og unge og opdelt efter aldersgrupper. For eksempel har kirken et forældrerum, som er særligt rettet mod forældre med børn i alderen 0 til 3 år. Derudover har kirken Kids, som er for børn i alderen 3 til 12 år. Kids er både et socialt tilbud, hvor børnene kan lege, være kreative

eller tage med på udflugter, men der er også et religiøst indhold i aktiviteterne.

Eksterne relationer
Der er tætte forbindelser til pinsekirker globalt, særligt i Australien, hvor Linda Wilson oprindeligt kommer fra, og hvor hun også indgår i ledelsen af en række menigheder. Derudover har kirken forbindelser til Eurolead, som er en gruppe, der tilbyder ordination af ledere af kristne menigheder, og Hillsong-bevægelsen, som er en pinsekristen, global bevægelse med en lang række megachurches. Der er også samarbejde med forskellige pinsegrupper i Danmark, blandt andet gennem Mosaik.

Hjemmeside og sociale medier
Kirken har en meget aktiv hjemmeside på dansk og engelsk med baggrundsinformationer og kalender samt links til YouTube-videoer og uddybende oplysninger om de forskellige aktiviteter. Derudover er kirken aktive på både Twitter og Instagram, og de har en facebookside med 384 følgere.

Forandringer
I den første periode af menighedens levetid er der sket en stor stigning i antallet af medlemmer i EuroLife. Imidlertid er medlemstallet faldet siden sidste kortlægning i 2013. En yderligere forandring er, at kirken har skiftet lokaler, da de er flyttet til Paludan-Müllers Vej 24.

Kontakt
Pastor Linda Wilson
Paludan-Müllers Vej 24
8200 Aarhus N

Litteratur og kilder
EuroLifes hjemmeside

https://www.eurolifekirke.dk/

Euroleads hjemmeside

http://www.eurolead.net/?pageID=1539

Hillsongs hjemmeside

http://hillsong.com/

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Pil Dalvad. Teksten er skrevet af lektor Marie Vejrup Nielsen.

Fountain of Life

Kirkens navn, Fountain of Life (Livets Kilde), henviser til Jesus Kristus som kilden til liv. Kirken er opstået indenfor assyrisk kristendom, hvor gruppens stifter har sin baggrund, og den definerer sig selv som en evangelisk-assyrisk kirke med aramæisk, arabisk og dansk som sprog, der bruges i kirken.

Gruppens historie i lokalområdet

Kirken blev oprettet i Aarhus 2004 af præsten Romel Shaol Yokhena, som er assyrisk-kristen. Han har en baggrund indenfor de øvrige assyrisk-kristne miljøer i Aarhus og ønskede at etablere en evangelisk-kristen menighed. Han var i kontakt med Pinsekirken i Aarhus, der var med til at hjælpe med at få etableret kirken, og der er i dag et tæt samarbejde med Citykirken (som er en fusion af Pinsekirken og andre kristne grupper).

Organisation

Præsten er ansat og fungerer som leder af kirken. Den overordnede administration og organisation går igennem Citykirken, og lokalerne, man mødes i, er nogle, man låner af Citykirken. Kirkens daglige arbejde varetages i samarbejde med en række frivillige, som ikke har faste funktioner, men som deles om opgaverne. Kirken er ikke et anerkendt trossamfund, men falder under Citykirkens anerkendelse.

Medlemmer

Der er 52 registrerede medlemmer i menigheden, og kønsfordelingen er nogenlunde ligelig. Medlemmerne, der også er medlemmer af Citykirken, er primært assyrere, kaldæere eller arabiske kristne. Der er dog også medlemmer med anden etnisk baggrund. For at blive medlem skal man døbes, og forud for dåben kræves det, at man deltager i undervisning om, hvad det vil sige at leve et kristent liv.

Økonomiske forhold

Kirkens økonomi er baseret på samarbejdet med Citykirken, og medlemmerne betaler deres tiende til Citykirken, som sørger for, at menigheden får det, de skal bruge til deres menigheds praksis.

Religiøs/spirituel praksis

Den primære religiøse praksis er de faste gudstjenester, som afholdes om søndagen. Gudstjenesten består af musikindslag og prædiken. Gudstjenesten ledes af frivillige, hvor både mænd og kvinder kan lede tjenesten. Der lægges stor vægt på musikken, og det er frivillige fra menigheden, der står for musikindslagene. Gudstjenesterne foregik oprindeligt på aramæisk, men der er sket et skift til arabisk. Under gudstjenesten benyttes projektor og lærred til at vise religiøse tekster og sangtekster med. Det kan fx være tekster på arabisk med transskriberede bogstaver, fordi de unge i menigheden ikke altid kan læse arabisk. Der er nadver en gang om måneden. Ved gudstjenesten foretages også håndspålæggelser og helbredelser. Der praktiseres voksendåb, og ved dåb benyttes Citykirkens lokaler og dåbsbassin. Påske og pinse er vigtige højtider for kirken, og julen, der fejres d. 25. december, spiller en særlig rolle. Derudover mødes præsten med medlemmerne, når der er behov for samtale eller besøg hos syge. Udover den religiøse praksis mødes man også til fællesspisning og til private besøg hos menighedens medlemmer. Hver fredag er der undervisning primært i kristne emner, men det kan også være i andre temaer som fx islam. Der er også undervisning i aramæisk for børn og unge.

Kirken har en målrettet missionsstrategi. Der er tre målgrupper for kirkens arbejde: arabiske kristne, danske kristne og muslimer. De har udarbejdet forskellige tilgange til hver af de tre grupper, og der benyttes forskelligt materiale. Deriblandt er der tekster om kristendom oversat til arabisk, såsom en kort version af Bibelen på arabisk. Dette materiale kommer fra internationale grupper, der arbejder med kristen mission til muslimer. Kirken udbreder også sit budskab ved at hænge sedler op og nogle gange ved at dele materiale ud på gaden.

Eksterne relationer
Gennem præsten er der kontakt til andre kirker i Danmark og Sverige. Derudover er der kontakt til folkekirken, ligeledes igennem præsten.

Hjemmeside og sociale medier
Kirken har en Facebookside, Fountain Of Life Ministries خدمات ينبوع الحياة, som har 109 følgere. Gruppens opslag er på arabisk.

Forandringer
Siden den første kortlægning i 2002 er der sket en intern forandring i kirken, da man er gået fra det oprindelige aramæiske kirkesprog til arabisk. Siden kortlægningen i 2013 er medlemstallet af registrerede medlemmer steget. Gruppen har derudover også fået en Facebookgruppe.

Kontakt
Fountain of Life
Viborgvej 173, Citykirken
8210 Aarhus N

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Marie Bisbjerg og Marie Vejrup Nielsen.

Frelsens Hær

Frelsens Hær er en kristen verdensomspændende frikirke. Frikirken blev grundlagt i 1865 af de tidligere metodister William og Catherine Booth. De engagerede sig som præster i en fælleskirkelig teltmission i det østlige Londons arbejderkvarter. Det væsentligste budskab for kirken er, at Gud elsker alle, og at ”ingen mennesker skal have det ringere end en droschehest”. Denne mission breder sig meget hurtigt til andre steder end Østlondon, og i 1878 bliver missionen til det nuværende Frelsens Hær (the Salvation Army). Kirken indfører uniformering af deres medlemmer og etablerer en rangorden, hvor præsterne bliver kaldt officerer, og medlemmerne får tildelt titlen soldater. Kirkens formål er at være en international bevægelse med en teologi, der bygger på Bibelen med budskabet om, at Gud elsker alle. Målet er at omvende mennesker og derigennem frelse dem ved troen på Gud. Frelsens Hær spredte sig sidenhen udover Englands grænser, og i dag har de mere end én million soldater fordelt over aktiviteter i 124 lande.

Frelsens Hær kom til Danmark i 1887. I dag er der 23 menigheder, også kaldet korps, i Danmark og er derudover tilknyttet flere forskellige typer af sociale institutioner. På landsplan driver de tre familie- og krisecentre, to børneinstitutioner, et herberg og 20 genbrugsbutikker. Derudover hjælper Frelsens Hær blandt andet med forskellige former for rådgivning, danskundervisning, julehjælp og internationalt udviklingsarbejde. Rent teologisk er Frelsens Hær beslægtet med mange andre evangelisk-lutherske kirkesamfund, da Frelsens Hær anser sig for at være en del af en universel organisation. Selv om Frelsens Hær er beslægtet med andre kirkesamfund, adskiller den sig også på særligt to områder. For det første har Frelsens Hær fra begyndelsen har haft kvindelige prædikanter. For det andet praktiseres der ikke sakramenter i Frelsens Hærs menigheder. Særligt det første punkt er historisk kommet til at hænge tæt sammen med Frelsens Hær og har fået dem til at fremstå som en progressiv kirke i forhold til moderne vestlige samfund.

Gruppens historie i lokalområdet

Efter Frelsens Hær vandt indpas i Danmark i 1887, opstod Frelsens Hær i Aarhus. Den blev grundlagt 7. maj 1890. Kirken ligger i smukke omgivelser i Klostergade 54, hvor kirken siden 1890 har haft til huse. I begyndelsen var der to menigheder i Aarhus, som blev kaldt henholdsvis Aarhus 1 og Aarhus 2. Aarhus 2 fungerede som en slags brigade på frivillig basis, hvor man var socialt engageret. De blev dog hurtigt slået sammen til én menighed. Klostergade 54 danner rammen om alle menighedens religiøse aktiviteter.

Organisation

Frelsens hær er et anerkendt trossamfund. I Frelsens Hær rokerer præsterne hvert femte år fra menighed til menighed. Denne rotationsordning er taget i brug for at effektivisere og skabe den bedste dynamik i en menighed. Den nuværende præst er en mand på 30 år. Præsten i menigheden fungerer som korpsleder og står for måde administrative og religiøse opgaver. Udover præsten er der yderligere 4 ansatte i menigheden.

Menigheden har også et korpsråd (svarende til folkekirkens menighedsråd) bestående af 5 personer. Korpsrådene adskiller sig fra menighedsråd ved, at korpsrådene udelukkende har en rådgivende funktion i forhold til korpslederen, der i sidste ende er den, der har ansvaret for at tage alle beslutningerne.

Mange af menighedens opgaver, for eksempel forskellige arrangementer, kulturelle og sociale begivenheder og udflugter og lignende, arrangeres af ansatte. Derudover er der også række frivillige hjælpere, som påtager sig nogle af de arbejdsopgaver, der er tilknyttet menighedens virke og aktiviteter. Det vurderes at menigheden har cirka 45 frivillige i løbet af et år, hvoraf cirka 30 personer er kvinder.

Medlemmer

I Frelsens Hær bliver en militær terminologi benyttet. Terminologien bliver brugt i henhold til de titler, som både ansatte og medlemmer af kirken bærer.

Der er to betegnelser for medlemmer: soldat og civilt medlem. Soldaterne udgør flertallet af medlemmer i Frelsens Hær. For at blive indviet som soldat, skal man bekende, at man tror på Gud, ved at underskrive en soldatererklæring, som indeholder 11 læresætninger samt en række livsstilsprincipper. Disse livsstilsprincipper omfatter bl.a. afholdenhed over for alkohol og tobak. En soldat gør tjeneste i Frelsens Hær i sin fritid og bærer uniform som vidnesbyrd om sin tro og sit tilhørsforhold. Dog har disse principper resulteret i en stor nedgang for Frelsens Hær globalt set. Nedgangen har resulteret i, at der er kommet en mulighed for, at man kan tilslutte sig Frelsens Hær som et civilt medlem. Civile medlemmer omfatter folk, der har bekendt sig til troen på Gud, og som ønsker at have Frelsens Hær som deres kirke. De forpligter sig dog ikke på samme måde som soldaterne til at leve efter de livsstilsprincipper, som soldatererklæringen indebærer. Civile medlemmer bærer heller ikke uniform. Den tredje kategorisering indenfor kirken er officer. Officerer er præsterne i kirken, der anses for at være frelsessoldater. De har viet deres liv til at være i fuldtidstjeneste for Gud og mennesker gennem Frelsens Hær. Størstedelen af Frelsens Hærs officerer er ansvarlige for et korps (menighed). I Aarhus er der i efteråret 55 registrerede medlemmer. Det vurderes dog, at der i alt er cirka 80 personer med tilknytning til kirken. Cirka 75% af de jævnligt deltagende medlemmer i menigheden er kvinder.

Økonomiske forhold

Finansieringen af Frelsens Hær foregår gennem fonde og gennem staten, som støtter Frelsens Hærs genbrugsarbejde. Derudover tjener Frelsens Hær penge gennem deres egen virksomhed. Denne indkomst kommer fra de mange genbrugsforretninger. Indtjeningen hos disse forretninger går til hovedkvarteret, som varetager økonomien for alle Frelsens Hærs menigheder. Hovedkvarteret fordeler de økonomiske midler til de enkelte menigheder. Medlemmerne skal ikke betale fast donation til menigheden, men de opfordres til at give økonomisk støtte. Frelsens Hær har mange frivillige, som menigheden er stærkt afhængig af. I deres forretninger i Aarhus har de flere frivillige, som er nogen, der ikke normalt kommer i kirken eller har en specifik tilknytning til

menigheden. Et ønske fra Frelsens Hærs side er, at disse frivillige også begynder at komme til gudstjenesterne.

Frelsens Hærs største indtægt kommer fra udefrakommende donationer. Det er specielt i forbindelse med Frelsens Hærs julehjælp, at der bliver doneret meget til organisationen.

Religiøs/spirituel praksis

Det har igennem årene været en tendens, at Frelsens Hær har været mest kendt for deres store sociale arbejde, men for menigheden er de kristne budskaber vigtigst. Derfor er det helt centrale hos Frelsens Hær menighedens søndagsgudstjeneste. Inden gudstjenesten mødes de altid en time før og spiser aftensmad sammen. Det skal ses som en del af det at oparbejde fællesskabet og få snakket om noget andet end kirken. Efterfølgende kan den enkelte koncentrere sig og fordybe sig under selve gudstjenesten. Gudstjenesten bliver afholdt søndag aften og varer omkring 75 minutter. Den foregår i menighedens kirkesal, hvor stole er opsat med front mod en talerstol. Foran talerstolen er, hvad Frelsens Hær kalder bodsbænken. Bodsbænken er Frelsens Hærs alter, hvor man under enhver gudstjeneste kan komme for at bede eller for at søge forbøn. Den er en påmindelse om Guds tilstedeværelse, og den understreger, at når man mødes på dette sted, er det ikke blot for at møde hinanden, men også for at møde Gud. På endevæggen er et lærred, hvor der med PowerPoint vises de skriftsteder, der oplæses, og de sange, der bliver sunget. Sangene akkompagneres af klaver og kontrabas. Flere medlemmer er i uniform til gudstjenesterne. Generelt hersker der en uformel stemning under gudstjenesten. Folk står op under sangene, løfter hænderne og synger forskellige korstemmer til sangene. Gudstjenesten hos Frelsens Hær er meget identisk med de gudstjenester, som kendes fra den danske folkekirke. I gudstjenesten hos Frelsens Hær indgår bøn, læsning af Bibelen, prædiken, kristen forkyndelse og sange fra egen sangbog. Desuden er der en sanggruppe, som optræder for menigheden. En væsentlig del af gudstjenesten er vidnesbyrd. Dette vidnesbyrd kommer fra enkelte medlemmer, som ønsker at tale om Guds nåde. Personen kan desuden fremsige et vers, som beskriver, at Guds kærlighed er stor og fordriver al frygt. Flere

gange i løbet gudstjenesten går nogle medlemmer rundt med indsamlingsbøsser, hvor den enkelte kan give økonomisk støtte til Frelsens Hærs arbejde. Desuden er der opfordringer til menigheden om at tage imod en sparebøsse, som Frelsens Hær vil dele ud til medlemmerne. Meningen er, at man hver dag skal komme lidt penge i den til gavn for de mennesker, der ikke har så meget at leve for.
Frelsens Hær anser menneskelig omsorg og sjælesorg som meget vigtigt. Ifølge Frelsens Hær er det netop de to elementer, som mennesket har størst behov for, og det giver noget til ånd, sjæl og legeme. Det afspejles også tydeligt i deres sociale arbejde for folk, der er dårligt stillet. Derfor har Frelsens Hær flere forskellige tilbud og de engagerer sig i socialt arbejde. Blandt andet har menigheden arbejde specifikt rettet mod familier i form af familiecafé, som afholdes hver tirsdag, og Messy Church, som afholdes en gang om måneden. Derudover samarbejder de med Gadecaféen, som har åbent flere gange om ugen, hvor det er muligt at få varme aftensmåltider og samtalepartnere.

Gennem alle år har Frelsens Hær også praktiseret gadesang. Det er noget, som menigheden i Aarhus gør meget brug af – primært til jul. Det er et af organisationens helt store kendetegn og er en handling, som bliver bevaret. For menigheden i Aarhus handler det ikke så meget om det økonomiske udbytte, men mere om at gøre sig synlige i det aarhusianske gadebillede. Generelt er sang og musik centralt i Frelsens Hær, både lokalt, nationalt og internationalt.

Derudover har menigheden i Aarhus også en række sociale arrangementer for medlemmerne. Eksempelvis afholdes der Bibeltimer hver anden mandag for de, som gerne vil være mere om Biblens budskaber. De har et børnekor for børn i alderen 5-12 år, hvor børnene kan lære at tilbede Gud gennem sang og dans. Derudover er der torsdagstræf hver torsdag, hvor seniorer og andre interesserede kan mødes til socialt og åndeligt samvær.

Frelsens Hær har en række symboler, som er væsentlige. For det første har de et flag, som er med til alle Frelsens Hærs ritualer, og som følger det enkelte medlem fra vugge til grav. På flaget er forskellige motiver, som er meget betydningsfulde for dem: Den røde dug

symboliserer Jesu Kristi blod. Den gule stjerne i midten symboliserer Helligåndens ild. Den blå kant symboliserer hjertets renhed. Frelsens Hærs motto, ”Blod og ild”, henviser til Jesu blod og Helligåndens ild.

Et andet symbol, som er vigtigt, er Frelsens Hærs bomærke – våbenet. Her repræsenterer korset Jesu kors. F’et står for frelse. Sværdene står for krigen mod ondskab. Kuglerne står for evangeliets sandhed. Den takkede cirkel er et tegn på retfærdighedens sol, der lyser i Helligåndens kraft. Kronen symboliserer opstandelsestroen – det evige liv.

Eksterne relationer

Ligesom andre danske frikirker gør Frelsens Hær brug af et ’Alfa-program’. Det er en bred indføring i den kristne tro og Bibelen. Desuden har menigheden et meget tværkirkeligt samarbejde med mange frikirkesamfund. Det omhandler bl.a. bedeuge, hvor forskellige menigheder mødes i forskellige kirker og beder sammen. Derudover har de også et frikirkeråd hver tredje måned med præster fra andre kristne frikirker. Dette samarbejde har eksisteret i mange år. Menigheden har ofte kontakt til både medierne og det offentlige og har en rigtig god kontakt med begge. Det er fx i forbindelse med julehjælp.

Hjemmeside og sociale medier

Frelsens Hær i Aarhus har sin egen hjemmeside: https://www.fhaarhus.dk/, samt Facebooksiden ’Frelsens Hær i Aarhus’. Facebooksiden er meget aktiv og har 679 følgere. Derudover har Frelsens Hær i Danmark også en hjemmeside: https://www.frelsenshaer.dk/

Forandringer

Generelt i Frelsens Hær praktiseres det, at præsterne bliver skiftet ud med jævne mellemrum. I Aarhus har man i perioden 2002-2012 fået ny præst meget hyppigere end normalt, hvilket har påvirket, at medlemstallet i perioden er faldet.

Siden sidste kortlægning er medlemstallet steget fra cirka 30 til cirka 55 registrerede medlemmer. Derudover har menigheden fået egen hjemmeside samt en Facebookside, som hyppigt opdateres.

Kontakt
Frelsens Hær
Aarhus Klostergade 54
8000 Aarhus C
Tlf.: 86 12 33 86

Litteratur og kilder
Agger, Jens Peder
1997 Frelsens Hær, Frederiksberg

Frelsens Hærs hjemmeside: www.frelsenshaer.dk

Frelsens Hær i Århus' hjemmeside: https://www.fhaarhus.dk/

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er i 2022 opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Anette Andersen, Louise Nabe-Nielsen og Nikoline Lind Sass-Petersen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af René Dybdal Pedersen.

Gratiakirken, Den Evangelisk-lutherske Frikirke

Gratiakirken er en evangelisk-luthersk frikirke, som har mange lighedstræk med den danske folkekirke. Navnet stammer fra latin og betyder 'af nåde'. Gratia henviser til en af den lutherske reformations fem 'solaer'. De fem solaer er: 1) af skriften alene, 2) ved tro alene, 3) af nåde alene, 4) ved Kristus alene, 5) ære til Gud alene. Det henviser til den bibelske frelseslære om, at Gud frelser mennesket 'gratis', uden at mennesket præsterer noget for sin frelse. Gratiakirken ser sig selv som en mere konservativ menighed end Folkekirken. Gratiakirken mener, at Folkekirken er alt for pluralistisk og ikke følger Bibelen tilstrækkeligt. Medlemmerne i Gratiakirken har Kristus i centrum for deres tro, og de ønsker ikke at gå på kompromis med Bibelen.

Gruppens historie i lokalområdet

Gratiakirkens historie begynder i 1978, hvor unge fra andre menigheder forskellige steder i Danmark flytter til Aarhus. Hos disse unge opstår et behov for at samles til gudstjeneste i Aarhus, så de ikke længere behøver at tage tilbage til deres tidligere hjemby for at praktisere deres tro. De begynder derfor at samles i husmenigheder i Aarhus, og her afholder de fælles gudstjenester. I 1984 danner en missionsforening og nogle studerende en reel menighed ved navn Gratia Evangelisk-Luthersk Menighed. Det sker den 6. juli 1984. Menigheden har i begyndelsen syv medlemmer. Pastor Leif G. Jensen fra Løsning bliver deres præst og sjælesørger. Året efter flytter menigheden ind i lejede lokaler på Sdr. Ringgade i Aarhus centrum. Kirken ændrer navn til Gratiakirken. Efter fem år flytter menigheden til en lagerbygning i Bissensgade, da interessen for Gratiakirken vokser. Lagerbygningen bliver kirkens tilholdssted de kommende 15 år. I den periode kommer der desuden flere nye tiltag, bl.a. løbesedler og rabiokanalen RadioGratia. Medlemstallet stiger yderligere i årenes løb, og det medvirker til, at kirken i 2003 køber en velegnet byggegrund i Vejlby-Risskov til opførelse af deres nye kirke. Byggeriet går i gang maj 2005, og den nye kirke bliver indviet i december 2006. I dag er Gratiakirken derfor beliggende på Skejbygårdsvej 23 i Risskov. Bygningen er derfor forholdsvis ny. Kirken er et moderne byggeri og er indrettet med et

alter, døbefont, knæfald til nadver og en prædikestol til præsten. Desuden har kirken et lille orgel og egen organist.

Organisation

Den øverste ledende gruppe i Gratiakirken er bestyrelsen, som består af præsten og seks bestyrelsesmedlemmer. Præsten er selvskrevet til bestyrelsen, mens resten af bestyrelsesmedlemmerne vælges på demokratisk vis af menighedsrådet. For at være medlem af menighedsrådet skal man være fyldt 18 år, og alle, som er medlem af menighedsrådet, har stemmeret. Alt, hvad der bliver diskuteret på bestyrelsesmøderne, bliver fremlagt for menighedsrådet. Det er meget vigtigt for Gratiakirken, at organisationen er så demokratisk som overhovedet muligt. Præsten fungerer som den religiøse leder for kirken. I Gratiakirken er der tilknyttet to præster, som både fungerer som præster for menigheden i Aarhus og menigheden i København. Der er desuden en del frivillige, som varetager forskellige opgaver i kirken.

Gratiakirken er en anerkendt trossamfund. Den er ikke en del af Folkekirken, da de ikke mener, at alle præster i den danske folkekirke er kristne. Kirken har derimod tilknytning til andre evangelisk-lutherske grupper, blandt andet en større europæisk gruppe, hvor der afholdes møde hvert andet år. Derudover er Gratiakirken medlem af en verdensgruppe, hvor man mødes hvert tredje år.

Medlemmer

Man er medlem fra dåben, men man bliver først betegnet som et fuldgyldigt medlem, når man er 18 år gammel. Medlemstallet i Gratiakirken er cirka 80, hvilket er en stigning siden sidste kortlægning. Der er et ønske om forøgelse af medlemmer i kirken. Derfor ser kirken mission som en mulighed. Hvis man ønsker at blive medlem af menigheden, er der nogle forhåndskrav, som skal opfyldes. Eksempelvis skal man gerne have en samtale med præsten inden man bliver medlem. Det vigtigste er, at det nye medlem oplæres i troen. Nye medlemmer skal have en tro på Kristus og leve som en kristen. Når man er blevet medlem, forventes det, at man deltager ved kirkens gudstjeneste og bidrager økonomisk til kirken. Denne pligt synliggøres

ved en underskreven kontrakt. Menigheden er aldersmæssigt forholdsvis ung. Blot 15% af de jævnligt deltagende medlemmer er ældre end 60 år, mens cirka 40% er under 35 år.

Økonomiske forhold

De økonomiske forhold i Gratiakirken bygger primært på frivillige bidrag. Kontingentet afhænger af medlemmernes individuelle indkomst. Der er et budgetudvalg, som tager sig af de økonomiske forhold. Regnskabet er tilgængeligt for alle medlemmer. Den eneste person, som er lønnet i kirken, er den ene af præsterne. Udover medlemmernes bidrag modtager Gratiakirken offentlig støtte fra tips- og lottomidlerne, hvilket er et overskud fra Danske Spil. De penge, som Gratiakirken får, går bl.a. til støtte af et børnehjem i Brasilien og missionsarbejde i Sydafrika.

Religiøs/spirituel praksis

Bøn, kontakt med Gud og tilgivelse er meget centrale for menigheden.

Søndagsgudstjenesten anses for at være det vigtigste for Gratiakirkens medlemmer, da den handler om mødet med Gud. Gudstjenestens varighed ligger på ca. 75 minutter, og forløbet har mange ligheder med den danske folkekirke. Ved gudstjenestens start udleveres dagens program, hvor prædikenen og bibelteksterne står. Der bliver taget meget hensyn til kirkegængernes børn. Under gudstjenesten er der et rum, hvor børnene kan lege. Der er også dele af gudstjenesten, hvor præsten henvender sig direkte til børnene, for eksempel ved at vise dem billeder fra en bog. Kirkegængerne har et godt kendskab til hinanden. De hjælper hinanden med at tage sig af børnene, og der er en meget uformel stemning. Gratiakirken gør brug af Den Danske Salmebog, og præsten er i præstekjole identisk med den, som præsterne i folkekirken iklæder sig. De væsentligste elementer i selve gudstjenesten er syndernes forladelse, håndspålæggelse og vidnesbyrd om, at Gud er tilgivende.

Bibelen og de lutherske bekendelsesskrifter som Den Lille Katekismus er udgangspunktet for Gratiakirken. Derudover er

trosbekendelsen vigtig. Menigheden gør brug af tre oldkirkelige trosbekendelser.

Udover den ugentlige gudstjeneste organiserer Gratiakirken søndagsskole, bibelundervisning og ungdomsmøder. Disse ungdomsmøder er for unge i alderen 13-30 år. Derudover arrangeres der årlige sommer- og vinterlejre.

Kirken laver også socialt arbejde, og har derudover blandt andet missionsarbejde i Brasilien, Sydafrika, Botswana og Zaire.

Udover disse sociale sammenkomster og arrangementer i kirken foretager mange medlemmer desuden individuelle religiøse handlinger i form af bibellæsning og bøn.

Eksterne relationer

Menigheden i Aarhus har kontakt til menigheden i København gennem præsten. Derudover har de, som nævnt, internationale samarbejder samt missionsarbejde i Sydamerika og Afrika.

Kirken har gennem Skat og Familiestyrelsen kontakt til det offentlige. Derudover gør kirken ikke meget ud af at holde kontakt til offentligheden eller forskellige medier.

Hjemmeside og sociale medier

Hjemmeside – www.vivit.dk

Forandringer

I perioden mellem første og anden kortlægning førte det sigende medlemstal til, at kirken i 2006 indviede den nuværende kirke i Risskov. Siden da er medlemstallet steget yderligere. Kirkens tidligere radiokanal, RadioGratia, er ikke længere aktiv.

Kontakt

Gratiakirken
Skejbygårdsvej 23

8240 Risskov

Litteratur og kilder
Hjemmeside

www.vivit.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Anette Andersen, Louise Nabe-Nielsen og Nikoline Lind Sass-Petersen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Pia Frøkjær Andersen og Jon Ahrensbach.

Gudsmoders Beskyttelses Menighed, Den Ortodokse Kirke i Danmark

Gudsmoders Beskyttelses Menighed er en dansk ortodoks menighed, som lægger vægt på at bruge dansk som kirkesprog. Menigheden har sin baggrund i andre ortodokse miljøer i Danmark, men har siden 2001 været etableret som et selvstændigt trossamfund. Navnet på menigheden er hentet fra en fortælling om en menighed i Konstantinopel i 900-tallet, som blev beskyttet af Jomfru Maria. Navnet er forbundet til en særlig højtidsdag i den ortodokse kirke (1. oktober) med tilknyttet ikon. Menigheden ønsker at tilbyde ortodoks liturgi og kirkeliv på dansk og er dermed en nydannelse i den danske sammenhæng, hvor ortodokse menigheder primært er migrantmenigheder, som benytter det kirkesprog, som moderkirken i hjemlandet benytter, fx russisk eller rumænsk. Menigheden er tilknyttet til Det bulgarske Patriarkats stift for USA, Canada og Australien. Stiftet har i alt to menigheder i Skandinavien.

Gruppens historie i lokalområdet

Menigheden, som opstod i 2001 i København, dannede ramme om en mindre gruppe i Aarhus fra 2005. Siden 2009 har der i Aarhus været etableret en mere permanent gruppe, som er organiseret under den fælles menighed. Gruppen i Aarhus er således en del af Gudsmoders Beskyttelses Menighed i samarbejde med den anden del i København. Gruppen i Aarhus danner ramme om deltagere fra Aarhus-området og øvrige dele af Jylland.

Organisation

Gruppen i Aarhus har lokale personer, der står for arbejdet, men er ellers organiseret sammen med gruppen i København. Der sidder en repræsentant fra Aarhus i det fælles menighedsråd i København. Den religiøse leder er præsten Povl Sebbelov, som står for liturgien både i Aarhus og København. Menigheden er et anerkendt trossamfund. Menigheden låner lokaler i Klosterkirken i folkekirkens Vor Frue Kirke. I København har menigheden egne lokaler.

Medlemmer
Der er i alt, på tværs af de to menigheder, 75 registrerede medlemmer i Gudsmoders Beskyttelses Menighed.

Deltagerne er af forskellig baggrund, dvs. både etniske danskere og medlemmer med anden etnisk baggrund. Det vurderes, at cirka 60% af de jævnligt deltagende medlemmer er vesteuropæere, og at cirka 25% er kommet til Danmark inden for de seneste fem år. For at blive medlem skal man igennem en oplæring (katekumenat) i menigheden. Ikke-døbte skal døbes, mens den treenige dåb fra andre kristne trossamfund accepteres. Efter endt oplæring og på baggrund af samtaler med præsten bliver man en del af menigheden markeret ved ritualet myronsalvning, som foregår ved aftentjenesten en lørdag og fuldendes i liturgien søndag morgen ved deltagelse som den første i nadveren. Som fuldt medlem af menigheden forventes det, at man lever ifølge en ortodoks livsstil, og at man deltager aktivt i menighedens liv og kirkeårets rytme i form af højtider, fasteperioder m.v. Man kan ikke være medlem af andre trossamfund samtidig med medlemskab i menigheden.

Økonomiske forhold
Menigheden er finansieret via medlemsbidrag og gaver efter formåen. Menigheden modtager ikke offentlig støtte, men individuelle bidragsydere er berettiget til fradrag, da menigheden er et anerkendt trossamfund.

Religiøs/spirituel praksis
Alt aktivitet i menigheden i Aarhus er i skrivende stund indstillet, men menigheden har fortsat en kontaktperson i Aarhus. Nedenstående *beskrivelse er derfor fra kortlægningen i 2013.*

Menigheden følger en ortodoks kristen praksis. Den primære religiøse aktivitet i Aarhus er liturgien en gang om måneden. Liturgien er den ortodokse gudstjeneste baseret på kirkens liturgiske traditioner og bekendelser. Det overvejende sprog under gudstjenesten er dansk, men bønnen fadervor siges på forskellige sprog alt efter de personer, der deltager. Hvis der er behov for det, udføres der også dåb, vielser m.m. i Aarhus. Menigheden medbringer ikoner, sandbakker til lys,

lysestager, processionslys, røgelseskar samt kalk og diskos (tallerken) til nadverritualet. Menigheden har, udover den religiøse praksis, kirkekaffe. Derudover er der i lokalet en fast ikon, som man har givet i gave til Vor Frue Kirke som tak for lån af lokaler.

Eksterne relationer

Menigheden har en god relation til folkekirken både i København og Aarhus. Der er også en god kontakt til de teologiske studiemiljøer. Præsten holder foredrag om ortodoks kristendom i flere sammenhænge.

Hjemmeside og sociale medier

Menigheden har en hjemmeside med oplysninger om aktiviteter og baggrund og med en tilknyttet blog, som jævnligt opdateres. Menigheden er derudover aktive på twitter og på youtube.

Forandringer

Tilbuddet om ortodoks kristendom på dansk er en forandring i det religiøse landskab i Danmark ved kortlægningen 2013.

Siden sidste kortlægning er menigheden blevet aktive på sociale medier som youtube og twitter. En yderligere – og væsentlig - forandring er dog også, at aktiviteterne i øjeblikket er midlertidigt indstillet i menigheden i Aarhus.

Kontakt

Gudsmoders Beskyttelses Menighed, Den Ortodokse Kirke i Danmark
Vor Frue Kirkeplads 2
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder

Gruppens hjemmeside

http://ortodoks.dk/

Annika Hvithamar

2007 ”De kristne ortodokse menigheder i Danmark – tal fra diasporaen”, Tørre Tal om Troen – religionsdemografi i det 21. århundrede, redigeret af Margit Warburg og Brian Jacobsen, s. 110-126

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen er udført af lektor Marie Vejrup Nielsen.

Hasle Kirke

Hasle Kirke er en del af den evangelisk-lutherske kirke i Danmark, folkekirken. Betegnelsen "folkekirke" er dog først blevet tilføjet efter grundloven af 1849 og siden da har kirken fungeret derefter. Særligt med den dertilhørende demokratiseringsproces, etablering af det indre demokrati, menighedsråd og det ydre med det sekulære kirkeministerium som øverste styrende myndighed. Teologisk har folkekirken forholdsvist frie rammer, med udgangspunkt i Luthersk teologi og den augsburgske bekendelse, samtidig skal kirken ofte tilpasse sig det ydre demokratis krav og teologiske kompromisser må indgås.

I dag er kirken en del af Hasle sogn, som er placeret i den vestlige del af Aarhus. Der er en stor tilslutning til kirken, som er typisk for folkekirken, men en mindre grad af aktiv deltagelse. Kirken varetager kulturelle opgaver som dåb, konfirmation, bryllup og begravelse, foruden administrative opgaver som civilregistrering, som fortsat knytter den til staten.

Kirken har en række initiativer uden om den traditionelle kirketjeneste, som forsøger at aktivere dens medlemmer til et mere interagerende medlemskab.

Gruppens historie i lokalområdet

Hasle Kirke er oprettet i 1537, umiddelbart efter den danske reformation i 1536. Kirkebygningen er bygget i 1100-tallet, mens tårn, våbenhus og klokken er yngre og stammer fra omkring slutningen 1400-tallet. I løbet af disse har hår den løbende gennemgået renoveringer. Kirkebygningen er sidenhen blevet udvidet og senere renoveret med de seneste ændringer i 2005. Derudover er der påbegyndt en renovering af kirkegården, som forventes færdig i 2040.

Siden kirkens begyndelse i 1100-tallet har den gennemgået flere forandringer. Kirkens relieffer vidner om den mere folkereligiøse tilgang til kristendom, som dominerede i den tidlige middelalder, selvom kirken dengang var katolsk. Efter reformationen blev det en del af den Luthersk evangeliske kirke og ved indstiftelsen af Grundloven i 1849 blev Hasle kirke optaget i den danske folkekirke. Kirken udgør i

dag den eneste kirke i Hasle sogn, som er en del af Aarhus vestre provsti og Aarhus stift.

Hasle Kirke indviede deres nye sognehus tilbage i januar 2017. I dag fungerer det i høj grad som centrum for fællesskabet i kirken; det er her de fleste arrangementer foregår. Stedet er præget af at fungere som mødested, og der er en hyggelig og afslappet stemning.

Organisation

Kirkens bestyrelse består af menighedsrådet. Menighedsrådet er ansvarlige for alt administrativt arbejde i kirken. De er arbejdsgivere for alle ansatte i kirken, udover præsterne, de laver planer for kirkens fremtidige udtryk og hvad der skal prioriteres, de ansætter nye præster når stillingen er ledig, de sikre vedligeholdelser af kirkens bygninger og et godt arbejdsmiljø for medarbejdere samt står de for samarbejdet med de lokale foreninger.

Præsterne i er ikke medlem af menighedsrådet på samme måde som de øvrige medlemmer. De er en del af den administrative bestyrelse og menighedsrådet, men bliver ikke valgt demokratisk ind. Desuden har præsterne også andre forpligtelser end det almene medlem af menighedsrådet, eftersom de også skal levere kirkens produkt til dens menighed.

Hasle kirken har 3 sognepræster, som er de religiøse ledere for kirken. Deres lederskab er dog begrænset, da de fortsat skal holde sig inden for de generelle regler der gør sig gældende for folkekirken.

Udover præsterne består menighedsrådet af almindelige demokratisk valgte medlemmer af menigheden og sognets præster. Rollerne er fordelt med én formand, én næstformand og kasserer, én kirkeværge, én personale-kontaktperson og fem menige medlemmer.

Menighedsrådet vælges på demokratisk baggrund, hvor folkekirkemedlemmerne kan stemme kandidater ind i deres kirkes menighedsråd. Antallet af medlemmer af menighedsrådet afhænger af folkekirkemedlemmer i sognet. Hasle sogn har 3773 medlemmer, hvilket svarer til et menighedsråd bestående af 9 valgte medlemmer, foruden præsterne.

Medlemmerne af menigheden er ofte meget forskellige, og det er individuelt, hvor meget de hver og især går i kirke, hvad de finder vigtigt i arbejdet som menighedsrådsmedlem, og hvordan de selv mener, at man giver evangeliets forkyndelse i sognet gode vilkår. Det bliver ikke opfattet som et problem, fordi målsætningen er, at menighedsrådet skal repræsentere folkekirkemedlemmerne bredt.

Der foreligger ikke nogen særlige krav for at være medlem af menighedsrådet, udover at kandidaten skal være medlem af folkekirken og være over 18 år. Derudover skal alle kandidater, ved første indtrædelse i menighedsrådet, aflægge Menighedsrådsløftet: Undertegnede erklærer herved på ære og samvittighed at ville udføre det mig betroede hverv i troskab mod den danske evangelisk-lutherske folkekirke, så at den kan byde gode vilkår for den kristne menigheds liv og vækst. En valgperiode er omkring 4 år og alt arbejdet er ulønnet.

Der forekommer en del demokrati i kirken i udvælgelsen af menighedsrådet. Internt i kirken, som organisation, virker det som en mere egalitær tilgang til organisation. Set i et bredere perspektiv, er folkekirken som helhed en hierarkisk organisation, hvor den fælles samlede retning overordnet bestemmes i kirkeministeriet

Udover at Hasle kirke er en del af folkekirken, er den derudover venskabssogn med Kyatoke sogn i Tanzania, hvilket de har været siden 1975. Hasle kirke samler penge ind til deres venskabssogn ved gudstjenesterne hver søndag. Pengene er gennem årene gået til forskellige formål, og de to sogne har også med års mellemrum besøgt hinanden. I Kyaitoke sogn er der omkring 5.000 lutherske kristne.

Derudover er Hasle kirke også en del af Hasle-Møllevang gruppen for pigespejdere, FDF, de grønne spejdere, som også har tilknyttet et spejderhus. Unge kvinder kan gennem kirken blive frivillige i spejdergruppen.

Medlemmer

Der er pr. 1. januar 2022 4.296.800 medlemmer af folkekirken i Danmark, svarende til 73,5% af Danmarks befolkning. Folkekirken oplever generelt et svagt fald i medlemstallet og det samme gør sig gældende i Aarhus stift. Mere lokalt i sognet er antallet af medlemmer

3.773 ud af sognets 7102 indbyggere, svarende til en medlemsprocent på cirka 53%, altså markant under den landsgennemsnitlige medlemsprocent.

Umiddelbart opnås medlemskab af Hasle Kirke på samme måde som optagelse i Folkekirken. Inden medlemmet selv er myndigt, fungerer medlemskabet via forældrenes medlemskab. Når vedkommende bliver myndig er det op til vedkommende selv at bestemme, om de ønsker at være medlem, hvilket man er automatisk som dansk statsborger, dvs. man skal ophæve sit medlemskab aktivt. Såfremt en person under 18, hvis forældre ikke er medlem af folkekirken, ønsker at blive medlem af Folkekirken, er det muligt for dem at indtræde som medlem idet de bliver myndige.

Der er meget få krav til nye medlemmer. Folkekirken favner bredt og der er ikke nogen teologiske krav, optagelsesprøver eller lignende. Dåb er almindeligt for nye medlemmer, særligt gennem barnedåben og størstedelen vælger også konfirmationen, der dog ikke er et egentligt krav.

Af formelle krav afkræves det af medlemmer, at de betaler kirkeskat. Den gennemsnitlige kirkeskat er 0.93% af indkomsten.

Hasle kirke gør blandt andet opmærksom på sig selv gennem deres hjemmeside, hvor kirkens arrangementer annonceres. Derudover er kirken aktiv på sociale medier, hvor arrangementer ligeledes annonceres. Hasle kirke foretager ikke mission, men det er tydeligt, at alt form for engagement i kirken er mere end velkommen, uanset omfang.

Blandt andet er der rig mulighed for at deltage som frivillig i kirkens mange arrangementer og dermed blive en del af kirken som frivillig; der er både større og mindre opgaver, så man kan deltage nærmest uanset hvem man er.

Præsterne er ansat i kirken, men derudover er det især den store gruppe af frivillige, der får kirken til at være et levende sted og som varetager en lang række opgaver i kirken. Som frivillig kan man blive en del af menighedsrådet, omdele kirkebladet, brygge kaffe til de forskellige arrangementer, være besøgsven, lave mad og stå for diverse værkstedsaktiviteter blandt meget andet.

Hasle Kirke har et væld af arrangementer, der især appellerer til den ældre aldersgruppe (+65). I øvrigt er der tydeligt et stort fokus på i højere grad at engagere børnefamilierne, som der bliver udbudt en lang række af tilbud til. Der er også en tradition for, at familierne samles i kirken ved gudstjenesterne ved højtider som f.eks. jul.

Derudover gøres der også et godt forsøge på at tilrettelægge fritidsaktiviteter, der virker tiltalende på børn og unge; bl.a. spejder og mulighed for at gå til musik. På baggrund af vores observationer vurderes det dog, at det hovedsageligt er de ældre, der benytter sig af kirken, og at det i højere grad er de ældre, der befinder sig i især sognehuset ved flere af de regelmæssige arrangementer som kirkekaffe, dagsture og foredrag. De unge er især engagerede i kirkens arrangementer, når det kommer til konfirmationer og i øvrigt dåb. Størstedelen af de personer, der kommer i kirken, er etniske danskere.

Økonomiske forhold

De økonomiske midler til kirken kommer fra kirkeskatten, som folkekirkens medlemmer alle betaler. Kirkens midler bliver udbetalt efter et budget, som de skal fremlægge for de sekulære instanser, kirkeministeriet. I øvrigt er det menighedsrådet, der administrerer økonomien i kirken og som beslutter sig for, hvad de kirkens økonomiske midler skal benyttes til.

De økonomiske midler bliver hovedsageligt brugt på kirkens drift. Driften indebærer vedligeholdelse af kirkebygningen, interiør, kirkegården, udgifter ved præstebolig, sognekontor, sognehus, kirkekontor og løn til medarbejdere. Som fast udbetales der løn til præsterne, Hasle Kirke har ansat tre sognepræster, og derudover udbetales der løn til to kirketjenere, en kirkekoordinator, en kirkegårdsleder, en diakon, en organist, en grafiker, en musik-klubleder og en børne- og familiemedarbejder. Organisten er, udover sin rolle som organist om søndagen, også forbundet til koret og babysalmesang. På samme måde varetager andre af kirkens ansatte flere roller og bidrager til andre af kirkens arrangementer. Derudover er der udgifter til kirkens aktiviteter som gudstjeneste, diakonal virksomhed, kirkekoncerter, undervisning, kommunikation osv.

Religiøs/ spirituel praksis

Den centrale praksis for kirken er naturligvis gudstjenesterne. Gudstjenestens væsentligste del er nadveren og udlægningen af evangeliet. Under gudstjeneste er præsten iført den klassiske præstekjole og læser passager fra bibelen. Derudover er alteret og kalken i brug under nadveren. Ved særlige lejligheder bruges andre genstande som døbefonten. Deltagerne har mulighed for at tage en salmebog. Under disse gudstjenester foregår der samtidig børnekirke, hvor børnene bliver underholdt og forplejet i sognehuset indtil nadveren, hvor de igen kommer tilbage og deltager i den almindelige gudstjeneste. Gudstjenestens varighed er omtrent en time, hvor deltagerne opfordres til at blive efterfølgende og få en snak og en kop kaffe. Gudstjenesterne er mere formelle og forløber efter et fast mønster, hvor deltagere modtager forkyndelsen og nadveren og deltager under salmesang. Under gudstjenesterne er Gud selvfølgelig centrum, og han er naturligvis også en vigtig del i forbindelse dåb, konfirmation, bryllup og begravelse.

Søndagsgudstjenesterne er naturligvis essentielle for kirkens praksis, men er langtfra den eneste aktivitet, som kirken med dens menighedsråd og øvrige frivillige står for at gøre aktuelle.

I en stor del af kirkens øvrige arrangementer og initiativer, som især foregår i sognegården, er Gud ikke lige så afgørende en del af fokus. Disse arrangementer er ofte mindre formelle end dem, der foregår i kirken. Eksempelvis babysalmesang, som organisten står for. Ved babysalmesang synges der både salmer og børnesange, men i øvrigt italesættes Gud ikke som en del af arrangementet, og der benyttes heller ikke særlige religiøse genstande. Ved et arrangement som babysalmesang er der en afslappet og behagelig stemning mellem deltagerne. Det er en aktivitet der kræver større interaktion mellem deltagerne end den almindelige gudstjeneste, men bl.a. organisten og de øvrige frivillige lægger rammerne for et åbent og imødekommende fællesskab på trods af, at deltagerne i øvrigt ikke kender hinanden på forhånd.

I lighed med babysalmesang, gør det sig gældende for mange af de øvrige arrangementer i sognehuset, Gud ikke nødvendigvis italesættes. Der er også en sekulær diakonvirksomhed tilknyttet, hvor der blandt andet arrangeres besøgsven og lignende.
I sognehuset kan man ugentligt tilgå 'RendSammenKaffe', hvor man mødes til en gratis kop kaffe. Derudover er der bl.a. strikkecafé, meditation i kirken, som en diakon som oftest vil stå for, koncerter, fællesspisninger, særlige arrangementer i forbindelse med højtiderne, familieklub og kor. Hasle Kirke gør altså sit bedste for at favne bredt, og der er et ønske om at skabe et fællesskab for medlemmerne af kirken, som de kan blive en del af.

Selve kirkerummet står i øvrigt åbent alle hverdage kl 9-18, hvor der er mulighed for, at man kan benytte kirkerummet, så man kan fordybe sig i særlig ro eller eksempelvis bøn. I kirken befinder der sig også en bønnebog, som man kan skrive sine bønner ind. Selve kirkerummet og den måde, som det bliver gjort til rådighed på, lægger altså op til at praktisere sin tror mere individuelt.

Eksterne relationer
Kontakten til menigheden kan holdes både gennem deres hjemmeside, hvor der kan skrives direkte eller findes kontaktoplysninger på relevante medarbejdere. Derudover er det muligt at kontakte kirken gennem deres Facebook side. Kirken har et kirkeblad der både ligger digitalt og på tryk, der bliver omdelt til sognets beboere. Man kan være frivillig som omdeler af kirkebladet. Derudover hænger de også plakater op med kirkens arrangementer.

Hjemmeside og sociale medier
Haslekirke.dk
Foruden kirkens hjemmeside er der også en facebook side, hvor kirkens arrangementer offentliggøres.

Kontakt
Hasle Kirke
Viborgvej 158
8210 Aarhus V
Tlf: 86 15 58 53
hasle.sognaarhus@km.dk

Forfattere: Silje Victoria Hagen og Anton Timmermann Østerlund

Immanuelskirken, Aarhus Baptistmenighed

Baptistmenigheder har været at finde i det religiøse landskab i Danmark siden den første lille kreds på 11 baptister stiftede Daabsmenigheden i Kjøbenhavn i 1839. Allerede i 1500-tallets England noteres en ”Anabaptistisk bevægelse” (anabaptist betyder gendøber), der, ganske som moderne baptister, ikke praktiserer barnedåb, men i stedet voksendåb eller ”troendes dåb”. Baptisterne anser sig som kristne, men definerer deres egenart ved fem centrale punkter: den personlige tro på Jesus Kristus’ liv, voksendåben, det demokratiske ideal, ønsket om frihed fra staten og missionskaldet. Baptisternes dåbsopfattelse og praktisering af voksendåb har historisk ført til forfølgelser og undertrykkelse, da de dominerende kirkesamfund har lagt stor vægt på barnedåben og opfattet kritik af denne som frafald fra den rette kristendom. Det var således først med den danske grundlovs indførelse af religionsfrihed i 1849, at det blev muligt for baptisterne offentligt at praktisere deres tro i Danmark. I 1888 samledes de lokalt funderede menigheder i den første landsdækkende sammenslutning af baptistmenigheder, kaldet De døbte Kristnes Forening i Danmark (senere ændredes navnet til Det Danske Baptistsamfund), og i 1954 blev baptismen et anerkendt trossamfund i Danmark. Det Danske Baptistsamfund har siden 2000 heddet Baptistkirken i Danmark, og de har i dag 55 lokale menigheder på landsplan.

Gruppens historie i lokalområdet

Efter ønske fra en allerede eksisterende baptistkreds blev Baptistmenigheden i Aarhus stiftet i år 1911. Baptistkredsen havde været i byen siden 1899, men var officielt tilknyttet baptistmenigheden i Aalborg, der sammen med menigheden i København havde været en af de to mest betydningsfulde menigheder i landet, siden baptismen kom til Danmark. Grundstenen til Aarhus-menighedens egen kirke, Immanuelskirken på Frederiksbjerg Torv, blev lagt i 1912, og kirken har siden fungeret som samlingssted for baptistmenigheden i Aarhus. Kirkebygningen blev i 1959 udvidet væsentligt på grund af pladsmangel og blev senest renoveret i 2002-03. Den omfattende

bygning i tre planer, som ligger i forlængelse af selve kirken, huser flere forskellige aktiviteter for menighedens medlemmer.

Organisation

Aarhus Baptistmenigheds struktur, som landets baptistkirker i øvrigt, kan bedst beskrives som en klassisk foreningsstruktur med en demokratisk valgt bestyrelse. Baptistkirken i Danmark er en paraplyorganisation med en flad struktur, hvilket vil sige, at stort set alle lokale beslutninger tages i de 55 lokale menigheder. Kun fællesanliggender tages op på en landskonference, som afholdes hvert andet år. Til landskonferencen har alle fremmødte baptister taleret, mens kun menighedernes delegerede har stemmeret. Hver menighed er repræsenteret ved tre delegerede, uanset antallet af medlemmer i den pågældende menighed. Minimum fire gange årligt afholdes der menighedsmøde (generalforsamling) i de enkelte menigheder, og her har alle medlemmer tale- og stemmeret. Her træffes beslutninger om den pågældende menigheds visioner og større beslutninger. Det lokale menighedsråd vælges for et år ad gangen, og det er menighedsrådet, der sammen med en evt. ansat præst har ansvaret for kirkens daglige ledelse og drift. Menighedsrådet i Aarhus Baptistkirke består af syv valgte medlemmer, men alle menighedens medlemmer har i praksis indflydelse på og ansvar for menigheden. Med undtagelse af nogle få mindre ansættelser er Immanuelskirken drevet af frivillig arbejdskraft. Det vurderes, at menigheden i løbet af et år har cirka 60 frivillige tilknyttet. Kirkens aktiviteter bliver varetaget af arbejdsgrupper, der tager sig af områder såsom spejderarbejde, ungdomsarbejde, korarbejde og seniorarbejde. Den enkelte arbejdsgruppe er ledet af et demokratisk valgt udvalg, der aflægger rapport til menighedsrådet, som står for den overordnede koordinering af arbejdsgrupperne. Tidligere blev hovedparten af baptistkirkernes præster uddannet på Baptistsamfundets Teologiske Seminarium, der indtil år 2000 lå i Tølløse, men siden hørte under den fælleskirkelige uddannelse SALT (Skandinavisk Akademi for Ledelse og Teologi), der i Danmark havde hovedsæde i København. Begge uddannelser er dog i dag nedlagt, og der eksisterer ikke længere en egentlig baptistisk teologisk uddannelse i Danmark.

Medlemmer

Ved sin stiftelse i 1911 talte Aarhus Baptistmenighed 49 medlemmer. Omkring 1980 oplevede menigheden sin hidtil højeste medlemstilslutning med over 300 medlemmer. Ved den seneste kortlægning af religion i Aarhus i 2012 var medlemstallet på 153, og i dag er der cirka 120 registrerede medlemmer. Derfor er der fortsat et svagt fald i medlemstal. Bortset fra en betydelig fraflytning i 2005 (20 iranere flyttede til menigheden Church of Love) har nedgangen i medlemstal sine naturlige årsager i menighedens aldersmæssige sammensætning, da gennemsnitsalderen er forholdsvis høj. Det vurderes at cirka 60% af de hyppigt deltagende medlemmer er over 60 år. Da kirkens medlemmer bliver registreret i forbindelsen med dåben, er antallet af faktiske brugere højere. Det vil sige, at blandt andet børn og unge, men også bekendte og andre interesserede, kan deltage i kirkens aktiviteter uden at være registrerede i menigheden. Kirken vurderer selv, at antallet af børn og unge i menigheden er steget siden sidste kortlægning.

Indtil 1984 var kravet for medlemskab i baptistkirken ”troendes dåb”. I de senere år er kravene blevet mere nuancerede, og i Aarhus Baptistmenighed er der ”fire veje” til medlemskab; troendes dåb, overførsel fra anden menighed eller kirkesamfund med samme dåbspraksis, overførsel fra barnedøbende kirkesamfund (eksempelvis folkekirken) og bekendelse af tro på Jesus Kristus (åbent medlemskab). Der er ikke tale om en hierarkisk eller prioriteret liste af veje til medlemskab af trossamfundet, og der er ikke generel teologisk klarhed om, hvordan man skal forholde sig til barnedøbte, men menigheden byder dem velkomne. Det afgørende for baptisterne er troen på Jesus Kristus og forståelsen af, at enhver, der bekender sig til ham, er kristen uanset dåb. Adgangskriteriet for at kunne indgå i baptistmenigheden er, at man har lyst til at være en del af et fællesskab omkring Jesus Kristus’ liv og ord. Troendes dåb er således ikke et krav for medlemskab, men det er anbefalelsesværdigt, da handlingen markerer en aktiv og personlig bekendelse af troen.

Som medlem af Aarhus Baptistmenighed kan man ikke være medlem af andre trossamfund. Dog er det ret almindeligt, at menighedens medlemmer lejlighedsvis deltager i for eksempel folkekirkens højmesse eller i andre økumeniske sammenhænge (samarbejde på tværs af kirker).

Økonomiske forhold

Aarhus Baptistmenighed er, som alle andre danske baptistmenigheder og frikirker, selv ansvarlig for sin virksomhed. Det er alene medlemmernes donationer, typisk i form af kollekt eller faste månedlige bidrag, der sammen med indtægter fra menighedens bygninger dækker kirkens udgifter, vedligeholdelse, drift, aktiviteter og lønninger. Kollekten er en fast del af den traditionelle gudstjeneste i baptistkirken. Ligesom andre frikirker modtager baptistkirken ikke statslige tilskud, og Aarhus-menigheden modtager heller ikke tilskud fra Baptistkirken i Danmark. Derimod donerer de selv en del af deres overskud til Baptistkirken i Danmark. Der modtages ind imellem kommunale tilskud i forbindelse med børne- og ungdomsarbejde.

Religiøs/spirituel praksis

Omdrejningspunktet for Immanuelskirkens religiøse praksis er den ugentlige søndagsgudstjeneste. Den ”almindelige” baptistgudstjeneste minder i sin liturgiske form om folkekirkens højmesse og består typisk af et præludium, en velkomst, velsignelse, bøn, sang/salme, kollekt, prædiken, sang (evt. nadver), information om kirkens kommende arrangementer og et postludium. Det er dog op til den, som leder gudstjenesten, at bestemme formen. Den almindelige gudstjeneste bliver to gange månedligt erstattet af henholdsvis en gospelgudstjeneste og en Agora-gudstjeneste. Sidstnævnte er meget populær og er kendetegnet ved at bryde med de traditionelle rammer og i stedet tematisk nytænke gudstjenestens format.

Derudover er dåben naturligvis vigtig for baptisterne. Dåben symboliserer, ifølge baptisterne, begravelse og opstandelse. Den markerer begyndelsen på et nyt liv med Gud og kaldet til at deltage aktivt i udbredelsen af det kristne evangelium gennem ord og

handlinger, og den er samtidig den officielle indlemmelse i menigheden. Der er ingen bestemte regler for, hvor gammel man skal være for at kunne blive døbt i baptistkirken. De fleste baptister er teenagere, når de vælger at blive døbt, da man her menes at kunne træffe et bevidst valg om sin tro. Selve dåbshandlingen, lige såvel som ”barnevelsignelse” af små børn, finder sted under den almindelige gudstjeneste. Dåben indledes med en personlig bekendelse af troen på Jesus Kristus som frelser og Herre. Ved dåben er dåbskandidaten klædt i hvidt tøj, og efter at dåbskandidaten har bekendt sin tro foran menigheden, nedstiger denne i den dertil indrettede dåbsgrav (dåbsbassin). Ifølge baptisterne gør voksendåben konfirmationen overflødig. Alle i baptistmenigheden kan formelt set døbe, og i fraværet af en fastansat præst kan menighedsrådet give et medlem dispensation til at foretage vielser med juridisk gyldighed. Det samme gør sig gældende for begravelsesceremonier, om end selve begravelsen foregår på folkekirkens kirkegårde. Som anerkendt trossamfund er Aarhus-menigheden forpligtet på at føre kirkebøger over egne medlemmers dåb, vielse og død.

Bibelen, med særlig vægt på Det Nye Testamente, er den afgørende kilde til deres kristne tro og livsførelse for baptisterne. Beretningerne om Jesus Kristus og hans liv som menneske er centrale, fordi de viser, hvem Gud er. Et liv med Gud er ikke afhængigt af bestemte ritualer, mennesker, bygninger eller institutioner. Troen er ikke noget, den enkelte selv kan skabe, men er derimod en ”gave” fra Gud. Baptisterne ønsker, at deres tro skal blive til handling. For baptisterne er alle lige for Gud, og det samme er deres læsning og tolkning af Bibelen. Det vil sige, at hverken præster eller andre kan ”bestemme troen” eller diktere en bestemt praksis. Præstefunktionen kan derfor principielt varetages af enhver fra menigheden. Det ligger i baptistkirkens grundforståelse, at enhver baptist er missionær i den forstand, at evangeliet må udbredes på en måde, der er tilpasset den kulturelle samtid. Det betyder blandt andet, at gudstjenesterne er under konstant udvikling.

Immanuelskirken er ikke blot stedet for den ugentlige gudstjeneste, vielser, nadver og dåb, men danner også ramme om en

række aktiviteter for menigheden. Bygningen huser gospelkor, rytmisk kor, spejdere, børnekirke, en ungdomsgruppe, en seniorgruppe, gildespejdere (seniorer på 60+), bibelgrupper og fællesspisninger. Menigheden arrangerer forskellige kulturelle aktiviteter, og derudover afholder de også forskellige aktiviteter, som støtter socialt udsatte. For eksempel har menigheden i oktober 2022 afholdt en støttekoncert for Ukraine. Derudover arbejder menigheden aktivt for at blive mere klima- og miljøvenlig. I 2019 blev de registreret som en Grøn Kirke som den første baptistiske menighed i Danmark. For at blive registreret som Grøn Kirke, skal menigheden leve op til minimum 25 punkter på en tjekliste med fokus på klima og miljø.

Eksterne relationer

Missionsvirksomheden ligger dybt forankret i baptistkirkens selvforståelse, både på lokalt og internationalt plan, herunder blandt andet i Afrika. Aarhus Baptistmenighed har også egne projekter, som koordineres og udføres af frivillige fra menigheden, for eksempel indsamler og sender de tøj til Letland). Igennem Baptistkirken i Danmark indgår landets 55 selvstændige menigheder i et bredere internationalt samarbejde med De Nordiske Baptistkirker, European Baptist Federation (EBF), International Baptist Theological Seminary (IBTS), Baptist World Alliance (BWA). Baptistkirken indgår også i en række økumeniske samarbejder gennem Kirkernes Verdensråd, Den Europæiske Kirkekonference (KEK), Danske Kirkers Råd og Lausannebevægelsen.

Aarhus Baptistmenighed, såvel som Baptistkirken i Danmark generelt, mener, at kirke og stat bør adskilles. De mener, at Danmark som demokratisk stat bør være verdslig og uden religiøs præference, hvilket i praksis vil betyde, at alle trossamfund ligestilles og har lige rettigheder. For baptisterne anses velsignelsen af ægtefolk som den væsentlige kirkelige handling, og det juridiske bør i stedet varetaget af de offentlige myndigheder.

Hjemmeside og sociale medier
Aarhus Baptistmenighed har en hjemmeside med oplysninger om menighed og kalender. Derudover har menigheden en Facebookside, som pt. følges af 472 personer. Facebooksiden er meget aktiv, og her deles blandt andet forskellige arrangementer samt videoer af live-transmitteringer af gudstjenester.

Forandringer
Aarhus Baptistmenighed har gennemgået nogle markante religiøse og organisatoriske ændringer siden første kortlægning i 2003. Dengang fungerede Jens Christensen som præst, og han tog sig bl.a. af kirkens relationer til andre baptistmenigheder samt det fælleskirkelige samarbejde. Ved Jens Christensens afsked i 2011 blev Justino Waco ansat som præst på fuld tid. Han blev dog kun i kirken indtil april 2012, og derefter stod Baptistkirken i Aarhus stået uden præst.

Praksis har ændret sig i forhold til gudstjenesteformen, som i dag er mere åben i forhold til tidligere. Nogle gudstjenester følger dog stadig et mere traditionelt mønster, mens andre har nye former, for eksempel Agora-gudstjenesteformen.

Siden kortlægningen i 2012 har menigheden haft et yderligere fald i registrerede medlemmer, men det vurderes, at antallet af børn i menigheden er steget siden sidst. Derudover er menigheden begyndt at benytte sociale medier til deres kommunikation. Tidligere har Immanuelskirken også huset International Harvest Christian Center, der er en protestantisk evangelisk frikirke, men siden sidste kortlægning er IHCC flyttet til Saraslystkirken.

Kontakt
Aarhus Baptistmenighed, Immanuelskirken
Hedemannsgade 1
8000 Aarhus C

E-mail:

lasse@immanuelskirkenaarhus.dk

Litteratur og kilder

Baptistkirken i Danmark:

www.baptiskirken.dk

Baptistkirken i Aarhus:

www.immanuelaros.dk

Hylleberg, Bent & Bjarne Møller Jørgensen

1989 Et kirkesamfund bliver til, Føltved

Møller-Hansen, Lotte

2012 ”Hvad er baptister for nogen?”, in Baptist.dk –FAQ om baptister, Baptistkirken i Danmark 161

www.baptistkirken.dk/fileadmin/user/downloads/baptist_dk_pdffiler/2010_07_baptist_dk.pdf

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Christian Joen Jensen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Lone Jørgensen.

International Harvest Christian Center

International Harvest Christian Center (IHCC) er en evangelisk migrantmenighed og søsterorganisation til den større menighed af samme navn med adresse i Valby. Kirken fungerer i det daglige på selvstændig basis og er anerkendt som trossamfund i Danmark. Gruppens navn henviser henholdsvis til menighedens ønske om at agere internationalt og til en kristen forventning om jordens undergang og dommens dag. Høsten betegner, ifølge menigheden, den handling, hvormed Gud med apokalypsen og den efterfølgende genopstandelse bringer de frelste ind i Guds fællesskab. Menigheden forstår sig selv som kristne, der har til opgave at genopvække det religiøst hensygnende Europa. Pastoren fremlagde det således, at Europa tidligere kom til Afrika med Bibelen, men nu, da de kommer til Danmark, kan de ikke finde det religiøse liv, de selv er en fortsættelse af. Hvor menighedens langsigtede mål er at uddanne og berede kristne til dommens dag, så er det kortsigtede mål at gøre kirkegang og det kristne liv almindeligt i Danmark.

Gruppens historie i lokalområdet

IHCC opstod i Aarhus som et resultat af en Danmarksturné afholdt af Women of Destiny, en kvindegruppe med baggrund i IHCC-menigheden i Valby. I forbindelse med opholdet i Aarhus fik nogle af medlemmerne personlige kontakter til kristne i Aarhus, og på den baggrund begyndte man arbejdet med at danne menigheden. I 2003 blev frikirken etableret. Den blev startet som en 'satellitmenighed', som blev holdt i gang ved, at pastoren pendlede fra København til Aarhus hver søndag. Det ændrede sig i 2006, hvor pastoren bosatte sig fast i Aarhus som leder af menigheden. Kirken har derefter udviklet sig til at fungere ved egen kraft. Tidligere mødtes IHCC Århus i baptistkirken Immanuelskirken på Frederiksbjerg i Aarhus C. Her lejede man sig ind, og de fleste af kirkens aktiviteter foregik her, men alternativt mødtes man i pastorens hjem, hvor bl.a. en del af frikirkens bibelundervisning foregik. I dag benytter man i stedet lokaler ved Saraslystkirken i Højbjerg.

Kirken har i sin levetid flyttet en del rundt. Den har bl.a. haft til huse i samme lokaler som den tidligere Kirken ved Runddelen (se Citykirken) og i den gamle Apostolsk Kirke på Nørre Allé.

Organisation

IHCC Århus er som nævnt udsprunget af moderkirken i Valby, der var den første IHCC-menighed i Danmark. Tidligere havde man en ledelse, der gik på tværs af og stod for den daglige styring af begge menigheder, men efter at Aarhus-afdelingen fik en bosiddende pastor i byen, har Aarhus-menigheden udviklet sig mere eller mindre selvstændigt i forhold til menigheden i Valby. Siden har kirken også fået en menighed i Ghana og Malmø.

IHCC Aarhus er opbygget som en forening med en lokal ledelse, der udgøres af tretten personer. Pastoren har det daglige ansvar, men en stor del af alle de opgaver, praktiske og organisatoriske, som frikirken står overfor, varetages af forskellige personer, således at hvert medlem af ledelsen har minimum ét selvstændigt ansvarsområde, eksempelvis økonomi eller arrangementer, med en række frivillige blandt menighedens medlemmer under sig. I større beslutninger spørges menigheden til råds, eller beslutningen tages på generalforsamlingen, da menigheden har et erklæret mål om så vidt muligt at inkludere hele kirken, når vigtige afgørelser skal træffes.

Medlemmer

IHCC skelner mellem henholdsvis aktive medlemmer, passive medlemmer og gæster, der ikke har nogen fast tilknytning til menigheden. Medlemsstatus vurderes på baggrund af deltagelse. Der er 60 registrerede medlemmer i menigheden, men det vurderes at omkring 100 personer i forskelligt omfang har tilknytning til menigheden og dens aktiviteter.

Menigheden kommer primært i kontakt med potentielle medlemmer gennem personlige bekendtskaber, samt ved at aktive medlemmer af menigheden uddeler materiale i lokalmiljøet. Derudover anvender IHCC også kurser i bibellæsning og uddeling af materiale på gaden til at finde og engagere potentielle nye medlemmer. Menigheden

har et ønske om at vokse sig større med henblik på at udbrede det kristne budskab. Menigheden er i sin selvforståelse ”de fiskere, der kaster nettet ud”, og de stiller ikke krav til de folk, de får i nettet. Den enkelte skal selv vælge kirken til.

Der forventes ikke nogen specifik adfærd hos de aktive medlemmer. Medlemmer må også gerne være medlem i andre religiøse grupper, og eksempelvis har gruppen flere aktive medlemmer, som både går til gudstjenesterne hos baptistkirken og IHCC, og nogle medlemmer går til flere gudstjenester om dagen. IHCC’s aktive medlemmer kommer stort set udelukkende fra Aarhus, og medlemmerne har primært nydansk baggrund. Cirka 15 forskellige nationer har, ifølge pastoren, være repræsenteret i foreningen. Fordelingen mellem kønnene er nogenlunde ligelig. Gudstjenesterne og hovedparten af arrangementerne og kurserne foregår på engelsk.

Økonomiske forhold

IHCC er drevet af frivillige kræfter og ud fra økonomiske donationer såvel som donationer af materialer, som kirken har brug for. Menigheden modtager hverken offentlig støtte eller har indtægter fra egen virksomhed. Tidligere modtog menigheden støtte fra afdelingen i Valby, men det er ophørt, da menigheden blev fast etableret i Aarhus.

Religiøs/spirituel praksis

IHCC-menigheden i Aarhus har en ugentlig gudstjeneste, der falder om søndagen, og har derudover sociale arrangementer og aktiviteter spredt udover resten af ugens dage, eksempelvis bibellæsning og korsang. I weekenden afholdes der bønnemøder, hvor medlemmer har mulighed for at mødes i kirkerummet eller hos pastoren for at bede sammen, og hver måned afholdes der yderligere et natligt bønnemøde, der strækker sig over fem timer fra kl. 22.30 til 03.30.

Gudstjenesterne indledes med, at de fremmødte hilser på hinanden ved at give hånd eller omfavne hinanden, og efterfølgende er

der lovsang og indslag fra medlemmer af menigheden, der enten ønsker, at man går i forbøn for en bestemt sag, eller fortæller om deres seneste møde med Gud. Centralt i gudstjenesten er pastorens prædiken, der tager udgangspunkt i en hverdagssituation eller udvalgte citater fra Bibelen. Bibelen fungerer generelt som den eneste tekstlige referenceramme – oftest med fokus på, at den kristnes forhold til Gud skal ses som et kærlighedsforhold.

Eksterne relationer
Menigheden har via pastoren et samarbejde med baptisterne i Aarhus, der i praksis går ud på, at menighedernes præster kan bruges til hinandens gudstjenester. Derudover er samarbejdet også rettet mod at hjælpe og informere de medlemmer, som ønsker at stifte kontakt til den anden gruppe – enten for at kombinere eller for at skifte tilhørsforhold fra det ene fællesskab til det andet. Derudover har IHCC-menigheden også, i forbindelse med julearrangementer, et samarbejde med folkekirken i Tilst og dertil Citykirken og EuroLife Kirke i Aarhus.

Hjemmeside og sociale medier
IHCC har en hjemmeside, hvor menighedens aktiviteter kan følges på en kalender, og det er også her, man finder generel information om menighedens formål. IHCC har også en åben gruppe på Facebook, som har 453 følgere. Facebook-gruppen er dog ikke blevet opdateret siden 2020.

Forandringer
I løbet af de år IHCC har fungeret i Aarhus, er menigheden vokset, og der er blevet tilføjet flere aktiviteter til den ugentlige kalender, bl.a. børnekirke og bibelundervisning. Derudover har menigheden løbende stiftet lokaler. Siden sidste undersøgelse i 2013 er menigheden endnu en gang flyttet, denne gang til Saraslystkirken i Højbjerg.

Kontakt
IHCC Århus

Saraslyst Allé 140 (Saraslystkirken)
8270 Højbjerg

Litteratur og kilder
Hjemmeside:

http://my.ihccaarhus.dk/

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
2013-undersøgelsen er udført af Pil Dalvad Berthelsen og Lars Buur Nørlev.

Jehovas Vidner

Jehovas Vidner blev oprindeligt stiftet i 1881 i USA af den amerikanske forretningsmand Charles Taze Russell (1852-1916) under navnet ”Zion’s Watch Tower Tract Society” eller ”Bibelstudenterne”. Charles Russell søgte at klarlægge tidspunktet for Kristi genkomst via forskellige talbeviser. Den efterfølgende leder, Joseph Franklin Rutherford, foretog nogle markante ændringer, og bevægelsen har siden 1931 været kendt som Jehovas Vidner, som er det navn, de fleste kender organisationen under. Det er en organisation med omkring 8,7 millioner medlemmer på verdensplan. De udspringer af kristendommen og anser sig selv som Jesus’ disciple. Jehovas Vidner anses dog ikke af andre kirker som en kristen kirke og defineres også i nogle forskningsmæssige sammenhænge primært som en ”nyreligiøs bevægelse”. Jehovas Vidner anser sig selv for at være kristne, og grundlaget for deres forkyndelse og lære er Bibelen. De har dog deres egen version af Bibelen, som kirken selv har oversat og navngivet Ny Verden-Oversættelsen af De Hellige Skrifter. Navnet Jehovas Vidner er et beskrivende navn, der har sin oprindelse i skriftstedet Esajas 43: 10, hvor Herren (eller Jehova) siger til sit folk: ”I er mine vidner”. Navnet betegner, at de, der bærer navnet, vidner eller aflægger vidnesbyrd om Jehova. Jehova som navn er en omskrivning af det hebraiske ord JHWH, der forekommer i Det Gamle Testamente. Der eksisterer mange andre omskrivninger såsom Herren eller Jahve, men Jehovas Vidner har valgt at benytte Jehova, som det står i forkyndelsen.

Gruppens historie i lokalområdet

Jehovas Vidner har forkyndt i Danmark siden 1890’erne under navnet Bibelstudenterne indtil deres navneændring i 1931. I 1915 blev den første menighed i Danmark oprettet i Aarhus. Rigssalen på Heimdalsvej 13 i Aarhus har siden 2. verdenskrig dannet ramme om deres faste møder indtil 2016, hvor bygningen blev solgt. Baggrunden for grundlæggelsen af Jehovas Vidner i Aarhus skal ses i et ønske om at udbrede evangeliet om Gudsrigets snarlige genkomst til hele verden.

Organisation
Jehovas Vidner i Danmark er en del af den større internationale organisation med hovedkontor i New York, USA. Jehovas Vidner taler om teokrati (gudsstyre), hvor Jehova har den absolutte magt sammen med Kristus, som intet menneske på jorden kan hæve sig over. Der skal være en præsident til at repræsentere dette gudsstyre på jorden, og denne præsident er bosat i New York sammen med Det Styrende Råd. Det Styrende Råd består af 6-10 salvede medlemmer, som er en gruppe erfarne Ældste-brødre. De anses for at være Jehovas Vidners repræsentanter på jorden. Rådet leder det verdensomspændende arbejde med fx at udgive bøger og blade. I hele verden er der over 100 afdelingskontorer, der styrer arbejdet i det pågældende land og sørger for oversættelse af bøger og blade til det pågældende sprog. Hvert af disse steder er der frivillige, der hjælper med at fremstille og sende bibelsk læsestof. Det er også herfra, at forkyndelsesarbejdet i området organiseres.
I Danmark er der 174 menigheder med 14.500 aktive vidner i alt. Lokalmenighedens øverste instans er De Ældste eller tilsynsmænd, der tilsammen danner Ældsterådet. De leder tilsammen den lokale menighed og har løbende kontakt med hovedkontoret i USA. Ældste-ordningen, som vi kender den i dag, blev indført i 1970'erne. Ældsterådets funktion er at undervise medlemmer af menigheden i Bibelen og stå for menighedens møder, hvor de sætter dagsordenen. Derudover varetager de alle praktiske opgaver og tager sig af menighedens åndelige behov. De kan give hjælp, støtte og trøst, når nogen er i vanskelige situationer. De Ældste assisteres af menighedstjenere, som er mænd, der udpeges af Ældsterådet. Det er vigtigt at fremhæve, at menighedstjenerne ikke er hævet over resten af menigheden og ikke tiltales med særlige titler eller skiller sig særligt ud fra mængden. Menighedstjenerne arbejder ulønnet.

Der er ingen kvinder repræsenteret i ledelsen i Jehovas Vidner, hverken nationalt eller internationalt. Jehovas Vidner er et patriarkalsk religiøst samfund, hvor mændene er dem, der fører ordet, hvilket der findes belæg for i særlige skriftsteder i deres bibel. Til rigssalsmøderne er det dog ikke længere velanset, at kvinderne skal tie og ikke må stille

sig op og tale. Tværtimod er det meget normalt, at kvinderne er med i dialogen under rigssalsmøderne og også gerne må give deres mening til kende under svar-tiltale-delen.

Medlemmer

Et medlem af Jehovas Vidner betegnes som et vidne. Indenfor menigheden benyttes der også andre betegnelser, der knytter sig til de funktioner, man udfører. Der er for eksempel en skoletjener, som står for undervisning, og så er der økonomitjenere, som styrer økonomien i menigheden. Indenfor menigheden er der også både specialpionerer, pionerer og såkaldte hjælpepionerer. Specialpionerer betegner de vidner, der har forpligtiget sig på 90 timer om måneden i forkyndelsen, hvor pionerer har valgt at bruge 70 timer om måneden, og hjælpepionerer har valgt at bruge 50 timer om måneden. De resterende vidner i menigheden omtales døbte forkyndere.

Jehovas Vidner er i dag repræsenteret med 9 menigheder i Aarhus. De er fordelt med henholdsvis en menighed i Åby, to i Hasle, en i Viby, en i Højbjerg, en i Aarhus Midt og to i Lystrup. Derudover er der også en engelsk menighed. Ud over dansk og engelsk tilbydes der også til tider møder på rumænsk (i den engelske menighed), vietnamesisk (i Aarhus Midt) og arabisk (i Åby).

For at et vidne kan blive aktivt medlem, skal man lade sig døbe, have læst nogle særlige bøger og leve op til kravene i 1. Tim 3: 1-10. Jehovas Vidner har ikke noget eksplicit ønske om at ekspandere blot for at blive større og ser derfor ikke forkyndelsen som en måde at tilegne sig nye medlemmer. De ser det snarere som en pligt at sprede budskabet om Gudsrigets snarlige komme til flest mulige. Forkyndelsen om dette budskab omfatter både dørmission, gademission og telefonmission.

I de fleste menigheder vil man typisk se mange børnefamilier. Til trods for etniske og sproglige forskelle betragter vidnerne i Jehovas Vidner hinanden som familie og tiltaler hinanden broder eller søster. Når de rejser på tværs af lande, opleves der ligeledes et unikt og familiært bånd imellem dem, hvor det er det universelle budskab om

Kristus' genkomst, der står i centrum. Med denne indstilling mener Jehovas Vidner at kunne nedbryde de grænser, der hersker i dag imellem forskellige etniske grupper.

Økonomiske forhold

Jehovas Vidner er et filantropisk selskab; således må ingen have økonomisk vinding af arbejdet indenfor fællesskabet. Økonomien baseres derfor udelukkende på frivillige bidrag. Idet Jehovas Vidner er et anerkendt trossamfund, er de, der yder økonomisk bidrag til fællesskabet, omfattet af skattelovgivningens fradragsregler om støtte til foreninger. Man kan derfor tegne en såkaldt forpligtigelseserklæring, hvori man forpligter sig til at donere et vist beløb til fællesskabet om året. I Jehovas Vidner bliver der ikke holdt øje med, hvem der giver hvad, og det er således op til det enkelte vidne, om man vil bidrage økonomisk til fællesskabet. Pengene går hovedsageligt til forbedringer eller opførelse af rigssale, andre større investeringer eller økonomisk støtte til vidner, der missionerer i udlandet. Alle menigheder sparer penge op i en fælles pulje, der skal dække disse større investeringer. Det er hovedorganisationen, der varetager at administrere disse penge og udbetale penge til de enkelte menigheder efter behov. Ellers baserer ombygninger og deslige sig fortrinsvis på frivilligt arbejde.

Religiøs/spirituel praksis

Jehovas Vidner har flere forskellige religiøse aktiviteter, der omfatter bøn, dåb, bryllup, rigssalsmøder, møder i private hjem, sommerstævne, vinterstævne, mindehøjtiden og forkyndelse. Menighederne holder almindeligvis møder i en rigssal, som er en betegnelse, Jehovas Vidner anvender om deres mødelokaler, og som skal ses som et tilbedelsessted, de benytter i deres tjeneste for Gud. De fleste af disse er ganske enkle bygninger, som frivillige blandt Jehovas Vidner har opført. Der er ingen kors, helgenbilleder eller lignende. Jehovas Vidner samles som udgangspunkt altid enten tirsdag eller torsdag og søndag. Enkelte menigheder mødes dog andre dage i ugen. De emner, der behandles til møderne, er bestemt af Det Styrende Råd, og tekststykkerne behandles på samme måde på samme tid alle steder i verden. Rigssalsmøderne

lægger meget vægt på undervisning og er typisk delt op i tre sektioner. 1. Menighedsbibelstudie; her bliver der gennemgået bibelspørgsmål. 2. Den Teokratiske Skole (teo-krati = guds-styre); vidnerne modtager undervisning i forkyndertjeneste og læren gennem studietekster fra bladet Vagttårnet. 3. Tjenestemødet.

Deres mest centrale religiøse begivenhed, som er den eneste egentlige højtid for Jehovas Vidner, er mindehøjtiden. At den regnes som den eneste højtid, legitimeres ud fra Bibelen, hvor der indstiftes rituel praksis omkring det sidste måltid inden Jesu død. Mindehøjtiden er altså et minde om Jesu død. Højtiden indledes med en halv times foredrag, hvor der fortælles om Jesu betydning, og hvorledes pagten, som er indstiftet med hans død, har betydning for menneskers liv i dag. Efter denne tale indtages brød og vin som symbolerne for Jesu død. Det er kun den himmelske skare eller regering, der har lov til at nyde brødet og vinen. Den himmelske skare omtales i Johannes' Åbenbaring 7: 4 og 14: 1. Disse mennesker har modtaget den ånd, som Paulus omtaler i Rom 8: 15-17, som et vidnesbyrd om, at de skal være med Kristus i himlen, når Gudsriget genetableres. Alle andre er kun udstyret med et jordisk håb, hvorfor de skal leve i det jordiske paradis.

Vielser af vidner finder sted til selve rigssalsmøderne, hvor der typisk holdes en halv times foredrag for de to, som skal vies. Derefter afholdes en reception hos de nygifte for familie og dele af eller hele menigheden. To gange om året afholdes der nationale stævner, vinterstævne og sommerstævne, hvor dåben forrettes, og som anses for meget vigtige. Derudover afholdes der lokale områdestævner to gange om året.

Eksterne relationer

Jehovas Vidner er et forholdsvis lukket religiøst fællesskab, når man ser på forholdet til andre religiøse grupperinger. De går ikke ind for økumenisk og tværreligiøst arbejde, hvorfor de ikke har noget samarbejde med andre religiøse grupper. I forhold til deres mission er de et meget udadrettet trossamfund, der gør meget for at udbrede deres budskab, typisk via dør-, gade- og telefonmission.

Hjemmeside og sociale medier

Jehovas Vidner har ofte kontakt til medierne og oplever jævnligt at komme i mediernes søgelys, særligt i forhold til emner som blodtransfusion og medlemmer, der forlader Jehovas Vidner. Førhen var det sådan, at Jehovas Vidner forsøgte at undgå at udtale sig, da de har fået så meget negativ omtale. Senere har de valgt at have talsmænd til at håndtere kontakten til pressen. Jehovas Vidner har deres egen hjemmeside, hvor man kan finde baggrunden for stiftelsen af Jehovas Vidner, hvad de står for og tror på, og hvorfor de gør det. Der er flere forskellige Facebook-grupper for Jehovas Vidner på internationalt plan, og derudover har flere af de lokale grupper også deres egne grupper på Facebook.

Forandringer

Det har ikke været muligt at finde frem til det samlede antal medlemmer i Jehovas Vidner i Aarhus, og derfor er det ikke muligt at sammenligne medlemstallet med for 10 år siden. Ved kortlægningen i 2013 var medlemstallet for Aarhus cirka 1.100 personer, hvilket kun omfatter døbte medlemmer. Da Jehovas Vidner praktiserer voksendåb, er medlemstallet derfor eksklusiv børn og ikke-døbte. Når nogle medlemmer indenfor Jehovas Vidner ekskluderes, betragtes de som inaktive og medregnes derfor heller ikke som medlemmer.

I Danmark på landsplan har Jehovas Vidner haft et stabilt medlemstal, som også ved sidste kortlægning lå på omkring 14.500 medlemmer. Antallet af menigheder er dog faldet. Ved sidste kortlægning var der cirka 220 menigheder i Danmark, mens der i dag blot er 174 menigheder. Det ses også i Aarhus, hvor der ved sidste kortlægning var 10 menigheder, mens der i år er 9 menigheder.

Derudover er en yderligere forandring, at Jehovas Vidner har solgt deres rigssal på Heimdalsvej i 2016. Bygningen blev opført i 1950 og er en af de første rigssale i Danmark, som Jehovas Vidner byggede. Salget skyldes et (globalt) ønske om at optimere antallet af brugere pr. rigssal, og salget betyder, at menigheden nu må benytte en af de andre tre rigssale, som findes i Aarhus.

Kontakt
De enkelte menigheders kontaktoplysninger og adresser kan findes på Jehovas Vidners hjemmeside, jw.org.

Litteratur og kilder
Jehovas Vidners hjemmeside:
https://www.jw.org/da/

1922 ”Jehovas Vidners organisation” i IKON, nr. 1, s. 11

Aarhus Stifttidende
2016 ”Jehovas vidner sælger ud i Aarhus”
https://stiften.dk/aarhus/jehovas-vidner-saelger-ud-i-aarhus

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Nikoline Sass Petersen, Anette Damgaard Andersen og Louise Nabe-Nielsen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Marlene Holdensen og Lisbeth Jensen.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige (Mormonkirken)

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, også kendt som mormonkirken, blev stiftet i USA i 1830 af Joseph Smith, som var kirkens første profet. Han modtog en åbenbaring i 1820 fra Gud ved Jesus Kristus om at skulle genoprette kirken, som den var blevet oprettet af Jesus. Joseph Smith modtog i de følgende 10 år flere åbenbaringer fra forskellige himmelske sendebud og oversatte derpå Mormons Bog. Den er opkaldt efter profeten Mormon, som sammensatte fire sæt metalplader, kaldet Guldpladerne, som udgør bogens nuværende tekst. Kirken anser sig selv for at være den eneste kristne kirke, som er bemyndiget af Jesus Kristus. Navnet viser, at Jesus Kristus er i centrum, og at det evangelium, han prædikede på jorden, er centralt. Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige anser Jesus som deres hovedfigur. Kirken tror på, at dommedag er nært forestående, og at Jesus ville genopbygge sin sande kirke inden sin genkomst. Den sande kirke er gået tabt med Jesus' død. Jesus havde videregivet, hvordan kirken skulle opretholdes til sine apostle, men det blev ikke ført ud i livet. Til sidst gik sandheden om Jesus' kirke tabt og kom først tilbage med de åbenbaringer, som Joseph Smith modtog. Kirken baserer sin religiøse tro og praksis på Bibelen, Mormons Bog (som omhandler optegnelsen om Jesus' virke på det amerikanske kontinent), Lære & Pagter (guddommelige åbenbaringer givet hovedsagelig til Joseph Smith, men også få andre af kirkens profeter) og Den Kostelige Perle (udvalg af instruktioner, oversættelser og åbenbaringer af Joseph Smith). Kirken er i dag en verdensomspændende kirke.

Gruppens historie i lokalområdet

Kirken har haft sit virke i Danmark siden 1850. Kirken begyndte i Nordjylland og København, hvorefter den spredte sig ud i landet. Menigheden i Aarhus blev grundlagt den 10. maj 1854 af amerikanske missionærer på baggrund af stor medlemstilgang på Aarhus-egnen. Menigheden dækker i dag Aarhus og opland. De første år var man meget afhængige af amerikanske missionærer. Kirkens første grenspræsident (betegnelse for den religiøse og organisatoriske leder for en mindre menighed) var Mads Jensen. I starten havde menigheden

ikke deres egen kirke, men lejede sig ind i forsamlingshuse. I dag har menigheden fast tilholdssted i deres egen kirke på Langenæs Allé 31. Kirken fungerer også som et samlet mødested for hele Jylland og Fyn, også kaldet en stav (se under Organisation). Bygningen er ejet af kirken, da mormonerne aldrig indvier en bygning, før den er betalt ud. Kirken i Aarhus blev i 1987 udvidet og indeholder nu kirkerum, kontorer og mødelokaler. Derudover er der et køkken og en lille gymnastiksal, da kirken også benyttes til rituelle handlinger og sociale aktiviteter. Som tilknytning til kirken har man også et slægtshistorisk center, hvor medlemmerne kan søge efter afdøde slægtninge. Det benyttes også i høj grad af ikke-medlemmer.

Organisation

Kirkens internationale hovedsæde befinder sig i Salt Lake City i Utah, USA. Jesu Kristi Kirke af de Sidste Dages Hellige ledes af en profet. Siden april 2018 har profeten været Russell M. Nelson (f. 1924). Han får hjælp af to rådgivere, og profeten og de to rådgivere betegnes som Det Første Præsidentskab. Yderligere findes De Tolv Apostles Råd som et hjælpende organ til præsidentskabet. Det er blandt disse, at man vil finde en ny profet, når den nuværende profet dør. Kirken er delt op i menigheder (wards), der består af 200-600 medlemmer. Yderligere er menighederne organiseret i stave, som består af 2.000-4.000 medlemmer. Danmark er opdelt i to stave, Københavns Stav samt Jylland og Fyns Stav. Hver stav ledes af en stavspræsident. Alt efter menighedens størrelse ledes den enten af en biskop eller en grenspræsident. Aarhus, som er en af de store menigheder, ledes af en biskop. Han er både den organisatoriske og den religiøse leder. Sammen med sine to rådgivere og en sekretær udgør biskoppen et biskopråd. Rådet planlægger de overordnede aktiviteter. Biskoppens autoritet gives ved ordination af stavlederen. Biskoppen bliver valgt ud fra menigheden og fungerer i en femårsperiode. Han vælges på baggrund af livsførelse og livskapacitet, da han først og fremmest skal kunne rådgive og hjælpe menighedens medlemmer, hvis der er brug for det. Inden han ordineres, bliver han valgt ved håndsoprækning af menigheden. Det er en vigtig holdning indenfor kirken, at alle

mennesker kan få personlige åbenbaringer fra Gud. Således kan biskoppen få åbenbaringer om at lede kirken, mens andre kan få åbenbaringer omkring deres respektive ansvarsfelt. Der er også et menighedsråd, som tager sig af alt det praktiske i menigheden. Der er desuden en mandlig og en kvindelig forening samt en børne- og ungdomsafdeling, der planlægger forskellige aktiviteter, og man mødes en gang om måneden til menighedsmøder.

Medlemmer

Medlemmerne af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, kaldet mormoner, betegner sig selv som kristne. Der er ca. 14 millioner medlemmer på verdensplan og 4.430 i Danmark. I Aarhus-området er der ca. 200 medlemmer. Medlemstallet kan være skiftende, da Aarhus er en universitetsby, hvor der er mange, der flytter til og fra. Dog lå medlemstallet også på cirka 200 medlemmer for 10 år siden.

Medlemmerne betegner internt hinanden som bror og søster. Der skelnes mellem aktive og passive medlemmer. I Aarhus-menigheden er det ca. en tredjedel, som er aktive medlemmer. De aktive medlemmer kommer regelmæssigt i kirken, næsten hver søndag. Et medlem anses som aktivt, hvis man har minimum ét årligt besøg i kirken. Menigheden forsøger at række ud til de passive medlemmer og bestræber sig på at besøge dem en gang årligt.

Det er forskelligt, hvilke nationaliteter, der er repræsenteret blandt medlemmerne. Tidligere har Aarhus-menigheden haft medlemmer fra bl.a. Afrika, Iran, Kina og USA. I dag vurderes det, at cirka 90% af kirkens medlemmer er vesteuropæere.

Kirken opnår ofte kontakt til nye medlemmer gennem dem, der allerede er medlem af kirken. Gudstjenesten hver søndag er åben for alle, og det samme er den efterfølgende søndagsskole. De forsøger også at skabe kontakt via mission, hvor missionærer sendes ud i hele verden. For at blive medlem skal man overholde visdomsordet, som er en sundhedslov, Joseph Smith modtog i 1833. Den henviser til, at man skal have et godt fysisk og mentalt helbred ved at holde sig fra tobak, alkohol, kaffe, te og andre skadelige stoffer. Derudover skal man overholde kyskhedsloven (kun sex indenfor ægteskabet) samt tro på

budskabet. Man kan modtage forberedende undervisning af missionærerne, og herefter har man mulighed for at opsøge kirken, hvor man vil blive oplært i bøn. Derefter døbes man ind i kirken. Man skal være mindst otte år, før man kan døbes, da man fra den alder opfattes som ansvarlig for sine synder. Barnedåb af spædbørn er således ikke tilladt i kirken.

Økonomiske forhold

Hovedindtægterne i kirken kommer fra tiende, som betales af medlemmerne. Den udgør en tiendedel af det enkelte medlems årlige indtægt. Menighedernes tiendeindsamling sendes til hovedsædet i Utah. Herfra deles det ud til forskellige menigheder alt efter behov. De har et princip om, at det skal være gratis at deltage i kirkens aktiviteter.

På internationalt plan ejer kirken en række virksomheder og gårde. Overskuddet fra disse går oftest til nødhjælp eller katastrofehjælp samt andre humanitære formål. Endvidere opfordres kirkens medlemmer til at holde fasteoffer. Her faster medlemmerne én gang om måneden og opfordres til at indbetale værdien af de måltider, som de afstår fra. Pengene herfra gives primært til de medlemmer i menigheden, som er i nød. Det er biskoppen, som afgør, hvem pengene skal doneres til. Hvis der ikke er brug for pengene i menigheden, sendes de videre i kirkens interne system. Kirken modtager også frivillige donationer fra medlemmer og andre, men den modtager ikke offentligt tilskud. Kirken er et anerkendt trossamfund i Danmark, det blev anerkendt d. 18. september 1983. I den forbindelse har kirken fået mulighed for, at medlemmerne kan trække tiendebetaling fra i skat.

Religiøs/spirituel praksis

Kirkens religiøse og spirituelle praksis forgår enten i kirken, i templet (den helligste bygning på jorden, da det er Herrens hus) eller i hjemmet. Hver menighed har (som oftest) deres egen kirke tilknyttet. Hver søndag afholdes der nadvermøde (gudstjeneste). Her tilbydes alle i menigheden nadveren, som består af vand og brød. Der synges salmer, og to-tre medlemmer af menigheden er på forhånd blevet opfordret til at tale til menigheden. Efterfølgende afholdes søndagsskole. En gang

om måneden er der fri talerstol efter nadveren, hvor man kan fortælle sit vidnesbyrd. I forbindelse med den månedlige fri talerstol afholdes fasten.

Søndagen er hellig for Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, og derfor er der ikke en særlig højtidsgudstjeneste ved jul, påske, pinse osv. Der foregår dog oftest en uformel fejring i kirken.

For Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er dåben et af de vigtigste ritualer. Dåben forgår ved nedsænkning i vand, hvor dåbskandidaten almindeligvis vil være iklædt hvidt, hvilket symboliserer renhed. Herefter bliver kandidaten medlem af kirken via håndspålæggelse, hvor det nye medlem får overdraget Helligånden som gave til vejledning. Kirken praktiserer ikke barnedåb, da man skal være minimum otte år for at blive døbt.

Ordinationen af præster foregår på samme måde som dåben. Det er kun mænd, der kan blive præster. Der findes forskellige grader af embedet. Drenge kan som 12-årige ordineres til diakoner, der uddeler nadveren om søndagen. Som 14-årig kan drenge blive lærere, der fungerer som besøgsvenner. Når en dreng fylder 16 år, kan han blive præst og uddele nadveren samt holde bønnerne i forbindelse med nadveren. Han kan desuden døbe og afholde prædiken. Hvis folk bliver syge, kan de henvende sig til kirkens præster om forbøn, håndspålæggelse eller salvelse med olie på panden og velsignelse.

En anden central praksis er tempeltjeneste. Det er ritualer, som foregår i templet. De er vigtigere end andre religiøse handlinger og oftest forbindes de med familielivet. En central handling er at indgå ægteskab. I templet vies man i al evighed, hvorimod man lokalt kun kan vies på verdslige betingelser, altså til døden skiller parret ad. Man kan selv vælge, hvordan man vil vies. Et andet centralt ritual er dåben for afdøde, hvor man lader sig døbe på vegne af en afdød slægtning for at give vedkommende mulighed for frelse. Et sådant stedfortrædende ritual har ifølge kirkens lære kun gyldighed, hvis den afdøde accepterer dåben. For at komme i templet skal man være fundet værdig af sin lokale biskop. Er det tilfældet, får man en tempelanbefaling, som er gældende i to år. I Danmark findes kun ét tempel, som ligger i

København. Det blev indviet i maj 2004. Indtil da brugte man templet i Stockholm.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige lægger vægt på familieværdier. Bl.a. opfordres medlemmerne til at holde familieaften én gang om ugen, hvor man helliger sig familien og kommer hinanden nærmere. Her belæres man også om de evangeliske principper på forskellige måder. Familien er grundlaget for et godt kirke- og samfundsliv. En god familie er med til at sikre en god opvækst og giver børnene gode forhold.

Eksterne relationer

Kirken har som sådan ikke kontakt til andre trossamfund, og den sjældne kontakt, de har, er mest ved personligt initiativ. Man er dog indstillet på en dialog med andre trossamfund. De forsøger jævnligt at få kontakt med medierne, som de har et blandet forhold til. Kirken bliver ofte fremstillet som fortaler for polygami, hvilket ikke er tilfældet. Polygami blev i kirken ophævet i 1890, og man tager stærkt afstand fra de grupper, som udøver det i dag.

Hjemmeside og sociale medier

Kirken har en national hjemmeside, hvoraf alle informationer om kirkens historie, tro og religiøse praksis fremgår. Her er også en stor mængde af materiale til rådighed, eksempelvis kursus- og seminarmateriale, online sangbøger, forskellige vejledninger og undervisningsmateriale for børn og unge. Der er også materiale rettet specifikt mod unge voksne. Kirken i Danmark er aktiv på både Facebook, Twitter og Instagram. Yderligere har Aarhus-menigheden en lukket gruppe på Facebook med 654 medlemmer. Internationalt har kirken også et online magasin, Liahona, som udkommer en gang om måneden, og som også oversættes til dansk.

Forandringer

I 2004 år skete en meget central forandring for kirken, da templet i København blev opført. Templet har en stor rolle i det religiøse liv for

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Derfor har det stor betydning, at man har fået sit eget tempel i Danmark frem for at skulle udføre tempeltjeneste i Stockholm.

Kontakt
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige
Langenæs Allé 31
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder
Jesu Kristi Kirke af de Sidste Dages Helliges hjemmeside
https://dk.jesukristikirke.org

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Natasa Milosevic og Astrid Lyhne.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Signe Schrøder From og Jung Maiken Løvendahl.

Katolsk Vor Frue Menighed

Ordet katolsk er græsk og betyder ”almen”. Almen betyder i denne sammenhæng, at den romersk-katolske kirke (også kaldet den katolske kirke) ser sig selv som en global kirke. Den romersk-katolske kirke er et af de ældste kristne kirkesamfund, og den anser sig selv som efterfølger af ur-kirken og apostlene. Den etableres med udviklingen af paveinstitutionen i Rom, som sker, da kristendommen bliver den dominerende religion i Romerriget i år 313 under kejser Konstantin. Den bygger sin troslære på Bibelen og traditionen. Traditionen er de læresætninger og dogmer, som kirken har udviklet gennem historien.

Kristendommen har historisk været gennem to store kirkesplittelser, udover de mindre kirker, der meget tidligt fik særskilte forløb (fx den koptiske kirke). Den første store kirkesplittelse var i år 1054, hvor kirken blev delt i øst og vest på grund af splittelsen mellem paven i Rom i vest og patriarken i Konstantinopel i øst. Denne uenighed endte med, at paven og patriarken bandlyste hinanden. Bandlysningen blev først ophævet i 1965. I 1500-tallet blev den vestlige kirke splittet efter Martin Luthers kritik af kirken og i særdeleshed kirkens afladspraksis. Striden mundede ud i en ny kirkeopdeling: den romersk-katolske kirke og en række protestantiske og reformerte kirker. Den romersk-katolske kirke er karakteristisk ved at have paven som overhoved. Det er en tradition, som i katolsk forståelse går tilbage til apostlen Peter, som fik overdraget ansvaret for kirken af Jesus. Af samme grund kaldes pavens embede også for Petersembedet (jf. Matt. 16, 18-19). Det betyder, at paven har ansvaret for, at kirken forbliver en enhed.

Gruppens historie i lokalområdet

Den Katolske Kirke i Aarhus, Katolsk Vor Frue Kirke, er den største katolske menighed i Danmark. Kirkeretningen i Danmark er etableret i middelalderen, men efter reformationen var der forbud mod andre trosretninger end den lutherske. Katolske kirkebygninger overgik til kongen, og de gik fra at være katolske kirker til lutherske kongekirker. Først i 1849, da grundloven blev indført, blev det igen muligt for den

romersk-katolske kirke at være til stede i landet. Alle katolske bygninger er derfor først etableret efter 1849.

Katolikkerne kom til Aarhus i 1873, og kirkebygningen er bygget i år 1879-1880. Kirkebygningen blev oprindeligt bygget uden for byen, men med tiden voksede byen sig større, og i dag er kirkens beliggenhed i centrum af byen. Kirken i Aarhus har en tilhørende skole, Skt. Knuds Skole, der blev oprettet i 1875. Derudover har den også en katolsk butik ved siden af kirken, hvor det er muligt at købe bøger og ikoner, men det primære formål med butikken er, at alle, der måtte have spørgsmål angående katolicismen og tro, kan komme ind og få vejledning.

Organisation

Kirken i Ryesgade er menighedens eneste kirke i Aarhus, da menigheden ikke er stor nok til at have flere kirker. Aarhus-området dækker fra Hadsten til Skanderborg og fra Galten og udover det meste af Djursland. Kirken har et valgt menighedsråd, der står for det organisatoriske i kirken, hvorimod præsten står for det religiøse, såsom ritualer og gudstjenester. Den katolske kirke er på landsplan organiseret under en biskop, som står under paven og har ansvaret i Danmark. Under bisperne er sognepræsterne, der sørger for forkyndelsen i sognekirkerne. Derudover er der en række selvstændige organisationer, som sideløbende spiller en væsentlig rolle i den katolske kirke.

Medlemmer

Den Katolske Kirke i Aarhus har cirka 3500 registrerede medlemmer, hvilket er en lille stigning siden 2012, hvor der var 3.272 medlemmer. Medlemstallet tælles ud fra antal af firmelser og børnenes første nadver, der fortages i kirken hvert år.

Menigheden repræsenterer flere forskellige etniciteter, som er kommet til Danmark, enten som flygtninge eller på grund af arbejde eller giftermål. Den største gruppe i Den Katolske Kirke i dag er vietnameserne, hvor mange kom til Danmark i forbindelse med Vietnamkrigen. Den næststørste gruppe er polakker. I forbindelse med 1. verdenskrig kom mange polakker til Danmark og deltog i kirkens liv. Mange af efterkommerne herfra kommer dog ikke længere i kirken. I

1970'erne var der igen en tilstrømning af polakker til Danmark, hvoraf mange var af jødisk afstamning eller var katolikker, der var gift med jøder. De var på grund af det kommunistiske styre nødt til at forlade deres hjemland. Det vurderes, at cirka 50% af menighedens jævnligt deltagende medlemmer er vesteuropæere i dag.

Da der er mange forskellige etniciteter i menigheden, betyder det, at der er stor gudstjenesteaktivitet på andre sprog. Hver tredje uge er gudstjenestens liturgi på latin, og ellers tilbyder kirken fast gudstjenester på vietnamesisk, polsk, engelsk og spansk, men derudover også til tider på fransk og italiensk. Før i tiden har det været et krav, at man som kirkegænger og medlem deltog i "Herrens død og opstandelse" ugentligt, det vil sige minimum én gudstjeneste om ugen. Dette krav er ikke noget, kirken håndhæver længere, men det er stadig en anbefaling, at man deltager ofte.
Gennemsnitsalderen i menigheden er forholdsvis høj, og der vurderes, at cirka 80% af de deltagende medlemmer er over 60 år.

Økonomiske forhold
Den Katolske Kirke modtager ikke statsstøtte og er derfor egenfinansieret. Kirken er et anerkendt trossamfund og har derfor mulighed for skattefradrag ved bidrag til kirken. De modtager økonomisk støtte fra kirkens medlemmer gennem gaver, arv og kirkebidragsordningen, hvor kirken forventer, at medlemmerne bidrager med det samme beløb, der ellers ville være givet til kirkeskat. Der skelnes mellem bispedømmets og menighedernes økonomi. Bispedømmet står for aflønning af præster og alle de aktiviteter, der sker på landsplan, vedligeholdelse af bygninger og bøger. Menighederne står for aflønning af andet personale og den indre vedligeholdelse af kirken og kirkens aktiviteter. Derudover er der i Den Katolske Kirke også frivillig arbejdskraft fra menigheden.

Religiøs/spirituel praksis
Den katolske kirke har syv sakramenter: dåb, firmelse (konfirmation), bod (skriftemål), eukaristi (nadver og messe), sygesalvelse, ægteskab

og præstevielse. De anses alle for at være vigtige, eftersom de er vejen for den troende til at opleve den usynlige Gud og hans nåde.

Dåben fungerer som et indvielsesritual, som oftest sker som barnedåb. Hvis man bliver katolik senere i livet og ikke har fået en dåb, der anerkendes af den katolske kirke, bliver man døbt som voksen. I dåben får man forladelse for arvesynden og bliver en del af kirken.

Firmelsen er en konfirmation af troen, og i firmelsen ligger der en forpligtelse til et aktivt kristenliv. Firmelse sker på et tidligere alderstrin end konfirmationen i folkekirken.

Eukaristien dækker over messen og nadveren, som anses for det vigtigste sakramente. Det er her, den katolske menighed kan være i daglig kontakt med Gud, og det er det eneste sakramente, hvor der sker en forening med Kristus, idet brødet og vinen ved nadveren forvandles til Kristi legeme og blod. Som Jesu legeme og blod anses nadverens brød og vin for at være hellige, og derfor drikker præsten den overskydende vin efter nadveren. Der holdes messe dagligt i den katolske kirke.

Boden er en syndsbekendelse, som oftest for en præst, men det kan også være for menigheden. Efter boden får man givet syndernes forladelse af Gud ved præsten. Det er kun muligt at få tilgivelse, hvis man er angrende. Det betyder også, at der medfølger en bod efter syndsbekendelse i form af bønner. Sygesalvingen henviser til, at man ved alvorlig sygdom salver den syge med olie –"den sidste olie" – med det håb, at det er Guds vilje, at den syge er i Guds hænder, uanset hvad der sker.

Ægteskabet handler ikke blot om selve vielsen, men særligt samlivet efterfølgende. Det er en afspejling af forholdet mellem kirken og Kristus. Det er ikke muligt at blive skilt i den katolske kirke, men dog muligt at blive separeret. Hvis man vælger at blive gift med en anden efterfølgende, er det ikke muligt at deltage i kirkens sakramenter.

Præstevielsen er vigtig, da det er en forudsætning for de andre sakramenter. Præsterne anses som efterfølgere af apostlene, og de modtager bestemte nådegaver ved præstevielse, så de er i stand til at udføre deres arbejde. Præstetjenesten gives både til biskopper, præster og diakoner. Selve messen inddeles i to: Ordets gudstjeneste, der

indeholder oplæsning fra både Det Gamle og Nye Testamente, og Brødets gudstjeneste, som indeholder Jesu nærvær i nadveren. Derudover indledes gudstjenesten med syndsbekendelse for hele menigheden.

Den katolske kirke er også kendt for sin helgentro. Helgener tilbedes ikke længere i den katolske kirke, men de fungerer som en slags forbilleder for katolikkerne.

I Danmark er der også ordenssamfund, det vil sige fx nonner i nonneklostre. I Aarhus-området er der for eksempel cistercienserinderne ved Maria Hjerte Abbedi ved Grenå. Nonner og munke aflægger et særligt løfte om at leve efter deres klosters orden.

Derudover har kirken flere forskellige tilbud, som også har socialt indhold. Menigheden har tre forskellige kor: Katolske Kirkes Kantori, Det Engelske Kor og Det Vietnamesiske Kor. Derudover har kirken forskellige tilbud til forskellige aldersgrupper. Der er en seniorklub, som mødes hver anden uge for at nyde hinandens samvær og hygge. Fællesskabet Katolsk Klynge er for unge voksne i alderen 20 til 35 år, som mødes cirka en gang om måneden. I forlængelse af Katolsk Klynge er smågrupper, som mødes hyppigere i private hjem. Menigheden har også KUK (Katolsk Ungdomsklub Aarhus), som er for unge +12 år. KUK har ugentlige arrangementer for de unge i menigheden.

Derudover afholdes der til tider fællesspisning, fester og lignende.

Eksterne relationer

Den Katolske Kirke samarbejder med den danske folkekirke og en række menigheder fra andre kristne trossamfund.

Hjemmeside og sociale medier

Den Katolske Kirke i Aarhus har en hjemmeside (www.katolsk-aarhus.dk), der ofte bliver opdateret, og hvor man kan finde informationer om kirkens aktiviteter. Den katolske kirke har også en hjemmeside på landsplan, hvor der er mulighed for at finde information om kirkens historie og organisering. Derudover har den katolske kirke

i Danmark en officiel avis, Katolsk Orientering (www.katolskorientering.dk) og et online tidsskrift (www.catholica.dk). Den katolske ungdomsklub har egen hjemmeside (www.kukaarhus.dk), og den katolsk ungdomsforening på landsplan har også en hjemmeside (www.duk.dk).

Menigheden benytter sig også af Facebook, hvor de har flere forskellige sider. Derudover livestreames højmessen fra menigheden på youtube en gang om ugen.

Forandringer

Den 1. december 2010 overgav Den Katolsk-Apostolske Menighed deres kirke på Frederiks Allé til Den Katolske Kirke, da de selv ophørte som menighed. Det er blevet bestemt af biskoppen, at den kaldæiske menighed kan benytte sig af kirken som deres egen.

Den Katolske Kirke i Aarhus har ikke oplevet de store forandringer indenfor de sidste 10 år. Deres medlemstal er stabilt og kun steget en smule siden sidste kortlægning. Kirken oplevede også en svag stigning i medlemstal i perioden 2002-2013.

Kontakt

Den Katolske Kirke
Ryesgade 26 8100
Aarhus C

Litteratur og kilder

Andersen, Gorm & Knud Erik Andersen
1994 Trosretninger i Danmark, Korskær, Fredericia

Lausten, Martin Schwarz
2008 Kirkens historie i Danmark, Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer, Aarhus

Den katolske kirke i Aarhus' hjemmeside:
www.katolsk-aarhus.dk

Den katolske kirke i Danmarks hjemmeside:
www.katolsk.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Julie Hvas Skovgård.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Sonja Vagner og Susanne Birgitte Balle Christensen.

Kongens Folk

Kongens Folk er en uafhængig frikirke. Kirken har ikke et erklæret tilhørsforhold til en af de klassiske kristne forgreninger, men deler karakteristiske træk med andre karismatiske frikirkelige grupper som for eksempel tungetale, uddrivelse og mirakler. Frikirken identificerer sig både som menighed, fællesskab og som en familie for de mennesker, der kommer i menigheden. Det familiære aspekt er centralt i kirken, ikke alene som noget, der blot italesættes, men også i praksis, da menigheden rummer medlemmer fra samfundets udsatte grupper.

Menighedens navn henviser til bibelteksten 2. Mosebog, kapitel 15, vers 18, hvor herren beskrives som konge. Jesus Kristus opfattes derfor som himmelens konge, og frikirken er hans folk. Kongens Folk bruger i flere sammenhænge prædikatet ”radikal” for deres forståelse og udlevelse af kristendommen, som de fremhæver som særlig konsekvent. I praksis viser det sig i en eksplicit forventning om, hvordan menighedens medlemmer lever deres liv, og en afstandtagen fra andre frikirkelige grupperinger. Menigheden tager afstand fra at blive beskrevet som religion, da udtrykket religion forstås som ensbetydende med, at man søger eller tilbeder en fjern gud, hvilket ikke passer ind i Kongens Folks fortolkning af Gud som nærværende.

Gruppens historie i lokalområdet

Kongens Folk lejede sig i begyndelsen ind i Frederiksgade 75, hvor de rådede over en række lokaler. I forbindelse med lejemålet fandtes også enkelte værelser, som kirken udlejede til unge med både dansk og udenlandsk baggrund. Frikirken etablerede sig i lokalerne fra den 1. januar 2009, men havde forinden da mødtes i private hjem. I dag er lejemålet på Frederiksgade opsagt. Menigheden mødes i stedet i et privat hjem i Sabro.

Der er ingen konkret begivenhed, som ligger bag kirkens opståen. Tanken om at starte en frikirke var i en årrække til stede i en lille gruppe på syv personer, men man begyndte først konkret at arbejde frem mod en egentlig indretning i egne lokaler i forbindelse med påsken 2008. Denne beslutning blev taget i forbindelse med fællesbøn.

Organisation
Kongens Folk er registreret som en forening med dertilhørende krav om generalforsamling m.m. Langt størstedelen af de spørgsmål, som rejser sig i dagligdagen, organisatoriske såvel som teologiske, kan håndteres af den ledende bestyrelse, som er selvsupplerende. Menigheden er repræsenteret ved to personer ud af bestyrelsens samlede antal på syv. De udpeges til generalforsamlingen. Pastoren har ansvaret for den daglige ledelse. Alle i bestyrelsen har imidlertid et organisatorisk ansvar og fungerer samtidig som frivillige, når daglige praktiske opgaver skal løses.

Medlemmer
Kongens Folk er som udgangspunkt åben for interesserede, og fredagsmødet, der står i stedet for søndagens gudstjeneste, og som er ugens højdepunkt, er tilgængeligt for alle. Foreningens øvrige aktiviteter forudsætter ikke en fast tilknytning, men det tilskyndes, at man forpligter sig på kirkens fællesskab. Frikirkens kerne består af ca. 12 fuldgyldige medlemmer. De bidrager til menigheden gennem et fast kontingent. I praksis er det tiende af deres lønninger, hvilket betyder, at de skal betale 10 % af deres indkomst. De findes også støttemedlemmer, og dertil kommer de personer, der kommer fast, men som ikke er faste medlemmer. Det vurderes at deltagerantallet kan være op mod 40 personer ved menighedens største begivenheder.

Frikirken oplever et højt niveau af medlemsgennemstrømning, hvilket ifølge dem selv skyldes to forhold; for det første, at nogle vælger dem aktivt fra grundet deres radikalitet, og for det andet, at en del af menigheden består af unge under uddannelse, som flytter fra byen efter endt uddannelse.

Kirken har en række sociale arrangementer, der forsøger at favne bredere end den eksisterende medlemsskare. For Kongens Folk er det imidlertid vigtigt, at det udadvendte arbejde ikke tjener det formål at rekruttere nye medlemmer til menigheden. Der er en stærk forståelse af, at arbejdet gøres med fokus på, at folk skal komme til dem og ikke omvendt. Kirken ønsker at vokse sig større, men det primære mål er at få folk til at lære Gud at kende. Frikirken omtaler det som en succes, at

mange af de personer, som er blevet introduceret til Gud gennem Kongens Folk, er gået over til andre kirker. Det skyldes, at Kongens folk alene ønsker at vise vejen til Gud, og at den enkelte efterfølgende selv skal møde Gud på sin egen måde.

Kirken har et internationalt præg, og siden etableringen i de nuværende lokaler har man registreret mere end 70 forskellige nationaliteter til de centrale fredagsmøder. Det medfører også, at menighedens medlemmer taler mange forskellige sprog og en del har svært ved dansk og engelsk. Kirken har endnu ikke fået egentlig tolk, men medlemmer kan dog oftest oversætte for hinanden. Kongens Folk har intet imod dobbeltmedlemskaber i andre trossamfund, så længe det er kristne menigheder; man accepterer ikke medlemmer med en relation til de grupper, der falder udenfor almindelige kristne forgreninger.

Økonomiske forhold

Frikirkens primære indtægt kommer fra medlemmernes tiende og derudover en række frivillige donationer fra medlemmerne såvel som fra udenforstående. Kongens Folk er udover at være en registreret forening også etableret som en virksomhed med CVR-nummer til momsregistrering. Det er sket med det formål at kunne byde ind på småjobs, der kan udføres af menighedens medlemmer for at skaffe penge til foreningskassen, hvilket der har været flere anledninger til siden oprettelsen. Endelig anvender man i sammenhæng med længerevarende kurser også brugerbetaling for at få økonomien til at hænge sammen. Udover de nævnte indtægtskilder fungerer Kongens Folk uden yderligere støtte, og det forventes, at deltagerne i menigheden bidrager med en frivillig indsats i det daglige.

Religiøs/spirituel praksis

Kongens Folk afholder hver fredag aften kl. 19.00 et møde for menighedens medlemmer samt interesserede. Frikirken har lukket om søndagen, og Kongens Folk foretrækker selv at bruge udtrykket møde frem for gudstjeneste om fredagens aktiviteter. Disse fredagsmøder centrerer sig primært om relationen til Gud. Mødets bestanddele er tilbedelse i forskellige former, bl.a. gennem prædiken, sang og tungetale. Det er også i sammenhæng med fredagsmøderne, at der

foregår uddrivelser. Udover fredagsmødet arrangerer Kongens Folk fællesbøn flere gange om ugen, hver med sit selvstændige fokus. Der bedes for forhold, der rører sig uden for frikirken, der bedes f.eks. for samfundet og for regeringen. Der bedes for forhold internt i frikirken, f.eks. ønsket om en stærk menighed. Derudover bedes der, i forbindelse med afholdelsen af familiemøder, for individuelle forhold, f.eks. en enkeltpersons velbefindende. Bøn har i det hele taget en meget central plads i frikirkens almindelige aktiviteter, også på gaden eller til fællesspisninger, og det ses som en mulighed for tovejskommunikation med Gud.

Kongens Folk baserer sig på Bibelen, og alt litteratur, der anvendes, skal tage udgangspunkt i Bibelen; man anvender derfor ikke tekster eller kilder, som ikke har direkte referencer til bibelsk materiale.

Kongens Folk anvender så vidt muligt ingen symboler, ligesom der ikke foregår en egentlig udsmykning af lokalerne. Dette gælder også korset, da man ønsker at undgå den billeddyrkelse, der menes at være omkring korset, som man inden for menigheden betragter som et romersk henrettelsesinstrument. Kirken betjener sig dog af et logo, en kongekrone. Det opfattes ikke som et symbol, men som en reference til et bibelcitat.

Af andre aktiviteter kan nævnes, at Kongens Folk spiser sammen juleaften, men det sker for hyggens skyld, og ikke fordi det er en fejring Jesus' fødselsdag. Derudover findes der fejring af påskefest, nytårsfest og fejring af fasten.

Kongens Folk afholder også bibelundervisning, og derudover er selvudvikling vigtig for en del af arbejdet i Kongens Folk. Det sker i forbindelse med enkeltpersoners personlige tragedier. En stor del af kirkens arbejde består i forbøn, vejledning, rådgivning, healing og uddrivelser for at sikre den enkeltes velbefindende.

Eksterne relationer

Kongens Folk deltager i en række aktiviteter hos andre grupper, både i Danmark og i udlandet, og de har en række "venner af huset". Der eksisterer et trosmæssigt samarbejde med afrikanske menigheder samt en ukrainsk kirke. Kirken har haft en del kontakt til teologistuderende.

Hjemmeside og sociale medier
Kongens Folk har tidligere haft en hjemmeside, hvor man kunne lytte til eller læse de afholdte prædikener, læse om menigheden og dens mission og lignende. Hjemmesiden eksisterer dog ikke længere. Gruppens tidligere facebookprofil er heller ikke længere aktiv.

Forandringer
I de første tre år af menighedens eksistens er Kongens Folk vokset til lidt over dobbelt størrelse. Siden da er medlemstallet dog faldet. Derudover har gruppen skiftet adresse, og møderne foregår nu i et privat hjem i Sabro i stedet for i Aarhus C. En yderligere forandring er, at menighedens tidligere hjemmeside og facebookprofil ikke længere er aktive.

Kontakt
Kongens Folk
Mødalvej 81
8471 Sabro

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Pil Dalvad Berthelsen og Lars Buur Nørlev.

Den Rumænsk-Ortodokse Menighed, Vor Frue Klosterkirke

Gruppen er den ældste rumænsk-ortodokse menighed i Aarhus og blev stiftet i 2002 på baggrund af tilstedeværelsen af rumænere, som ønskede at holde gudstjeneste. Gruppen følger den rumænsk-ortodokse kirkes lære og praksis. Den er tilknyttet den ortodokse kirke i Rumænien under patriarken i Bukarest.

Gruppens historie i lokalområdet

Gruppen er etableret af rumænere, som kom til Aarhus i slutningen af 1990'erne, og som kom i kontakt med hinanden via uddannelse eller arbejde. Der var et stort ønske om at få en rumænsk-ortodoks præst til at komme og afholde gudstjeneste i Aarhus, og i 2002 fik gruppen kontakt til den rumænsk-ortodokse præst i Malmø, Michael Radu. Gruppen fik for første gang besøg af præsten i forbindelse med fejringen af julen i 2002. Gruppen låner lokaler af Klosterkirken (folkekirken).

Der er i dag i Aarhus også en anden rumænsk-ortodoks menighed, som benytter Den Katolske Kirkes lokaler. Denne anden menighed er kommet, da den rumænsk-ortodokse kirke i Rumænien har oprettet et ærkestift i Skandinavien for at danne menigheder til de mange rumænere, som kommer til fx Danmark for at studere eller arbejde. Der er i nogen grad et sammenfald mellem deltagerne i de to grupper, og præsterne er under samme biskop og patriark.

Organisation

Gruppen er lokalt organiseret med en frivillig bestyrelse og derudover en lille gruppe af frivillige, som arrangerer gudstjenester og øvrige aktiviteter. Præsten, som er tilknyttet gruppen, dækker også 3 andre menigheder.

Gruppen er en del af Den Rumænsk-Ortodokse Kirke under biskoppen i Stockholm.

Medlemmer

Gruppen har cirka 50 registrerede medlemmer. Det vurderes, at cirka 75% af de jævnligt deltagende voksne i menigheden er kvinder. De fleste, der kommer til gudstjenesterne, er rumænere, som har været i Danmark i mange år. Der deltager også enkelte danskere, ofte i form af dansk-rumænske ægtepar. Medlemmerne kommer primært fra Aarhus-området, men også fra øvrige dele af Midtjylland. Sproget i menigheden er rumænsk, men også dansk bruges i forbindelse med gudstjenesten.

Økonomiske forhold

Menigheden finansierer til dels præstens udgifter ved besøg i Aarhus, men ellers dækker præsten selv disse udgifter. De modtager ikke støtte fra den rumænske stat eller kirke. Medlemmerne betaler efter evne og lyst. Medlemmerne udfører også frivilligt arbejde i menigheden.

Religiøs/spirituel praksis

Den primære religiøse praksis er gudstjenesten (liturgien), som afholdes, når præsten er i byen. Nadveren spiller en central rolle i gudstjenesten. Jul og påske er vigtige højtider for gruppen. Derudover er der, som i øvrig ortodoks sammenhæng, vægt på ikoner, som også er en del af indretningen af gudstjenesterummet. Præsten medbringer hver gang det, der skal bruges til at indrette lokalet til gudstjenesten og ritualerne. Der er dog en fast ikon i lokalet i Klosterkirken, som er doneret af den danske ortodokse menighed, som også benytter lokalerne. Der har tidligere været rumænsk sprogundervisning af børn, men det er ophørt. Der arrangeres også forskellige sociale og kulturelle arrangementer.

Eksterne relationer

Der er et godt samarbejde med folkekirken, fx igennem lån af lokaler. Der er kontakt til den anden rumænsk-ortodokse menighed og de øvrige ortodokse kristne grupper i Aarhus, såsom den dansktalende ortodokse menighed.

Hjemmeside og sociale medier
Gruppen holder kontakt via e-mail og benytter ellers ikke internet eller sociale medier til at holde kontakten.

Kontakt
Den Rumænsk-Ortodokse Menighed, Vor Frue Klosterkirke
Klostergade 57
8000 Aarhus C
Tlf.: 23 92 98 74

Litteratur og kilder
Annika Hvithamar
2007 ”De kristne ortodokse menigheder i Danmark – tal fra diasporaen”, Tørre Tal om Troen – religionsdemografi i det 21. århundrede, redigeret af Margit Warburg og Brian Jacobsen, s. 110-126
Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2012 er udført af lektor Marie Vejrup Nielsen.

Den Rumænsk Ortodokse Menighed (skytsengle: De Hellige Velværdige Paraskeva og Theodora af Sihla og Ana af Novogorod)
Gruppen er rumænsk-ortodoks og følger denne kirkes lære og praksis. Navnet henviser til tre helgener fra den ortodokse tradition. Disse helgener har særlige dage, hvor de markeres. Ana af Novogorod er særligt vigtig som en helgen med forbindelse til den skandinaviske sammenhæng. Udviklingen indenfor de senere år med flere rumænere i Danmark og Sverige har betydet, at den rumænsk-ortodokse kirke har oprettet et ærkestift i Skandinavien med hovedsæde i Stockholm. I Danmark er der oprettet en række rumænsk-ortodokse menigheder, hvoraf flere er anerkendte trossamfund.

Gruppens historie i lokalområdet
Gruppen blev etableret i 2008 i Aarhus og, lånte Den Katolske Kirkes lokaler i Aarhus (kapellet), men også andre kirker (v. folkekirken) ved bestemte lejligheder såsom påskegudstjenester. Baggrunden for etableringen af menigheden var en større tilstedeværelse af rumænere i Danmark, særligt yngre personer, som kom til Danmark for at arbejde eller studere. Bispesædet i Stockholm så derfor et behov for en fast rumænsk præst i Aarhus. Menigheden har siden 2010 været et anerkendt trossamfund. Der organiseres også gudstjenester inden for den rumænsk-ortodokse tradition af en anden menighed i Aarhus. Denne menighed har eksisteret i Aarhus i længere tid, siden 2002, og den mødes i lokaler ved Vor Frue Kirkes Klosterkirke (folkekirken). Der er et vist sammenfald mellem deltagerne i de to grupper, og begge præster er under samme biskop og patriark.

Organisation
Gruppen er lokalt organiseret med et menighedsråd og er, som nævnt, også en del af Den Rumænsk Ortodokse Kirke under biskoppen i Stockholm. Den religiøse og administrative leder er præsten, som har en teologisk uddannelse fra et præsteseminarium i Bukarest. Præsten er rumænsk. Menighedsrådet står for den del af beslutningerne, der berører det lokale arbejde.

En del af arbejdet i menigheden udføres også af frivillige, og det vurderes, at der cirka er 20 personer, som er frivillige i løbet af et år. Heraf er cirka halvdelen under 35 år.

Medlemmer

Der er ca. 300 registrerede medlemmer, hvilket er en stigning siden sidste kortlægning i 2013. Det vurderes, at der i alt er cirka 1000 personer, som i forskellig grad har tilknytning til gruppen. Gruppens medlemmer er forholdsvis unge, da det anslås, at cirka 50% af de jævnligt deltagende er under 35 år, mens ingen er over 60 år.

For at blive medlem skal man have modtaget en ortodoks dåb. Medlemmerne har primært rumænsk baggrund, og cirka 20% af dem, som jævnligt deltager i arrangementerne, er kommet til Danmark inden for de seneste 5 år. Der er også deltagere med andre baggrunde, såsom serbisk eller russisk. Medlemmerne kommer primært fra Aarhus-området, men også fra øvrige dele af Midtjylland. Sproget i menigheden er rumænsk. Hvis man er medlem af menigheden, kan man ikke også være medlem af andre trossamfund.

Økonomiske forhold

Menigheden modtager støtte fra den danske stat til ungdomsarbejde, og den modtager støtte fra den rumænske stat til præstelønninger. Derudover er der selvstændig virksomhed i forbindelse med salg af religiøse bøger. Medlemmerne betaler efter formåen.

Religiøs/spirituel praksis

Den primære religiøse praksis er gudstjenesten (liturgien) en gang ugentligt, om søndagen. Nadveren spiller en central rolle i gudstjenesten. Jul (25. december) og påske er vigtige højtider. Derudover er der, som det er kendetegnende for ortodoks kristendom

generelt, vægt på ikoner, som derfor også er en del af indretningen af gudstjenesterummet.

Der er også andre fællesaktiviteter såsom pilgrimsvandring. Der er katekismus-undervisning for børn og unge en gang om måneden samt undervisning i ikonmaling, hvilket er en central religiøs praksis inden for ortodoks kristendom. Gruppen har også socialt arbejde rettet mod unge. Derudover har der været et ønske i gruppen om mere undervisning til voksne i den ortodokse tradition, særligt for de generationer, der voksede op under det kommunistiske styre.

Eksterne relationer

Der er et godt samarbejde med Den Katolske Kirke og folkekirken, fx igennem lån af lokaler.

Hjemmeside og sociale medier

Ved sidste kortlægning havde gruppen har hjemmesiden www.bor-aarhus.dk, men den er ikke længere aktiv.

Forandringer

Gruppens medlemstal er steget siden sidste kortlægning. Derudover har menigheden flyttet lokaler fra Ryesgade i Aarhus C til Vitten Kirke i Hinnerup.

Kontakt

Vitten Kirke
Vittenvej 63
8382 Hinnerup

Litteratur og kilder

Annika Hvithamar

2007 ”De kristne ortodokse menigheder i Danmark – tal fra diasporaen”, Tørre Tal om Troen – religionsdemografi i det 21. århundrede, redigeret af Margit Warburg og Brian Jacobsen, s. 110-126

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen er udført af Mads Remme og Mads Arnkil Jørgensen. Teksten er skrevet af lektor Marie Vejrup Nielsen

Den Russisk Ortodokse Menighed i Aarhus

Menigheden er russisk ortodoks og følger derfor den russisk ortodokse kirkes lære og praksis. Kirken er etableret i Rusland omkring år 1000 og er en af i alt 15 ortodokse kirker. Disse 15 kirker har gudstjenesteformer og en række trosbekendelser til fælles, men adskiller sig i forhold til, hvilket geografiske område de er tilknyttet. Det kommer både til udtryk i kirkernes forskellige sprog og tilknytning til forskellige patriarkater.

Den russisk ortodokse kirke i Danmark er et anerkendt trossamfund med i alt fire menigheder: én i København, én i Aarhus, én tæt ved Odense og én i Hobro. Kirken i Hobro blev i 2008 købt af den russisk ortodokse kirke i Danmark, hvilket betyder, at de selv ejer kirkebygningen.

Menigheden i Aarhus er opkaldt efter Skt. Nikolaj, en helgen, som særligt står for barmhjertighed og hjælp, og som forsvarede den kristne tro. Menigheden ønsker, med reference til Skt. Nikolaj, at hjælpe mennesker, der har brug for det.

I Aarhus er den ortodokse kristendom repræsenteret ved både den russisk ortodokse og den rumænsk ortodokse kirke. Under kommunismen i Rusland blev der, med baggrund i den russisk ortodokse kirke, oprettet et såkaldt eksarkat, en eksilkirke med hovedsæde i Paris. Efter murens fald og kommunismens afvikling i Rusland er eksilkirken igen blevet knyttet til Moskvapatriarkatet, men de fungerer stadigvæk som to forskellige enheder med forskellige menigheder tilknyttet. I Aarhus er Gudsmoders Beskyttelses Menighed et eksempel på en menighed, der med baggrund i det russisk-ortodokse miljø er tilknyttet eksilkirken. Den russisk ortodokse menighed i Aarhus er tilknyttet Moskvapatriarkatet. I Aarhus er også kirker, der tilhører den orientalske ortodokse kirkefamilie, såsom Den Etiopisk-Ortodokse Menighed. Den orientalske ortodokse kirkefamilie er ikke en del af de øvrige ortodokse kirkers fællesskab.

Gruppens historie i lokalområdet

Gruppen er officielt etableret i 2000 af Moskvapatriarkatet på baggrund af en forespørgsel fra russere, som var flyttet til Aarhus. Allerede fra

slutningen af 1990'erne mødtes man, og behovet for at få sin egen menighed opstod. I begyndelsen kom en præst fra Rusland og afholdt gudstjenesterne, men senere blev der etableret en fast russisk præst i Danmark, som afholder gudstjenester i de forskellige menigheder i landet. Den nuværende præst dækker i alt 8 forskellige menigheder. Gruppen har tidligere benyttet Den Katolske Kirkes lokaler og var en årrække i Vor Frue Kirke (folkekirken), men benytter i dag primært Skt. Lukas Kirke (folkekirke) og mødes derudover i Diakonhøjskolens lokaler.

Organisation

Gruppen er lokalt organiseret med en bestyrelse på otte personer, som står for organiseringen af gudstjenester, aktiviteter og PR og tager sig af de administrative opgaver. Den lokale bestyrelse tager beslutninger om det lokale menighedsliv i overensstemmelse med kirkens vedtægter og med Moskvapatriarkatet. Den øverste ledelse er således patriarken i Moskva. Den russisk-ortodokse kirke har kun mandlige præster.

Medlemmer

Der er ca. 220 medlemmer tilknyttet menigheden. Heraf er ca. 30 faste medlemmer, som deltager ugentligt, mens de øvrige deltager af og til i gudstjenesterne. Medlemmerne har primært russisk baggrund, men derudover er der medlemmer med dansk, armensk, georgisk og syrisk baggrund. Aldersfordelingen i menigheden er forholdsvis jævn, men langt størstedelen af dem, som deltager jævnligt, er under 60 år (cirka 95%). Derudover er cirka 80% af de jævnligt deltagende kvinder.

Kravene til at være medlem er, at man har forberedt sig på den ortodokse kirkes forordninger og accepterer evangeliet. På baggrund af denne forberedelse kan man, efter præstens godkendelse, indstilles til dåb. Personer med en luthersk eller katolsk dåb døbes ikke, men modtager en markering af, at de nu er optaget i den ortodokse tro. Det forventes, at man er aktiv i menigheden gennem minimum to år, før man kan blive optaget. Medlemmer bør gå til skriftemål og nadver mindst en gang hver anden måned, og man skal være over 18 år for at blive fuldt medlem. Man kan ikke være medlem af andre kirkesamfund.

Udover medlemmerne kommer også besøgende og interesserede til gudstjenesterne. De er velkomne og kan deltage i hele gudstjenesten, bortset fra nadveren. Deltagerne finder ofte gruppen gennem netværk eller ved at søge på internettet.

Økonomiske forhold

Præsten modtager et beløb fra Moskvapatriarkatet, og menigheden bistår med frivillige bidrag til dækning af omkostninger. Gruppen låner gratis lokaler i Skt. Lukas Kirke (folkekirke) og på Diakonhøjskolen.

Religiøs/spirituel praksis

Kirkesproget er det oprindelige russiske kirkesprog, kirkeslavisk. Der bruges også dansk og engelsk i gudstjenesten, fx ved oplæsning af bibelske tekster. Den primære religiøse praksis er gudstjenesten (liturgien), og her spiller nadveren en central rolle i gudstjenesten. Skriftemål er en anden vigtig praksis. Også ikoner er en central del af den ortodokse kristendom og derfor en vigtig del af indretningen af gudstjenesterummet. Ikoner er hellige, og det at producere ikoner er en hellig handling, som ofte udføres af særligt uddannede ikonmalere. Ikoner er knyttet til bestemte hellige personer, ofte gudsmoderen Maria, men også en lang række øvrige helgener. Ofte er der i ortodoks kristendom bestemte helgener knyttet til menigheden. Ikoner med disse hellige personer opstilles til gudstjenesten, så deltagerne kan tænde lys og bede om forbøn. Jul og påske er vigtige højtider. Udover gudstjenesten er der ungdomsklub en gang om måneden, og der er fællesspisning og en række kulturelle aktiviteter, som arrangeres af gruppen. Der er russisk sprogundervisning til børnene i menigheden og derudover søndagsskole. Menigheden har generelt stort fokus på ungdomsarbejde og på at hjælpe med integration.

Eksterne relationer

Der er et godt samarbejde med Skt. Lukas Kirke (folkekirken) igennem lån af lokaler. Der er kontakt til andre ortodokse menigheder såsom Gudsmoders Beskyttelses Menighed. Der er også samarbejde med

Dansk Russisk Hus i Horsens og Aarhus, hvor der i Skt. Lukas Kirkes lokaler afholdes forskellige kulturelle arrangementer såsom koncerter og fester.

Hjemmeside og sociale medier
Gruppen har en hjemmeside, men der er ikke andre informationer end deres kontaktoplysninger på hjemmesiden.

Forandringer
I perioden 2002-2012 har menigheden vokset sig større, da der blandt andet har været en tilflytning af personer med russisk baggrund til Aarhus. I samme periode har menigheden flyttet lokaler til Sankt Lukas Kirke, og der er kommet et større fokus på ungdomsarbejde, hvilket ikke blev prioriteret i menigheden i forbindelse med den første kortlægning i 2002.

I perioden 2012-2022 er medlemstallet stagneret, og medlemstallet ligger derfor nogenlunde stabilt på omkring 200 medlemmer.

Kontakt
Den Russisk Ortodokse menighed i Aarhus
Sankt Lukas Kirkeplads 1
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder
Annika Hvithamar
2007 ”De kristne ortodokse menigheder i Danmark – tal fra diasporaen”, Tørre Tal om Troen – religionsdemografi i det 21. århundrede, redigeret af Margit Warburg og Brian Jacobsen, s. 110-126

Den russisk ortodokse menigheds hjemmeside:
http://st-nicholas-orthodox-church.faithweb.com/Velkommen.htm

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af lektor Marie Vejrup Nielsen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Christian Roar Pedersen.

Skt. Klements Kirke

Menighedens officielle, fulde navn er Den hellige bispemartyr Klement af Roms kirke i Aarhus, men omtales ofte blot som Skt. Klements kirke. Kirken har fået sit navn, da menigheden ville vise det lokale tilhørsforhold og derfor valgte at navngive menigheden efter den lokale skytshelgen for Aarhus, nemlig Skt. Klement. Kirken er en russisk ortodoks menighed, der hører under patriarkatet i Moskva og den russiske ortodokse kirke udenfor Rusland.

Gruppens historie i lokalområdet

Menigheden blev anerkendt som et trossamfund i 2016. Tidligere har de afholdt gudstjenester i Aaby kirke, men i april 2021 flyttede menigheden til præstegården i Viby, hvor de har afholdt gudstjenester lige siden. Kirken udtrykker dog et ønske om at finde et permanent sted. Før oprettelsen af Skt. Klements menighed tilhørte mange af medlemmerne den russisk ortodokse menighed Guds moders beskyttelse, som havde hovedsæde i København, men dog udførte gudstjenester i Aarhus nogle gange om året. Mange af medlemmerne fra Aarhus følte dog ikke, at dette var nok, hvorfor de ønskede at oprette en ny menighed i Aarhus, hvor de kunne afholde gudstjenester regelmæssigt.

Organisation

Menigheden opstod således på baggrund af et ønske fra Aarhusianske ortodokses ønske om regelmæssig kirkegang. Kirken har haft skiftende præster siden dens begyndelse, men har i februar 2022 fået ny forstander og fast præst. Som nævnt er kirken en del af den russiske ortodokse kirke udenfor Rusland, som er en selvstyrende organisation under Moskva patriarkatet. Herunder falder kirken under det tyske stifts jurisdiktion. Kirken består, udover præsten, af et menighedsråd, der er sammensat af menighedens medlemmer. En gang om året afholder kirken en generalforsamling og til dette møde må hele menigheden deltage og medbestemme og altså ikke kun menighedsrådet. For at blive medlem af kirken, skal man udfylde et ansøgningsskema. Selve menighedsrådet består af forstanderen af kirken, kirkeværgen,

præsident for søster/broderskab, kassereren, sekretæren og to- fem lægmænd.

Medlemmer

Menigheden i Skt. Klements kirke består af både russiske migranter, russiske efterkommere og danske konvertitter. Et skøn fra de medlemmer, vi har talt med, lyder på, at menigheden har omkring 50 og 55 registrerede medlemmer, hvilket tyder på, at der ikke har været en signifikant vækst i medlemstallene siden menighedens registrering som anerkendt trossamfund, da det kræver mindst 50 medlemmer for at blive anerkendt. Det opleves, at der er en lille overvægt af russiske medlemmer, men medlemmer vi har talt med beretter, at selvom der er flere russiske medlemmer end danske, så ser de, at i forhold til væksten blandt nye medlemmer, så er den højere for danske medlemmer kontra russiske. Hvis man kigger på deltagelse til gudstjenester, så er det dog ikke alle registrerede medlemmer, der deltager og et estimat vil være, at der gennemsnitlig deltager mellem 10 og 20 medlemmer. Da vi deltog i en gudstjeneste, talte vi os frem til, at der i alt var 16 deltagende medlemmer, hvilket korrelerer med medlemmernes egne observationer. Af disse 16 deltagende, fordelte de sig ligeligt hvad angår køn, med en overvægt af voksne, anslået til at være mellem 25 og 50 år gamle (10 ud af 16). Medlemmerne selv vurderer, at menigheden, i forhold til alder, fordeler sig gennemsnitlig mellem 30 og 40 år.

For at være medlem kan man døbes ind i kirken som barn, men man kan også konvertere til den ortodokse kristendom via et katekumenerforløb med en efterfølgende dåb. Det er ligeledes kun døbte medlemmer, der kan modtage nadver af præsten. Menigheden har et ønske om at vokse og få flere medlemmer, men medlemmer, vi har talt med fortæller dog, at de ikke vil fremstå missionerende. De er positive overfor nysgerrige og potentielle nye medlemmer, hvorfor de er åbne for, at udefrakommende kommer til gudstjenester hos dem.

Økonomiske forhold

Kirken har et relativt lille budget, men deres indtægter er dog steget markant i løbet af de sidste år. Deres indtægter består primært af

kontingenter fra medlemmerne, gaver og velgørenhed. Deres omkostninger drejer sig primært om løn til præsten, rejseudgifter og bøger. I kirken sælger de både lys, bøger og andet som biddrager til kirkens økonomi. Foruden præsten, er det meste baseret på frivilligt arbejde.

Religiøs praksis

Kirken holder åben en dag om ugen, hvor menigheden kan komme og bede eller tænde lys. Derudover afholder de gudstjenester lørdag aften, da det liturgiske døgn ifølge den ortodokse kristendom starter lørdag aften og varer indtil søndag aften. Om søndagen holder de derfor ligeledes gudstjeneste. Som noget særligt for Skt. Klements kirke, hvis man sammenligner med de fleste andre ortodokse menigheder, så tilbyder kirken gudstjenester både på kirkeslavisk og på dansk. Det gør de i et forsøg på at imødekomme begge grupper i menigheden. Til selve gudstjenesten finder man typiske træk fra den ortodokse praksis, blandt andet det faktum, at man står op under gudstjenesten og derfor er lokalet relativt tomt. Dog finder man en stor mængde ikoner, som menigheden tilbeder når de besøger kirken. Kirken følger den Julianske kalender og afholder gudstjenesterne i overensstemmelse med dennes højtider. Opbygningen af gudstjenesten følger den traditionelle ortodokse opbygning, hvilket er en vigtig faktor for medlemmerne. På samme måde baserer de deres bønner på den ortodokse kirkes officielle bønnebog.

Det er tydeligt, at kirken og gudstjenesten fungerer som omdrejningspunktet for menigheden. Der er en vis forventning til medlemmerne i forhold til, at de overholder nogle generelle normer i deres hverdag, for eksempel faste og bøn, men derudover opleves det ikke, at medlemmerne deltager i religiøse handlinger eller aktiviteter i fællesskab med resten af menigheden. Nogle af medlemmerne har dog kontakt udover når de mødes i kirken, men dette er på eget initiativ. Der er dog et ønske fra menighedens side i forhold til at afholde flere arrangementer, men dette er besværliggjort af den store geografiske afstand mellem medlemmerne. Dette er formentlig ligeledes en biddragende årsag til, at kirken spiller den centrale rolle, som den gør.

Medlemmerne fordeler sig primært i Jylland, men findes lige fra Aarhus, Horsens til Fredericia.

Eksterne Relationer

Kirken har tætte forbindelser til det øverste organ indenfor deres afdeling af den russiske ortodokse kirke udenfor Rusland, hvilket er den, der ledes af det tyske stift med metropolit Mark i spidsen. Derudover er der også en forbindelse til for eksempel den russisk ortodokse kirke, der ligger på Bredgade i København.

Hjemmeside og sociale medier

Skt. Klements kirke har en hjemmeside, der opdateres løbende og hvor man kan se tidspunkter for gudstjenester, menighedens historie og generel information om den ortodokse kristendom og kirke. Derudover kan man også finde kontaktinformationer på præst og kirkeværge. Hjemmesiden kan findes på både dansk og russisk. Som supplement til hjemmesiden har kirken også en facebookside, der er åben for alle. Her opdaterer kirken løbende og deres opslag findes som regel både på dansk og russisk.

Udført af Mathilde Laursen

Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke

Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke er en katolsk, kristen gruppe. Kirken er navngivet efter Sankt Nikolaj, og kirken er til hans ære.Medlemmerne i Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke hører ind under Det Kaldæiske Babylon Brodersamfund. Menigheden anvender også navnet Mar Abba (Skt. Abba), der er navnet for alle de danske, kristne, kaldæiske menigheder, som den aarhusianske menighed er en del af. Betegnelsen ”kaldæisk” stammer fra Det Gamle Testamente (GT) og betegner et folk i det sydlige Irak. Abraham og byen Ur er kaldæiske, og Kaldæa er i GT betegnelse for Babylon. Kirken anser sig for at være nært forbundet med den romersk-katolske kirke, som de deler tro og praksis med.

Gruppens historie i lokalområdet

Gruppen blev stiftet i Aarhus i maj 1995 af en gruppe kaldæiske flygtninge fra Irak. Formålet med stiftelsen var at bevare kaldæisk tradition, kultur og sprog og undervise deres børn i disse emner. Derudover kan kaldæerne i Aarhus lære hinanden at kende indbyrdes, men også på landsplan. I starten af menighedens historie mødtes man i Hasle Kirkes lokaler. I december 2009 fik Den Katolske Kirke i Aarhus overdraget Skt. Nikolaj Kirke på Frederiks Allé 37, som før blev benyttet af den nu nedlagte Katolsk-Apostolsk Menighed i Aarhus. Denne kirke er blevet udlånt til Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke, der således nu har deres egen kirke. 1. december 2010 blev kirken overdraget af Den Katolske Kirke og ved den lejlighed skiftede kirken navn til Sankt Nikolaj kirke. Gruppen havde deres første gudstjeneste i kirken juleaften 2010. Man mødes fortsat i Hasle Kirke om lørdagen til undervisning.

Organisation

Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke er organiseret i en bestyrelse på fem personer, som medlemmerne på generalforsamlingen vælger. Generalforsamlingen er det øverste organ i foreningen. Formanden er valgt ved generalforsamling, og Osama Jacku sidder som nuværende formand og har siddet på denne post siden 2009. Foreningen er

selvstændig i forhold til Den Katolske Kirke. Men da kaldæerne er den største katolske gruppe i Aarhus efter vietnameserne, er den repræsenteret i menighedsrådet i Den Katolske Kirke (ved formand Osama Jacku). Kaldæerne i Danmark, og dermed menigheden i Aarhus, fik i 2007 egen præst. Tidligere kom der præster fra Irak eller Italien. Præsten bor skiftevis to uger i Aarhus og to uger i København. Præsten er tilknyttet alle menighederne i Mar Abba og besøger derfor også andre kaldæiske menigheder (fx i Aalborg, Horsens og Esbjerg), hvor han også holder lørdagsgudstjenester. Alle kaldæiske præster har taget deres uddannelse ved Babylon-universitetet i Irak og bliver udsendt til hele verden. Det er denne uddannelse, der giver præsten autoritet som religiøs leder. Den nuværende kaldæiske præst i Danmark kommer oprindeligt fra Polen. Præsten tager sig primært af gudstjenesten, mens formanden i samarbejde med bestyrelsen tager sig af øvrige aktiviteter og deltagelsen i det danske kaldæiske samarbejde via den fælles bestyrelse for Mar Abba. Bestyrelsen for Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke samarbejder tæt med de kaldæiske menigheder i bl.a. København og Horsens (fx når der skal planlægges landsdækkende arrangementer eller udflugter for kaldæerne). Gruppen har arrangementer lokalt men også på landsplan og globalt, hvor de ligeledes samarbejder omkring planlægning. Arrangementer er af religiøst indhold i form af f.eks. foredrag, men disse er også med henblik på at skabe relationer på tværs af grupper. Der er arrangementer for alle, men også specifikt kun for unge eller ældre medlemmer.

Medlemmer

Der er to kategorier af medlemmer: betalende og ikke-betalende. Der er ca. 800 medlemmer i alt (inkluderer også børn under 18 år), og ud af dem er ca. 300 betalende medlemmer. Ved pluralismeprojektet for 10 år siden var der ca. 140 betalende medlemmer og ca. 800 medlemmer i alt. Der er også betalende medlemmer, der bor udenfor Aarhus og derfor ikke kommer så ofte. Der er også enkelte betalende medlemmer fra Sverige og Norge, men de fleste kommer fra Jylland. Der er adgang for alle i menigheden, så længe man er indforstået med, at det er den kristne, katolske, kaldæiske tradition og kultur, der lægges vægt på i

gudstjenester, undervisning m.m. For at blive medlem af bestyrelsen er det et krav, at man har kaldæisk oprindelse. Kønsfordelingen i gruppen er lige. Medlemmer kommer primært fra Sydirak, der er dog enkelte familier med anden baggrund.

Økonomiske forhold

Gruppens økonomi er primært baseret på bidrag og kontingent fra medlemmerne, støtte fra den romerskkatolske kirke og støtte fra kommunen. I forbindelse med overtagelsen af Skt. Nikolaj Kirke er kontingentet steget på grund af udgifter til renovering og drift.

Religiøs/spirituel praksis

Menigheden mødes i Hasle Kirke og i Skt. Nikolaj Kirke. Menigheden afholder gudstjeneste to søndage i måneden i Skt. Nikolaj Kirke. Grunden til, at der ikke afholdes gudstjeneste hver søndag, er, at præsten holder til i flere kirker på landsplan. Især gudstjenesterne til påske og jul er velbesøgte. Også gudstjenesten langfredag er meget vigtig for menigheden, hvor de bl.a. går i procession gennem kirken for at genskabe Jesu gang til Golgata. Og de får dryppet lidt eddikevand i munden for at mærke Jesu lidelser. Kirkens rum er udsmykket med helgener, og der bruges også moderne kommunikationsteknologi som projektor i gudstjenesten. På denne vises gudstjenestens relevante tekster på henholdsvis, kaldæisk, arabisk og dansk. Dette er af hensyn til at især de unge, da flere ikke snakker arabisk, og skal have mulighed for at kunne følge med i gudstjenesten. Ligeledes bliver et stykke fra Biblen læst op på dansk, dog er det primært det kaldæiske og arabiske sprog der bruges til gudstjenesten, herunder selve prædiken. Derudover anvendes dansk, frem for kaldæisk, i undervisningen til første kommunion, da størstedelen af børnene og de unge undervisere er opvokset i Danmark. Menigheden mødes (som de har gjort fra begyndelsen) hver lørdag i Hasle Kirkes lokaler, hvor der fra 11 til 14 er undervisning af børn og voksne i forskellige grupper. Udover almindelig undervisning i religion, sprog/kaldæisk, kultur og historie indgår fx korsang, konfirmationsundervisning, foredrag, bankospil og generelt socialt samvær i lørdagsprogrammet. Grundet COVID-19 som

har sat begrænsninger for sociale arrangementer, har der været faldende deltagelse, men gruppen har nu stort fokus på at få vendt situationen.

De unge fra fokusgruppeinterviewet mener, at deres religiøsitet i højere grad er en indre religiøsitet, idet de holder det for sig selv, men det fylder dog stadig for dem alle i hverdagen. Deres hverdags religiøsitet kommer til udtryk, når de eksempelvis føler at bilen er tom uden et kors, eller beder før en længere rejse. De seneste par år, har flere af de unge i højere grad brugt medier, da det giver dem mulighed for at udforske mere om deres religion. Eksempler på dette er religiøse podcasts og apps, som Hallow, TikTok, Snapchat og Youtube. De unge ser eksempelvis de religiøse podcasts, som en videnskilde der er let tilgængelig. Disse giver mulighed for at kunne dyrke sin religiøsitet i hverdagssituationer som fx på arbejde eller på farten. De er dog stadig skeptiske i forhold til hvem eller hvad de læser online, men de religiøse autoriteter de følger på fx TikTok, Youtube og Instagram er nogen, de har vurderet som værende pålidelige. De ser denne formidling som lettilgængelig i form af det er på engelsk, og at det ofte er unge præster, som både snakker om religion, men også giver et indblik i, hvordan det er at være religiøs i hverdagen. I takt med de unges religiøsitet i højere grad er en indre religiøsitet, har flere af de unge en opfattelse af at de mangler viden og indsigt i deres religion for at kunne kalde sig helt religiøs. Endvidere understreger de, at de ikke anser sig selv som kulturkristne, men de føler at de befinder sig et sted midt imellem. De deltager stadig aktivt i gudstjenester, når de har mulighed for det. De anser dermed sig selv for religiøse, da religionen er noget, der hele tiden ligger i deres baghoved, men at de føler at de skal dybere ned i religionen. Der er en generel tendens til at de gerne vil være mere religiøse, og bruge deres religion til at blive bedre mennesker.

Eksterne relationer

Kaldæerne har generelt et tæt samarbejde i Europa (jf. den kaldæiske europæiske kongres i München 2012). Formanden for Det Kaldæiske Babylon Brodersamfund mødes med repræsentanter fra andre kaldæiske grupper rundt om i Europa. Menigheden i Aarhus har især et tæt samarbejde med kaldæere fra Sverige. Derudover er der et tæt

samarbejde mellem Skt. Nikolajs Kaldæisk Katolske Kirke og Den Katolske Kirke i Aarhus og samarbejde med folkekirken gennem Hasle Kirke. Desuden er der kontakt til de assyrisk-kristne i Aarhus. Assyriske kristne og kaldæiske kristne kommer fra to forskellige dele af Irak, og der har historisk være brud mellem de to grupper, men i det 20. århundrede har der været en række initiativer til tilnærmelse mellem grupperne. I Aarhus er der et godt forhold til de assyrisk-kristne.

Hjemmeside og sociale medier

Menigheden er repræsenteret med Facebook-grupper disse bruges til planlægning og religiøs vidensdeling.

Forandringer

COVID-19 satte en stopper for de fysiske gudstjenester, de blev i stedet transmitteret online på facebook. Fra den 20 februar 2022 var gruppen igen fysisk til stede i kirken, med et øget fokus på at få det tilbage til det normale.

Forandring i religiøs praksis hos de unge fra fokusgruppeinterviewet: Det er særligt sket en ændring i forhold til åbenheden. Åbenhed skal forstås som muligheden for at kunne til spørgsmålstegn ved selve religionen, om det for eksempel er den rigtige for dem, men også i form af en kritisk og nysgerrig tilgang. De unge er ikke blot født ind i religionen, men har fokus på at religionen er et aktivt tilvalg ud fra at de har kunnet undersøge og sammenligne og kigger andre steder. De unge ser åbenheden som en forandring, der står i kontrast til deres forældres religiøse opvækst. Dette er også noget deres præst ser som en positiv udvikling da de unge har muligheden for at kunne til spørgsmål direkte til ham. Med hensyn til sprog oplever de unge at der sker en udvanding af det kaldæiske sprog fra generation til generation. Undervisningen har blandt andet skiftet fra kaldæisk til dansk, og deres forældre har i højere grad blandet dansk og kaldæisk, for at gøre sig forståelig overfor de unge.

Kontakt

Formand:
Osama Jacku
E-mail: o_jacku@hotail.com
Tlf.: 60 73 51 45

Kalender:
https://katolskaarhusblog.wordpress.com/a-propos/

Saraslystkirken

Saralystkirken – Kirke og Kulturcenter er en frikirke i Aarhus. Kirken er skabt i samarbejde mellem de to tidligere kirker Saronkirken og Højbjerg Frikirke, som havde sine rødder i henholdsvis Det Danske Missionsforbund og reformbevægelsen Guds Menighed (Church of God). Sammenlægningen skete i 2005, hvor de to kirker solgte deres tidligere kirkebygninger, som de ikke længere havde råd til at sidde i på grund af faldende medlemstal. Indtil den nye kirkebygning blev bygget, lejede de sig ind i baptistmenighedens lokaler i midtbyen. De to kirker havde før haft et nært forhold til hinanden, bl.a. i forbindelse med fire årlige fælles gudstjenester.

Kirkens forkyndelse har fokus på evangeliet om Jesus Kristus og er en del af de evangeliske frikirker. Deres fokus er på livet før døden og ikke efter døden, og hvad historien om Jesus kan give mennesket i det liv, der leves nu. Kirken lægger vægt på samvær gennem et aktivt fællesskab, hvor gudstjenester, dialog og samtale om tro indgår i den daglige praksis.

Gruppens historie i lokalområdet

Saralystkirken stod klar til indflytning i 2010 på Saralyst Allé 140 i Højbjerg, som er en forstad til Aarhus. Den benyttes hovedsageligt af folk i lokalområdet. Derudover har kirken et ønske om at tage et socialt ansvar i nærområdet. Det sker blandt andet gennem SaralystFonden, som yder støtte til økonomisk dårligt stillede familier. Siden 2016 har de også haft tilbuddet SmileService, som er et socialt mødested for unge mellem 14-18 år. Gennem SmileService får de unge muligheden for hjælp til et fritidsjob.

Organisation

Grundlæggende delte de to tidligere frikirker et kongregationalistisk (menighedsbaseret) kirkesyn, hvor der ikke er indsat biskopper eller andre til at bestemme, hvordan den kirkelige praksis skal foregå. Beslutninger tages af menighedsrådet, som i 2022 består af fem medlemmer foruden præsten. Disse medlemmer vælges for to år af gangen ved en generalforsamling.

Siden sidste kortlægning af kirken er der sket en udvikling ift. arbejdsfordeling og en forøgelse i antallet af tilbud gennem kirken. Tilbud som Børnekirke, Teenkirke og Ungkirke har hver deres kontaktperson for gruppen. Det organisatoriske arbejde er udliciteret til forskellige medlemmer af kirken og bliver ikke længere udelukkende varetaget af menighedsrådsformanden.

Der er sket en forøgelse i antallet af ansatte ved kirken, som i dag har 10 lønnede ansatte, hvoraf fire fuldtidsansatte varetager arbejde med forkyndelse. Menigheden har det seneste år haft 55 frivillige i forbindelse med afholdte arrangementer i kirken.

Medlemmerne

Ved kirkens opstart i 2005 havde den ca. 45 medlemmer, og ved kortlægningen i 2013 var medlemstallet steget til ca. 70 medlemmer. I dag har kirken 110 medlemmer, men udover det er der et ukendt antal brugere af kirken som deltager i gudstjenester eller andre arrangementer. Kirken hverver nye medlemmer gennem offentlige arrangementer som foredrag, koncerter og kulturcafé, hvor alle kan deltage og få et indblik i menighedens tro og fællesskab.

For at blive medlem af menigheden skal man deltage i et ”kirkekursus” på tre timer, hvor den, som ønsker at blive medlem, vil blive introduceret for kirkens teologiske grundlag. Saralystkirken er en lokalt forankret kirke med flest medlemmer og brugere fra lokalområdet. Kønsfordelingen er stadig forholdsvis ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder, da der er 60% kvindelige medlemmer. Antallet af medlemmer under 35 år er på 45%, hvilket formentlig skyldes kirkens øgede fokus på aktiviteter og grupper for unge siden sidste kortlægning.

Økonomiske forhold

Kirken modtager ingen økonomisk støtte fra staten. Derfor består deres indtægter af donationer, lejeindtægter og frivillige bidrag fra medlemmer, da der ikke er et fast medlemsgebyr.

Saralystkirken holder til i en stor moderne bygning med både industrikøkken, ungdomsklub, musiklokaler, mødelokaler, café mv.

Lokalerne bliver bl.a. lejet ud til kurser arrangeret af det lokale plejecenter. Det er muligt for kirkens medlemmer at booke lokaler til enten møder eller offentlige arrangementer såsom gospelgudstjeneste og koncerter.

Religiøs/spirituel praksis

Selve kirkerummet er et lyst og hvidmalet rum med et forhøjet podie i den ene ende, hvor præst og et rytmisk band kan stå på. Menigheden sidder på stole med retning mod podiet. Indretningen er minimalistisk med få objekter som et kors på væggen og et bord på podiet. Der er mulighed for at benytte en projektor, hvor sange, prædikenen eller andet tekst projiceres op på endevæggen ved podiet. Saralystkirken ligner mere et kulturhus, end det ligner en traditionel kirke.

Søndagsgudstjenesten bliver indledt med tilbud om forbøn (forbøn kan også bruges til at afslutte gudstjenesten). I løbet af gudstjenesten bliver der sunget salmer og lovsang med musik af et band og afholdt en prædiken af præsten ud fra en tilbagevendende temarække som ”Hverdagens tro” eller ”Julen bag kulisserne”. Ifølge præsten bliver der ikke prædiket en ”teologisk light” udgave af kristendommen, da Saralystkirkens medlemmer gerne vil have, at det skal ”rykke” noget. I menigheden er der mulighed for at indgå i såkaldte “smågrupper”, som er en mindre gruppe af medlemmer. Me gruppen er der mulighed for at dele sin oplevelse af tro i hverdagen, problemer, beder for hinanden og læser tekster fra Bibelen ud fra et tema eller et oplæg. Gudstjenester i Saralystkirken bærer præg af en karismatisk formidlingspraksis, da der indgår rytmisk band, der intet alter er og at præsten ikke prædiker fra en prædikestol men er i øjenhøjde med menigheden. Udover nadver til gudstjenester udfører præsten et par vielser om året og ca. 10 dåbshandlinger, enten som voksendåb, eller når børnene er gamle nok til selv at bekræfte deres tro.

I forbindelse med kortlægningens fokus på unges religiøse praksis har vi deltaget i et UngKirke-arrangement, som blev afholdt i et andet lokale end selve kirkerummet i Saralystkirken. UngKirke-lokalet er et mindre rum, hvor der er placeret tre sofaer og en masse stole i en rundkreds. Rummet har hvide vægge og er minimalistisk indrettet. Den

ene væg er dog pyntet med træbrædder og har et stort kors af træ hængende i midten, rundt om korset er viklet en lyskæde. UngKirke afholdes hver anden torsdag aften for kirkens yngre medlemmer. De resterende torsdage mødes de i mindre grupper hjemme ved hinanden.. De unge deltager i kirkens tilbud for at være sammen med nogle jævnaldrende, som de deler trosfællesskab med. Ungdomsfællesskabet. I gruppen mødes de for at tale om deres tro, høre oplæg, have samtaler over kaffe og kage eller fysiske aktiviteter som at spille stikbold. I det arrangement vi deltog i var der 15 unge til stede. Der var to unge kvinder, som var ordstyrere. Derudover var der en ung mand, som var lovsanger. Han spillede guitar og en ung kvinde spillede klaver. Deltagerne var af blandet køn - syv mænd og otte kvinder. Der var en meget afslappet stemning i gruppen. Aftenen startede ud med lovsange og blev efterfulgt af et oplæg på baggrund af lignelsen om den barmhjertige samaritaner. Efterfølgende diskuterede de, hvad næstekærlighed betyder, og hvem den næste er for dem. Til slut blev der serveret kaffe, frugt og kage, og de unge blev og snakkede med hinanden efter aftenens program var afsluttet.

Eksterne relationer

Saralystkirken har mange relationer til andre kirkeretninger og samfund, både lokalt, nationalt og internationalt, bl.a. i form af Evangelisk Alliance og Missionsforbundet i Tyskland og USA. I kraft af fusionen af de to kirkelige baglande har Saralystkirken et stort netværk. I særlig grad Citykirken og Aarhus Valgmenighed er vigtige samarbejdspartnere til initiativer såsom fælles fredagsbøn og arrangementer i forbindelse med Store Bededag.

Hjemmeside og sociale medier

Saralystkirken har en offentlig Facebook-side med 575 følgere. På denne side reklamerer de for kommende arrangementer i kirken for eksempel som “Kirkekursus” og “Åben lovsangsøver”. Derudover har de private Facebook-grupper for medlemmer, hvor de kan kommunikere vedrørende interne arrangementer for kirken. Smågrupperne i UngKirke benytter sig af Messenger-chatten til at

videregive information til hinanden. Saralystkirken har også sin egen hjemmeside, hvor det er muligt at finde en kalender over kommende arrangementer, de forskellige tilbud inden for kirken og kontaktoplysninger på diverse personer med et ansvarsområde.

Forandringer
Siden forrige kortlægning har Saralystkirken oplevet en stigning i antallet af medlemmer og også en stigning i antallet af ansatte. Der er påbegyndt flere tiltag målrettet unge såsom "UngKirke" samt at kirken påtager sig et større socialt ansvar i form af "SaralystFonden" og "SmileService". Kirkens teologiske grundlag er uændret siden sidste kortlægning.

Kontakt
Saralystkirken
Saralyst Allé 140
8270 Højbjerg
Tlf.: (+45) 66 140 140
info@saralystkirken.dk
http://www.saralystkirken.dk/

Denne rapport er udarbejdet af Hans Terkel Petersen og Sofie Juhl Tubæk
Rapport fra 2013 blev udarbejdet af Anna Carøe og Vibeke Lundbye Westphall

Syvende Dags Adventistkirken
Århus Adventistkirke er en evangelisk-luthersk frikirke, der hører under Syvende Dags Adventistkirken, som er en verdensomspændende kristen bevægelse. Adventistkirken blev stiftet i USA i 1863 af præsten William Miller i forbindelse med det 19. århundredes vækkelsesbevægelser. I dag er kirken i vækst med omtrent 16 millioner døbte medlemmer på verdensplan, hvoraf ca. 2.600 er bosat i Danmark. Ordet "advent", der indgår i kirkens navn, betyder "komme". Dermed peges der på en af bevægelsens centrale trosforestillinger, da

adventisterne lever i forventning om Jesus' snarlige genkomst. Syvende Dags Adventistkirken har et ønske om at vokse sig større og få flere personer omvendt, da de arbejder ud fra, hvad de kalder Frelsesplanen. De mener, at mennesket ved syndefaldet forbrød sig mod Gud, men at Gud ønsker at genoprette forbindelsen og frelse menneskeheden. Frelsen indtræffer, når Jesus vender tilbage til jorden, for da vil han skabe en ny himmel og jord, ligesom evangelierne forudsiger. Her får mennesket evigt liv i Guds nærvær i en verden uden synd, død og lidelse. Derfor vil alt ændres, når Jesus kommer tilbage. Den anden del af navnet, "Syvende Dag", udtrykker, at helligdagen for dem er lørdag, sabbatten, hvilket de finder belæg for i Bibelen. Både deres nærforventning, og det, at de helligholder den bibelske sabbat, vidner om, at Bibelen er den vigtigste autoritet for adventisterne. Bibelen skal være det eneste grundlag for troen, hvilket også vises ved, at de har gjort op med barnedåben. I stedet praktiserer adventisterne voksendåb med fuld neddykning, da det er en efterlevelse af oldkirkens eksempel.

Gruppens historie i lokalområdet

Adventisternes budskab blev kendt i Danmark gennem månedsbladet Advent Tidende, der udkom første gang i Danmark i 1872. På grund af den interesse, bladet vakte, forlod den danskfødte præst John Gottlieb Matteson USA til fordel for sit hjemland og etablerede den første danske adventistmenighed i Vendsyssel i 1878. I årene, der fulgte, kom flere menigheder til rundt om i landet. Interessen for adventisternes budskab var tidligt til stede i og omkring Aarhus, og flere havde dannet små husmenigheder, men i 1896 blev man enige om at slutte sig sammen, og dermed blev Århus Adventistkirke etableret. I begyndelsen samledes de aarhusianske adventister rundt om i byen i lejede lokaler. Deres første tilholdssted var på Trøjborg, herefter mødtes de i Studsgade 3, Hjelmensgade 4 og derpå Graven 4. I 1918 købte menigheden en ejendom på Nørre Allé 30, hvor de opførte en kirkesal og en menighedsskole. Denne ejendom forblev adventisternes mødested, indtil de i 1971 opførte en ny kirke på Fuglebakkevej 1A i Aarhus V, hvor de stadig er at finde i dag.

Organisation

Syvende Dags Adventistkirken er opbygget som et repræsentativt demokrati og har i Danmark fire organisatoriske niveauer. På det første niveau findes den enkelte menighed. Her afholdes menighedsmøder, hvor menigheden vælger en bestyrelse samt en eller flere forstandere, der skal tage sig af kirkens daglige drift. Præsten deltager også ved bestyrelsesmøder og har desuden bl.a. til opgave at tale med dem, der ønsker at blive medlem af kirken. Adventisterne kan derudover vælge sig ind i en række udvalg, der står for forskellige dele af menighedslivet, eksempelvis at arrangere livsstilsarrangementer, bibelstudier m.m. Dette vidner også om, at menigheden i høj grad benytter sig af og sætter stor pris på det frivillige arbejde, som medlemmerne udfører. I løbet af et år er cirka 35 personer frivillige ved Århus Adventistkirke.

Det næste niveau kaldes Unionen. Alt efter hvor i verden man er, kan det være en sammenslutning af menigheder i en given stat, landsdel eller som i Danmark et lands menigheder. Hovedsædet i Danmark ligger som nævnt i Nærum og har flere forskellige funktioner. Herfra koordinerer man bl.a. uddannelsen af præster, missionsarbejde, driften af adventisternes institutioner, heriblandt plejehjem og skoler, og det er også hovedkontoret, der står for afholdelsen af årsmøder.

Det tredje niveau er det, der kaldes Divisionen, som har det administrative ansvar for en større geografisk region. I verden findes 13 af sådanne divisioner, hvor Danmark hører under Den Trans-europæiske Division, der har hovedsæde i den engelske by St. Albans. Divisionen har til formål at lede mere overordnede tiltag, for eksempel at stå for driften af større institutioner som universiteter og arrangere større spejderlejre. Desuden er det Divisionens opgave at rådgive Unionen i forhold til teologi, mission m.m.

Det internationale hovedkontor, Generalkonferencen i Silver Spring i USA, repræsenterer det øverste niveau i adventisternes organisation. Opgaverne her er at styrke og lede kirken i alle dele af verden, at fastlægge kirkens målsætninger og at forvalte en række organisationer, heriblandt den verdensomspændende nødhjælpsorganisation ADRA (Adventist Development and Relief Agency).

I det daglige virke i menigheden i Aarhus er det primært bestyrelsen i samråd med præsten, der tager beslutningerne. De øverste dele af adventisternes organisation mærkes der ikke meget til i hverdagen.

Medlemmer

Menigheden i Aarhus har 77 registrerede medlemmer. Da Det Danske Pluralismeprojekt i 2002 foretog den første undersøgelse, mønstrede Adventistkirken et medlemstal på 134, og da undersøgelsen blev udført i 2012, var medlemsantallet cirka 90. Medlemstallet har derfor været faldende de sidste 20 år. Det vurderes, at cirka 20% af menighedens medlemmer er yngre end 35 år og at også cirka 20% er ældre end 60 år.

Blandt adventisterne i Aarhus hersker der en familiær stemning, hvor man anser hinanden for at være kristne brødre og søstre. For at blive optaget i adventistmenigheden er der nogle krav, man skal leve op til både før og efter dåben. Før man kan blive døbt, skal man anerkende, at Jesus er død, opstanden og vil vende tilbage, samt modtage undervisning i adventisternes udlægning af den kristne tro. Efter dåben, når man er blevet et fuldgyldigt medlem, er det et krav, at man gør sit bedste for at holde kroppen ren og sund, og dette sker ved at leve efter de gammeltestamentlige regler om, hvad der er rent og urent. Derfor må adventisterne ikke spise kød fra det, der anses for at være urene dyr, heriblandt svinekød. Heller ikke rygning, narkotika, te eller kaffe bliver billiget. Dette fokus på sundhed skyldes for det første, at kroppen ses som Helligåndens tempel, og for det andet at Jesus var interesseret i menneskets kropslige tilstand, hvilket helbredelserne medvirker til at understrege. Blandt adventisterne i Aarhus findes desuden mange vegetarer og veganere. Som tidligere nævnt ønsker adventisterne i høj grad at få flere medlemmer til og har flere initiativer i den forbindelse. Via adventisternes hjemmesider kommer en del nye i kontakt med menigheden, ligesom medlemmerne også fra tid til anden deler materiale ud på bl.a. Lille Torv i Aarhus.

Økonomiske forhold

Adventistkirken er et anerkendt trossamfund, og heraf følger, at bevægelsen har visse skattefordele. Når en person vælger at give et bidrag til kirken, kan dette trækkes fra i skat. En af de børne- og ungdomsaktiviteter, som adventisterne engagerer sig i, er at lede en spejderbevægelse, som kaldes Adventistspejderne. I forbindelse med dette modtager kirken et tilskud fra Aarhus Kommune, men derudover er kirken selvfinansierende. Under den ugentlige gudstjeneste indsamler menigheden kollekt, som skal hjælpe kirken i den daglige drift. Menigheden anmoder desuden om et månedligt bidrag til lys og varme, og indimellem modtager menigheden også gaver fra medlemmerne. Herudover betaler alle adventister tiende af deres indkomst, og denne går til hovedkontoret og bruges udelukkende til det evangeliske arbejde. Adventistkirken i Danmark ejer og driver forskellige virksomheder rundt om i landet, blandt andet helsesanatorier, privatskoler, plejehjem og et kursuscenter ved Mariager Fjord. Overskuddet går til kirken og fordeles efter behov mellem eksempelvis ungdomsarbejde, mission, vedligeholdelse m.m.

Religiøs/spirituel praksis

Adventisternes ugentlige helligdag er lørdag, sabbatten, hvilket begrundes med, at der i Det Gamle Testamente siges, at lørdag er den syvende dag efter skabelsen, og at den derfor skal holdes hellig. Sabbatten løber fra fredag ved solnedgang til solen går ned om lørdagen. I dette tidsrum skal man sætte sine egne interesser til side og i stedet fordybe sig i sin kristne tro, fx ved bibelstudier. Sabbatten skal minde den enkelte om skabelsen og samtidig være et løfte om Jesus' genkomst. Hver lørdag afholdes gudstjenesten kl. 11. Fra kl. 10 er det muligt at deltage i Bibelstudier eller Børnebibelklub. Bibelstudierne indledes med bøn og sang, hvorefter man studerer og diskuterer forskellige bibeltekster. Børnebibelklub er et tilsvarende arrangement for børnene. Herefter følger gudstjenesten, der på mange måder minder om øvrige kristne kirker med elementer som bøn, salmesang, skriftlæsninger, prædiken m.m. For det meste er det under en sådan gudstjeneste, at voksendåben finder sted. I Aarhus-menighedens

kirkesal er der bag talerstolen et bassin, hvor dåben kan foregå. Dåbskandidaterne vil være klædt i en hvid dåbsdragt, mens præsten er helt i blåt. Alternativt kan kommende medlemmer blive døbt i en sø eller fjord, for eksempel i forbindelse med Adventistspejdernes årlige sommerlejr. Et punkt, hvor adventisternes gudstjeneste afviger fra eksempelvis den folkekirkelige gudstjeneste, er i forbindelse med nadveren. For at gøre nadvermåltidet til noget mere specielt afholdes den i adventistmenigheden kun få gange årligt. Desuden er det kun dem, der er blevet døbt, der kan få lov at deltage. Umiddelbart inden nadveren praktiseres fodtvætning, hvor adventisterne vasker hinandens fødder efter Jesus' eksempel. Dette foretages som et symbol på de troendes fællesskab og den villighed, der er til at tjene Jesus og hinanden. Udover den fælles praksis er der fokus på den enkeltes gudsforhold, for adventisterne ser det personlige forhold til Jesus som det vigtigste element i deres religiøsitet. Jesus skal ses som en personlig ven og frelser, og et sådant forhold styrkes ved individuel bøn og bibelstudier og evt. også ved andagter i familien.

Derudover arrangerer gruppen også andre aktiviteter såsom forskellige kulturelle arrangementer samt udflugter og ture.

Eksterne relationer

Adventistkirken arbejder ikke som sådan sammen med andre religiøse bevægelser, da de ikke ser sig selv som proøkumeniske, det vil sige, at de ikke aktivt er engagerede i at samle forskellige kristne kirker. Selv om adventisterne deler flere trosforhold med andre kristne retninger, ønsker de ikke at gå på kompromis med deres særlige kendetegn. Adventisterne anerkender desuden, at de har visse ligheder med andre religioner, da både islam og jødedom lægger vægt på at overholde specifikke spiseregler.

Overfor diverse nyhedsmedier er adventisterne positivt stemt. I forbindelse med arrangementer benytter adventisterne sig i vid udstrækning af muligheden for at reklamere i forskellige dagblade.

Hjemmeside og sociale medier
Syvende Dags Adventisterne i Danmark har en fælles hjemmeside https://adventist.dk/. Derudover har Århus Adventistkirke også sin egen hjemmeside https://aarhus.adventistkirke.dk/. Her findes information om de aktiviteter, som finder sted, der er en kort beskrivelse af adventisternes tro, og det er muligt at tilgå menighedsbladet. Gruppen har også en Facebook-side med 546 følgere.

Forandringer
I perioden 2002-2012 har menighedens medlemstal været faldende. Det område, hvor der i perioden er sket de største forandringer, er i forbindelse med adventisternes ungdomsmenighed Cafékirken. I forhold til adventistmenigheden er Cafékirken gået i en mere karismatisk retning med hensyn til liturgien. Cafékirken benytter sig også af rytmisk musik, hvor adventisterne er mere traditionelle med orgel som akkompagnement til gudstjenesterne. Cafékirken blev nedlagt i 2019 og er derfor ikke længere aktiv. Brugerne af Cafékirken er enten vendt tilbage til den mere traditionelle kirke eller er blevet løsgængere. I perioden 2012-2022 er medlemstallet derudover faldet yderligere.

Kontakt
Århus Adventistkirke
Fuglebakkevej 1A
Aarhus V
http://aarhus.adventistkirke.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse i 2013. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
2013-undersøgelsen er udført af Nikoline Sass, Louise Nabe-Nielsen og Anette D. Andersen.
2002-undersøgelsen er udført af Anna Christoffersen.

Østens Assyriske Kirke Mar Mari

Østens Assyriske Kirke i Aarhus er en del af den globale Østens Assyriske Kirke, hvis officielle navn er Den Hellige Apostolske Katolske Assyriske Kirke i Østen, og som tilhører den ortodokse kirkefamilie. Kirkens historie strækker sig fra det 2. århundrede til i dag med en forgrenet udvikling. Betegnelsen "Østen" peger på kirkens daværende placering øst for Romerriget. Etnisk set stammer assyrerne fra Irak, Iran, Syrien, Libanon og Tyrkiet, men hører sammen som ét folk, der deler kultur og sprog. Sproget er af aramæisk afstamning. Den assyriske kirkes udvikling er ligeledes præget af islams udvikling som dominerende religion i det mellemøstlige område, hvilket medførte, at kirken i en lang periode var isoleret fra øvrige kristne kirkesamfund. Internationalt ledes kirken fra USA, som også er det land i verden med flest assyrisk-kristne i dag. I Danmark er der menigheder fra Østens Assyriske Kirke i flere byer.

Menigheden (og selve kirken) er opkaldt efter Mar Mari, som var en af de oprindelige grundlæggere af Østens Assyriske Kirke i det 1. århundrede.

Gruppens historie i lokalområdet

Gruppen i Aarhus blev grundlagt i 1985 med ca. 100 medlemmer. Baggrunden for etableringen var tilflytningen af en stor gruppe assyrere fra især Irak til det aarhusianske område. De benyttede oprindeligt flere forskellige kirker i Aarhus og omegn, men i særdeleshed Helligåndskirken (folkekirke). De første år havde menigheden ikke en fast præst eller diakon, som var bosiddende i Danmark, og der blev derfor holdt højmesse 3-5 gange årligt, da man var afhængig af, at præster fra en menighed i Sverige kunne være til stede. I 1996 fik Mar Mari menigheden i Aarhus deres første faste præst, som var bosiddende i Danmark.

I 2007 købte menigheden en adresse i Tilst, men først i 2012 gik man i gang med byggeriet af den nye kirke. I 2016 stod kirken færdig, og kirken bærer i dag samme navn som menigheden. Den første højmesse blev afholdt i november 2016, mens kirken officielt blev indviet i april 2017.

Organisation

Som nævnt er gruppen i Aarhus formelt tilknyttet Den Hellige Apostolske Katolske Assyriske Kirke i Østen. Østens Assyriske Kirke i Danmark blev anerkendt som trossamfund i Danmark i 1992.

Lokalt styres menigheden af gruppens provst, som også står for den administrative ledelse. Provsten, Albert Panimeen, har siden 1996 fungeret som gruppens præst, men på frivillig basis. I 2016 blev han ordineret til provst, hvilket betyder, at han også fører tilsyn med andre menigheder i Tyskland og Østrig. I 2017 blev Albert Panimeen fuldtidsansat som præst i menigheden i Aarhus. Han fungerer derudover også som overhoved over Østens Assyriske Kirke i Danmark.

Derudover er der tilknyttet to diakoner og en sub-diakon til menigheden i Aarhus. De fungerer alle tre som 'præstehjælpere' under højmesse og andre kirkelige aktiviteter. Kirken har også en frivillig kirketjener.

Derudover løses flere opgaver også ved frivilligt arbejde fra menighedens side.

Medlemmer

Der er ca. 350 registrerede medlemmer. Denne betegnelse bruges om alle, der er døbt ind i kirken, men der skelnes mellem aktive og passive medlemmer. Aktive medlemmer betaler fast kontingent og underlægger sig kirkens tro og lære. Passive medlemmer betegnes som kulturkristne assyrere, der kommer til de centrale højtider og ritualer. Børn (under 18 år) tæller ikke som medlem. Gruppen har i dag cirka 310 aktive medlemmer.

For at blive medlem skal man være døbt ved den treenige dåb, og hvis dåben finder sted i den aarhusianske menighed, skal man inden dåben deltage i en række kurser om tro og kristendom. Medlemmer er ligeligt fordelt i forhold til alder og køn. De kommer primært fra Iran, Syrien, Libanon og Irak, men der er også enkelte medlemmer af vestlig baggrund. Man kan ikke være medlem af denne kirke og andre kirker samtidigt.

Økonomiske forhold
Gruppen er finansieret af kontingenter og donationer fra gudstjenester. Alle opgaver løses frivilligt, bortset fra præsten, der er fuldtidsansat. Gruppen er et anerkendt trossamfund og har således mulighed for visse skattefordele.

Religiøs/spirituel praksis
Højmessen, som foregår hver søndag, udføres af en præst og mindst en diakon. Den indeholder vekselsang (alter og kor), prædiken og nadver. Nadverbrødet bages inden solopgang af præsten ud fra en særlig opskrift. Der indgår røgelse i gudstjenesten. Røgelsen er symbol på offeret og på Jesus som offer samt på en åndelig renselse af individet. Prædikenen holdes med udgangspunkt i Bibelen, og under prædikenen holder præsten et kors i hånden som symbol på, at korset er ”dommer” over prædikenen, og som en afværgelse af onde ånder. På alteret ligger et bræt, som præster i kirken får, når de bliver ordineret. Dette bræt velsigner hele området, og gør det til et stykke assyrisk jord. Det er en skik, der stammer fra kirkens tidlige tid, hvor kirken blev forfulgt og ofte skiftede område. Alteret er dækket af røde og hvide farver, og korset optræder hyppigt som symbol. Kirken benytter sig ikke af ikoner.

Derudover afholdes der aftenbøn i kirken alle dage bortset fra onsdag, hvor kirken er lukket, og søndag, hvor der i stedet er højmesse. Kirken fejrer en række højtider, kaldet kirkens fester: jul (25. december), påske, pinse, Kristi himmelfartsdag, Kristi Åbenbaring og Korsets fest. November måned spiller en særlig rolle som ”helliggørelsen af kirken”. Kirkesproget er en østlig dialekt af aramæisk. Prædikenen og det daglige sprog, der tales i kirken, er ny-aramæisk (assyrisk). Kirken har siden 1962 fulgt den gregorianske kalender i stedet for den julianske, hvilket betyder en forskydning af forskellige højtider, som påsken, i forhold til de kirkesamfund, der benytter den julianske kalender. Udover de religiøse aktiviteter er der også bibelstudie hver torsdag og forskellige kulturelle aktiviteter, udflugter og ture.

Gruppen har også formidling af troen specielt rettet mod unge medlemmer gennem ungdomsfællesskabet Mar Mari Youth, som er for

unge i aldersgruppen 16-36 år. Gruppen mødes med jævne mellemrum sammen med provsten Albert. Møderne foregår almindeligvis om fredagen, og de indledes med, at provsten underviser i et udvalgt emne inden for kirke, tro, kultur eller samfund. Efter oplægget diskuteres emnet i grupper og i plenum, og aftenen afsluttes typisk med fælles hygge og til tider fællesspisning. Gruppen arrangerer af og til også andre former for sociale arrangementer, som foregår uden for kirkens lokaler.

Eksterne relationer

Gruppen har ingen missionsaktiviteter rettet mod folk uden for det assyriske miljø, og de ser sig selv primært som et fællesskab af assyrisk-kristne. Der er gode forbindelser til folkekirken, da de tidligere har lånt lokaler ved Helligåndskirken. Der holdes fælles pinse med Den Etiopisk Ortodokse Menighed og den bulgarske menighed i den katolske kirke. Der er i Aarhus to andre assyriske menigheder, Østens Gamle Kirke og Fountain of Life, men der er ikke kirkelige relationer mellem de tre grupper, til trods for, at alle udspringer lokalt af det fælles assyriske miljø i Aarhus.

Hjemmeside og sociale medier

Kirken har hjemmesiden https://www.marmarikirken.dk/da1. Her kan man blandt andet se kirken kalender, man kan læse om kirkens historie og finde links til kirkens to Facebooksider. Den ene er en side for selve menigheden Mar Mari, mens den anden er en lukket gruppe er for ungdomsfællesskabet Mar Mari Youth. Menighedens facebookside har 547 følgere, mens ungdomsfællesskabets gruppe har 43 medlemmer.

Forandringer

I perioden 2002-2013 er der ikke sket store forandringer. Medlemstallet er nogenlunde uændret i perioden. Gruppen peger selv på, at der ikke er kommet nye til ved indvandring i særlig grad siden 1980'erne. Derudover var en anden forandring, at de ikke længere havde aktiviteter i Skjoldhøj Kirke.

Siden sidste kortlægning er der sket flere forandringer for menigheden i Aarhus. For det første har de fået deres egen kirkebygning i 2016, hvilket har haft stor betydning for, hvordan de kan afholde arrangementer. Eksempelvis afholdt de tidligere deres gudstjenester om lørdagen, da de ikke havde mulighed for at benytte deres lånte lokaler om søndagen. Nu kan de i stedet afholde højmesserne om søndagen. Derudover har menigheden i 2017 fået deres første fuldtidsansatte præst. Indtil da var alle opgaver, også præstens, ulønnede.

Gruppen har siden sidste kortlægning også fået både en hjemmeside samt to sider på Facebook.

Kontakt

Østens Assyriske Kirke Mar Mari
Ertebjerg 104
8381 Tilst
E-mail: qashalbert@gmail.com

Litteratur og kilder

Dahan, Adan
1999 ”Michael fra Iran”, Stemmer på Tværs, s. 49-51, Frederiksberg, Religionspædagogisk Forlag, Hanne Myrfeld & Birthe Munck-Fairwood

Hovdenak, Egil Magne (ed.)
1980 Assyrerne – syrianerne: et folk på flugt, Oslo

Munck-Fairwood, Birthe
1997 ”Mar Mari’s assyriske menighed i Århus”, Ikke Længere Fremme – Om Kirken og de Etniske Minoriteter i Danmark, s. 71-73, Frederiksberg: Religionspædagogisk Center

Møbjerg, Morten
1997 ”Det blev i bjergene”, Kristeligt Dagblad, 29. maj

Steens, Jørgen

1996 ”Flygtning blev Danmarks første assyriske præst”, Kristeligt Dagblad, 12. juli.

Mar Mari Kirkens hjemmeside:
https://www.marmarikirken.dk/da1.

Teksten i 2022 er skrevet af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2013 er udført af Mads Remme og Mads Arnkil Jørgensen. Teksten er skrevet af lektor Marie Vejrup Nielsen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Christian Roar Pedersen.

Aarhus Valgmenighed

Aarhus Valgmenighed er en nyere menighed i det aarhusianske landskab og blev officielt dannet i september 1990. Kirkens hjemsted er Aarhus, og kirken er etableret som en valgmenighed, og er således en del af Folkekirken, men ikke en sognekirke. Kirkens bekendelsesgrundlag er det samme som Folkekirkens; Bibelen, den apostoliske-, den nikænokonstantinopolitanske-, den athanasianske-, samt den augsburske bekendelse samt Luthers lille katekismus, og deres formål er, som beskrevet i deres vedtægter i §3, at de "arbejder for at kalde til personlig tro og efterfølgelse af Jesus Kristus og til ansvarligt medlemskab af kirken". Med udgangspunkt i et ønske om større frihed til mission og mere karismatisk gudstjenesteliv blev kirken oprettet, og netop det karismatiske gudstjenesteliv er et område, hvor Aarhus Valgmenighed adskiller sig fra gudstjenester ved Folkekirkens sognekirker. Tungetale, indskydelser og andre elementer, der af kirken er italesat som spontane nådegaver, er en integreret del af gudstjenestelivet sammen med forbøn og interaktion med menigheden.

Gruppens historie i lokalsamfundet

Aarhus Valgmenighed blev stiftet af en gruppe unge samt flere familier. I den spæde start var der i alt 50 menighedsmedlemmer, hvorefter kirkens medlemstal de første 10 år voksede med 10%, og herefter 15- og 20%. I 2013 var Aarhus valgmenighed én ud af tre valgmenigheder i Aarhus: Bering Valgmenighed, Aarhus Bykirke og Aarhus Valgmenighed. Aarhus valgmenighed har baggrund i indremissionske og andre konservative kredse inden for Folkekirken. I perioden efter valgmenighedsloven blev vedtaget var det oftere var grundtvigske kredse, der stiftede valgmenigheder. Aarhus Valgmenighed og Aarhus Bykirke er derfor en del af denne nye udvikling inden for valgmenigheder. Det første spadestik til oprettelsen af den nye kirke blev taget i Risskov, og kirkens forankring i lokalsamfundet har været med til at præge den institutionelle udformning, hvilket kommer til udtryk i aktiviteter, tilbud og kurser. Aarhus er en studieby, hvilket vil sige at mange unge flytter dertil, danske om internationale. Samtidig er valgmenigheden inspireret af internationale udviklinger inden for

menighedsdannelse, f.eks. i form af opbygning i mindre grupper (klynger) inden for menigheden.

Organisation

Aarhus Valgmenighed er underlagt valgmenighedsloven, lov nr. 204 af 24/05/1972. Med position som valgmenighed er kirken altså økonomisk og administrativt uafhængig af folkekirken, og står under tilsyn af Aarhus Vestre Provsti.

I §8 af Aarhus Valgmenigheds vedtægter er det beskrevet, at ”menighedsmøder er menighedens øverste myndighed.”, og der afholdes to ordinære menighedsmøder i løbet af året, hvor årsmødet er det ene, hvilket afholdes på kirkeårets sidste dag. Her indkalder menighedsrådet samtlige af menighedens medlemmer, og medlemmer over 18 år er stemmeberettigede ved møderne.

Menighedsrådet vælges af menigheden på et årsmøde, består af 8 medlemmer, har det overordnede ansvar for menigheden. Valgmenighedspræsten skal dog være født medlem. Det er muligt for stemmeberettigede medlemmer at blive opstillet som kandidat til menighedsrådet. Der er en funktionsperiode på 2 år, med et genvalgsmaksimum på 3 gange.

Aarhus Valgmenighed har egen bygning i Åbyhøj, hvor der både er et kirkerum, kontorer, et opholdsrum og flere mindre og større lokaler, hvor deres andre aktiviteter finder sted.

Medlemmer

For at blive optaget som medlem af Aarhus Valgmenighed kræver det en skriftlig tilslutning af §2 (deres bekendelsesgrundlag) og §3 i deres vedtægter, som begge er præsenteret i præsentationsafsnittet, samt en samtale med en af menighedens præster og evt. et medlem af menighedsrådet. Formalia vedrørende medlemskab er præsenteret i kirkens vedtægter §5-§7. Som medlem betales medlemsbidrag, og medlemmer er forpligtede til at være til stede til årsmøde. Overholder man ikke de paragraffer, der er bestemt i vedtægten for medlemmer, er det muligt for kirken at udmelde medlemmer.

Der bliver i høj grad opfordret til aktiv deltagelse i kirkelige aktiviteter, f.eks. er en stor del af praktiske anliggender ved gudstjenester varetaget af frivillige medlemmer. Her bliver både lys og lyd ved mixerpult styret af medlemmer, og det lovsangsband, der akkompagnerer og leder an ved sangene, der synges i fællesskab, består også af frivillige. Desuden er også forbøn et element i gudstjenesten, som varetages af frivillige medlemmer. Den store tilslutning til netop frivillig deltagelse gør, at der er udskiftning i staben, så alle får lov at bidrage.

Økonomiske forhold

Aarhus Valgmenigheds økonomi består af flere elementer: indbetalte gaver, kollekter, medlemskontingent, fonde, refusioner, deltagergebyrer og salg. Disse elementer er det økonomiske grundlag, som skal dække alle kirkens udgifter. Alle medlemmer betaler et medlemsbidrag, der fastsættes ved årsmødet. Dette er et fast grundlag i kirkens medlemspolitik. Derudover forventes det, at medlemmer bidrager til valgmenighedens drift med gaver, som det fremgår af §6 i deres vedtægter. I 2021 lå gaveindtægten på 3.410.989 kr., og er dermed den største indtægtskilde for kirken. Det er muligt at indbetale gaver på kirkens hjemmeside, enten via MobilePay eller bankoverførsel. Fondsbaserede indtægter er også en del af kirkens økonomiske fundament, og både i 2020 og i 2021 har Aarhus Valgmenighed modtaget et beløb fra Tips & Lottos fond bland andre. Desuden har kirken faste sponsorer, hvilket i 2021 indbragte 266.550 kr. Disse sponsorer er faste samarbejdspartnere, og består af Hejredalsparken.dk, Lind Familierådgivning, Lysemose, Zeeland Consult, Rhinstene.dk, Lægerne Vestre Strandalle og Ejendomsplan.dk.

Religiøs praksis

Gudstjenesten om søndagen er selve kernen af den religiøse praksis ved Aarhus Valgmenighed. Dette er samlingspunktet for menigheden og i dag findes to gudstjenester om søndagen: klokken 10 og klokken 12.30. Gudstjenesten klokken 10 henvender sig særligt til børnefamilier, da der samtidig med gudstjenesten er børnekirke med forskellige spor

inddelt efter alder. Klokken 12.30 er henvendt til de unge i menigheden og på familier med ældre børn, og der tilbydes også børnelounge.

Søndagsgudstjenesten har en nogenlunde fast form med prædiken, sang og nadver samt mulighed for forbøn i et mindre lokale placeret i siden af kirkerummet. Temaet for gudstjenesterne følger kirkeåret, som også viser sig i de farver pynten i kirkerummet har. Frem for tekstrækker har Aarhus Valgmenighed i stedet prædikenserier, hvor der er fokus på et tema, element, fænomen mv., der belyses på forskellige måder og vinkler. Dette betyder, at gudstjenesterne både kan stå alene og være en del af et længere forløb på samme tid.

Under gudstjenesten spiller et liveband, bestående af medlemmer fra menigheden. Det er kutyme, at menigheden rejser sig op, når der synges, og sangene er ofte lovsange på både på dansk og engelsk. Musikken går igen i Upside, der er en større månedlig lovsangsbegivenhed, som særligt retter sig mod unge. Gudstjeneste, dåb, konfirmation, vielse og begravelse er de centrale kirkelige handlinger. Disse er som udgangspunkt forbeholdt medlemmer, og i visse tilfælde betalende personer uden for menigheden. Som forbedrende undervisning til konfirmationen tilbyder kirken både konfirmationsforberedelse og konfirmandundervisning.

Aarhus Valgmenighed har derudover forskellige klyngefællesskaber, det er muligt at være en del af. Der er forskellige klynger, og klyngerne kan både have et særligt tema, eksempelvis pilgrimsfærd, eller være henvendt til en bestemt gruppe, eksempelvis unge, familier og som noget nyt er der en klynge for dem, der netop har afsluttet en uddannelse, og er begyndt i job. Man kan rykke fra én klynge til en anden, hvis man finder denne mere passende, og være med i flere klynger på én gang. Der er ca. 10-30 personer i en klynge, og aktiviteterne varierer alt efter fællesskabet, men med troen i centrum.

Der er desuden et international community, som et er fællesskab med fokus på internationale medlemmer. De mødes en gang i ugen til bible study på engelsk, og hver søndag kl 12.30 er der mulighed for oversættelse af gudstjenesten til engelsk.

Mission og diakoni er også dele af den religiøse agenda, og Aarhus Valgmenighed har udlandsmission, hvor det også er muligt at blive udsendt. Herudover er der mange projekter i Aarhus, eksempelvis målrettet ensomme unge eller hjemløse.

Eksterne relationer

Aarhus Valgmenighed har siden kirkens oprettele været en del af Dansk Oase- et fornyelses- og menighedsnetværk, stiftet d. 25. august 1989 i Aarhus. Dansk Oase er en evangelisk-luthersk bevægelse, der er struktureret som et netværk af forskellige menigheder og kirker. Bevægelsens vision er delt op i tre overskrifter: Menneskers hjerter, menneskers relationer og menneskers stemme. Dele af visionen for bevægelsen er at invitere mennesker ind til et møde med Guds Ånd, at bevægelsen skal være national og dermed lade kirken være til stede midt i samfundet, samt at flere mennesker kan se, hvem Jesus er. Bevægelsen ser således sig selv og sit arbejde som en del af en karismatisk eller åndelig fornyelse, og er en kirkelig forening, der ifølge deres vedtægter §2 ”har til formål at inspirere til åndelig fornyelse, udrustning og mission samt at skabe et netværk, der opbygger og etablerer menigheder, danner nye menigheder og medvirker til samarbejde mellem menigheder”.

Hjemmeside og sociale medier

Aarhus valgmenigheds hjemmeside er deres digitale ansigt udadtil, og har i høj grad til formål at informere, og hjemmesiden er struktureret ud fra præmissen om at skabe overblik over arrangementer og aktiviteter, at være indbydende og nem at betjene og særligt at gøre det nemt at komme i kontakt med kirken. Hjemmesiden inviterer ikke til digital interaktion på den specifikke platform. Den mere interne kommunikation foregår i stedet på Facebook, hvor de forskellige klynger har deres egne lukkede gruppe, hvor unge-gruppen har omkring 600 medlemmer. Kirken har også en officiel side, med 1862 personer der ”synes godt om”. Hvor hjemmesiden er mere statisk, bliver der på Facebook jævnligt opdateret med klip fra gudstjenester, opslag om aktiviteter, og korte tekster, der både er henvendt til deres følgere og

andre. Nederst på deres hjemmeside, hvor vedtægter og økonomi samt kontaktinformationer fremgår, er placerede links til sponsorers hjemmeside.

Under de lange perioder med nedlukning i 2020-2022 under Covid-19 blev digital transmittering af søndagsgudstjenesten kl 10 en fast del af kirkens procedure. Her var der i starten af 2021 under nedlukningen mellem 100-225 onlineenheder (bærbar, pc, mobil, tablet) til gudstjenesten kl. 10. Gudstjenestens prædiken blev lagt på Youtube efterfølgende. Ved både den delvise og den fulde genåbning i 2021 lå antallet nogenlunde stabilt på omkring 50 onlineenheder. Tiltaget om digital transmittering og at prædikenen derefter lå tilgængelig online er i 2022 blevet en fast del af gudstjenestens praksis. Arbejdet for denne del af gudstjenestens praksis varetages af frivillige. Trods muligheden for at deltage hjemmefra, er det for menigheden at foretrække at deltage fysisk, men onlinetransmissionen giver en fleksibilitet for eksempelvis børnefamilier.

Kontakt
Mjølnersvej 6, 8230 Åbyhøj, Danmark
Åben: Tirs-Fredag 9:30 - 14.00
Tlf.: (+45)8612 2835
Cvr.: 14111638
aarhus@valgmenighed.dk

Udført af Mette Moesgaard Andersen

Nye spirituelle og religiøse grupper i Aarhus

Af Henrik Reintoft Christensen

Indledning

Et af de resultater der har kendetegnet kortlægningen af religion og spiritualitet i Århus i de to forrige undersøgelser i 2002 og 2012, er at der er en betydelig mængde af vidt forskellige grupper i det spirituelle og nyreligiøse miljø, der ikke så let lader sig beskrive som kristne, muslimske, buddhistiske, eller hinduistiske. Samtidig er de også så forskellige, at det er svært at finde en fællesnævner, som de ovenstående (verdens)religioner deler. Flere af disse grupper henter dog inspiration fra de mere velkendte religioner, men er alligevel medtaget i dette afsnit, og ikke under for eksempel kristendom eller hinduisme af forskellige grunde, ofte skyldes det, at de enten ikke betragter sig selv som en del af den pågældende religion, eller at den generelle opfattelse blandt andre grupper inden for den pågældende religion ikke opfatter gruppen som en del af dem. Enkelte af disse grupper er del af større trossamfund, som er registreret som anerkendte trossamfund af myndighederne, men langt de fleste er mindre grupper, som ikke ønsker at blive, eller måske heller ikke kan blive, anerkendte af forskellige årsager. Mange af de grupper vi har fundet tidligere, eksisterer endnu, men andre er enten opløst eller flyttet ud af kommunen. I dette kapitel er der beskrivelser af 19 grupper eller mødesteder i det spirituelle og nyreligiøse miljø, men der er højst sandsynligt flere som de ikke er lykkedes os at finde fordi de enten er meget private eller meget flygtige.

Om undersøgelsen

I foråret 2022 har en række studerende været med til at kortlægge de religiøse grupper, der ikke passer ind i de ovenstående kapitler samt det

spirituelle miljø i Aarhus.[28] Som nævnt i indledningen er kortlægningen i år suppleret med information indhentet fra en større survey-undersøgelse af religiøse grupper gennemført i 2020 som en del af et internationalt forskningsnetværk om religion på gruppeniveau. Vi har valgt at beholde kapiteltitlen "Nye spirituelle og religiøse grupper" i lighed med undersøgelserne fra tidligere år. Ligeledes henviser vi også til Lars Ahlins kapitel om disse grupper i 2013-udgaven, hvis man vil læse den historiske baggrund for etableringen af de første grupper tilbage fra 1913 op gennem det 20. århundrede med særligt fokus på de enkelte årtier fra 1970'erne og frem (Ahlin 2013, 343-353). I denne tredje kortlægning af det religiøse landskab i Århus har vi et særligt fokus på den unge generation – som i denne undersøgelse er deltagere op til 35 år gamle. I forhold til det spirituelle og religiøse miljø der er i fokus i dette kapitel, er de unge særligt relevante, fordi de religiøse grupper dels består af det Rene Dybdahl Pedersen har kaldt henholdsvis gamle-nye religiøse bevægelser og nye-nye religiøse bevægelser (Pedersen 2005, 196). Historisk skelner Pedersen mellem de grupper der dukker op i 1960'erne og 1970'erne – ikke nødvendigt i Århus, men helt generelt – og de grupper der dukker op i løbet af 1980'erne og 1990'erne. Nu næsten tyve år efter udgivelsen af hans bog er det værd at overveje, om der er brug for en tredje kategori.

Det nyreligiøse miljø i Århus

Med inspiration fra Colin Campbell og hans begreb om *the cultic milieu* (Campbell 1972) vil vi bruge begrebet *det nyreligiøse miljø* som et overordnet begreb for de modkulturelle eller alternative religiøse strømninger, der findes i samfundet. En direkte oversættelse til et "kultisk miljø" har en lidt anden betydning, end den Campbell refererer til, og vores oversættelse bliver i steder "det nyreligiøse miljø". Dette miljø er i Campbells optik en konstant strømning eller undergrund i

[28] En stor tak til de studerende der har bidraget til kortlægningen: Nanna Aare, Emma Valentin Bager, Ditte Avlund Hansen, Laura Hoffmann Jensen, Asger Rahbek Jensen, Mette Emily Kendon, Signe Hjort Mollerup, Hans Nobukazu Nielsen, Benjamin Mark Røgilds, Anna Engholm Schousgaard, Augusta Krarup Sørensen, Sara Brüner Sørensen og Sofie Kathleen Lloyd Thomsen. Uden dem ville det ikke have været muligt at indhente information fra så mange grupper.

samfundet. Han bruger begrebet til at beskrive fremvæksten af netop den form for alternativ spiritualitet som grupperne i dette kapitel dækker over, og han peger også på at dette miljø trives i kristne (eller kulturkristne) samfund, hvor det er muligt at agere modkultur eller alternativ.

I den forrige kortlægning af det nyreligiøse miljø peger Lars Ahlin på den stigende grad af diversitet som karakteristisk for grupperne, der vokser ud af miljøet. Denne diversitet gælder både grupperne i det nyreligiøse miljø, men også religion i Århus generelt. Den stigende diversitet har været en kendsgerning i årtier, og det kan på den måde ikke sige at være det nye op igennem 2010'erne. Hvis man skulle pege på en anden udvikling, er det ikke så meget diversitet som porøsitet. Denne gruppe udgør – og udgjorde også allerede tidligere – den mest fragmenterede gruppe, men det er en tendens, der er fortsat på en måde, hvor flere af de nye grupper har en interessant dobbelttilværelse på både de sociale medier og fysiske steder, som de ikke ejer, men låner og deler med andre fra gang til gang. I forlængelse af dette, er det blevet både lettere og sværere at finde grupper i Århus. De er nok til stede på sociale medier, men for nogle er det i højere grad som enkeltpersoner, eller udbydere af bestemte kurser, end som fælles gruppe. Derudover er det også muligt, at de personer der koordinerer gruppens aktiviteter, ikke bor i kommunen, men finder lokaler, oftest i midtbyen, som kan bruges. Omvendt er det også muligt, at de bor her, men udbyder aktiviteterne uden for kommunen. Udover at det dermed i nogle tilfælde kan være vanskeligt at afgøre, om en gruppe burde høre under buddhisme eller hinduisme, så kan det også være vanskeligt at afgøre om den hører hjemme i kommunen eller ej – det kan måske endda være svært at afgøre, om det er en gruppe eller ej. En af de nye grupper vi har taget med i denne kortlægning, men som faktisk ikke er ny, er Center for esoterisk astrologi. Astrologi har ikke tidligere været del af kortlægningen, men er et af de fænomener, der har fået en markant genopblomstring siden sidste kortlægning. Det skyldes blandt andet populariseringen af astrologi i diverse apps som fx Co-Star, fra podcast som Astropod, eller fra forskellige profiler på Instagram og TikTok. Når nogle af disse spirituelle fænomener flytter over på sociale

medier og opbygger et fællesskab der, så løsnes forankringen til et fysisk fællesskab i fx en by som Århus. Det nyreligiøse miljø er derfor ofte mere løsrevet sit fysiske miljø end de traditionelle religiøse menigheder og trossamfund. Der er dermed ikke kun tale om diversitet, men også om porøsitet.

Nyreligiøse grupper i Århus

Det nyreligiøse miljø er ikke særligt institutionaliseret, og det er derfor vanskeligere at finde alle grupper end i for eksempel de kristne eller muslimske miljøer. Til gengæld er miljøet generelt meget åbent og inviterende, og er en gruppe først fundet, er det ofte også muligt at indhente information fra dem i modsætning til dele andre dele af det religiøse landskab, som kan have dårlige oplevelser med at blive alt for synlige i offentligheden, og af den grund foretrække ikke at deltage i undersøgelser. Vi har i denne tredje kortlægning indhentet informationer fra elleve grupper, hvoraf mange går igen fra tidligere, men der er også flere der enten er opløst, flyttet ud af Århus eller ikke til at genfinde. For enkelte grupper har vi været nødt til at anvende materiale fra forrige kortlægning opdateret med information fra survey-undersøgelsen i 2020.

Tabellen viser alle de grupper, vi har været i kontakt med hen over de tre kortlægninger samt enkelte nøgletal for deres størrelse. Da grupperne opererer med meget forskellige former for medlemskab og tilknytning, har vi været nødsaget til at angive forskellige og ikke altid sammenlignelige tal. De er alle forklaret under oversigten.

Tabel 8: Oversigt over nye religiøse og spirituelle grupper inkluderet i de tre kortlægninger

	Etabl.	2002	2012	2022
Lyset	1913	25m	50m/125x	100
Antroposofisk Selskab	1920	200m[i]	<100m/15-20d	30m
Det tredje Testamente - Martinus Kosmologi	1934	50-100	15-20d	30i
Kristen Videnskab	1936	Ikke undersøgt	3-7d	ophørt

Den forenede gl. druideorden Jotar	1963	40m	Ikke undersøgt	Ikke undersøgt
Bahá í i Aarhus	1972	Ikke undersøgt	28m	30
Den Frie Universelle Kirke, DFUK	1972	30m	-	-
Kristensamfundet	1975	Ikke undersøgt	20m/8-12d	50i
Scientologi	1979	15a/100d	100x	100x
Den Keltiske Druideorden, Terra	1984	32m	Ikke fundet	Ikke fundet
Liberal Katolsk Kirke, tidl. DFUK	1986	Se DFUK	30m	10m
Summit Lighthouse	1987/ 1996	7m	5m	10i
Teosofisk Forening Århus	1989/ 1993/ 2002	200m	-	-
Den Gyldne Cirkel	1994	8d	10m	10m
Bruno Grönings Vennekreds	1999	175i/15-25d	65-70i/15d	60i
Falun Gong	1999	<5d	Ukendt	Ikke undersøgt
Hekselogen Isikaja	1999	30m	Ikke fundet[iii]	
Nordstjernens Skrin (Wicca)	1999	6m	Ikke fundet	Ikke fundet
Aarhus Blotlaug	2000	20m[ii]	50[ii]	37
Crimson Circle	2002	6d	Ikke fundet[iii]	
Satanisk Forum, Eclipse	2002	10m	Nedlagt 2005	
Sirius Center	2002	30d	50-60i/10d	10i
Center for esoterisk astrologi	2005	-	Ikke undersøgt	150i
Den Gyldne Portal	2005	-	10-15d	Ikke fundet

Center for Levende Visdom, tidligere teosofisk forening	2007	-	85m	Nedlagt
New Age Wisdom Center	2010	-	Ikke undersøgt	[iv]
Jara	2011	-	3m	Ikke fundet
Unge spirituelle i Århus	2013	-	-	35m
Hjerterum	2015	-	-	150m
Nutidig kristen spiritualitet	2017+	-	-	32
Joyful meditation	2018	-	-	30i

i ”et par hundrede” fremgår de af den tidligere kortlægning.

ii Fremgår af 2013 kortlægning under afsnittet om forandringer og afsnittet om medlemmer.

iii Fremgår som forsvundet i 2013-kortlægningen.

iv New Age Wisdom Center er en butik i Mejlgade hvor der også udbydes kurser, workshops og lignende.

m, i, d, x står for henholdsvis medlemmer, interesserede, deltagere og maksimale antal deltagere.

Listen er sorteret efter etablering i Århus. Den viser, at mange grupper har været i byen i mange år, mens enkelte har haft en kortvarig tilstedeværelse i Aarhus. Som man kan læse i beskrivelserne af de enkelte grupper, er der også grupper, der hænger sammen, for eksempel de tre grupper inden for Nutidig Kristen Spiritualitet (NKS i skemaet): Hjortshøjgruppen, Klostergruppen og Lysenggruppen. Andre er knapt en gruppe, fx Hjerterum, der mere er et sted, der stiller lokaler til rådighed for forskellige grupper. Nogle grupper har vi ikke kunnet finde frem til igen, for eksempel Satanisk Forum, og vi har heller ikke fundet andre sataniske grupper i kortlægningen. Det samme gælder for de heksegrupper vi har fundet tidligere. Det betyder ikke, at der ikke er satanister eller hekse i Århus. Agnethe Mogensen har i sit speciale fra 2021 interviewet ti hekse, hvor en enkelt var fra Aarhus, men ikke med i en heksecirkel (Mogensen 2021). De andre ni kommer fra hele landet og otte af de ti hekse er solitære hekse. Om det er en generel tendens, er vanskeligt at afgøre entydigt, men flere af heksene gjorde Mogensen opmærksom på, at de praktiserede solitært, men udvekslede erfaringer med andre på sociale medier i lukkede grupper. Dette skel mellem

solitær praksis og kollektiv erfaringsudveksling er interessant, fordi det viser, at det kan være ganske besværligt at fastlægge, hvornår enkeltpersoner er med i en gruppe eller ej, og hvad der i det hele taget konstituerer en gruppe. På den ene side kan man argumentere for, at den kollektive erfaringsudveksling netop sker i en gruppe, og at der dermed findes en sådan, mens man på den anden side kan pege på, at der med den solitære praksis og manglende interne forståelse af kollektivet som gruppe, er tale om en helt anden type gruppe – hvis overhovedet nogen – end i for eksempel institutionaliserede religioner. Sådanne mere flydende opfattelser af grupper deler heksene med mange af de andre spirituelle eller nyere religiøse grupper. Ud over at det kan være vanskeligt at identificere hvor mange medlemmer, deltagere eller interesserede grupperne har, kan det også være vanskeligt at afgøre, om der i det hele taget findes en gruppe. Når det er sagt, har vi identificeret en række grupper og undersøgt hvem de er, hvor mange de er, hvad de laver, og hvad der er sket siden vi sidst kortlagde religion i Århus.

Nogle af de mest karakteristiske træk ved deltagerne eller brugerne af disse grupper, er at de i vidt omfang består af etniske danskere og i høj grad af kvinder. Det er kendetegnende for personer i disse grupper, at de ikke betragter sig selv om del af en religion, et begreb, som mange af dem vil mene er for kristent ladet til at dække fyldestgørende over deres tilknytning til eller engagement i grupperne. Religion opfattes som knyttet til dogmer og stabile trosforestillinger, ritualer og gudsbegreber. Samtidig er variationen i disse grupper så stor, at der også er grupper der mere uproblematisk opfatter sig som en religion, for eksempel Scientologi.

Yderligere er det karakteristisk at en del af disse grupper er fælles om meditation som primær praksis. Nutidig Kristen Spiritualitet kombinerer den kristne tradition med nutidig spiritualitet og har blandt andet fokus på det de kalder den centrerende bøn, en ”overgivelsespraksis”, hvor man gennem bøn og meditation åbner sig for mødet med det guddommelige.

Vi har spurgt de forskellige grupper om hvor mange personer der

deltager i deres aktiviteter. Nedenstående oversigt indeholder information om hvor gamle grupperne er, hvor mange registrerede medlemmer de har, hvis de har nogen, hvor mange personer der deltager i deres største begivenhed og hvor mange der kommer til deres ugentlige møder.

Tabel 9: Oversigt over ny-religiøse og spirituelle grupper, 2023

Tabellen viser, at der er tale om små grupper. Grupperne har selv

	Etabl.	Med-lemmer	Deltagere max	Deltagere ugentligt	Ændring
Lyset	1913	100	120	50	Uændret
Antroposofisk Selskab	1920	30	60	20	Faldet
Scientology	1979	90	75	15	Uændret
Martinus kosmologi	1985	-	30		Faldet
Liberal Katolsk Kirke	1986	10	15	7	Faldet
Summit Lighthouse	1996	-	10	7	Faldet
Bruno Gröning Venner	1999	50	70	15	Uændret
Aarhus Blotlaug	2000	37	20	15	-
OGG – Gralsgruppen	2001	16	14	8	Steget
OGG – SiriusCenter	2002	-	10	7	Faldet
Center Esoterisk Astrologi	2005	-	-	-	-
New Age Wisdom Center	2010	-	60	8	-
OGG – Rosegruppen	2012	--	15	8	Steget
Unge spirituelle i Århus	2013	35	40	20	Steget
Hjerterum	2015	150	25	15	-
NKS - Hjortshøjgruppen	2017	9	7	7	-
NKS – Klostergruppen	2017	12	10	7	-
Joyful meditation	2018	-	6	5	-
NKS – Lysenggruppen	2020	11	8	8	-

angivet disse oplysninger og som det ses er det ikke alle grupper der har en liste over formelt registrerede medlemmer. Sammenlagt er der registreret 540 medlemmer i de 11 grupper der har en liste.

For alle 19 grupper anslår de at der deltager ca. 230 mennesker ugentligt i de aktiviteter de udbyder. De mindste grupper har under ti deltagere mens en række grupper har mellem 15-20. Kun Lyset angiver med 50

personer at have mere end 20 ugentlige deltagere. og På spørgsmålet om hvor mange der deltager når de er flest i løbet af et år svarer de at ca. 625 personer tilsammen deltager i disse gruppers største årlige begivenhed.

På spørgsmålet om der har været forandringer i antallet af deltagere i deres ugentlige aktiviteter i forhold til for 10 år siden er der ikke nogen entydig udvikling, men en blanding af fremgang, tilbagegang eller uændret antal. Grupper der er mindre end 10 år gamle har enten ikke svaret eller svaret med udgangspunkt i udviklingen siden de blev etableret. De er alle markeret med en streg. Nogle grupper har ikke kunnet eller ikke ønsket at på spørgsmålet og det er markeret med NA. Sammenholder vi det med de tal vi indsamlede i de to første kortlægninger – som opgiver antallet af medlemmer, og ikke antallet af brugere – så sker der et fortsat fald fra 918 i 2002, til 700 i 2012 og nu 540. Som ovenstående viser, har mange af de nye grupper etableret i 2010'erne ikke noget formelt medlemsregister, men til gengæld har de heller ikke så mange deltagere – heller ikke til deres største begivenhed – at vi ikke godt kan tale om et fortsat fald. Der er dog helt sikkert en masse mennesker der har en levende religiøs eller spirituel praksis som kunne virke inden for grupper i denne kategori, men som ikke gør det. Oven for nævnte vi solitære hekse, men vi ved også fra interview med asetro, at en del asetroende i Aarhus ikke er registreret i Aarhus Blotlaug, men bloter i andet, og privat, regi.

Ahlin skriver i 2013, at den største ændring der er sket i Aarhus er nedlukningen af Center for Levende Visdom, den første teosofiske forening i byen. Centeret indstillede sine aktiviteter efter vi havde indsamlet materialet til den anden kortlægning, men inden vi havde fået det udgivet, og derfor kunne Ahlin medtage centerets lukning, men ikke dets konsekvenser. Han formoder dog, at det vil være en "betragtelig svækkelse" af det teosofiske miljø i Aarhus (348). Han udpegede dengang Den Gyldne Cirkel og SiriusCenter som de to andre centre i det holistiske og spirituelle miljø. På Den Gyldne Cirkels hjemmeside[29] kan man i dag finde henvisninger til tre grupper i Aarhus: SiriusCenter, Gralsgruppen og Rosegruppen, men de har ifølge vores oplysninger

[29] I oversigten over lystjenester er der en liste over eksisterende grupper.

ikke det antal medlemmer som Center for Levende Visdom havde, så det miljø er blevet mindre. Som flere andre grupper deler de adresse og holder til Mejlgade, hvor også New Age Wisdom Center (se side 401) og et par forlag holder til, og er på den måde fortsat en central lokation for det holistiske og spirituelle miljø i Aarhus.

Unge i det nyreligøse miljø

Som nævnt ovenfor har vi i denne kortlægning haft særligt fokus på unge under 35 år, og de studerende der har været ude at lave interviews med medlemmer og ledere af de enkelte grupper har spurgt ind til hvor mange unge der er i deres gruppe, hvad de gør for at tiltrække unge og hvilke aktiviteter de har der er særligt indrettet for unge. Det har flere af grupperne svaret på, men det giver alligevel mening at begynde med at se nærmere på en enkelt gruppe, nemlig den der hedder Unge Spirituelle Århus (se side 430). Det er både en forening og et online-fællesskab henvendt til yngre spirituelt søgende. Gruppen er etableret siden sidste kortlægning da en søn til en af udbyderne af spirituelle tilbud i Århus etablerede et spirituelt tilbud til unge. De har ikke deres eget lokale, men benytter lokaler i foreningen Hjerterum (som er beskrevet side 381). De henvender sig specifikt til unge i alderen 16-35 fordi det er deres oplevelse at de øvrige grupper i det nyreligiøse miljø i højere grad er for den ældre del af befolkningen, som ikke har samme krav og ønsker som de unge. Om det er sandt i alle grupper er ikke sikkert, men flere af de andre grupper fortæller rent faktisk at det er svært at tiltrække yngre mennesker til deres aktiviteter fx Bruno Grönings Vennekreds, hvor yngste er omkring 35 og hvor de fortæller, at de – i modsætning til i Tyskland – har svært ved at tiltrække unge. Andre grupper forsøger heller ikke at tiltrække unge medlemmer. Det gælder fx Gralsgruppen (se side 374) og Scientologi (se side 412). Scientologi har under 10 unge i Århus og ingen deciderede aktiviteter rettet mod unge. De er heller ikke særligt optaget af medlemmernes alder, men mere af hvor langt de er nået i forståelsen af L. Ron Hubbards materiale. Hos Summit Lighthouse (se side 424) fortæller de, at der deltager unge i deres møder, men der er ikke mange unge der vælger at blive medlemmer, hvilket de forklarer med henvisning dels

til den indsats det kræver at være medlem dels til de unges ønske om at være del af et jævnaldrende fællesskab. Overordnet er der er på den måde noget der tyder på, at der er en generationsforskel i det nyreligiøse miljø i Århus. Den opleves blandt de ældre generationer som har svært ved at tiltrække unge mennesker til deres grupper og den opleves blandt de unge som har nogle andre ønsker og forventninger til deres spirituelle fællesskaber. På den måde giver Pedersens skelnen mellem *gamle nye* og *nye nye* fællesskaber stadig mening, men der behøves en tredje kategori, som kunne være de *helt nye*, men det er også muligt, at de alle skal omdøbes og for eksempel flugte med generation. Folkekirkens Videns og Udviklingscenter udgav i 2021 en analyse af folkekirkelig religiøsitet og skelner mellem seks generationer med inspiration fra det amerikanske PEW reserach center (Poulsen et al 2021). Man kunne overveje om De *gamle nye* dækker over den tavse generation og 68'erne generationens religiøse bevægelser, de *nye nye* dækker over generation Jensen og Gen X (den såkaldte MTV-generation) mens de *helt nye* dækker over unge millenials og gamle Gen Z (de første digitalt indfødte). I forhold til faktorer som hierarki, autonomi og brugen af digitale muligheder vil det være oplagt at undersøge nærmere om ikke de religiøse bevægelser i det nyreligiøse miljø også kan forstås ud fra et generationsperspektiv.

På de næste sider følger de opdaterede beskrivelser af de grupper det har været muligt at undersøge i den tredje runde af kortlægningen. En række grupper har vi ikke kunnet få kontakt til. I det tilfælde de var en del af Ulla Schmidts CISC-undersøgelse, har vi opdateret medlemstallene for 2020.

Litteratur

Ahlin, Lars (2013). "Nye spirituelle og religiøse grupper i Aarhus", Religion i Århus 2013 – en kortlægning af religion og spiritualitet, 343-373.

Campbell, Colin (1972). "The Cult, the Cultic Milieu and Secularization", *A Sociological Yearbook of Religion in Britain*, 119-36.

Mogensen, Agnethe (2021). *Moderne danske hekse: En undersøgelse af hekseidentiteten og heksekunstpraksissers betydning for oplevelsen af autenticitet hos moderne, danske hekse*. Upubliceret speciale, Aarhus universitet.

Pedersen, rene Dybdahl (2005). *I lysets tjeneste – nye religiøse og spirituelle grupper i Danmark*. Forlaget Univers, Højbjerg

Poulsen, Jais et al (2021). *Religiøsitet og forholdet til folkekirken: Bog 1 – kvantitative studier*, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter, Århus

Antroposofisk Selskab Aarhus

Antroposofisk Selskab blev grundlagt i 1913 af den østrigske filosof og videnskabsmand Rudolf Steiner (1861-1925), der var uddannet indenfor fysik, matematik og erkendelsesteori. Inden Steiner etablerede AS, havde han været aktiv i den tyske afdeling for Teosofisk Samfund, hvor han var generalsekretær i 10 år. Mellem 1902 og 1909 udviklede Steiner idéindholdet for AS, hvor den tyske filosof og videnskabsmand Johann Wolfgang Goethes organismetanke var en stor inspirationskilde. I 1912 brød Steiner endeligt med teosofien, og han grundlagde Antroposofisk Selskab det efterfølgende år. I 1913 påbegyndte han i Dornach, Schweiz et byggeri, der skulle fungere som hovedsæde for AS. Bygningen, kaldet Goetheanum, brændte ned nytårsnat 1922-23, men blev genopbygget og fungerer stadig som hovedsæde for det internationale The General Anthroposophical Society.

Rudolf Steiner ønskede at finde frem til en erkendelsesvej, der tog afsæt i det enkelte menneske og dets selvindsigt. Steiner mente, at man kunne opnå et klarsyn om den åndelige verden ved aktivt at skue ind i sig selv og arbejde med sig selv. Dette perspektiv ligger også bag selve ordet antroposofi, der stammer fra græsk og er en sammensætning af henholdsvis antropos, der betyder menneske, og sofia, som betyder viden eller visdom. Antroposofi er således viden/visdom om mennesket. Derfor mener man ikke, at antroposofi er en religion, men snarere en filosofi eller videnskab, der indeholder en vej til erkendelse. Rudolf Steiner mente ikke, at det var nok blot at filosofere over åndsvidenskaben, man skulle også udleve den i praksis. Derfor er en stor del af antroposofien at skabe institutioner, der tager udgangspunkt i Rudolf Steiners filosofier. I Danmark findes der flere Rudolf Steiner-skoler, pengeinstitutter, biodynamisk jordbrug og daginstitutioner.

Steiner kom frem til, at et menneske består af henholdsvis legeme, sjæl og ånd, og at samspillet mellem disse tre giver en mulighed for, at man som menneske kan erfare den åndelige verden. Legemet består af det fysiske legeme og derudover af tre kraftfelter: livslegemet, astrallegemet og jeget. Kraftfelterne er knyttet til forskellige områder i det menneskelige sind. Det sjælelige er hjemstedet for intuitionen, og

det åndelige er logikkens og den analytiske tænknings hjemsted. Når et menneske dør, opløses det fysiske legeme og livslegemet, og det forgangne liv opleves af jeget som en baglæns proces fra død til fødsel. Når processen er slut, er jeget nået op på et plan, Devakan, som er et himmelsk plan. Her opnår man en dyb forståelse af meningen med ens jordiske liv, hvilket efterfølges af et ønske om at vende tilbage til jorden og videreføre sin karma. Gennem en trinvis opstigning via genfødslerne når det enkelte menneske en stadig større indsigt for til sidst at blive forenet med kosmos.

Gruppens historie i lokalområdet

Antroposofisk Selskab i Aarhus fungerer som et alment kulturelt selskab, der arbejder ud fra Steiners antroposofi. Det blev etableret med et egentligt sekretariat i 1983, men der havde været forskellige studiegrupper spredt i byen inden da, og den første Rudolf Steiner-skole blev etableret allerede i 1955. Det var primært unge med tilknytning til Dansk Socialistisk Ungdom (DSU – nogenlunde svarende til Rød Ungdom i dag), som med økonomisk støtte fra DSU og med støtte fra lokalpolitikeren Hans Madsen, der var inspireret af Rudolf Steiner, etablerede en antroposofisk afdeling med sekretariat i Aarhus. Omkring 1983 besluttede medlemmerne af selskabet, at man ville finde bygninger, der kunne huse de mange aktiviteter og sekretariatet, og valget faldt på den gamle biograf på Højbjerg Torv. Antroposofiens Hus på Højbjerg Torv fungerer stadig som sekretariat for Aarhus-afdelingen og lægger hus til både studiegrupper og aftenskolen DOF Vendepunkt, der blev grundlagt i 1989. Bygningen ejes af en husforening, der lejer lokalerne ud til både antroposofiske og ikke-antroposofiske aktiviteter. I Aarhus findes der flere forskellige antroposofiske studiegrupper, foreninger og institutioner, men de har ikke nogen formel tilknytning til sekretariatet. Der findes bl.a. en eurytmiuddannelse, der er én ud af 40 på verdensplan. Eurytmi er en særlig bevægelsesform, som er baseret på sprog og musik, og man mener, at man via eurytmi kan opnå balance mellem det kropslige og det indre.

Derudover er der som nævnt Rudolf Steiner Skolen på Strandvejen i Aarhus C, som er en friskole. Siden 2018 har skolen

tilbudt en 2-årig HF. Der er samlet ca. 480 elever fordelt fra børnehaveklassen til 2. HF. Der er også to børnehaver i byen, henholdsvis i Tilst og på Strandvejen. Derudover findes forskellige foreninger, eksempelvis en forening for læger, der finder inspiration i antroposofien i deres praksis, og studiegrupper, hvor man beskæftiger sig med Steiners tekster og med musik, sang og dans (eurytmi) ud fra de antroposofiske principper.

Organisation

I de første år fungerede Rudolf Steiner alene som lærer i Antroposofisk Selskab. Efter hans død er der ikke udnævnt en ny leder af organisationen, og man ønsker stadig at opretholde en flad ledelsesstruktur, som går igen på både nationalt og lokalt plan. Således er det i Danmark en landsbestyrelse, Antroposofisk Selskab Danmark, der tager sig af alle opgaver på det nationale plan, mens det på lokalplan i Aarhus er husforeningens bestyrelse, der tager sig af alt det praktiske i forhold til økonomi og drift af huset på Højbjerg Torv. Alt dette foregår frivilligt. De andre antroposofiske institutioner og foreninger, der findes i byen, bl.a. Rudolf Steiner-børnehaverne, Rudolf Steiner Skolen og aftenskolen DOF Vendepunkt samt studiegrupperne, er ligeledes selvejende institutioner, der fungerer uafhængigt af hinanden. På institutionelt plan tages beslutningerne altså internt, og der kræves ingen godkendelse fra hverken landsbestyrelsen eller sekretariatet i Aarhus. For at sikre en institutions tilknytning til Goetheanum skal dens vedtægter være i overensstemmelse med de antroposofiske principper, og det er på Goetheanum, at den stadige bearbejdelse og fortolkning af Steiners tekster hovedsageligt finder sted.

Medlemmer

I Aarhus er omkring 30 officielt registrerede medlemmer. Alders-gennemsnittet ligger over 60 år, og der er ingen medlemmer under 35 år, hvilket afspejler, at det var i 70'erne, den største tilstrømning fandt sted. Selvom der ikke er aktive medlemmer af AS under 35 år, betyder det ikke, at interessen for antroposofien ikke findes blandt yngre generationer. Der findes mindre grupper af tidligere elever fra Rudolf

Steiner Skolen, som er mellem 10 og 12 år, og som mødes hver fjortendes dag og lærer om antroposofi.

Medlemstallet er faldet over de sidste 20 år, og der er omtrent lige så mange fritstående medlemmer, som ikke er tilknyttet en bestemt gruppe, som der er egentlige gruppemedlemmer. Forskellen er, at et gruppemedlem betaler kontingent, hvorimod et fritstående medlem betaler entréen til det arrangement eller prisen for det kursus, han eller hun ønsker at deltage i. Udover betalingen af kontingentet stilles ingen specifikke krav til et medlemskab, og graden af engagement er op til den enkelte. Alle uanset race, religion eller politisk ståsted kan blive medlem af selskabet, men det er primært etniske danskere, der er medlemmer. Da man ikke anser antroposofien for at være en religion, men en videnskab, er der ikke problemer, hvis medlemmerne har forskellige religiøse tilhørsforhold. Medlemmerne kan praktisere og være medlem af det trossamfund, de ønsker. I Danmark arbejder man ikke aktivt på at udbrede selskabet eller appellere til potentielle nye medlemmer, til forskel fra eksempelvis USA, hvor antroposofien er mere institutionaliseret, og der er ansatte, som udbreder gruppen og sørger for, at den har en digital tilstedeværelse.

Rudolf Steiner forestillede sig, at antroposofien ville udvikle sig mere og mere, indtil den omkring årtusindeskiftet ville opnå en så stor popularitet, at den vil kulminere og aftage igen, hvorefter der ville ske en fornyelse. Populariteten er synlig i de antroposofiske institutioner i verden, og man mener derfor, at man nu befinder sig i den periode, hvor man venter på, at der sker en fornyelse. Nogle antroposoffer venter Rudolf Steiners genkomst, mens andre mener, at det er menneskene, der skal bære udviklingen.

Økonomiske forhold

Institutioner med tilknytning til Antroposofisk Selskab i Aarhus er alle selvejende og finansierer selv deres aktiviteter via medlemmernes kontingenter. Indtægterne for udlejningen af lokaler i Antroposofiens Hus går til sekretariatet, mens kursusindtægterne ved DOF Vendepunkt går til aftenskolen. Aftenskolen modtager desuden støtte fra kommunen, da den er en del af Dansk Oplysnings Forbund (DOF).

Støtten er dog faldet markant de seneste 10 år på grund af de generelle kommunale nedskæringer. Medlemmerne betaler 100 kr. om måneden, og det hænder, at enkelte medlemmer donerer enkeltstående beløb til aktiviteterne. Alt foregår frivilligt, og eneste lønudgift for sekretariatet er til rengøringshjælpen, der er ansat i Antroposofiens Hus.

Religiøs/spirituel praksis

Da man indenfor antroposofien ikke ser sig selv som en religion, har man heller ikke en specifik religiøs praksis. Medlemmerne mødes ugentligt i de respektive studiegrupper eller på diverse kurser, hvor man sammen læser og diskuterer Rudolf Steiners værker. Derudover markerer man årstidernes skiften ved jul, påske og Skt. Johannes (sankthans), hvor man hygger sig sammen. Derudover fejrer man den gamle Mikaels Fest, der er knyttet til sagnet om Sankt Georg og dragen, den 29. september. Arrangementerne har ofte et kunstnerisk præg med musik, sang, drama eller eurytmi, men det afhænger af de enkelte grupper og/eller individers ønsker og interesser, hvad der sker. Der indgår ingen bestemte genstande eller symboler i festerne eller i den daglige praksis. Antroposofiens Hus på Højbjerg Torv er malet i forhold til Steiners farve og formlære, men selve bygningerne er ikke bygget efter antroposofiske principper. Aftenskolen DOF Vendepunkt har desuden et årligt julemarked, hvor man mødes nogle gange op til selve markedet i november og laver adventskranse, juledekorationer og andet kreativt, der sættes til salg på markedet. Selvom der ikke er nogle aktive medlemmer af AS under 35 år betyder det ikke at interessen for antroposofien ikke findes. Der findes mindre grupper af tidligere elever fra Rudolf Steiner Skolen som er mellem 10 og 12 år, som mødes hver fjortendes dag og lærer om antroposofi.

Eksterne relationer

Da man indenfor antroposofien ikke ser sig selv som en religion, har man heller ikke en specifik religiøs praksis. Medlemmerne mødes ugentligt i de respektive studiegrupper eller på kurser, hvor man sammen læser og diskuterer Rudolf Steiners værker. Derudover markerer man årstidernes skifte ved jul, påske og Skt. Johannes

(sankthans), hvor man hygger sig sammen. Derudover fejrer man den gamle Mikaels Fest, der er knyttet til sagnet om Sankt Georg og dragen, den 29. september. Arrangementerne har ofte et kunstnerisk præg med musik, sang, drama eller eurytmi, men det afhænger af de enkelte grupper og/eller individernes ønsker og interesser. Der indgår ingen bestemte genstande eller symboler i festerne eller i den daglige praksis. Antroposofiens Hus på Højbjerg Torv er malet efter Steiners farve- og formlære, men selve bygningerne er ikke bygget efter antroposofiske principper. Aftenskolen DOF Vendepunkt har desuden et årligt julemarked, hvor man kan mødes flere gange op til selve markedet for at lave adventskranse, juledekorationer og andet kreativt, der sættes til salg på markedet.

Hjemmeside og sociale medier

Aftenskolen DOF Vendepunkt har en hjemmeside, hvor man kan læse om aftenskolens arrangementer og enkelte pressemeddelelser. Selve sekretariatet har ikke en hjemmeside. Nogle af studiegrupperne har etableret lukkede Facebook-grupper, hvor deltagerne sammen kan diskutere både praktiske og faglige emner. Rudolf Steiner Skolen og børnehaverne har alle egen hjemmeside, hvor man kan læse om de principper, de følger i de enkelte institutioner.

Forandringer

Der er sket store forandringer af medlemstallet i Antroposofisk Selskab Aarhus over de sidste 10 år. Medlemstallet er mere end halveret, og de yngre generationer er i dag stort set fraværende, hvilket også har betydet et fald i studiegruppemøder. Udviklingen kan skyldes, at antroposofien er blevet en mere individuel praksis. Antroposofiens Hus på Højbjerg Torv fungerer stadig som sekretariat for AS i Aarhus, men de fleste aktiviteter med tilknytning til antroposofi foregår i de selvstændige foreninger og institutioner. Lokalerne bliver derfor primært lejet ud til andre – også grupper uden tilknytning til antroposofi – men især Rudolf Steiner Skolen lejer sig ofte ind.

Kontakt

Formand for Antroposofisk Selskab: Niels Henrik Nielsen, E: nhncello@gmail.com, T: (+45) 86 27 60 60 eller 27 31 83 95
Antroposofisk Selskab, Aarhus Rosenvangs Allé 251 8270 Højbjerg
Aftenskolen DOF Vendepunkt 379 Kalkærparken 76 8270 Højbjerg

Litteratur og kilder

Brochmann, Inger (1989), *De store spørgsmål: en kort indføring i nogle af Rudolf Steiner's tanker*, Almind, Brage

Sundén, Hjalmar (1962), *Rudolf Steiner: En bok om antroposofin*, Stockholm, Diakonistyrelsens Bokförlag

Wilson, Colin (1986), *Rudolf Steiner: en mand & hans visioner*, København, Komma

Undersøgelsen 2022: Anna E. Schousgaard og Nanna Aare Jensen.
Undersøgelsen 2012: Nanna Saga Østergaard.
Undersøgelsen 2002: Trine Rasmussen og Charlotte Krolmer.

Bahá'í i Aarhus (opdateret fra 2012)

Bahá'í er en religion, der opstod i Iran i midten af 1800-tallet i en shiamuslimsk kontekst. I 1844 erklærede Siyyid 'Ali-Muhammad (1819-1850), at han havde modtaget en åbenbaring fra Gud om, at en stor profet snart ville komme. Siyyid tog efterfølgende navnet Báb, der på arabisk betyder port, for at symbolisere, at han var indgangen til åbenbaringen om den nye profets komme. Man sammenligner gerne Báb med Johannes Døberens rolle for kristne, mens profeten Bahá'u'lláh (1817-1892) sammenlignes med Kristus. I 1863 trådte Bahá'u'lláh frem og proklamerede, at han var den ventede profet, der skulle fuldføre Bábs mission. Bahá'u'lláh betyder "Guds Herlighed", ((a)lláh betyder Gud, mens bahá betyder herlighed), så en bahá'í er en "tilhænger af Herligheden". Bahá'u'lláh er forfatter til de vigtigste skrifter i religionen, og de anses for at være dels Guds åbenbaringer og dels hans udlægninger af disse åbenbaringer. Bahá'í-religionen er monoteistisk, men man forstår den ene Gud som den samme overalt i verden. Man forklarer forskellige religiøse traditioner med, at mennesket i forskellige tidsaldre og områder har haft forskellige behov for leveregler. Derfor har Gud manifesteret sig forskelligt gennem sine profeter, hvilket har resulteret i de mange forskellige religioner i verden. I rækken af profeter er Bahá'u'lláh denne tidsalders profet, hvis opgave er at forene menneskeheden. Menneskets udvikling gør, at rækken af profeter aldrig stopper. På et tidspunkt vil en ny tidsalder indfinde sig og dermed behovet for en ny profet. Denne profets lære vil annullere Bahá'u'lláhs, men hans komme ventes først at indtræffe om mange tusinde år.

Gruppens historie i lokalområdet

Den første bahá'í besøgte Aarhus i 1964 og slog sig ned i byen to år efter. I 1969 kom hans kone hertil. Et egentligt lokalråd blev først etableret i 1972, hvor der var ni bahá'íer bosat i byen, hvilket er det påkrævede antal rådsmedlemmer. I løbet af 1960'erne ekspanderede den danske bahá'í-religion, da man udvidede med flere lokalråd rundt om i landet. I dag er man i en konstellationsfase, hvor man fokuserer på

at styrke de interne bånd mellem bahá'íer både lokalt i Aarhus, i Østjylland og på landsplan.

Organisation

I Aarhus er gruppen organiseret omkring det lokale råd. Rådet står for alle de administrative opgaver og er organiseret med en formand, næstformand og kasserer. Det er rådet, der samstemmigt organiserer alle aktiviteter. Der findes ikke noget præsteskab, og alle vægtes lige. Sekretæren er gruppens kontaktperson, men ellers har rådsmedlemmerne ikke beføjelser udenfor rådet. Man handler som et råd, aldrig på egen hånd, og man bliver valgt for et år ad gangen. Rådsmedlemmer er forpligtet på egen samvittighed og en partipolitisk dimension er fraværende. Beslutninger vedtages helst enstemmigt, medmindre der er tale om hastesager. Det er også lokalrådets opgave at informere offentligheden om religionen og at skaffe nye tilhængere i det givne område. Der er på verdensplan 181 nationale råd, og internationalt har bahá'íerne Det Universelle Retfærdighedens Hus med hovedsæde i Haifa, Israel. Det er her, den overordnede forvaltning af religionen finder sted, og det er dette råd, man konsulterer ved større etiske og moralske spørgsmål. Man forventer, at det er denne struktur med lokalråd, nationale råd og Det Universelle Retfærdighedens Hus, der skal være den bærende struktur, når alle verdens borgere engang bliver tilhængere af Bahá'í, som det forventes af Bahá'í-samfundet. Bahá'í er i Danmark et anerkendt trossamfund.

Medlemmer

Der stilles to krav til nye tilhængere: Dels skal de anerkende Bahá'u'lláh som Guds profet, og dels må de ikke være medlemmer af andre trossamfund, da man betragter det som en favorisering af det pågældende trossamfund, hvilket ikke er i overensstemmelse med idéen om alle religioners enhed. Det er helt i orden, at man for eksempel bruger folkekirken, men egentligt medlemskab accepteres ikke. For at blive medlem skulle man tidligere følge nogle optagelseskurser, men i dag er processen anderledes, da man ikke behøver at vide alting på forhånd. Læringsprocessen begynder altså først for alvor, når man er

blevet medlem. Man skelner mellem to typer af medlemmer: de ”valgbare” og de ”ikke-valgbare”, og i daglig tale bruges enten ”medlem” eller ”bahá’í” om de enkelte medlemmer. Når en ung bahá’í fylder 21, bliver han eller hun ”valgbar” og kan vælges ind i både det lokale og det nationale råd. Der er 30 registrerede medlemmer i Aarhus, men det vurderes, at der i alt er cirka 80 personer med en form for tilknytning til gruppen. Antallet af medlemmer er nogenlunde uændret siden sidste kortlægning.

Det er op til det enkelte medlem, om vedkommende vil følge rådene om afholdenhed fra både alkohol, narkotika og cigaretter samt at leve som vegetar. Et medlem bliver ikke smidt ud, hvis han eller hun har et alkohol- eller cigaretproblem, men man skal aktivt arbejde med sig selv for at komme af med sin afhængighed.

De fleste medlemmer i Aarhus er enten danske eller iranske. Der er desuden afghanere og arabere. Det vurderes, at cirka 40% af de jævnligt deltagende medlemmer er fra det vestlige Europa. Man taler primært dansk og ellers sit modersmål. Det meste litteratur er på engelsk, men med flere danske oversættelser.

Økonomiske forhold

Alt arbejde foregår frivilligt, og da Danmark er et velstillet land, modtager de danske bahá’íer ikke støtte fra Det Universelle Retfærdighedens Hus. De fik dog mulighed for at optage et lån til renoveringen af hovedcentrets bygninger. I Aarhus modtager gruppen ingen økonomisk støtte ud over fra medlemmerne selv, da kun bahá’íer må støtte Bahá’í. Hvert enkelt medlem donerer penge til en fond årligt, og de indsamlede midler bruges både nationalt og lokalt. Mange bruger det offentlige gaveloft for deres donation på årsbasis.

Derudover findes en anden fond, kaldet Guds Ret. Det er en overskudskasse, hvor pengene går til betroet internationalt godgørende arbejde. Den blev indført i Danmark i 1992, men var oprindeligt en lov for de iranske bahá’íer. Det er frivilligt, om man vil donere penge dertil. Inden for Bahá’í er der generelt stor fokus på socialt udviklingsarbejde. Blandt andet arbejder Bahá’í i Danmark med udviklingsprocesser i en række lokalsamfund i Cameroun.

Religiøs/spirituel praksis

Formålet med såvel fælles som individuelle religiøse handlinger i Bahá'í-troen er at tilkendegive sin tro på Gud og etablere et personligt gudsforhold. Bahá'í-troen er i sin praksis en udpræget individorienteret religion kendetegnet ved en udbredt selvbestemmelse i den enkeltes tro og praksis. Det kommer bl.a. til udtryk i meditationspraksissen, hvor der ikke stilles bestemte krav til udførelsen, og i forhold til skriftstudierne, hvor man lægger vægt på den personlige fortolkning og stillingtagen til de hellige skrifter, der tæller både Bahá'u'lláhs skrifter og andre åbenbarede værker som Bibelen og Koranen. Bøn er en central del af praksis, idet man anser alt arbejde som en form for bøn til Gud. Derfor skelner man heller ikke mellem helligt og profant, men derimod mellem åndeligt og religiøst. Bøn tilhører den åndelige del. Som bahá'í skal man bede to daglige bønner med rituel afvaskning forinden. Derudover bør man læse i helligskrifterne dagligt. Samlingen af bønner er enorm, men ofte vælges der mellem tre forskellige til de to faste daglige bønner.

Nittendagsfesten er den vigtigste religiøse helligdag, der afholdes på hver første dag i en bahá'í-måned, som varer 19 dage. Festen har tre dele: En andagtsdel, hvor der læses op fra helligskrifterne. En administrativ del med rådslagning, hvor rådsmedlemmerne videregiver aktuel information til medlemmerne. Sekretæren kommer her med oplysninger fra både det nationale og det internationale råd. Alle opfordres til at deltage i rådslagningen, da det er her, de "menige" kan deltage. En sidste social del er centreret omkring almindeligt samvær og styrkelse af de interne bånd i gruppen. Det er ikke obligatorisk at deltage i festen, men man tilråder det, fordi det er her, alle informationer gives, og her, man kan være sammen om at være bahá'í.

Udover nittendagsfesten mødes medlemmerne også til andagtsmøder. Møderne er åbne for alle, og her læser man og tænker over indholdet i helligskrifterne. Møderne er ment som et frirum til eftertanke, hvor man kan slappe af og opnå indre fred. Disse møder er åbne for alle interesserede. Man mødes også i deciderede studiegrupper, hvor grupperne mødes med en vejleder/tutor over en kortere afgrænset

periode. Her læser man sammen og laver praktiske øvelser med forbindelse til kildeteksterne. Normalt mødes man hver anden eller tredje uge over et halvt til et helt år, men det er op til den enkelte gruppe, hvor lang tid man ønsker bruge. Nogle gange intensiveres kurserne til for eksempel weekendkurser.

Der er ikke bestemte genstande, man benytter sig af i forbindelse med den religiøse praksis, men nogle ældre personer har tørrede rosenblade, som har været strøet over gravmonumenterne i Haifa. Det er en praksis, der tidligere har været ret brugt, men som i dag er mindre fremtrædende. Funktionen er uklar, men et medlem har dem liggende i sin bønnebog. De kulturbetingede genstande er man meget påpasselig med, fordi man vil være kulturneutral. Ingen kulturel egenart bliver anset for at være ”forkert” eller ”rigtig”, og derfor varierer praksis meget.

Af særlige symboler er den nitakkede stjerne og to kalligrafier meget brugt. Den nitakkede stjerne er det oftest brugte emblem for bahá’í. Tallet ni er et udtryk for perfektion, fordi det er det højeste tal, og ordet ’baha’s numeriske værdi er ligeledes ni. Stjernen som symbol i sig selv er altså ikke det vigtigste, men det er derimod nitallet. Ni står desuden for de ni store verdensreligioner. Den ene af de to kalligrafier er en afbildning af Gudsnavnet, den anden kaldes for Ringsymbolet. Gudsnavnet er den eneste afbildning af det guddommelige og findes oftest på bygningsværker, men et egentligt billedforbud har man ikke. Ringsymbolet bruges oftere, især på smykker, og er en illustrativ forklaring af forholdet mellem troende og Gud.

Derudover afholder bahá’íerne i Aarhus også forskellige kulturelle arrangementer, og der afholdes en årlig sommerskole for alle bahá’íer i Danmark.

Eksterne relationer

Søndagsskolerne, studiegrupperne og andagtsaftenerne er åbne for alle interesserede, men der kommer sjældent udefrakommende. Gruppen i Aarhus har tidligere været aktive i ”United Religions Initiative” (URI), men i de senere år har man fokuseret mere på at styrke de interne bånd i gruppen og har derfor ikke deltaget i URI. Ellers foregår den eksterne

kontakt individuelt. Af offentlig interesse for Bahá'í Aarhus er det kun folk fra universitetsverdenen, der indtil nu har kontaktet dem. Andre uddannelsesinstitutioner og medier er stort set fraværende.

Hjemmeside og sociale medier

Gruppen i Aarhus benytter sig ikke i særlig høj grad af sociale medier. Man har haft annoncer i aviser og forsøgt sig med åbent hus-arrangementer i lejede eller lånte lokaler, men der kom ikke mange. Internt har man oprettet et intranetsystem, men det bruges heller ikke så meget. Nationalt har man en hjemmeside, men de fleste lokalgrupper har ikke egne hjemmesider.

Forandringer

Gruppen er vokset en smule i perioden 2002-2012, efter man fik kontakt til en arabisk familie, og der er kommet flere børn til. I perioden 2012-2022 er medlemstallet stagneret, og det er derfor nogenlunde uændret siden sidste kortlægning.

Internationalt har der været et fokus på at systematisere undervisningen inden for Bahá'í, da man ønsker en fælles referenceramme ud over helligteksterne. Det blev anset som vigtigt, da religionen anser sig som del af en global bevægelse, så når man mødes i Haifa, eller andre steder, er det en fordel med fælles internationale referencerammer. Det har ført til udviklingen af nyt kursusmateriale, som været anvendt internationalt siden 1995-1996. I Aarhus har man brugt kursusmaterialet i cirka 15 år.

Ved sidste kortlægning i 2012 benyttede gruppen i Aarhus lånte lokaler ved Antroposofisk Selskab og Aftenskolen DOF i Højbjerg. I dag benytter de sig dog ikke længere af de lånte lokaler, men mødes i stedet privat.

Kontakt

Ingen adresse opgivet, da de mødes privat

Litteratur og kilder

Perkins, Mary & Hainsworth, Philip (1989) *Bahá'í Troen*, Valby, Borgen

Esslemont, John E. (1981), Bahá'u'lláh og den nye tid Hellerup: Det Nationale Åndelige Råd for Bahá'í i Danmark

The Bahá'í International Community (1992), The Bahá'ís – a Profile of the Bahá'í Faith and Its Worldwide Community

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.

Undersøgelsen i 2012 er udført af Nanna Saga Østergaard.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Linda Alstrup, Malene Post og Jakob Christensen.

Bruno Grönings Vennekreds

Bruno Gröning (1906-1959) er navnet på en tysk mand, der fra den ene dag til den anden i 1949 kom i offentlighedens interesse efter han healede en ung dreng. Gröning mente, at denne form for healing hverken var en ny lære eller en ny religion, men simpelthen var en gammel viden, der var gået tabt. Denne helende magt eller kraft kaldte han henholdsvis livskraft, helbredende kraft, Heilstrom eller den guddommelige kraft. Bruno Grönings vennekreds er en sammenslutning af mennesker jorden rundt, der har oplevet denne helbredende kraft. Vennekredsen mener, at alle med den rette kropsholdning og de rette tanker kan optage denne kraft, og dermed hjælpes eller helbredes. Generelt er målet for læren at gøre alle mennesker fulde af livsglæde og uden fysiske og psykiske byrder - man vil derudover blive i stand til at overkomme både økonomiske problemer, det familiære aspekt af livet og mange af livets svære valg. Bruno Gröning fungerer i den forbindelse som en formidler af kraften, som kommer fra det guddommelige og videreføres til mennesket. Øjenvidneberetninger fortæller, hvordan store menneskemængder samlede sig omkring Bruno Gröning, som forkyndte sin lære og derved opnåede helbredelser af mange syge mennesker. Selv efter hans død fortsatte helbredelserne ved hjælp af ham og hans lære, og man oprettede derfor den første vennekreds i Tyskland i 1979.

Gruppens historie i lokalområdet

Bruno Gröning var som før omtalt fra Tyskland og læren tog derfor sit første skridt der. Efter hans død i 1959 fortsatte helbredelserne og udbredelsen af hans lære, og Grete Häusler oprettede derfor den første vennekreds i Tyskland i 1979. Häusler kendte Bruno Gröning privat og havde endda selv oplevet at blive helbredt for tre uhelbredelige lidelser, selv om hun i starten var betænkelig overfor hans lære. Siden da har læren dog spredt sig verden over og der findes dermed flere vennekredse i Danmark, herunder i Aarhus. På initiativ fra moderorganisationen i Tyskland blev der i 1999 etableret en vennekreds i Aarhus. Der var på dette tidspunkt kun én vennekreds i Danmark, nemlig i Valby. Vennekredsen fik herefter en stand på ”Krop-sind-

ånd”-messen i Aarhus i september 1999, hvor der blev afholdt foredrag om Grönings lære og dem, der var interesserede, blev herefter inviteret til det første møde i Aarhus. Mødet blev afholdt d. 23. oktober 1999 i forstaden Åbyhøj. Vennekredsen har stadig mødested her, hvor biblioteket lægger lokaler til, at de kan holde møde hver tredje uge. Bruno Gröning anså ikke læren som en ny form for religion, og dermed ser vennekredsen sig ikke som værende en. Alle er derfor velkommen uanset tro, og gruppen ser sig i stedet som et supplement til religionen, i og med at man ikke skal forpligte sig fast til en bestemt guddom.

Organisation

Vennekredsen i Aarhus og rundt om i verden er forpligtet til at overholde nogle retningslinjer. Alle vennekredse ledes af en vennekredsleder, der udover at have et overblik over vennekredsen, også styrer møderne. Udover vennekredslederen er der også en inderkredsleder, der har ansvaret for at koordinere samarbejdet indenfor inderkredsen, som udgøres af vennekredsene i Jylland og på Fyn. Øverst i hierarkiet er moderorganisationen i Tyskland, hvor der tages beslutninger om godkendelse af tiltag eller lignende, der omhandler de enkelte vennekredse. Dette kan f.eks. indebære udvælgelsen af en ny vennekredsleder. Som udgangspunkt indstilles en ny leder af den lokale vennekreds, men lederen skal godkendes af Bruno Grönings ånd, hvilket sker gennem
moderorganisationen.

Medlemmer

I Bruno Grönings Vennekreds bruger man betegnelsen ”venner” eller ”aktive venner” om deltagerne i vennekredsen. Man bruger betegnelsen, fordi man mener, at Gröning tilbyder sit venskab til alle, som ønsker at blive helbredt og som tager del i den helbredende kraft. I vennekredsen i Aarhus er der omkring 60 aktive venner, men ifølge Flemming Jennby, der er kredsens vennekredsleder, er det dog svært at sige præcist hvor mange der deltager, eftersom mange kommer og går. Grundet corona har det også været svært at vide, hvor mange der ikke deltog grundet, at møderne blev holdt online og hvor mange der ikke deltog grundet andet. Flemming Jennby har været vennekredsleder de

sidste 15 år, men har været en del af Bruno Grönings vennekreds siden december 2004. For at udvide vennekredsen og vokse sig større prøver de at komme i kontakt med nye venner ved at dele flyers ud i postkasser, der ikke er mærket med ”nej tak” til reklamer. En væsentlig faktor i vennekredsene er den frie vilje, og derfor kører alt på frivillig basis. Vennekredsene stiller derfor heller ingen krav til vennerne - hverken finansielle eller juridiske. Det eneste man opmuntrer vennerne til, er at indtage den ”åbne kropsholdning” ved vennekredsmøderne, som indebærer at man sidder med ukrydsede ben og arme og hænderne liggende i skødet med håndfladerne opad, for ikke at blokere Heilstroms i at flyde. I vennekredsen i Aarhus er det overvejende kvinder der deltager og de fleste ser sig selv som søgende. Aldersfordelingen er meget bred og ligger fra omkring de 35 år og op til 80’erne. Dette års forskning har specifikt fokuseret på de unge i de forskellige religiøse- og spirituelle samfund. Den yngste i Bruno Grönings vennekreds i Aarhus er omkring 35 år, hvilket vidner om, at de i vennekredsen har vanskeligheder med at lokke de helt unge til, hvilket Flemming Jennby også kan nikke genkendende til. Han mener, at de unge måske synes det er lidt kedeligt, og han har derfor svært ved at se, hvordan man skal gøre dem interesserede i læren. Han mener dog, at unge burde overveje det, da læren vil kunne hjælpe med bl.a. kæresteproblemer eller med valg af uddannelse eller arbejde, hvis man er i tvivl. Der findes dog nogle ungdoms- og børnevennekredse i Tyskland, hvor man allerede i 5-6- årsalderen har nogle lette møder og lærer ’indstilling’. I Tyskland har de også sommerlejre for unge under 30 år, hvor de mødes en uge og oplever en masse.

Økonomiske forhold

Vennekredsen modtager ikke offentlig støtte og skal dermed selv finde løsninger på, hvordan de skal finansiere vennekredsens aktiviteter. Derfor har man til møderne opstillet en kasse, hvor man kan putte anonyme donationer i. Disse donationer er frivillige og man bestemmer selv, hvor meget der bidrages med. Lokalet på Åbyhøj bibliotek lejes gratis og der er dermed kun omkostninger på andre aktiviteter, som lægeforedrag og konferencer, hvilket financierers af de frivillige bidrag.

Skulle der være et underskud i forbindelse med vennekredsen, dækker moderorganisationen i Tyskland det.

Spirituel praksis

Hos vennekredsen i Aarhus mødes de hver tredje uge i to timer på Åbyhøjs bibliotek, hvor de igen kan få fyldt deres livsenergi, også kaldet Heilstrom, op. Mennesket tappes gennem hverdagen for denne kraft, og det er derfor vigtigt for medlemmer at mødes, for at energien igen kan være på sit højeste. Lokalet indrettes med et bord dækket med en hvid dug, en blomst og et stearinlys. Et billede af Bruno Gröning hænger på væggen over bordet. Når man kommer til mødet, bliver man budt velkommen, hvorefter man udfører indstillingen. Den resterende tid kan man bruge på at tale sammen eller på at synge. Det er, udover de fastsatte dele, op til kredslederen, hvordan mødet ellers foregår. Mødet fuldendes med en bøn om hjælp og helbredelse, hvorefter den sidste indstilling udføres. Man afslutter mødet med en omgang kaffe og kage, hvor man også kan aftale yderligere om praktiske anliggender. Medlemmerne har dog også mulighed for at lave 'indstilling' derhjemme, hvilket Bruno Grö ning anbefalede, at man gør mindst to gange dagligt, hver morgen kl. 9 og hver aften kl. 21, for at holde Heilstrom ved lige. På denne måde indstiller man sig på samme klokkeslæt som venner rundt omkring i verden, og indstillingen bliver derved mere kraftfuld. Indstillingen består af to dele - en bøn og en meditation. Ved bønnen koncentrerer man sine tanker omkring det positive og henleder sin opmærksomhed på det guddommelige, hvor man beder om hjælp og helbredelse for sig selv eller andre. Meditations-delen sker efter at man har forbundet sig med det guddommelige, hvorved man så optager den guddommelige kraft i sig selv. Som Flemming Jennby selv siger, så bliver man som en lille familie i vennekredsen og det er dermed ikke kun for at få opfyldt sine energier, at vennerne deltager i møderne. Under corona har møderne ikke været mulige at holde fysisk, men vennekredsen har haft deres eget IT-system og har dermed stadig kunne afholde møderne online. Som udgangspunkt mødes man mest med sin egen lokale vennekreds, men nogle gange om året afholdes der også kongresser - både i Danmark,

men bl.a. også i Tyskland, hvor venner fra hele verden deltager. Når man er en del af Bruno Grönings vennekreds udelukker det ikke, at man kan deltage i andre religiøse eller spirituelle praksisser, og mange der kommer i vennekredsen, har såmænd også andre trosretninger. Ifølge Bruno Grönings lære spiller det ingen rolle, hvilken religion man har, det vigtige er kun, at folk bærer troen på Gud i sig. Der findes kun én Gud og denne er for os alle sammen, da alle fortjener at blive hjulpet, som Gröning sagde.

Hjemmeside og sociale medier

Bruno Grönings vennekreds har en officiel hjemmeside, der kan tilgås på 33 forskellige sprog. Hjemmesiden er ret detaljeret og den er dermed oplagt til at få indsigt i flere aspekter af vennekredsen - eksempelvis hvem Bruno Gröning var, hvad en vennekreds er og ydermere beskriver hjemmesiden også flere helbredelser, der er sket i vennekredse verden over. Man finder derudover også informationer om forskellige foredrag og lignende arrangementer, der bliver afholdt. Er man interesseret kan man også 'synes godt om' siden "Bruno Groening Circle of Friends" på Facebook, der på nuværende tidspunkt har 12355 'synes godt om'. Der findes derudover et IT-system, som kun kan tilgås for vennerne. Her kan man se og lytte til musik, se videoindslag eller læse undervisningsbreve som lederne har lagt op. Er man mere interesseret i Bruno Grönings lære kan man på YouTube finde kanaler fra forskellige lande, herunder også en dansk kanal, hvor der bl.a. i foråret var premiere på en introduktionsfilm om Vennekredsen.

Forandringer

De sidste 10 år er der ikke sket de store forandringer for vennekredsen i Aarhus. Flemming Jennby er stadig leder og antallet af venner til møderne ligger nogenlunde stabilt, med over halvdelen af deltagerne værende kvinder. Selvfølgelig har corona haft sin indflydelse og de har for første gang holdt online-møder, hvilket har fungeret godt for de fleste. Der var dog et mindre fald af medlemmer under corona, da nogle af de sædvanlige medlemmer havde en smule svært med computer og IT-delen.

Kontakt

Bruno Grönings Vennekreds
Åby Bibliotek, Ludvig Feibergsvej 7
8230 Åbyhøj
Tlf.: 22 37 04 89 (Vennekredsleder Flemming Jennby)

Litteratur og kilder

www.bruno-groening.org/dansk

Fibiger, Marianne Qvortrup (red.) (2013) *Religion i Aarhus 2013. En kortlægning af religion og spiritualitet*, Center for Samtidsreligion, Aarhus Universitet

Undersøgelsen 2022: Sara B. Sørensen og Augusta K. Sørensen
Undersøgelsen 2012: Signe Bøgelund Kristensen og Fie Bruun
Undersøgelsen 2002: Lykke Kvistgaard Jensen.

Center for Esoterisk Astrologi

Center for Esoterisk Astrologi er drevet af Holger Stavnsbjerg, der er stifter og formand af centeret. Center for Esoterisk Astrologi holder til på St. Blichers Vej 7, 8230 Åbyhøj, hvor Holger Stavnsbjerg også har privat adresse. Det er på denne adresse, at han afholder astrologiske konsultationer. Ved større arrangementer lejer Center for Esoterisk Astrologi et lokale på Mejlgade 28, 8000 Aarhus C, som til dagligt er drevet af New Age Wisdom Center. Center for Esoterisk Astrologi tilbyder fem former for konsultation; individuel konsultation, parkonsultation, fremtidshoroskop, stråletest og spirituel intelligenstest. Derudover afholder Center for Esoterisk Astrologi foredrag, kurser og undervisning.

Center for Esoterisk Astrologi er særligt inspireret af Alice Baileys bøger om teosofi (bla. *Esoteric Astrology*), Madam Blavatskys *Den hemmelige lære*, samt Annie Besant, der havde et teosofisk center i Indien. Esoterisk astrologi arbejder med tilværelsens indre side og sjælens formål med inkarnationen og fremtidige inkarnationer, og det handler om at opnå et højere og dybere formål med tilværelsen.

Gruppens historie i lokalsamfundet

Oprindeligt er Holger Stavnsbjerg uddannet cand.phil. i historie fra Københavns Universitet i 1978, men har sidenhen fundet interesse for astrologi. Han lagde sit første horoskop i 1987, og i 1996 var han med til at stifte Den Astrologiske Skole. Center for Esoterisk Astrologi har derfor i dag en stærk relation til Den Astrologiske Skole. D.14. februar 2005 blev Center for Esoterisk Astrologi oprettet i Aarhus. Oprindeligt blev centeret oprettet af flere astrologer, men drives i dag af Holger Stavnsbjerg og Katja Mørkeberg.

Center for Esoterisk Astrologi var ikke med i kortlægningen af religion og spiritualitet i Aarhus i 2012, fordi centeret på daværende tidspunkt havde adresse på Mols. Det er derfor første gang at centret bliver kortlagt, selvom det har eksisteret siden 2005.

Medlemmer

Center for Esoterisk Astrologi har omkring 150 medlemmer, hvoraf halvdelen deltager i centrets arrangementer. Medlemskabet består i at abonnere på en astrologisk nyhedsmail, som Holger Stavnsbjerg sender ud. På den måde får man information om, hvornår Center for Esoterisk Astrologi holder foredrag eller laver astrologisk undervisning, eller hvornår der er skrevet nye artikler på hjemmesiden. Holger Stavnsbjerg vurderer, at en del af medlemmerne også har gået på Den Astrologiske Skole enten i Aarhus, Aalborg eller København. Der er ingen krav for at være medlem af Center for Esoterisk Astrologi. To tredjedele af medlemmerne er kvinder og gennemsnitsalderen er 50-60 år. Holger Stavnsbjerg oplever dog, at aldersgruppen af medlemmer har ændret sig, da der er kommet flere kvinder i alderen 30-50 år. Alderen blandt medlemmerne skyldes, at man skal have en vis livserfaring, før man er klar til at lære om esoterisk astrologi. Center for Esoterisk Astrologi har ikke nogen særlige tiltag for at tiltrække nye medlemmer, da de som regel kommer af sig selv.

Økonomiske forhold

Center for Esoterisk Astrologi er selvejet, og det finansierer selv deres aktiviteter via økonomisk overskud fra salg af bøger, undervisning, foredrag og astrologiske konsultationer. Centerets billigste konsultation er spirituel intelligenstest, der koster 300 kr., mens den dyreste er parkonsultation, der koster 2.200 kr. Priser for foredrag, undervisning og kurser er ikke opgivet. De fleste af bøgerne koster cirka 250 kr. Det er gratis at være medlem af Center for Esoterisk Astrologi, men medlemmerne skal betale for deltagelse i centerets aktiviteter på lige fod med alle andre. Center for Esoterisk Astrologi er ikke offentligt støttet.

Religiøs/spirituel praksis

Holger Stavnsbjerg betegner hverken sig selv som spirituel eller religiøs, men kalder sig for discipel. Med discipel mener han, at han arbejder for den indre verdensstyrelse, også kaldet Hierarkiet, som består af mestre, der tidligere har været mennesker, men som nu

befinder sig på den indre side og har opnået esoterisk viden. Som discipel skal man hjælpe med at manifestere den guddommelige udviklingsplan for hele jorden.

Centerets primære praksis, konsultationer, finder sted på Centerets adresse i et kontorlokale. Det er et mindre, lidt mørkt rum, hvor der er to lænestole og et skrivebord med en computer og en lav bogreol med litteratur, som centeret er inspireret af. Lokalet bliver også benyttet som almindeligt kontor, og det er her Holger Stavnsbjerg skriver sine bøger.

Grundet Covid-19 har Center for Esoterisk Astrologi ikke holdt fysiske arrangementer siden 2019. Al aktivitet i Center for Esoterisk Astrologi de seneste tre år har derfor primært været skriftligt, primært artikler og mails. Dog oplever Holger Stavnsbjerg, at der har været en større interesse for at få lagt sit esoteriske horoskop efter Covid-19, fordi pandemien har medført, at man begynder at stille sig selv nogle større spørgsmål.

Eksterne relationer

Center for Esoterisk Astrologi er en del af et større astrologisk netværk i Danmark. Centeret har en stærk tilknytning til Den Astrologiske Skole, samt løsere tilknytning til Astrologihuset i København, Teosofisk Forening i København og *World Service Intergroup*, der er en international teosofisk organisation.

Hjemmeside og sociale medier

Som medlem af Center for Esoterisk Astrologi modtager man et nyhedsbrev med astrologiske artikler og information. Desuden har centret en hjemmeside: https://www.esoterisk-astrologi.dk/index.html. Her kan man blandt andet finde astrologiske artikler skrevet af Holger Stavnsbjerg. Derudover har han skrevet og udgivet 14 bøger om astrologi, spiritualitet og historie. En samlet liste over udgivelserne findes på hjemmesiden: https://www.esoterisk-astrologi.dk/boeger.html.

Center for Esoterisk Astrologi har også en facebookside: https://www.facebook.com/cfeadk/. Sidste aktivitet på siden er dog fra 2018.

Kontakt

Holger Stavnsbjerg
St. Blichers Vej 7,
8230 Åbyhøj
Tlf: +45 31 10 02 30
E-mail: hostavns@stofanet.dk
Hjemmeside: https://www.esoterisk-astrologi.dk/index.html

Litteratur og kilder

Hvis man vil vide mere om Center for Esoterisk Astrologi, så er der information at hente på centrets hjemmeside https://www.esoterisk-astrologi.dk/index.html, hvor man ligeledes kan finde en samlet liste over Holgers bøger og artikler om esoterisk astrologi.

Undersøgelsen er udført af Emma Valentin Bager og Sofie K. Lloyd Thomsen.

Gralsgruppen - Den Gyldne Cirkel

Gralsgruppen er en undergruppe til Den Gyldne Cirkel som blev grundlagt af den nu afdøde Asger Lorentsen og hans kone Yvonne Wassini, samt Inger Olsen i 1994. Ligesom Den Gyldne Cirkel er Gralsgruppen en verdenstjenergruppe som skal hjælpe menneskeheden gennem forskellige lysstrømninger fra Gud og himlen. Gralsgruppens fokus er Gralsstømmen, som skal løfte menneskeheden ind i det ægtemenneske rige, det femte rige. Derudover er der en individuel staideudvikling i Den Gylnde Cirkel som Gralsgruppen også følger. Denne udvikling initeres af forskellige indvielsestjenster som er udviklet af Asger Lorentsen. Dog er det meget privat, hvilket stadie man er på, og det er heller ikke altid sikkert at medlemmerne ved præcist, hvor de selv er. Den Gyldne Cirkel er en del af en verdensomspændende verdenstjenergruppe, som har til opgave at åbne sig for lys- og kærlighedsindstrømningen fra Gud og formidle denne videre til jorden og menneskeheden gennem de såkaldte lystjenester. I lystjenesten samarbejder deltagerne direkte med den åndelige verden for at kanalisere lys, kærlighed og hjælp til jorden. Ifølge Den Gyldne Cirkel kommer der hvert 2000. år en stærk impuls ned fra solen; for 2000 år siden blev Sol-Kristusimpulsen lagt som en kim til en sol i jordens midte, som siden er vokset. Årene derefter har været karakteriseret af lidelse, men al den lidelse har banet vej for, at menneskeheden er ved at nå opstandelsestiden og en ny tidsalder. Opstandelse forstås, som at solen i jordens midte bliver stærkere og stærkere, samtidig med at impulsen fra den fysiske sol også bliver stærkere. Meningen er, at menneskene selv skal blive små sole, da vi har hele kosmos i os. Således taler man i Den Gyldne Cirkel om Kristi genkomst som en genkomst i hjerterne på os, da menneskeheden efterhånden er blevet så moden, at genkomsten sker indefra. Som et eksempel på indvirkningen fra den nye tidsalder er der de seneste år blev afskaffet flere diktaturer. Navnet ”Den Gyldne Cirkel” henviser til solen som et centralt væsen. Solen er en manifestation af det guddommelige eller Gud, som kaldes sol-logos. Det er fra solen, alt det guddommelige kommer. Den nye tidsalder handler om at løfte i fællesskab, men stadig som selvstændige individer. Man skal ikke drukne i fællesskabet, men samtidig er det vigtigt at

kunne løfte i samlet flok. Man har et holistisk verdenssyn, som også indeholder en reinkarnationstankegang. Mennesker er ifølge Den Gyldne Cirkel således ikke bare mennesker – de er først og fremmest åndelige væsner, der reinkarneres. I de forskellige inkarnationer gør mennesket sig nogle erfaringer, får indsigter, oplever lidelser osv., som de bærer med sig videre til de efterfølgende inkarnationer. Ikke alle mennesker stammer fra jorden; der findes eksempelvis englemennesker, som er særdeles sensitive mennesker, der for at forcere udviklingen vælger at inkarnere sig fra engleverdenen til jorden. Den Gyldne Cirkel anser ikke sig selv for at være en religion. Snarere er der tale om en ny verdensreligion, som favner alle religioner. De mener, at der vil komme et tidspunkt, hvor menneskeheden vil se troen som noget naturligt og indse, at Gud er den samme i alle religioner.

Gruppens historie i lokalområdet

Den Gyldne Cirkel i Aarhus blev startet i 1994 af Søren Vejs-Petersen i forbindelse med, at Den Gyldne Cirkel blev stiftet på Sjælland. På Sjælland udviklede man retningslinjer for lystjenesterne, som man også benyttede som grundlag for tjenesterne i Aarhus. Søren Vejs-Petersen brød i 2002 med Den Gyldne Cirkel på grund af interne uoverensstemmelser og stiftede i stedet Sirius Center i Aarhus, der også arbejder med lystjenester.

Organisation

Den Gyldne Cirkel og Gralsgruppen i Aarhus har en meget flad struktur. Der er ingen bestyrelse eller leder, da man sigter efter, at flest muligt skiftevis leder gralstjenesten. Dog er der nogen, som oftere leder gralstjenesten end andre, da nogle er kommet længere i deres udvikling. Alle kan dog i princippet lede gralstjenesten. Gruppen i Aarhus fungerer udelukkende på basis af frivilligt arbejde. Den Gyldne Cirkel flyttede fra Skolegade til Center for Levende Visdom i Mejlgade i 2005. Den Gyldne Cirkel er siden vokset tættere sammen med Center for Levende Visdom, som i lighed med Den Gyldne Cirkel er en del af det esoteriske netværk. Den Gyldne Cirkel i Aarhus er tilknyttet Birkemosegård både i form af praktisk samarbejde og en fælles åndelig overbevisning.

Medlemmer

Alle medlemmerne af Den Gyldne Cirkel gennemgår en verdenstjeneruddannelse, som er den basale uddannelse, der har til formål at uddanne folk til at varetage lystjenesterne. Medlemmerne betegnes herefter som lysarbejdere. Den Gyldne Cirkel i Aarhus er en gralsgruppe, som kræver mere af sine medlemmer: en gralstjeneruddannelse, der er en overbygning af verdenstjeneruddannelsen. Derfor er gruppen ikke en åben gruppe, men kun for dem, som har taget denne uddannelse på Birkemosegård. I Aarhus er der ca. 10 medlemmer, men gruppen har tidligere været nede på fire, hvorfor man overvejede at lukke i Aarhus. Et af medlemmerne holdt dog en brandtale og henviste til den nye tidsalders idealer, hvor det handler om at løfte tingene i fællesskab. Derfor besluttede man at bevare den lokale gruppe i Aarhus alligevel. Medlemmerne er alle mellem 40 og 60 år, og gruppen har en lille overvægt af kvinder. Gruppen har ikke nogle unge medlemmer og den søger aktivt heller ikke efter dem. Gralsgruppen søger ikke nye medlemmer generelt, de har dog et åbent hus man kan komme til, hvis man har lyst. Da de er en undergruppe til Den Gyldne Cirkel, får de deres medlemmer derigennem. Medlemmerne er altså spirituelt søgende som selv har fundet Gralsgruppen, da den ræsonnerede med deres egen spiritualitet. Hvad det vil udmunde i for gruppens fremtid er svært at sige, men det afhænger højst sandsynligt af Den Gyldne Cirkel. I Den Gyldne Cirkel er der ingen krav om fravælgelse af andre trosretninger, og det er tilladt medlemmerne at søge inspiration andre steder fra og sammensætte deres eget verdensbillede.

Økonomiske forhold

Den Gyldne Cirkel lejer lokaler i Mejlgade. Udgifterne i forbindelse med leje af lokaler deles ligeligt mellem alle medlemmerne i Aarhus. Man modtager som udgangspunkt ingen donationer og får ingen støtte fra Birkemosegård udover den energimæssige.

Religiøs/spirituel praksis
Gralstjenesten indledes ved, at deltagerne står i en cirkel og holder hinanden i hånden. Imens påkalder tjenestelederen gralsstrømmen, således at den er der for hele aftenen og danner ramme om de andre aktiviteter. Deltagerne danner med deres cirkel en fælles hjertegral, hvor de alle deler deres hjerter, således at det bliver et fælleshjerte, hvor strømmen kaldes ned i. Til påkaldelsen af gralsstrømmen benyttes musik, som understøtter strømmens vibration. Gralstjenesten foregår i en fælles meditativ tilstand, som tjenestelederen forsøger at guide. Gralsstrømmen opleves som en dyb kærlighedsstrøm med en hellig vibration, som er forbundet med jorden. Tjenestelederen guider gruppen gennem lystjenesten ved påkaldelse af lys og fremsigelse af bønner, hvoraf nogle fremsiges i fællesskab. Tjenestelederens opgave er desuden at favne hele gruppen (symbolsk med armene udstrakt til siden) for at sikre dannelsen af et fællesskab og en fælles gral, hvor lys og kærlighed kan strømme frit. Der bruges musik under tjenesten, som er med til at skabe den rette stemning, og som samtidig tiltrækker Guds engle, der sender lyset ned til jorden. Engle er således forbindelsesled mellem den indre, åndelige og den ydre, fysiske verden. Mange af deltagerne kan, ifølge Den Gyldne Cirkel, se englevæsnerne og lyset, der strømmer ned. Jo flere mennesker, der hjælper med at kanalisere lys i lystjenesten, jo hurtigere vil den naturlige udvikling af jorden og menneskeheden mod det bedre gå. Under lystjenesten indgår man således i et samarbejde med englene, hvor alle er en del af den samme organisme og arbejder sammen om at give energi til jorden. Det er en naturlig del af lystjenesten at blive meget rørt på grund af indstrømningen af lys til det indre, vibrationerne og den følte intensitet. Deltagerne opfatter sig som repræsentanter for menneskeheden, da der i lystjenesten strømmer lys og kærlighed ind i jorden og i hele menneskeheden. Samtidig flyder lyset også gennem deltagerne selv, hvilket hjælper den enkelte i dennes videre åndelige udvikling. Jo længere man er i sin egen udvikling, jo mere naturligt tager man det ansvar på sig at hjælpe jorden og menneskeheden. I den enkelte lystjeneste kan lyset og energien rettes mod større verdenskonflikter, specifikke steder, begivenheder, personlige lidelser eller områder, hvor

problemer ikke kan løses ved individets indsats alene. Principielt er det dog op til den enkelte deltager selv at bestemme, hvordan man vælger at bruge energien i lystjenesten. Der findes således ingen facitlister for lystjenesternes mål eller fokus, og ingen lystjenester er derfor ens. Der findes fem forskellige former for lystjenester: I Kristustjenesten arbejdes der med Kristusindstrømningen, som er indstrømningen af Guds kærlighed gennem Kristus, der opfattes som Guds (solens) søn. Det lys og den energi, som påkaldes under denne tjeneste, skal gradvist forvandle alt liv på jorden, så Gud vækkes og bliver virksom i alt levende igen. I Helligåndstjenesten samarbejdes der med det livgivende og forvandlende lys (med Guds hellige ånde). Denne tjeneste er med til at indbygge Guds liv og skønhed i menneskenes verden. Disse kraftfulde lysstrømme forvandler mørket indefra, healer og vitaliserer. I Mariatjenesten samarbejdes der med verdensmoderen, Maria, som man beder om at sende den guddommelige fylde til alle riger og sørge for, at den blide ”fred-kærlighed” må brede sig i verden gennem verdensmoderens omsorgsfulde engle. I Den Kosmiske Kristustjeneste samarbejdes der med Den Kosmiske Kristus, der er et højere væsen af Kristus. Den Kosmiske Kristus lader kærlighedsstrømmen fra Guds hjerte flyde gennem universer og solsystemer. I denne tjeneste beder man Den Kosmiske Kristus om at levendegøre og helliggøre alt liv på jorden. Gralshealingstjenestens primære mål er at bringe healing til jorden og menneskeheden. I denne tjeneste lægges der særligt vægt på at give hjælp til jorden, menneskeheden og til dem, der deltager i tjenesten. Den Gyldne Cirkel i Aarhus arbejder således på at kanalisere lys, som de videreføre til omgivelserne. For gruppen er deltagerantallet ikke det afgørende, men i stedet at nogen tager ansvaret for at formidle strømmen i Aarhus. Udover lystjenesten praktiserer mange af Den Gyldne Cirkels deltagere privat også meditation, studerer relevant litteratur og tager uddannelser og kurser på Birkemosegård. I Gralsgruppen benytter man sig af de samme gralstjenester, som Den Gyldne Cirkel også gør, og de følger den struktur nøjagtigt magen til. Det vigtigste for Gralsgruppen er temaet om evolution, både på et spirituelt mikro og makro niveau. Evolutionstanken ses flere steder i deres spirituelle verdens forståelse med den personlige stadieudvikling

og menneskehedens rejse ind i det næste kærlighedsrige, samt i deres religiøse praksis. Eksterne relationer Gralsgruppen er en undergruppe til Den Gyldne Cirkel, ligesom Rosegruppen, som Gralsgruppen også deler mange medlemmer med. Den Gyldne Cirkel føler sig særligt beslægtet med teosofien på grund af deres verdensbillede. Der eksisterer et såkaldt esoterisk netværk, som består af teosofiske grupper rundt omkring i Danmark og Norden. Det fylder ikke noget i gruppen i Aarhus, men Birkemosegård og Asger Lorentsen benytter dette til at skabe sig kontakter og et netværk. Der er også et stort overlap med Sirius Centeret, selv om der intet samarbejde er imellem disse to. Nogle af medlemmerne går dog igen i begge grupper. Generelt er der mange af gruppens medlemmer, som også finder inspiration andre steder end hos Den Gyldne Cirkel og benytter andre tilbud, fx Bruno Grönings Vennekreds og healingskole.

Hjemmeside og sociale medier

Gralsgruppen har deres egen hjemmeside, hvor de reklamere for deres åbent hus og hvad selve gruppen handler om. Den Gyldne Cirkel har en hjemmeside, som Gralsgruppen også går ind over. Her kan man læse om gruppens funktion, inspiration og praktisk information.

Forandringer

Før afholdt man lystjeneste en gang om ugen, som var åben for alle. På grund af manglende opbakning til de åbne lystjenester afholder man i dag kun gralstjeneste en gang om måneden. Deltagelse i denne kræver en gralstjeneruddannelse, hvilket er en overbygning af verdenstjeneruddannelsen. Der har været en del udskiftning i Gralsgruppen i Aarhus, men mange af dem, som er kommet til, har forud haft kendskab til Den Gyldne Cirkel og deres arbejde. I 2022 har Gralsgruppen mere indstrømningen i fokus, hvor den tidligere har haft et større fokus på undervisning. Den der derfor blevet mere individuelt rettet og det handler derfor mere om den enkeltes evolution gennem stadierne.

Kontakt
Gralsgruppen
Center for Levende Visdom, Mejlgade 28, 2.
8000 Aarhus C
Tlf.: 29 82 29 96 (Michael Jeremiassen)
https://gralsgruppen-aarhus.webnode.dk/om-os/
https://www.dengyldnecirkel.dk/ogg/

Litteratur og kilder
Lorentzen, Asger
1992 Menneskets indre univers, Valby, Borgen Forlag
Pedersen, René Dybdal
2005 I lysets tjeneste: nye religiøse og spirituelle grupper i Danmark, Højbjerg, Univers

Undersøgelsen 2022: Asger Rahbek Jensen og Benjamin Mark Røgilds
Undersøgelse 2012: Signe Bøgelund og Fie Bruun.
Undersøgelse 2002: Lone Jørgensen.

Hjerterum

Hjerterum er et spirituelt center og fællesskab i Århus, der huser arrangementer og kurser indenfor det holistiske og alternative miljø. Hjerterum repræsenterer ikke en specifik spirituel eller religiøs retning, men er åbne for alle grupper, der måtte ønske at benytte deres faciliteter.

Vi ville gerne have foretaget et gruppeinterview med nogle af de personer, der benytter Hjerterum, men det kunne desværre ikke lade sig gøre. Alt information om Hjerterum er derfor indhentet fra deres hjemmeside, https://holistisk.org, samt fra telefonisk interview udført af studentermedhjælper, Pernille Gold Nielsen.

Gruppens historie i lokalsamfundet

Hjerterum er en frivillig forening, der blev oprettet i 2015. Gruppen holder til på Guldsmedgade 26b, st., 8000 Aarhus C. Strategier og målsætninger for organisationen bliver besluttet i Hjerterums bestyrelse, som består af fem medlemmer. Hjerterum har desuden to ansatte, men det daglige arbejde suppleres også af frivillig arbejdskraft.

Medlemmer

Der er 150 registrerede medlemmer af Hjerterum, hvoraf størstedelen er kvinder. Siden oprettelsen af Hjerterum i 2015 er antallet af voksne, som deltager ugentligt i Hjerterum, steget, mens antallet af ugentlige deltagende børn er uændret. Man kan blive medlem af Hjerterum for 222 kr./mdr. Som medlem af Hjerterum får man rabat på de arrangementer, der bliver afholdt i Hjerterum. Hjerterum er åben for alle uanset aldersgruppe, køn, seksualitet, etnicitet og religiøs overbevisning.

Økonomiske forhold

Hjerterums indtægter kommer fra medlemskontingent, samt lejeindtægter fra udlejning af foreningens lokaler. Hjerterums årsregnskab kan desuden findes på deres hjemmeside.

Religiøs/spirituel praksis
Bestyrelsens medlemmer udbyder en række behandlingsmuligheder såsom terapi, healing og breathwork. Derudover bliver der afholdt arrangementer af andre grupper og forskellige tilbud fra fagpersoner i Hjerterums lokaler. Det kan eksempelvis være polaritetsterapi, clairvoyant rådgivning, trommerejser, mantrasang, fællesspisning, filmaftener, koncerter og dans.

Eksterne relationer
Da andre grupper og fagpersoner kan afholde arrangementer i Hjerterums faciliteter, har Hjerterum mange eksterne relationer. Eksempelvis benytter Unge Spirituelle Århus (USÅ), der er en forening for spirituelt interesserede i alderen mellem 16-35 år, sig af Hjerterum lokaler. Et overblik over, hvem der benytter sig af Hjerterums lokaler, kan ses under 'Events' på Hjerterums hjemmeside.

Hjemmeside og sociale medier
Hjerterum har sin egen hjemmeside, men derudover benytter de sig af deres Facebook-gruppe ('Hjerterum Fællesskab'), Facebook-side ('Hjerterum'), Instagram konto (@hjerterum_aarhus) og Youtube-kanal ('Hjerterum Aarhus'). Størstedelen af Hjerterums online aktivitet er på Facebook.

Kontakt
Guldsmedgade 26 b, 8000 Aarhus C
E-mail: hjerterum@holistisk.org
Hjemmeside: https://holistisk.org

Alt information om Hjerterum er indhentet fra deres hjemmeside, https://holistisk.org, samt et telefonisk interview udført af studentermedhjælper, Pernille Gold Nielsen.

Undersøgelsen er udført af Emma Valentin Bager og Sofie Kathleen Lloyd Thomsen.

Joyful Meditation

Joyful Meditation tilbyder forskellige kurser og workshops med udgangspunkt i mindfulness. Tilbuddene omhandler for eksempel professionel udvikling, personlig udvikling, gruppe-retreats og workshops for par. Formålet er, at den enkelte deltager kan styrke og forbedre sig selv. Meditation er i den forbindelse et værktøj til at opnå indre ro og visdom. Gruppen blev grundlagt i 2018 af Katarina Pedersen, som også står for den administrative ledelse.

Medlemmer

Der er ingen liste over formelt registrerede medlemmer, men det vurderes, at cirka 30 personer har en form for tilknytning til Joyful Meditation. Omkring 70% af de jævnligt deltagende er kvinder. Gennemsnitsalderen blandt deltagerne er forholdsvis lav, da det vurderes, at 60% er under 35 år. Medlemmernes er af blandede nationaliteter, og cirka 50% af de jævnligt deltagende er fra Vesteuropa. Derfor er hovedsproget i Joyful Meditation engelsk.

Religiøs/spirituel praksis

I Joyful Meditation underviser Katarina i et program bestående af 10 trin, hvis formål er at udvide bevidstheden. Programmet udspringer af træning fra School of Creation som lærer deltagerne at komme mere i kontakt med sig selv og gradvist blive helbredt gennem anerkendelse og accept af alle dele af selvet. Fokus er på at mærke egne følelser og krop, følge sin intuition og komme i kontakt med sit guddommelige indre. I forbindelse med de ugentlige møder afholdes der også uformelt samvær for deltagerne i forlængelse heraf.

Hjemmeside og sociale medier

Joyful Meditation har en facebookside med aktuelt 195 følgere. Af siden fremgår det at den første gruppemeditation blev afholdt i juli 2018 og der planlægges løbende fælles meditationer indtil oktober 2020. Herefter poster hun stadigvæk inspirerende indhold til sine følgere, men i mindre grad end tidligere. Den seneste er fra september 2022 (set maj 2023), hvilket tyder på, at aktiviteten har været nedadgående.

Kontakt
Joyful meditation kan kontaktes via facebook eller shopvibes

Litteratur og kilder
https://www.facebook.com/OnlyLoveCreates/
https://www.shopvibes.dk/joyful-meditation-aarhus
https://www.schoolofcreation.com/

Denne beskrivelse bygger ikke på kvalitative interviews med repræsentanter fra Joyful Meditation, men er udelukkende baseret på data fra spørgeskemaundersøgelsen samt hjemmesider og facebooksider. Teksten er skrevet af Laura Skifter Andersen og Henrik Reintoft Christensen.

Kristensamfundet (opdateret fra 2012)

Kristensamfundet blev grundlagt i 1922 i Schweiz af Friedrich Rittelmeyer, som var præst i den tyske evangeliske kirke. Den har eksisteret i Danmark siden slutningen af 1930'erne, men blev først i 1964 grundlagt som religiøs praksis. Studerende i Tyskland havde før grundlæggelsen henvendt sig til den østrigske filosof Rudolf Steiner, antroposofiens grundlægger, med et ønske om fornyelse af den protestantiske kirke. Steiner regnes ikke for at være Kristensamfundets grundlægger, men derimod som forkynder af Kristensamfundets religiøse praksis. I Danmark eksisterede, allerede inden Kristensamfundet blev etableret, Steiner-grupperinger og Steiner-skoler. I disse grupperinger blev de første menigheder grundlagt, og siden er menighederne vokset og har derfor kunnet anskaffe kirkebygninger. Kristensamfundet har en kirke i København og er del af The International Christian Community med hovedsæde i Berlin.

Kristensamfundet adskiller sig fra andre kristne retninger, da de tror på reinkarnation. Ifølge Kristensamfundet genfødes menneskets ånd, som er det evige i mennesket. Man genfødes kun i menneskeskikkelse, og genfødslen anses som noget positivt, da det giver mulighed for at udvikle sig selv.

Gruppens historie i lokalområdet

I Aarhus blev Kristensamfundet grundlagt i midten af 1970'erne af Inger Carlsen, som kom fra den københavnske menighed. I de første år havde den aarhusianske menighed ikke et fast lokale, men lejede lokaler rundt om i byen. Der var ligeledes ikke ansat en fast præst, men man havde præster fra København til at varetage de gejstlige handlinger. I 1998 købte Kristensamfundet ejendommen i Bergensgade i Aarhus Nord, der indeholder både kirke og præstebolig samt menighedslokaler. Lokalerne i kælderen i præsteboligen bruges af menigheden til menighedsmøder. Fra 1998 til 2002 var Per Andersen ansat som præst i Bergensgade, hvorefter der fulgte to år uden en fast præst, og hvor gudstjenester derfor blev afholdt af præster fra København. I 2004 blev Stephan Frister ansat som den femte præst i rækken, der har været tilknyttet Kristensamfundet i Aarhus. Stephan Frister er til dato stadig

ansat som præst i Kristensamfundet. Kirken i Aarhus fungerer som kirke for hele Jylland.

Organisation

Kristensamfundet i Aarhus er en selvstændig menighed med kontakt til andre organer i ind- såvel som udland. Kristensamfundet i Danmark er et anerkendt trossamfund, og der findes også afdelinger i København og Odense. For at være en selvstændig menighed påkræves det, at der bor en præst på stedet. Præsten er religiøs leder, i betydningen åndelig leder, og vælges på lige fod med menigheden ind i lokalbestyrelsen. Præsten står udelukkende for åndelig vejledning, forkyndelse og rituelle handlinger, mens lokalbestyrelsen varetager administrative opgaver, vedligeholdelse af bygningerne mm. Der er 6 medlemmer i lokalbestyrelsen.

Landsbestyrelsen har ingen åndelig kompetence, de varetager dialog med myndigheder, foretager økonomiske beslutninger samt ansætter præster. Udsendelse af præster varetages af Kristensamfundets øverste ledelse, som har sæde i Stuttgart.

Medlemmer

Kristensamfundets medlemmer betegnes som menighedsmedlemmer, menigheden eller blot medlemmer. Medlemmerne opdeles i tre underkategorier: aktive medlemmer, tilhængere og interesserede. Kristensamfundets medlemmer er geografisk fordelt over det meste af Jylland. Mens flest aktive medlemmer er fra Aarhus, sendes medlemsbladet ud til hele Jylland. Det vurderes, at der cirka er 50 personer med tilknytning til Kristensamfundet i Aarhus. Heraf vurderes det, at cirka 75% af de jævnligt deltagende er kvinder, mens 90% er over 60 år.

For at opnå medlemskab af menigheden kræves det, at man forinden har haft samtaler med den lokale præst, hvorefter man indskrives i kirkens medlemsbog; herved markerer man sit særlige forhold til Kristensamfundet. Det er muligt for medlemmerne at være medlem af andre trossamfund, og flere af medlemmerne er også medlem af folkekirken. Det andet trossamfund, man er del af, må ikke

stå i modsætning til evangelierne, men ellers er der ingen krav. Det skyldes, at Kristensamfundets vægter individuel frihed, som også gør sig gældende for den enkeltes trosforhold. Af samme grund findes der ingen læresætninger i Kristensamfundet, som menighedens medlemmer skal bekende sig til. Det er i stedet op til den enkelte at tro og fortolke indholdet af ritualerne og det kristne budskab, som vedkommende finder det rigtigt.

Kristensamfundet missionerer ikke. Kontakten til bevægelsen skabes oftest gennem venner og bekendte samt via foldere og lignende materiale, der er opstillet på biblioteker og læreanstalter. De fleste nye medlemmer i Aarhus kommer fra Steiner-miljøet eller Antroposofisk Selskab.

Økonomiske forhold

Kristensamfundet modtager støtte fra staten i form af dækning af porto til deres medlemsblad. Ellers er deres økonomi baseret på frivillige bidrag, gaver, private fonde og arv fra menighedsmedlemmerne. Det enkelte medlem bestemmer selv, hvor meget de vil yde. Stephan Frister får et honorar, men ellers køres meget af kirkens arbejde gennem frivillige.

En menighed er kun etableret, når den økonomisk bærer sig selv, men menigheden kan dog, hvis den mod forventning skulle komme i økonomiske vanskeligheder, søge om økonomisk hjælp fra enten paraplyorganisation eller andre menigheder.

Religiøs/spirituel praksis

I Kristensamfundet er tre grundelementer, som kirken baserer sit virke på: 1) sjælesorg (rådgivning), 2) forkyndelse (lære, prædiken, foredrag) og 3) den religiøse praksis, som er de syv sakramenter: nadveren, dåb, konfirmation, skrifte, brudevielse, den sidste olie samt præstevielse. Kristensamfundet er beslægtet med den romersk-katolske kirke, idet de ligeledes har de syv sakramenter. Nadversakramentet kaldes også Menneskevielsens Handling og indtager en særlig rolle i forhold til de øvrige sakramenter. Menneskevielsens Handling finder som oftest sted to gange om måneden. Ved disse begivenheder har præsten to

medhjælpere (ministranter), som hjælper under gudstjenesten. Der synges sjældent salmer, og menighedsmedlemmernes eneste aktive deltagelse består i at modtage nadveren og at gøre korsets tegn. Handlingen er meget ritualiseret og foregår i en afdæmpet, højtidelig atmosfære. Det tydeliggøres i Menneskevielsens Handling samt til højmesser, at treenigheden er central.

Der findes ingen læresætninger i Kristensamfundet, men medlemmerne tilslutter sig på individuel og personlig vis. Præsten har forkyndelsesfrihed og tager udgangspunkt i egne erfaringer, dog grundlæggende med udgangspunkt i de nytestamentlige tekster og primært med de tekster, som omhandler døden og opstandelsen.

Derudover mødes enkelte medlemmer til bibellæsning og efterfølgende diskussion af det læste tekststykke. Som i mange kristne kirker følger Kristensamfundet også et rituelt årstidsforløb, der indbefatter påske, himmelfart, pinse, advent, jul og helligtrekonger. Derudover fejres også sankthans (Johannes Døbers virksomhed), Midnatsgudstjeneste samt Skt. Mikaels dag. Til hver årstid hører en speciel bøn. Kirken afholder også forskellige kulturelle arrangementer og udflugter for menigheden.

Eksterne relationer

Kristensamfundet har ingen tilknytning til andre religiøse grupper, men ser positivt på et muligt tværkirkeligt samarbejde. Flere af Kristensamfundets medlemmer har relationer til Antroposofisk Selskab, som er stiftet af Rudolf Steiner. Ydermere er et flertal tilknyttet grene af Steiner-miljøet i Aarhus. Der er derfor en form for 'slægtskab' mellem grupperne, men der er intet institutionelt samarbejde.

Hjemmeside og sociale medier

Kristensamfundet har en hjemmeside, hvorpå der annonceres gudstjenester og andre begivenheder / tiltag fra kirken. Yderligere kan der findes informationer om historie, økonomi, medlemsblad og andre praktiske informationer. Der er også teologiske og filosofiske baggrundsovervejelser om Jesus og kristendom og reinkarnation på hjemmesiden. På hjemmesiden er der også adgang til deres månedsblad.

Kristensamfundet Aarhus får til tider trykt informationer om gudstjeneste i Kristeligt Dagblad. Derudover har Kristensamfundet i Danmark en facebookside med 342 følgere.

Forandringer
Der har stort set ikke været ændringer i medlemstallet i perioden 2002-2012. Ved sidste kortlægning var antallet af tilknyttede til menigheden i Aarhus cirka 200 personer. I dag anslås antallet af tilknyttede til at være omkring 50 i Aarhus, og medlemstallet er derfor faldet siden sidste kortlægning.

Kontakt
Kristensamfundet
Bergensgade 14
8200 Aarhus N

Litteratur og kilder
Kristensamfundets hjemmeside
http://www.kristensamfundet.dk/

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.

Undersøgelsen i 2012: Vibeke L. Westphall og Anna C. Frederiksen.
Undersøgelsen i 2002: Wendy Juul Mikkelsen

Liberal Katolsk Kirke (opdateret fra 2012)

Liberal Katolsk Kirke (LKK), tidligere Den Frie Universelle Kirke, er et teosofisk inspireret trossamfund, som ønsker at fremme Kristus' arbejde. LKK er hverken protestantisk eller katolsk på trods af navnet; kirkens standpunkter er derimod frie og universelle. De beskriver sig selv som en kirke 'med et esoterisk syn på reinkarnation, karma og den menneskelige evolution'. De vigtigste kilder til LKK's lære er især teosofferne J. I. Wedgwoods og C. W. Leadbeaters bøger samt Bibelen, men de anerkender også, at andre religiøse ledere og trosgrupperinger har vigtige budskaber, for eksempel Buddhas lære. Anerkendelsen af andre religiøse ledere og trosretninger sætter også rammen for trosfriheden i kirken. Der er hverken bestemte dogmer eller regler, som man skal tilslutte sig for at være medlem. Kirken har en trosbekendelse og en læresammenfatning, men det er op til den enkelte at tolke disse. LKK har sin oprindelse i den engelske gren af den gammelkatolske kirke. I 1915-1916 påbegyndtes en reorganisering af denne gren. Ifølge LKK var det Kristus selv, som dengang udsendte impulser til dannelsen af en ny kristen kirke. Opgaven blev lagt i hænderne på teosofferne J. I. Wedgwood og C. W. Leadbeater. Reorganiseringen medvirkede til en mere liberal kirke, men man bibeholdt kirkens sakramentale kraft gennem den apostolske succession (en ubrudt rækkefølge af håndspålæggelser til præster og biskopper tilbage til apostlen Peter). Datoen den 13. februar 1916 betragtes som LKK's stiftelsesdag. Formålet med LKK er at fremme Kristus' arbejde i verden. Kirken bidrager hertil, da den fungerer som en kanal for spredningen af Kristus' kraft og velsignelse til menneskeheden - den vigtigste metode er Den Hellige Eukaristi, nadveren. LKK mener, at man gennem nadveren får hjælp til at finde den guddom, som findes i alle menneskers hjerter, da "vi er alle en gnist af Gud". At finde ens guddom kan sidestilles med at finde hjælp i ens åndelige udviklingsproces. Sandheden skal findes inde i mennesket selv, da Kristus er iboende. I dag er LKK repræsenteret internationalt på tværs af kontinenterne. I Danmark er der fem menigheder.

Gruppens historie i lokalområdet
I årene 1964-1970 samledes LKK i Fajstrup (mellem Sabro og Hammel) hos kirkens biskop emeritus Børge Søgaard. I 1982 blev endnu en menighed grundlagt i Horsens. Menigheden i Horsens skrumpede dog ind. Præsten boede i Aalborg, og den resterende menighed ønskede kirken til Aarhus, hvilket skete i 1986. Menigheden i Aarhus har ikke egne lokaler, men benytter sig af lejede lokaler i Lysets Hus. LKK-menigheden i Aarhus hedder Skt. Gabriels Kirke efter den bibelske ærkeengel Gabriel.

Organisation
LKK er en episkopal kirke, hvilket vil sige, at det er kirkens biskopper, der har den øverste myndighed. På internationalt plan samles biskopperne på synoder og afgør de større anliggender, mens nationale anliggender ordnes på præstesynoder i Danmark. I Danmark er Jan Kvistborg regionalbiskop for Danmark. I hver af de fem danske menigheder er der en ansvarshavende præst, der svarer til folkekirkens sognepræst. Derudover findes der hjælpepræster og diakoner. Til hver kirke er et menighedsråd tilknyttet. Menighedsrådet tager sig af de praktiske opgaver i kirken; på landsbasis er der en landsforening, der er betegnet Foreningen Liberal Katolsk Kirke i Danmark, med repræsentanter fra alle menighedsråd samt fra præstesynoden.

Medlemmer
Enhver kan blive medlem af LKK, hvor der findes to former for medlemskab: støttemedlemmer og sakramentale medlemmer. Som støttemedlem og bidragyder betales der et mindre kontingent. Man behøver ikke at være medlem for at deltage i messer og kirkens tjenester i øvrigt, og der stilles ikke krav til medlemmerne om, at de ikke må tilhøre andre trossamfund. Som sakramentalt medlem er man døbt i kirken. LKK har op til denne kortlægning oplevet en nedgang i medlemstallet i de sidste 10 år. I Aarhus har LKK 10 registrerede medlemmer, hvoraf et overvejende antal er kvinder. Det vurderes at cirka 2/3 af dem, som jævnligt deltager, er kvinder, og at alle medlemmer er over 35 år. Samtidig med LKK har medlemmerne som

oftest også tilknytning til andre teosofiske kredse. Man ser helst, at medlemmer kommer til menigheden af sig selv, hvorfor der ikke annonceres efter nye medlemmer. Det er oftest nuværende medlemmers venner og bekendte, som finder vej til messerne.

Økonomiske forhold

LKK modtager ingen støtte fra stat eller kommune. Kirkens eneste indtægter er kontingent fra medlemmerne og evt. personlige gaver. LKK er således afhængig af frivillig arbejdskraft, hvilket medlemmerne gerne yder. Derudover skal præsterne ligeledes selv finansiere deres egne udgifter. LKK er på landsplan et anerkendt trossamfund, hvilket betyder, at individuelle bidragsydere har mulighed for skattefradrag ved bidrag til kirken.

Religiøs/spirituel praksis

LKK afholder (bortset fra sommermånederne) messe ca. en gang månedligt (søndage kl. 10.30), hvor der er adgang for alle. Til messen er der knyttet en helbredelsestjeneste, hvor der anvendes konsekreret balsam med helbredende kraft. Ved særlige højtider såsom jul og påske afholdes der ekstra messer. Messen minder meget om den katolske kirkes messer, og der lægges stor vægt på, at ritualerne udføres korrekt og ensartet hver gang. Under messen skaber præsten, sammen med menigheden, en kanal til det guddommelige. Kanalen er et kraftigt energifelt, som resulterer i, at Kristus kommer til stede i kirkerummet. Inden messen får deltagerne udleveret et hæfte, hvori messens forløb er beskrevet ned til mindste detalje. Salmer og prædiken-skriftsteder varierer fra gang til gang. Salmesang, velsignelser, røgelsesbrænding, fredslysning, forbøn for syge, døde og gravide samt nadver er elementer, som altid indgår i messen. Som det vigtigste i messen står nadveren, som ikke blot er et symbolsk sakramente til ihukommelse af Kristus; LKK tror på, at Kristus er til stede i åndelig forstand i brødet og vinen. Ifølge LKK har Kristus skænket menneskeheden de syv sakramenter i kærlighed for at hjælpe mennesker gennem livets vanskeligheder. Sakramenterne er således uvurderlige nådegaver, som er af stærk værdi for det åndeligt søgende menneske og dermed for

LKK. Ved Dåbens Sakramente bliver en skytsengel tilknyttet den døbte, og der gennemgås en renselse, som især er virkningsfuld for børn. Ved Konfirmationens Sakramente bliver man modtaget som riddere i Kristi tjeneste. Helligåndskraften skænkes en; der skabes derved en nærmere forbindelse mellem en selv og den højere sjæl. Ved Nadverens Sakramente, som for LKK er det vigtigste, skabes en direkte kanal til Kristus. Ved de to mantraer ”Dette er mit legeme” og ”Dette er mit blod” strømmer Kristuskraften ned i alterbrødet og druesaften, som derved forvandles til Kristi åndelige legeme og blod. De øvrige sakramenter er: Absolutionen, Det Hellige Ægteskab, De Hellige Ordener og De Hellige Olier. Alle sakramenter varetages i LKK.

Helbredelsestjenesten, som er knyttet til hver messe, styrker ens indre legeme – og derigennem også det fysiske legeme. Qua Helligåndens kraft, Absolutionens Sakramente, Salvningens Sakramente og Eukaristiens Sakramente mener LKK, at Kristus endnu en gang har givet en nådegave: at kunne levendegøre og supplere almindelige helbredelsesmetoder. LKK mener, at det er vigtigt, at sjælen er i ro og balance, hvilket helbredelsesmessen fremmaner. En ubalanceret sjæl vil derimod skabe disharmoni og besværliggøre kanalen til Kristus. Efter hver endt messe inviteres der til kaffe/te og brød, hvor man også er velkommen til at stille spørgsmål til præsten. Udover den månedlige messe afvikler LKK også sommerkurser, hvor det er muligt at fordybe sig i kirkens teologi og praksis.

Eksterne relationer

LKK arbejder ikke sammen med andre trosretninger i Danmark. Der har tidligere været arrangeret foredrag sammen med Teosofisk Forening, men et decideret samarbejde er der ikke tale om. Det manglende samarbejde skyldes dog ikke, at man fra LKK’s side ikke ønsker samarbejde med andre trosretninger; LKK accepterer alle andre religioner og anerkender, at der er flere veje, der fører til det guddommelige. Det skyldes, at LKK mener, at det er den samme guddommelige kilde, der står bag alle religioner. Man vil således gerne samarbejde med andre trosretninger.

Hjemmeside og sociale medier

LKK har en hjemmeside, www.lkk-dk.dk, hvor man (stort set) kan finde svar på alle de spørgsmål, man måtte have. På hjemmesiden bliver de vigtigste nyheder, som vedrører alle fire kirker, opdateret. Kirken har også et nyhedsbrev, Sanctus, som er at finde som PDF-fil på hjemmesiden. Derudover findes der også undervisningsmateriale, der kan downloades på hjemmesiden. LKK har derudover en privat Facebook-gruppe, Liberal Katolsk Kirke – Danmark, hvor man kan melde sig ind; gruppen består af 105 medlemmer. Det er ikke et krav, at man er meldt ind i LKK for at kunne blive medlem i gruppen på Facebook. Gruppemedlemmerne poster undertiden links til hjemmesider, musikstykker eller andet, som de har fundet spirituelt interessant.

Forandringer

LKK's største forandring omhandler deres anerkendelse som trossamfund. Ved første undersøgelse i 2002, arbejdede LKK på at blive anerkendt som trossamfund. Det lykkedes i 2012.

Som tidligere skrevet er det vigtigt for LKK, at ritualerne udføres korrekt og ensartet hver gang, hvorfor der ingen ændringer er sket i ritualudførelsen. Rent teologisk er LKK meget frie, hvilket også medfører, at det enkelte medlem kan forandre sin holdning, men overordnet set er de alle enige: Det handler om teosofi, hvor kærligheden er den lim, som binder det hele sammen.

Kontakt

Liberal Katolsk Kirke (LKK)
Sankt Gabriels Kirke, Lysets Hus
Posthussmøgen 11 C
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder

Blanch, Raymond (1998), *Mysterium Tremendum: esoteriske fortolkninger af messens indre væsen*, København, Sophia
Leadbeater, C.W. (1999), *Kristen Gnosis*, København, Sophia

Liberal Katolsk Kirkes hjemmeside www.lkk-dk.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.

Undersøgelsen i 2012: Regina Ulf Christensen og Lærke Uhd.
Undersøgelsen i 2002: Benny Siersbæk.

Lyset (opdateret fra 2012)

Lyset karakteriserer sig som en spirituel forening, der har til formål at hjælpe mennesker til udvikling og indsigt – en indsigt, som medfører en mere positiv livsindstilling. Denne indsigt er individuel, og man kan derfor mere eller mindre selv afgøre, hvad man vil tro på. For eksempel tror nogle medlemmer på reinkarnation, mens andre ikke gør. Overordnet repræsenterer Lyset en fælles overbevisning om, at menneskets krop ikke er det centrale i menneskets eksistens, da sjælen/ånden er i centrum. Når mennesket dør, er det således kun menneskets fysiske krop, der går til grunde, idet sjælen/ånden forlader kroppen og lever videre i den store kosmiske bevidsthed. Derudover er medlemmerne af den overbevisning, at medier er i stand til at kontakte den åndelige verden. På den måde kan man søge råd og vejledning fra den anden side.

Der er mange betydninger indlejret i foreningens navn, Lyset. Navnet kan sættes i forbindelse med alle de positive associationer, som man måtte få, når man hører ordet ”lys”. For eksempel kan man opfatte lyset som en modsætning til mørket, og derfor anse det som noget godt, man skal søge mod.

Gruppens historie i lokalområdet

Den oprindelige forening blev stiftet den 19.5.1913. Det fandt sted på et spiritistisk møde, hvor man igennem et medium modtog besked om at stifte en menighed i Aarhus. I beskeden fik man desuden anvisning om at kalde foreningen ”Mod Lyset”. Navnet stammer fra sætningen: ”Med sandhed vor Gud, vort valgsprog skal være, og vil I mine kære holde højt den ære, mod lyset skal vi vandre og føre sjæle ud fra mørkets dybe rædsel til evighed hos Gud.” Det var en besked, som mediet modtog fra den åndelige dimension – nærmere betegnet fra en tidligere biskop fra Trondheim. Sidenhen blev foreningen delt i to: ”Mod Lyset” og ”Psykisk samfund”. Foreningerne valgte imidlertid at slå sig sammen igen senere, og her fik foreningen navnet ”Lyset”. Foreningen blev stiftet på en generalforsamling den 17. maj 1995.

Mod Lyset lejede sig i starten ind hos metodisterne i Posthussmøgen. Senere købte foreningen bygningen, kaldet Lysets

Hus, som Lyset stadig ejer i dag. Mod Lyset fungerede oprindeligt som en kirke, men ved stiftelsen i 1995 besluttede man at omforme kirken til en forening. Det skyldes, at Lyset ikke anskuer sig selv som en religion, men som en spiritistisk forening. De anser spiritismen som en filosofi og en videnskab, og de ønsker derfor ikke at definere sig i forhold til andre religioner. Mod Lyset var dog oprindeligt inspireret af dele af den kristne tradition, hvilket også kan spores i dag.

Organisation

Lyset er organiseret omkring en bestyrelse, der udgør foreningens højeste myndighed. Foruden en formand består foreningen af fire andre personer samt to suppleanter. Lyset er en selvstændig forening og er ikke som sådan med i landsdækkende eller internationale organisationer. Dog benytter foreningen sig af andre organisationer. For eksempel har medlemmer været i England for at deltage i kurser for at lære om at blive et bedre medie. I England er spiritisme anerkendt som religiøs retning. Medierne har en væsentlig plads i Lyset, men anses ikke som religiøse ledere. Et af de største medier, som er tilknyttet Lyset, er dansk-engelske Marion Dampier-Jeans.

Medlemmer

Lyset er som nævnt en meget inkluderende forening, hvilket blandt andet viser sig i forbindelse med foreningens medlemmer. Der findes to forskellige typer af tilknyttede i foreningen; medlemmer og gæster. Det, der adskiller medlemmerne fra gæsterne, er, at medlemmerne meldes ind i foreningen ved at betale et årskontingent på 500 kr. Et medlemskab indebærer også, at man kan få halv pris på Lysets arrangementer og ret til at deltage i generalforsamlingerne. Det eneste kriterium, medlemmerne skal opfylde, er, at de skal være fyldt 18 år. For at kunne stille op til bestyrelsen, er det et krav, at man skal have været med i foreningen i mindst to år.

Lysets arrangementer er også velbesøgte af gæster. Gæsterne deltager altså kun i arrangementerne og engagerer sig ikke i foreningen. Lyset har cirka 100 registrerede medlemmer. En stor del af foreningens ”brugere” er gæster, og derfor ikke registrerede medlemmer.

Hovedparten af foreningens medlemmer er kvinder, og det vurderes, at cirka 80% af dem, som jævnligt deltager i foreningens arrangementer, er kvinder. Medlemmerne fordeler sig nogenlunde jævnt i forhold til alder. Lyset har et ønske om vækst, men foreningen udfører intet missionerende arbejde. Hidtil har foreningen bl.a. reklameret på byens biblioteker og i Århus Onsdag, men er nu stoppet med at uddele programmer og indsætte annoncer i avisen, da folk selv kan orientere sig på Lysets hjemmeside. Størstedelen af deltagerne i Lysets arrangementer kommer fra Aarhus. Alligevel har de i øjeblikket registrerede medlemmer, som er bosat udenfor Aarhus, blandt andet i Hjørring i Nordjylland.

Økonomiske forhold

Lyset finansieres gennem medlemskontingent (500 kr. pr. år) samt indtægter fra møderne (for eksempel entré for gæster, typisk 100 kr. – 150 kr.). Derudover har de en indtægt gennem lokaleudlejning. Foreningen er baseret på frivillig arbejdskraft, men medierne er dog lønnede. De får desuden også dækket deres rejseomkostninger.

Religiøs/spirituel praksis

Onsdagsmødet er den centrale spirituelle praksis i Lyset. Det foregår hver onsdag kl. 19.30. Ved mødets begyndelse byder man folk velkommen. Efterfølgende synger man en sang og beder en bøn, og mediet påbegynder sit arbejde, som kan bestå af clairvoyance, klarsyn eller foredrag. Clairvoyance og klarsyn går i korte træk ud på at kommunikere med og formidle fra den åndelige verden. Det afhænger meget af de deltagende, da de skaber den energi, som mediet arbejder med. Foredragene kan derimod omhandle alt fra spøgelser til spiritualitet i hverdagen. Under hvert møde gør man også brug af healing. Lyset opererer med en healingbog, hvori personen, som skal heales, skal noteres med navn, bopæl og lidelse. På denne måde kan de heales gennem bøn uden at være fysisk til stede. Efter aktiviteten sluttes arrangementet af på samme måde, som det begyndte, nemlig med en bøn. Efter mødet inviterer Lyset til kaffe og samvær med de andre deltagende. Inden mødet er der i lige uger mulighed for at deltage i

healings meditation, og i ulige uger kan man deltage i alternativ behandling. Begge disse tilbud er gratis.

Udover onsdagsmøderne afholder Lyset cirkler. Det er lukkede arrangementer, hvor syv mennesker mødes for at træne evnen til at sætte sig i forbindelse med den anden side. Man øver sig i at blive et medie. Når de har trænet i et stykke tid, holdes der såkaldte ”åbne cirkler”, hvor alle er velkomne. På den måde kan alle få et indblik i de ting, som medierne arbejder med. Lyset afholder også større ceremonier såsom navngivning, bryllup og begravelse. Ceremonierne rummer elementer fra den folkekirkelige praksis, men kommunikationen med den anden side er i højsædet. Ydermere er elementerne i ritualerne tilpasset den spirituelle praksis. Ceremonierne er ikke juridisk bindende, men symbolske. Der afholdes også forskellige foredrag om relevante emner, som også er tilgængelige for alle. Ydermere har Lyset tidligere haft arrangementer i forbindelse med Kulturnat i Aarhus.

Eksterne relationer

Lyset har blandt andet tidligere oplevet en øget interesse, som blev affødt af tv-programmer omhandlende spiritualitet, hvorfor de er vant til at omgås pressen. Det medfører også, at flere privatpersoner kontakter Lyset for råd og vejledning. Lyset er glade for denne opmærksomhed, da de ønsker at gøre deres positive budskab tilgængeligt for alle dem, som er interesserede. Lyset er ikke anerkendt som trossamfund. I lokalområdet samarbejder Lyset med andre religiøse grupper, blandt andet teosofiske foreninger og Liberal Katolsk Kirke, som også lejer Lysets lokaler.

Hjemmeside og sociale medier

Lyset har en offentligt tilgængelig hjemmeside, www.lysetshus.dk. Her kan man læse nærmere om Lyset, man kan orientere sig omkring Lysets grundlæggende trosforestillinger, læse om arrangementer eller følge med i formandens klumme. Lysets hjemmeside benyttes også af medlemmerne, som kan anvende den til at dele billeder eller udveksle erfaringer. Derudover er det også muligt at købe billetter til de forskellige arrangementer, leje Lysets lokaler eller tegne medlemskab. Lyset har desuden en åben Facebook-gruppe, ”Lysets hus”, som har

5000 følgere. Ved kortlægningen i 2012 havde denne gruppe blot 551 følgere. Gruppen anvendes bl.a. til at reklamere for Lysets arrangementer, til at dele billeder samt til at stille spørgsmål og få svar.

Forandringer

Siden den første undersøgelse i 2002 har Lyset gennemgået flere forandringer. Den mest tydelige forandring er, at Lyset i forbindelse med kortlægningen i 2002 anså sig selv som en religion, og derfor nærede et ønske om at blive anerkendt som trossamfund i Danmark. I dag karakteriserer Lyset sig som en spirituel forening, hvorfor foreningen ikke længere ønsker at blive anerkendt som religion. I perioden 2002-2012 har Lyset også ændret strategi i forhold til udadrettet reklame og information. Tidligere reklamerede Lyset i det offentlige rum på flere forskellige måder, men nu er foreningen stoppet med at trykke programmet fysisk, da alt information ligger online. Slutteligt skal nævnes, at Lyset i hele perioden siden første kortlægning har oplevet en fremgang i forhold til medlemstal. Antallet af følgere på Facebook er også steget markant siden 2012.

Kontakt

Lyset
Posthussmøgen 11c
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder

Arnborg, Mimi (1977), *At dø – er at leve*, Svendborg, Sphinks,
Arnborg, Mimi (1979), *Dødsøjeblikket – og derefter*, Ballerup, Ryhl
Arnborg, Mimi (1982), *Livet – det dyrebare*, Viby Sj., Strube,
Dampier-Jeans, Marion (2001), *Mit liv med ånderne*, Gylling, Borgen
Lysets hjemmeside, www.lysetshus.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.
Undersøgelsen i 2012: Lærke Uhd og Regina Ulf Christensen.
Undersøgelsen i 2002: Betina Sidelman.

New Age Wisdom Center

På Mejlgade 28 i Aarhus ligger New Age Wisdom Center. Ægteparret Isac Eduard Eghon Engelund og Helle Titanis er ejerne af butikken og lokalerne, som tilsammen udgør ’en oase for spirituel søgen og eftertænksomhed’. Ud fra mantraet om, at alt udvikling starter inde i én selv, er centeret et neutralt sted for de, som er nysgerrige på, hvad der er mellem himmel og jord.

Gruppens historie i lokalområdet

Eghon og Helle mødte hinanden i 1997. Ikke længe efter, at de havde mødt hinanden, fandt de lokalerne i Mejlgade 28. De kunne mærke, at stedet tiltalte dem, og de besluttede sig for at leje det sammen og starte New Age Wisdom Center. I starten var det blot et bart lokale, men derfra voksede det, og i dag er det blevet deres store passion. De startede med at leje et enkelt lokale, men har sidenhen udvidet med to lokaler. Stedet huser både en fysisk butik, men også Eghon og Helles private praksisser. I 90’erne var der meget aktivitet i Mejlgade 28, og Eghon og Helle har oplevet en udvikling, hvor folk er kommet og forsvundet og kommet og forsvundet kontinuerligt. Eghon mener, at de er den del af spirituelle miljø i Aarhus, som har været der længst tid.

Organisation

New Age Wisdom Center er ikke en organisation, og har heller ikke forbindelse til andre organisationer. De driver hver deres selvstændige spirituelle praksis med forskellige tilbud, og ønsker gennem dette at bidrage til, at mennesker har det godt i verden. I 00’erne havde de ansatte i butikken, da de oplevede meget aktivitet, men i takt med at internethandel er steget, har de nu ikke længere behov for ansatte. Arbejdsopgaverne i dag er fordelt mellem Eghon og Helle.

Medlemmer

New Age Wisdom Center har ikke en overordnet betegnelse for de mennesker, som benytter deres tilbud, da de er opdelt i grupper. De personer, der kommer i butikken, kalder de kunder, dem der benytter deres kursusvirksomhed, omtale de som kursister, de personer som

benytter clairvoyance eller envejs behandlinger, som horoskoper eller terapi, kalde de klienter. Der er stor forskel på, hvor engagerede de personer, der kommer hos New Age Wisdom Center er. Nogle personer besøger kun butikken en enkelt gang af ren nysgerrighed, men der er også dem der deltager i længere cirkelforløb, hvor nogle forløber over ti weekender i over et år. Ingen af grupperne er på nogen måde bundet eller forpligtet længere end det forløb, de vælger at deltage i, og derfor ønsker Eghon ikke at omtale dem som medlemmer. I butikken kommer der omkring 3.000 og 4.000 om året. Nogle af dem er det de kalder faste kunder, men der findes ikke noget præcis overblik over, hvor mange enkeltpersoner der besøger butikken hvert år. Både kunder, kursister og klienter kommer hovedsageligt fra Midtjylland. I butikken kommer folk i alle aldre - helt ned til 12-års alderen med forældre. Der er dog en overvægt af unge mennesker. I alle aldersgrupper er det flest kvinder der kommer. Omkring 10 procent har en anden etnisk baggrund end dansk. Fælles for dem, der opsøger New Age Wisdom Center er, at de er eftertænksomme og nysgerrige.

Økonomiske forhold

New Age Wisdom Center finansieres primært gennem de honorarer, som kursisterne betaler for kurserne. Sekundært kommer en lille del af den samlede indtægt fra butikssalget. New Age Wisdom Center modtager ikke offentligt støtte, men modtog corona-kompensation i 2020 under Covid19-pandemien. De eneste donationer, som butikken modtager, er gennem brugte bøger, som de videresælger. Skønt stor efterspørgsel, har de valgt ikke at have frivillig arbejdskraft, da arbejdsopgaverne udelukkende udføres af Eghon og Helle. Hver lørdag kommer der dog en butiksassistent, som betales for at hjælpe til med at ekspedere kunder, når der er travlt.

Religiøs/spirituel praksis

New Age Wisdom Centers primære fokus er at give kurser og spirituel vejledning med den enkelte i centrum. Helle udbyder traumeterapi, samtaleterapi, regarationsterapi, håndanalyser og små cirkelforløb. Derudover er Helle astrolog og tilbyder øjeblikshoroskoper,

årshoroskoper, fødselshoroskoper og en grunduddannelse i astrologi. Eghon laver clairvoyance, små sjælsforløb, som er udviklingsforløb til enkeltpersoner over 3-4 gange, og så laver han cirkelarbejde, hvor klienter kommer i små grupper.

Foruden kurserne er den fysiske butik et tilbud til de, som gerne vil have 'åndelig føde' med hjem - en bog, en krystal eller et kortsæt. Andre besøger butikken for at mærke energien og blive ladet op af dens atmosfære. Med en inklusiv tilgang til spiritualitet og religion ønsker New Age Wisdom Center ikke at være en organisation eller religion, men en oase for søgen.

Eksterne relationer

New Age Wisdom Center er ikke et anerkendt trossamfund. Det er et center, som er åben for alle. De er heller ikke en del af eller har forbindelse til andre spirituelle grupper. Det er ikke vigtigt for New Age Wisdom Center at reklamere for deres butik og budskab. De ser det som et åbent sted og et tilbud for alle interesserede. De har oplevet at blive kontaktet af universitetet, Kirkeministeriet og af journalisthøjskolen i forbindelse med interviews.

Hjemmeside og sociale medier

Eghon og Helle er begge på Facebook hver især, hvor de reklamerer for deres egne praksisser. Derudover har de også en Facebook-side og en hjemmeside for butikken. Det er ofte herigennem, de får kontakt til folk. Derudover har de lige nu ansat professionelle til at lave en videopræsentation af centret, som skal bruges til promovering online.

Forandringer

Siden etableringen af New Age Wisdom Center har de oplevet en del forandringer. Ved etableringen var Mejlgade en gade med mange terapeuter og et stort astrologisk miljø. I 1990'erne var Mejlgade 28 en adresse, som var yderst velkendt og som flere forskellige spirituelle grupper benyttede sig af. I dag er New Age Wisdom Center dem, som har ligget der længst.

New Age Wisdom Center har haft både økonomisk opgang og nedgang. Specielt kundernes forbrugsmønster har ændret sig en del. I 00'ere købte kunderne gerne 3-4 bøger ad gangen. Butikkens travlhed mærkede et dyk i takt med nethandlens udbredelse. I dag søger kunderne stadig efter spirituel vejledning i butikkens varelager, men kunderne vælger typisk én nøje udvalgt vare. Eghon fortæller, at kunderne med tiden bliver længere og længere i butikken for at nyde atmosfæren og den personlige snak med Eghon eller Helle.

Kontakt
Kontaktperson: Eghon Engelund
Adresse: Mejlgade 28, Aarhus C
Tlf: 86180280
E-mail: info@new-age-center.dk
Hjemmeside: https://new-age-shop.dk/shop/frontpage.html

Undersøgelsen 2022: Laura Hoffmann Jensen, Signe Hjort Mollerup og Ditte Avlund Hansen

Nutidig Kristen Spiritualitet – Klostergruppen, Hjortshøjgruppen og Lysenggruppen

Nutidig Kristen Spiritualitet er en forening der blev oprettet i 2012. Formålet med Nutidigkristen Spiritualitet er at medvirke til et frugtbart møde mellem nutidens folkelige spiritualitet og den kristne tradition, som komme til udtryk i Folkekirken og andre trossamfund. Foreningen formål er at fremme en fordybelse i tro og eksistens med vægt på den meditative praksis. Foreningen arrangerer også møder og seminar om klassiske og nutidige former for fordybelsespraksis, samt retræter og gudstjenester. Foreningen har dannet knap otte mindre grupper rundt om i landet: to i København, en i Roskilde, en i Odense, en i Skanderborg og tre grupper i Aarhus kommune. De fleste af grupperne sætter fokus på den meditative praksis centrerende bøn, men supplere med varierende andre fordybelsespraksisser.

Organisation

Grupper med Centrerende bøn / Meditationsgrupper:

Centrerende bøn er den mest almindelig form for bønspraksis i Nutidig Kristen Spiritualitet, derfor er meditationsgrupperne også de mere frekvente grupper man finder inden for foreningen. Hvordan de forskellige meditationsgrupper strukturerer deres møder kan variere, men fælles for dem alle er at de har sat to gange 20 minutter af til centrerende bøn. I Aarhus kommune er både Klostergruppen og Hjortshøjgruppen centrerende bøn grupper.

Udviklingsgrupper:

Udviklingsgrupperne er grupper der udforsker kristendommen som en udviklingsvej. I disse grupper undersøger og arbejder de med flere forskellige praksisformer, både indre og kropslige, som strækker længere ud end bare Centrerende bøn. Disse praksisser kan være i form af meditativ bibellæsning (Lectio Divina), kropsbøn, indre øvelser med energi og opmærksomhed, meditation og mange flere forskellige praksisformer. Der er kun tre udviklingsgrupper i Danmark lige nu, og én enkelt er placeret i Aarhus Kommune; Lysenggruppen. I

Lysenggruppen arbejder de med visdomspraksis, inspireret af bl.a. Cynthia Bourgeault og David G. Benner.

Gruppens historie i lokalområdet

Flere af medlemmerne har tilhørt den nu nedlagte gruppe i Gammel Åby. I 2017 blev den første gruppe i Aarhus kommune så oprettet i klosterkirken i Vor Frue Kirke; Klostergruppen. Gruppen blev dannet med udgangspunkt i centrerende bøn, som den stadig fortsætter med. Efter nogle år dannede nogle af deltagerne i Klostergruppen så en centrerende gruppe mere i Aarhus kommune, denne gang i sognegården i Hjortshøj kirke; Hjortshøjgruppen. Der var et ønske blandt deltagerne i Hjortshøjgruppen om et lokalt mødested, samt et større frirum til at inkludere deltagernes ideer og ønsker af andre aktiviteter udover den centrerende bøn. Gruppelederen for Lysenggruppen blev inspireret af Cynthia Bourgeault efter nogle retræter hos hende, hvor gruppelederen blev opfordret til at danne en udviklingsgruppe med fokus i Visdomspraksis. I 2020 blev udviklingsgruppen Lysenggruppen så dannet med dette fokus, hvor centrerende bøn blev nedprioriteret fremfor andre aktiviteter som Lectio Divina, kropsbøn og andre kontemplative Visdomspraksisser. Lysenggruppen har fået lov til at bruge Lysengkirke, som er en annekskirke af Holme kirke.

Medlemmer

I november 2021 havde Nutidig Kristen Spiritualitet omkring 150 medlemmer på landsplan. Man kan blive medlem hos Nutidig Kristen Spiritualitet ved at skrive til dem på deres hjemmeside (se Kontakt). Det årlige kontingent er på 200 kr. som giver adgang til foreningens møder, samt rabat på visse retræter og kurser. Men det er ikke et krav at være medlem af Nutidig Kristen Spiritualitet for at deltage i de mindre grupper. Det er helt gratis at deltage i møderne i de mindre grupper. I visse tilfælde var deltagerne i de mindre grupper ikke bevidste om at gruppen udsprang fra en forening. I de tre Aarhus kommune gruppers tilfælde, så havde de et maksimum af deltagere i deres grupper, varierende fra 10 til 15 personer. Alle tre grupper argumenterede med

at de gerne ville skabe et intimt rum når man mediterede sammen, som opnås bedst når man er i en gruppe på knap ti personer.

Økonomiske forhold
Som skrevet foroven, så er det gratis at deltage i de mindre gruppers møder. Alle tre Aarhus kommune grupper har fået lov til at låne deres lokale kirker til at afholde deres møder i: Klostergruppen mødes i klosterkirken i Vor Frue kirke, Hjortshøjgruppen mødes i sognegården i Hjortshøj kirken og Lysenggruppen har fået lov at bruge Lysengkirke. Udover at foreningen betaler nogle af kontaktpersonernes/værternes kørsel, så er der minimale brugerbetaling, såsom stearinlys.

Religiøse/spirituel praksis
Der er ikke en fælles forståelse af en teologi eller spirituel retning i nogle af grupperne. Alle har hver deres individuelle forståelse af hvad Gud, spiritualitet eller kristendom er for dem selv. De meditationspraksisser som Nutidig Kristen Spiritualitet praktisere giver de enkelte deltagere mulighed for at udforske hvad der er vigtigt og giver mening for dem selv.

Centrerende bøn:
Ifølge Nutidig Kristen Spiritualitets hjemmeside så er centrerende bøn en overgivelsespraksis, hvor man gennem bøn og meditation forsøger at åbne sig for relationen til det guddommelige i og omkring sig. Bønnen udspringer af Guds nærvær. Derfor bliver bønnen en øvelse i at se sit liv som et samvirke med Gud. Ifølge interviewpersonerne fra Hjortshøjgruppen, så er denne bønspraksis inspireret af en amerikansk munk, Thomas Keating, som har forfattet bogen *Åbent sind, åbent hjerte*. Her skriver Keating også om at denne form for bøn er en metode for at reducere hindringer for at udvikle den kontemplative bøn, hvilket er en erfaring eller en række af erfaringer, der fører frem til en permanent tilstand af forening med Gud. Igennem bønne åbner man sig for Guds nærvær og virke. Til møderne i grupperne med centrerende bøn indgår der altid to gange 20 minutters centrerende bøn. Her sidder man i stilhed, hvor man giver slip på enhver tanke der kan opstå under

bønnen, selv de mest fromme tanker. Både dem fra Hjortshøjgruppen og Keating anbefaler at man vælger et helligt (noget der har betydning for én selv) ord eller symbol, som man føler udtrykker ens ønske om at være i Gud nærvær. Hver gang ens tanker begynder at vandre, så anbringer man ordet eller symbolet nænsomt ind i bevidstheden og fortsætte meditationen. Imellem de to gange tyve minutters meditation er der stadig stilhed og ingen taler. Alle de tre grupper i Aarhus kommunen praktiserer centrerende bøn. Men i Lysenggruppen er det blot en ekstra aktivitet, da de fokuserer mere på Visdomspraksis.

Visdomspraksis (Lysenggruppen):
Lysenggruppen arbejder med Visdomspraksis som er inspireret af bl.a. Cynthia Bourgeault og David G. Benner. Ifølge et lille skriv, skrevet af kontaktpersonen fra Lysenggruppen, så er Visdom en bevidsthedsstrøm, som er fundamental i alle religioners tilblivelse:

> ”David G Benner, som har arbejdet med åndelig vejledning i mange år, skriver: “Den tidløse visdom har en kerne, som alle verdens store religioner er fælles om. Denne kerne udtrykker sig i fire centrale temaer: 1. Uanset hvilket navn man bruger, er Gud den ultimative virkelighed. 2. Den menneskelige sjæl ejer en lighed med og derfor en længsel efter denne ultimative virkelighed. 3. Det er muligt at møde og genkende den ultimative virkelighed direkte og umiddelbart. 4. Forening med den ultimative virkelighed er det endelige mål for al eksistens.”

Lysenggruppen udforsker denne Visdomspraksis igennem Lectio Divina og Kropsbøn. De bruger Centrerende bøn en gang i mellem, men det ligger ikke lige så fast som de to andre aktiviteter.

Kropsbøn (Lysenggruppen):
Kropsbønnen er vigtig for at kunne forstå Visdomspraksissen, da man skal have alle aspekter med for at tilgå den, også den fysiske og kropslige. Kropsbønnen giver én energi og åbner én op til at komme i kontakt med Visdommen. Nutidgig Kristen Spiritualitet har skrevet og

trykt et hæfte der forklarer og guider én igennem kropsbøn. I hæftet er der 19 forskellige kropsstillinger, hvor der bliver gennemgået hvad hver stilling gør ved én. Ifølge hæftet så er kropsbøn:

> ”Erfaringen er, at en given kropsstilling kalder en indre holdning frem, hvor bøn forbinder sig med følelser og med vågen opmærksomhed.
>
> I den vestlige kultur er splittet mellem krop og bevidsthed dybt forankret. Derfor må vi øve fra grunden, at bevidsthed, følelser og spiritualitet sammen med kroppens bevægelser kan blive til en ny erfaring af at være et hele – et helt menneske.
>
> (...) Hver [kropsstilling] åbner mod en arketypisk of tidløs nuance af, hvordan det er at vide sig forbundet med Gud. Erfaringerne lejrer sig i kroppen og fordyber en indre kontakt. Åndedrættet ved af nærværet, og kroppen helhed begynder at vide, hvordan det er at huske Gud: en hengiven åbenhed – forankret i brystrummet – at være i sin midte – og at være hel.”

I hæftets sidste par sider står der beskrevet hvordan man kan lave variationer i stillingerne eller den talte bøn.

Lectio Divina (Lysenggruppen):
Lectio Divina er bibelmeditation. Her bliver en lille passage eller nogle bibelvers læst op som deltagerne så skal kontemplere over. De sidder og mediterer og tænker over hvad disse citater betyder for én selv. Efter nogle minutter med sine egne tanker så bliver deltagerne sendt ud i nogle små grupper hvor de så fortæller om deres tanker over citaterne og hvad de betyder for én selv. Derefter bliver det taget op i plenum med alle andre. Efter alle har fået sagt noget, bliver der mediteret sammen i nogle minutter for at tænke over hvad de andre har sagt og hvordan man selv forholder sig til det.

Kontaktpersonen fortalte dog at det ikke er de klassiske fire evangelier de bruger, men at de lige nu bruger Thomas evangeliet, og har tidligere brugt Maria evangeliet. ”mere over i det esoteriske” som hun selv sagde. Hun tog et tekststykke fra Thomas evangeliet med, og efter vi havde tænkt over dét, så tog hun et bibelvers fra Sirak bog der omhandlede Visdom.

Eksterne relationer
Foreningen Nutidig Kristen Spiritualitet eksterne relationer har ikke været i vores fokus, så det vil vi ikke kunne svare på fyldestgørende. Men internt laver foreningen arrangementer for medlemmerne og de mindre grupper.

Hjemmeside og sociale medier
Nutidig Kristen Spiritualitet har en hjemmeside - https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/, samt en aktiv Facebook side ved samme navn. De mindre grupper har ikke egne hjemmesider eller Facebook sider. På Nutidig Kristen Spiritualitets hjemmeside, står Klostergruppen og Hjortshøjgruppen beskrevet inden under Grupper med Centrerende Bøn med alt information af grupperne, hvorimod Lysenggruppens informationer og aktiviteter står beskrevet under Udviklingsgrupper. Hvis grupperne skal annoncere noget internt i de mindre grupper, bliver det meldt ud via private beskeder eller mailkorrespondancer.

Kontakt
Hjemmeside: https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/
Facebook-side: https://www.facebook.com/nutidig.kristen.spiritualitet/
Mail til bestyrelsen samlet: info@nuks.dk
Tilmelding til arrangementer: tilmelding@nuks.dk

Klostergruppen
Mødes mandage i lige uger kl. 17:15-18:30 i Klosterkirken i Vor Frue Kirke, Aarhus C.
Kontaktperson: Eva Wildt Nielsen – ewnepost@gmail.com

Hjortshøjgruppen
Mødes mandage i ulige uger, kl. 17:00-18:15 i sognehuset til Hjortshøj Kirke
Kontaktperson: Grethe Hvam – gr.hvam@gmail.com

Lysengruppen
Mødes tirsdage i lige uger, kl. 19:00-21:00 i Lyseng kirke.
Kontaktperson og gruppeleder: Elisabeth Staal Jensen – elisabethstaaljensen@gmail.com

Litteratur og kilder

https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/
https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/vedtaegter/
https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/grundlagserklaering/
https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/wp-content/uploads/2021/01/Den-tidloese-visdom.pdf
https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/en-nutidig-kristen-spiritualitet/
”*Kropsbøn*”, skrevet og udgivet af Nutidig Kristen Spiritualitet: https://nutidig-kristen-spiritualitet.dk/klummer/

Undersøgelsen 2022: Hans Nobukazu Nielsen og Mette Emily Kendon

Scientologi Aarhus

Med udgivelsen af L. Ron Hubbards (1911-1986) bog Dianetics: The Modern Science of Mental Health i 1950 blev dianetikken (på græsk betyder dia ”gennem” og nous ”sjæl”), som en terapiform, offentliggjort og kunne herefter studeres og anvendes af menigmand. Dianetikken fokuserer på menneskets velbefindende og adfærd i dets aktuelle livsforløb. Den grundlæggende tanke var, at mennesket, specielt i sin tidlige barn- dom, havde været udsat for traumatiske hændelser, der medførte skabelsen af engrammateriale. Dette engrammateriale består af perciperede sanseoplevelser fra en konkret hændelse (fx smerter), der igen vil blive aktiveret, hvis individet senere befinder sig i en situation tilsvarende den, hvor engrammet blev skabt. Af angst for at genopleve den smerte, der er knyttet til det pågældende engram, vil individet ubevidst, lige- gyldigt om det er udsat for reel fare eller ej, forsøge at fjerne sig fra den potentielle faresituation. Da indivi- dets handlemåde således ikke beror på rationelle overvejelser og slutninger, betegnes måden at reagere på som en irrationel handling. Hubbard beskrev dianetikken som metoden til at fjerne disse engrammer, så individet kan leve som et rationelt og sundere menneske. I de følgende år erfarede Hubbard, igennem sine undersøgelser, at mennesket er et åndeligt væsen, en thetan, der siden universets tilblivelse har levet et uendeligt antal livsforløb i enhed med forskellige materi- elle kroppe. Oprindeligt levede thetaner som ’frit opererende’, dvs. som materieløse og uforgængelige ek- sistenser med ubegrænset indsigt og evne til at skabe ved blot at postulere eller tænke en tanke; således også det materielle univers og dets bestanddele (herunder kroppe). De fysiske kroppe havde og har i mod- sætning til thetanerne ingen bevidsthed og lever derfor efter instinktive stimulus-respons-mekanismer. På trods af at de fysiske kroppe blev til i kraft af thetanernes skaben, formåede thetanerne på et tidspunkt at blive indfanget og gjort afhængige af kroppe, så de med tiden glemte deres oprindelige skabende evner. Thetaner har siden da levet i en uendelig eksistenscyklus, hvor de forlader en døende krop for derefter at blive genfødt i en ny krop. På baggrund af disse nye erkendelser blev scientologien (på græsk betyder scio ”at vide” i den bredeste betydning af ordet, og logos ”studiet af”)

skabt som en videreudvikling af dianetikken. Nu gjaldt det ikke alene om at fjerne individets engrammateriale, men også at bevidstgøre thetanen som thetan og på den måde genindføre dens mistede evner. Med andre ord er det scientologiens mål, at thetaner igen bliver frit opererende og kontrollerende i forhold til det materielle univers (en tilstand, der i daglig tale refereres til som OT). På baggrund af scientologiens tilføjelse af et åndeligt aspekt i forhold til dianetikken blev Scientologi i 1954 etableret som en religion i USA ”på initiativ af nærtstående scientologer til Hubbard”. Siden da er kirken fortsat med at udbrede sine aktiviteter og er nu repræsenteret i samtlige kontinenter – det er dog ikke i alle lande, at scientologi er anerkendt som religion, hvilket den heller ikke er i Danmark.

Gruppens historie i lokalområdet

Scientologi Kirken Jylland blev grundlagt i Aarhus i 1979. Kirken var oprindeligt en Scientologi- mission, det vil sige en kirke, som tilbyder den grundlæggende information om Scientologi, herunder lavere former for auditering og introuddannelser. I 1983 fik kirken status som klasse V- kirke og dermed også mulighed for et højere auditeringsniveau (til status clear), ordination af præster og mulighed for søndagssamlinger, bryllupper, begravelser og mere i Scientologi-regi. Kirken har været placeret flere steder i Aarhus. Den startede i 1979 i Guldsmedgade, hvilket dog blev for småt, hvorfor de i 1995 flyttede til Vester Allé. I 2006 flyttede kirken til Christian X’s vej i Viby grundet bedre faciliteter. Siden sidste kortlægningsprojekt har Scientologi kirken flyttet lokation fra Christian X’s vej til Klamsagervej i Åbyhøj, men det forlyder dog, at kirken snart flytter til en ny adresse også i Åbyhøj, da de nuværende lokaler ikke er relative små.

Organisation

Som meget andet indenfor Scientologi består organisationsformen af en fast og nøje detaljeret struktur. Strukturen er udviklet og afprøvet af Hubbard selv og er grafisk afbildet på en ”organiseringstavle”, som hænger i ethvert Scientologicenter verden over. Denne ortodokse struktur sikrer, at alle Scientologicentre får den støtte og vejledning,

som er nødvendig for at videreføre Hubbards tanker. Church of Scientology International (CSI) er scientologiens moderkirke med hovedkontor i Los Angeles. CSI fører tilsyn med alle organisationer, grupper og centre verden over – groft sagt. Som næste led under CSI er De Kontinentale Forbindelseskontorer (CLO'er), som koordinerer på et mere regionalt og lokalt plan. Scientologikirken i København er CLO for Europa. Under CLO'erne er så de lokale centre, hvor Scientologi Kirken i Aarhus fungerer som en separat enhed og ledes af egen bestyrelse med direktør. Større beslutninger omkring kirken træffes af bestyrelsen. Hubbard har skrevet om beslutninger og beslutningsprocesser, og disse fungerer som retningslinjer for bestyrelsen. Som medlem af kirken har man dog en indflydelse, idet alle medlemmer har "ret" til at påpege fejl, forkerte handlinger m.m. i forbindelse med andre medlemmer. Det handler om at hjælpe hinanden, og alle er på det plan lige.

Medlemmer

I Scientologi Kirken Jylland er der tre grader af tilknytning til kirken: 1) ansatte, der på kontrakt varetager visse administrative eller religiøse poster i kirken, 2) medlemmer, der betaler kontingent til Scientologi Kir- ken Jylland (hvis man vil lave kurser eller servicer i kirken, skal man være medlem), og 3) andre brugere, der primært tæller folk, som kortvarigt stifter bekendtskab med kirken (omhandler også personer, der gennem- fører introduktionsservicer, men som herefter ikke ønsker at gennemføre yderligere servicer). Når Scientologi afholder store events, er der omkring 100 scientologer samlet. Hvis man medregner alle de medlemmer, som er i Aarhus, og inkluderer inaktive medlemmer, vil antallet af medlemmer ligge på ca. 200. Når det kommer til de ugentligt afholdt mindre kursuser er antallet af deltagere varierende, men der regnes i gennemsnit med at være omkring 30 deltagere. Under coronapandemien var antallet af deltagere cirka halverede grundet nedlukninger og restriktioner. De nye medlemmer opsøger typisk Scientologi, fordi de kender en, som allerede er medlem, alt imens andre kommer til, fordi de har læst en af Hubbards bøger (som regel dianetikbogen). Ydermere gør Scientologi meget for at få folk ind

i kirken. Til formålet anvender de bl.a. kontakt gennem flyers, møder og bekendte samt personlighedstest Coronapandemien har påvirket antallet af aktive medlemmer negativt og der har generelt være mindre deltagelse. I Scientologi Kirken Jylland findes der under 10 aktive medlemmer som hører under kategorien 'unge under 35 år'. Det er svingende om alle unge medlemmer deltager regelmæssigt i den kollektive praksis. Nogle har blot været til et par kursuser, mens andre er faste gengangere, og der er således en vis usikkerhed forbundet med det eksakte antal unge medlemmer. Trods det forholdsvis lave antal af unge medlemmer, er det stadig i Scientologi Jylland interesse at erhverve af nye unge medlemmer. Der findes dog ikke nogle specifikke aktiviteter henvendt direkte til unge mennesker og grunden herfor er, at Scientologi helt grundlæggende ikke fokuserer særlig meget på aldersgrupper, men derimod studie af Hubbers materiale og de enkeltes medlemmers egen tempo heri. Dog findes der kommunikations kursuser på lavere niveauer som eventuelt kunne være et tilbud tiltænkt unge mennesker.

Økonomiske forhold

Da Scientology i Danmark ikke er anerkendt som religion, modtager kirken ikke offentlig støtte. Kirken i Aarhus, såvel som alle andre afdelinger, er en økonomisk selvejende institution. Som udgangspunkt modtager den heller ikke økonomisk støtte fra nationale eller internationale Scientologikirker, men der betales i stedet for forskellige 'services' højere oppe i kirkehierarkiet; eksempelvis licens for at bruge Hubbards teknikker og metoder. Finansieringen af kirkens drift og aktiviteter sker primært igennem betaling for uddannelses- og auditeringsydelser. Medlemmerne betaler et medlemskab på 500 kr. på årsbasis. Priserne for uddannelses- og auditeringsydelser er meget forskellige, men det skønnes, at et aktivt medlem, der jævnligt gennemfører kurser og modtager auditering, vil have udgifter i kirken, der svarer til 10 % af vedkommendes indtægt – altså en 'bidragsstørrelse', som kendes fra andre trossamfund. Som ansat i kirken modtager man kun en beskeden/symbolsk løn fra kirken, men

får til gengæld tilbudt kurser og auditering til særlige medarbejder-priser.

Religiøs/spirituel praksis

Indenfor Scientologi er der i de seneste årtier udviklet en omfattende ritualpraksis, som både tæller individuelle (auditering) og kollektive (søndagssamling, dåb, vielse og begravelse etc.) ritualer. Af de nævnte ritualer praktiserer man især de individuelle auditeringer. De øvrige ritualer afholdes kun sjældent i Scientologi Kirken Jylland og i Danmark i det hele taget. Den individuelle auditering anses for at være kirkens vigtigste religiøse aktivitet, da det er her, at den enkelte mest effektfuldt kan fjerne sit engrammateriale og derved bevæge sig op ad den nøje strukturerede ”Broen” til Fuldkommen Frihed og nærme sig tilstanden OT. Som et praktisk redskab til at lokalisere engrammateriale, der indeholder hændelser fra alle thetanens inkarnationer, har Hubbard udviklet et e-meter (elektropsykometer). E-metret er et elektronisk apparat med to metaldåser, hvorigennem der sendes en svag strøm. Under en auditering sidder den auditerede (præ-clear eller PC) med disse dåser i hænderne, imens auditor udsiger visse kommandoer, ofte formuleret som spørgsmål. Viser det sig, at en given kommando resulterer i et udslag på e-metrets aflæsningsfelt, er det et tegn på, at den auditerede er stødt på engrammateriale. Herefter gentages den aktuelle kommando, indtil PC har besvaret spørgsmålet og e-meterudslaget er væk. Ser man på ”Broen”, der i visse grafiske fremstillinger er afbildet som en bro, der passeres, opnår man på et tidspunkt i auditeringsforløbet tilstanden clear, hvor man siges at have fjernet sine individuelle engrammer. Herefter foregår auditeringen på de øvre OT- grader for det meste som såkaldte solo-auditeringer. Da materialet, som bruges under auditering efter clear-stadiet, kun er forbeholdt de personer, der befinder sig på de pågældende trin, er det vanskeligt at sige noget om, hvilke ’opgaver’ OT-graderne arbejder med. Det forventes dog, at et af de områder, som berøres, er kollektivt engrammateriale, da det ifølge scientologiens verdenssyn er nødvendigt at arbejde for en kollektiv frelse, for at den enkelte thetan i sidste ende selv vil kunne blive frit opererende

Eksterne relationer

Scientologi kan ikke siges at være direkte beslægtet med andre religiøse grupper, om end en vis beslægtet- hed har været pointeret i forhold til indisk religion, idet Hubbard i slutningen af 1960'erne bl.a. betegnede sig selv som den nye Maitreya (den genkommende hvide Buddha). Scientologi i Aarhus er dog for fire-fem år siden kommet med i et interreligiøst forum sammen med Scientologi i København. Scientologi har visse tiltag, der indbefatter alle mennesker, jævnfør den kollektive frelsestanke. Disse tiltag rummer bl.a. study-houses (som er et studie, der tilbyder hjælp til børn og voksne med studieproblemer fx i matematik eller dansk) og et narkonon-program, som i korte træk er et program, der hjælper narkomaner til afvænning. Disse tiltag ses som en mulighed for at forbedre verden, og Scientologi anser ikke tiltagene som specifikt scientologi-religiøse.

Hjemmeside og sociale medier

På hjemmesiden www.scintology-jylland.org findes der generel information om Scientologis opståen og historien som trosretning. Det er via en online boghandel muligt at købe materiale og e- bøger omhandlende Scientologi, dinetik og L. Ron Hubbard. Ydermere tilbydes der også køb af kurser i at forbedre tilværelsen, og det er også muligt at foretage donationer via hjemmesiden. På hjemmesiden har besøgende mulighed for at tage en gratis personlighedstest, og kontaktinformation på Scientologi Jylland er også tilgængeligt. I den forbindelse er det muligt at lave en personlig aftale om rundvisning i kirken, ringe og aftale tid til filmforevisning eller booke scientologer til foredrag Foruden hjemmesiden, har Scientologi Jylland under coronapandemien øget brugen af de sociale medier. Her har Facebook og Google Addwork været brugt til selvpromovering og annoncer, mens flere kurserer og events har været afholdt på online på Zoom. Dog har antallet af deltagere til disse online kursuser været markant lavere end til kursuser med fysisk fremmøde

Forandringer

Scientologi er som beskrevet en meget ortodoks religion, hvorfor tingene sjældent forandrer sig. Hubbard har igennem en utallig række af bøger nedskrevet sine tanker, holdninger og mål, hvorfor der foreligger klare retningslinjer omkring alt. Der er således ikke sket forandringer i den religiøse teologi. Foruden at lokationen for Scientologi kirken har ændret sig, er inddragelsen af sociale medier og diverse online platforme det mest markante forandringspunkt. Dette skyldes i høj grad de alternative tilbud der blev oprettet i forbindelse med coronapandemien, nedlukninger og restriktioner, der også har skyld i et svingende antal deltagere ved diverse kursuser.

Kontakt

Scientologi Kirken Jylland
Klamsagervej 27
8230 Åbyhøj
Tlf.: 86 19 20 44
www.scintology-jylland.org

Litteratur og kilder:

Fibiger, Marianne Qvortrup (red.) (2013) *Religion i Aarhus 2013. En kortlægning af religion og spiritualitet*, Center for Samtidsreligion, Aarhus Universitet

www.scientology-jylland.org

Undersøgelsen 2022: Augusta K. Sørensen og Sara B. Sørensen
Undersøgelsen 2012: Regina Ulf og Lærke Uhd
Undersøgelsen 2002: René Dybdal Pedersen

Sirius Center (opdateret fra 2012)

Sirius Center er en spirituel græsrodsbevægelse. De arbejder for Kristus Maitreyas genkomst på jorden og ser det som deres opgave at hjælpe til at løse konflikter og krig på jorden gennem lystjeneste-meditationer, hvor de påkalder sig lys og energi. Meditationerne er derfor ikke rettet mod selvudvikling, men mod uselvisk at hjælpe jorden. De mener, at der er syv søstre, stjerner, der arbejder sammen, heriblandt Sirius og solen. Igennem Sirius strømmer Kristus Maitreyas kærlighed og energi, og gennem meditation formidler gruppen denne kærlighed videre til resten af jorden. Sirius Centers spiritualitet har grundlag i teosofien, og de tror på, at alle mennesker har en gnist af det guddommelige i sig. De tror på reinkarnerede mennesker, som stammer fra andre planeter eller ikke-synlige overjordiske planer, og at disse mennesker er placeret på jorden med det formål at hjælpe jorden til en bedre fremtid. Sirius Center har sit navn efter stjernen Sirius, der ifølge teosofisk opfattelse er centrum for vores del af universet og derfor er ansvarlig for vores solsystems udvikling.

Gruppens historie i lokalområdet

Sirius Center blev etableret af Søren Vejs-Petersen. Han blev åndeligt søgende i 1986, hvor han meldte sig ind i Rosenhaven, der er en spirituel bevægelse grundlagt og da ledet af Ananda Tara Shan. Denne gruppe brød han med i 1994, hvorefter han var med til at etablere Den Gyldne Cirkel sammen med Asger Lorentsen. I 2002 skete der en splittelse af gruppen, bl.a. da Søren Vejs-Petersen havde en anden tolkning af teosofien end Asger Lorentsen. Herefter stiftede Søren Vejs-Petersen en ny gruppe, som han kaldte Sirius Center, mens den oprindelige gruppe bibeholdt navnet Den Gyldne Cirkel (i dag kaldet Gralsgruppen Aarhus).

Sirius Center lejer sig ind i lokaler i Aarhus C. Her afholder de lystjenestemeditationer og Maitreya-meditationer. Ofte er der andre aktiviteter efterfølgende, heriblandt gralstjeneste og/eller filmfremvisning.

Organisation
Sirius Center har ikke en enkelt fast organisatorisk leder. Der er ingen specielle krav for at styre lystjeneste-meditationerne, som gruppen afholder, men man skal godkendes af de andre. Lederne af lystjeneste-meditationerne ser sig ikke som religiøse ledere, men som vejledere. Væsentlige beslutninger tages af tjenesteledere på gruppens vegne. Dette er af praktiske årsager og ikke grundet en speciel hierarkisk opbygning, og der kan både være flere eller færre tjenesteledere, alt efter hvor mange, der er interesserede i at være det.

Medlemmer
Man kan som sådan ikke have medlemskab i Sirius Center, da det er åbent for alle og hverken kræver tilmelding eller speciel viden. Det vurderes, at cirka 10 personer har tilknytning til Sirius Center. Det er derfor faldet siden sidste kortlægning, hvor antallet af interesserede blev estimeret til at være omkring 50-60 personer.

Bevægelsen er ikke missionerende, og folk skal komme af lyst. Derfor har de heller ikke et mål om at vokse sig større. Selvfølgelig vil de gerne se flere interesserede, men det er ikke gruppens primære fokus. De vil gerne fortsætte med at eksistere, men hvis der på et tidspunkt ikke er støtte til bevægelsen, må den ophøre. Deltagerne i aktiviteterne er fortrinsvist fra Aarhus og nærområdet, og deltagerne er 35+, hvoraf de fleste dog er 60 år eller derover. Det vurderes, at cirka 2/3 af de jævnligt deltagende er kvinder. Der er mange forskellige etniciteter, der har deltaget i tjenesterne, men de færreste er dog fortsat med at komme der, hvorfor der primært deltager etniske danskere fast. Man kan sagtens være medlem af andre trossamfund, samtidig med, at man deltager i Sirius Centers aktiviteter, da centret ikke anser sig selv som en religiøs bevægelse.

Økonomiske forhold
Sirius Center modtager ikke offentlig støtte. De udgifter, der er til bl.a. afholdelse af tjenester, afholdes af tjenestelederne, der som de eneste betaler kontingent, og derudover er der nogle, der selv vælger at give en form for kontingent. Det er ikke noget, der forventes. Sirius Center

modtager derudover også donationer. Alt arbejde i Sirius Center er frivilligt.

Religiøs/spirituel praksis

Sirius Center afholder lystjeneste-meditationer som en af deres primære aktiviteter. Det foregår ved en guidet meditativ tjeneste, hvor man sidder i en rundkreds om et bord med stearinlys, der fungerer som alter. Stearinlysene symboliserer den indre gnist, som alle mennesker har i sig. Under tjenesten spilles der musik, hvilket som oftest er klassisk eller new age. Den musik, der bruges, skal passe til den energi, som man vil påkalde. Der kræves ikke nogen aktiv deltagelse, og hvis man ikke føler sig tilpas ved at recitere de tekster, der bruges under tjenesterne, kan man undlade dette og blot lytte. Derudover har Sirius Center også Kristus Maitreya-meditationer og gralstjenester, der minder om lystjeneste-meditationerne, men som er mere ceremonielle. De har også aftener med studiegrupper. Man kan ikke sige, at en type af tjeneste er vigtigere end de andre, men gruppen lægger særlig vægt på lystjeneste-meditationerne ved højtiderne påske, jul og Vesak (en buddhistisk helligdag, Buddhas fødselsdag). Man fejrer også ærkeenglen Michael. Ellers følger gruppen de højtider, der generelt er i Danmark, fx søger de Helligånden ved pinse.

Til de forskellige tjenester benytter gruppen forskellige symboler. Man sørger så vidt muligt for, at der ved gralstjenester ligger en hvid rose på alteret. Derudover bruger man ved gralstjenesterne en davidsstjerne med en cirkel i midten. De to trekanter er farvede; den øverste, der er gul, symboliserer det åndelige, og den nederste, der er rød, symboliserer det jordiske. De to trekanter ligger over hinanden og skaber et punkt, hvorfra de mener, man ikke kan fare vild, hvorfor symbolet kan bruges som guide. Alle tjenester og meditationer er primært på dansk, men ved visse tjenester bruger man dog engelsk, da vibrationerne går tabt ved de oversættelser, som man har forsøgt at lave.

Eksterne relationer

Sirius Center er ikke medlem af nogen større national eller international organisation. Tidligere har de været en del af Krystalsolen, et spirituelt

undervisnings- og lyscenter i Esrum i Nordsjælland, der er ledet af Inge Olsen, men Sirius Center i Aarhus har valgt at melde sig ud igen. Sirius Center har bevidst valgt ikke blive medlem af andre organisationer, bl.a. fordi tjenestelederne ikke har tiden til det.

Sirius Center har kontakt med andre grupper, heriblandt Den Gyldne Cirkel, Gralsgruppen og Rosegruppen. Årsagen til, at de ikke har yderligere kontakter, er, at Sirius Center som gruppe har fokus på lystjeneste-meditationernes hjælp til jorden og ikke på individuel udvikling.

Hjemmeside og sociale medier

Sirius Center har en facebookside med 81 følgere. De har tidligere haft en hjemmeside, men den er ikke længere aktiv.

Forandringer

Siden første pluralismeprojekt har Sirius Center ændret lokalitet fra Skolegade 7b til lokalerne på Mejlgade. Derudover har Sirius Center i løbet af de seneste 20 år oplevet en medlemsnedgang. Ved sidste kortlægning i 2012 var en af grundende til nedgangen blandt andet, at man havde valgt at ændre lystjeneste-meditationerne fra meditation til at være primært ledede tjenester. Man er desuden begyndt at udbyde gralstjenester. I forhold til tidligere er mange af deltagerne ikke så velbevandrede i teosofien, og derudover har de oplevet, at der nu kommer mange fra new age-bevægelser.

Derudover blev det ved sidste kortlægning oplyst af en af tjenestelederne, at Sirius Center siden oprettelsen er blevet mere inspireret af frimureri, hvilket bl.a. kommer til udtryk ved, at man bruger frimurernes tre søjler i gralstjenesten, og at man også er begyndt at sidde i et kvadrat i stedet for en cirkel. En yderligere forandring er, at gruppen har fået sit eget symbol, der er en rød og gul davidsstjerne med en cirkel i midten.

Siden sidste kortlægning i 2012 har gruppen nedlagt deres hjemmeside, men de har i stedet fået en facebookside, hvor de er meget aktive.

Kontakt
Sirius Center
Mejlgade 28, 2. sal
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder
Der findes ingen litteratur, der direkte omhandler Sirius Center, men man kan finde mange af tankerne bag deres filosofi i bøger af Asger Lorentsen, selv om Ager Lorentsen har en anden tolkning af teosofien, end Sirius Center har. Derudover anbefalede Sirius Center *Levende Visdom* af Søren Hauge, *Livets Indre Dimensioner* af Niels Brønsted og film af Birgit Lomborg.

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.

Undersøgelsen i 2012: Bjarne S. Mortensen og Mette B.K. Fredriksen.
Undersøgelsen i 2002: Lotte Damsgaard.

Summit Lighthouse

Summit Lighthouse Aarhus er en gruppe, som er en del af den internationale organisation Summit Lighthouse. Hovedorganisationen ”Church Universal and Triumphant” ligger i Montana i USA og blev oprettet i 1958. Her findes Summit Lighthouse’ eget universitet, som blandt andet uddanner præster. Summit Lighthouse Aarhus ser sig selv som en religion, men ikke i den klassiske forstand. Summit Lighthouse udspringer af bl.a. teosofien. Deres tro, skrifter, guder og religiøse praksis er hentet fra forskellige religioner, folklore og mennesker, hvor det *talte ords kraft* ses som både en verdensreligion, filosofi og videnskab. Det er kun på jorden, at religionerne er opdelt - i Himlen er der ingen skel. Summit Lighthouse Aarhus ser sandhed i alle religioner og vælger inkluderende i dem. Ordets kraft er guds kærlighed som gennem himmellyset bliver transformeret til ord, så mennesket kan forstå det. Udvalgte personer får givet ordet, også kaldet dikteringerne, af *de opstegne mestre*. Under ét omtales disse mestre som Det Store Hvide Broderskab, hvor hvid ikke refererer til race, men til den aura af hvidt lys, som mestrene får omkring sig, når de ikke længere er knyttet til en materiel krop. Grundlæggerne af Summit Lighthouse Elisabeth Clare og Mark L. Prophet vigtige skikkelser blandt de opstegne mestre. De opstegne Mestre er forskellige historiske personligheder (religiøse ledere, helgener osv.), der igennem en række livsforløb er genforenet med det, som Summit Lighthouse anser for at være den guddommelige kilde Hver uge bliver der udgivet en *visdomsperle* af Summit Lighthouse, som er dikteringer givet til Mark og Elisabeth af de opstegne mestre. Der arbejdes hele tiden på at transformere og udgive deres dikteringer efter deres død.

Gruppens historie i lokalområdet

Summit Lighthhouse Århus blev grundlagt i 1987, men allerede året efter blev medlemmerne kaldt til USA af hovedorganisationen. Dorte M.G. Asbjerg er repræsentant for Summit Lighthouse Aarhus. Hun kom hjem fra USA i 1997 og begyndte at holde foredrag i Aarhus. Efterfølgende i 2001 blev organisationen Summit Lighthouse Aarhus etableret og deres forlag Clare. Summit Lighthouse er også i

København, men Dorte mente, at der også var et behov for organisationen i Danmarks andenstørste by. Fra hovedorganisation ønsker man, at Summit Lighthouse er til stede i nærheden af universiteterne, fordi det er en central opgave at bede for de unge. I begyndelsen holdt Summit Lighthouse til i Skolegade, og senere i Lysets Hus og på forskellige biblioteker blandt andet Åby Bibliotek og Viby bibliotek. Man forsøgte dengang at starte en ungdomsgruppe, men på grund af manglende tilslutning eksisterer den ikke længere. I dag holder Summit Lighthouse Aarhus størstedelen af deres møder på Zoom, da flere har mulighed for at deltage. I skrivende stund er 14 personer på Dortes mailliste, og det er personer fra hele Danmark. Dorte og hendes mand sætter også deres hjem til rådighed til møderne, så de deltagende selv kan bestemme, om de vil til møde fysisk eller online. Når Dorte udsender en Zoom-invitation, udsender hun altid en fysisk invitation, fordi der som regel er et par stykker, der hellere vil møde op fysisk.

Organisation

I hovedorganisationen er der en præsident og en spirituel leder, som vælges af et råd, der hedder "de fireogtyve ældste". Alle kan blive valgt ind i ældsterådet. Den spirituelle leder og præsidenten leder sammen i Summit Lighthouse hovedsæde i Montana. Deres opgave er at udbrede mestrenes lære. De skal også sikre, at vi kommer sikkert ind i den nye tidsalder "vandmandens tidsalder". Derudover findes der forskellige niveauer og grupper inden for Summit Lighthouse. For eksempel findes der "flexibel group" og "study groups". Her skal der der mindst være ti medlemmer, som mødes fast en gang om ugen og som afholder forskellige tjenester. Et andet lag hedder "teaching center". Her bor man sammen som som munke og nonner. Yderligere kan man uddanne sig til præst i Montana, hvis man gennemfører en uddannelse på Summit Lighthouse University og gennemgår en række test, som undersøger om personens hjerte chakra er udviklet. Summit Lighthouse Aarhus benytter alle lagene, men grundet begrænset aktive medlemmer sker det på en mindre skala og ofte privat eller online.

Medlemmer

Personer der er tilknyttet Summit Lighthouse Aarhus omtales forskelligt, alt efter hvilken forbindelse de har til organisationen. I Aarhus er der både støttepersoner, som ikke deltager men støtter dem finansielt og medlemmer af særlig betydning. Dorte skelner ikke så skarpt mellem dem. De personer der er på hendes Zoom-mailliste donerer penge for det arbejde, hun udfører, som bl.a. er at holde foredrag og oversætte tekster gennem forlaget Clare. Overordnet indenfor Summit Lighthouse er der to typer medlemskaber. Man kan enten være medlem af Summit Lighthouse eller både Summit Lighthouse og deres kirken. I den forbindelse er der forskellige medlemsniveauer. Første niveau kaldes Keeper of the Flame. Her starter nytilkomne, og her er man de første 8 måneder indtil lektion 8. Man modtager en lektion om måneden. De fleste medlemmer er på dette niveau. Andre vælger at fortsætte og blive medlem af kirken, hvorved man får betegnelsen *kommunikant*. Der er særlige krav til dem, der vælger at blive medlem af kirken Church Universal and Triumphant. Man må ikke drikke alkohol, ryge, have udenomsægteskabelige forhold eller være medlem af andre trossamfund, da det menes at bremse individets åndelige udvikling. Disse regler gælder ikke medlemmer, der blot er medlem af Summit Lighthouse. Medlemmerne af Summit Lighthouse i Aarhus er både mænd og kvinder, men med en lille overvægt af kvinder. De er 60+, men ønsker dog at tiltrække flere unge. Flere unge deltager i foredragene, men Dorte mener, at den store dedikation der er forbundet med at være medlem, kan afskrække de unge, og at unge søger et fællesskab med jævnaldrende. Et fællestræk hos medlemmerne er, at de helst undgår sort tøj, da de forbinder sort med sorg.

Økonomiske forhold

Summit Lighthouse Aarhus er selvfinansiende gennem bogsalg og donationer. De modtager hverken offentlig støtte i Danmark eller fra deres hovedkontor i USA. Her har de dog mulighed for at søge støtte til eventuelle projekter. Summit Lighthouse Aarhus ejer forlaget Clare, som både finansielt og åndeligt betyder meget for gruppen. If. Dorte er

det deres vigtigste opgave at udbrede de opstegne mestres lære. Det foregår ved at udgive og oversætte de bøger, som er skrevet af Elizabeth Clare Prophet. Der er ingen lønnede ansatte, men Summit Lighthouse har mange frivillige, hvis arbejdskraft bruges i arbejdet med bøgerne og andre aktiviteter.

Religiøs/spirituel praksis

I Summit Lighthouse mener man, at mennesket er kendetegnet ved at have en medfødt guddommelig gnist i hjertet. Målet for den enkelte er at gøre denne gnist større for til sidst at blive ét med Gud. Den centrale religiøse praksis, som udøves i Summit Lighthouse, er beskrevet af Mark L. Prophet og Elisabeth Clare Prop- het i Videnskaben om det talte ord (Science of the Spoken Word). Det er en metode, hvor den enkelte kan få adgang til det guddommelige i sig selv. Metoden består af tre komponenter: bøn, meditation og dekreter (repeteret bøn). Ved at udføre disse tre handlinger påkalder man sig Guds lys og den violette flamme. Den violette flamme er et spirituelt lys også kaldet "Livets vand", som alle mennesker søger. En bøn kunne starte med en times bøn til den violette flamme efterfulgt af en fremsigelse af Ærkeenglen Michaels Rosenkrans for fred og kærlighed. Den violette flamme omformer den dårlige karma, der er oplagret i mennesket og planeten til lys, visdom, styrke og kærlighed. Ved denne praksis menes man på det individuelle plan at kunne opnå at blive ét med Gud og på det planetariske plan at fremme udbredelsen af fred og kærlighed i verden. Forløbet og indholdet af disse ritualer ("tjenester") er fastsat de enkelte dage, hvor lørdag ses som den vigtigste, idet det er dagen for den violette flammes ritual. De forskellige ritualer kan både foretages kollektivt og individuelt og er obligatoriske for kommunikanter (nadveren kan fx indtages individuelt, uden at en autoriseret person skal velsigne brødet og vinen). For Summit Lighthouse Aarhus er ordet og særligt bønnen vigtig. Inspireret af hinduismen, buddhismen og det katolske klosterliv bliver bønner chantet og gentaget flere gange. Derudover er bønnen fastsat til kl. 06.00 om morgen og 20.00 om aftenen hver dag, på nær søndag, hvor der bliver afholdt gudstjeneste.

Eksterne relationer

I Danmark er Summit Lighthouse ikke et anerkendt trossamfund. Dorte mener, at det skyldes deres størrelse i Danmark. De er for få på landsplan, mens der er flere medlemmer i andre lande som USA og Sydamerika. For at udbrede viden om Summit Lighthouse deltager de i forskellige messer, hvor de deler foldere ud og afholder foredrag. Her har de flere gange oplevet at blive kontaktet af skoleelever, som i forbindelse med religionsundervisning gerne vil interviewe eller snakke med dem.

Hjemmeside og sociale medier

Summit Lighthouse Aarhus er ikke selvstændigt til stede online, men de henviser til og benytter selv den officielle internationale hjemmeside www.summitlighthouse.org og www.encyclopediasummitlighthouse.org, hvor man kan slå op, hvis der er noget, man er i tvivl om. De benytter sig også af deres engelske kanal på Youtube, der hedder Our Divine Potential. Derudover har de en lukket kanal på Youtube for medlemmer, hvor Zoom-møderne bliver lagt ud, efter de er blevet afholdt. Den er ikke offentligt tilgængelig, da de endnu ikke har fået den godkendt af hovedorganisationen.

Forandringer

Siden 2012 er den største forandring i Summit Lighthouse Aarhus, at de er blevet aktive online. Både Facebook, Youtube og Zoom er centrale platforme for aktiviteter og kommunikation medlemmer imellem. Summit Lighthouse har derfor ikke længere et fast fysisk mødested, da al aktivitet sker online. Dortes hjem er dog altid åbent for medlemmer og møder. Siden sidst er Dorte blevet færdiguddannet lægsøster og er fortsat under uddannelse som præst. Derudover har Summit Lighthouse ændret betydning. De betragter sig ikke længere som et fyrtårn og har derfor ændret logoet, men ikke navnet. Summit Lighthouse skal nærmere forstås som toppen af pyramiden eller lyset fra den juvel, som de opstegne mestre har i deres krone, som sender lys udover hele verden. Ændringen forklares ved, at færre mennesker i dag forstår fyrtårnssymbolikken.

Kontakt

Kontaktperson: Dorte Merete Gagge Asbjerg
E-mail: dorte@asbjerg.dk
Internationale hjemmeside: https://www.summitlighthouse.org
Forlagets hjemmeside: https://forlagetclare.dk/

Undersøgelsen er lavet af Laura Hoffmann Jensen, Signe Hjort Mollerup og Ditte Avlund Hansen

Undersøgelsen i 2012 er lavet af Marie Højriis Therkildsen.
Undersøgelsen i 2002 er udført af Charlotte Guldberg Nielsen.

Unge Spirituelle Århus

Unge Spirituelle Århus (USÅ) er en forening og et online-fællesskab for yngre spirituelt interesserede i Århus. Formålet med USÅ er at skabe en forening og et fællesskab blandt spirituelt interesserede, hvor de kan mødes, snakke, slappe af, lære hinanden at kende og udvide deres netværk og spiritualitet. Gruppen favner flere forskellige former for spiritualitet, hvor den største fællesnævner er selv-udvikling. USÅ er i høj grad en social forening, hvor ligesindede kan udvide deres netværk og dele deres spiritualitet i et miljø, der ikke er dømmende, men i stedet for kan rumme både ærlighed og sårbarhed blandt medlemmerne. Medlemmerne i USÅ deler typisk det samme verdenssyn, selv om deres spiritualitet kan komme til udtryk på forskellige måder. Mange af medlemmerne tror på reinkarnation, men adskiller sig i den måde, hvorpå de dyrker deres spiritualitet. Nogle interesserer sig for krystaller, andre dyrker yoga og meditation, og nogle nyder at bruge dans og musik som en måde at udforske deres spiritualitet på. Mange medlemmer praktiserer også flere forskellige former for spiritualitet og lader sig inspirere af gruppens øvrige medlemmer og deres viden og praksis.

Gruppens historie i lokalområdet

USÅ opstod, da en århusiansk håndlæser i 2013 foreslog sin søn at starte et fællesskab for unge spirituelle. Sammen med en af morens klienter lånte han et lokale og satte flyers op i byen, hvorefter 17 medlemmer mødte op til den første gruppeaften. Sidenhen er gruppen kun vokset. I dag benytter USÅ et lokale tilknyttet til Foreningen Hjerterum, som holder til på Guldsmedegade i Århus. Lokalet er stort og lyst med et lille tekøkken, et toilet og en garderobe.

Organisation

USÅ har en bestyrelse, der består af en formand, en næstformand, en kasserer og to bestyrelses-medlemmer. Al ledelse er frivillig, og organisationen har en flad struktur. Selvom det er bestyrelsen, der står for de fleste af arrangementerne, så kan alle komme med forslag til de

kommende arrangementer. De holder en årlig generalforsamling, hvor alle er velkomne til at deltage, dog er det kun betalende medlemmer, som har stemmeret. Desuden er der ofte gruppemedlemmer, som arrangerer et event privat og så slår det op i foreningens Facebook-gruppe.

Medlemmer

USÅ har i dag 30-40 aktive medlemmer udover de 907 medlemmer i deres Facebook-gruppe. På deres Facebook-gruppe skriver de, at gruppen er forbeholdt unge mellem 16 og 35 år. Dette er et for-søg på at distancere sig fra den ældre generation af spirituelle, fordi det sociale og samhørigheden spiller en stor rolle i USÅ. Desuden har de fleste spirituelle fællesskaber en højere gennemsnitsalder, og medlemmerne af USÅ mener derfor, at det er vigtigt at skabe et rum kun for unge. For de unge i USÅ handler det i høj grad om selvudvikling og om et gennemgående verdensperspektiv, som man gerne vil dele med ligesindede. For den ældre generation er det ofte dødekontakt, der er populært, hvilket er mindre attraktivt hos de unge.

Økonomiske forhold

USÅ er en selvejet institution, og den finansierer sig selv gennem medlemmernes kontingenter. Et medlem betaler 75 kr. årligt og får derigennem alle arrangementer i USÅ gratis. Hvis man ikke er medlem af USÅ, skal man betale mellem 100-200 kr. alt efter størrelsen på arrangementet og dennes omkostninger. Den sidste onsdag i måneden er der USÅ-aften, som er gratis for alle, uanset om man er medlem eller ej.

Religiøs/spirituel praksis

Medlemmerne i USÅ mødes en til tre gange i måneden. Der er både faste aktiviteter som deres sharing-space, hvor de mødes og deler tanker om deres spiritualitet og liv generelt, men også mere spontane aktiviteter, som sker fra dag til dag. Foreningen arrangerer også forskellige workshops og foredrag, der relaterer sig til spiritualitet på den ene eller anden måde. Den sidste onsdag i hver måned holder

foreningen USÅ-aften, hvor der hver anden gang kommer en person udefra og holder foredrag, og hver anden gang afholdes der en workshop, som det ofte er foreningens egne medlemmer, der står for. Hver anden onsdag i hver måned arrangeres der sharing-space, hvor medlemmerne deler fra deres liv på godt og ondt med hinanden. Udover de fastsatte aftener arrangeres der nogle gange weekend-ophold og traditionsbundne arrangementer som nytårsfest og juleaften. Typisk er de mellem 25 og 30 deltagere til et arrangement, og der plejer at være nye ansigter med næsten hver gang. En USÅ-aften i januar indeholdt et event, hvor en af gruppens medlemmer havde arrangeret mantra-sang. Medlem-merne ankom lidt inden, selve eventet gik i gang, så der var tid til at snakke med hinanden og lave en kop te. På gulvet var der formet en rundkreds af madrasser og puder, hvor alle deltagerne placerede sig under mantra-sangen. Arrangøren begyndte med at introducere filosofien bag mantra-sang og hendes egen erfaring med det, hvorefter hun guidede deltagerne igennem to forskellige mantraer. Der var stor forskel på, hvordan folk sad under mantraet: nogle var meget stille og koncentrerede, andre sad og rokkede i flydende bevægelser, mens nogle spillede på instrumenter, og andre sad i skrædder-stilling med hænderne på knæene. De fleste havde lukkede øjne. Efter begge mantraer var der tid til to minutters stilhed og efterfølgende fælles refleksion og samtale om oplevelsen. Midtvejs var der pause, hvor medlemmerne fik tid til at samtale med hinanden om stort og småt. Det var tydeligt, at der er et stærkt socialt sammenhold i gruppen, og at flere af medlemmerne kender hinanden godt. Stemningen var under hele arrangementet uformel og venskabelig, mens der blev udvist stor respekt for arrangøren og hendes arrangement.

Eksterne relationer

De fleste medlemmer af USÅ kommer også i andre spirituelle fællesskaber og praktiserer deres spiritualitet. Dette er for eksempel Foreningen Hjerterum og Natha Yogacenter, som begge holder til i Århus. Der findes desuden to søsterfællesskaber for unge spirituelle i København og Odense samt en overordnet gruppe for unge spirituelle i Danmark. Generelt er USÅ interesserede i at understøtte det spirituelle

miljø gennem deling og samarbejde. På deres Facebook-side kan man finde en be-handlerliste, hvor forskellige behandlere kan skrive om sig selv og den type behandling, de tilbyder. Medlemmerne kan benytte listen til at finde inspiration til alternative behandlingsformer, og flere af behandlerne tilbyder også rabat til USÅ-medlemmer. Behandlerlisten spænder bredt og tilbyder både forskellige former for healing, zoneterapi, akupressur, hypnoterapi, klarsyn og flere andre spirituelle og terapeutiske behandlinger.

Hjemmeside og sociale medier

USÅ har en Facebook-gruppe, som hedder Unge Spirituelle Århus (USÅ), hvor alt deres primære kommunikation til medlemmer og interesserede foregår. Den har eksisteret siden 22. marts 2013. Facebook-gruppen rummer både information vedrørende USÅ's arrangementer, men det er også en platform, som flere af gruppens medlemmer bruger til at kommunikere med hinanden. Det er ikke tilladt at reklamere i gruppen, men man må gerne dele events, som ikke er arrangeret af USÅ, hvis man mener, at det kan være relevant for gruppens øvrige medlemmer. Det er også tilladt at dele videoer og podcasts, der relaterer sig til spiritualitet, såfremt det understøtter gruppens formål og sociale trivsel. På Facebook-gruppen kan man også finde kontaktinformationer på de personer, man skal skrive til, hvis man enten ønsker at afholde et event, vil søge om økonomisk støtte fra USÅ til et event, der kan understøtte social trivsel i gruppen, eller hvis man tilbyder en form for behandling, som kan være relevant for gruppens medlemmer.

Kontakt

Unge Spirituelle Århus
Guldsmedgade 26 b, st
8000 Aarhus C.

<u>Bestyrelse:</u>

Formand, Felina Utopia
Næstformand, Philip Lenbroch

Kasserer, Thomas Sloth Pedersen
Bestyrelsesmedlem, Allan Corfix Lykke (Takaa)
Bestyrelsesmedlem, Aslihan Ashley Özçoban

Litteratur og kilde

https://www.facebook.com/groups/ungespirituelleaarhus
https://holistisk.org/

2022 undersøgelse udført af Nanna Aare og Anna Engholm Schousgaard

Det Tredje Testamente - Martinus Åndsvidenskab (opdateret fra 2012)

Martinus Åndsvidenskab er en filosofi, der er udviklet af Martinus Thomsen (1890-1981). Martinus Thomsen oplevede, at Jesus blev åbenbaret for ham i en meditation. Herefter oplevede Martinus Thomsen at have alverdens viden, og han skrev en række bøger, som Martinus Åndsvidenskab nu bygger på, heriblandt Det Tredje Testamente. Derudover beskrev han en række symboler, som i dag har en stor plads inden for filosofien.

Martinus Thomsen oprettede derfor Martinus Institut i 1943, som har til huse på Frederiksberg i København. Instituttets formål er at oplyse om og udbrede interessen for Martinus Åndsvidenskab gennem foredrag, udgivelse af det månedlige tidsskrift Kosmos og via kurser, som afholdes på Martinus Center Klint, der ligger på Nordsjælland.

Filosofien bag Martinus Åndsvidenskab er, at man har forskellige værktøjer og principper til rådighed. Disse principper og værktøjer skal man afprøve i sit eget liv, og dem, man kan bruge, kan man fortsætte med, mens de, som ikke fungerer, kan undlades. Det er derfor vigtigt, at man afprøver de givne værktøjer og principper i sit eget liv. Martinus Åndsvidenskab betragter ikke sig selv som en trosretning, men som et interessefællesskab. Martinus selv brød sig ikke om navnet Martinus Åndsvidenskab, men så hellere, at det blev kaldt Martinus Verdensbillede, selv om han generelt helst så, at man slet ikke brugte hans navn, da han ikke ville betragtes som en guru.

Martinus Åndsvidenskab er i dag også udbredt til andre lande, herunder Sverige, Tyskland, Frankrig og Spanien, men det er svært at sige præcist hvor, da det ikke er en international organisation, og der kan være grupper, der benytter sig af filosofien, men ikke nødvendigvis bruger navnet.

Gruppens historie i lokalområdet

I Aarhus har Martinus Åndsvidenskab eksisteret i minimum 30 år, muligvis længere. Det vides ikke præcist hvornår gruppen i Aarhus blev oprettet. Den blev oprettet af en gruppe personer, som fandt en fælles

interesse for Martinus Åndsvidenskab, og som derfor begyndte at arrangere foredrag om emnet. Gruppen hører under Martinus Institut.

Organisation

Alle kan arrangere foredrag indenfor Martinus Åndsvidenskab, men i Aarhus er der, af praktiske årsager, en styregruppe, der mødes og arrangerer foredragene. Martinus Åndsvidenskab er et interessefællesskab, og de anser sig derfor ikke for at være en religion. Deltagerne ved arrangementerne hos Martinus Åndsvidenskab i Aarhus kommer fra Aarhus og det nærmeste opland som Herning, Silkeborg og lignende.

Medlemmer

Da Martinus Åndsvidenskab i Aarhus ikke er en forening eller organisation, er der ikke medlemmer, og man bruger derfor betegnelserne 'studerende' eller 'jordmennesker'. Antallet af deltagere er svingende, men det vurderes, at der cirka er 30 personer med tilknytning til gruppen. Det vurderes, at cirka 80% af de jævnligt deltagende personer er over 60 år.

De fleste af deltagerne er etnisk danske, og de fleste foredrag holdes også på dansk, men enkelte er på engelsk. Der er ingen forhåndskrav til deltagerne, og man kan sagtens være medlem af andre trossamfund, samtidig med, at man deltager i kurser og foredrag hos Martinus Åndsvidenskab. Nogle deltagere kommer mange gange, mens andre blot deltager i en kortere periode.

Interesserede kan komme i kontakt med Martinus Åndsvidenskab gennem Martinus Instituttets hjemmeside. Martinus Åndsvidenskab er baseret på den enkelte deltagers interesse, og gruppen har derfor ikke et direkte ønske om at vokse sig større. De bruger princippet: "Lad bierne komme til honningen", da de mener, at efterhånden som folk bliver 'mætte' af deres nuværende livsanskuelser. vil de søge efter nye, og i den forbindelse kan man vælge Martinus Åndsvidenskab.

Økonomiske forhold
Gruppens udgifter finansieres bl.a. gennem entré til foredrag og seminarer (Entréprisen er 50 kr. for foredrag og 150 kr. for seminarer). Gruppen modtager ikke offentlig støtte, da de ikke ønsker at skulle underlægges udefrakommende betingelser. Der er ikke medlemskontingent, men det er muligt at give donationer, arv og sponsorater.

Martinus Institut på Frederiksberg har indtægt fra salg af bøger, plakater, cd'er og lignende, og Aarhus-gruppen kan modtage støtte fra Martinus Institut i det omfang, de har behov for det.
Stort set alt arbejde i Martinus Åndsvidenskab er frivilligt. Ved Martinus Institut er ansat flere personer til praktiske gøremål såsom grafik, revision og andet.

Religiøs/spirituel praksis
Martinus Åndsvidenskab i Aarhus arrangerer månedligt foredrag og seminarer. De foregår i Frivillighuset på Trøjborg. Her kan interesserede få viden om de principper og værktøjer, der bruges indenfor Martinus Åndsvidenskab. Filosofien skal ikke ses som en facitliste, men som en inspirationskilde, da Martinus Åndsvidenskab går ind for, at man skal forstå filosofien ud fra egne erfaringer. Ved foredragene benyttes de symboler, som Martinus har beskrevet, da man inden for filosofien mener, at mennesker i høj grad også påvirkes af nonverbal kommunikation. Symbolerne benyttes som værktøjer på linje med Martinus' bøger.

Udover foredrag og seminarer har Aarhus-gruppen også to studiegrupper, som mødes på Folkestedet i Aarhus C. Den ene gruppe mødes hver mandag i lige uger og diskuterer og studerer emnet Logik. Den anden gruppe mødes mandag i ulige uger og studerer og diskuterer Livets Bog. Det er muligt blot at deltage i en af de to studiegrupper, men man kan også deltage i dem begge.

Martinus Institut har også Martinus Center Klint, der blandt andet arrangerer ugekurser og feriekurser. Martinus Åndsvidenskab har også foredragskoordinatorer, der arbejder nationalt, da nogle af

foredragsholderne kommer fra udlandet og tager på tur rundt i landet for at holde foredrag.

Hjemmeside og sociale medier

Martinus Åndsvidenskab i Aarhus har ikke deres egen hjemmeside, men på http://www.martinusguiden.dk kan man finde oplysninger om, hvornår de har foredrag og seminarer. Derudover har Martinus Center Klint og Martinus Institut på Frederiksberg en fælles hjemmeside, www.martinus.dk. Derudover findes hjemmesiden http://www.martinus-webcenter.dk/, hvor der bl.a. findes interviews om Martinus Åndsvidenskab, og hjemmesiden http://www.martinusforum.dk/, som er et diskussionforum. Martinus Institut er også aktive på Twitter, Facebook og Youtube. Derudover er der en lang række private hjemmesider, der beskæftiger sig med Martinus Åndsvidenskab.

Forandringer

Siden gruppen blev oprettet, har den skiftet lokaler flere gange. Først lånte gruppen lokaler ved Studenternes Hus, men flyttede sidenhen lokaler til Filosofisk Center. I dag holder de til ved Folkestedet, mens foredrag og seminarer foregår på Trøjborg.

Ved sidste kortlægning i 2012 blev det beskrevet, at deltagernes aldersfordeling var under forandring, da der kom flere deltagere, som var omkring 30 år. I dag vurderes det dog, at 80% af dem, som deltager jævnligt, er over 60 år, og at kun en enkelt person er under 35 år. Ved kortlægningen i 2012 var en forandring også, at deltagere i højere grad end tidligere kom fra andre spirituelle grupper.

Kontakt

Martinus Åndsvidenskab
Carl Blocks Gade 28, Folkestedet
8000 Aarhus C

Litteratur og kilder

Bruus-Jensen, Per (1994), *Martinus kosmologi: en kort præsentation: introduktion til et nyt virkelighedsbillede*, Spjald: Nordisk Impuls

Rossen, Svend Åge (2001), *Martinus' kosmiske verdensbillede – i hovedtræk*, København: Borgens bogklub

Martinus Instituts hjemmeside: http://www.martinus.dk
Martinusguiden: http://www.martinusguiden.dk
Martinus Webcenter: https://www.martinus-webcenter.dk

Denne beskrivelse er baseret på den tidligere udgivelse. Teksten er opdateret af Laura Skifter Andersen.

Undersøgelsen i 2012: Bjarne S. Mortensen og Mette B. K. Frederiksen.
Undersøgelsen i 2002: Inger Borré.

Aarhus Blótlaug

Aarhus Blótlaug er en gruppe, som dyrker den nordiske mytologi, asatroen. Dette gør man med udgangspunkt i det gamle, norrøne kildemateriale, som findes herom. Der dominerer ikke én bestemt tolkning af de norrøne tekster i det asatroende miljø. Hver har ret til at fortolke myterne sådan, som det giver mening for vedkommende, og udøve troen, som man finder passende. Det er ikke alle i Aarhus Blótlaug, der betragter vikingetiden som en integreret del afdet at være asatroende. Det handler for disse medlemmer ikke om at dyrke fortiden og at idealisere denne, i stedet er asatroen for dem en tro, som også kan applikeres på nutiden. Begge holdninger trives i Aarhus Blótlaug. De fleste er enige om, at nutidens kultur har stor indflydelse på den måde, som asatroen dyrkes i dag, og at asatroen sandsynligvis blev udøvet anderledes i vikingetiden. Blót er det gamle norrøne ord for ofring og det at være samlet om at ofre. Blót er et andet ord for fest. Laug er et ældre ord for forening eller sammenslutning. Man ønsker med navnet at trække en tråd tilbage til fortiden og markere en historisk

kontinuitet. Aarhus Blótlaug betragter ikke asatroen som noget nyt og som en ny religiøs bevægelse, men netop som en gammel tro, der er blevet genoplivet og er kommet mere i overensstemmelse med de moderne livsvilkår. Aarhus Blótlaug er tilknyttet Forn Siðr, Asa- og Vanetrosamfundet i Danmark, og læner sig op ad deres vedtægter. Medlemskab af Aarhus Blótlaug er dog ikke afhængigt af medlemskab af Forn Siðr. I Aarhus Blótlaug mødes man fire gange om året til årstidsblót: vinter- og sommersolhverv samt efterårs- og forårsjævndøgn. Der er også mange andre aktiviteter, som de forskellige initiativrige medlemmer står for. Derudover er der hvert år åbent hus i påsken, hvor man kan høre forskellige foredrag og opleve et blót. Mange af medlemmerne afholder også individuelle blót eller blót i små, private grupper. I perioden 2020-2022 fandt gruppen det svært at mødes på grund af Covid-19, hvilket gjorde at nogle årstidsblót blev aflyst. De forsøgte at holde blót online over diverse medier, men det holdte gruppen ikke fast i, da det ikke havde den samme følelsesmæssige forbindelse som et fysisk blót. I Aarhus Blótlaug er man ikke enige om, om asatroen er en religion eller ej, og man holder

ikke fast i en bestemt dogmatik. Man ønsker, at det skal være op til den enkelte, om man vil se troen som en religion. Troen er meget personlig og handler i høj grad om, hvad der føles rigtigt for det enkelte individ. Derfor kan der også forekomme store variationer indenfor gruppen for, hvordan man dyrker asatroen.

Gruppens historie i lokalområdet

Aarhus Blótlaug blev dannet i 2000 på initiativ af Bent Dahlin og Christine Fentz, som også deltog i stiftelsen af Forn Siðr. De begyndte at blóte sammen i 1998, fordi de gerne ville fejre de fire højtider sammen med andre asatroende. Ved det første fælles blót var der en 8-10 fremmødte, men ikke alle var asatroende. Efter to år med en voksende kerne af faste deltagere i blóterne blev det efter stor debat blandt de ca. 15-20 deltagere vedtaget formelt at stifte Aarhus Blótlaug som forening. Man ønskede, at blótlauget skulle have mulighed for at vokse sig stort og med tiden få egen gravplads. Dette har Aarhus Blótlaug endnu ikke opnået, men det har Forn Siðr. I 2022 har Aarhus Blótlaug langt ideen om at søge efter deres eget sted til siden, men har de stadig deres jordfond, som man kan give penge til. I stedet finder gruppen forskellige steder i naturen som de blóter ved, dermed ændrer blót lokationen sig fra gang til gang. Gruppen er generelt glad for denne ordning og nyder den frihed det giver dem ift. udførelsen af blótet.

Organisation

Aarhus Blótlaug er organiseret som en forening med vedtægter. Der er ingen bestyrelse, men en arbejdsgruppe, der består af en sekretær og en kasserer. Denne struktur er valgt, da man ønsker størst mulig medbestemmelse og personligt initiativ blandt medlemmerne. Hvert år i januar holdes et ting, som svarer til en generalforsamling. Alle større beslutninger vedtages på tinget, hvor der også vælges arbejdsgrupper, som skal arrangere de fire årstidsblóter. Der er ingen religiøs leder, da en sådan ikke er nævnt i de norrøne kildeskrifter. Samtidig ønsker man at undgå, at en religiøs leder fastlægger en bestemt dogmatik. Goden og gydjen leder blótet, men enhver kan i princippet forestå blótet, da det ikke kræver en særlig viden eller uddannelse. Hverken gode eller gydje

har en særstatus udenfor blótet, og man mener derfor ikke, at de kan betragtes som religiøse ledere. I løbet af de sidste år er flere og flere blevet i stand til at og vil gerne forrette blótet. Således er der ikke længere så stor afhængighed af enkelte personer. Aarhus Blótlaug kan ikke forrette vielser eller begravelser, men det kan Forn Siðr, da denne i 2003 blev godkendt som trossamfund. Som medlem af Forn Siðr kan man også blive begravet på deres gravplads i Odense.

Medlemmer

De fleste medlemmer af Aarhus Blótlaug er mellem 30 og 60 år. Der er lige så mange kvinder som mænd, og de fleste er etniske danskere. Der er en del yngre medlemmer, hvorfor der også tit er børn med til blóterne. Generelt kendetegnes medlemmerne ved at have en interesse for vikingetiden, da det er i denne periode det meste af kildematerialet omkring asatroen har sin oprindelse. De fleste medlemmer føler en stærk forbindelse til naturen omkring sig, hvorfor det også er i naturen, at man foretager blóterne. Forholdet mellem medlemmerne er kendetegnet ved en hyggelig og afslappet omgangsform, hvor der er plads til medlemmernes forskellige tilgange til asatroen. Nye medlemmer kommer i kontakt med Aarhus Blótlaug gennem hjemmesiden, Forn Siðr, medierne, venner eller bekendte. Det er ikke en missionerende virksomhed, da de mener, at asatroen er en indefra kommende følelse og ikke noget, som man skal overbevises om. Hvis folk ønsker at blive medlem, må de gøre en aktiv indsats for at finde blótlauget. Aarhus Blótlaug har ikke et ønske om at vokse sig større, da man frygter, at intimiteten til blóterne vil forsvinde. Når man bliver omkring 50 medlemmer, bryder nogle folk ud fra gruppen og danner mindre grupper. Således findes der i dag mange mindre blótgrupper, som stadig er tilknyttet Aarhus Blótlaug. Det vides ikke, hvor mange af disse blótgrupper der findes, da grupperne er meget private. Gruppen har ikke nogle unge medlemmer i 2022, men de søger dem heller ikke specifikt. Det sker dog nogle gange, at medlemmerne har deres børn med, men de er som sådan ikke en del af gruppen. Man er meget opmærksom på, at de nordiske symboler før er blevet misbrugt. Derfor undgår man meget bevidst højreekstremistiske tendenser. Det er meget

vigtigt for Aarhus Blótlaug ikke at blive associeret med sådanne bevægelser. Aarhus Blótlaug står stadig overfor denne problematik i 2022 og er derfor stadig meget omdiskuteret i gruppen, og hvordan den kan nedkæmpes. Aarhus Blótlaug i 2022, er mere divers end tidligere, men de fleste medlemmer er som sagt før etniske danskere. Den personlige frihed i religiøsiteten er stadig et centralt omdrejningspunkt for gruppen og dens medlemmer.

Økonomiske forhold

Alt arbejde i Aarhus Blótlaug er frivilligt. Medlemmerne betaler et årligt kontingent på 250 kr., hvilket går til Blótlaugets daglige drift. Derudover er der egenbetaling til de enkelte arrangementer, og et eventuelt overskud går til jordkontoen. Denne konto har man oprettet med det formål en dag at kunne købe et stykke jord, hvor man kan afholde blót.

Religiøs/spirituel praksis

Aarhus Blótlaug foretager deres blót på rolige, naturskønne steder. De fire årstidsblóter er de centrale fester i blótlaugets rituelle praksis. Blóterne ligger i en weekend så tæt på midsommer, jævndøgn og midvinter som muligt. At det helst skal ligge i en weekend, skyldes, at mange medlemmer kommer langvejsfra. Man lejer en spejderhytte eller lignende, når man fejrer et blót. Man afholder blót forskellige steder hver gang, dog med undtagelse af vintersolhverv, som holdes samme sted hvert år. Tidligere afholdt man blót på et fast sted, men det skabte en passivitet blandt medlemmerne. Man ønsker derfor, at det er forskellige medlemmer, som arrangerer blóterne hver gang, således at motivationen opretholdes. Blótet ligger om aftenen mellem kl. 18 og 19, i skumringstimen. Dette er vigtigt, da skumringstimen markerer et skift i naturen; overgangen fra lys til mørke. Det befordrer en særlig stemning, men har også en praktisk begrundelse, da der skal laves mad inden blótet, således at man kan spise og feste efter blótet. Her følger en beskrivelse af et blót, som det kan forekomme. Ritualbeskrivelsen er meget stringent, og det er langtfra altid sådan, blótet foregår. Det er

eksempelvis ikke hver gang, at der både er en gode og en gydje til stede ved blótet.

1. Præsentation af blótet ved goden.
2. Fælles gang til blótstedet, hvor deltagerne stiller sig i en cirkel. Dette gøres ofte i stilhed. Eventuelle tilskuere kan stå udenfor cirklen.
3. Cirklen lukkes ved, at goden fra sin plads i nord går en gang med solen rundt om cirklen. Dette symboliserer, at de lukker kraften om sig selv og giver hinanden energi. Når han er kommet tilbage til sin plads, siger han lukkeordene: ”Nu er Cirklen lukket. Kun børn og dyr må krydse den.” Dette betyder, at deltagerne i blótet skal blive i cirklen under hele ritualet, hvilket er med til at opretholde den koncentration og energi, der er i den rituelle handling.
4. Guderne påkaldes, ofte gennem en blótsang på dansk eller på norrønt ved gydjen.
5. Goden siger nogle ord relateret til den årstid og de guder, der skal hyldes i blótet. Dette gøres ved, at han taler om dem, påkalder dem og hylder årstiden og den kraft, guderne besidder. Derefter går et drikkehorn (eller en anden beholder), som regel fyldt med mjød, rundt, oftest tre gange. De to første skåler er som regel tilegnet de guder, blótet relaterer sig til, mens den sidste er fri. Det vil sige, at deltagerne selv bestemmer, hvilke af magterne de vil hylde. Tit holdes en mindeskål for de døde og forfædrene, og ved forår holdes en ønskeskål for det kommende år. Selve skålen foregår ved, at goden efter at have talt løfter hornet frem for sig og siger fx: ”Hil Freja” og drikker. Derefter giver han hornet til den, der står til venstre (medsols) for ham. Denne gentager godens handling, men kan have personlige tilføjelser, fx: ”For forårets frugtbarhed, styrk mig i min kærlighed. Hil Freja.” Derefter sender han hornet videre og så fremdeles. Når hornet for tredje gang når til gydjen, der står til højre for goden, hylder hun først guden og hælder derefter resten af hornets indhold ud på jorden til vætterne (i enkelte tilfælde nævnes andre naturmagter).
6. På dette tidspunkt i blótet er der mulighed for forskellige indslag. Deltagerne kan komme med personlige bidrag såsom at kvæde et

kvad eller fremsige et digt (dette kan dog også gøres under den fri skål). Smykker eller andre genstande kan indvies ved, at de lægges ind i cirklen på en sten eller en anden genstand, hvorved genstanden bliver renset eller får en kraft fra cirklen.

7. Blótet afsluttes ofte med, at gydjen synger en sang
8. Cirklen åbnes ved, at goden går rundt om cirklen som før. Når han er kommet rundt, siger han: ”Nu er cirklen åbnet. (Det er tilladt at give hinanden knus).” Deltagerne omfavner hinanden.
9. Årstidsrite: Ofte vil der nu være en særlig årstidsrelateret rite, fx kaster deltagerne ved forårets jævndøgnsblót rå æg mod en sten og spiser derefter kogte æg. Årstidsriter kan også forekomme i selve blótet, hvor der fx kan ofres æg og korn ved forår og korn og æbler ved høst. Til vintersolhverv kan der afbrændes et solhjul.
10. Blótmåltid: Efter blótet spiser deltagerne en festmiddag sammen, som er forberedt inden blótet. Til måltidet drikkes ofte mjød og øl. Blótmåltidet er en vigtig social begivenhed og munder altid ud i en fest, hvor der indtages store mængder alkohol.

Blotet er vigtigt for fællesskabet, fordi det er et fælles samlingspunkt, der markerer et særligt punkt på årets hjul. Det er jordens, månens og solens cyklusser og de guddommelige kræfter, de hylder. Gruppen pointerer, med henvisning til Hávamál i Den Ældre Edda, at man ikke må blóte for meget. Der findes også personlige ritualer såsom knæsætninger (navngivningsritual) og overgangsritualer for unge.

Eksterne relationer

Aarhus Blótlaug er tilknyttet Forn Siðr og har kontakt til andre blótgrupper i Norden. Flere af Aarhus Blótlaugs medlemmer er også medlemmer af andre blótgrupper i Danmark.

Hjemmeside og sociale medier

Aarhus Blótlaug har en god hjemmeside, hvor gruppen samt asatroen er beskrevet. På hjemmesiden meddeles kommende arrangementer for medlemmer og interesserede. Facebook og andre sociale medier bruges i mindre grad.

Forandringer
Aarhus Blótlaug har gennem de sidste 10 år oplevet en tilgang i medlemmer fra ca. 20 medlemmer til ca. 50. Dette har resulteret i, at der har dannet sig flere mindre grupper, som fortsat er tilknyttet Aarhus Blótlaug. Disse grupper mødes typisk oftere end blot til de fire årstidsblóter. Ved at Aarhus Blótlaug i 2022 stadig ikke aktivt søger efter nye medlemmer, har antal af medlemmer faldet med ca. 20 mennesker til at være omkring 30 medlemmer i alt.

Kontakt
Aarhus Blótlaug
Tlf.: 30 30 37 46 (sekretær Laila Petersen)
E-mail: info@aarhus-blotlaug.dk
www.aarhus-blotlaug.dk

Litteratur og kilder
Pedersen, René Dybdal (2005) *I lysets tjeneste: nye religiøse og spirituelle grupper i Danmark*, Højbjerg, Univers.

http://www.fornsidr.dk

Undersøgelsen 2022: Asger Rahbek Jensen og Benjamin Mark Røgilds
Undersøgelse 2012: Signe Bøgelund og Fie Bruun.
Undersøgelse 2002: Line Rostrup Henningsen og Caroline Bak.